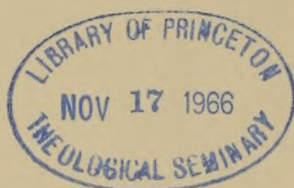

Bible. N.T. Greek. 1857. Tregelles.

The Greek New Testament
Vol. 5

ADVERTISEMENT.

Many will hear, with deep regret, that severe illness has for the present entirely incapacitated Dr. Tregelles from completing his critical edition of the Greek New Testament. Early in the present year (1870), whilst in the act of revising the concluding chapters of the Revelation, he was visited by a second and very severe stroke of paralysis; and although his intellect mercifully remains unaffected, his strength is not sufficient to render it safe for him to undertake even the direction of the publication of the completed portion of his work; he has, therefore, delegated that task to other hands.

Four parts of the work have long since been finished, and have been issued to such Subscribers as wished to obtain them by the prepayment of their subscriptions. The fifth part, originally intended to be the last, was to comprise the Epistle to the Hebrews, the two Epistles to Timothy, the Epistle to Titus, the Epistle to Philemon, and the Book of Revelation, with Appendices, containing a collation of the Vatican and Sinaitic manuscripts, and other addenda, as well as prolegomena to be prefixed to the whole volume. This fifth part is now ready to the end of the Epistle to Philemon, so that all that remains to be printed is the Book of Revelation and the Appendices. The text of the Revelation and the list of authorities are almost ready for the press, but the Appendices are not ready. The issue of the fifth part might have been delayed until the Apocalypse had been added, but in that case not only would the work, without the Addenda, have lacked its designed completeness, but the publication of the completed parts must, for some months at least, have been postponed. Such postponement has been deemed undesirable, chiefly because of the questions that have been recently raised in connection with the proposed revision of the English authorised version of the New Testament, and the desire expressed by many who are interested in these questions, to be possessed of the results of Dr. Tregelles's labours.

It has, therefore, been determined to publish the finished parts, which will be found to contain all the books of the New Testament, with the exception of the Revelation. It is intended that the printing of that book should be commenced as soon as possible; and when that is completed, even if the proposed Addenda should not be supplied, the whole of the Greek text of the New Testament, with a finished list of authorities, will be given.

The desire of Dr. Tregelles has been to supply a carefully-revised text of the New Testament, based on the readings of the most ancient manuscripts compared with the early versions, and with the quotations found in the writers of the early centuries to Eusebius inclusive.

The exceeding value of such a work will be estimated by all who know the uncertainty that hung over the many printed texts of the New Testament at the time when Dr. Tregelles commenced his labours. We have now before us a text that is not only founded on the best authorities, but has been edited with the most scrupulous care.

Dr. Tregelles has found it necessary, in some cases, to collate manuscripts that have not been before collated, and also to re-collate many MSS. and versions that had been insufficiently collated. After all the accessible evidence derived from the sources above referred to had been collected, he had to tabulate it, then to form his text, and, lastly, to present, at the foot of the page, the evidence both for and against the readings adopted as authentic. The work was difficult, the labour great. The degree of success attained, it will be in the power of those who use the work to determine for themselves. An eminent critical scholar once said, in speaking of this work, that he regarded it as furnishing the only reliable *printed* text of the Greek Testament with which we had ever been supplied.

That it has been the prayerful desire of Dr. Tregelles to present faithfully the words of God free from admixture and alloy, no one who knows him will doubt. That he has done all that was within his power to do in order to attain this end, will be denied by few who impartially examine his work. For many long years he has reverenced the Scripture as being veritably the

Word of God. His prayer has been that he might be the means of protecting it from the consequences of human carelessness, and presenting it as nearly as possible in that form in which it was first given to us by God. He has used the means which the gracious Providence of God has preserved to us unto that end; and they who candidly examine the result, will not say that the labour has been in vain. May the prayer of the Editor be answered. May his work be to the comfort and establishment of many in the faith of Christ.

For further information respecting the printed text of the Greek New Testament, and more especially for a statement and defence of the principle adopted by Dr. TREGELLES in preparing the text he has edited, it is earnestly requested that his book entitled, "*An Account of the Printed Text of the Greek New Testament, with Remarks on its Revision upon Critical Principles*," *etc.*, may be referred to. This work is published by Messrs. BAGSTER AND SONS.

The reader is referred to the Introductions prefixed to the preceding Parts for an account of the marks, abbreviations, etc., employed, as well as for a statement of the editorial principles adopted.

August, 1870.

The Work, to the end of the Fifth Part, will, in the course of the ensuing month, be published in One Volume. To all who shall have subscribed and paid their Subscriptions before the 1st of November next (at which date the List of Subscribers will be finally closed), the Sixth and concluding Part will be supplied free; so that to them the Subscription Price, THREE GUINEAS, will not be exceeded. Non-subscribers may afterwards obtain the Volume that is now to be issued for Three Guineas; but to them an additional sum, not exceeding Ten Shillings and Sixpence, will be charged for the last or Sixth Part when published.

Subscribers who have sent their names, but who have not yet paid their Subscriptions, are requested to pay them, on or before November 1, 1870, either to Dr. TREGELLES, 6, Portland Square, Plymouth; or to Messrs. BAGSTER, 15, Paternoster Row; or to Mr. C. J. STEWART, 11, King William Street, West Strand.

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Goth.] Arm. Æth.

φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. 4 πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ
ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν † [καὶ] ποιεῖτε καὶ
ποιήσετε. 5 ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας
εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς * τὴν'' ὑπομονὴν τοῦ
χριστοῦ.

[f] Rom. 16:17 E' 1 Cor. 5:11, 13.
6. κυρίου [ἡμῶν]
6. παρελάβοσαν
[g] 1 Thess. 1:6.
[h] 1 Thess. 2:9.
[i] 1 Cor. 9:1.

6 [f] Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ
παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ
τὴν παράδοσιν ἣν ‡ παρελάβετε'' παρ' ἡμῶν. 7 [g] αὐτοὶ
γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακτή-
σαμεν ἐν ὑμῖν, 8 [h] οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά
τινος, ‡ ἀλλὰ'' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ‡ νυκτὸς καὶ ἡμέρας''
ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν·
9 [i] οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύ-
πον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. 10 καὶ γὰρ ὅτε
ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ
τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. 11 ἀκούομεν
γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν
ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. 12 τοῖς δὲ τοιού-
τοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ‡ ἐν κυρίῳ †
Ἰησοῦ χριστῷ'', ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι, τὸν

firmabit vos et custodiet a malo. 4 Confidimus autem de vobis in domino, quoniam quae praecipimus et facitis et facietis. 5 Dominus autem dirigat corda vestra in caritate dei et patientia Christi.

6 Denuntiamus autem vobis, fratres, in nomine domini nostri Iesu Christi, ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate et non secundum traditionem quam acceperunt a nobis. 7 Ipsi scitis quemadmodum oporteat imitari nos, quoniam non inquieti fuimus inter vos, 8 neque gratis panem manducavimus ab aliquo, sed in labore et fatigatione nocte et die operantes, ne quem vestrum gravaremus; 9 non quasi non habuerimus potestatem; sed ut nosmet ipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. 10 Nam et cum essemus apud vos, hoc denuntiabamus vobis, quoniam si quis non vult operari, nec manducet. 11 Audimus enim inter vos quosdam ambulantes inquiete, nihil operantes sed curiose agentes: 12 his autem qui eiusmodi sunt denuntiamus et obsecramus in domino Iesu Christo, ut cum silentio operantes suum panem

3. εστιν] post ὁ κυριος ℵ*. (corr.c) | om. FG. *Fuld.**
— κυριος BℵDc. 17. 37. 47. KLP. *Am. Dem.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *sic.* Goth. [Æth. anc.] | θεος AD*FG. Vulg. *Cl. Fuld.*
— ὃς] add. και A. 37. Syr.Hcl.* Arm.
— στηριξει AℵD. rel. | στηρισει B. | τηρησει FG.
4. παραγγελομεν 47. | -λλωμεν F. ‖ † add. ὑμιν ς. ADcFG. 37. 47. KLP. *Demid.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. BℵD*. 17. Vulg.
— και ποιειτε BℵcDcFG. rel. | om. και Aℵ*. (add.c) D*. ‖ praem. και εποιησατε BFG. Memph. | om. AℵD. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth.
— και ποιησετε ABℵDc. rel. vv. | om. FG. Memph. | και ποιησητε Db *ut vid.* 17. | και ποιησατε D*.
5. κατευθυνη FG.
— ὑμων post τας καρδιας D. Vulg. (ἡμων G*.)
— την ὑπομονην ABℵDFG. 17. 37. 47. KLP. Arm. | *om. την ς.
6. παραγγελλομεν] παραισγελλομεν F. | παραιγγελλομεν G.
— του κ.] om. του FG.
— κυριου ἡμων AℵDcFG. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Cypr.* 202. *Luc.* 16. | om. ἡμων BD*. *Cypr.* 89.
— ατακτως post περιπατουντος D. Vulg. *Orig.* Ex. Gall. xiv. 6. *Cypr. bis.* | ante *Orig. Int.* ii. 447f. *Luc.* ‖ (αδελφοι ατ. περιπατουντες F.)
— παραδοσιν ἡν *Cypr. bis. Luc.* | om. 37.
— ἡν] η FG.
— παρελαβετε BFG. Syr.Hcl. Goth. Arm. *Orig.* Ex. | παρελαβον ℵcDb. 37. 47. KLP. Vulg. *Cypr. bis. Luc.* | παρελαβοσαν Aℵ*(D*.) 17. (ελαβοσαν D*.) | ‡ παρελαβε ς. | accessit Syr.Pst. | tradidimus vobis Memph. | ordinavimus illis Æth.
— παρ'] αφ' B.
7. εν] om. 17. | παρ' P.
8. ουδε] ουτε FG. Syrr.Pst.&Hcl.
— αλλα ℵ. | ‡ αλλ' ς. rel.
— νυκτος και ἡμερας BℵFG. 17. 47. | ‡ νυκτα και ἡμεραν ς. AD. 37. KLP.
10. ημεν post προς ἡμας 17.
— τουτο] om. ℵ*. (add.c)
— παρηγγελλομεν] παρανγελλομεν D*. | παρηγγελλαμεν F²G. | παρεγγελλομ. F*. | παρηγγελομεν B*. (corr. intra lineas).
— ου] μη D*.
— θελη L.
11. περιπ. εν ὑμ. ατακτως ABℵFG. 17. KLP. Syr.Hcl. Goth. | εν ὑμ. περιπ. ατακτως D. (Vulg.) Memph. Arm. Æth. | εν ὑμ.ατακτ. περιπατ. B*Bch.* 37. 47. (Syr.Pst.)
— αλλα περιεργ.] om. 47.
12. τοις δε τοιουτοις] τους δε τοιουτους D*.
— εν κυριῳ Ιησου χριστῳ ABℵ*(D* χριστου)FG. 17. (P.) Vulg. (Memph.) Goth. Arm. (om. χριστῳ P. *Demid.* Memph.) | ‡ δια † του'' κυριου † ἡμων'' Ιησου χριστου ς. ℵcDc. 37. 47. KL. Syr.Hcl. Æth.

3. confirmavit *Am.* | 7. ipsi enim *Cl.* | 8. et in fatig. *Cl.* | 11. ambulare *Cl.* | 12. iis autem *Cl.*

ABℵCD FG. 17. 37. 47. KLP. — Vulg. Syrr.P.H. Memph. Goth. Arm. Æth.

Gal. 6:9. ϛ'

ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. 13 k ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ
‡ ἐγκακήσητε" καλοποιοῦντες. 14 εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει
τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦ-
σθε † μὴ ‡ συναναμίγνυσθαι" αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ· 15 καὶ
μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.
16 αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην
διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ κύριος μετὰ πάντων
ὑμῶν.

[l] Col 4:18.

17 l Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν ση-
μεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτως γράφω. 18 ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· †.

manducent. 13 Vos autem,
fratres, nolite deficere bene
facientes. 14 Quod si quis non
oboedit verbo nostro per epi-
stulam, hunc notate et non
conmisceamini cum illo, ut
confundatur: 15 et nolite quasi
inimicum existimare, sed cor-
ripite ut fratrem. 16 Ipse au-
tem dominus pacis det vobis
pacem sempiternam in omni
loco. Dominus cum omnibus
vobis.

17 Salutatio mea manu Pauli,
quod est signum in omni epi-
stula: ita scribo. 18 Gratia
domini nostri Iesu Christi
cum omnibus vobis, amen.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β'.

12. εσθιωσιν] εσθιουσιν 17.
13. εγκακησητε ABℵ. 37. 47. | ενκακειτε D*. | ‡ εκκακησητε ϛ. Dc. 17. KLP. | εκκακησεται FG.
— καλοποιουντες] καλον ποιουντες FG. Arm.
14. τις] τι K.
— ἡμων *Tert.* de pud. 13. | ὑμων B. 37. Æth.
— δια της επ.] δι' επ. FG.
— τουτον] τον τοιουτον 47.
— σημειουσθε] -θαι ℵDFG. 17. P. || † add. και ϛ. D*FG. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Tert.* | om. A*ut vid.* BℵDc. 17. Memph. Goth.
— συναναμιγνυσθαι ABℵ(FG.) 17. | ‡ -θε ϛ. D. 37. 47. KLP. | συναναμισγεσθαι D*. | συναμιγνυσθαι FG.
15. και] om. D*. *Tert.*
16. κυριος] θεος FGL.
— την] om. A.
— τροπῳ A²BℵDc. 37. 47. KLP. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. (Æth.) vid. *Herm.* vis. i. 1. | τοπῳ A*D*FG. 17. Vulg. Goth. | in omni re Arm.
17. ὁ εστιν σημειον] om. 47.
— γραφω] γραφων 17.
18. ἡμων] om. FG.
— fin.] † add. αμην ϛ. AℵcDFG. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. *Usc.* Æth. | om. Bℵ*. 17. *Fuld. Harl. Tol.* Arm. *Zoh.*

Subscriptio

Προς Θεσσαλονικεις β̄ AB*ℵ. 17. (37 δευτερα) 47. KP.
| Προς Θεσσαλονικεις β̄ επληρωθη D.
| ετελεσθη (-θαι F.) προς Θεσσαλονικεις β̄ FG.
| add. αρχεται προς Τιμοθεον ᾱ DFG.
| του ἁγιου αποστ. Παυλου προς Θεσσαλονικεις επιστολη δευτερα L.
| add. εγραφη απο Αθηνων AB². 37. 47. KLP.
| add. στιχων ρ̄π̄ ℵc. στιχων ρ̄ς̄ 47. LP.

14. et ne com. *Cl.* | 16. Dominus sit cum *Cl.*

ΠΡΟΣ ῾ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

ABℵD A′
M.
17. 37. 47.
KLP.
Vulg.
Syrr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.

49 1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς
λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, 2 ἐπ'
‡ ἐσχάτου″ τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,
ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ ‡ ἐποίησεν
τοὺς αἰῶνας,″ 3 ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χα-
ρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα
τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, † καθαρισμὸν ‡ τῶν
ἁμαρτιῶν † ποιησάμενος″ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς με-
γαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, 4 τοσούτῳ κρείττων γενόμενος
τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκλη-
B′ ρονόμηκεν ὄνομα. 5 τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων,
a Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ
πάλιν, b Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς

a Ps. 2:7. Act. 13:33. cap. 5:5.
b 2 Sam. 7:14.

1 Multifariae et multis modis olim deus loquens patribus in prophetis, 2 novissime diebus istis locutus est nobis in filio, quem constituit heredem universorum, per quem fecit et saecula; 3 qui cum sit splendor gloriae et figura substantiae eius, portans quoque omnia verbo virtutis suae, purgationem peccatorum faciens sedit ad dexteram maiestatis in excelsis, 4 tanto melior angelis effectus, quanto differentius prae illis nomen hereditavit. 5 Cui enim dixit aliquando angelorum, Filius meus es tu, ego hodie genui te? et rursum, Ego ero illi in patre,

---

De capitulatione Vaticana in epistola ad Hebraeos obvia vid. annotationem ab init. Ep. ad Ephesios.

Inscriptio

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ABℵ. 17. 37. 47. K.

Παυλου επιστολη πρ. ῾Εβραιους P.

του ἁγιου και πανευφημου αποστολου Παυλου επιστολη προς ῾Εβραιους L.

εγραφη απο Ιταλιας δια Τιμοθεου:—ἡ προς ῾Εβραιους επιστολη εκτεθεισα ὡς εν πινακι M.

Nihil (praeter *προς ῾Εβραιους* ad summas paginas) D.

Post 2 Thess. ABℵC. 17. 47. P. Post Philem. D. 37. L.

---

2. *εσχατου* ABℵDM. 17. 37. KLP. (Vulg.) Memph. Arm. *Orig.* iv. 60c. *Eus.* c. Mcl. 95c. 105c. (novissime diebus istis Vulg.) | ‡ *εσχατων* ς. 47. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iii. 350c. *Mcl.* (ap. Eus.) 81d. 92c.

2. *εποιησεν* ante *τους αιωνας* ABℵD*M. 17. 37. (Vulg.) Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig.* Cat. Cr. Eph. 136. *Eus.* c. Mcl. 92c. 105c. | ‡ post ς. Db. 47. KLP. Syr.Hcl. Arm. *Orig.* iv. 60c.

3. *ὁς ων Clem. Rom.* 36. *Orig.* iv. 450a. *Eus.* c. Mcl. 95c. | *ωσων* P. (*απαυασμα* P.)

— *φερων* AB²ℵ. rel. vv. vid. *Meth.* Jahn. 111. | *φανερων* B* et nunc. (*αμαθεστατε και κακε, αφες το παλαιον, μη μεταποιει* B mg. man. rec.)

— *αυτου* post *δυναμεως Iren.* 163. | om. M.

— *καθαρισμον*] † praem. *δι' ἑαυτου* ς. DcM. 37. KL. Syrr.Pst.&Hcl. (Æth.) (praem. *δι' αυτου* D*.) | om. ABℵDb. 17. 47. P. Vulg. (Memph.) Arm.

3. *ἁμαρτιων*] † add. *ἡμων* ς. Dc. 17. 37. 47. KL. Syr.Hcl. Arm. | add. *ὑμων* ℵc. | om. ABℵ*D*MP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth.

— *ποιησαμενος* ante *εκαθισεν* ABℵDM. 17. 37. 47. P. Vulg. Arm. (Æth.) | ‡ ante *των ἁμαρτ.* ς. KL. Syrr.(Pst.)&Hcl. (Memph.)

4. *τοσουτῳ Clem. Rom.* 36. | *τοσοῦτο* 37*. | *τοσουτων* P.

— *κρεῖττον* ML. | *κριττω* D.

— *των*] om. B. *Clem. Rom.*

— *ὁσῳ*] add. *και* K. | om. *Clem. Rom.*

5. *ποτε* ante *των αγγελων* Syr.Hcl. *Eus.* Ecl. Pr. 58. | post D*. Syr.Pst. (Æth.)

— *αυτῳ Eus.* Ecl. Pr. 58. | om. ℵ*. (add.a)

---

1. Multifariam multisque modis *Cl.* | 3. portansque *Cl.* | sedet *Cl.* | 5. in patrem.. in filium *Cl.*

ABℵ[C]D[H] M. 17. 37. 47. KLP.

[c] Ps. 96(97):7.

[d] Ps. 103(104):4.

[e] Ps. 44(45):6. seq.

[f] Ps. 101(102):26. seq.

12. ἀλλάξεις

[g] Ps. 109(110):1. Matt. 22:44. rel.

ἔσται μοι εἰς υἱόν; 6 ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν
πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει, [c] Καὶ προσκυ-
νησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. 7 καὶ πρὸς
μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, [d] Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
φλόγα· 8 πρὸς δὲ τὸν υἱόν, [e] Ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν
αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· *καί,″ *Ἡ″ ῥάβδος *τῆς″ εὐθύτητος †
ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. 9 ἠγάπησας δικαιοσύνην,
καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεός, ὁ
θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους
σου. 10 καί, [f] Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίω-
σας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί· 11 αὐτοὶ
ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον
παλαιωθήσονται, 12 καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐ-
τούς *[ὡς ἱμάτιον]″, καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς
εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. 13 πρὸς τίνα δὲ
τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε, [g] Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;
14 οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακο-
νίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν
σωτηρίαν;

II.
1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ‡προσέχειν ἡμᾶς″
τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μή ποτε ‡παραρυῶμεν″. 2 εἰ γὰρ ὁ
δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ
πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθα-

et ipse erit mihi in filio? 6 Et
cum iterum introducit primo-
genitum in orbem terrae, dicit,
Et adorent eum omnes angeli
dei. 7 Et ad angelos quidem
dicit, Qui facit angelos suos
spiritus et ministros suos flam-
mam ignis: 8 ad filium autem,
Thronus tuus, deus, in saecu-
lum saeculi, et, Virga aequitatis
virga regni tui. 9 Dilexisti
iustitiam et odisti iniquitatem:
propterea unxit te, deus, deus
tuus oleo exultationis prae
participibus tuis. 10 Et, Tu in
principio, domine, terram fun-
dasti, et opera manuum tua-
rum sunt caeli: 11 ipsi peribunt,
tu autem permanebis: et omnia
sicut vestimentum veterescent,
12 et velut amictum mutabis
eos, et mutabuntur: tu autem
idem es, et anni tui non defi-
cient. 13 Ad quem autem an-
gelorum dixit aliquando, Sede
a dextris meis, quoad usque
ponam inimicos tuos scabillum
pedum tuorum? 14 Nonne
omnes sunt administratorii
spiritus in ministerium missi
propter eos qui hereditatem
capient salutis?

1 Propterea abundantius opor-
tet observare nos ea quae
audivimus, ne forte effluamus.
2 Si enim qui per angelos dic-
tus est sermo factus est firmus,
et omnis praevaricatio et in-
oboedientia accepit iustam

6. *εισαγαγει* L.
7. *αγγελους* 1°.] add. *αυτου* D*. Æth.
— *πνευματα* *Clem. Rom.* 36. *Orig.* (ii. 636d. qu. Ps.) iv. 430a. *Orig. Int.* iii. 963d. 969d. iv. 680a. *Eus.* c. Mcl. 173d. | *πνευμα* D. Æth.
8. *του αιωνος*] om. B. 17.
— *και* (post *αιωνος*) ABℵD*M. 17. *Am.* Memph. | * om. ς. Dc. 37. 47. KLP. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— *ἡ ῥαβδος* 1°. ABℵM. 17 *sic.* | * om. *ἡ* ς. D. 37. 47. KLP.
— *της ευθυτητος* ABℵM. 17 *e spatio certissime.* | * om. *της* ς. D. 37. 47. KLP. ‖ om. *της ευθυτητος ῥαβδος* ℵ*. (*δι' ὁμοιοτ.*)
— *ῥαβδος* 2°.] † praem. *ἡ* ς. D. 37. 47. KLP. | om. ABℵM. 17.
— *σου* ADM. 17. rel. vv. | *αυτου* Bℵ.
9. *ανομιαν* B(D)M. 37. 47. KLP. Syr.Hcl. *certissime.* *Eus.* D.E. 388c. (*ανομιας* D*.) | *αδικιαν* Aℵ. 17.
9. *ελαιον*] *ελεος* D*.
11. *διαμενεῖς* DcM.
12. *ὡσει*] *ὡς* D*.
— *ἑλιξεις* AB(ℵc *εἱλιξ.*)M. 17. 37 (*ἑλλιξ.*) 47. KLP. *Fuld. Harl.** Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. Es. xxxiv. 4). | *αλλαξεις* ℵ*D. Vulg. *Iren.* 230. (e Ps.) *Tert.* c. Herm. 34. (e Ps.)
— *αυτους* add. *ὡς ἱματιον* ABℵD*. *Fuld.* Arm. Æth. | * om. ς. DcM. 17. 37. 47. KLP. Vulg. (et *Am.*) Syrr.Pst.&Hcl. Memph.
— *και αλλαγησ.*] om. *και* D*.
— *ὁ αυτος*] praem. *και* ℵ*. (corr.[1]) | om. *ὁ* 17.
— *εγκλειψουσιν* A*.
13. *αν*] om. D*.
— *εχθρ. σου* *Clem. Rom.* 36. | om. *σου* 37.
14. *διακονιαν* *Orig.* i. 767a. ii. 20d. 495c. iv. 191d. 430d. ap. Gall. 80. *Orig. Int.* ii. 451d. iii. 89a. 881d. 946a. iv. 473d. 593d. 597c. 598b. 656b. *Eus.* P.E. 328a. Theoph. 148. *Hil.* 440a. | *-ιας* B. *Orig.* i. 579e. iv. 430e.
1. om. ver. M.
— *δει*] *δειν* 17.
— *προσεχειν* ante *ἡμας* ABℵD. 17. Vulg. | ‡ post ς. 37. 47. KLP.
— *περισσοτερως*] ante *δει* ℵ. Vulg. | post *προσεχ. ἡμας* 17.
— *παραρυωμεν* AB*ℵD*. 17. 47. LP. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | ‡ *παραρρυωμεν* ς. B²Dc. 37. Ks.

8. *om.* "et" *ante* virga *Cl.* | 11. omnes ut *Cl.* | 12. idem ipse *Cl.*
1. pereffluamus *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

ποδοσίαν, [3] πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμε-
λήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι
διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβε-
βαιώθη, [4] συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε
καὶ τέρασιν, καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος
§ C. ἁγίου § μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

[5] Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν
μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν· [6] διεμαρτύρατο δέ πού
[h] Ps. 8:5. seq. τις λέγων, [h] Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ·
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; [7] ἠλάττωσας
αὐτὸν βραχύ τι παρ᾽ ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστε-
φάνωσας αὐτόν, [καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα
τῶν χειρῶν σου·] [8] πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν
ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν ‡ τῷ γὰρ″ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα,
οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶ-
Γ′ μεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. [9] τὸν δὲ βραχύ τι
παρ᾽ ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ
πάθημα τοῦ θανάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον,
9. χωρὶς θεοῦ ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου.
[10] ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι᾽ ὃν τὰ πάντα καὶ δι᾽ οὗ τὰ
πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχη-
γὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι.
[11] ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς
§ H. πάντες· § δι᾽ ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται [i] ἀδελφοὺς
[i] Joh. 20:17. Matt. 28:10. αὐτοὺς καλεῖν, [12] λέγων, [k] Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου
[k] Ps. 21 (22):23.

mercedis retributionem, [3] quo-
modo nos effugiemus, si tan-
tam neglexerimus salutem?
quae cum initium accepisset
enarrari per dominum, ab eis
qui audierunt in nos confirmata
est, [4] contestante deo signis et
portentis et variis virtutibus et
spiritus sancti distributionibus
secundum suam voluntatem.

[5] Non enim angelis subiecit
deus orbem terrae futurum, de
quo loquimur. [6] Testatus au-
tem est in quodam loco quis
dicens, Quid est homo quod
memor es eius, aut filius ho-
minis quoniam visitas eum?
[7] Minuisti eum paulo minus ab
angelis, gloria et honore coro-
nasti eum, et constituisti eum
super opera manuum tuarum,
[8] omnia subiecisti sub pedibus
eius. In eo enim quod ei om-
nia subiecit nihil dimisit non
subiectum ei: nunc autem
needum videmus omnia sub-
iecta ei. [9] Eum autem qui mo-
dico quam angeli minoratus
est videmus Iesum propter pas-
sionem mortis gloria et honore
coronatum, ut gratia dei pro
omnibus gustaret mortem.
[10] Decebat enim eum, propter
quem omnia et per quem
omnia, qui multos filios in
gloriam adduxerat, auctorem
salutis eorum per passiones
consummare. [11] Qui enim sanc-
tificat et qui sanctificantur, ex
uno omnes. Propter quam
causam non confunditur fra-
tres eos vocare, [12] dicens, Nun-
tiabo nomen tuum fratribus

---

2. *αγγελων Orig.* iii. 348[d]. 767[e]. *Orig. Int.* iii. 62[b]. *Eus.* Ecl. Pr. 29. | -*λου* L.
— *ελαβεν*] post *ενδικον* 17. 37.
3. *εκφευξουμεθα* 47.
— *καλεισθαι* 37*.
— *δια*] *ὑπο* 37*. Arm.
4. *συνεπιμαρτυρουντος Orig.* Cat. Cram. Cor. 12. | *συνμαρτ.* B.
— *τε*] om. M. 17. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig.* Cat. Cr.
— *μερισμοις Orig.* Cat. Cr. | *θερισμοις* ℵ*. (corr.[a])
— *αυτου Orig.* Cat. Cr. | *του θεου* D*.
5. *ὑπεταξεν*] add. *ὁ θεος* C. Vulg. (om. *Fuld. Tol. Harl.**)
6. *τι*] *τις* C*P. *Tol.* Memph.
— *μιμνησκει* 17.
7. *ελαττωσας* D*.
— *και κατεστησας αυτον επι τα εργα των χειρων σου* ACℵD*M. 17. 37. P. Vulg. Syrr.Pst.(*Widm.*)&Hcl.* Memph. Arm. Æth. (*Eus.* Ecl. Pr. 74.) | om. BD[c]. 47. KL. Syr.Pst.(cdd.) Hcl.*txt.*
8. *ὑπεταξα* ℵ*. (corr.[1] *ut vid.*)
— *εν τῳ γαρ* BℵDM. (Arm.) | ‡ *εν γαρ τῳ* ς. AC. 17. 37. 47. KLP.
— *αυτῳ* 1°.] om. B(D *Lat.*) Syr.Hcl.† Arm. *Usc.*
— *τα παντα* ante *ὑποτ. αυτῳ* D. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | post *Orig. Int.* iv. 555[e].
— *αυτῳ* 2°.] *αυτον* 37.
9. *βλεπομεν Orig.* ii. 584[d]. *Eus.* Ecl. Pr. 74. | *βλεπωμεν* L.
— *χαριτι* ABℵCD. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. (41[e]. 392[b]. *χάριτι ἢ χωρὶς θεοῦ*) *Eus.* in Ps. 641[b]. | *χωρις* M. Syr.Pst. edd. et cdd. *χωρὶς γὰρ θεοῦ . . . ἢ ὅπερ ἔν τισι κεῖται τῆς πρὸς ʽΕβρ. ἀντιγράφοις, χάριτι θεοῦ Orig.* iv. 41[e]. vid. et 392[b]. 393[c]. *Orig. Int.* iv. 513[b]. 560[a]. | Lectio Eutychiana "ipse enim Deus per gratiam suam" in Syr.Pst. *Widm.* (et ordine mutato, sed non sensu in ed. Lee.) Cod. Syr. Rich. 7157. (in Mus. Brit. 12, 137.) habet "absque"* atque a correctore recenti: haec lectio habetur in codd. Nestorianis. *ἡ οἰκονομία τοῦ ὑπὲρ πάντων πάθους τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου γίνεται οὐ χωρὶς θεοῦ. Orig.* iv. 450[b].
9. *γευσεται* D*.
11. *καλειν*] *καλων* 17.
— *αυτους αδελφους* M. Syrr.Pst.&Hcl.
12. *απαγγελλω* 37 *Scr.*

---

6 est autem *Cl.* | 8. omnia ei *Cl.* | 10. passionem *Cl.* | 11. qui 2°. *om. Am.*

ABℵCDH M. 17. 37. 47. KLP. τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.
13 καὶ πάλιν, [l] Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ
[l] 2 Sam. 22:3. πάλιν, [m] Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός.
[m] Es. 8:17. 14 ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία¶ κεκοινώνηκεν ‡ αἵματος καὶ
¶ H. σαρκός″, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν,
§ H. ἵνα§ διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα
τοῦ θανάτου, τουτέστιν τὸν διάβολον, 15 καὶ ἀπαλ-
λάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ
ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. 16 οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων
¶ H. ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ¶ ἐπιλαμ-
βάνεται. 17 ὅθεν ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς
ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιε-
ρεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρ-
τίας τοῦ λαοῦ. 18 ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς,
δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.
III. Δ′ 50 1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου
μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα
[n] ver. 5. Num. 12:7. τῆς ὁμολογίας ἡμῶν † Ἰησοῦν, 2 [n] πιστὸν ὄντα τῷ ποιή-
2. [ὅλῳ] σαντι αὐτόν, ὡς καὶ ‡ Μωυσῆς″ ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐ-
τοῦ. 3 πλείονος γὰρ ‡ οὗτος δόξης″ παρὰ ‡ Μωυσῆν″
ἠξίωται, καθ᾽ ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ
κατασκευάσας αὐτόν· 4 πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται
ὑπό τινος, ὁ δὲ † πάντα κατασκευάσας, θεός. 5 καὶ
‡ Μωυσῆς″ μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς
θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, 6 χριστὸς
δέ, ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς,

meis, in medio ecclesiae laudabo te. 13 Et iterum, Ego ero fidens in eum. Et iterum, Ecce ego et pueri mei, quos mihi dedit deus. 14 Quia ergo pueri communicaverunt sanguini et carni, et ipse similiter participavit isdem, ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium, id est diabulum, 15 et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti. 16 Nusquam enim angelos adpraehendit, sed semen Abrahae adpraehendit. 17 Unde debuit et per omnia fratribus similare, ut misericors fieret et fidelis pontifex ad deum, ut repropitiaret delicta populi. 18 In eo enim in quo passus est ipse temptatus potens est et eis qui temptantur auxiliari.

1 Unde, fratres sancti, vocationis caelestis participes, considerate apostolum et pontificem confessionis nostrae Iesum, 2 qui fidelis est ei qui fecit illum, sicut et Moses in omni domu illius. 3 Amplioris enim gloriae iste prae Mose dignus habitus est, quanto ampliorem honorem habet domus qui fabricavit illam. 4 Omnis namque domus fabricatur ab aliquo: qui autem omnia creavit, deus. 5 Et Moses quidem fidelis erat in tota domo eius tamquam famulus in testimonium eorum quae dicenda erant, 6 Christus vero tamquam filius in domo sua: quae domus sumus nos,

12. *εμμεσῳ* A. 47. P.
13. *επ'*] *εν* C*? ‖ (*εγω εσ. πεποιθ. επ' αυτ.*] Ego ero illi in patrem et ille erit mihi in filium Syr. Hcl.*mg.* vid. i. 5.)
— *παιδια ἁ*] om. *α* C*. (? corr.)
14. *αἱμ. και σαρκ.* ABℵCDM. 17. 37. 47. P. *Am. Fuld.* Syr.Hcl. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 120d. *Eus.* D.E. 450d. in Ps. 615b. | ‡ *σαρκ. και αἱμ.* ς. KL. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Æth. *Orig. Int.* iii. 62f. 902d. [H *n.l.*]
— *μετήσχε* 17.
— *αυτων*] add. *παθηματων* D*. *Eus.* in Ps. | om. *Orig. Int.* iii. 120d. *Eus.* D.E.
— *θανατου* 1°.] add. *θανατον* D*. | om. *Orig.* iii. 582c. 583d. *Eus.* D.E. 450d.
15. *απαλλαξῃ*] *αποκαταλλαξῃ* A. | *απαλλαξει* KLP. | *απηλλαξῃ* *Orig.* iii. 582c. eruet *Orig. Int.* iii. 120d.

17. *ὡμοιωθηναι* A.
— *τας ἁμαρτιας*] *ταις ἁμαρτιαις* A. 17.
18. *πεπονθεν*] post *αυτος* D.
— *αυτος*] *αυτοις* L.
— *πειρασθεις*] om. ℵ*. (add.e)
1. *κατανοησετε* D*.
— *Ιησουν*] † praem. *χριστον* ς. | add. id. C²Dc. 37. KL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (*Orig.* iv. 431b.) *Hil.* 832f. | om. ABℵC*D*M. 17. 47. P. Vulg. Memph. Theb. Æth. | "Christum" tantum *Orig. Int.* iv. 467a.
2. *Μωυσης* C. 17. 37. KLP. | ‡ *Μωσης* ς. ABℵDM. 47.
— *ὁλῳ* AℵCD. rel. Vulg. rel. (vid. ver. 5. et Num. xii. 7.) | om. B. Memph. Theb.
3. *οὗτος* ante *δοξης* ABℵCD. 37. 47. P. | ‡ post ς. M. 17. K(L.) Vulg. (*οὕτως* L.)

3. *Μωυσην* BℵCDb. 17. 47. KLP. (*Μωυσεως* D*.) | ‡ *Μωσην* ς. ADcM. 37.
4. *παντα*] † praem. *τα* ς. C²Dc. 37. 47. LP. Arm. | om. ABℵC*D*M. 17. K.
— *κατασκευασας*] *σκευασας* K.
5. *Μωυσης* ℵCD. 17. KLP. *Luc.* 18. | ‡ *Μωσης* ς. ABM. 37. 47.
6. *οὗ*] *ὃς* D*(M. s. *οἱ*) | quae domus *Luc.*
— *εαν* Bℵ¹D*M. 17. P. (*καν* ℵ*.) | ‡ *εανπερ* ς. AℵcCDc. 37. 47. KL.
— *μεχρι τελους βεβαιαν* AℵCD. rel. Vulg. rel. (vid. ver. 14.) | om. B. Æth. *Rom. Luc.* 18.
8. *ὡς*] om. 37 txt. (marg. man. rec.)
— *παραπικρασμῳ*] *πιρασμω* ℵ.

13. dedit mihi *Cl.* | 14. carni et sanguini *Cl.* | 17. "et" om. *Cl. Am.*** | similari *Cl.* | 18. ipse et *Cl.*
2 domo *Am²* *Cl.* seq. ejus *Cl.* | 3. est habitus *Cl.* | 4. deus est *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Arm. Æth.
° ver. 14.
6. [μέχρι τελ. βεβ.]
p Ps. 94 (95): 8 seq.

‡ ἐὰν″ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος
° μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.
7 Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, p Σήμερον
ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 8 μὴ σκληρύνητε τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν
ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 9 οὗ ἐπείρασαν †
οἱ πατέρες ὑμῶν, ‡ ἐν δοκιμασίᾳ″, καὶ εἶδον τὰ ἔργα
μου 10 ‡ τεσσεράκοντα″ ἔτη· διὸ προσώχθισα τῇ
γενεᾷ ‡ ταύτῃ″, καὶ εἶπον, Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ·
αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου· 11 ὡς ὤμοσα ἐν
τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν
μου· 12 βλέπετε, ἀδελφοί, μή ποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν
καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ
ζῶντος· 13 ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ᾽ ἑκάστην
§ H. ἡμέραν, § ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκλη-
13. ἐξ ὑμ. τις. ρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας· 14 μέτοχοι
γὰρ ‡ τοῦ χριστοῦ γεγόναμεν″, ἐάν περ τὴν ἀρχὴν
τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν·
¶ H. 15 ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ¶ ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν
§ H. τῷ παραπικρασμῷ. 16 τίνες γὰρ ἀκούσαντες § παρεπί-
κραναν; ἀλλ᾽ οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου
q Num. 14:22. διὰ ‡ Μωσέως″; 17 q τίσιν δὲ προσώχθισεν ‡ τεσσε-
ράκοντα″ ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα
ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; 18 τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύ-
¶ H. σεσθαι ¶ εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπει-

si fiduciam et gloriam spei usque ad finem firmam retineamus.
7 Quapropter sicut dicit spiritus sanctus, Hodie si vocem eius audieritis, 8 nolite obdurare corda vestra sicut in exacervatione secundum diem temptationis in deserto, 9 ubi temptaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt opera mea 10 quadraginta annis. Propter quod infensus fui generationi huic et dixi, Semper errant corde: ipsi autem non cognoverunt vias meas.
11 sicut iuravi in ira mea, Si introibunt in requiem meam.
12 Videte, fratres, ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi a deo vivo, 13 sed adhortamini vosmet ipsos per singulos dies, donec hodie cognominatur, ut non obduretur quis ex vobis fallacia peccati: 14 participes enim Christi effecti sumus, si tamen initium substantiae eius usque ad finem firmum retineamus.
15 Dum dicitur, Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra quemadmodum in illa exacervatione. 16 Quidam enim audientes exacervaverunt? sed non universi qui profecti sunt ab Aegypto per Mosen? 17 Quibus autem infensus est quadraginta annis? nonne illis qui peccaverunt? quorum cadavera prostrata sunt in deserto. 18 Quibus autem iuravit non introire in requiem ipsius, nisi illis qui increduli fuerunt?

9. οὐ] ὁπου D*.
— επειρασαν] † add. με ς. ℵcDcM. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (*Wilk.*) Arm. (vid. Ps. xciv. [xcv.] 9.) | om. ABℵ*CD*. 17. Memph. (*Mill.*) *Luc.* 18. | eum Æth.
— ὑμων] ἡμων A.
— εν δοκιμασια ABℵ*CD*M. 17. P. Memph. *Luc.* 18. | ‡ εδοκιμασαν με ς. ℵcDc. 37. 47. KL. (Vulg.) Syrr. (Pst.)&Hcl. Arm. Æth. (vid. Psal.) (om. με Vulg. Syr.Pst.)
— προσωχθησα B*Rl.* (contra rel.) 47. LP.
10. τεσσερακοντα AB*ℵC. | ‡ τεσσαρ. ς. B². rel. | μ̄ D.
— ταυτῃ ABℵD*M. 17. Vulg. | ‡ εκεινῃ ς. CDc. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. LXX. Ps. xciv. [xcv.] 10.)
10. ειπον BℵCDcM. rel. | ειπα ADb. 17. vid. LXX. (ειπαν D*.)
11. ει] η 17.
12. εν] om. C* ut vid.
13. καλειται *Orig.* ii. 778e. *Eus.* in Ps. 101c. 631e. *Luc.* 18. | καλειτε AC.
— τις ante εξ ὑμ. AℵCHM. 17. 37. 47. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. *Luc.* 18. | post BDKL. Syr.Hcl.
— της ἁμαρτιας *Luc.* | ἁμαρτιαις D*.
14. του χριστου ante γεγοναμεν ABℵ CDHM. 17. 37. P. Vulg. Æth. *Orig.* i. 32c. Cat. Cr. Eph. 194. (om. του) *Eus.* D.E. 189d. in Ps. 190d. *Luc.* 18. | ‡ post ς. 47. KL (om. του) Arm. *Eus.* D.E. 218a (om. του). [Syrr. Pst.&Hcl. Memph.]
— ὑποστασεως] add. αυτου A. Vulg. | om. *Orig.* Cat. Cr. *Luc.*
15. σκληρυνετε D*.
— ὡς] om. M.
16. εξ Αιγ. *Luc.* 19. | εκ γης Αιγ. 17.
— Μωυσεως BℵCDH. 17. 47. KL. | ‡ Μωσεως ς. AM. 37. P.
17. τισιν δε] add. και A. | om. *Luc.* 19.
— προσωχθησεν B*Rl.* (cont. rel.) 37 *Scr.* 47. LP.
— τεσσερακοντα AB*ℵC. | ‡ τεσσαρ. ς. B²HM. 17. 37. 47. KLP. | μ̄ D.
— ἁμαρτησασιν *Luc.* 19. | απειθησασιν A. 47.
— επεσεν ABℵCHM. 37. 47. KLP. (17 *n.l.*) | -σαν D.

8. exacervationem *Am.** | 16. ex Aegyp. *Cl.* | 18. creduli *Am.*²

A B ℵ C D (H) (M). 17. 37. 47. KLP. IV. E' θήσασιν; [19] καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν
εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν. [1] Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε
καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατά-
παυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. [2] καὶ
γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ'
οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ ‡συγκε-
3. εἰσερχ. οὖν. κερασμένους″ τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. [3] εἰσερχό-
μεθα γὰρ εἰς [τὴν] κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες,
r Ps. 94 (95):11. καθὼς εἴρηκεν, r Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσε-
¶ M. λεύσονται εἰς τὴν ¶ κατάπαυσίν μου· καίτοι τῶν ἔργων
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. [4] εἴρηκεν γάρ
s Gen. 2:2. Ex. 20:11. που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως, s Καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων
αὐτοῦ. [5] καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
κατάπαυσίν μου. [6] ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελ-
θεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ
εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν, [7] πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν,
Σήμερον, ἐν ‡Δαυεὶδ″ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον,
καθὼς ‡προείρηται,″ Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
t Jos. 22:4. ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. [8] t εἰ
γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης
ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας· [9] ἄρα ἀπολείπεται σαββα-
τισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. [10] ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν
κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν
ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός.

[19] Et videmus quia non potue-
runt introire propter increduli-
tatem. [1] Timeamus ergo ne
forte relicta pollicitatione in-
troeundi in requiem eius ex-
istimetur aliqui ex vobis de-
esse. [2] Etenim et nobis nun-
tiatum est quemadmodum et
illis: sed non profuit illis
sermo auditus, non admixtis
fidei ex his quae audierunt.
[3] Ingrediemur enim in requiem
qui credidimus, quemadmo-
dum dixit, Sicut iuravi in ira
mea, Si introibunt in requiem
meam, et quidem operibus
ab institutione mundi factis.
[4] Dixit enim quodam loco de
die septima sic, Et requievit
dominus die septima ab omni-
bus operibus suis. [5] Et in isto
rursum, Si introibunt in re-
quiem meam. [6] Quoniam ergo
superest quosdam introire
illam, et hii quibus prioribus
adnuntiatum est non introi-
erunt propter incredulitatem,
[7] iterum terminat diem quen-
dam, Hodie, in David dicendo
post tantum temporis, sicut
supra dictum est, Hodie si vo-
cem eius audieritis, nolite ob-
durare corda vestra. [8] Nam
si eis Iesus requiem praesti-
tisset, numquam de alia loque-
retur posthac die. [9] Itaque
relinquitur sabbatismus populo
dei. [10] Qui enim ingressus est
in requiem eius, etiam ipse
requievit ab operibus suis sicut
a suis deus.

---

19. δι' ABℵD*M. 17. 47. KsP. | δια CD^c. 37. L. *Clem.* 71 (seq. την).
— απιστιαν *Clem. Luc.* 19. | απειθειαν 47.
1. επαγγ.] praem. της D.
— δοκει M. 37. LP.
2. γαρ εσμεν] παρεσμεν C*.
— συγκεκερασμενους ABCD*M. 17 (? -κρασ.; at de terminatione -σμενους certus sum). 37. Syr.Hcl. "confisi sunt" Memph. *Wilkins.* οὐ γὰρ ἦσαν κατὰ τὴν πίστιν τοῖς ἐπαγγελθεῖσι συνημμένοι· ὅθεν οὕτως ἀναγνωστέον, "Μὴ συγκεκερασμένους τῇ πίστει τοῖς ἀκουθεῖσιν," ἵνα εἴπῃ ταῖς πρὸς αὐτοὺς γεγενημέναις ἐπαγγελίαις τοῦ θεοῦ διὰ Μωσέως. *Theod. Mopsuest.* (Cat. Cram. Heb. 177.) | συγκεκραμενους D^c. 47. KLP. admixtis *Am. Fuld.* (*Tol.*) | συγκεκερασμενος ℵ. admistus Vulg. *Cl. Demid. Harl.* (*Tf.*) Syr.Pst. | ‡ συγκεκραμενος ς. temperatus D *Lat. Luc.* 19. | nondum commixti verbo Dei patris *Iren.* 212 | non conciliatos in oboedientiam fidei Arm. | non fuerunt commixti cum fide Æth.
2. τοις ακουσασιν] των ακουσαντων D*. Syr.Hcl.*mg. Luc.*
3. εισερχομεθα] intrabimus *Luc.* 19. | -χωμ- AC. 17. 37* *Scr.* Vulg.
— γαρ BD. 17. 37. P. Vulg. Syr.Hcl. Æth. *Luc.* 19. | ουν AℵCM. 47. Memph. | autem Syr.Pst. Arm.
— την AℵCD^bM. rel. | om. BD*.
— καθως ειρηκεν ante οἱ πιστευσαντες P.
— ὡς] om. A* *ut vid.*
— μου] om. C*.
— ει *Luc.* | om. A. | η C*. 17.
— γεννηθεντων 37.
4. εν τῃ ἡμερ. τῃ ἑβδ. *Luc.* 19. | om. A. | om. εν 17. Vulg.
5. ει *Luc.* 19. | om. D*. | ἠ 17.
6. ευηγγ. C*P.
— δι' BℵD. rel. | δια ACL.
6. απειθειαν contumaciam *Luc.* 19. | απιστιαν ℵ*. (corr.^c) Vulg.
7. ὁριζει ante τινα ℵ*. (corr.^c)
— λεγων post χρονον 47.
— προειρηται AℵCD*. 17. 47. P. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Luc.* 19. (προειρηκεν B.) | ‡ ειρηται ς. D. 37. KL. Æth. [Syr.Pst.]
8. Jesus filius Nun Syr.Pst. (sic Syr.Hcl.*mg.*)
— αν] αρα B.
— μετα ταυτα] μετ' αυτα C.
9. om. ver. ℵ*. (add.^a)
— απολειπεται *Orig.* ii. 125^b. *Orig. Int.* 552^c. *Eus.* in Ps. 606^d. | απολειται B.
10. απο] add. παντων ℵ^c (? om. των) D*. Syr.Hcl. (Æth.) | om. *Luc.* 19.
11. σπουδασωμεν *Eus.* in Ps. 606^d. *Luc.* 20. | σπουδασομεν L.

1. aliquis *Cl.* | 2. non admistus fidei ex iis *Cl.* | 3. mundi perfectis *Cl.* | 4. in quodam *Cl.* | deus *Cl.* | 6. introire quosdam in *Cl.* | "in" add. *Am.*^2 | ii *Cl.* | 10. *om.* est *Am.**

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Arm. Æth.

ς' 11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κα-
τάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ
§ H. τῆς ἀπειθείας. 12 § ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ
ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστο-
μον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς † καὶ
πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυ-
¶ H. μήσεων καὶ ἐννοιῶν ¶ καρδίας· 13 καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις
ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετρα-
§ H. χηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, § πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ
λόγος.

11 Festinemus ergo ingredi in illam requiem, ut ne in id ipsum quis incidat incredulitatis exemplum. 12 Vivus enim est dei sermo et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti et pertingens usque ad divisionem animae ac spiritus, compagum quoque et medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis: 13 et non est ulla creatura invisibilis in conspectu eius, omnia autem nuda et aperta sunt oculis eius, ad quem nobis sermo.

51 14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα
τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν
τῆς ὁμολογίας. 15 οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμε-
¶ H. νον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, ¶ πεπειρασμέ-
νον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας.
16 προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς
χάριτος, ἵνα λάβωμεν ‡ ἔλεος,″ καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς
εὔκαιρον βοήθειαν.

14 Habentes ergo pontificem magnum, qui penetravit caelos, Iesum filium dei, teneamus confessionem. 15 Non enim habemus pontificem qui non possit conpati infirmitatibus nostris, temptatum autem per omnia pro similitudine absque peccato. 16 Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae, ut misericordiam consequamur et gratiam inveniamus in auxilio oportuno.

V. 1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος,
ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα
προσφέρῃ δῶρά [τε] καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν,
2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανω-
μένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν· 3 καὶ ‡ δι'
αὐτὴν″ ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ
3. περὶ αὐτοῦ ἑαυτοῦ προσφέρειν ‡ περὶ″ ἁμαρτιῶν. 4 καὶ οὐχ ἑαυτῷ

1 Omnis namque pontifex ex hominibus adsumptus pro hominibus constituitur in his quae sunt ad deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccatis, 2 qui condolere possit his qui ignorant et errant, quoniam et ipse circumdatus est infirmitate, 3 et propterea debet, quemadmodum et pro populo, ita etiam pro semet ipso offerre pro peccatis. 4 Nec quisquam

---

11. εισελθειν] add. αδελφοι D*. | om. *Eus.* in Ps. *Luc.* 20.
— καταπαυσιν] add. qui credidimus Syr.Hcl.*
— τις] om. ℵ*. (add.[c])
— πεσει P.
— απειθειας *Luc.* | αληθειας D*. (a veritate *Lat.*)
12. ζων *Orig.* i. 298[f]. ii. 813[a]. iii. 138[c]. iv. 37[b]. Cat. Cr. Eph. 222. *Eus.* in Ps. 189[a]. vividum *Luc.* 20. | ζω C.
— ενεργης *Orig.* i. ii. iii. (et 656[b]. 668[b].) iv. (et 124[c]. 157[b].) Cat. Cr. *Eus.* Ecl. Pr. 211. in Ps. 58[b]. 189[b]. | εναργης B.
— διϊκνουμενος *Orig.* i. ii. iv. Cat.Cr. *Eus.* Ecl. Pr. 187. 211. | δεικνυμενος D* *Gr.*
— ψυχης *Orig.* i. ii. iv. *Eus.* Ecl. Pr. *bis.* Cat. Cr. *Orig. Int.* ii. 70[d]. 268[e]. iv. 650[b]. *Luc.* 20. | om. ℵ*. (add.[1]?) ‖ † add. τε ς. D. 37. Ks. | om. ABℵCH. 17. 47. LP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. ii. iv. Cat. Cr. *Orig. Int.* ii. *bis.* iv. *Eus.* Ecl. Pr. *bis.* *Luc.*
12. ενθυμησεων *Orig.* i. ii. iv. *Orig. Int.* ii. | -σεως C*D*. *Luc.*
— και εννοιων *Orig.* i. ii. iv. | εννοιων τε D*. | et cogitationis *Luc.*
13. κτισις *Luc.* 20. | κρισις D*. (non *Lat.*)
14. μεγαν *Orig.* i. 282[f]. 645[c]. 766[f]. iv. 3[d]. 24[d]. 431[b]. *Eus.* c. Mcl. 33[d]. 95[b]. Ecl. Ps. 54. | μεγα A *nunc.* 17.
— διεληλυθα ℵ.
15. πεπειρασμενον *Elz.* ABℵD. *Orig.* i. (223[d].) 383[e]. ii. 609[b]. | πεπειραμενον *St.* 3. C. 17. 37. 47. KLP. *Orig.* (iv. 40[e]. 348[d].) *Syn. Ant.* Routh. iii. 298.
16. προσερχομεθα P.
— χαριτος] add. ejus Syr.Hcl.*
— ουν] om. 17.
— ελεος ABℵC*D*. 17. KP. | ‡ ελεον ς. C[2]D[c]. 37. 47. L.
16. εὑρωμεν] om. B.
— εις] om. D*.
1. προσφερει LP.
— δωρα τε AℵCD[c]. rel. Syr.Hcl. | om. τε BD[b] *ut vid.* Vulg. (*ut saepe*) Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | τε δωρα D*.
2. επει και] και γαρ D*.
3. δι' αυτην ABℵC*D*. 17. P. Syrr. Pst.&Hcl.*txt.* | ‡ δια ταυτην ς. C[3]D[c]. 37. 47. KL. Syr.Hcl.*mg.*
— ωφειλει L.
— ἑαυτου AℵCD[c]. 17. 37. 47. KsLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.*vid.* Æth. | αυτου BD*.
— περι ἁμαρτ. ABℵC*D*. 17. 47. P. Syr.Pst. | ‡ ὑπερ ἁμαρτ. ς. C[3]D[c]. 37. KL. [Syr.Hcl.]
4. ουκ D*.

---

12. est enim sermo dei *Cl.* | ac medull. *Cl.* | 15. pontificem *mg. Am.* | similitudinem *Am.**
1. in iis *Cl.* | 2. iis qui *Cl.* | ignoranter errant *Am.* | 3. *om.* "et" *Cl.* | etiam et pro *Cl.*

ABℵCD. 17. 37. 47. KLP.

τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλὰ † [u] καλούμενος ὑπὸ τοῦ
[u] Ex. 28:1. θεοῦ, ‡ καθώς περ″ καὶ § † Ἀαρών. 5 οὕτως καὶ ὁ
§ Æg. iii. χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα,
ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σή-
μερον γεγέννηκά σε. 6 καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει,
[w] Ps. 109(110):4. [w] Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχι-
σεδέκ. 7 ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις
τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν
ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσ-
ενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 8 καί
περ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν, 9 καὶ
¶ Æg. iii. τελειωθεὶς ἐγένετο ¶ ‡ πᾶσιν τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ″
αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου· 10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ
θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 11 περὶ
οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν,
Ζ' ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. 12 καὶ γὰρ ὀφεί-
λοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν
χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς
[x] 1 Cor. 3:2. ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ, [x] καὶ γεγόνατε χρείαν
ἔχοντες γάλακτος [καὶ] οὐ στερεᾶς τροφῆς. 13 πᾶς
§ Æg. iii. γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος § λόγου δικαιοσύνης·
νήπιος γάρ ἐστιν· 14 τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τρο-
φή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα
ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.
VI. 1 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον,
ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα· μὴ πάλιν θεμέλιον

sumit sibi honorem, sed qui
vocatur a deo, tamquam
Aaron. 5 Sic et Christus non
semet ipsum clarificavit ut
pontifex fieret, sed qui locutus
est ad eum, Filius meus es tu,
ego hodie genui te; 6 quemad-
modum et in alio dicit, Tu es
sacerdos in aeternum secundum
ordinem Melchisedech. 7 Qui
in diebus carnis suae praeces
supplicationesque ad eum qui
possit salvum illum a morte fa-
cere cum clamore valido et la-
crimis offerens et exauditus
pro sua reverentia: 8 et quidem
dem cum esset filius, didicit
ex his quae passus est oboe-
dientiam, 9 et consummatus
factus est omnibus obtempe-
rantibus sibi causa salutis
aeternae, 10 appellatus a deo
pontifex iuxta ordinem Mel-
chisedech. 11 De quo grandis
nobis sermo et ininterpraeta-
bilis ad dicendum, quoniam
inbecilles facti estis ad audien-
dum. 12 Etenim cum deberitis
magistri esse propter tempus,
rursum indigetis ut vos do-
ceamini quae sint elementa
exordii sermonum dei, et facti
estis quibus lacte opus sit, non
solido cibo. 13 Omnis enim
qui lactis est particeps, ex-
pers est sermonis iustitiae: par-
vulus enim est: 14 perfectorum
autem est solidus cibus, eorum
qui pro consuetudine exerci-
tatos habent sensus ad discre-
tionem boni ac mali.

1 Quapropter intermittentes
inchoationis Christi sermonem,
ad perfectionem feramur, non
rursum iacientes fundamentum

4. τις post λαμβανει D. 37. | (supra lin. B.)
— αλλα] αλλ' C². 47. LP.
— καλουμ.] † praem. ὁ ς. C². 17s. 47. LP. Vulg. Syr.Pst. Arm. *Rieu.* Æth. | om. ABℵC*D. 37. K. Syr.Hcl.
— καθως περ ABℵ*D*. 17. | καθως C* *ut vid.* | ‡ καθαπερ ς. ℵᶜC²Dᶜ. 37. 47. KLP.
— και Syr.Hcl. | om. D*(?C*.) Vulg. Syr.Pst.
— Ααρων] † praem. ὁ ς. 17s. | om. ABℵCD. 37. 47. KL(*Tf.* in N.T.)P.
5. οὑτως και ὁ χριστος] om. K.
— γενηθηναι] γεννηθ. D*. | γενεσθαι A. Arm. *Rieu.*
6. συ] add. ει. 47 (*Mill.*) P. Syr.Hcl. Memph. Æg. iii. Arm.
— ἑτερῳ] add. παλιν D*.
— Μελχισεδεχ A. Vulg.
7. ὁς] add. ων D*.
7. δεησεις τε Syr.Hcl. | om. τε K. Vulg. Syr.Pst. (*pro more*) Memph. Æg. iii. Arm. Æth.
— αυτον ante σωζειν 47.
— εισακουσθεις] ακουσθεις D*.
8. αφ'] απ' B*D*.
9. πασιν ante τοις ὑπακ. αυτῳ ABℵCD. 17. 37. 47. P. Vulg. Syrr.Pst&Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ post ς. KL. | (ὑπακουσασιν P.)
10. αρχιερευς] add. εις τον αιωνα 37. Syr.Hcl.* Memph. Arm.
11. περι] praem. και D*. ("autem" habet postea Syr.Pst.)
— ὁ λογος] om. ὁ D*P. Arm.
12. εχετε *Clem.* 683. 771. *Orig.* iii. (781ᵃ.) iv. 19ᵉ. | εχητε 17.
— λογιων *Clem. bis. Orig.* iii. iv. | λογων D*. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 361ᵉ. iii. 384ᶠ.
12. και ου] AB*ℵᶜD. 37. 47. KLP. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Clem. bis. Orig. Int.* ii. 486ᵃ. iii. 862ᵇ. | om. και B²ℵ*C. 17. Vulg. Memph. *Orig.* i. 245ᵇ. 482ᵈ. iii. 658ᵈ. *Orig. Int.* ii. 361ᵉ. iii. 385ᵃ.
13. δικαιοσυνης] add. εστιν D*. (*Orig. Int.* ii. 361ᶠ. 486ᵃ. iii. 862ᶜ.) | om. *Clem.* 347. 683. *Orig.* i. 245ᵇ. 482ᵉ.
— νηπιος *Clem. bis.* (vid. *Pinytum.* Eus. H.E. iv. 23.) *Orig.* i. *bis. Orig. Int.* ii. *bis.* iii. | ηπιος 17.
— γαρ] add. ακμην D*. | om. Dᶜ. *Clem.* 683. *Orig.* i. *bis. Orig. Int.* ii. *bis.* iii.
14. δε *Clem.* 347. 683. *Orig.* i. 245ᵇ. 482ᵉ. 639ᵈ. iv. 247ᶜ. 350ᵃ. *Orig. Int.* ii. 110ᵃ. 189ᵈ. 203ᶜ. 210ᵇ. 361ᶠ. 421ᶠ. iii. 26ᵉ. iv. 659ᵇ. | γαρ 17.

6. alio *add.* loco *Cl. Am. mg.* | 7. illum salvum facere a morte *Cl.* | exauditus est (*om.* "et") *Cl.* | 8. filius dei *Cl.* | ex iis *Cl.* | 11. nobis grandis *Cl.* | 12. deberetis *Cl.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph. Theb.
[Æg. iii.]
Arm. Æth.

καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ
πίστεως ἐπὶ θεόν, 2 βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς
τε χειρῶν, ἀναστάσεώς [τε] νεκρῶν, καὶ κρίματος
¶ Æg. iii. αἰωνίου. 3 καὶ τοῦτο ποιήσομεν,¶ y ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ
y Jac. 4: 15. θεός. 4 ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας, γευ-
σαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετό-
χους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, 5 καὶ καλὸν γευ-
σαμένους θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος,
6 καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετά-
νοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ
παραδειγματίζοντας. 7 γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ᾽ αὐ-
τῆς ‡ ἐρχόμενον πολλάκις″ ὑετόν, καὶ τίκτουσα βοτά-
νην εὔθετον ἐκείνοις δι᾽ οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμ-
βάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ· 8 ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας
καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ
τέλος εἰς καῦσιν.

52 9 Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ
‡ κρείσσονα″ καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λα-
z 1 Thess. 1:3. λοῦμεν. 10 οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι z τοῦ
ἔργου ὑμῶν, καὶ † τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακο-
νοῦντες. 11 ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν
ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς
ἐλπίδος ἄχρι τέλους· 12 ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μι-
μηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονο-
Η′ μούντων τὰς ἐπαγγελίας. 13 τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγ-

paenitentiae ab operibus mor-
tuis et fidei ad deum, 2 baptis-
matum doctrinae, impositionis
quoque manuum ac resurrec-
tionis mortuorum et iudicii
aeterni. 3 Et hoc faciemus, si
quidem permiserit deus. 4 In-
possibile est enim eos qui se-
mel sunt inluminati, gustave-
runt etiam donum caeleste et
participes sunt facti spiritus
sancti, 5 gustaverunt nihilomi-
nus bonum dei verbum vir-
tutesque saeculi venturi, 6 et
prolabsi sunt, renovari rursum
ad paenitentiam, rursum cru-
cifigentes sibimet ipsis filium
dei et ostentui habentes.
7 Terra enim saepe venientem
super se bibens imbrem et ge-
nerans herbam oportunam illis
a quibus colitur, accepit bene-
dictionem a deo: 8 proferens
autem spinas ac tribulos re-
proba est et maledicto proxima,
cuius consummatio in com-
bustionem.

9 Confidimus autem de vobis,
dilectissimi, meliora et vi-
ciniora saluti, tamen si ita
loquimur. 10 Non enim in-
iustus deus, ut obliviscatur
operis vestri et dilectionis
quam ostendistis in nomine
ipsius, qui ministrastis sanctis
et ministratis. 11 Cupimus au-
tem unumquemque vestrum
eandem ostentare sollicitu-
dinem ad expletionem spei
usque in finem, 12 ut non
segnes efficiamini, verum imi-
tatores eorum qui fide et pa-
tientia hereditabunt promis-
siones. 13 Abrahae namque

1. λογον *Clem.* 683. | λογου 47. ‖ add. λοιπον L. | om. *Clem.*
— φερομεθα D*KP. Syrr.(Pst.)&Hcl. | Contra, *Clem. Orig. Int.* ii. 422^c.
2. βαπτισμων] -μον D*. ‖ add. τε 47. Arm. Æth.
— διδαχης] -χην B. (doctrinam D *Lat.*)
— αναστασεως τε AאCD^c. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æg. iii. Arm. Æth. | om. τε BD*P.
— νεκρων] χειρων D*.
3. om. ver. 37.
— ποιησομεν Bא. 17. KL. Vulg. Æth. | -σωμεν ACD. 47. P. Arm.
— επιτρεπει LP.
4. γενηθεντας *Orig.* iii. 207.^a iv. (322^a.) 388^d. | γεννηθεντας A. 37. (γενομενους *Orig.* iv. 378^b. 388^d.)
5. ῥημα ante θεου P. *Tert.* de pud. 20. | post *Orig.* iii. 207^a. iv. *bis.*
5. δυναμεις τε μελλοντος αιωνος] occidente jam aevo *Tert.*
6. παραπεσοντας *Orig.* iii. 207^b. iv. (322^b.) 388^d. | -τος D*.
— παραδειγματιζοντας *Orig.* iii. iv. (322.^b) 388^d. | -ζοντες D.
7. επ᾽ αυτης *Orig.* i. 117 *bis.* | επ᾽ αυτην B^3.
— ερχομενον ante πολλακις BאD. 37. P. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | ‡ post ϛ. AC. 17. 47. KL. Vulg. Arm. *Orig. Int.* ii. 54^c. 264^e. *Tert.* de pud. 20. [Æth.] | om. πολλακις *Orig.* i. *Gr.* 1^0. post ὑετον 2^0.
— και 2^0. *Orig.* i. *Tert.* | om. D*. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. *bis.*
— του θεου *Orig.* i. | om. του D*.
9. αγαπητοι] αδελφοι א*. (corr.^c) Syrr. Pst.&Hcl.
9. κρεισσονα ABאCD^c. 17. 47. LP. | ‡ κρειττονα ϛ. D*. 37. K.
10. της αγαπης] † praem. του κοπου ϛ. D^c. 37 *mg.*^1. KL. Memph. | om. ABאCD*. 17 *e spat.* 37*. 47. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æg. iii. Arm. Æth. (vid. 1 Thess. i. 3.)
— ἧς] ἣν B^3.
— διακονουντες] διακονοντες D. (et audimus D *Lat.*)
11. ενδιγνυσθαι AC*. | Contra, *Clem.* 501.
— πληροφοριαν] add. της πιστεως 17. | om. *Clem.* 501.
— αχρι τελους] om. 37.
12. γενησθε] γενησεσθε 17.
— πιστεως] praem. της D*.
— μακροθυμιας] -μουντας D* *Gr.*
— τας επαγγ.] om. τας K.

4. facti sunt *Cl.* | 6. rursus renovari *Cl.* | 7. accipit *Cl.* | 9. tametsi *Cl.*

ABℵCD. 17. 37. 47. KLP.

[a] Gen. 22:17.

γειλάμενος ὁ θεός, ἐπεὶ κατ᾽ οὐδενὸς εἶχεν μείζονος
ὀμόσαι, ὤμοσεν καθ᾽ ἑαυτοῦ, 14 λέγων, [a] ‡ Εἰ″ μὴν
εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε·
15 καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας.
16 ἄνθρωποι † γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ
πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος·
17 ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι
τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς
βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, 18 ἵνα διὰ δύο πραγ-
μάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεόν,
ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆ-
σαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· 19 ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχο-
μεν τῆς ψυχῆς ‡ ἀσφαλήν″ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερ-
χομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, 20 ὅπου
πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν
τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

VII. θ′

[b] Gen. 14:18.

1 Οὗτος γὰρ [b] ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ,
ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ‡ ὃς″ συναντήσας
Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων
καὶ εὐλογήσας αὐτόν, 2 ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων
ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασι-
λεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ
ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης, 3 ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεα-
λόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων,
ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ

promittens deus, quoniam neminem habuit per quem iuraret maiorem, iuravit per semet ipsum,
14 dicens, Nisi benedicens benedicam te et multiplicans multiplicabo te:
15 et sic longanimiter ferens adeptus est repromissionem.
16 Homines enim per maiorem sui iurant, et omnis controversiae eorum finis ad confirmationem est iuramentum.
17 In quo abundantius volens deus ostendere pollicitationis heredibus inmobilitatem consilii sui, interposuit iusiurandum,
18 ut per duas res inmobiles, quibus inpossibile est mentiri deum, fortissimum solacium habeamus qui confugimus ad tenendam propositam spem,
19 quam sicut ancoram habemus animae tutam ac firmam et incedentem usque in interiora velaminis,
20 ubi praecursor pro nobis introiit Iesus, secundum ordinem Melchisedec pontifex factus in aeternum.

1 Hic enim Melchisedec, rex Salem, sacerdos dei summi, qui obviavit Abrahae regresso a caede regum et benedixit ei,
2 cui et decimas omnium divisit Abraham, primum quidem qui interpretatur rex iustitiae, deinde autem et rex Salem, quod est rex pacis,
3 sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum neque finem vitae habens, adsimilatus autem filio dei, manet sacer-

13. *ειχεν* post *μειζονος* 17.
— *ωμοσαι* 17. P.
14. *ει μην* ABℵ(C)D*. 17. 47*. (L²)P. | ‡ *η μην* ς. 37. 47². Ks. | *ει μη* CD^b L². | *ἡμῖν sic.* L*.
15. *οὑτως*] *οὗτος* K². (Æth.)
16. *ανθρωποι*] † add. *μεν* ς. CD^c. 17*s*. 37. KL. Memph. Æth. | om. ABℵD*. 47. P. Vulg. Syrr.Pst.(*pro more.*)&Hcl. Arm. | *γαρ* Æg. iii.
— *αυτοις* post *αντιλογιας* D*. Syrr. Pst.&Hcl.
17. *εν ᾡ* *Eus.* D.E. 177^c. 223^d. | *εν τῳ* D*.
— *περισσοτερον* *Eus.* D.E. *bis.* | -*τερως* B.
— *ὁ θεος* ante *βουλομενος* D. | post *Eus.* D.E. *bis.*
— *επιδειξαι* *Eus.* D.E. *bis.* | *επιδειξασθαι* A. 47.

17. *κληρονομοις*] praem. *κλητοις* 37. | om. *Eus.* D.E. *bis.*
18. *δια* *Eus.* D.E. 177^d. 223^d. in Ps. 555^d. | *μετα* D*.
— *θεον*] praem. *τον* Aℵ*C. 17. P. *Eus.* in Ps. 555^d. et ap. Mai iv. 77. | om. Bℵ^c D. 37. 47. KL. *Eus.* D.E. 177^d. 224^a.
— *εχωμεν* *Eus.* D.E. *bis.* in Ps. | *εχομεν* 37. KLP.
19. *εχωμεν* D.
— *ασφαλην* ACD*P. | *ασφαλη* ς. BℵD^b. 17. 37. 47. KL.
— *χαταπετασματος* B *Btly.*
20. *ἡμων* *Orig. Int.* iii. 90^a. | *ὑμων* 37.
— *Ιησους*] add. *χριστος* D*. | om. *Orig. Int.* iii.
— *κατα*] praem. *ὁς* 47.
1. *Μελχισεδεχ* A. Vulg.*Cl.* (non *Am.*)
— *του ὑψιστου* *St.* 3. ABℵCD. 17. 37. 47. KLP. *Clem.* 637. *Eus.* D.E. 177^b (*Gaisf.*) | om. *του* *Elz.*
1. *ὁς* ABℵC²D. 17. K. | ‡ *ὁ* ς. C*. 37. 47. LP.
— fin.] add. *και Αβρααμ ευλογηθεις ὑπ᾽ αυτου* D*.
2. *ᾡ*] *ὁ* D*.
— *απο παντων* post *εμερισεν* ℵ. 47. | om. *απο* D*.
— *παντων*] *παντος* B.
— *Αβρααμ*] *αυτῳ* D* *ut vid.* (eum *Lat.*) corr. D². ‖ add. *πατριαρχα* Syr.Hcl.*
— *δε και*] om. *και* K. Memph. Arm. [Æth.]
3. *αφομοιωμενος* CD. 47. LP.

13. jurabit *Am.* | 17. pollicitanis *Am.* (*sph.*) | 19. ad interiora *Cl.* | introivit *Cl.*
2. *om.* "et" *Am.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
(Æg. iii.)
Arm. Æth.

c Num. 18:21, seq.
¶ Æg. iii.
§ Æg. iii.
Γ'
§ Theb.
¶ Æg. iii.

διηνεκές. 4 θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ † δεκάτην
Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης.
5 καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν ‡ Λευεὶ″ τὴν ἱερατείαν λαμ-
βάνοντες c ἐντολὴν ¶ ἔχουσιν ‡ ἀποδεκατοῖν″ τὸν λαὸν
κατὰ τὸν νόμον, τουτέστιν, τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν,
καί περ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ. 6 ὁ δὲ
μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν † Ἀβραάμ·
καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν· 7 χωρὶς δὲ
πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος
εὐλογεῖται. 8 καὶ ὧδε μὲν δεκάτας § ἀποθνήσκοντες
ἄνθρωποι λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι
ζῇ. 9 καί, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ‡ δι᾽″ Ἀβραὰμ καὶ ‡ Λευεὶς″
ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται· 10 ἔτι γὰρ ἐν τῇ
ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν αὐτῷ † Μελχι-
σεδέκ. 11 § εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευιτικῆς
ἱερωσύνης ἦν, (ὁ λαὸς γὰρ ‡ ἐπ᾽ αὐτῆς″ ‡ νενομοθέ-
τηται,″) τίς ἔτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ
ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν
Ἀαρὼν λέγεσθαι; 12 μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύ-
νης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. 13 ἐφ᾽
ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα,¶ φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν,
ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ· 14 πρό-
δηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν,
εἰς ἣν φυλὴν ‡ περὶ ἱερέων οὐδὲν″ ‡ Μωυσῆς″ ἐλάλη-
σεν. 15 καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ

dos in perpetuum. 4 Intue-
mini autem quantus sit hic,
cui et decimas dedit de prae-
cipuis Abraham patriarcha.
5 Et quidem de filiis Levi sa-
cerdotium accipientes manda-
tum habent decimas sumere a
populo secundum legem, id est
a fratribus suis, quamquam et
ipsi exierint de lumbis Abra-
hae: 6 cuius autem generatio
non adnumeratur in eis, deci-
mas sumpsit ab Abraham, et
hunc qui habebat repromis-
siones benedixit. 7 Sine ulla
autem contradictione quod mi-
nus est a meliore benedicitur.
8 Et hic quidem decimas mo-
rientes homines accipiunt, ibi
autem contestatus quia vivit.
9 Et ut ita dictum sit, per
Abraham et Levi, qui decimas
accepit, decimatus est: 10 athuc
enim in lumbis patris erat,
quando obviavit ei Melchise-
dech. 11 Si ergo consummatio
per sacerdotium leviticum erat,
populus enim sub ipso legem
accepit, quid athuc necessa-
rium secundum ordinem Mel-
chisedech alium surgere sa-
cerdotem et non secundum
ordinem Aaron dici? 12 Trans-
lato enim sacerdotio necesse
est ut et legis translatio fiat.
13 In quo enim haec dicuntur,
de alia tribu est, de qua nullus
altario praesto fuit: 14 mani-
festum enim quod ex Iuda
ortus est dominus noster, in
qua tribu nihil de sacerdotibus
Moses locutus est. 15 Et am-
plius athuc manifestum est, si

4. πηλικος] ἡλικος D*.
— οὗτος] om. D*.
— ᾧ] ὃ sic. 37. ‖ add. † και ς. AℵCD^c. 17. 37. 47. KLP. Vulg. et *Am. Dem. Harl.* (*Tf.*) Syr.Hcl. Arm. (Æth.) vid. ver. 2. | om. και BD*. *Fuld.* * *Tol.* Syr.Pst. Memph. Æg. iii.
— Αβρααμ post εδωκεν A. 37. Syr.Hcl.
5. Λευει BℵCD*. 47. Æg. iii. Theb. (ver. 11.) | ‡ Λευι ς. AD^b. 17*s*. 37. KLP. Memph.
— αποδεκατοιν BD*. | ‡ αποδεκατουν ς. AℵCD^b. 17. 37. 47. KLP.
— τουτεστιν] om. B *txt* (habet *mg.*)
— εξεληλυθοτα 37 *Scr.*
— οσφρυος D*.
6. Αβρααμ] † praem. τον ς. AD^b. 37. 47. KLP. | om. BℵCD*. 17.
— ευλογηκεν Bℵ(D). 17. 37. KL. (ηυλ. *.) | ευλογησεν (A)C. 47. P. (ηυλ. A.)
6. ver. 6.] Quem sperare jussit Æth. (om. rel.)
7. ελαττον *Eus.* D.E. 177^c. | ελασσον 17.
9. ειπειν] ειπεν C*D*.
— δι᾽ BℵD*. 37. 47. | ‡ δια ς. ACD^c. 17*s*. KLP. ‖ (Αβραμ 37.)
— Λευεις (A)Bℵ^cC*. Æg. iii. (Λευις A.) | ‡ Λευι ς. D^c. 17. 37. KLP. Vulg. Memph. (Λευει ℵ*C^2D*. 47.)
10. ετι γαρ inter lineas ℵ^1.
— αυτῳ] αυτον P. | Abraham Æg. iii.
— Μελχ.] † praem. ὁ ς. AD^c. 17*s*. 37. KLP. | om BℵCD*. 47.
11. ει] η CL*P.
— επ᾽ αυτης ABℵCD*. 17. 37 *Scr.* LP. | ‡ επ᾽ αυτῃ ς. D^c. 47. K.
— νενομοθετηται ABℵCD*. 17. 47. P. | ‡ -τητο ς. D^c. 37. KL.
— τις (? ης D^c.) ‖ add. γαρ D*.
11. ου κατα] μη κατα P.
12. και νομου] om. B.
13. λεγεται] λεγει D*.
— προσεσχηκεν BℵD. 37. 47. KL. | προσεσχεν AC. 17. | μετεσχεν P.
14. ἡμων] add. Ιησους 47.
— περι ἱερεων ουδεν ABℵ^cC*D*. 17. (47.) P. (Vulg.) (Memph. Theb.) Arm. (ουδεν περι ἱερεων 47). nihil dixit de sacerdote Memph. Theb. | ‡ ουδεν περι ἱερωσυνης ς. D^c. 37. KL. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (περι ἱερωσυνης ουδεν C^3D^b.) | Μωυσης ante ουδεν ℵ*. (ουδ. Μω.^c)
— Μωυσης BℵC. 17. 37. 47. KP. | ‡ Μωσης ς. ADL.

6. *om.* "ab" *Am.* | 8. contestatur *Cl.* | 11. necessarium fuit *Cl.* | 13. altari *Cl.* | 14 manifestum est *Cl.* | ortus sit *Cl.*

ABℵ(C)D 17. 37. 47. KLP.

§ Æg. iii.

d Ps. 109(110):4.

κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς
ἕτερος, 16 ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς ‡ σαρκίνης″
γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς § ἀκαταλύτου·
17 ‡ μαρτυρεῖται″ γὰρ ὅτι d Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 18 ἀθέτησις μὲν γὰρ
γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς
καὶ ἀνωφελές·

53 19 Οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ
δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. 20 καὶ
καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς
ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, 21 ὁ δέ, μετὰ
ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, Ὤμοσεν
κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν
αἰῶνα † ¶,) 22 κατὰ ‡ τοσοῦτο″ κρείττονος διαθήκης
γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. 23 καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν
γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμέ-
νειν· 24 ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπα-
ράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην· 25 ὅθεν καὶ σώζειν εἰς
τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ
τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.
26 τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν * καὶ″ ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος,
ἄκακος,¶ ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν,
καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος· 27 ὃς οὐκ
ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρό-

¶ Theb.
22. τοσοῦτο *[καὶ]″
23. ἱερ. γεγον.
¶ C.

secundum similitudinem Mel-
chisedech exurget alius sacer-
dos, 16 qui non secundum
legem mandati carnalis factus
est, sed secundum virtutem vi-
tae insolubilis: 17 contestatur
enim quoniam Tu es sacerdos
in aeternum secundum ordi-
nem Melchisedech. 18 Repro-
batio quidem fit praecedentis
mandati propter infirmitatem
eius et inutilitatem:

19 Nihil enim ad perfectum
adduxit lex: introductio vero
melioris spei, per quam proxi-
mamus ad deum. 20 Et quan-
tum est non sine iureiurando:
alii quidem sine iureiurando
sacerdotes facti sunt, 21 hic
autem cum iureiurando per
eum qui dixit ad illum, Iuravit
dominus, et non paenitebit
eum, tu es sacerdos in aeter-
num: 22 in tantum melioris
testamenti sponsor factus est
Iesus. 23 Et alii quidem plures
facti sunt sacerdotes, idcirco
quod morte prohiberentur per-
manere: 24 hic autem eo quod
maneat in aeternum sempiter-
num habet sacerdotium, 25 unde
et salvare in perpetuo potest
accedentes per semet ipsum
ad deum, semper vivens ad
interpellandum pro eis. 26 Talis
enim decebat ut nobis esset
pontifex, sanctus, innocens,
inpollutus, segregatus a pec-
catoribis, et excelsior caelis
factus, 27 qui non habet cotidie
necessitatem, quemadmodum
sacerdotes, prius pro suis de-

15. την] om. B.
— ὁμοιοτητα] (-ωτητα L.) | ὁμοιωσιν P.
16. σαρκινης ABℵC*D*. 17. LP. (H in titulo) *Dion. Alex.* c. Paul. Samos. Q. 7. (*Wetst.*) | ‡ σαρκικης ς. C**D^c. 37. 47. K.
17. μαρτυρειται ABℵD*. 17. P. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æg. iii. | ‡ -ρει ς. CD^c. 37. 47. KsL. Arm. [Vulg.] (Ille testis ejus Æth.)
— γαρ] δε 17.
— συ] om. 37*. ‖ add ει D^cKP. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æg. iii. Æth.
18. προσαγουσης D*.
19. επεισαγωγης D*.
— εγγιζωμεν A.
20. οἱ μεν γαρ χωρις ορκωμοσιας *Eus.* D.E. 177^d. | om. D*. Syr.Hcl. Æth. (et verba seq.)
21. μετα ℵ*D. 17. 47. KLP. *Eus.* D.E. 177^d. | μεθ' AB². 37*Scr.* | μετ' B*ℵ^cC.
— μεταμελημθησεται B (e corr.¹)
21. συ] add. ει D^cKP. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Æg. iii. Arm. *Eus.* D.E. 223^d. | om. *Eus.* D.E. 177^d.
— εις τον αιωνα] om. ℵ*. (ad l.^c) ‖ † add. κατα την ταξιν Μελχισεδεκ ς. Aℵ^c*mg*.D. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Eus.* D.E. *bis*. (vid. ver. 17. rel.) | om. Bℵ*C. 17. Vulg. Theb. Æg. iii. Arm.
22. τοσουτο ABℵ*CD*. 17. P. (-τω D*P.) | ‡ -τον ς. ℵ^cD^c. 37. 47. KL. ‖ add. και Bℵ*C. | om. Aℵ^cD. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Memph. Æg. iii.
— εγγυος] εγγυς P.
— Ιησους] praem. ὁ LP.
23. γεγονοτες ante ἱερεις Bℵ. 37. 47. LP. Vulg. Syrr.Pst &Hcl. Memph. Æg. iii. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 177^d. 224^a. | post ACD. 17. (vid. ver. 20.) | om. K.
— το θανατῳ *Eus.* D.E. 177^d. (*Gaisf.*) 224^a. | τῳ θανατῳ P. *Eus.* D.E. 177^d. (MS.)
24. το μενειν *Eus.* D.E. 177^d. 224^a. c. Mcl. 34^d. | om. το 37 *txt.* (mg.²)
— ἱερωσυνην *Eus.* D.E. c. Mcl. | ἱερατιαν D*.
25. ζων *Orig. Int.* ii. 186^a. *Eus.* D.E. 177^d. 224^a. c. Mcl. 34^d. | σωζειν 17.
26. ἡμιν και ABD. Syrr.Pst.&Hcl. *Eus.* D.E. 224^a. | * om. και ς. ℵC. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Memph. Arm. Æth.
— ακακος] add. και A. | om. *Eus.* D.E.
27. οἱ αρχιερεις] ὁ αρχιερευς D*.
— θυσιας] θυσιαν D. 47. P.
— ανενεγκας BD. 37. 47. KLP. | προσενεγκας Aℵ. 17.
28. ανθρ. καθιστησιν αρχιερεις *Orig. Int.* ii. 189^c. | καθιστ. ἱερεις (αρχιερεις^c) ανθρ. D. constituit homines sacerdotes Æg. iii.

15. exurgat *Cl.* | 19. maximamus *Am.* | 20. *om.* sac. facti sunt *Am.** | 25. in perpetuum *Cl.* | pro nobis *Cl.* | 26. a peccatis *Am.* | 27. necessitatem quotidie *Cl.*

Vulg. Syrr.P.H. Memph. (Theb.) [Æg. iii.] Arm. Æth.
[e] cap. 5:3. 9:7, 12.
27. προσενέγκας

τερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας [e] ἀναφέρειν,
ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφ᾽ ἅπαξ,
ἑαυτὸν ἀνενέγκας. 23 ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθί-
στησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς
ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα
τετελειωμένον.

licitis hostias offerre, deinde pro populi: hoc enim fecit semel se offerendo. 23 Lex enim homines constituit sacerdotes infirmitatem habentes, sermo autem iurisiurandi, qui post legem est, filium in aeternum perfectum.

VIII.

1 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχο-
μεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς
μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 2 τῶν ἁγίων λειτουρ-
γὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος,
(cap. 5:1.) † οὐκ ἄνθρωπος. 3 [f] πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσ-
φέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγ-
καῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. 4 εἰ μὲν ‡ οὖν″
ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ᾽ ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων † τῶν προσφε-
([g] cap. 10:1.) ρόντων κατὰ † νόμον τὰ δῶρα, 5 [g] οἵτινες ὑποδείγματι
καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρη-
μάτισται ‡ Μωυσῆς″ μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν,
([h] Ex. 25:40.) [h] ῞Ορα, γάρ φησιν, ‡ ποιήσεις″ πάντα κατὰ τὸν τύπον
(6. νῦν δὲ) τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει· 6 νυνὶ δὲ διαφορωτέρας
(— τέτυχεν) τέτευχεν λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστιν δια-
θήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενο-
(IA′) μοθέτηται. 7 εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ
(8. αὐτοὺς) ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. 8 μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς
([i] Jer. 38(31):31, seq.) λέγει, [i] Ἰδού, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συν-

1 Capitulum autem super ea quae dicuntur, talem habemus pontificem, qui consedit in dextera sedis magnitudinis in caelis, 2 sanctorum minister et tabernaculi veri, quod fixit dominus et non homo. 3 Omnis enim pontifex ad offerenda munera et hostias constituitur; unde necesse esse et hunc habere aliquid quod offerat. 4 Si ergo esset super terram, nec esset sacerdos, cum essent qui offerrent secundum legem munera, 5 qui exemplari et umbrae deserviunt caelestium, sicut responsum est Mosi, cum consummaret tabernaculum, Vide, inquit, omnia facito secundum exemplar quod tibi ostensum est in monte: 6 nunc autem melius sortitus est ministerium, quanto et melioris testamenti mediator est, quod in melioribus repromissionibus sanctum est. 7 Nam si illud prius culpa vacasset, non utique secundi locus inquireretur. 8 Vituperans enim eos dicit, Ecce dies veniunt, dicit dominus, et consummabo super

28. υἱον] Ιησουν 47.
1. επι Eus. D.E. 224[b]. Cat. Cram. Eph. 114. | εν A.
— εν τοις ουρανοις Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. Eus. D.E. (Viger.) Eus. in Ps. 175[e]. | εν τοις ὑψηλοις 17. Æg. iii. Eus. D.E. (Gaisf.) om. τοις | εις τον ουρανον 47. (Syr.Pst.) | εν τοις ουρανιοις 37.
2. ουκ] † praem. και ς. AD[c]. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æg. iii. Arm. Æth. Eus. D.E. (Gaisf.) 224[b]. | om. και BℵD*. 17. Eus. D.E. edd. in Ps. 175[e].
3. προφερειν 37.
— τε και] om. και ℵ*. (add.[1] s.[a].)
— τουτον] αυτον 47.
— προσενεγκει KLP.
4. ουν ABℵD*. 17. P. Vulg. Memph. | ‡ γαρ ς. D[c]. 37. 47. KL. Syr.Hcl. Arm. "et" Syr.Pst. [h. Æg. iii.] ("sic si quidem" Æth.)
4. ουδ᾽] ουκ 17.
— ἱερευς] αρχιερευς 37.
— οντων] † add. των ἱερεων ς. D[c]. 37. 47. KL. Syrr.Pst.&Hcl. | om. ABℵD*. 17. P. Vulg. Memph. Arm. Æth. Rom. [Æg. iii. hiat.]
— νομον] † praem. τον ς. ℵ[c]D. 37. 47. KLP. Arm. | om. ABℵ*. 17.
— τα δωρα ante κατα τον νομον L. Syr.Pst. Memph. Æg. iii. (ut vid.) Æth.
5. ὑποδειγματι Orig. i. 171 cod. 611[d]. ii. 563[d]. iii. 242[f]. 289[b]. 436[a]. iv. 151[b]. Eus. D.E. 193[c]. in Ps. 176[a]. | δειγματι K. (-μασι Orig. i. ed. iii. 167[a].)
— Μωυσης Bℵ. 17. 47. KLP. Eus. in Ps. | ‡ Μωσης ς. AD. 37.
— ποιησεις ABℵD. 17. 37. 47. KLP. Orig. i. 170. Eus. P.E. 592[d]. in Ps. | ‡ -σης ς. Orig. Int. iii. 927[d].
— δειχθεντα Orig. i. Eus. P.E. in Ps. | -ταν D.
6. νυνι AℵD[b]. 17. 37. 47. KLP. | νυν BD*.
— δε] add. σοι D*Gr.
— τετευχεν Bℵ[c]D[c]. 37. | τετυχεν Aℵ*D*KL. | τετυχηκεν 17 (? -χεκε). 47. P.
— και κρειττ. | om. και D*. 37. K. Arm.
— εστιν διαθηκης μεσ. ἡτις επι κρειττοσιν | om. ℵ*. (habet. -ιν*. add. [sed om. -σ-][a].) 17.
— διαθηκης ante εστιν ℵ[a]KP.
7. ει] add. μεν 17.
— αμεμπτος] εμαπεαια D* Tf. αναιτια Wetst. (corr.[b])
— δευτερας] ἑτερας B* Rl. et V. C.
8. αυτοις Bℵ[c]D[c]. 37 (-τοι). 47. L. | αυτους Aℵ*D*. 17. KP.

27. se ipsum offerendo Cl.
3. offerendum Cl. | necesse est et Cl. | 6. sancitum est Cl. | 8. venient Cl.

ABℵD 17. 37. 47. KLP.

τελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα
διαθήκην καινήν, 9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα
τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς
χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι
αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα
αὐτῶν, λέγει κύριος. 10 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσο-
μαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει
κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ
ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς
εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. 11 καὶ οὐ μὴ
διδάξωσιν ἕκαστος τὸν † πολίτην" αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνῶθι τὸν κύριον, ὅτι πάντες
εἰδήσουσίν με, ἀπὸ μικροῦ † ἕως μεγάλου αὐτῶν· 12 ὅτι
ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν
k ver. 8. αὐτῶν † οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 13 ἐν τῷ λέγειν, k Καινήν,
πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ
γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

IX.

1 Ex. 25:30, etc. 40:3.
§ Theb.
2. ἄρτων [καὶ τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον]"
4. [χρυσ.] ἔχουσα [θυμιατήριον καὶ]

1 Εἶχεν μὲν οὖν [καὶ] ἡ πρώτη † δικαιώματα λα-
τρείας, τό τε ἅγιον κοσμικόν. 2 1 § σκηνὴ γὰρ κατε-
σκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα
καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. 3 μετὰ
δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη * τὰ"
ἅγια * τῶν" ἁγίων, 4 χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ
τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν

domum Israhel et super do-
mum Iuda testamentum no-
vum, 9 non secundum testa-
mentum quod feci patribus
eorum in die qua adpraehendi
manum illorum ut educerem
illos de terra Aegypti, quoniam
ipsi non permanserunt in testa-
mento meo, et ego neglexi eos,
dicit dominus. 10 Quia hoc
testamentum quod disponam
domui Israhel post dies illos,
dicit dominus, dando leges
meas in mentem eorum, et in
corde eorum superscribam eas,
et ero eis in deum, et ipsi erunt
mihi in populum. 11 Et non
docebit unusquisque proximum
suum et unusquisque fratrem
suum dicens, Cognosce domi-
num, quoniam omnes scient me
a minore usque ad maiorem
eorum, 12 quia propitius ero ini-
quitatibus eorum, et peccato-
rum illorum iam non memo-
rabor. 13 Dicendo autem, No-
vum, veteravit prius: quod
autem antiquatur et senescit,
prope interitum est.

1 Habuit quidem et prius
iustificationes culturae et sanc-
tum saeculare. 2 Tabernacu-
lum enim factum est primum,
in quo inerant candelabra et
mensa et propositio panum,
quae dicitur sancta. 3 Post
velamentum autem secundum
tabernaculum quod dicitur
sancta sanctorum, 4 aureum
habens turibulum et arcam
testamenti circumtectam ex
omni parte auro, in qua urna

8. επι 2º.] om. D*.
9. εποιησα] διεθεμην 47. Syr.Hcl.mg.
— ἡμερᾳ] ἡμεραις B.
— μου 1º.] om. *Elz.* 1624. (non 1633.) 37*. (add. mg².)
— γης *Orig.* iii. 730ᵇ. | της D*Gr.*
10. διαθηκη] add. μου AD. (vid. LXX.) | om. Bℵ. 17. 37. 47. KLP. vv.
— καρδιας Aℵᶜ D. 17. 37. 47. L. vv. | -διαν ℵ*. (corr.ᶜ) K. Æth. *Clem.* 89. -διαις P. | -δια B. Vulg.
— αυτων] ἑαυτων B. (om. *Clem.* 89.)
— επιγραψω] γραψω B.
— μοι] μου ℵ*. (corr.¹)
11. διδαξουσιν Dᶜ.
— πολιτην ABℵD. 17. 37. 47. KL. Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Æg. iii. Arm. | ‡ πλησιον ς. P. Vulg. Syr.Hcl.*mg.* Æth.
— αυτου 1º.] ἑαυτου D*.
— αυτου 2º.] om. D*.
— ειδησουσιν] ειδουσιν B*. (corr.¹ *Alf.*) | ειδεσουσιν D*. (ειδονται *Clem.* 89.)
11. μικρου] † add. αυτων ς. Dᶜ. 37. 47. L. Syrr.Pst.&Hcl. (om. 2º.) Memph. *sic.* (om. 2º.) Æth. | om. ABℵD*. 17. KP. Vulg. Æg. iii. Arm. *Clem.* 89 (om. et 2º.)
12. ὁτι ἱλεως .... και τ. ἁμαρ. αυτων] om. 37.
— ἱλεως *Clem.* 89. | ἱλεος KLP.
— ἁμαρτ. αυτων] † add. και των ανομιων αυτων ς. Aℵᶜ D. (37.) (47.) KLP. Syr.Hcl. Arm. (vid. cap. x. 17.) (αυτου 37. | ανομιων αυτων και των αμαρτ. αυτων 47.) | om. Bℵ*. 17. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æg. iii. Æth. *Clem.*
— μνησθω *Clem.* | μνησθησομαι 17.
13. εν τῳ] om. τῳ L.
— το δε] το τε D**Gr.*
1. ειχε B*Tf.* | ειτε B. *V.C.* (*h.A.*)
— και] om. B. Syr.Pst. Memph. Æg. iii.
— ἡ πρωτη] om. ἡ D*. ‖ † add. σκηνη ς. 47. Memph. ("justitia" D Lat.) | om. ABℵD. 17. KL e spat. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æg. iii. Æth. ‖ add. εκεινη 37. (primum testamentum Æth.)
1. λατρειας] praem. και D*.
— το τε] το δε D*. | om. Æg. iii. | τοτε Arm.
2. κατεσκευασθη] -ασται 17.
— ἡ τε] om. ἡ D*.
— αρτων] add. και το χρυσουν θυμιατηριον B. Æg. iii. Æth. | om. rel. *Orig. Int.* ii. 162ᶜ.
— ἁγια] praem. τα B. | om. rel. (ἅγια *Elz.* 17. 47. et προπαροξυτόνως ἀναγνωστέον τὰ ἅγια· οὕτω γὰρ ἡμᾶς διδάσκει τὸ ἕτερον ὄνομα. *Theodoretus.* ed. Schultze et Noesselt iii. 598. | ἁγία *St.* 3. 37.) ‖ add. ἁγιων AD*. *Orig. Int.* ii. | om. BℵDᶜ. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æg. iii. Arm. Æth.

9. manum eorum *Cl.* | 10. hoc est test. *Cl.* | 12. peccatorum eorum *Cl.*
2. in quo erant *Cl.* | 4. qua] *add.* una *Am.**

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
Æg. iii.
Arm. Æth.

χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ
ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς
διαθήκης· 5 *ὑπεράνω δὲ αὐτῆς* ‡ *Χερουβεὶν*″ *δόξης,*
κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον, περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν
λέγειν κατὰ μέρος. 6 *τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμέ-*
νων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίασιν
οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες· 7 *εἰς δὲ τὴν δευ-*
τέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς
αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ
ἀγνοημάτων· 8 *τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ*
ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι
τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν· 9 *ἥτις παρα-*
βολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ‡ *ἣν*″ *δῶρα*
τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ συν-
είδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, 10 *μόνον ἐπὶ βρώ-*
μασιν καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, [καὶ]
‡ *δικαιώματα*″ *σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπι-*
¶ Theb. *κείμενα.*¶

aurea habens manna et virga Aaron quae fronduerat et tabulae testamenti, 5 superque eam Cherubin gloriae obumbrantia propitiatorium: de quibus modo non est dicendum per singula. 6 His vero ita compositis, in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes sacrificiorum officia consummantes: 7 in secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine quem offert pro sua et populi ignorantia, 8 hoc significante spiritu sancto, nondum propalatam esse sanctorum viam, adhuc priore tabernaculo habente statum. 9 Quae parabola est temporis instantis, iuxta quam munera et hostiae offeruntur, quae non possunt iuxta conscientiam perfectum facere servientem, 10 solummodo in cibis et in potibus et variis baptismis et iustitiis carnis usque ad tempus correctionis inpositis.

IB′
m cap. 10: 1.
11. *γενομένων ἀγαθ.*

54 11 *Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς* m *τῶν*
μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας
σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τουτέστιν, οὐ ταύτης τῆς
κτίσεως, 12 *οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ*
τοῦ ἰδίου αἵματος, εἰσῆλθεν ἐφ' ἅπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰω-
νίαν λύτρωσιν εὑράμενος. 13 *εἰ γὰρ τὸ αἷμα* ‡ *τράγων*

11 Christus autem adsistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manu factum, id est non huius creationis 12 neque per sanguinem hircorum et vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in sancta, aeterna inventa redemptione. 13 Si enim sanguis hircorum et

3. * *τα*″ *ἁγια* * *των*″ Bℵ^cD^cKL. Memph. Æg. iii. | *ἁγια των* 47. P. | ‡ *ἁγια* (om. * *τα*″ et * *των*) ς. Aℵ*D*. 17. 37. Arm.
4. *χρυσουν εχουσα θυμιατηριον και Orig. Int.* ii. 162^c. | *εχουσα* tantum B (*χουσα* B*). Æg. iii. Æth.
— *παντοθεν*] *πανταχοθεν* 47.
— *ἡ βλαστ.*] om. *ἡ* B. 37.
— *πλακαι* K².
5. *ὑπερανω δε αυτης*] *ὑπερ δε αυτην* D*. | *ὑπερανων δε αυτ.* 37.
— *χερουβειν* BD^c. | -*βιν* ℵD*KL. *Am.* Theb. Æg. iii. | ‡ *χερουβιμ* ς. 17. 47. Vulg. *Cl.* Memph. | -*βειμ* A. 37. P.
— *δοξης* (absque *της* ς. et MSS.) ‖ add. *και* D*.
— *κατασκιαζοντα*] -*ζον* A. 17. P.
— *νυν* ante *ουκ εστιν* 47. | post *Orig. Int.* ii. 162^c.
— *εστιν*] *ενεστιν* ℵ*.
6. *κατασκευασμενων* 37 *Scr.* L*Tf.*P.
7. *ὁ προσφ.*] om. *ὁ* 47.
— *ἑαυτου*] *αυτου* 47. L*.
8. *μηπως πεφανερωσαι* D*.
— *ετι*] *επι* D*.
— *πρωτης*] add. *της* 37.
9. *ἡτις*] add. *πρωτη* D*.
— *ενεστηκοτα*] *ανεστηκοτα* 17. | add. *καθεστηκεν* 37.
— *ἡν* ABℵD*. 17. Vulg. | ‡ *ὁν* ς. D^c. 37. 47. KLP.
— *θυσιαι*] *θυσιαν* D*.
10. *και πομασιν*] om. 47.
— *βαπτισμοις και* Bℵ^cD^c. 37. 47. KL. Vulg. Syr.Hcl. Æg. iii. Theb. | om. *και* Aℵ*D*. 17. P. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— *δικαιωματα* ABℵ. 17. P. Syr.Pst. Memph. Arm. | *δικαιωμα* D*. Theb. | ‡ *δικαιωμασιν* ς. D^c. 37. 47. KL. Vulg. Syr.Hcl.
11. *παραγενέμενος* 37 (-*γεναμ*- *Scr.*).
11. *μελλοντων* AℵD^c. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syr.Hcl.*mg.* Memph. Æg. iii. Arm. Æth. *Eus.* in Ps. 50^d. 176^a. | *γενομενων* BD*. Syrr.Pst.&Hcl.*txt.*
— *τελειωτερας* A. 17. 37 *Scr.* LP. | Contra, *Eus.* in Ps. *bis.*
12. *εις τα ἁγια* et *ante* et post *εφ' ἁπαξ* ℵ*. (om. 1^{0a}.)
— *ἁγια*] add. *των ἁγιων* P. | om. *Orig. Int.* ii. 162^e. *Eus.* in Ps. 176^a.
— *εὑραμενος St.* 3. *Eus.* in Ps. 176^b. | *εὑρομενος Elz.* 1624. (non 1633.) D*.
13. *τραγων και ταυρων* ABℵD. 47. Vulg Syr.Pst. Memph. Æg. iii. | ‡ *ταυρων και τραγων* ς. 17. 37. KLP. Syr.Hcl. Arm. Æth.

5. erant Cherubim *Cl.* | non est modo *Cl.* | 10. baptismatibus *Cl.* | 12. aut vitulorum *Cl.* | redemptione inventa *Cl. Am*².

A (B) ℵ [C] D
[Fr. Mosq.]
17. 37. 47.
KLP.

¶ B.
14. τ. συνείδ. ἡμῶν
ⁿ 1 Thess. 1:9.
§ C.

° Ex. 24:8.

ᵖ Lev. 17:11.

καὶ ταύρων" καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς
κεκοινωμένους ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς κα-
θαρότητα, 14 πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς
διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον
τῷ θεῷ, καθαριεῖ ¶ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν
ἔργων, εἰς τὸ ⁿ λατρεύειν θεῷ ζῶντι; 15 καὶ διὰ τοῦτο
διαθήκης καινῆς μεσίτης § ἐστίν, ὅπως θανάτου γενο-
μένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ
παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι
τῆς αἰωνίου κληρονομίας. 16 ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνα-
τον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· 17 διαθήκη γὰρ
ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ
διαθέμενος. 18 ὅθεν ‡ οὐδὲ" ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος
ἐγκεκαίνισται. 19 λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ
* τὸν" νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ
αἷμα τῶν μόσχων καὶ * τῶν" τράγων, μετὰ ὕδατος
καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον
καὶ πάντα τὸν λαὸν ‡ ἐράντισεν" 20 λέγων, ° Τοῦτο τὸ
αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός·
21 καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουρ-
γίας τῷ αἵματι ὁμοίως ‡ ἐράντισεν." 22 ᵖ καὶ σχεδὸν ἐν
αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς
αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. 23 ἀνάγκη οὖν τὰ
μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθα-

taurorum et cinis vitulae adspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis, 14 quanto magis sanguis Christi, qui per spiritum sanctum semet ipsum obtulit inmaculatum deo, emundabit conscientiam vestram ab operibus mortuis ad serviendum deo viventi. 15 Et ideo novi testamenti mediator est, ut morte intercedente in redemptionem earum praevaricationum quae erant sub priore testamento repromissionem accipiant qui vocati sunt aeternae hereditatis. 16 Ubi enim testamentum, mors necesse est intercedat testatoris: 17 testamentum enim in mortuis confirmatum est; alioquin nondum valet dum vivit qui testatus est; 18 unde ne primum quidem sine sanguine dedicatum est. 19 Lecto enim omni mandato legis a Mose universo populo, accipiens sanguinem vitulorum et hircorum cum aqua et lana coccinea et hysopo, ipsum quoque librum et omnem populum aspersit 20 dicens, Hic sanguis testamenti quod mandavit ad vos deus. 21 Etiam tabernaculum et omnia vasa ministerii sanguine similiter aspersit. 22 Et omnia paene in sanguine mundantur secundum legem, et sine sanguinis fusione non fit remissio. 23 Necesse est ergo exemplaria quidem caelestium his mundari, ipsa autem caelestia me-

13. κεκοιμημενους D*Gr. (corr.ᵇ.)
14. ποσῳ] πολλῳ 17.
— αιωνιου ABℵ*Dᶜ. 17. 37. KL. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | ἁγιου ℵᶜD*. 47. P. Vulg. Memph. Æg. iii. (Æth.)
— καθαριει] praem. ὁς D* (om.ᶜ)
— ὑμων ℵDᶜ. 17s. 37. L. *Am. Fuld. Tol.* Syr.Hcl. Æg. iii. Arm. (*Rieu.*) Æth. | ἡμων AD*. 47. KP. Vulg. *Cl. Dem.* Syr.Pst. Memph. (om. *Clem.* 538.)
— απο] add. των K. | om. *Clem.* 538.
— θεῳ *Clem.* | τῳ θεῳ τῳ D*.
— ζωντι] add. και αληθινῳ AP. Memph. (vid. 1 Thess. i. 9.) | om. *Clem.*
15. καινης ante διαθηκης 17. 37. Vulg.
— εστιν] add. Ιησους 17.
16. θανατον] -του D*Gr.
17. ποτε Aℵᶜ Dᶜ. 17. 37. 47. KLP. | τοτε ℵ*D*.
— ζει P.
18. ὁθεν] οδεν D*. (corr.ᵇ)

18. ουδε ACDᵇ. 17. 47. L. (ουδεν D*.) | ‡ ουδ' ϛ. ℵKsP.
— πρωτη] add. διαθηκη D*.
19. πασης] om. K.
— εντολης] praem. της D*.
— τον νομον Aℵᶜ CD*. 17. 47. L. | *om. τον ϛ. ℵ*Dᶜ. 37. KP.
— ὑπο] om. D*.
— Μωυσεως ℵCD. 37. 47. KL. | Μωσεως A. 17. P.
— και των τραγων Aℵ*C(D.) | om. ℵᶜ KL. Syrr.Pst.&Hcl. (των τραγων και των μοσχων D.) ‖ *om. των ϛ. 17. 37. 47. P.
— μεθ' ὑδατος 37 *Scr.*
— εραντισεν AℵCD. 17. 47. KL. | ‡ ερραντισεν ϛ. 37. P. (-τησ- KP.)
20. λεγων] λεγον P.
— ενετειλατο] διεθετο C. (vid. Exod. xxiv. 8.)
21. εραντισεν AℵCD*. 17. 47. KL. | ‡ ερραν. ϛ. Dᶜ. 37. P (-τησ-).

22. κατα] praem. παντα iterum 47*.
— ουχινεται 37.
23. καθαριζεσθαι *Orig.* iv. | καθαριζεται D*.
— δε *Orig.* iv. | τε 17.
— ταυτας *Orig.* iv. | ταυτης D*.
24. ἁγια post εισηλθεν Aℵ. 17. (37 προσηλθεν) P. | ‡ ante ϛ. CD. 47. rel. *Orig. Int.* ii. (162ᵈ.) 236ᵉ. (243ᵈ.) iii. 50ᵃ. (63ᵈ.)
— χριστος] † praem. ὁ ϛ. C³Dᵇ. 37. 47. KLP. | om. AℵC*D*. 17. Arm. (Jesus Vulg.)
— ἡμων *Orig. Int.* ii. 236ᶠ. 243ᵈ. | ὑμων C. 17.
25. ουδ'] ουδε C. | ου γαρ P.
— πολλακις] om. 47.
— προσφερει LP.

14. emundavit *Am.* | consc. nostram *Cl.* | 15. priori *Cl.* | 16. testamentum est *Cl.* | 17. *om.* enim *Am.** | 18. nec primum *Cl.* | 22. sec. leg. mundantur *Cl.*

Vulg.
Syrr. P.H.
Memph. [Theb.]
Æg. iii.
Arm. Æth.
§ Theb.

ῥίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις
παρὰ ταύτας. 24 § οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ‡ εἰσῆλθεν
ἅγια" † χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς
αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ
τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· 25 οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ
ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια
κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· 26 ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν
πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ‡ νυνὶ" δὲ
ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν * τῆς"
ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. 27 καὶ
καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν,
μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, 28 οὕτως * καὶ" ὁ χριστὸς ἅπαξ
προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ
δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκ-
δεχομένοις εἰς σωτηρίαν.¶

¶ Theb.

lioribus hostiis quam ista.
24 Non enim in manufacta
sancta Iesus introiit, exempla-
ria verorum, sed in ipsum
caelum, ut appareat nunc vul-
tui dei pro nobis, 25 neque ut
sepe offerat semet ipsum,
quemadmodum pontifex intrat
in sancta per singulos annos in
sanguine alieno: 26 alioquin
oportebat eum frequenter pati
ab origine mundi, nunc autem
semel in consummatione saecu-
lorum ad destitutionem pec-
cati per hostiam suam appa-
ruit. 27 Et quemadmodum
statutum est hominibus semel
mori, post hoc autem iudicium,
28 sic et Christus semel oblatus
ad multorum exaurienda pec-
cata, secundo sine peccato ap-
parebit expectantibus se in
salutem.

X.
q cap. 8:5.
§ Fr. Mosq.

1 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος q § τῶν μελλόντων ἀγα-
θῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ'
ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ
διηνεκὲς οὐδέποτε ‡ δύνανται" τοὺς προσερχομένους
τελειῶσαι· 2 ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμε-
ναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν
τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ ‡ κεκαθαρισμένους;" 3 ἀλλ'
ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν· 4 ἀδύ-
νατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρ-

1 Umbram enim habens lex
bonorum futurorum, non ipsam
imaginem rerum, per singulos
annos isdem ipsis hostiis, quas
offerunt indesinenter num-
quam potest accedentes per-
fectos facere: 2 alioquin non
cessassent offerri, ideo quod
nullam haberent ultra con-
scientiam peccati cultores se-
mel mundati? 3 Sed in ipsis
commemoratio peccatorum per
singulos annos fit: 4 inpossibile
enim est sanguine taurorum
et hircorum auferri peccata.

25. ἁγια] add. των ἁγιων ℵc. 37. Theb. Æg. iii. Arm. Æth.
26. πολλακις] πολλα D*.
— παθειν] αποθανειν 47. Theb. Æg. iii. Æth.
— νυνι AℵC. 37. 47. P. Orig. i. 250e. | ‡ νυν ς. D. 17s. KLs.
— της ἁμαρτιας Aℵ. 17. P. Memph. Theb. Æg. iii. | * om. της ς. C(D). 37. 47. KL. Orig. iii. 699c. | ἁμαρτιων D*. | των ἁμαρτιων Orig. i.
27. αποθανειν] om. 47.
— τουτο] ταυτα 47.
28. οὑτως και AℵCD. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æg. iii. Arm. Æth. | * om. και ς.
— το πολλων] των πολλων P. | om. το 17.
— ανενεγκειν] ανενεγκαι P.
— οφθησεται] ante χωρις ἁμαρτιας 47.
— απεκδεχομενοις] εκδεχομενοις D*. | απεκδεχομενοι C*.
28. εις σωτηριαν] add. δια πιστεως A. 47. P. Syr.Hcl. | praem. id. 37. Arm. | om. ℵCD. 17. KL. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æg. iii. Æth.
1. ουκ αυτην Orig. Int. ii. 696e. | ουκ αυτων 47. | ου κατα 37.
— αυταις] αυτων 37.
— θυσιαις] add. αυτων ℵP. | om. αυτων ACD. Fr. Mosq. 17. 37 (vid. ante). 47. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æg. iii. Arm. Æth. Orig. Int. ii.
— ἁς ℵCDc. 37. KP. Vulg. Memph. Æg. iii. Æth. ‖ αἱς DL. Frag. Mosq. | om. A. 17. 47. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— ουδεποτε] praem. αἱ A**. Arm.
— δυνανται AℵCDb. 17. 37. 47. P. | ‡ δυναται ς. D*. Fr. Mosq.s. KL.
— τελειωσαι Orig. Int. ii. | καθαρισαι D*. (τελεωσαι Dc.)
2. επει ουκ St. 3. AℵCD. Frag. Mosq.2 17. 37. 47. KLP. Am. Tol. Fuld. Harl.* Syr.Hcl. Memph. Æg. iii. Æth. | om. ουκ Elz. Frag. Mosq.* Vulg. Cl. Dem. Harl.2 Syr.Pst. | ει μη Arm.
2. ετι] om. D*.
— τους] add. δε D*.
— κεκαθαρισμενους AℵCD. 17. 37. KP. (-θερ. AC.) | ‡ κεκαθαρμενους ς. Fr. Mosq. s. 47. L.
3. αυταὶς] αυτοις Frag. Mosq.
— ενιαυτον] add. γινεται D*.
4. ταυρων και τραγων ACD. Fr. Mosq.s. 17. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. MSS. Æth. Eus. D.E.385b. | τραγων και ταυρων ℵ. 37. Æg.iii. Arm. Zoh.
— αφαιρειν Eus. D.E. | αφελειν ℵ*. (corr.1) L.

24. manufactis sanctis Am. | 28. oblatus est Cl.
1. futurorum bonorum Cl. | eisdem Cl. hisdem Am.2 | 2. om. non Cl.

Aℵ(C)D. IΓ (Fr. Mosq.) 17. 37. 47. KLP[Fa.] τίας. 5 § διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει,
[r] Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κα-
§ Theb. τηρτίσω μοι· 6 ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ
[r] Ps. 39(40):7, seq. ‡ ηὐδόκησας·" 7 τότε εἶπον, Ἰδοὺ ἥκω (ἐν κεφαλίδι
βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ) τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός,
¶ Fr. Mosq. τὸ θέλημά σου.¶ 8 Ἀνώτερον λέγων ὅτι ‡ Θυσίας καὶ
προσφορὰς" καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας
οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ ‡ ηὐδόκησας", αἵτινες κατὰ † νόμον
προσφέρονται, 9 τότε εἴρηκεν, Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι,
† τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον
στήσῃ· 10 ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς
¶ Theb. προσφορᾶς τοῦ σώματος † Ἰησοῦ χριστοῦ ἐφ' ἅπαξ.¶
11. ἀρχιερεὺς 11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουρ-
γῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας,
αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· 12 ‡ οὗ-
τος" δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς
τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, 13 τὸ λοιπὸν
[s] Ps. 109(110):1. ἐκδεχόμενος [s] ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 14 μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν
εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. 15 μαρτυρεῖ δὲ
ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ ‡ εἰρηκέναι",
[t] Jer. 38(31):33. 16 [t] Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ
τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου
ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ‡ τὴν διάνοιαν" αὐτῶν ἐπι-
[u] Jer. 38(31):34. γράψω αὐτούς· 17 καί, [u] Τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν

5 Ideo ingrediens mundum
dicit, Hostiam et oblationem
noluisti, corpus autem aptasti
mihi, 6 holocaustomata et pro
peccato non tibi placuit: 7 tunc
dixi, Ecce venio, in capite
libri scriptum est de me, ut
faciam, deus, voluntatem tuam.
8 Superius dicens quia hostias
et oblationes et holocaustomata
et pro peccato noluisti nec
placita sunt tibi, quae secun-
dum legem offeruntur, 9 tunc
dixit, Ecce venio ut faciam,
deus, voluntatem tuam. Au-
fert primum ut sequens sta-
tuat; 10 in qua voluntate
sanctificati sumus per obla-
tionem corporis Iesu Christi in
semel.

11 Et omnis quidem sacerdos
praesto est cotidie ministrans
et easdem saepe offerens
hostias, quae numquam pos-
sunt auferre peccata: 12 hic
autem unam pro peccatis
offerens hostiam in sempiter-
num sedit in dextera dei, 13 de
cetero expectans donec ponan-
tur inimici eius scabillum pe-
dum eius. 14 Una enim obla-
tione consummavit in sempi-
ternum sanctificatos. 15 Con-
testatur autem nos et spiritus
sanctus: postquam enim dixit,
16 Hoc autem testamentum
quod testabor ad illos post dies
illos, dicit dominus, dando
leges meas in cordibus eorum,
et in mente eorum super-
scribam eas, 17 et, peccatorum
et iniquitatum eorum iam non

5. *σωμα*] aures Syr.Hcl.mg.
— *καταρτισω* 37 *Scr.*
6. *ὁλοκαυτωματα*] -*τωμα* D.
— *ηυδοκησας* ACD*. Frag. Mosq. 37. P. | ‡ *ευδοκ.* ς. ℵDc. 17s. 47. KL. || om. ad *περι ἁμαρτιας* ver. 8. Æg. iii. (*δι' ὁμοιοτ.*)
7. *ιδου*] praem. *εγω* D*. Syr.Pst.
— *ἡκω*] om. ℵ*. (add.a)
— *γεγραπται*] add. *γαρ* D*.
— *ὁ θεος*] om. K. *Harl.**
8. *ανωτερω* P.
— *λεγων*] ? A*.
— *θυσιας και προσφορας* Aℵ*CD*. 17. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Orig. Int.* iv. 643b. | ‡ *θυσιαν και προσφοραν* ς. ℵcDc. 37. 47. KL. Syr.Hcl. Æth.
— *ὁλοκαυτωματα*] add. *τα* 47.
— *ἁμαρτιας*] -*τιων* D. [*h.* A.]

8. *ουδε*] *ουτε μην* 17.
— *ηυδοκησας* AD*. 37. P. | ‡ *ευδοκ.* ς. ℵCDc. 17s. 47. KL. (om. *ουδε ηυδοκ.* Syr.Pst.)
— *νομον*] † praem. *τον* ς. DKsLP. | om. AℵC. 17. 37. 47.
9. *του*] *τουτο* 37.
— *ποιησαι*] † add. *ὁ θεος* ς. ℵc. 37. 47. L. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.* (vid. ver. 7.) | om. Aℵ*CD. 17. KP. Syr.Hcl. *txt.* Memph. Theb. Æg. iii. Æth. | post *σου* Arm.
10. *εσμεν*] add. *οἱ* *St.* 3. Dc. 37. KL. | om. *Elz.* AℵCD*. 17. 47. P. vv.
— *σωματος*] *αἱματος* D*.
— Ιησου] † praem. *του* ς. | om. AℵCD. 17. 37. 47. KLP.
11. *ἱερευς* ℵD. 17. 47. KL. Vulg. Syr.Hcl. txt. Memph. | *αρχιερευς* AC. 37. P. Syrr.Pst.&Hcl.* Æg. iii. Arm. Æth.

11. *καθ' ἡμεραν* post *λειτουργων* ℵ*. (corr.c)
— *και* 2o.] om. D*.
12. *οὑτος* AℵCD*. 17. 47. P. Vulg. Arm. Æth. | ‡ *αυτος* ς. Dc. 37. KL.
— *εν δεξιᾳ* (ℵ)CD. rel. *Orig.* iv. 219a (*εκ δεξια* ℵ*. corr.c) | *εκ δεξιων* A.
15. *γαρ*] *δε* D*.
— *ειρηκεναι* AℵCD. 17. 47. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æg. iii. Æth. | ‡ *προειρηκεναι* ς. 37. KL. Arm.
16. *αὑτη*] add. *δε* D*. Vulg.
— *την διανοιαν* AℵCD*. 17. 47. P. *Am. Fuld. Harl.* Tol.* Æth. | ‡ *των διανοιων* ς. Db. 37. KL. Vulg. *Cl. Dem.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æg. iii. Arm.
— *αυτων* 2o.] ? om. D*.
— *επιγραψω*] *γραψω* 47.

6. *om.* "et" *Cl.* | placuerunt *Cl.* | 8. *om.* "et" (ante pro) *Cl.* | 9. dixit *Cl.* | 10. Christi semel *Cl.* | 12. sedet *Cl.* | 16. mentibus *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] (Æg. iii.) Arm. Æth.

ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ ‡ μνησθήσομαι" ἔτι. 18 ὅπου δὲ
ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.
19 w"Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παῤῥησίαν εἰς τὴν εἴσο-
w Eph. 2:18. δον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, 20 ἣν ἐνεκαίνισεν
ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετά-
σματος, τουτέστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 21 καὶ ἱερέα
x Eph. 3:12. μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, 22 x προσερχώμεθα
μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως,
‡ ῥεραντισμένοι" τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονη-
¶ Æg. iii. ρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ,¶ 23 κατέ-
χωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ, (πιστὸς
γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος·) 24 καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους
¶ C. εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης ¶ καὶ καλῶν ἔργων, 25 μὴ
ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς
ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον
ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν.
§ Fa. ΙΔ' 26 § Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ
λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρ-
¶ Fa. τιῶν ἀπολείπεται θυσία,¶ 27 φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρί-
σεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπε-
ναντίους. 28 ἀθετήσας τις νόμον ‡ Μωυσέως", χωρὶς
y Deut. 17:6. οἰκτιρμῶν y ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει·
29 πόσῳ, δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ
τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς
διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ

recordabor amplius. 18 Ubi
autem horum remissio, iam
non oblatio pro peccato.
19 Habentes itaque, fratres,
fiduciam in introitu sancto-
rum in sanguine Christi,
20 quam initiavit nobis viam
novam et viventem per vela-
men, id est carnem suam,
21 et sacerdotem magnum super
domum dei, 22 accedamus cum
vero corde in plenitudine
fidei, adspersi corda a con-
scientia mala et abluti corpus
aqua munda, 23 teneamus spei
nostrae confessionem inde-
clinabilem: fidelis enim est
qui repromisit: 24 et consi-
deremus invicem in provoca-
tionem caritatis et bonorum
operum, 25 non deserentes col-
lectionem nostram, sicut est
consuetudinis quibusdam, sed
consolantes, et tanto magis
quanto videritis adpropin-
quantem diem.
26 Voluntariae enim peccan-
tibus nobis post acceptam no-
titiam veritatis iam non re-
linquitur pro peccatis hostia,
27 terribilis autem quaedam
expectatio iudicii, et ignis
aemulatio quae consumptura
est adversarios. 28 Inritam
quis faciens legem Mosi sine
ulla miseratione duobus vel
tribus testibus moritur: 29 quan-
to magis putatis deteriora
mereri supplicia qui filium dei
conculcaverit et sanguinem
testamenti pollutum duxerit,
in quo sanctificatus est, et

---

17. ab init. add. ὑστερον λεγει 37. Syr.Hcl.*mg.* | add. tunc dixit Syr.Hcl. *txt.* Æg. iii. Arm.
— *αυτων* 1°.] om. D*. 17. Vulg.
— *αυτων* 2°.] om. 37.
— *μνησθησομαι* Aℵ*CD*. 17. | ‡ *μνησθω* ϛ. ℵᶜDᶜ. 37. 47. KLP. (vid. viii. 12.)
18. *αφεσις*] *αφεις* ℵ*.
— *τουτων*] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— *προσφοραν* 47.
19 *εισοδον* post *των ἁγιων* K.
20. *και*] om. D*.
— *της*] praem. *δια* D*.
21. *ἱερεαν* L*Tf.* (? *μεγα* L*.)
22. *προσερχομεθα* D*Gr.* 47*. KLP.
— *μετα* AD. rel. | *μετ'* ℵC.
— *ρεραντισμενοι* Aℵ*CD*P. | *εραντισμενοι* 17. 37. | ‡ *ερραντισμενοι* ϛ. ℵᶜDᶜ. 47. KL. (*ἡγνισμενων* *Clem.* 621.)
22. *λελουσμενοι* ℵD*P. | *λελουμενων κ.τ.λ.* *Clem.* 621.
— *το σωμα*] *τω σωματι* P.
23. *κατεχομεν* 37. KP.
— *της ελπ.*] ante *την ὁμολ.* D. Vulg. | post *ακλινη* 47. ‖ add. *ἡμων* ℵ*. (om.ᶜ) Æth.
24. *και* 2°.] om. L*. (add. in mg.)
25. *εγκαταλειποντες* AℵDᵇ. rel. (-*λιπ.* ℵD*. 47.) | *καταλιποντες* D*.
— *ἑαυτων*] *αυτων* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *εθος*] add. *εστιν* D*.
— *παρακαλουντες*] add. *ἑαυτους* 17. 47.
— *τοσουτῳ*] *τοσοῦτο* K.
— *ὁσῳ*] *ὁσον* ℵ*(corr.ᶜ)K.
26. *την* *Clem.* 459. *Orig.* iii. 233ᵇ. | *της* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *επιγωνσιν* *Clem.* *Orig.* iii. | -*σιαν* ℵ* (corr.ᵃ)
— *περι ἁμαρτιων απολειπεται θυσια* MSS. et Fᵃ. *Clem.* *Orig.* iii. | *περιλειπεται θυσιαν περι ἁμαρτιας προσενενκιν* D*. | *απολειπεται θυσια περι ἁμαρτιων* Dᶜ. (om. *προσενενκιν*).
27. *εσθιειν* *Clem.* 459. *Orig.* iii. 233ᵇ. | *κατεσθιειν* 37.
28. *Μωυσεως* ℵ. 17. 37. 47. KL. *Orig.* iii. 261ᵈ. | ‡ *Μωσεως* ϛ. ADP.
— *οικτιρμων*] add. *και δακρυων* D*. Syr.Hcl.* | om. *Orig.* iii. *Orig. Int.* ii. 248ᵉ. iii. 375ᵇ.
29. *ποσῳ*] add. *μαλλον* K. *Orig. Int.* iii. 375ᵇ. 398ᵉ. | om. *Orig.* i. 749ᵉ. iii. 206ᶠ. 261ᵈ. *Orig. Int.* ii. 248ᵉ.
— *δοκειτε* *Orig.* i. iii. *bis.* *Orig. Int.* ii. iii. *bis.* | *δοκει δε* D**Gr.*
— *εν ᾧ ἡγιασθη* *Orig.* i. iii. 206ᶠ. *Orig. Int.* ii. iii. *bis.* | om. A.

18. non est *Cl.* | 25. consuetudinis est *Cl.* | 28. *om.* testibus *Am.*

A ℵ D. [Fr. Mosq.] 17. 37. 47. KLP. πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; [30] οἴδαμεν γὰρ τὸν
[z] Deut. 32:35, seq. Rom. 12:9. εἰπόντα, [z] Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, †· καὶ
[a] Ps. 134 (135): 14. πάλιν,[a] ‡ Κρινεῖ κύριος″ τὸν λαὸν αὐτοῦ. [31] φοβερὸν τὸ
ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.
ΙΕ′ [32] Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν
§ Fr. Mosq. αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν § ὑπεμείνατε παθη-
μάτων, [33] τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεα-
τριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφο-
34. δεσμοῖς μου μένων γενηθέντες· [34] καὶ γὰρ τοῖς ‡ δεσμίοις″ συνε-
παθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν
μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν † ‡ ἑαυ-
τοὺς″ ‡ κρείσσονα″ ὕπαρξιν † καὶ μένουσαν. [35] μὴ ἀπο-
βάλητε οὖν τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει ‡ μεγάλην
μισθαποδοσίαν″. [36] ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν, ἵνα
τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες, κομίσησθε τὴν
[b] Es. 26:20. ἐπαγγελίαν. [37] ἔτι γὰρ [b] μικρὸν ὅσον ὅσον,[c] ὁ ἐρχόμενος
[c] Hab. 2:3, seq. Rom. 1:17. Gal. 3:11. ἥξει, καὶ οὐ ‡ χρονίσει″. [38] ὁ δὲ δίκαιός * μου″ ἐκ πί-
37. χρονιεῖ στεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ
¶ Fr. Mosq. ψυχή μου ¶ ἐν αὐτῷ. [39] ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστο-
λῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν
ψυχῆς.
XI. Ις′ [1] Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πρα-
γμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. [2] ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρ-
[d] Gen. 1:1. τυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. [3] πίστει νοοῦμεν [d] κατηρ-

spiritui gratiae contumeliam fecerit? [30] Scimus enim qui dixit, Mihi vindictam, ego reddam. Et iterum quia Iudicabit dominus populum suum. [31] Horrendum est incidere in manus dei viventis.

[32] Rememoramini autem pristinos dies, in quibus inluminati magnum certamen sustenuistis passionum, [33] et in altero quidem obprobriis et tribulationibus spectaculum facti, in altero autem socii taliter conversantium effecti. [34] Nam et vinctis conpassi estis, et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam. [35] Nolite itaque amittere confidentiam vestram, quae magnam habet remunerationem. [36] Patientia enim vobis necessaria est, ut voluntatem dei facientes reportetis promissionem. [37] Adhuc enim modicum quantulum, qui venturus est veniet et non tardabit: [38] iustus autem meus ex fide vivit; quod si subtraxerit se, non placebit animae meae. [39] Nos autem non sumus subtractionis in perditionem, sed fidei in adquisitionem animae.

[1] Est autem fides sperandorum substantia, rerum argumentum non parentum. [2] In hac enim testimonium consecuti sunt senes. [3] Fide intelle-

30. ανταποδωσω] † add. λεγει κυριος ς. Aℵ^c D^c. 37. 47. KL. Syr.Hcl. Arm. | om. ℵ*D*. 17. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth. *Rom.*
— κρινει ante κυριος Aℵ*D. 17. K. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | ‡ post ς. ℵ^c. 37. 47. LP. Memph. ‖ praem. οτι D. Vulg. Arm.
32. δε *Clem.* 608. *Orig.* i. 303^b. | om. L. Memph. Æth. ‖ ergo Arm.
— τας προτερον ἡμερας *Clem. Orig.* i. | ταις προτεραις ἡμεραις D*. Arm.
— ἡμερας *Clem. Orig.* i. | ἁμαρτιας ℵ*. (corr.^a) ‖ add. ὑμων ℵ*. (om.^c) 17. 37. Memph. | om. *Clem. Orig.* i.
33. θεατριζομενοι *Clem.* 608. *Orig.* i. 303^b. | ονιδιζομενοι D*.
34. δεσμιοις AD*. 17. 47. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. | ‡ δεσμοις μου ς. ℵD^c. Fr. Mosq. *e sil.* 37 *txt.* KLP. Æth. *Clem.* 608. *Orig.* i. 303^b (om. μου, et 37 *in hypothesi*).

34. γινωσκον ℵ.
— εχειν] † add. εν ς. | om. AℵD. Fr. Mosq. 17. 37. 47. KLP. (Vulg.) Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Clem.* 608.
— ἑαυτους Aℵ. Frag. Mosq. Vulg. Memph. *Clem.* | ‡ ἑαυτοις ς. D. 17. 37. 47.KsL. | om. P. | (εχετε *Orig.* i. 303^c.)
— κρεισσονα Aℵ. 17. | ‡ κρειττονα ς. D. 37. 47. KLP. *Clem. Orig.* i.
— ὑπαρξιν] † add. εν ουρανοις ς. ℵ^c D^c. Frag. Mosq.[2] 37. 47. KLP. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Platt. Orig.* i. | om. Aℵ*D*. Frag. Mosq.* 17. Vulg. Memph. Æth. *Rom. Clem.* 608.
35. αποβαλητε AℵD^c. rel. *Clem.* 608. *Orig.* i. 303^c. *Eus.* D.E. 276^d. | απολυητε D*. (αποβαλετε D^b.)
— μεγαλην ante μισθαποδοσιαν AℵD. Frag. Mosq. 17. 37. P. Vulg. *Clem. Orig.* i. *Eus.* D.E. | ‡ post ς. 47. KsL.
36. χρειαν ante εχετε ℵ*. (corr.^c) | post *Clem.* 608. *Orig.* i. 303^c. *Eus.* D.E. 276^d.

36. κομισησθε *Clem. Eus.* D.E. | -σασθαι ℵ.
37. ὁσον 1^o.] ὁθεν D*.
— ὁσον ὁ *Clem.* 608. *Eus.* D.E. 277^a. | om. D*. (*Eus.* in Ps. 180^d. D.E. 459^d. non om. ὁ).
— χρονισει ℵ*D*. | ‡ -νιει ς. Aℵ^c D^c. rel. *Clem. Eus.* D.E. in Ps.
38. δικαιος μου Aℵ. Frag. Mosq.* Vulg. Arm. *Clem.* 608. | *om. μου ς. D. Frag. Mosq.[2] 17. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Orig. Int.* iv. 521^d. *Eus.* D.E. 277^a.
— πιστεως] add. μου D*. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. *Mill. Orig. Int.* iv. 521^d. *Eus.* D.E. | om. *Clem.*
— και εαν ὑποστειληται] om. D*. (add.^1) | (ὑποστειληται D. 17. 37. L.)

30. vindicta et ego retribuam *Cl.* | judicavit *Am.* | 34. suscipistis *Am.** | 37. aliquantulum *Cl.* | tardavit *Am.* | 39. subtractionis filii *Cl.* 1. sperandarum *Cl.* | apparentium *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

τίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινο-
μένων ‡ τὸ βλεπόμενον″ γεγονέναι. 4 πίστει πλείονα
e Gen. 4:4. θυσίαν ″Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι'
ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς
δώροις αὐτοῦ ‡ τῷ θεῷ· ″ καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι
f Gen. 5:24. ‡ λαλεῖ″. 5 πίστει f Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θά-
νατον, καὶ οὐχ ‡ ηὑρίσκετο″, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ
θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως † μεμαρτύρηται εὐηρε-
στηκέναι τῷ θεῷ· 6 χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρε-
στῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον [τῷ]
θεῷ, ὅτι ἐστίν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαπο-
δότης γίνεται.

gimus aptata esse saecula verbo dei, ut ex invisibilibus visibilia fierent.
4 Fide plurimam hostiam Abel quam Cain obtulit deo, per quam testimonium consecutus est esse iustus, testimonium perhibente muneribus eius deo, et per illam defunctus adhuc loquitur.
5 Fide Enoch translatus est ne videret mortem, et non inveniebatur, quia transtulit illum deus: ante translationem enim testimonium habebat placuisse deo;
6 sine fide autem inpossibile est placere: credere enim oportet accedentem ad deum, quia est, et inquirentibus se remunerator fit.

g Gen. 6:8, seq. 7 Πίστει χρηματισθεὶς g Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλε-
πομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σω-
τηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον
καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.
h Gen. 12:1, seq. 8 πίστει * [ὁ]″ καλούμενος h Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελ-
θεῖν εἰς † τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρο-
νομίαν, καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται.
9 πίστει παρῴκησεν εἰς † γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλο-
τρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ
τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· 10 ἐξε-
δέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τε-
χνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός.

7 Fide Noe responso accepto de his quae adhuc non videbantur, metuens aptavit arcam in salutem domus suae, per quam damnavit mundum et iustitiae quae per fidem est heres est institutus.
8 Fide qui vocatur Abraham oboedivit in locum exire quem accepturus erat in hereditatem, et exiit nesciens quo iret.
9 Fide moratus est in terra repromissionis tamquam in aliena, in casulis habitando, cum Isaac et Iacob coheredibus repromissionis eiusdem:
10 expectabat enim fundamenta habentem civitatem, cuius artifex et conditor deus.

---

38. *μου* ante *ἡ ψυχη* D*. | post *Clem.* 609. *Eus.* D.E.
39. *απωλειαν* *Clem*: 609. | *-ας* ℵ*. (corr.[a])
1. *ὑποστασις* *Clem.* 432. *Eus.* in Ps. 57[b]. | *-σιν* D*.
— *βλεπομενων* ℵD. rel. *Clem.* 433. *Eus.* in Ps. | *βουλομενων* A.
2. *ταυτῃ* *Clem.* 433. | *αυτῃ* 47.
3. *μη εκ φαινομενων* *Clem.* 434. | *εκ μη φαιν.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (*φαιν* ℵ. add. *ομενων*[a].)
— *το βλεπομενον* AℵD*. 17. P. Memph. Æth. *Clem.* | ‡ *τα βλεπομενα* ϛ. D[c]. 37. 47. KsL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
4. *καειν* D*.
— *τῳ θεῳ* (post *δωρα αυτ.*) Aℵ*D*. 17. Æth. *ut vid.* (Vulg. anc,) | ‡ *του θεου* ϛ. ℵ[c]D[c]. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Clem.*
— *δι' αυτης* *Clem.* | *δια ταυτης* D*.
4. *λαλει* Aℵ. 17. 47. P. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Clem.* *Orig.* ii. 814[a]. | ‡ *λαλειται* ϛ. D. 37. KL. *Harl.* Æth.
5. *ηὑρισκετω* AℵD. | ‡ *εὑρισκ.* ϛ. 17. 37. 47. KLP.
— *διοτι*] *ὁτι* ℵ*. (corr.[a])
— *μετετεθηκεν* ℵ*. (corr.[a]?) D[b]L.
— *μεταθεσεως*] † add. *αυτου* ϛ. ℵ[c]D[c]. 37. KL. Syrr.(Pst.)&Hcl. Arm. | om. Aℵ*D*. 17. 47. P. Vulg. Memph. [Æth.]
— *ευηρεστηκεναι* ℵD. 37. P. | *ευαρεστ.* A. 17. 47. KL.
6. *πιστευσας* 37 *Scr.*
— *τῳ θεῳ* Aℵ[c]D*. 37. 47. rel. | om. *τῳ* ℵ*D[b]. 17. (vid. *Clem.* 433.)
— *εκζητουσιν*] *ζητουσιν* P.
7. *μηδεπω*] *μηπω* 47.
8. *ὁ καλουμ.* AD*. 17. Vulg. Arm. | om. Æth. | * om. *ὁ* ϛ. ℵD[c]. 37. 47. KLP.
8. *εξελθειν* post *εις τοπον* D.
— *τοπον*] † praem. *τον* ϛ. ℵ[c]D[c]. 37. 47. KL. Arm. | om. Aℵ*D*. 17. P.
— *ημελλεν* ℵD[c]. 17*s*. 37. 47. LP. | *εμελλ.* AD*K.
— *κληρονομιαν λαμβανειν* (om. *εις*) ℵ*. | praem. *εις* ℵ[1]. *s.*[a]. | *λαμβ. εις κληρ.* ℵ[c].
9. *πιστει*] *και* D*.
— *παρωκησεν*] add. *Αβρααμ* D[c]. 37. P.
— *γην*] † praem. *την* ϛ. D*. 37. P. Arm. | om. AℵD[b]. 17. 47. KL.
— *Ισακ* D*.
— *και Ιακωβ*] om. 47*. (add. supra[l]).
— *της αυτης* Aℵ[c]D[c]. rel. Arm. cdd. (om. *της* ℵ*. *της αυτης επαγγ.* ℵ[a].) | *αυτου* D*. | om. Arm. *Zoh.*
10. *εξεδεχετο*] *απεκδεχετο* P.

---

5. habuit *Cl.* | 6. placere deo *Cl.* | sit *Cl.* | 7. iis *Cl.* | 9. demoratus *Cl.*

A ℵ D.
17. 37. 47.
KLP.
§ Theb.
[i] Gen. 17:19.
[k] Gen. 15:5. 22:17.
[l] Ex. 3:6.
[m] Gen. 22:1, seq.
[n] Gen. 21:12. Rom. 9:7.
[o] Gen. 27:28.
[p] Gen. 48:15, seq.
[q] Gen. 47:31.
[r] Gen. 50:24.

11 § Πίστει καὶ αὐτὴ [i] Σάῤῥα δύναμιν εἰς καταβολὴν
σπέρματος ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας †, ἐπεὶ
πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. 12 διὸ καὶ ἀφ'
ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, [k] καθὼς
τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ‡ ὡς ἡ" ἄμμος
ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.
13 κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ ‡ κομισά-
μενοι" τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόῤῥωθεν αὐτὰς ἰδόντες
† καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ
παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14 οἱ γὰρ τοιαῦτα λέ-
γοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. 15 καὶ
εἰ μὲν ἐκείνης ‡ μνημονεύουσιν" ἀφ' ἧς ‡ ἐξέβησαν",
εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· 16 ‡ νῦν" δὲ κρείττονος
ὀρέγονται, τουτέστιν, ἐπουρανίου· [l] διὸ οὐκ ἐπαισχύ-
νεται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοί-
μασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν. 17 πίστει προσενήνοχεν
[m] Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ
προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, 18 πρὸς
ὃν ἐλαλήθη ὅτι [n] Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα·
19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ
θεός, ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. 20 πίστει
* [καὶ]" περὶ μελλόντων [o] εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ
καὶ τὸν Ἡσαῦ. 21 πίστει [p] Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκα-
στον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησεν, [q] καὶ προσεκύνησεν
ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. 22 πίστει [r] Ἰωσὴφ τε-

11 Fide et ipsa Sarra sterelis
virtutem in conceptionem se-
minis accepit etiam praeter
tempus aetatis, quoniam fide-
lem credidit esse qui promise-
rat. 12 Propter quod ab uno
orti sunt, et hoc emortuo, tam-
quam sidera caeli in multitu-
dinem et sicut arena quae est
ad oram maris innumerabilis.
13 Iuxta fidem defuncti sunt
omnes isti, non acceptis repro-
missionibus, sed a longe eas
aspicientes et salutantes, et
confitentes quia peregrini et
hospites sunt supra terram.
14 Qui enim haec dicunt, signi-
ficant se patriam inquirere.
15 Et si quidem illius meminis-
sent de qua exierunt, habebant
utique tempus revertendi :
16 nunc autem meliorem adpe-
tunt, id est caelestem. Ideo
non confunditur deus vocari
deus eorum: paravit enim illis
civitatem. 17 Fide obtulit
Abraham Isaac, cum tempta-
retur, et unigenitum offerebat
qui susceperat repromissiones,
18 ad quem dictum est quia In
Isaac vocabitur tibi semen;
19 arbitrans quia et a mortuis
suscitare potens est deus, unde
eum et in parabola accepit.
20 Fide et de futuris benedixit
Isaac Iacob et Esau. 21 Fide
Iacob moriens singulos filio-
rum Ioseph benedixit, et ado-
ravit fastigium virgae eius.
22 Fide Ioseph moriens de

---

11. *Σαρρα*] add. *στειρα* D. 37. 47. P. (praem. *ἡ* D[b]. 37.) Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. Aℵ. 17. KL. ‖ add. postea *ουσα* 47. P. Arm. Æth.
— *ελαβεν*] add. *εις το τεκνωσαι* D*. 37. P. Syr.Hcl.
— *και* 2°.] om. D*.
— *ἡλικιας*] † add. *ετεκεν* ꞩ. ℵ[c]D[c]. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. Aℵ*D*. 17. Vulg. Memph. Theb. Æth.
12. *εγεννηθ.* ℵD[b]. 37. 47. L. | *εγενηθ.* AD*. 17. KP.
— *ὡς ἡ* Aℵ(D.) 17. 37. 47. KLP. (*καθως ἡ* D*.) | ‡ *ὡσει* ꞩ.
— *ἡ παρα το χειλος*] om. D*.
13. *κομισαμενοι* ℵ*. 17. P. | *προσδεξαμενοι* A. | ‡ *λαβοντες* ꞩ. ℵ[c]D. 37. 47. KL.
— *ιδοντες*] *ειδοτες* 17. ‖ † add. *και πεισθεντες* ꞩ. | om. AℵD. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
13. *ξενοι*] add. *και παροικοι* D*P. | om. (*Clem.* 554.) *Orig.* ii. 802[d].
— *και παρεπιδημοι* *Orig.* ii. *κ. παρεπιδημουντες* *Clem.* | om. P.
— *επι της γης* *Orig.* ii. | om. P.
14. *πατριδα*] praem. *και* 37.
— *επιζητουσιν*] *ζητουσιν* D*.
15. *μνημονευουσιν* ℵ*(D*.) 47. (?-*σαν* D*.) | *εμνημονευσαν* 17. | ‡ *εμνημονευον* ꞩ. Aℵ[c]D[c]. 37. KLP. Vulg.
— *αφ'*] *εξ* 37.
— *εξεβησαν* Aℵ*D*. 17. P. | ‡ *εξηλθον* ꞩ. ℵ[c]D[c]. 37. 47. KL.
— *αν*] om. D*.
16. *νυν* AℵD. 17. 37. 47. KL*Tf.*P. | ‡ *νυνι* ꞩ.
— *θεος* post *επικαλ. αυτ.* D*P. | ante *Orig.* iv.
16. *επικαλεισθαι*] *καλεισθαι* K. *Orig.* iv. 70[a].
— *αυτων* *Orig.* iv. | *αυτους* L.
17. *'Αβρ.* post *πειραζομενος* D*.
— *Ισακ* ℵD*.
— *μονογενη*] -*νην* D*.
— *αναδεξαμενος*] *δεξαμενος* K.
18. *ὁτι*] om. D*.
— *Ισακ* ℵD*.
19. *εγειρειν* ℵD. 37. 47. KL. *Orig.* ii. 37[f]. | *εγειραι* A. 17. P.
— *δυνατος* ℵD*. 17. 37. 47. KLP. Vulg. *Orig.* ii. *Orig. Int.* ii. 82[c]. | *δυναται* AD[b]. ‖ add. *εστιν* P.
20. *πιστει και* AD*. 17. 37. Vulg. | *om. *και* ꞩ. ℵD[c]. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.

11. esse eum qui repromiserat *Cl.* | 12. quod et ab uno *Cl.* | 13. super *Cl.* | 15. ipsius mem. *Cl.* | 19. parabolam *Cl.* | 21. super fastigium F *Lat.*

Vulg.
Syrr. P. (H.)
Memph. (Theb.)
Arm. Æth.
¶ Theb.
[s] Ex. 2 : 2, seq.
[t] Ex. 12:41.
¶ Syr.Hcl.
[u] Ex. 12: 11, seq.
[w] Ex. 14:22, seq.
[x] Jos. 6:20.
[y] Jos. 6:17.

λευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευ-
σεν, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο.¶
23 Πίστει [s] ‡ Μωυσῆς″ γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον
ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παι-
δίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.
24 πίστει ‡ Μωυσῆς″ μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέ-
γεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, 25 μᾶλλον ἑλόμενος
συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον
ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν· 26 μείζονα πλοῦτον ἡγη-
σάμενος τῶν ‡ Αἰγύπτου″ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν
τοῦ χριστοῦ· ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.
27 πίστει [t] κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυ-
μὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέ-
ρησεν.¶ 28 πίστει πεποίηκεν [u] τὸ πάσχα καὶ τὴν
πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ
πρωτότοκα, θίγῃ αὐτῶν. 29 πίστει [w] διέβησαν τὴν ἐρυ-
θρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς * γῆς″, ἧς πεῖραν λα-
βόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. 30 πίστει [x] τὰ τείχη
Ἰεριχὼ ‡ ἔπεσαν″, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.
31 πίστει [y] Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθή-
σασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ᾽ εἰρήνης.
32 Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει ‡ με γὰρ″ διηγούμε-
νον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαρὰκ †,† Σαμψών, † Ἰεφθάε,
‡ Δαυείδ″ τε καὶ Σαμουήλ, καὶ τῶν προφητῶν· 33 οἳ
διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ‡ ἠργάσαντο″

profectione filiorum Israhel
memoratus est et de ossibus
suis mandavit.
23 Fide Moses natus occulta-
tus est mensibus tribus a pa-
rentibus suis, eo quod vidissent
eligantem infantem, et non
timuerunt regis edictum.
24 Fide Moses grandis factus
negavit se esse filium filiae
Pharaonis, 25 magis eligens
adfligi cum populo dei quam
temporalis peccati habere
iucunditatem, 26 maiores divi-
tias aestimans thesauro Aegyp-
tiorum improperium Christi:
aspiciebat enim in remune-
rationem. 27 Fide reliquid
Aegyptum, non veritus ani-
mositatem regis : invisibilem
enim tamquam videns susti-
nuit. 28 Fide celebravit pascha
et sanguinis effusionem, ne qui
vastabat primitiva tangeret
eos. 29 Fide transierunt mare
rubrum tamquam per aridam
terram, quod experti Aegyptii
devorati sunt. 30 Fide muri
Hiericho ruerunt, circumiti
dierum septem. 31 Fide Raab
meretrix non periit cum in-
credulis, excipiens exploratores
cum pace.
32 Et quid adhuc dicam?
Deficiet enim me tempus enar-
rantem de Gedeon Baruc Sam-
son Iepthe David et Samuhel
et profetis, 33 qui per fidem
devicerunt regna, operati sunt

---

20. *μελλ.*] praem. *των* L.
— *ευλογησεν* ℵD. 47. KsLP. | *ηυλογ.* A. 17. 37 *Scr.*
— *Ισαακ* Aℵ[c]D[c]. 17. 37. 47. KsLP. | om. ℵ*. | *Ισακ* ℵ[a]D*.
21. *ευλογησεν* ℵ. 37. 47. KsLP. | *ηυλογ.* AD. 17.
— *επι*] om. D*Lat.* Vulg. *Cl. Am. Fuld.* | Contra, MSS. ("in" *Harl. R. Btly.* "super" F *Lat. S. Btly.*) vv.
23. *Μωυσης* ℵD*. 17. 37. 47. KsLP. | ‡ *Μωσης* ς. AD[c].
— *διαταγμα*] *δογμα* A *ut vid.*
— fin. add. *πιστι μεγας γενομενος Μωυσης ανιλεν τον Αιγυπτιον κατανοων την ταπινωσιν των αδελφων αυτου* D*. in Cod. uno Latino man. rec. teste Erasmo, et in duobus quorum meminit Zegerus. vid. Sabat.
24. *Μωυσης* ℵ. 17. 37. 47. KLP. | ‡ *Μωσης* ς. D. [A n.l.]
25. *γκακωχεισθαι* 17.
26. *Αιγυπτου* ℵD. 47. KLP. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. *Clem.* 609. *Orig.* Cat. Cram. Rom. 69. *Syn. Ant.* Routh. iii. 299. *Eus.* c. Mcl. 94[a]. Ægyptiorum Vulg. *Orig. Int.* i. 47[c]. | *εν Αιγυπτου* A. 17. | ‡ *εν Αιγυπτῳ* ς. 37.
27. *κατελειπεν* A. 17. 47*. L[2] [*h.**.] | Contra, ℵD. 47[2]. KsP. *Clem.* 609.
— *ὁρων Clem.* | add. *τα* D* *Wetst.*
28. *ολοθρευων* ℵ. 17. 37. 47. KsLP. | *ολεθρευων* AD.
— *πρωτοτοκια* 47. (-*το*- supra scr.)
— *θιγει* K*.
29. *ξηρας γης* AℵD*. 17. 47. Vulg. Syr.Pst. Memph. *Mill.* Arm. Æth. | * om. *γης* ς. D[c]. 37. KLP.
30. *επεσαν* AℵD*. 17. P. | *επεσον* 37. | ‡ *επεσεν* ς. D[c]. 47. KL.
— *ζ′* D.
31. *πορνη*] praem. *επιλεγομενη* ℵ*. (om.[c])
32. *ετι*] om. D*.
— *επιλειψει Clem.* 435. | *επιλειψη* 17. | *επιληνψι* D*. | *επιλειψι* ℵ. | *επιλιποι Petr. Alex.* Routh. iv. 35.
32. *με γαρ* AℵD*. 17. Syr.Pst. | ‡ *γαρ με* ς. D[c]. 37. 47. KsLP. Vulg. *Clem.*
— *περι*] add. *δε* D*. | om. *Clem.*
— *Βαρακ*] praem. *και* D*. Syr.Pst. Æth. ‖ † add. *τε* ς. D[c]. 37. 47. KsLP. | om. AℵD*. 17. Vulg. Memph. Arm. *Clem.*
— *Σαμψων*] † praem. *και* ς. D. 37. 47. KsLP. Syr.Pst. Æth. (*Σαμψω* D*.) | om. Aℵ. 17. (D *Lat.*) Vulg. Memph. Arm. *Clem.*
— *Ιεφθαε*] † praem. *και* ς. D. 37. 47. KsLP. Syr.Pst. Æth. | om. Aℵ. 17. Vulg. Memph. Arm. *Clem.*
— *προφητων*] praem. *αλλων* 37. Syr.Pst. Arm. Æth. | om. *Clem.*
33. *ηργασαντο* ℵ*D*. 47*. | ‡ *ειργ.* ς. Aℵ[c]D[c]. rel.

30. corruerunt circuitu *Cl.* | 31. peribit *Am.** | 32. *om.* "et" ante Sam. *Cl.* | 33. vicerunt *Cl.* |

AℵD 17. 37. 47. KLP.
[z] Dan. 6:22.
[a] Dan. 3:27.
[b] 1 Reg. 17:17. 2 Reg. 4:17.
37. ἐπειράσ. ἐπρίσ.

δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν,[z] ἔφραξαν στόματα
λεόντων, 34 [a] ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα
‡ μαχαίρης″, ‡ ἐδυναμώθησαν″ ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενή-
θησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλο-
τρίων. 35 [b] ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς
νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσ-
δεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστά-
σεως τύχωσιν· 36 ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων
πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· 37 ἐλιθά-
σθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ ‡ μα-
χαίρης″ ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις
δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι,
38 ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος· ‡ ἐπὶ″ ἐρημίαις πλανώ-
μενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς
γῆς. 39 καὶ οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πί-
στεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, 40 τοῦ θεοῦ
περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς
ἡμῶν τελειωθῶσιν.

iustitiam, adepti sunt repromissiones, obturaverunt ora leonum, 34 extinxerunt impetum ignis, effugerunt aciem gladii, convaluerunt de infirmitate, fortes facti sunt in bello, castra verterunt exterorum. 35 Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos: alii autem distenti sunt, non suscipientes redemptionem, ut meliorem invenirent resurrectionem: 36 alii vero ludibria et verbera experti, insuper et vincula et carceres, 37 lapidati sunt, secti sunt, temptati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circumierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, adflicti, 38 quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes et montibus et speluncis et in cavernis terrae. 39 Et hi omnes testimonium fidei probati non acceperunt repromissionem, 40 deo pro nobis melius aliquid providente, ut ne sine nobis consummarentur.

XII. ΙΖ′
§ Theb.

1 § Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικεί-
μενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα
καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι᾽ ὑπομονῆς τρέχω-
μεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, 2 ἀφορῶντες εἰς τὸν
τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ

1 Ideoque et nos tantum habentes inpositam nubem testium, deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum, per patientiam curramus propositum nobis certamen, 2 aspicientes in auctorem fidei et consummatorem Iesum, qui

---

33. *δικαιοσυνη* D*.
— *στομα* D*.
34. *μαχαιρης* AℵD*. | ‡ *-ρας* ς. D^{c}. 17s. 37. 47. rel.
— *εδυναμωθησαν* Aℵ*D*. | ‡ *ενεδυν.* ς. ℵ^{c}D^{b}. 17. 37. 47. KLP.
35. *γυναικες* ℵ^{c}D^{b}. 17. 37. 47. KLP. (et reddiderunt mulieribus filios suos ex resurrectione mortuorum Syr.Pst.) | *-κας* Aℵ*D*. | (castras ceperunt ׀ exterorum acceperunt mulieres ׀ de resurrectione mortuorum suorum D *Lat.*) acceperunt mulieres mortuas &c. Memph. *Wilk.*
— *ετυμπανισθησαν*] *απετυμπανισθησαν* D*.
36. *εμπαιγμων Clem.* 609. | *ενπεγματων* D*.
— *δε* 2°. *Clem.* | om. 37.
37. *επρισθησαν επειρασθησαν* AD^{c}. 37. 47. K. Vulg. Memph. Arm. *Orig.* i. 699^{a}. iii. 218^{b}. 465^{b}. (iv. 268^{c}.) *Orig. Int.* iii. 848^{c}. | *επειρασθ. επρισθ.* ℵ. 17. LP. | *επιρασθησαν bis.* D*. | om. *επειρασθησαν* Syr.Pst. *Clem.* 609. *Orig.* i. 19^{e}. *Eus.* P.E. 583^{d}. | om. utr.q. Æth.
37. *μαχαιρης* ℵD*. 17. | ‡ *-ρας* ς. D^{c}. 37. 47. rel. *Clem. Orig.* i. *bis.* iii. *bis.* iv. *Eus.* P.E. [A *n.l.*]
— *θλιβομενοι* post *κακουχουμενοι* 17. *Orig.* in Prov. Mai 24. | ante *Clem. Orig.* i. 707^{b}. ii. 648^{f}. iii. 218^{b}. 465^{c}. (iv. 268^{d}.) Cat. Cram. Eph. 103. *Orig. Int.* iii. 848^{c}. *Eus.* P.E. c. Mcl. 14^{a}. in Es. 437^{d}. in Ps. 286^{b}. 405^{e}. | om. *Orig.* i. 699^{a}.
— *κακουχουμενοι Clem. Orig.* i. ii. iii. (Lommatzsch) (iv.) in Prov. Cat. Eph. *Eus.* P.E. c. Mcl. (*Gaisf.*) in Es. in Ps. *bis.* | *κακοχουμ.* D^{c}. 37 *Scr.* 47. L. *Eus.* c. Mcl. *ed.* | *κακοχομ.* P. | *κακωχουμ.* K. | *κακουμενοι Orig.* iii. 218^{b}. De la Rue.
38. *επι* Aℵ. 17. P (*επ᾽*) *Orig.* iii. 218^{b}. | ‡ *εν* ς. D. 37. 47. KL. *Clem.* 609. *Orig.* i. 699^{a}. 707^{b}. Cat. Cram. Eph. 103. *Eus.* P.E. 583^{d}. in Ps. 248^{a}. 405^{e}.
39. *οὗτοι* post *παντ. μαρτυρ.* D. | ante *Orig.* ii. 387^{c}. Cat. Cram. Cor. 80. *Orig. Int.* ii. 222^{e}. 373^{f}. 437^{d}. | om. *Clem.* 609.
39. *της πιστεως Clem. Orig.* ii. iii. 704^{b}. Cat. Cor. | om. *της* 37.
— *την επαγγελιαν* ℵD. rel. *Clem. Orig.* ii. iii. Cat. Cor. *Orig. Int.* ii. 222^{e}. | *τας επαγγελιας* A. *Orig. Int.* ii. 373^{f}. 437^{d}. *Eus.* Ecl. Pr. 89. ‖ add. *του θεου Clem.*
40. *κρειττον τι* ante *περι ἡμων* D*. (Syr.Pst.) Memph. (Æth.) *Eus.* Ecl. Pr. 89. | post *Clem.* 609. *Orig.* ii. 387^{c}. iii. 704^{b}. Cat. Cram. Cor. 80. *Orig. Int.* ii. 222^{e}. 373^{f}. 437^{d}.
1. *τοσουτον Clem.* 609. | *τηλικουτον* ℵ* (corr.^{c})
— *αποθόμενοι* 17. | Contra, *Clem.*
— *τρεχομεν* 47. KP. | Contra, *Clem.*
2. *σταυρον*] praem. *τον* D*. | om. *Orig.* i. 298^{e}. *Eus.* in Ps. 701^{c}.

---

37. circuierunt *Cl.* | 38. in montibus (*om.* "et") *Cl.* | 39. testimonio *Cl.* | 40. ut non sine *Cl.*
1. tantam *Cl.* | ad propositum *Cl.*

Vulg. Syr. P. Memph. [Theb.] Arm. Æth.

τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρόν,
αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ
θεοῦ ‡ κεκάθικεν.″ 3 ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην
ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ‡ ἑαυτὸν″ ἀντι-
λογίαν, ἵνα μὴ κάμητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.
4 Οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν
ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, 5 καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρα-
c Prov. 3:11, 12. κλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, c Υἱέ μου, μὴ
ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾿ αὐτοῦ
ἐλεγχόμενος. 6 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, παιδεύει, μα-
στιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. 7 ‡ εἰς″ παιδείαν
ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός· τίς γὰρ
† υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; 8 εἰ δὲ χωρίς ἐστε παι-
δείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες, ἄρα νόθοι ‡ καὶ
οὐχ υἱοί ἐστε″. 9 εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν
¶ Theb. πατέρας εἴχομεν παιδευτάς, καὶ ἐνετρεπόμεθα·¶ οὐ
‡ πολὺ″ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν
πνευμάτων καὶ ζήσομεν; 10 οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας
ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ
συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ.
11. πᾶσα μὲν 11 πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς
εἶναι ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς
δι᾿ αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης.

proposito sibi gaudio sustinuit
crucem, confusione contempta,
atque in dextera sedis dei
sedit. 3 Recogitate enim cum
qui talem sustinuit a peccato-
ribus adversum semet ipsos
contradictionem, ut ne fatige-
mini animis vestris deficientes.
4 Nondum usque ad san-
guinem restitistis adversum
peccatum repugnantes, 5 et ob-
liti estis consolationis, quae
vobis tamquam filiis loquitur,
dicens, Fili mi, noli neglegere
disciplinam domini, neque fa-
tigeris dum ab eo argueris:
6 quem enim diligit dominus
castigat, flagellat autem om-
nem filium quem recipit. 7 In
disciplina perseverate. Tam-
quam filiis vobis offert deus:
quis enim filius quem non cor-
ripit pater? 8 Quod si extra
disciplinam estis, cuius parti-
cipes facti sunt omnes, ergo
adulteri et non filii estis.
9 Deinde patres quidem carnis
nostrae habuimus eruditores et
reverebamur: non multo ma-
gis obtemperabimus patri spi-
rituum et vivemus? 10 Et illi
quidem in tempore paucorum
dierum secundum voluntatem
suam erudiebant nos, hic autem
ad id quod utile est in reci-
piendo sanctificationem eius.
11 Omnis autem disciplina in
praesenti quidem videtur non es-
se gaudii sed meroris, postea au-
tem fructum pacatissimum exer-
citatis per eam reddet iustitiae.

---

2. τε] δε L.
— του θεου *Orig.* i. | om. ℵ.
— κεκαθικεν AℵD. 17. 37. 47. (K)L(P.) (-θηκεν KP.) | ‡ εκαθισεν ς. Arm. *Rieu. Orig.* i.
3. τον] om. D*.
— τοιαυτην] praem. την 47. | τοσαυτην 17.
— ὑπομενηκοτα 37 *Scr.*
— ὑπο] απο D*.
— ἑαυτον AP. Vulg. *Cl. Dem.* (in contradictionem propriam Memph.) | ‡ αυτον ς. D^c. 37. 47. KL. | ἑαυτους ℵ*D*. *Am. Fuld. Tol. Harl.* (adversum semet ipsos) Syr.Pst. in vobis D Lat. | αυτους ℵ^c. 17. (om. εις αυτ. *s.* ἑαυτ. Theb. Arm.) de eo inter vos Æth.
— ὑμων] om. 37.
— εκλυομενοι] εκλελυμενοι D*.
4. ουπω] add. γαρ D*L. Vulg. *Cl.* Memph. Theb. Arm.
— αντικατεστητε] αντεστητε K. | αντεκατεστητε 17. 37 *Scr.* L*.
— της ἁμαρτιας 37* *Scr.*
— ανταγωνιζομενοι] αγωνιζομενοι 37.
5. εκλελησθε] εκλελυσθε K. || add. παρα D*.
— ὡς] om. 37.
— μου *Clem.* 68. | om. D*. 37. *Clem* 335. *Orig. Int.* ii. 698^c. iii. 355^d. (vid. Prov. iii. 11. LXX.)
— ελενχομενος ante ὑπ᾿ αυτου D. *Orig. Int.* iii. | post *Clem. bis. Orig. Int.* ii.
— μαστιγει 37 *Scr.*
7. εις παιδειαν AℵD. 17. 37. 47*. KLP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 355^d. (quem recipit in discip. D*Lat.*) | ‡ ει παιδειαν ς. 47^2.
— ὑπομενετε] ὑπομεινατε D*.
— ὑμιν] ἡμιν 17.
— τις γαρ] † add. εστιν ς. ℵ^cD. 17. 37. 47. KL. Syr.Pst. Memph. Arm. | om. Aℵ*P. Vulg. Theb. Æth. *Orig. Int.* iii.
— ου παιδευει] ουκ επαιδευσεν P.
8. νοθοι] νοθροι A.
— και ουχ υἱοι ante εστε AℵD*. 17. 37. Vulg. *Orig. Int.* ii. 485^f. | ‡ post ς. D^b. 47. KLP. Syr.Pst. (Memph. Theb.) Arm. *Rieu.* Æth.
9. ειτα] ει δε Syr.Pst. Arm.
9. εντρεπομεθα *Elz.* (*sphalma*).
— πολυ AℵD*. 17. | ‡ πολλῳ ς. D^c. 37. 47. KL. [h. P.] || add. δε ℵ^cD*.
— ζησωμεν 37. K. | Contra, *Orig. Int.* ii. 249^c.
10. οἱ] ὁ ℵ*. (corr.^c)
— κατα το δοκουν αυτοις επαιδευον] επαιδευεν ἡμας και τα δοκουντα αυτοις D*.
— αυτοις] αυτους L.
— συμφερων A.
— εις] προς 47. | om. εις το ℵ*. (add.^c)
11. δε Aℵ^cD^c. 37. 47. KL. Vulg. Syr.Pst. Memph. *Orig.* iii. (666^d.) *Orig. Int.* 681^f. | μεν ℵ*. 17. P. | om. D*. Arm. Æth.
— αυτης *Orig.* ii. 601^e. iii. 667^d. | αυτοις D*. (corr.^b)
— γεγυμνασμενοις *Orig.* ii. iii. | γεγυμνασμενης L.
— δικαιοσυνης *Orig.* iii. | -νην 17.

---

2. sedet *Cl.* | 3. semet ipsum *Cl.* | 4. nondum enim *Cl.* | 7. offert se *Cl.* | 9. eruditores habuimus *Cl.* | reverebamur eos *Cl.* | *om.* non *Am.** | obtempuravimus *Am.* | 11. reddidit *Am.*

A ℵ [C] D [M]. 17. 37. 47. KLP.

[12] Διὸ [d] τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυ-
[d] Es. 35:3. μένα γόνατα ἀνορθώσατε, [13] [e] καὶ τροχιὰς ὀρθὰς
[e] Prov. 4:26. ‡ ποιεῖτε″ τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ,
ΙΗʹ ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. [14] εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ
τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον·
[15] ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ
[f] Deut. 29:18. 15. δι' αὐτῆς § C. θεοῦ, [f] μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ
διὰ ταύτης μιανθῶσιν * οἱ″ πολλοί· [16] § μή τις πόρνος,
[g] Gen. 25:31. ἢ βέβηλος ὡς Ἠσαῦ, [g] ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέ-
δοτο τὰ πρωτοτόκια ‡ ἑαυτοῦ.″ [17] ἴστε γὰρ ὅτι καὶ
μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν ἀπεδο-
[h] Gen. 27:30. κιμάσθη· [h] μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν, καίπερ
μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.
ΙΘʹ § Theb. [18] § Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ † καὶ [i] κε-
[i] Deut. 4:11. καυμένῳ πυρί, καὶ γνόφῳ, καὶ ‡ ζόφῳ″, καὶ θυέλλῃ,
[k] Exod. 19:16. [19] καὶ [k] σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ
ἀκούσαντες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λό-
[l] Exod. 19:13. γον· [20] οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον, [l] Κἂν
§ M. θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους,§ λιθοβοληθήσεται †, [21] καί, οὕτως
[m] Deut. 9:19. φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, ‡ Μωυσῆς″ εἶπεν,[m]

[12] Propter quod remissas manus et soluta genua erigite, [13] et gressus rectos facite pedibus vestris, ut non claudicans erret, magis autem sanetur. [14] Pacem sequimini cum omnibus, et sanctimoniam, sine qua nemo videbit dominum; [15] contemplantes ne quis desit gratiae dei, ne qua radix amaritudinis sursum germinans impediat et per illam inquinentur multi, [16] ne quis fornicator aut profanus ut Esau, qui propter unam escam vendidit primitiva sua. [17] Scitote enim quoniam et postea cupiens hereditare benedictionem reprobatus est: non enim invenit paenitentiae locum, quamquam cum lacrimis inquisisset eam.

[18] Non enim accessistis ad tractabilem et accensibilem ignem et turbinem et caliginem et procellam, [19] et tubae sonum et vocem verborum, quam qui audierunt excusaverunt se, ne eis fieret verbum: [20] non enim portabant quod dicebatur, Et si bestia tetigerit montem, lapidabitur: [21] et, ita terribile erat quod videbatur, Moses dixit, Exterritus sum

13. τροχιας] praem. τας 37.
— ποιειτε ℵ*. 17. P. | ‡ ποιησατε ς. Aℵ^cD. 37. 47. KL.
— ιαθει L.
14. ab init. αδελφοι 37.
15. μη τις] praem. ἱνα D*. | om. *Clem.* 622.
— χαριτος] δοξης K.
— ενοχλῃ *Clem.* (ενοχλησῃ *Meth.* Jahn 76.) | ενοχλει KP. (progerminat afflictionem Æth.) ‖ ἐν χολῃ Deut. xxix. 18.
— δια ταυτης ℵD. 37. KL. | δι' αυτης A. 17. 47. P. *Clem.*
— οἱ πολλοι Aℵ. 17. 47. *Clem.* | * om. οἱ ς. D. 37. KLP. Arm. *Rieu.*
16. ὁς] om. D*.
— απεδοτο ℵD. 17. 37. 47. KLP. | -δετο A C.
— ἑαυτου Aℵ*CD^b. | ‡ αυτου ς. ℵ^cD*. 17. 37. 47. KLP. | om. Arm. *Clem.*
17. θελων] λεγων D*.
18. ψηλαφωμενῳ] † add. ορει ς. DKLP. Vulg. *Cl.* Arm. *Orig. Int.* ii. 420^d. | praem. 37. | om. AℵC. 17. 47. *Am. Fuld. Dem. Harl. Tol.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig. Int.* ii. 281^d.
18. και κεκαυμενῳ *Orig. Int.* ii. 281^d. 420^d. | κεκαλυμμενῳ D*. (om. και et *Harl.* Memph. Theb. Arm.)
— και ζοφῳ Aℵ*CD*. 17. P. | ‡ και σκοτῳ ς. ℵ^cD^b. 37. 47. L. (habet post και ζοφ. Arm.) | om. K.
19. οἱ ακουσαντες] quae non audiverunt Memph.
— μη] om. ℵ* (add.^c) P.
— προσθειναι A.
20. θιγει K.
— λιθοβοληθησεται] † add. η βολιδι κατατοξευθησεται ς. (vid. Exod. xix. 13.) | om. AℵCDM. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
21. οὑτως] ου D*.
— ην] η ℵ*. (corr.^c) 17.
— Μωυσης ℵC. 17. 37. KL. | ‡ Μωσης ς. ADM. 47. P.
— εκφοβος] ενφοβος M. *Clem.* 69.
— ειμι] om ℵ*. (add.^c)
— εντρομος ACD^cM. rel. *Clem.* 69. | εκτρομος ℵD*.
22. αλλα *Orig.* i. 183. 714^f. ii. 768^a. iii. 739^a. iv. 174^e. | ου γαρ A. (e ver. 18.)
— ορει *Orig.* i. *bis.* ii. iii. iv. *Eus.* H.E. De mart. Pal. xi. (430.) D.E. 304^d. c. Mel. 136^a. 163^d. in Es. 442^b. 454^c. 545^a. in Ps. 15^b. et saepe | ορη 17. | om. Æth.
— και 1^0. *Orig.* i. 183. 714^f. 747^d. ii. iii. iv. *Orig. Int.* ii. 281^d. 292^e. 420^d. 451^e. *Eus.* D.E. c. Mel. *bis.* in Es. *ter.* in Ps. 50^d. 201^a. 209^a. 313^a. 360^e. 431^c. 437^e. 451^a. 481^d. 529^d. 645^b. | om. D*. Æth. *Eus.* H.E. in Ps. 388^e. *Hil.* 58^d.
— επουρανιῳ ante ʽΙερουσ. D*. | Contra, *Orig.* i. *ter.* ii. iii. iv. *Orig. Int.* ii. *quater.* *Eus.* H.E. D.E. c. Mel. *bis.* in Es. *ter.* in Ps. 49^e. 50^d. 191^c. 201^a. 209^a. 313^a. 360^e. 388^e. 431^c. 437^e. 451^a. 481^d. 539^e. 645^b. | επουρανιων A*.
— μυριασιν *Orig.* i. *ter.* iii. iv. *Eus.* D.E. c. Mel. *bis.* in Es. 454^c. in Ps. 191^c. 201^a. 313^a. 451^a. 539^e. | μυριων ἁγιων D*. (om. ἁγιων D^c.) | myriades laetorum Æth. | μυριαδων Vulg. *Orig.* i. 714^f. (ed. Spencer).

13. claudicans quis *Cl.* | 14. sanctimonia *Am.* | deum *Cl.* | 18. tractabilem montem *Cl.*

Vulg. Syr. P. Memph. [Theb.] Arm. Æth.
21. ἔκτρομος

"Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος· 22 ἀλλὰ προσεληλύθατε
Σιὼν ὄρει καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπου-
ρανίῳ, καὶ μυριάσιν, ἀγγέλων πανηγύρει, 23 καὶ ἐκκλη-
σίᾳ πρωτοτόκων ‡ ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς,″ καὶ
κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασιν δικαίων τετελειω-
μένων, 24 καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι
ῥαντισμοῦ ‡ κρεῖττον″ λαλοῦντι παρὰ τὸν "Ἄβελ.
25 βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ γὰρ
ἐκεῖνοι οὐκ ‡ ἐξέφυγον″, † ἐπὶ † γῆς παραιτησάμενοι * τὸν″
χρηματίζοντα, ‡ πολὺ″ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρα-
νῶν ἀποστρεφόμενοι, 26 οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευ-
n Hag. 2:6. σεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται λέγων, n"Ἔτι ἅπαξ
ἐγὼ ‡ σείσω″ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν.
27 τὸ δέ, "Ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ ‡ τὴν τῶν σαλευομένων″
μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευό-
¶ Theb. μενα.¶ 28 διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες
ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ θεῷ
o Deut. 4:24. 9:3. μετὰ ‡ εὐλαβείας καὶ δέους″· 29 o καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν
πῦρ καταναλίσκον.

XIII. Κ' 1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. 2 τῆς φιλοξενίας μὴ

et tremebundus: 22 sed accessistis ad Sion montem et civitatem dei viventis, Hierusalem caelestem, et multorum milium angelorum frequentiae, 23 et ecclesiarum primitivorum qui conscripti sunt in caelis, et iudicem omnium deum, et spiritus iustorum perfectorum, 24 et testamenti novi mediatorem Iesum, et sanguinis sparsionem melius loquentem quam Abel. 25 Videte ne recusetis loquentem: si enim illi non effugerunt recusantes eum qui super terram loquebatur, multo magis nos qui de caelis loquentem nobis avertimur; 26 cuius vox movit terram tunc, modo autem repromittit dicens, Adhuc semel ego movebo non solum terram sed et caelum. 27 Quod autem, Adhuc semel, dicit, declarat mobilium translationem tamquam factorum, ut maneant ea quae sunt inmobilia. 28 Itaque regnum inmobile suscipientes habemus gratiam, per quam serviamus placentes deo cum metu et reverentia: 29 etenim deus noster ignis consumens est.

1 Caritas fraternitatis maneat. 2 Et hospitalitatem nolite

---

22. (ecclesia angelorum multitudinis frequentium *Hil.* 404b.) *πανηγ.* cum antt. ACDM. 17. 37. 47. LP. *Orig.* i. 714f. iii. *Eus.* D.E. c. Mel. 1°. in Es. 454c. in Ps. 191c. 451a. 539e. | collaudantium *Orig. Int.* ii. 281d. 420d.
23. *πρωτοτοκων τεκνων Meth.* Jahn. 32.
— *απογεγραμμενων* ante *εν ουρανοις* AℵCDM. 17. 37. 47. LP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. 184. 747d. iv. 174e. *Orig. Int.* ii. 281d. 420d. *Meth. Eus.* c. Mel. *bis.* in Es. 454d. in Ps. 201a. 313a. 451a. 539e. *τα προτοτοκα τα εναπογεγραμμενα εν ουρανοις Clem.* 69. | ‡ post ϛ. K.
— *κριτῃ*] *κριτης* 17.
— *πνευμασιν*] *πνευματι* D*.
— *δικαιων τετελειωμενων*] *τελιων δεδικαιωμενοις* ℵ*. (corr.c) | (*δικαιων τεθεμελιωμενων* D*. justorum funditorum *Lat.* ecclesia spirituum in domino fundatorum *Hil.* 404b.)
24. *μεσιτῃ*] *μεσιτης* D*.
— *κρειττον* AℵCDM. 37. KLP. Vulg. | ‡ *κρειττονα* ϛ. 17 (*-τωνα*) 47.
24. *τον*] *το* L.
25. *παριτησησθε* P.
— *λαλουντα*] add. *ὑμιν* D. *Harl.** Theb. Æth.
— *ει*] *οἱ* 37.
— *εξεφυγον* Aℵ*C. 17. P. | ‡ *εφυγον* ϛ. ℵcDcM. 37. 47. KL. (*εφυγαν* D*.)
— *επι*] † praem. *τον* ϛ. ℵc. (37.)47. KLP. Arm. *Rieu.* | post *παραιτησαμενοι* Aℵ*CDM. 17. | *παραιτησαμενοι τον επι γης* 37.
— *γης*] † praem. *της* ϛ. | om. AℵCDM. 17. 37. 47. KLP. Arm. | ex monte Æth.
— *τον χρημ.*] * om. *τον* ϛ. vid. ante.
— *πολυ* AℵCD* 17. | ‡ *πολλῳ* ϛ. DcM. 37. 47. KLP.
— *ἡμεις*] *ὑμεις* C. 47.
— *τον* ult.] *των* 17.
— *ουρανων*] *-νου* ℵM.
26. *ἡ φωνη*] om. *ἡ* M.
— *επηγγελται*] *επαγγελεται* 17.
— *ετι*] *ὁτι* 47. | *ὁτι ετι* M.
— *εγω* ante *ἁπαξ* D.
— *σεισω* AℵCM. 17. 47. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | ‡ *σειω* ϛ. D. 37. KLP. Arm. *Rieu.* || add. *λεγει* D*.
— *γην*] om. P*. (supra1.)
27. *ετι*] om. 47.
— *την* ante *των σαλευομενων* Aℵ*C. 17. | ‡ post ϛ. ℵcDc. 37. 47. KLP. || om. *την* D*M. Arm.
— *ἱνα μεινῃ τα μη σαλευομενα*] om. A.
28. *εχωμεν* ACDM. 47. L. *Dem.* Syr.Pst. Memph. Arm. | *εχομεν* ℵ. 17. 37. KP. Vulg. et *Am. Fuld. Harl.* Æth.
— *λατρευωμεν* ACD. 17. L. Vulg. | *-ομεν* ℵM. 37. 47. KP. Arm.
— *ευαρεστως*] *ευχαριστως* D*.
— *μετ'* D.
— *ευλαβειας και δεους* Aℵ*CD*. 17. Syr.Pst. Memph. *Mill.* Theb. *ut vid.* (*Gb.*) Arm. | *ευλαβ. και αιδους* ℵcDbMP. | ‡ *αιδους και ευλαβειας* ϛ. 37. 47. KL. Vulg.
29. *και Orig.* ii. 572c. | *κυριος* D*.
2. *της φιλοξενιας*] *την -νιαν* ℵ. (corr.c.)

22. frequentiam *Cl.* | 23. ecclesiam *Cl.* | 24. aspersionem *Cl.* | 25. avertimus *Cl.* | 26. tunc nunc autem *Cl.* | et ego *Cl.*
1. maneat in vobis *Cl.*

AℵCD
M.
17. 37. 47.
K(L)P.

ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενί-
σαντες ἀγγέλους. 3 μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς
συνδεδεμένοι, τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες
ἐν σώματι. 4 τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη
ἀμίαντος· πόρνους ‡ γὰρ″ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός.
5 ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν·
αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, [p] Οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μή σε
ἐγκαταλίπω· 6 ὥστε θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν, [q] Κύ-
ριος ἐμοὶ βοηθός, [καὶ] οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει
μοι ἄνθρωπος; 7 μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν,
οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν ἀνα-
θεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε
τὴν πίστιν.

[p] Deut. 31:6. Jos. 1:5.

[q] Ps. 117 (118):6.

8 Ἰησοῦς χριστὸς ‡ ἐχθὲς″ καὶ σήμερον ὁ αὐτός,
ΚΑʹ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις
μὴ ‡ παραφέρεσθε·″ καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι
τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν
οἱ ‡ περιπατοῦντες.″ 10 ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ
¶ L. φαγεῖν ¶ οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύον-
τες. 11 ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρ-
τίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ
σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς· 12 διὸ καὶ
Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν,
ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν. 13 τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς

oblivisci: per hanc enim latuerunt quidam angelis hospitio receptis.
3 Mementote vinctorum tamquam simul vincti, et laborantium tamquam et ipsi in corpore morantes.
4 Honorabile conubium in omnibus et torus inmaculatus: fornicatores enim et adulteros iudicabit deus.
5 Sint mores sine avaritia, contenti praesentibus: ipse enim dixit, Non te deseram neque derelinquam;
6 ita ut confidenter dicamus, Dominus mihi adiutor est: non timebo: quid faciat mihi homo?
7 Mementote praepositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum dei, quorum intuentes exitum conversationis imitamini fidem.

8 Iesus Christus heri et hodie, ipse et in saecula.
9 Doctrinis variis et peregrinis nolite abduci: optimum enim est gratia stabiliri cor, non escis, quae non profuerunt inambulantibus in eis.
10 Habemus altare, de quo edere non habent potestatem qui tabernaculo deserviunt.
11 Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra.
12 Propter quod et Iesus, ut sanctificaret per suum sanguinem populum, extra portam passus est.
13 Exeamus igitur ad eum extra

2. *δια ταυτης*] *δι' αυτης* K.
3. *μιμνησκεσθε*] *μνησκεσθε* 47.
— *δεσμιων*] *δεδεμενων* D*.
— *κακουχουμενων* AℵD*. 17. 47. | *κακοχουμενων* DᶜM. 37. KLP. | *κακωχουμενων* C.
4. *γαρ* AℵD*MP. Vulg. Memph. | ‡ *δε* ς. CDᶜ. 17*s*. 37. 47. KL. Syr.Pst. Arm. Æth. *Rom. Clem.* 622. *Eus.* D.E. 33ᵈ.
5. *αρκουμενοι*] *-νος* M.
— *ειρηκεν* *Clem.* 495. | *εφη* C e corr.
— *ουδ' ου* *Clem.* | *ουδε* 37.
— *εγκαταλειπω* AℵCDᶜM. 17. 37. 47*. KLP. | i.e. -*λειπ*- = *λιπ*- sicut ς. D*. 47². Vulg. Arm. *Clem.*
6. *λεγειν* ante *ἡμας* D. | om. *ἡμας* M.
— *και* AℵᶜC³DM. 37. 47. KL. Arm. | om. ℵ*C*. 17. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth.
6. *ποιηση* 47*.
— *ανθρωπος*] praem. *ὁ* D.
7. *ἡγουμενων*] *προηγουμενων* D*.
— *ὑμων*] om. D*.
— *αναθεωρουντες*] *-ρησαντες* C.
— *αναστροφης*] om. *ανα-* 37*.
— *μεμεισθε* C*.
8. *εχθες* AℵC*D*M *sic*. | ‡ *χθες* ς. C³Dᶜ. 17. 37. 47. KLP. *Orig.* i. 250ᵃ. ii. 778ᵉ. ‖ om. seq. *και* 37*.
— *αιωνας*] add. *αμην* D*. | om. *Orig.* i. ii.
9. *παραφερεσθε* AℵCDM. 17. 37. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. | ‡ *περιφερ.* ς. 47. KL. Arm.
— *περιπατουντες* Aℵ*D*. Vulg. | ‡ *περιπατησαντες* ς. ℵᶜCDᶜM. 17. 37. 47. KLP. Arm.
10. *εχωμεν* L.
— *εξουσιαν* AℵCDᵇˢ·ᶜ· 17. 37. 47. KP. vv. | om. D*M.
11. *ζωον* D*.
— *αἱμα περι ἁμαρτιας* ℵC³DM. 17. 37. (47.) KP. Vulg. | *περι ἁμαρτιας* om. A. | post *εις τα ἁγια* C*. Syr. Pst. Memph. Arm. (ad fin. ver. Æth.) | *περι ἁμαρτιων* 47.
— *κατακαιεται*] om. *-καιεται* 37. ‖ *καταναλισκονται* D*.
12. *ἁγιασει* 47*.
— *ιδιου*] om. 17.
— *πυλης* *Hipp.* c. Jud. 3. (ii. 3.) | *πα-*

6. *om.* est *Cl.* | 8. *om.* "in" *Am.** | 9. est enim gratia stabilire *Cl.* | ambulantibus *Cl.*

Vulg. Syr. P. Memph. Arm. Æth.

αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ
φέροντες· 14 οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν,
ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. 15 δι' αὐτοῦ [οὖν]
Ps. 49(50): 23. ἀναφέρωμεν ᵀ θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ θεῷ,
ˢ Hos. 14: 2. τουτέστιν, ˢ καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνό-
ματι αὐτοῦ. 16 τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ
ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ
θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε·
αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς
λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν,
καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.
18 προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· ‡ πειθόμεθα″ γὰρ ὅτι
καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες
ἀναστρέφεσθαι 19 περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο
ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 ʽΟ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν
τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι δια-
θήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, 21 καταρτίσαι
ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα
21. ἐν ἡμῖν αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ,
διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. ἀμήν.

ΚΒʹ 22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ

castra, inproperium eius portantes: 14 non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus. 15 Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper deo, id est fructum labiorum confitentium nomini eius. 16 Beneficientiae autem et communionis nolite oblivisci: talibus enim hostiis promeretur deus.

17 Oboedite praepositis vestris et subiacete eis: ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri; ut cum gaudio hoc faciant et non gementes: hoc enim non expedit vobis. 18 Orate pro nobis: confidimus enim quia bonam conscientiam habemus in omnibus bene volentes conversari. 19 Amplius autem depraecor vos hoc facere, ut quo celerius restituar vobis.

20 Deus autem pacis, qui eduxit de mortuis pastorem magnum ovium in sanguine testamenti aeterni, dominum nostrum Iesum, 21 aptet vos in omni bono, ut faciatis voluntatem eius, faciens vobis quod placeat coram se per Iesum Christum, cui gloria in saecula saeculorum, amen.

22 Rogo autem vos, fratres,

ρεμβολης P. Æth. (extra urbem Syr. Pst.)
12. *επαθεν*] om. ℵ*. (add.ᶜ)
13. *εξερχομεθα* D. 47*. KP.
15. *δι' αυτου*] *δια τουτο* K. [17 *n.l.*]
— *ουν* Aℵᶜ CDᶜM. 37. 47. K. Vulg. Memph. Arm. Æth. | om. ℵ*D*P. Syr.Pst. [17 *n.l.*]
— *αναφερωμεν* *Iren.* (Frag. Pfaff. ii.) | *αναφερομεν* 37*. KP.
16. *της δε*] *της δ'* D*.
— *κοινωνιας*] praem. *της* D.
— *ευαρεστειται*] *ευεργετειται* M.
17. *ὑπεικετε*] add. *αυτοις* ℵᶜ.
— *ὡς λογον αποδωσοντες* ante *ὑπερ τ. ψωχ. ὑμ.* A. | post ℵC(D)M. 17. 37. 47. KP. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Hipp.* in Const. app. (Lagarde p. 89.) *Orig. Int.* ii. 351ᵉ. ‖ *αποδοσοντες* 47. | *αποδωσονται περι ὑμων* D*. | rationem pro animabus vestris reddituri Vulg.
17. *ὑμιν* ante *τουτο* 47.
18. *περι*] praem. *και* D*.
— *πειθομεθα* AC*D*M. 17. P. Syr. Pst. | ‡ *πεποιθαμεν* ϛ. ℵᶜC³Dᵇ. 37. 47. K. Vulg. Arm. | *οτι καλῆ θα* ℵ*. (seq. *γαρ ὁτι καλην*).
— *πασι*] *παντι* 17.
— *αποκαταστω* 37*.
20. *τον ποιμ.*] om. *τον* 37*.
— *μεγα* 47*.
— *Ιησουν*] add. *χριστον* D*. 17. 47. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Arm. *cdd.* Æth. | om. AℵCDᶜM. 37. KP. *Am. Fuld.* Arm. *Zoh.*
21. *ὑμας*] *ἡμας* D*.
21. *εργῳ* ACDᶜM. rel. | om. ℵD*. ‖ add. *και λογῳ* A.
— *ποιησαι*] add. *ἡμας* D*.
— *ποιων*] praem. *αυτῳ* Aℵ*C*. | om. ℵᶜC³DM. 17. 37. 47. KP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— *ὑμιν* AC. 37. P. Vulg. Memph. Æth. | *ἡμιν* ℵDM. 17. 47. K. Syr.Pst. Arm.
— *των αιωνων*] om. C³D. 37*. Arm. (*Clem.* ap. *Wetst.*)
22. *δε*] *ουν* 37. (om. Memph. Æth.)
— *ανεχεσθε*] *-σθαι* D*. 17. Arm.

---

19. facere quo *Cl.* | 20. Jesum Christum *Cl.* | 21. ejus voluntatem faciens in vobis *Cl.* | cui est gloria *Cl.* | 22. fratres ut sufferatis *Cl.*

ΑℵCD
M.
17. 37. 47.
KP.

Vulg.
Syr.P.
Memph.
Arm. Æth.

λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων
ἐπέστειλα ὑμῖν. 23 γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν * ἡμῶν"
Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχη-
ται, ὄψομαι ὑμᾶς.
24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ
πάντας τοὺς ἁγίους. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς
Ἰταλίας.
25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

sufferatis verbum solacii: ete-
nim perpaucis scripsi vobis.
23 Cognoscite fratrem nostrum
Timotheum dimissum, cum
quo, si celerius venerit, videbo
vos.
24 Salutate omnes praepo-
sitos vestros et omnes sanctos.
Salutant vos de Italia.
25 Gratia cum omnibus vobis,
amen.

ΠΡΟΣ ῾ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

22. γαρ] om. ℵ*. (add.^{c}.)
— επεστειλα] απεστειλα D.
23. αδελφον ἡμων Αℵ*CD*M. 17. 37. 47. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | *om. ἡμων ς. ℵ^{c}D^{b}KP.
— απολελυμενον] -νων 37.
— εαν] εν 37*.
— ερχηται] ερχητε D*. | ερχησθε ℵ*. (corr.^{c})

24. ὑμων] των ἁγιων D*.
25. αμην Αℵ^{c}CDM. 37. 47. KP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. *Usc.* Æth. | om. ℵ*. 17. Arm. *Zoh.*

Subscriptio

προς ῾Εβραιους (A)ℵC. 17. | add. εγραφη απο ῾Ρωμης A. | προς ῾Εβρ. εγρ. απο Ιταλιας 47. P. | πρ. ῾Εβρ. εγρ. απο Ιταλιας δια Τιμοθεου K. || add. στιχοι ψν' ℵ**P. | στιχ. ψγ' K. (*ut vid.*) | nihil habent DM. 37.

24. de Italia fratres *Cl.*

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

Α'.

AℵD FG. 17. 37. 47. KLP. — Vulg. Syrr. P.H. Memph. Goth. Arm. Æth.

Α'

1 Παῦλος ἀπόστολος ‡χριστοῦ Ἰησοῦ″ κατ' ἐπιταγὴν
θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ † ‡ χριστοῦ Ἰησοῦ″ τῆς ἐλπί-
δος ἡμῶν, 2 Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις,
ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς † καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν.
3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ,
πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶν
μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, 4 μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ
γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ‡ ἐκζητήσεις″ παρέ-
χουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει· 5 τὸ
δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς
καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυπο-

1 Paulus apostolus Iesu Christi secundum imperium dei salvatoris nostri et Christi Iesu, spei nostrae, 2 Timotheo dilecto filio in fide. Gratia misericordia et pax a deo patre et Christo Iesu domino nostro.

3 Sicut rogavi te ut remaneres Ephesi, cum irem in Machedoniam, ut denuntiares quibusdam ne aliter docerent, 4 neque intenderent fabulis et genealogiis interminatis, quae quaestiones praestant magis quam aedificationem dei quae est in fide. 5 Finis autem praecepti est caritas de corde puro et conscientia bona et fide non

---

Inscriptio
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α' Aℵ. 17. 37 [post 2 Thess.] (*πρωτη*). 47. K.
ΑΡΧΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α' (post 2 Thess.) DFG.
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΠΑΥΛΟΥ L. (post 2 Thess.)
ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α' P.

1. *αποστ. χριστου Ιησου* ℵDFGP. *Fuld. Dem.* Syr.Hcl. Memph. Goth. | ‡ *αποστ. Ιησου χριστου* ς. A. 17. 37. 47. KL. Vulg. *Cl.* (et *Am.*) Syr.Pst. Arm. Æth.
— *επιταγην*] *επαγγελιαν* ℵ.
— *θεου*] post *σωτηρος ἡμων* 37. Arm.
— *σωτηρος*] praem. *του* D*. 37. (*και* ante *σωτηρος ἡμων* Æth.) ‖ *πατρος* P.
— *και*] † add. *κυριου* ς. ℵD^c. 37. 47. KL. | om. AD*FG. 17. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (*Gb.*) Goth. Arm. Æth. *Orig.* ii. 739^b. (habet *και* 17.)
1. *χριστου Ιησου* 2°. AD*FG. 17. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. (*Gb.*) Goth. ‖ ‡ *Ιησ. χρ.* ς. ℵD^c. 37. 47. KL. Memph. Arm. Æth. *Orig.* ii.
2. *πατρος*] † add. *ἡμων* ς. ℵ^{c}D^c. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. (*Gb*). Æth. | om. Aℵ*D*FG. 17. Vulg. Memph. Goth. Arm. *Orig. Int.* iv. 468^a.
— *χριστου Ιησου του κυριου* *Orig. Int.* iv. | *κυριου Ιησ. χρ. του σωτηρος* 37.
— *τ. κυρ. ἡμ.*] ante *χρ. Ιησ.* Arm. Æth.
3. *προσμειναι*] *περιμιναι* D.
— *πορευομενος*] cum ires *Hil.* 1069^e. cod. Colb.
— *παραγγειλεις* LP. (*παραγγελλης* F*.)
4. *εκζητησεις* Aℵ. 17. | ‡ *ζητησεις* ς. DFG. 37. 47. KLP. *Iren. Gr.* 1.
— *μαλλον* ante *παρεχουσιν* 47. (Arm.) *Iren. Gr.*
— *οικονομιαν* *St.* 3. AℵFG. 17. 37. 47. KLP. Syr.Hcl.*txt.* Memph. (*voc. Gr. servata*) Arm. (legem Æth.) | *οικοδομιαν* *Elz.* D^c. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. *mg.* Goth. | *οικοδομην* D*. *Iren. Gr.* aedificationem Vulg. *Iren. Lat. Hil.* 1070^a.
— *την* *Iren. Gr.* | om. FG.
5. *αγαπη* *Clem.* 424. *Orig. Int.* iii. 837^a. iv. 651^a. | *-πης* FG.
— *αγαθης* *Clem. Orig. Int.* iv. | om. FG.

---

3. remaneris *Am.* | et denuntiares *Am*

AℵD
FG.
17. 37. 47.
KLP.

κρίτου, 6 ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς
ματαιολογίαν, 7 θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ
νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβε-
βαιοῦνται· 8 οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις
αὐτῷ νομίμως χρῆται, 9 εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος
οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσιν καὶ
ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, ‡ πατρολῴαις καὶ
μητρολῴαις", ἀνδροφόνοις, 10 πόρνοις, ἀρσενοκοίταις,
ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον
τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, 11 κατὰ τὸ εὐαγ-
γέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην
B' ἐγώ. 12 a † χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με χριστῷ
a Phil. 4:13. Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέ-
b 1 Cor. 15:9. Gal. 1:13. μενος εἰς διακονίαν, 13 ‡ τὸ" πρότερον b ὄντα βλάσφη-
μον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ‡ ἀλλὰ" ἠλεήθην, ὅτι
§ Theb. ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· 14 § ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ
χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς
ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 15 πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀπο-
δοχῆς ἄξιος, ὅτι χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κό-
σμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· 16 ἀλ-
λὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται
‡ χριστὸς Ἰησοῦς" τὴν ‡ ἅπασαν" μακροθυμίαν, πρὸς
ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς

ficta; 6 a quibus quidam aber-
rantes conversi sunt in vani-
loquium, 7 volentes esse legis
doctores, non intellegentes ne-
que quae loquuntur neque de
quibus adfirmant. 8 Scimus
autem quia bona est lex, si
quis ea legitime utatur, 9 sciens
hoc quia lex iusto non est po-
sita, sed iniustis et non subditis,
impiis et peccatoribus, scele-
ratis et contaminatis, patricidis
et matricidis, homicidis, 10 for-
nicariis, masculorum concubi-
toribus, plagiariis, mendacibus,
periuris, et si quid aliud sanae
doctrinae adversatur, 11 quae
est secundum evangelium glo-
riae beati dei, quod creditum
est mihi. 12 Gratias ago ei qui
me confortavit, Christo Iesu
domino nostro, quia fidelem
me existimavit ponens in mini-
sterio, 13 qui prius fui blasphe-
mus et persecutor et contume-
liosus, sed misericordiam con-
secutus sum, quia ignorans
feci in incredulitate; 14 super-
abundavit gratia domini nostri
cum fide et dilectione quae est
in Christo Iesu. 15 Fidelis ser-
mo et omni acceptione dignus,
quia Christus Iesus venit in
hunc mundum peccatores sal-
vos facere, quorum primus ego
sum: 16 sed ideo misericordiam
consecutus sum, ut in me primo
ostenderet Christus Iesus om-
nem patientiam, ad deforma-
tionem eorum qui credituri
sunt illi in vitam aeternam.

---

7. *τινων Clem.* 424. *Orig.* iv. 394c. *Orig. Int.* ii. 212d. iii. 837a. iv. 497d. | *τινος* P. Syr.Pst. (om. *μητε περι τιν. διαβεβ.* Æth.)
— *διαβεβαιουνται*] *-ουται* D*. (corr.1)
8. *αυτῳ*] *αυτον* P.
— *χρηται* ℵDFG. 17. rel. *Luc.* 135. 166. | *χρησηται* AP. *Clem.* 424.
9. *ανομοις*] praem. *αλλ'* FG*. Memph. *Eus.* ad Steph. ap. Mai iv. 242. (om. seq. *δε*) | *αλλα αδικοις Orig.* ii. 478d.
— *δε Eus.* D.E. 8c. *Luc.* 135. 166. | *τε* FG. 17. | om. Memph.
— *ασεβεσιν*] praem. *και* D*. 47. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. *Luc. bis.* | om. *Orig. Int.* ii. 200a. iii. 384c. iv. 527c. 656c. *Eus.* D.E. ap. Mai.
— *ανοσιοις*] praem. *και* FG. Syr.Pst. Goth. *Luc.* 166. | om. *Orig. Int.* iv. *Luc.* 135.
— *πατρολ. κ. μητρολ.* AℵDFG. 17. 37. 47. L(P -ωλ- *bis.*) | ‡ *πατραλ. κ. μητραλ.* ς. | *πατραλ. κ. μητρολ.* K. || -*λωαις bis.* AℵD*(-*λωες*)FG. 17. LP. | -*λοαις* Dc. 37. 47*. | -*λοιαις* K. 472.
10. *ανδραποδιταις* FG.
— *εφιορκοις* D*P.
— *τι*] om. 37 *Scr.*
— *αντικειται Luc.* 135. 166. | om. A.
— fin. add. *τῃ* D*. Vulg. Arm. *Luc.* 135. 167.
11. *εγω*] add. *Παυλος* 17.
12. *χαριν*] † praem. *και* ς. D. 37. 47. KL. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. *Luc.* 167. | om. AℵFG. 17. P. Vulg. Memph. Arm. Æth.
— *ενδυναμωσαντι*] *ενδυναμουντι* ℵ* (corr.c). 17.
— *με*] om. ℵ*. (add.c.)
— *χριστῳ*] praem. *εν* D*. *Harl.* Dem.* Arm. Æth. *Luc.* 167. (Jes. Chr. Syr.Pst.)
13. *το* AℵD*FG. 17. 47. P. | ‡ *τον* ς. Dc. 37. KL. Vulg.
— *προτερον Cypr.* 133. | *ποτε* 37.
— *οντα*] add. *με* A.
13. *αλλα* AℵDFG. 17. 37. 47. KLP. | ‡ *αλλ'* ς. || add. *δια τουτο* D*. | om. *Cypr.* 133. *Luc.* 167.
— *αγνοων*] *-νον* F. *-νων* G.
— *εν απιστ.*] *τῃ απιστ.* D*.
14. *της* post *αγαπης*] om. 47.
15. *τον Orig.* i. 378c. | om. ℵ.
— *πρωτο* F(non G).
16. *ελαιηθην* FG. (*-θεν* F*.)
— *πρωτῳ*] om. D*. | *πρωτον* 37. L. Memph. Theb. Arm.
— *χριστος* ante *Ιησους* AD. 17. 47. Vulg. Theb. Goth. | ‡ post ς. ℵ. 37. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. *χριστος* FG.
— *ἁπασαν* AℵFG. 17. 37. | ‡ *πασαν* ς. D. 47. KLP.
— *μακροθυμιαν*] add. *αυτου* D. Syr.Pst. Memph. Theb. | praem. 47.
— *μελλοντων*] add. *αγαθων* ℵ*. (? corr.1) *vid.* Heb. ix. 11.

9. parricidis *Cl.* | 10. et perjuris *Cl.* | 13. blasphemus fui *Cl.* | misericordiam Dei *Cl.* | 14. autem gratia *Cl.* | 16. informationem *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
[c] Rom. 16: 27. Jud. 25.
18. στρατεύῃ
[d] 1 Cor. 5: 5.
3. τοῦτο [γὰρ]

ζωὴν αἰώνιον. [17] [c] τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρ-
τῳ ἀοράτῳ μόνῳ † θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
Γ′ τῶν αἰώνων· ἀμήν. [18] ταύτην τὴν παραγγελίαν παρα-
τίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας
ἐπί σε προφητείας, ἵνα ‡ στρατεύσῃ ″ ἐν αὐταῖς τὴν
καλὴν στρατείαν, [19] ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδη-
σιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγη-
σαν· [20] ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, [d] οὓς
παρέδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφη-
μεῖν.

II. Δ′ [1] Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεή-
σεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων
ἀνθρώπων, [2] ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπερ-
οχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν
πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. [3] τοῦτο † καλὸν καὶ
ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, [4] ὃς πάν-
τας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀλη-
θείας ἐλθεῖν. [5] εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ
ἀνθρώπων ἄνθρωπος, χριστὸς Ἰησοῦς, [6] ὁ δοὺς ἑαυ-
τὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς
ἰδίοις, [7] εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος, (ἀλή-
θειαν λέγω †, οὐ ψεύδομαι,) διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν
πίστει καὶ ἀληθείᾳ. [8] βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι

[17] Regi autem saeculorum, inmortali invisibili soli deo, honor et gloria in saecula saeculorum, amen. [18] Hoc praeceptum commendo tibi, fili Timotheae, secundum praecedentes in te prophetias, ut milites in illis bonam militiam, [19] habens fidem et bonam conscientiam, quam quidam repellentes circa fidem naufragaverunt; [20] ex quis est Hymenius et Alexander, quos tradidi satanae, ut discant non blasphemare.

[1] Obsecro igitur primo omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, [2] pro regibus et omnibus qui in sublimitate sunt, ut quietam et tranquillam vitam agamus in omni pietate et castitate. [3] Hoc enim bonum est et acceptum coram salvatori nostro deo, [4] qui omnes homines vult salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire. [5] Unus enim deus, unus et mediator dei et hominum homo, Christus Iesus, [6] qui dedit redemptionem semet ipsum pro omnibus, testimonium temporibus suis, [7] in quo positus sum ego praedicator et apostolus, (veritatem dico, non mentior), doctor gentium in fide et veritate. [8] Volo ergo viros

---

17. αφθαρτῳ *Syn. Ant.* Routh. iii. 297. *Eus.* c. Mcl. 141[c]. | αθανατῳ D*. Vulg. Syr. Hcl. *mg.* Goth. Æth. | add. id. post αορατῳ FG.
— θεῳ] † praem. σοφῳ ϛ. ℵ[c]D[b]. (37.) 47. KLP. Syr. Hcl. Goth. *Syn. Ant.* (σο 37*.) vid. Rom. xvi. 27. | om. Aℵ*D*FG. 17. Vulg. Syr. Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Eus.* c. Mcl. *Novat.* 31.
— και] om. P.
18. παραγγελιαν *Clem.* 444. denuntiationem. *Tert.* de praes. Haer. 25. | απαγγελιαν FG.
— σοι *Clem.* | σε 37.
— στρατευσῃ ℵ*D*. *Clem.* 445. | ‡ στρατευῃ ϛ. Aℵ[c]D[c]FG. rel.
— εν αυταις *Clem.* | εν αυτοις 47. | post τ. καλ. στρατειαν L.
19. πιστιν 1°.] praem. την P.
— ἡν *Clem.* 445. | οἱ *sic* 37.
— πιστιν 2°. *Clem.* *Orig.* in Pr. Mai vii. 16, 19. | πιστην P.

19. εναυαγησαν *Clem.* | εναυγαγησαν A. (ναυαγησαν *Orig.* in Pr. 1°. ναυαγουσι 2°. vii. 18.) | ενευαγησαν 37 *Scr.*
1. ab init. praem. αδελφοι 37.
— παρακαλω Vulg. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 220[a]. 797[a]. ii. 636[f]. Ps. Gall. 60. *Luc.* 206. | -καλει D*FG. Theb. *Hil.* 535. (ταρακ. FG.)
— παντων 1°. *Orig.* i. 220[a]. ii. 636[f]. *Eus.* in Ps. 96[a]. *Luc.* 206. | om. FG. *Orig.* i. 797[a].
2. εν ὑπερ. *Orig.* i. 797[a]. *Luc.* 206. | om. εν FG.
— ηρεμον] ηρεμιον FG. (ηρειον G*.)
— διαγομεν F*LP.
— πασῃ] om. D*. *Luc.*
— ευσεβειᾳ] ευλαβ. P.
3. τουτο] † add. γαρ ϛ. ℵ[c]DFG. rel. Vulg. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Arm. Æth. *Luc.* 206. | om. Aℵ*. 17. Memph. Theb.
5. χριστος post Ιησους K. Syr. Pst. Arm. Æth. *Mcl.* ap. Eus. 28[c.d.] *Eus.* c. Mcl. 8[a]. 138[a]. | ante *Hipp.* Frag. ii. 45. *Fabr.* (*Lagarde* p. 140. *post*) *Orig. Int.* iv. 514[b]. *Eus.* c. Mcl. 28[d]. *Tert.* de car. Chr. 15.
6. ὑπερ] om. L.
— παντων] add. οὐ D*FG. *Harl.**
— το μαρτυριον Vulg. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Goth. | om. A. | και μαρτ. ℵ*. (corr.[c]) || add quod evenit Syr. Pst.
— καιρους F (non G).
— ιδιοις] add. εδοθη D*FG. *Harl.**
7. εις ὁ Syr. Hcl. | εν ᾡ FG. Vulg. | ὁ A. Syr. Pst.
— ετεθην] επιστευθην A.
— λεγω] † add. εν χριστῳ ϛ. ℵ*D[c]. 17. 37. KL. Goth. Arm. (vid. Rom. ix. 1.) | om. Aℵ[c]D*FG. 47. P. Vulg. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Æth.
— πιστει *Eus.* ap. Mai iv. 97. *Tert.* de pud. 14. | πνευματι A. | γνωσι ℵ.
8. Θυλομαι FG.

---

20. quibus *Cl.* et *Am.*[2]
1. primum *Cl.* | 3. salvatore *Cl.* et *Am.***

Aℵ[C]D[H] FG. 17. 37. 47. KLP.

e 1 Pet. 3:3.

τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας
χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ· 9 e ὡσαύτως [καὶ] †
γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σω-
φροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν ‡ καὶ″
χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, 10 ἀλλ'
ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι'
E′ ἔργων ἀγαθῶν. 11 γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ
ὑποταγῇ· 12 ‡ διδάσκειν δὲ γυναικὶ″ οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ
αὐθεντεῖν ἀνδρός, ‡ ἀλλὰ″ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. 13 Ἀδὰμ
γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα. 14 καὶ Ἀδὰμ οὐκ
ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ‡ ἐξαπατηθεῖσα″ ἐν παραβά-
σει γέγονεν· 15 σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας,
ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ
σωφροσύνης.

III. ϛ′ 1 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, κα-
f Tit. 1:6. λοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. 2 f δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπί-
λημπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον,
σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν· 3 μὴ πά-
ροινον, μὴ πλήκτην, † ‡ ἀλλὰ″ ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφι-
λάργυρον, 4 τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον,
τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος·

orare in omni loco levantes puras manus sine ira et disceptatione;
9 similiter et mulieres in habitu ornato cum verecundia et sobrietate ornantes se, non in tortis crinibus aut auro aut margaritis vel veste praetiosa,
10 sed quod decet mulieres promittentes pudicitiam per opera bona.
11 Mulier in silentio discat cum omni subiectione:
12 docere autem mulieri non permitto, neque dominari in virum, sed esse in silentio.
13 Adam enim prior figuratus est, deinde Eva.
14 Et Adam non est seductus, mulier autem seducta in praevaricatione fuit,
15 salvabitur autem per filiorum generationem, si permanserint in fide et dilectione et sanctificatione cum sobrietate.

1 Fidelis sermo, Si quis episcopatum desiderat, bonum opus desiderat.
2 Oportet ergo episcopum inreprachensibilem esse, unius uxoris virum, sobrium, prudentem, ornatum, hospitalem, doctorem,
3 non vinolentum, non percussorem, sed modestum, non litigiosum, non cupidum,
4 suae domui bene praepositum, filios habentem subditos cum omni

8. *τους ανδρας* ante *προσευχ.* DFG. Vulg. Memph. Theb. Goth. Æth. *Orig.* iii. 311^{a}. *Eus.* in Ps. 303^{a}. 455^{e}. ap. Mai iv. 88. | post Aℵ. 17. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig.* i. 198^{a}. 211^{a}. 266^{f}. 268^{c}. iii. 155^{a}.

— *οσιους Orig.* i. 266^{f}. ii. 637^{b}. iii. *bis.* iv. 374^{c}. *Eus.* in Ps. *bis.* et ap. Mai. | *-ας* 17. *Orig.* i. 198^{a}. 211^{a}.

— *διαλογισμου* Aℵ*D. 37. KLP. Vulg. Goth. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. 198^{b}. 266^{f}. ii. iv. 374^{c}. cod. *Orig. Int.* ii. 257^{e}. iii. 886^{b}. iv. 571^{b}. 666^{a}. *Hil.* 535^{d}. | *-μων* ℵ^{c}FG. 17. 47. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Orig.* i. 211^{a}. iii. iv. *ed. Eus.* in Ps. 303^{a}. et ap. Mai.

9. *και* 1^{0}. ℵ^{c}DFG. 37. 47. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 198^{b}. | om. Aℵ*. 17. P. (*Clem.* 247. *Orig.* 211^{b}.)

— *γυναικας*] † praem. *τας* ϛ. D^{b}. 37. 47. KL. Arm. | om. AℵD*FG. 17. P. *Clem.* 247. *Orig.* i. *bis.*

— *κοσμιῳ* Aℵ*D^{c}. 37. 47. LP. vv. *Clem.* 292. | *-μιως* ℵ^{c}D*FG. 17. *Orig.* i. *bis.* | *-μιων* K.

9. *αιδους και σωφροσυνης Clem.* 292. *Orig.* i. *bis.* | *σωφροσυνης και αιδους* D.

— *πλεγμασιν Clem.* 247. *Orig.* i. *bis.* | *καταπλεγμασιν* A.

— *και χρ.* AℵD*FG. Syr.Pst. Memph. *Orig.* i. 211^{c}. | ‡ *η χρ.* ϛ. D^{c}. 37. 47. KL. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Goth. *Clem.* 247. *Orig.* i. 198^{b}. *Cypr.* 175. 317. | om. *και s. η* 17. P. Æth. [Arm.]

— *χρυσῳ* ℵD. 37. KL. *Clem.* 247. *Orig.* i. *bis.* | *-σιῳ* AFG. 17. 47. P.

12. *διδασκειν δε γυναικι* AℵDFG. 17. 37. P. Vulg. Goth. Arm. *Orig.* Cat. Cr. Cor. 279. *Cypr.* 318. | ‡ *γυν. δε διδασκ.* ϛ. 47. KL. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Theb. Æth.

— *ανδρος Orig.* Cat. | *ανδρας* FG.

— *αλλα* A. 17. | ‡ *αλλ'* ϛ. rel.

13. *επλασθη* ante *πρωτος* FG. Syr.Pst. | post *Cypr.* 318.

14. *εξαπατηθεισα* Aℵ*D*FG. 17. P. | ‡ *απατηθεισα* ϛ. ℵ^{c}D^{c}. 37. 47. KL.

15. *δε* Vulg. (et *Am. Fuld. Dem.*) Syrr. rel. *Clem.* 552. *Orig. Int.* ii. 449^{e}. iii. 861^{f}. iv. 533^{a}. | *γαρ* D*.

— *μεινωσιν*] *μενωσιν* D*.[A].

1. *πιστος*] *ανθρωπινος* D*. *m.* humanus t fidelis G *Lat.* "Illis placeat, Humanus sermo et omni acceptione dignus; nos cum Graecis id est cum apostolo qui Graece locutus est erremus, Fidelis sermo et omni acceptione dignus *Hier.* (de i. 15). i. 133^{a}. *πιστὸς ὁ λόγος. πρὸς τοῦτο* (i.e. cap. ii. fin.) *εἴρηται, οὐ πρὸς τὸ, εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται Chrysos.* xi. 596^{c}.

— *λογος*] add. *και πασης αποδοχης αξιος* 17 (e cap. i. 15).

— *ει*] *ἤ* 17.

9. se et non *Cl.* | 10. prom. pietatem *Cl.* | 13. primus formatus *Cl.* | 15. permanserit *Cl.*
2. ornatum] *add.* pudicum *Cl.* | 3. non cupidum sed *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
§ H.

5 (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς
ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται;) 6 μὴ νεόφυτον, ἵνα
μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. 7 § δεῖ
δὲ † καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα
μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.
8 διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ
πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, 9 ἔχοντας τὸ
§ C. § μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. 10 καὶ
οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν
g Tit. 2:3. ἀνέγκλητοι ὄντες. 11 g γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ
διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσιν. 12 διάκο-
νοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς
προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. 13 οἱ γὰρ κα-
λῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦν-
ται, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν χριστῷ
¶ H. Ἰησοῦ.¶

14 Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε
‡ ἐν τάχει″· 15 ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν
οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ
z ζῶντος, στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. 16 καὶ
ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστή-

castitate. 5 Si quis autem domui suae praeesse nescit, quomodo ecclesiae dei diligentiam habebit? 6 Non neophytum, ne in superbia elatus in iudicium incidat diaboli. 7 Oportet autem illum et testimonium habere bonum ab his qui foris sunt, ut non in obprobrium incidat et laqueum diaboli. 8 Diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpe lucrum sectantes, 9 habentes mysterium fidei in conscientia pura. 10 Et hi autem probentur primum, et sic ministrent nullum crimen habentes. 11 Mulieres similiter pudicas, non detrahentes, sobrias, fideles in omnibus. 12 Diacones sint unius uxoris viri, qui filiis suis bene praesunt et suis domibus. 13 Qui enim bene ministraverint, gradum sibi bonum adquirent et multam fiduciam in fide quae est in Christo Iesu.

14 Haec tibi scribo, sperans venire ad te cito; 15 si autem tardavero, ut scias quomodo te oporteat in domo dei conversari, quae est ecclesia dei vivi, columna et firmamentum veritatis. 16 Et manifeste magnum est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in

---

2. *ουν* Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Orig.* iii. 645^{b}. (enim *m.*) | *δε* FG. Syr.Pst. | om. Arm. Æth.
— *νηφαλιον* *Elz.* Aℵ*D*. 17. (37. -*λειον*). *Orig.* i. (479^{c}.) iii. (501^{c}.) 645^{c}. | -*λεον* *St.* 3. D^{c}. 47. K. | -*λαιον* $ℵ^{c}$FGLP.
3. *πληκτην*] † add. *μη αισχροκερδη* ϛ. 37. Syr.Hcl.*mg.* | om. AℵDFG. 17. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 878^{f}. *Tert.* de monog. 12.
— *αλλα* Aℵ. 17. P. | ‡ *αλλ'* ϛ. rel.
— *επιεικην* FG.
4. *προϊσταμενον* *Clem.* 561. | *προιστανομενον* ℵ. | *προσισταμενον* FG.
5. *επιμελησηται* 17.
6, 7. *εμπεσει* P. (*εμπεσῃ* *Eus.* in Ps. 74^{c}.)
6. *του διαβ.*] praem. *και παγιδα* L. | om. *Orig. Int.* ii. 326^{c}. iii. 388^{f}. 941^{d}. *Eus.* in Ps. *Hil.* 262^{d}.
7. om. ver. 7. G*. (add. $mg.^{1}$)
7. *δει δε*] † add. *αυτον* ϛ. D. 37. 47. KLP. *Orig. Int.* ii. 216^{d}. | om. AℵHFG. 17.
— *καλην* ante *εχειν* AℵH. 17. rel. | post DFG. Vulg. *Orig. Int.* ii.
— *παγιδα*] praem. *εις* D*. Vulg. *Cl.*
8. *σεμνους*] om. ℵ*. ($add.^{c}$)
— *διαλογους* 37.
— *προσεχοντες* FG.
9. *εν καθαρᾳ συνειδησει*] *και καθαρας συνειδησεως* ℵ*. ($corr.^{c}$)
10. *οὑτοι*] *αυτοι* H.
— *ειτα*] *και οὑτω* D*. Goth.
— *οντες*] *ον εχοντες* FG.
11. *σεμνας*] -*νους* A.
— *νηφαλιους* *Elz.* AℵCD*H. 17. | -*λεους* *St.* 3. D^{c}. 37. 47. Ks. | -*λαιους* FG. LP.
12. *διακονοι*] add. *δε* FG. ‖ om. *Orig.* iii. 645^{c}.
— *καλως* *Orig.* iii. | *καλων* D*F(non G.)
13. *τῃ εν*] *την εν* FG.
14. *ελπιζων*] *ελπειζω* (F)G. 37.
— *προς σε*] om. FG. Arm.
14. *εν ταχει* ACD*. 17. P. | ‡ *ταχιον* ϛ. ℵD^{c}FG. 37. 47. KL.
15. *δε* *Orig.* iv. 373^{b}. *Orig. Int.* iii. 69^{c}. | om. FG.
— *βραδυνω* *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. | -*νωσιν* 17.
— *ἱνα ειδῃς* *Orig.* ii. 576^{d}. iv. 373^{b}. | *ἱν ιδῃς* 37. (*ιδῃς* A *ut vid.* D*FG. *Eus.* in Ps. 316^{b}. 613^{e}.)
— *δει*] add. *σε* D*. Vulg. Arm. *Orig.* ii. 576^{d}. *Orig. Int.* iii. *Hil.* 165^{b}. | om. *Orig.* iv. 373^{b}. *Eus.* in Ps. *bis.*
— *θεου* 1^{o}. *Orig.* iv. 184^{a}. 373^{b}. *Orig. Int.* iii. *Eus.* in Ps. *bis. Hil.* 165. | *κυριου* P. *Orig.* ii. 576^{d}. | om. *εστιν εκκλ. θεου ζωντος* Theb. (et mox *κ. ἑδραι. τ. αληθ.*)
— *ἡτις* *Orig.* ii. 576^{d}. iv. 373^{b}. *Eus.* in Ps. 316^{b}. | *ει τις* CP.
16. *ὁμολογουμεν|ως* D**Gr.*

---

6. superbiam *Cl.* | 7. ab iis *Cl.* | in laqueum *Cl.* | 12. diaconi *Cl.* | praesint *Cl.* | 13. bonum sibi *Cl.* | 14. sperans me ad te venire *Cl.* | 15. oporteat te *Cl.*

A ℵ C D
FG.
17. 37. 47.
KLP.
¶ Theb.

ριον, ‡ ὃς″ ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύ-
ματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη
ἐν κόσμῳ, ἀνελήμφθη ἐν δόξῃ.¶

IV.

h 2 Tim. 3:1.

1 h Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις και-
ροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες
πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, 2 ἐν
ὑποκρίσει ψευδολόγων, ‡ κεκαυστηριασμένων″ τὴν
ἰδίαν συνείδησιν, 3 κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι
βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάλημψιν μετὰ εὐ-
χαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν.
4 ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον
μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· 5 ἁγιάζεται γὰρ διὰ
λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.
6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ
διάκονος ‡ χριστοῦ Ἰησοῦ″, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις
τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκο-
λούθηκας· 7 τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους
II′ παραιτοῦ· γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. 8 ἡ
γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος·
ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγε-

carne, iustificatum est in spiritu, apparuit angelis, praedicatum est gentibus, creditum est in mundo, adsumptum est in gloria.
1 Spiritus autem manifeste dicit quia in novissimis temporibus discedent quidam a fide, attendentes spiritibus erroris et doctrinis daemoniorum, 2 in hypochrisi loquentium mendacium et cauteriatam habentium conscientiam suam, 3 prohibentium nubere, abstinere a cibis, quos deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus et his qui cognoverunt veritatem. 4 Quia omnis creatura dei bona, et nihil reiciendum quod cum gratiarum actione percipitur: 5 sanctificatur enim per verbum dei et orationem.
6 Haec proponens fratribus bonus eris minister Iesu Christi, enutritus verbis fidei et bonae doctrinae quam adsecutus es: 7 ineptas autem et aniles fabulas devita. Exerce te ipsum ad pietatem. 8 Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens

---

16. *ὁς* A*ℵ*C*FG. 17. 73 (i.e. Cod. Upsaliensis. saec. xi.) 181 (Florentinus. Laur. vi. 36. saec. xiii.) Syr.Hcl. *mg. sic.* Memph. *Wilkins.* Theb. *Münter.* Goth. *Epiph. Cyr. Alex.* MSS., et sic in mg. codicum nonnullorum legitur *ὁ ἐν ἁγίοις* Κύριλλος *ἐν τῷ δωδεκάτῳ κεφαλαίῳ τῶν σχολίων φησι,* 'OC *ἐφανερώθη*: contra lectionem codd. ipsorum. ("*ὁς εφανερωθη.* clara ex hac lectione cernitur interpretem Sahidicum [i.e. Thebaicum] haud legisse *θεος*" Münter) | *ὁ* D* solus (nam cod. coll. Lincolniensis qui a Fellio laudatur pro hac lectione habet *θς ἐφαν.* ut me certiorem fecit pro sua humanitate Dominus Rector.) "quod" Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm. Æth. *Hil.* 1087[c]. | ‡ *θεος* [i.e. ΘC pro OC] ς. A *e corr.*ℵ *e corr.*C *e corr.*D[c]. (37.) 47. KLP. sed in nulla e versionibus antiquioribus, qui *omnes* habent relativum, s. *qui* s. *quod.* (*ὁ θεος* 37.) Pp. nonnulli pro *θεος* false allegantur, e.g. *Dion. Alex.* et *Chrysost.* *οὗτος προελθὼν εἰς κόσμον θεὸς ἐν σώματι, ἐφανερώθη, ἄνθρωπος τέλειος προελθών Hipp.* c. Noet. 17. (ii. 19). *οὗτος ὁ προελθὼν εἰς τὸν κόσμον θεὸς καὶ ἄνθρωπος ἐφανερώθη. Hipp.* (*ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ β′ ψαλμοῦ*) ap. Theodoretum *ἀσύγχυτος* (ed. Schulze iv. 132.) sicut apostolus dicit, Quia manifestatus est in carne *Orig. Int.* iv. 465[c]. (Conspectum lectionis hujus loci optime dedit in sermone vernaculo William H. Ward, V.D.M. in Bibliotheca Sacra, Americana, anni 1865.)

16. *πιστευθη* FG.

1. *το Clem.* 550. *Hipp.* Phil. viii. 20. (276.) *Orig.* Cat. Cr. Cor. 94. | *ο* FG. [A.]

— *ὑστεροις Clem.* 534. 550. *Hipp. Orig.* i. 627[d]. | *εσχατοις* 17. *Orig.* Cat. Cr. Cor. 94. (vid. 2 Tim. iii. 1.) | in novissimis temporibus *Tert.* de jejun. 2. *Novat.* 224. *Hil.* 1038[a]. in novissimis diebus *Novat.* 274. *Luc.* 256.

— *προσεχοντες*] praem. *και* K. Æth. | om. *Clem. bis. Hipp. Orig.* i. *Tert. Novat. bis. Hil. Luc.*

1. *πλανοις Clem.* 534 ed. 550. *Hipp. Orig.* i. (*De la Rue*) *Orig. Int.* iv. 647[a]. 670[a]. *Tert. Novat. Hil. Luc.* | *πλανης* 37. P. Vulg. Arm. *Just.* dial. 35. *Clem.* 534. MS. *Orig.* i. (*Hoesch.*) iii. 639[b]. 697[c]. (vid. 1 Joh. iv. 6.)

— *και Clem. bis. Hipp. Orig.* i. iii. *bis. Orig. Int.* iv. *bis.* | om. D*. *Novat. bis. Hil. Luc.*

— *διδασκαλιαις Clem. bis. Hipp. Orig.* i. iii. *bis. Tert. Novat. bis. Hil.* | *-ας* ℵ*. (corr.[c]) 37*. P*.

2. *κεκαυστηριασμενων* Aℵ. 37 *Scr.*L. *Orig.* i. 627[e]. (*Hoesch.*) | ‡ *κεκαυτηρ.* ς. CDFG. rel. vid. *Iren. Gr.* 65. *Clem.* 550. *Hipp.* Phil. viii. 20. (276). *Orig.* i. 627[e]. (*De la Rue*) iii. 639[b]. 697[c].

— *ιδιαν Hipp. Orig.* iii. *bis. Novat.* 225. 274. | om. D*. *Clem.* | *οικειαν Orig.* i. ‖ et add. *ἑαυτων* post *συνειδησιν* D*. *Luc.* 256.

1. descendent *Am.** | 2. suam conscient. *Cl.* | 3. civis *Am.* | et iis qui *Cl.* | 4. bona est *Cl.* | 6. Christi Jesu *Cl.* | 7. exerce autem teips. *Cl.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph. (Theb.)
Goth. Arm. Æth.
i Col. 1:29.
10. ὀνειδιζόμεθα

λίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. 9 πι-
στὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. 10 i εἰς
τοῦτο γὰρ † κοπιῶμεν καὶ ‡ ἀγωνιζόμεθα″, ὅτι ἠλπί-
καμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστιν σωτὴρ πάντων ἀνθρώ-
πων, μάλιστα πιστῶν.

θ΄ k 1 Cor. 16:10.
11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. 12 k μηδείς σου
τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν
πιστῶν, ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, †, ἐν
πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. 13 ἕως ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀνα-
γνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ, 14 μὴ ἀμέλει
τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας
μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.
15 ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ
φανερὰ ᾖ † πᾶσιν. 16 ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ·
ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις
καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

V. ι΄
1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς
πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, 2 πρεσβυτέρας ὡς
μητέρας, νεωτέρας, ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.
ΙΑ΄ 3 χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. 4 εἰ δέ τις χήρα τέκνα

vitae quae nunc est et futurae.
9 Fidelis sermo et omni acceptione dignus. 10 In hoc enim laboramus et maledicimur, quia speramus in deum vivum, qui est salvator omnium hominum, maxime fidelium.

11 Praecipe haec et doce.
12 Nemo adulescentiam tuam contemnat, sed exemplum esto fidelium, in verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate. 13 Dum venio, attende lectioni, exortationi, doctrinae. 14 Noli neglegere gratiam quae in te est, quae data est tibi per prophetiam cum inpositione manuum praesbyterii. 15 Haec meditare, in his esto, ut profectus tuus manifestus sit omnibus. 16 Attende tibi et doctrinae, insta in illis: hoc enim faciens et te ipsum salvum facies et qui te audiunt.

1 Seniorem ne increpaveris, sed obsecra ut patrem, iuvenes ut fratres, 2 anus ut matres, iuvenculas ut sorores in omni castitate. 3 Viduas honora, quae vere viduae sunt. 4 Si qua autem vidua filios aut nepotes

---

3. ἁ *Clem.* 550. *Hipp.* Phil. viii. 20. *Orig.* i. | ὧν C². *Hipp.* Phil. vii. 30. (253.)
— αληθειαν] add. αυτου D*. | om. *Clem. Hipp.* Phil. *bis.*
4. θεου *Clem.* 550. *Hipp.* Phil. viii. 20. *Orig.* i. 766ᵃ. *Novat.* 273. | om. P.
— μετα *Hipp.* | μετ' FG. 37. *Clem.* 550. *ter. Orig.* i.
5. εντευξεως *Clem.* 550. *Hipp.* Phil. viii. 20. (277.) *Orig.* i. 766ᵃ. iii. 499ᵃ. *Novat.* 274. | -ξεσιν D*.
6. χριστου ante Ιησου AℵCD*FG. 37. K (praem. του) LP. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl. Memph. Goth.. Arm. | ‡ post ϛ. Dᶜ. 17. 47. *Am.* Syr.Pst. Æth.
— εντρεπομενος D*. (vid. εντρεφεσθε *Clem.* 309.)
— in doctrina bona Syr.Pst. Arm.
— ᾗ] ἧς A.
— παρηκολουθηκας AℵD. 17. 37. 47. KLP. | -σας CFG.
7. γραιωδεις D. | αιγραωδεις G.
— μυθους *Eus.* Ecl.Pr. 192. | θυμους C.
— γυμναζε] γυμνα 37 *Scr.*

7. δε 2⁰.] om. D*P. *Am. Tol. Fuld. Harl.** Æth. (και ante Syr.Pst.)
8. προς 1⁰. *Clem.* 309. | om. ℵ*. (add.ᶜ)
— ολιγον] add. μεν FG. | om. *Clem.*
— εστιν 2⁰. *Clem.* 309. | om. FG. *Clem.* 71.
— επαγγελιαν *Clem.bis. Orig. Int.* ii. 447ᵃ. | -ας 37. K. Syr.Hcl.*txt.* (corr.*mg.*) Goth. Arm.
9. πασης] om. ℵ*. (add.ᶜ) Syr.Pst.
10. κοπιωμεν] † praem. και ϛ. FG. 37. KL. Vulg. | om. AℵCD. 17. 47. P. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. ‖ (κωπεωμεν F.)
— αγωνιζομεθα Aℵ*CFG. 17. 47. K. | ‡ ονειδιζομεθα ϛ. ℵᶜD. 37. LP (-ζωμεθα) Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
— ηλπικαμεν *Clem.* 71. | -σαμεν D*. 17.
— θεῳ ζωντι *Clem.* | θεον ζωντα D*. | θ̄ῡ ζ. F.
— σωτηρ *Clem.* 71. 824. *Orig.* i. 479ᵉ. 521ᵈ. ii. 762ᶠ. iv. 155ᵃ. 159ᵇ. 392ᶜ. *Tert.* de pud. 2. | pater Syr.Hcl.mg.

11. παραγγελε 37*. (-λαε FG.)
12. γινου *Clem.* 608. | γένου 47.
— τω πιστων FG.
— εν αγαπη] † add. εν πνευματι ϛ. 37. KLP. | om. AℵCDFG. 17. 47. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Clem.*
14. χαρισματος *Orig. Int.* iv. 649ᵃ. | χρισματος P.
— μετα] μετ' FG.
— πρεσβυτεριου] -ρου ℵ*. (corr.ᶜ) 37. *Harl.*² Goth. | episcoporum Æth.
15. πασιν] † praem. εν ϛ. Dᶜ. 37. 47. KLP. | om. AℵCD*FG. 17. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Clem.* (*Gb.*)
— επεχε] προσεχε 17.
16. επεμενε P.
— αυτοις] praem. εν D*. Vulg. (om. *Tol.*)
— σου] om. ℵ*. (add.ᶜ)
1. ὡς πατερα] om. ℵ*. (add.ᶜ)
4. Η χηρα G (non F.)

16. et eos qui *Cl.*

Α ℵ (C) D.
FG.
17. 37. 47.
KLP.

ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον
εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις·
τοῦτο γάρ ἐστιν † ἀποδεκτὸν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 ἡ δὲ
ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν θεὸν
καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς προσευχαῖς
νυκτὸς καὶ ἡμέρας· 6 ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν.
7 καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίλημπτοι ὦσιν.
8. προνοεῖ. 8 εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα † οἰκείων οὐ ‡ προ-
νοεῖται", τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου
χείρων. 9 χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξή-
κοντα γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, 10 ἐν ἔργοις καλοῖς
μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν,
εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ
παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. 11 νεωτέρας δὲ
χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ
χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, 12 ἔχουσαι κρίμα, ὅτι τὴν
πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· 13 ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθά-
νουσιν περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί,
ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ
δέοντα. 14 βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν,
οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντι-
κειμένῳ λοιδορίας χάριν· 15 ἤδη γάρ τινες ἐξετράπη-
σαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. 16 εἴ τις † πιστὴ ἔχει χήρας,

habet, discat primum domum
suam regere et mutuam vicem
reddere parentibus: hoc enim
acceptum est coram deo.
5 Quae autem vere vidua est
et desolata, speravit in deum
et instat obsecrationibus et
orationibus nocte ac die: 6 nam
quae in deliciis est, vivens mor-
tua est. 7 Et hoc praecipe, ut
inreprehensibiles sint. 8 Si quis
autem suorum et maxime do-
mesticorum curam non habet,
fidem negavit et est infideli
deterior. 9 Vidua eligatur non
minus sexaginta annorum,
quae fuerit unius viri uxor,
10 in operibus bonis testimo-
nium habens, si filios educavit,
si hospitio recepit, si sanctorum
pedes lavit, si tribulationem
patientibus subministravit, si
omne opus bonum subsecuta
est. 11 Adulescentiores autem
viduas devita: cum enim luxu-
riatae fuerint in Christo, nu-
bere volunt, 12 habentes damna-
tionem, quia primam fidem
irritam fecerunt: 13 simul au-
tem et otiosae discunt circumire
domos, non solum otiosae sed
et verbosae et curiosae, lo-
quentes quae non oportet.
14 Volo ergo iuveniores nubere,
filios procreare, matres familias
esse, nullam occasionem dare
adversario maledicti gratia.
15 Iam enim quaedam con-
versae sunt retro satanan.
16 Si qua fidelis habet viduas,

---

4. *εκγονα*] *εγγονα* D*.
— *μαθετωσαν* D*.
— *πρωτον*] om. 47.
— *των ιδιων οικων* D*.
— *ενσεβειν* D.
— *αποδεκτον*] † praem. *καλον και* ς. 37. Memph. Goth. Arm. (vid. cap. ii. 3.) | om. AℵCDFG. 17 (ut vid. e spat.) 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
5. *επι τον θεον* AℵcDc. 37. 47. KsL. | *επι θεον* CFGP. | *επι τον κυριον* D**Gr.* | *επι κυριον* ℵ*. [*h.* 17.]
— *ἡμεραις* A*.
7. *και ταυτα*] om. *και* ℵc. Syr.Pst. Memph.
8. *οικειων*] † praem. *των* ς. CDc. 37. 47. KsLP. | om. ABℵD*FG. [h. 17.]
— *προνοειται* ℵ*D*FGK. | ‡ *προνοει* ς. AℵcCDc. 17. 37. 47. LP.
— *εστιν*] *εσται* K.
9. *ελαττον* *Orig.* iii. 645c. | *ελαττων* FG.

9. *ἑξηκοντα*] ξ'D.
— *γεγονυια* post *γυνη* P. Syr.Pst. Arm. | post *ἑξηκοντα* *Orig.* iii.
10. *καλοις*] *αγαθοις* P.
— *ετεκνοτροφησεν*] *ετεκνοφορεσεν* FG.
— *επηρκησεν* G. *επερκησεν* F.
11. *καταστρηνιασωσιν* ℵCD. rel. | *-σουσιν* AFGP.
14. *νεωτερας*] praem. *τας* D*. 37. | om. *Clem.* 552.
15. *ηδη*] H. *δε* F(non G.)
— *τινες* ante *εξετραπησαν* ℵCD. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Clem. Orig. Int.* ii. 168a. [h. Goth.] | post AFG.
16. *ει τις*] *ει δε* P.
— *πιστη*] † praem. *πιστος η* ς. D. 37. KL. *Fuld. Tol. Harl.*2 Syrr.Pst.&Hcl. [h. Goth.] | om. AℵCFG. 17. 47. P. (Vulg.) *Am. Harl.** Memph. Arm. (Æth.) | si quis Vulg. *Cl.* (*Dem.*)
— *επαρκεισθω* Aℵ(FG.) 17. (*επαρικεισθω* FG.) | ‡ *επαρκειτω* ς. CD. 37. 47. KLP.
16. *εκκλησιας* F(non G.).
— *οντως*] *οντες* 37 *Scr.*
— *επαρκεσει* (F)G. 47*. P. (*-κησει* F*.)
— *οι*] add. *δε* 47.
17. *εν* ante *λογῳ*] om. FG. Syr.Hcl.
— *και διδασκαλιᾳ* Vulg. Syr.Pst. | *διδασκαλιας* P. (om. *και*).
18. *βουν αλοωντα* ante *ου φιμ.* ℵ(D)FG. 47. KL. Syr.Hcl. Goth. *Clem.* 478. *Tert.* c. Marc. iv. 24. | post AC. 17. 37. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. (vid. Deut. xxv. 4. 1 Cor. ix. 9.) || *ου*] *ου μη* 37. || *φιμωσεις*] *κημωσεις* D*.
— *και, Αξιος*] *αξειος γαρ* FG.
— *του μισθου*] *της τροφης* ℵ* ut vid. (corr.a) (vid. Luc. x. 7.)
19. *πρεσβυτερον*] *-ρους* L.

---

4. discant *Am.** | 5. speret *Cl.* | instet *Cl.* | 10. omnes *Am**. | 13. circuire *Cl.* | 14. juniores *Cl.* | 16. quis fidelis *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
IB′

l Deut. 25:4. 1 Cor. 9:9.
m Luc. 10:7.
n Deut. 19:15.
¶ C.
§ Theb.
o 2 Tim. 4:1.
21. πρόσκλησιν
IΓ′
IΔ′
VI. IE′
p Tit. 2:9.

‡ ἐπαρκείσθω″ αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία,
ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.
17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς
ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ
διδασκαλίᾳ· 18 λέγει γὰρ ἡ γραφή, l Βοῦν ἀλοῶντα οὐ
φιμώσεις· καί, m Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.
19 κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς
εἰ μὴ n ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.¶ 20 τοὺς ἁμαρτάνον-
τας, ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον
ἔχωσιν. 21 § o διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ †
‡ χριστοῦ Ἰησοῦ″ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα
ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ
πρόσκλισιν. 22 χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ
κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις, σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει.
23 μηκέτι ὑδροπότει, ‡ ἀλλὰ″ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ, διὰ τὸν
στόμαχον † καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας. 24 τινῶν
ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν, προάγουσαι εἰς
κρίσιν· τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. 25 ὡσαύτως
καὶ τὰ ‡ ἔργα * τὰ″ καλὰ″ πρόδηλα †, καὶ τὰ ἄλλως
ἔχοντα κρυβῆναι οὐ ‡ δύνανται.″
1 p Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπό-
τας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται. 2 οἱ δὲ

sumministret illis, ut non gravetur ecclesia, ut his quae vere viduae sunt sufficiat.

17 Qui bene praesunt praesbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo et in doctrina: 18 dicit enim scriptura Non infrenabis os bovi trituranti, et, Dignus est operarius mercedem suam. 19 Adversus praesbyterum accusationem noli recipere, nisi sub duobus et tribus testibus. 20 Peccantem coram omnibus argue, ut et ceteri timorem habeant. 21 Testor coram deo et Christo Iesu et electis angelis, ut haec custodias sine praeiudicio, nihil faciens in aliam partem declinando. 22 Manus cito nemini inposueris, neque communicaveris peccatis alienis. Te ipsum castum custodi. 23 Noli adhuc aquam bibere, sed vino modico utere propter stomachum tuum et frequentes tuas infirmitates. 24 Quorundam hominum peccata manifesta sunt praecedentia ad iudicium, quosdam autem et subsequuntur: 25 similiter et facta bona manifesta sunt, et quae aliter se habent abscondi non possunt.

1 Quicumque sunt sub iugo servi, dominos suos omni honore dignos arbitrentur, ne nomen domini et doctrina blasphemetur. 2 Qui autem

---

19. επι] om. FG. *Fuld.*
20. τους] add. δε AD*. *Dem.* Goth. | post ἁμαρτανοντας FG. | om. ℵCDc. 17. 37. 47. KLP. vv. *Hipp.* in Pr. Mai vii. 75. *Orig.* iii. 724e. *Luc.* 207 *bis.*
— εχωσιν *Orig.* iii. 725a. | εχουσιν P.
21. χριστου Ιησου AℵD*G. 17. Vulg. Memph. Theb. *Clem.* 318. *Hil.* 328e. *Luc.* 207. | ‡ Ιησ. χρ. ϛ. DcF. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl Goth. Arm. Æth. *Hil.* 246f. ‖ † praem. κυριου ϛ. Dc. 37. (47. του κ.) KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. AℵD*FG. 17. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. *Hil. bis. Luc.*
— αγγελων] add. αυτου 17. Syr.Pst. Memph.
— ταυτα post φυλαξῃς 17. (-ξεις P.)
— προσκλισιν ℵFG. 47². K. *Clem.* | προσκλησιν AD. 17. 37. 47*. LP.
22. επιτιθει] επιτιθου D*. | επιτιθε 37. επιτιθη L.
— αλλοτριαις ἁμαρτιαις P. (λοτρειαις FG.)
23. αλλα AℵD*FG. 17. P. | ‡ αλλ' ϛ. Dc. 37. 47. KsL.
— οινῳ ολιγον P.
— χρω] add. α FG *Gr.*
— τον *Clem.* 177. *Eus.* P.E. 599c. | το A.
— στομαχον] † add. σου ϛ. DcFG. 37. 47. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Clem. Orig. Int.* iii. 862a. *Eus.* P.E. | om. AℵD*. 17. P.
— τας] praem. δια FG. Syr.Pst. | om. *Orig. Int.* iii. *Eus.* P.E.
24. ανθρωπων *Orig. Int.* iii. 363e. iv. 479b. | om. 37.
— τισιν] τινων 17. *Orig. Int.* iii. iv.
25. ὡσαυτως] add. δε AFG. Goth. *Orig. Int.* iii. 363f. | om. ℵD. 17. 37. 47. KsLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
25. τα εργα * τα″ καλα AℵDFG. 17. 37. P. | ‡ τα καλα εργα ϛ. 47. KsL. Vulg.
— προδηλα] † add. εστιν ϛ. 37. 47. KsL. | add. εισιν DFG. 17. P. *Orig. Int.* iii. vv. | om. Aℵ.
— δυνανται AD. 17. 47. P. | ‡ δυναται ϛ. ℵFG. 37. KsL.
1. δουλοι] δουλου FG. Vulg. anceps "servi": servitutis Theb.
— θεου] κυριου D*. 17. Vulg. Goth. (ne blasphemetur nomen bonum Theb.)
— βλασφημειται 17. 47*. KL. (-μεται G.)

---

16. et non grav. *Cl.* | ut iis *Cl.* | qui *Am.** | 17. et doctr. *Cl.* | 18. non alligabis *Cl.* | mercede sua *Cl. Am.*** | 19. aut tribus *Cl.* | 20. peccantes *Cl.* | 21. alteram partem *Cl.* | 23. modico vino *Cl.*

A ℵ D. FG. 17. 37. 47. KLP.

πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι
ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πι-
στοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβα-
νόμενοι.

ιϛ΄ Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. 3 εἴ τις ἑτεροδιδα-
σκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις τοῖς
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέ-
βειαν διδασκαλίᾳ, 4 τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος,
ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν
γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί,
5 ‡ διαπαρατριβαὶ" διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν
καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορι-
σμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. † 6 ἔστιν δὲ πορισμὸς μέ-
γας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. 7 οὐδὲν γὰρ εἰση-
νέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, † ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι
δυνάμεθα· 8 ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα,
τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. 9 οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν
ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας
πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσιν
τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. 10 ῥίζα γὰρ
πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες

fideles habent dominos, non
contemnant, quia fratres sunt,
sed magis serviant, quia fideles
sunt et dilecti qui beneficii
participes sunt.

Haec doce et hortare. 3 Si
quis aliter docet et non ad-
quiescit sanis sermonibus do-
mini nostri Iesu Christi et ei
quae secundum pietatem est
doctrinae, 4 superbus, nihil
sciens, sed languens circa
quaestiones et pugnas verbo-
rum, ex quibus oriuntur in-
vidiae, contentiones, blasphe-
miae, suspiciones malae, 5 con-
flictationes hominum mente
corruptorum et qui veritate
privati sunt, existimantium
quaestum esse pietatem. 6 Est
autem quaestus magnus pietas
cum sufficientia. 7 Nihil enim
intulimus in mundo: haut du-
bium quia nec auferre quid
possumus: 8 habentes autem
alimenta et quibus tegamur,
his contenti sumus. 9 Nam
qui volunt divites fieri, in-
cidunt in temptationem et la-
queum et desideria multa in-
utilia et nociva, quae mergunt
homines in interitum et per-
ditionem. 10 Radix enim om-
nium malorum est cupiditas,
quam quidam adpetentes erra-

2. *εχοντες* ℵDc. 17. 47². KsLP. *Clem.* 309. | *-ντας* AD*FG. 37 *ut vid.* 47*.
— *καταφρονειτωσαν* *Clem.* | *καταφρονητωσαν* L.
— *ὁτι αδελφοι εισιν* *Clem.* | om. ℵ*. (add.c)
— *ευεργεσιας*] *ευσεβιας* FG.
3. *προσερχεται* *Clem.* 339. | *προσεχετε* ℵ*. i.e. *-ται* (corr. ℵc) et sic Bentleius conjecit. vid. "Remarks on Free-thinking" xxxii. (acquiescit Vulg. *Cypr.* 54. 139. adquiescet m.) | *προσερχηται* 47.
— *ευσεβειαν*] add. *ουσῃ* D*. *Cypr.* 54. 139.
4. *γινεται*] *γεννωνται* D*. nascuntur *Luc.* 22.
— *φθονος* *Clem.* 340. (post *ερις*) | *φθονοι* D*. *Luc.*
— *ερις* Aℵ. 17. 37. KsP. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Clem.* | *ερεις* DFG (et Lat.) 47. L. Vulg. Syr.Hcl. Goth. *Luc.* 23. ‖ praem. *και* P. Syr.Pst. Memph. Theb.

5. *διαπαρατριβαι* AℵDFG. 17. 37. 47. LP. *Clem.* 340. | *διατριβαι* K. | ‡ *παραδιατριβαι* ϛ.
— *απεστερημενων* *Clem.* | *απεστραμμενων απο* D*.
— *ευσεβειαν*] † add. *αφισταστο απο των τοιουτων* ϛ. Dc. 37. 47. KLP. *Tol. m.* (discede ab ejusmodi) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Cypr.* 139. *Luc.* 23. | om. AℵD*FG. 17. Vulg. Memph. Theb. Goth. Æth.
6. *ευσεβεια*] add. *θεου* FG.
— *αυταρκειας*] *ακριβειας* 47. | *ευταρκιας* 37 *Scr.*
7. *εισενεγκαμεν* P.
— *ὁτι*] † praem. *δηλον* ϛ. ℵcDc. 37. 47. KLP. | praem. *αληθες* D* *m.* Goth. *Cypr.* 210. 240. haud dubium Vulg. et notum est Syrr.Pst.&Hcl. | om. Aℵ*FG. 17. Vulg. codd. Memph. Theb. Arm. (et *ὁτι*) Æth. | (*Polyc.* ad Phil. iv. *ἀλλ' οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι ἔχομεν*).
8. *διατροφας* Aℵ. 17 rel. Vulg. | *διατροφην* DFGKP. *m.* *Orig.* iv. 418d. *Cypr.* 210. 240. *Novat.* 278.
— *αρκεσθησομεθα* *Orig.* iv. | *αρκεσθησωμεθα* K.
9. *παγιδα* *Cypr.* 185. 210. 240. 323. | *παγιδας* 17. ‖ add. *του διαβολου* D*FG. 37 *mg.* (*man. rec.*) Vulg. *Cl.* *Fuld. m.* Goth. (vid. iii. 7.) | om. *Am.* *Cypr. quater.*
10. *των* *Clem.* 191. *Orig.* iii. 491b. om. D*. [*h.* P.]
— *πολλαις* *Cypr. quater.* | *ποικιλαις* ℵ*. (corr.c)
11. *θεου*] † praem. *του* ϛ. ℵcDFG. 37. 47. KLP. | om. Aℵ*. 17.
— *φευγε*] *φαυγε sic.* 37.
— *ευσεβειαν* *Pet. Alex.* Routh. iv. 45. | om. ℵ*. (add.c) 47.

2. exhortare *Cl.* | 4. superbus est *Cl.* | pugnans *Am.** | 7. in hunc mundum *Cl.* | quod nec *Cl.* | 9. et in laqueum diaboli *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. (Goth.) Arm. Æth.

ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ
ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.
ΙΖ′ 11 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε † θεοῦ, ταῦτα φεῦγε, δίωκε
δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν,
‡ πραϋπάθειαν″· 12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς
πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν † ἐκλήθης
καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολ-
λῶν μαρτύρων. 13 παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
13. Ἰησ. χρ. τοῦ ‡ ζωογονοῦντος″ τὰ πάντα καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν
ὁμολογίαν, 14 τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον ἀνε-
ᵍ Tit. 2: 13. πίληµπτον ᵍ μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ χριστοῦ, 15 ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος
καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων
καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, 16 ὁ μόνος ἔχων ἀθανα-
σίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώ-
¶ Goth. πων οὐδὲ ἰδεῖν ¶ δύναται, ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον·
ἀμήν.
ΙΗ′ 17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ
ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλό-
τητι, ἀλλ᾽ ‡ ἐπὶ″ † θεῷ † τῷ παρέχοντι ἡμῖν ‡ πάντα

verunt a fide et inseruerunt se doloribus multis.

11 Tu autem, o homo dei, haec fuge, sectare vero iustitiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam, mansuetudinem:
12 certa bonum certamen fidei, adpraehende vitam aeternam, in qua vocatus es et confessus bonam confessionem coram multis testibus.
13 Praecipio tibi coram deo qui vivificat omnia et Christo Iesu, qui testimonium reddidit sub Pontio Pilato bonam confessionem;
14 ut serves mandatum sine macula, inreprachensibile usque in adventum domini nostri Iesu Christi,
15 quem suis temporibus ostendet beatus et solus potens, rex regum et dominus dominantium,
16 qui solus habet inmortalitatem, lucem habitans inaccessibilem, quem vidit nullus hominum sed nec videre potest, cui honor et imperium sempiternum, amen.

17 Divitibus huius saeculi praecipe non superbe sapere, neque sperare in incerto divitiarum, sed in deo qui praestat nobis omnia abunde ad fruen-

11. *πραϋπαθειαν* Aℵ*FG(P... *αν*) *Pet. Alex.* | ‡ *πρᾳοτητα* ς. Dᶜ. 17. 37. 47. KL. | *πραϋτητα* ℵᶜD*.
12. *εις ἣν*] † add. *και* ς. 37. Syr.Hcl.* | om. AℵDFG. 17. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Pet. Alex.* Routh. iv. 45.
— *εκλαθης* F(non G.)
— *ὁμολογησας* L. *Pet. Alex.* (om. *και*).
13. *παραγγελλω*] *παραγγελλων* F(-*λον.*) G. *Tert.* de praes. haer. 25.
— *σοι*] om. ℵ*. (add.ᶜ) FG. 17.
— *του* 1⁰.] om. ℵ.
— *ζωογονουντος* ADFG. 17. P. | ‡ *ζωοποιουντος* ς. ℵ. 37. 47. KL.
— *χριστου* post *Ιησου* ℵFG. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *ed.* Æth. *Tert.* de pr. haer. 25. | ante AD. 17. rel. Vulg. Syr.Hcl. *sic.* Goth. Arm. cdd.
14. *σε*] om. D*.
— *ασπιλον*] add. *και* D.
— *χριστου* ante *Ιησου* ℵ. (post *Tert.* de res. car. 23.)
15. *δειξει* *Tert.* de res. car. 23. | -*ξαι* D*. -*ξη* K.
— *και κυριος των κυριευοντων* *Orig.* i. 746ᵃ. *Tert.* de res. car. *Hil.* 484ᵉ. | om. 47.
16. *φως*] praem. *και* D*. Vulg. *Cl. Fuld.* Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. *Hil.* 831ᶜ. | om. *Am. Tol.* Syr.Hcl. Theb. Arm. *Orig.* iii. 410ᵈ. *Orig. Int.* iv. 99ᵈ. *Eus.* c. Mcl. 141ᶜ.
— *ανθρωπων* ante *ουδεις* FG. Vulg. Goth. | post *Syn. Ant.* Routh. iii. 290. *Tert.* adv. Prax. 15. 16. *Novat.* 136. 230. ‖ om. *ανθρωπων* *Eus.* c. Mcl. 84ᶜ.
— *και*] om. FGP. ‖ add. *το* ℵ.
17. *εν τῳ νυν αιωνι* A(ℵ)FG. 17. 37. 47. KLP. Syr.Hcl. *Orig.* i. 709ᵇ. (*καιρῳ* ℵ*. corr.ᶜ) | *του νυν αιωνος* D. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. *Orig. Int.* ii. 154ᵈ.
— *ὑψηλοφρονειν*] *ὑψηλα φρονειν* ℵ. Syrr. *ut vid.* *Orig.* i. sublime sapere Vulg. *Cl. Fuld.* superbe sapere *Am. m. Orig. Int.* ii.
17. *ηλπικεναι* *Orig.* i. | *ελπικεναι* 17. 37. L*Tf.* | *ελπιζειν* FG.
— *πλουτου* *Orig.* i. | *πλουτῳ* D*.
— *αλλ᾽ επι* AℵD*FG. 17. 47. P. Syrr. Pst.&Hcl. *Orig.* i. codd. | ‡ *αλλ᾽ εν* ς. Dᶜ. 37. KL. *Orig.* i. ed.
— *θεῳ*] † praem. *τῳ* ς. ADᶜ. 17. 37. 47. KLP. *Orig.* i. | om. ℵD*FG. Arm. ‖ † add. *τῳ ζωντι* ς. D. (om. *τῳ**). 37. KL. Vulg. *Cl. m. Fuld.* (*Vict.*) Syrr. Pst.&Hcl. *Orig.* i. ed. | om. AℵFG. 17. 47. P. *Am. Fuld.* * *Dem. Tol. Harl.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. codd.
— *ἡμιν*] om. 17. *Orig.* i. ‖ add. *τα* A. 37. | om. *Orig.*
— *παντα* ante *πλουσιως* AℵD. 17. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. *Orig.* i. 709ᶜ. | ‡ post ς. Æth. (om. FG.)

12. certare *Am.** | 16. et lucem inhabitat *Cl.* | nullus hom. vidit *Cl.* | potenst *Am.** | 17. sublime sapere *Cl.* | Deo vivo *Cl.*

AℵD FG. 17. 37. 47. KLP.

Vulg. Syrr. P.H. Memph. (Theb.) (Goth.) Arm. Æth.

πλουσίως″ εἰς ἀπόλαυσιν· 18 ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν
ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς,
19 ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ
μελλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς ‡ ὄντως″ ζωῆς.
20 ˢΩ Τιμόθεε, τὴν ‡ παραθήκην″ φύλαξον, ἐκτρε-
πόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας, καὶ ἀντιθέσεις τῆς
ψευδωνύμου γνώσεως, 21 ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι
περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν.¶
Ἡ χάρις ‡ μεθ᾽ ὑμῶν.″ †.

¶ Theb.

21. μετὰ σοῦ

dum, 18 bene agere, divites fieri
in operibus bonis, facile tri-
buere, communicare, 19 thesau-
rizare sibi fundamentum bo-
num in futurum, ut adprae-
hendant veram vitam.
20 O Timotheae, depositum
custodi, devitans profanas vo-
cum novitates et oppositiones
falsi nominis scientiae, 21 quam
quidam promittentes circa fi-
dem exciderunt.

Gratia tecum, amen.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄.

---

18. πλουτειν *Orig.* i. 709^{c}. | πλουτιζειν FG.

19. αποθησαυριζοντας] -τες L. | -ριζειν D.

— ἑαυτοις] ἑαυτους P.

— το μελλον] τον μελλοντα FG.

— επιλαβονται 17. L.

— οντως AℵD*FG. 17. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ αιωνιου ς. D^{c}. 47. KLP. | αιωνιου οντως 37.

20. ω Syr.Hcl.mg.*Graecè*. *Hipp*. Ant. i. (4.) | om. P.

— παραθηκην AℵDFG. 17. 37. 47. KLP. Syr.Hcl.mg.*Graecè*. Memph.*Gr*. Theb. *Gr*. *Clem*. 457. | ‡ παρακαταθηκην ς. *Hipp*. || add. quod concredidi tibi Memph. Theb.

20. κενοφωνιας Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. *Clem*. 457. *Hipp*. *Orig*. i. 454^{b}. | καινοφωνιας FG. Vulg. Arm. novitates *Iren*. 135. *Hil*. 1215^{a}. *Luc*. 23.

21. επαγγελλομενοι *Orig*. i. 454^{b}. | επαγγειλλαμενοι 17.

— μεθ᾽ ὑμων AℵFG. 17. P. Memph. | ‡ μετα σου ς. D. 37. 47. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.

— fin.] † add. αμην ς. ℵ^{c}D^{c}. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | om. Aℵ*D*FG. 17. *Fuld*.* Arm.

Subscriptio

Προς Τιμοθεον Α΄ Aℵ. 17.

| Προς Τιμοθεον Α΄ επληρωθη, αρχεται προς Τιμοθεον Β΄ D.

| επληρωθη επιστολη προς Τιμοθεον Α΄, αρχεται προς εαυτον (αυτον G*). β΄. (add. II. G.) FG.

| Προς Τιμοθεον ᾱ εγραφη απο Νικοπολεως .... P.

| Προς Τιμοθεον ᾱ εγραφη απο Λαοδικειας ἡτις εστιν μητροπολις Φρυγιας της Πακατιανης 47. (K.) et praem. του ἁγιου αποστολου Παυλου L. (sed επιστολη ᾱ) (Καπατιανης KL.)

|| add. εγραφη απο Λαοδικειας A.

|| add. στιχων σν΄(?) ℵ^{2}. add. στιχ. σλ΄ 47. L.

|| nihil habet 37.

---

18. bonis operibus *Cl*.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

Β′.

Αℵ[C]D FG. 17. 37. 47. KLP.
Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
2. καὶ κυρίου Ἰησ. χρ. τοῦ κυρ.
§ C. Α′
a Act. 24: 14.
b Rom. 8: 15.

1 Παῦλος ἀπόστολος ‡ χριστοῦ Ἰησοῦ″ διὰ θελή-
ματος θεοῦ κατ᾽ ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ
Ἰησοῦ, 2 Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος,
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν.
3 § Χάριν ἔχω τῷ θεῷ,[a] ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων
ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ
σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου, νυκτὸς καὶ ἡμέρας
4 ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων,
ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, 5 ὑπόμνησιν ‡ λαβὼν″ τῆς ἐν σοὶ
ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησεν πρῶτον ἐν τῇ
μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ, πέπει-
σμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. 6 δι᾽ ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω
σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ
διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου· 7 b οὐ γὰρ ἔδωκεν
ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγά-
πης καὶ σωφρονισμοῦ. 8 μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρ-

1 Paulus, apostolus Christi
Iesu per voluntatem dei se-
cundum promissionem vitae
quae est in Christo Iesu, 2 Ti-
motheo carissimo filio gratia
misericordia pax a deo patre et
Christo Iesu domino nostro.
3 Gratias ago deo, cui servio
a progenitoribus in conscientia
pura, quam sine intermissione
habeam tui memoriam in ora-
tionibus meis nocte ac die,
4 desiderans te videre, memor
lacrimarum tuarum, ut gaudio
implear, 5 recordationem acci-
piens eius fidei quae est in te
non ficta, quae et habitavit
primum in avia tua Loide et
matre tua Eunice, certus sum
autem quod et in te. 6 Propter
quam causam admoneo te ut
resuscites gratiam dei, quae
est in te per inpositionem ma-
nuum mearum. 7 Non enim
dedit nobis deus spiritum ti-
moris, sed virtutis et dilec-
tionis et sobrietatis. 8 Noli
itaque erubescere testimonium

Inscriptio
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β′ Αℵ. 17. 37 (*δευτερα*). 47. K.
id praem. ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ P.
ΑΡΧΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β′ D(FG. vid. sub fin. Ep. i.)
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟ̂ ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Β′ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ L.

1. *χριστου* ante *Ιησου* ℵDFG. 17. 47. KP. *Am.*² *Fuld. Dem.* Syr.Hcl. Memph. Theb. | ‡ post ς. A. 37. L. Vulg. *Cl. Am.** Syr.Pst. Goth. Arm. Æth.
— *επαγγελιαν*] *-ας* ℵ.
2. *αγαπητῳ τεκνῳ*] *γνησιῳ τεκνῳ εν πιστει* 17.
2. *και χριστου Ιησου του κυριου* Aℵ^c^DFG. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig. Int.* iv. 468ª. *disertè.* | *και κυριου Ιησου χριστου του κυριου* ℵ*. 17. 37. | *κ. κυρ. ἡμ. Ιησ. χρ.* Syr.Pst. Æth. (*και .... κυριου ἡμων* P.)
3. *θεῳ*] add. *μου* D*. 17. P *e spat. Fuld. Dem.* Theb. Goth. *Orig.* i. 624ᵈ. *Orig. Int.* i. 85ª.
— *λατρευω Orig.* i. *Orig. Int.* i. | *-ων* C*.
4. *επιποθων*] *-θω* FG. Memph. Arm.
— *διακρυων* F.
5. *λαβων* Aℵ*CFG. 17. Arm. | ‡ *λαμβανων* ς. ℵ^c^D. 37. 47. KL. [h. P.]
5. *ενοικησεν* D*. 17.
— *Λωϊδι* AℵCD. rel. Memph. Theb. | *Λοϊδει* FGKL. (Goth. *ut vid.*) [h. P.]
— *Ευνικη Elz.* AℵCDFG. 17. 37. 47*. KLP. | *Ευνεικη St.* 3. 47². Goth.
— *πεπεισμαι*] *πεποιθα* 17.
6. *αναμιμνησκω*] *ὑπομιμνησκω* D.
— *αναζωοπυρειν* D.
— *χαρισμα Orig.* Cat. Cr. Cor. 48. | *θελημα* ℵ*. (corr.^c^)
— *θεου Orig.* Cat. Cor. | *χριστου* A.
8. *επαισχυνθης Clem.* 586. | *επαισχυνθεις* 47. L*.

1. Jesu Christi *Cl.* et *Am.** | 3. quod sine *Cl.*

ΑℵCD FG. 17. 37. 47. KLP.

τύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ,
ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν
θεοῦ, 9 τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει
ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ ‡ κατὰ″ ἰδίαν
πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ
Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, 10 φανερωθεῖσαν δὲ νῦν
διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ‡ χριστοῦ
10. Ἰησ. χρ. Ἰησοῦ″, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος
δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, 11 εἰς ὃ
ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος
ἐθνῶν· 12 δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ
ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι
ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς
ἐκείνην τὴν ἡμέραν. 13 ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων
λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ
τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· 14 τὴν καλὴν ‡ παραθήκην″
φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν
ἡμῖν.

B′ 15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν
τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστιν ‡ Φύγελος″ καὶ Ἑρμογένης. 16 δῴη
ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλάκις
¶ Theb. με ἀνέψυξεν,¶ καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ‡ ἐπαισχύνθη,″
17 ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ ‡ σπουδαίως″ ἐζήτησέν

domini nostri neque me
vinctum eius, sed conlabora
evangelio secundum virtutem
dei, 9 qui nos liberavit et vo-
cavit vocatione sancta, non
secundum opera nostra, sed
secundum propositum suum et
gratiam quae data est nobis in
Christo Iesu ante tempora
saecularia, 10 manifestata est
autem nunc per inlumina-
tionem salvatoris nostri Iesu
Christi, qui destruxit quidem
mortem, inluminavit autem
vitam et incorruptionem per
evangelium, 11 in quo positus
sum ego praedicator et apo-
stolus et magister gentium;
12 ob quam causam etiam haec
patior, sed non confundor:
scio enim cui credidi, et certus
sum quia potens est depositum
meum servare in illum diem.
13 Formam habe sanorum ver-
borum quae a me audisti in
fide et dilectione in Christo
Iesu: 14 bonum depositum cu-
stodi per spiritum sanctum qui
habitat in nobis.

15 Scis hoc quod aversi sunt
a me omnes qui in Asia sunt,
ex quibus est Phygelus et
Hermogenes. 16 Det miseri-
cordiam dominus Onesifori
domui, quia saepe me refrige-
ravit et catenam meam non
erubuit, 17 sed cum Romam
venisset, sollicite me quaesivit

8. ἡμων] om. ℵ*. (add.ᵃ) ‖ add. Ιησου χριστου 47. Syr.Hcl.* | add. Jesu Goth. | om. *Clem. Tert.* Scorp. 13.
— θεου] praem. του D*. 17.
9. ἡμας] om. 47.
— ἁγιᾳ] praem. τῃ L.
— κατα 2°. AℵC. 17. P. | ‡ κατ' ϛ. D. rel. | καθ' FG.
— προ χρ. αιων. ante εν χρ. Ιησ. P. (αιωνιαν ℵ*. corr.ᶜ)
10. φανερωθεισαν (-θησαν 47*.) | φανερωθεντος K.
— χριστου ante Ιησου Aℵ*D*. Theb. | ‡ post ϛ. ℵᶜCDᶜ. rel. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 488ᵃ.
— καταργησαντος] praem. του D.
— ζωην] praem. την D*.
11. διδασκαλος *Orig. Int.* iv. 628ᵃ. | διακονος 17. idem pro κηρυξ habet Arm. | (om. praec. και CP.)
— εθνων ℵᶜCDFG. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iv. | om. Aℵ*. 17.

12. και 1°.] om. ℵ*(corr.ᶜ).
— παρακαταθηκην *Elz.* 1633.
— μου] om. D*.
13. Ποτυπουσιν FG.
— ὑγιαινοντων] ὑγεισ. εμνον (-νων F² G².) των FG.
— αγαπῃ τῃ] αγαπης της D*. ("et fide et dilectionem" D*Lat.*)
14. παραθηκην AℵCDFG. 17. 37. KLP. | ‡ παρακαταθηκην ϛ. 47.
— του] ουτου FG. (i.e. ου vocis ἁγιου bis scr.)
— ενοικουντος] δοθεντος 17.
15. Φυγελος ℵCDFG. 17. 37. KLP. *Am.* Syr.Hcl.mg. *Graece.* Theb. Goth. Arm. *Tert.* de pr. haer. 3. | ‡ Φυγελλος ϛ. A. 47. (Vulg. *Cl.*) Memph. (*Orig.* iii. 257ᶜ.)
16. ελεος post ὁ κυριος 17. 47. Syrr.Pst. &Hcl. Theb. Arm. (ὁ θεος) *Orig.* i. 133. *Eus.* Ecl. Pr. 16.
— ουκ επαισχυνθη AℵᶜCD. 17. 37. 47. LP. | ‡ ουκ επῃσχυνθη ϛ. ℵ*K. *Orig.* i. | ου καταισχυνθη FG.

17. σπουδαιως ℵCD*(FG.) 17. P. Vulg. *Orig.* i. 133. (σποιδαως FG.) | σπουδαιοτερως A. | ‡ σπουδαιοτερον ϛ. Dᶜ. 37. 47. KL.
— εζητησεν *Orig.* i. | ανεζητησεν C. | επεζητησεν 47.
18. ελεος *Orig.* i. 133. | ελεον DᶜK. ‖ ante εὑρειν P.
— κυριου *Orig.* i. | κυριῳ Dᶜ. 47. | θεου D*. (om. παρα κυρ. P.)
— τῃ ἡμερᾳ ante εκεινῃ D.
— διηκονησεν] add. μοι 37. Vulg. *Cl. Tol.* (om. *Am. Harl.**) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
2. ἁ ηκουσας *Clem.* 317. *Hipp.* Ant. i. (4.) *Orig.* iv. 259ᵇ. | ακουσας FG.
— μαρτυρων (*Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. 886ᵈ.) *Tert.* de praes. haer. 25. | παρακλησιων *Hipp.*
— ἱκανοι *Clem. Hipp. Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. | δυνατοι K.

8. *om.* me *Am.** | 9. sua sancta *Cl.* | 13. in dilect. *Cl.* | 17. venissem *Am.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.

με καὶ εὗρεν· 18 δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ
κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκό-
νησεν, βέλτιον σὺ γινώσκεις.
II. 1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ
ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, 2 καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολ-
λῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις,
οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. 3 ‡ συγκα-
κοπάθησον″, ὡς καλὸς στρατιώτης ‡ χριστοῦ Ἰησοῦ.″
Γ' 4 οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου
πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. 5 ἐὰν
δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως
ἀθλήσῃ. 6 τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν
καρπῶν μεταλαμβάνειν· 7 νόει ‡ ὃ″ λέγω· ‡ δώσει″
γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. 8 μνημόνευε
Ἰησοῦν χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρμα-
τος ‡ Δαυείδ″, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· 9 ἐν ᾧ κακο-
παθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος, ‡ ἀλλὰ″ ὁ λόγος
τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται. 10 διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ
τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς
Δ' ἐν χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. 11 πιστὸς
ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συνζήσομεν·
12 εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ‡ ἀρνη-
σόμεθα,″ κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· 13 εἰ ἀπιστοῦμεν,

et invenit. 18 Det illi dominus
invenire misericordiam a do-
mino in illa die. Et quanta
Ephesi ministravit, melius tu
nosti.
1 Tu ergo, fili mi, confortare
in gratiam quae est in Christo
Iesu, 2 et quae audisti a me per
multos testes, haec commenda
fidelibus hominibus, qui idonei
erunt et alios docere. 3 Labora
sicut bonus miles Christi Iesu.
4 Nemo militans deo implicat
se negotiis saecularibus, ut ei
placeat cui se probavit. 5 Nam
et qui certat in agone, non
coronatur nisi legitime certa-
verit. 6 Laborantem agrico-
lam oportet primum de fructi-
bus accipere. 7 Intellege quae
dico : dabit enim tibi dominus
in omnibus intellectum. 8 Me-
mor esto Iesum Christum re-
surrexisse a mortuis ex semine
David, secundum evangelium
meum, 9 in quo laboro usque
ad vincula quasi male operans,
sed verbum dei non est alliga-
tum. 10 Ideo omnia sustineo
propter electos, ut et ipsi salu-
tem consequantur quae est in
Christo Iesu cum gloria
caelesti. 11 Fidelis sermo. Nam
si conmortui sumus, et convi-
vemus: 12 si sustinemus, et con-
regnabimus: si negabimus, et
ille negabit nos: 13 si non

3. *συγκακοπαθησον* AℵC*D*FG. 17. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. | ‡ *συ ουν κακοπαθησον* ς. C^{3}D^{c}. 37. 47. KsL. Syr.Hcl.*txt.* Goth. (*ut vid.*)
— *συνστρατιωτης* D*.
— *χριστου* ante *Ιησου* AℵCD*FG. 17. 37. 47. P. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. ed. | ‡ post ς. D^{c}. KsL. Syr.Pst. Æth.
4. *στρατευομενος*] add. *τῳ θεῳ* FG. Vulg. *Orig. Int.* ii. 168^{e}. *Cypr.* 114. 266. 308. | om. *Orig.* Cat. Cr. Cor. 167. *Eus.* in Luc. ap. Mai iv. 170.
— *αρεσῃ Eus.* in Luc. | *-σκη* 37*. (et *-σῃ* supra script *ab eadem manu*) *Orig.* Cat. Cor. (post ver. 4. spat. vac. FG.
5. *δε Cypr.* 266. 308. | om. A. Syr.Pst. ‖ mox *αθλει* P. ‖ mox *τῆς sic.* 17.
— *αθλησει* P.
6. *πρωτον*] *πρωοτερον* ℵ*. (corr.^{c})
— *των καρπων*] *τον καρπον* 37. (**Scr.*)
— *μεταλαμβαν* FG.

7. *ὁ* Aℵ*CFG. 17. P. Syr.Pst. Goth. Æth. | ‡ *ἁ* ς. ℵ^{c}D. 37. 47. KL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Hil.* 1096^{e}.
— *δωσει* AℵC*DFG. 17. Vulg. Memph. Goth. Arm. *Hil.* 1096^{e}. | ‡ *δωῃ* ς. C^{3} (*δωει*). 37. 47. KLP. Æth. *ut vid.*
— *ὁ κυριος*] om. *ὁ* 47.
8. *μνημονευε Ιησουν χριστον Orig. Int.* ii. 131^{c}. (*χρ. Ιησ.* Goth. Arm. ed. *Orig. Int.* ii. 462^{b}. Christum *Hil.* 1104^{d}.) *μνημονευειν χρ. Ιησ.* D*. ‖ Dominum Jesum Christum Vulg. *Cl.* | om. Dominum *Am. Tol. Harl.*^{2}
9. *εν ᾡ*] add. *και* FG.
— *αλλα* AℵCD*. 17. | ‡ *αλλ'* ς. rel.
— *ουδε εται* FG.
— *ου*] om. ℵ*. (add.^{c}).
10. *παντα*] om. 17.
— *σωτηριας τυχ. της.* | *σωτηριαν τυχ. τη* FG.
— *αιωνιου*] *ουρανιου* Syr.Hcl.*mg.* Arm. Æth.
11. *γαρ*] add. *και* 37 *Scr.*

11. *συναπεθαμεν* FG. | Contra. rel. *Orig.* i. etc.
— *συνζησομεν Orig.* i. 438^{f}. Cat. Cr. Rom. 35. Cor. 13. *Orig. Int.* ii. 343^{c}. iv. 544^{b}. 561^{a}. 566^{a}. 595^{d}. *Eus.* c. Mcl. 34^{b}. in Ps. 361^{a}. *Tert.* Scorp. 13. *Cypr.* 265. | *-σωμεν* C. 37**Scr.* 47*. LP. | *-ζωεομεν* FG.
12. *ὑπομενωμεν* P.
— *και συμβασ... ει απιστουμεν* (ver. 13.)] om. FG. spatio vacuo relicto in utroque.
— *συνβασιλευσομεν* ℵD^{b}. 17. 37. 47. K. *Orig.* Cat. Cr. Cor. 13. *Orig. Int.* ii. 328^{a}. iv. 561^{a}. 595^{d}. *Eus.* c. Mcl. in Ps. 361^{a}. *Tert.* Scorp. 13. *Cypr.* 265. | (*-λευομεν* D*.) *-σωμεν* ACLP.
— *αρνησομεθα* Aℵ*C. 17. *Am. Tol.* Memph. *Cypr.* | ‡ *αρνουμεθα* ς. ℵ^{c}D. 37. 47. KLP.
— *αρνησηται* 17.

18. minist. mihi tu melius *Cl.*
1. gratia *Am.** Cl.* | 4. probabit *Am.* 6. percipere *Cl.* | 8. Dominum Jesum *Cl.* 12. si sustinebimus *Cl* | conregnavimus *Am.* negaverimus *Cl.* | negavit *Am.*

A ℵ C D FG. 17. 37. 47. KLP. E′

ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι * γὰρ ″ ἑαυτὸν οὐ
δύναται.
[14] Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον
14. κύριου — τοῦ ‡ θεοῦ ″ μὴ λογομαχεῖν ‡ ἐπ′ ″ οὐδὲν χρήσιμον,
ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. [15] σπούδασον σεαυ-
τὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαί-
σχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.
c Tit. 3:9. — [16] τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· c ἐπὶ
πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, [17] καὶ ὁ λόγος
αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος
καὶ Φιλητός, [18] οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν,
18. [τὴν] ἀνάστασιν — λέγοντες † ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπου-
§ Theb. — σιν τήν τινων πίστιν. [19] § ὁ μέν τοι στερεὸς θεμέλιος
τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην, ″Ἔγνω
κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί, Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας
πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα ‡ κυρίου″. [20] ἐν μεγάλῃ δὲ
οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ,
ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν
ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. [21] ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ
τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν ἡγιασμένον, † εὔχρη-
στον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμέ-
d 1 Tim. 6:12. — νον. [22] d τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ

credimus, ille fidelis manet, negare se ipsum non potest.

[14] Haec commone testificans coram domino. Noli verbis contendere, ad nihil utile, ad subversionem audientium. [15] Sollicite cura te ipsum probabilem exhibere deo, operarium inconfusibilem, recte tractantem verbum veritatis. [16] Profana autem inaniloquia devita: multum enim proficient ad impietatem, [17] et sermo eorum ut cancer serpit. Ex quibus est Hymeneus et Philetus, [18] qui a veritate exciderunt, dicentes resurrectionem iam factam, et subvertunt quorundam fidem. [19] Sed firmum fundamentum dei stetit, habens signaculum hoc, Cognovit dominus qui sunt eius; et, Discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen domini. [20] In magna autem domo non solum sunt vasa aurea et argentea, sed et lignea et fictilia, et quaedam quidem in honorem, quaedam autem in contumeliam: [21] si quis ergo mundaverit se ab istis, erit vas in honorem sanctificatum et utile domino, ad omne opus bonum paratum. [22] Iuvenilia autem desideria fuge, sectare vero iustitiam,

---

13. γαρ (post αρνησασθαι) A *ut vid.* ℵ*CDFG. 17. 37. 47. LP. Syr.Pst. Memph. (Æth. "et") (*Clem.* 596. διοπερ αρνησασθαι εαυτον ουδεποτε δυναται) | * om. ς. ℵ^{c}K*s*. Vulg. Syr.Hcl. Goth. Arm. *Tert.* Scorp. 13.
14. υπομνησκε P.
— διαμαρτυρουμενος C.
— του] om. D*.
— θεου ℵCFG. 37. Syr.Hcl.mg. Memph. | ‡ κυριου ς. AD. 17. 47. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. [Æth. anc.]
— λογομαχειν ℵC^{3}DFG. 17. rel. *Clem.* 345. *Orig. Int.* ii. 167^{b}. | -χει AC*(D *Lat.*) Vulg.
— επ′ Aℵ*CFG. 17. P. | ‡ εις ς. ℵ^{c}D. 37. 47. KL. | δι′ *Clem.*
— ουδεν *Clem.* | ουδενει γαρ FG. Vulg. *Cl.*
15. θεῳ *Clem.* 318. | χριστῳ AL.
— ανεπισχ. D*.
16. καινοφωνιας FG. vocum novitates *m.* novitates vocum D *Lat. Luc.* 25. (novitatum voces t vocum G *Lat.* | Contra, *Clem.* 345.
16. περιΐστασο] περιστασο 37. | περιΐστασον FG. | περιΐστασθαι *Clem.*
— ασεβειας *Clem.* | ασεβεις D*K. | ασεβεια D^{c}.
— γαγγρα. ινα FG. (cancer ut G *Lat.*)
17. Ὑμαινεος D*.
18. αναστασιν] † praem. την ς. ACD. rel. | om. ℵFG. 17.
— ανατρεπουσιν την τινων πιστιν AC. 37. 47. KLP. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | την πιστ. την τινων ανατρεπουσιν D. Syr.Pst. Goth. | ανατρ. την πιστιν τινων ℵ^{c}FG. 17. | ανατρ. την πιστ. την τινων ℵ*.
19. ὁ] οὐ *sic.* 37.
— τοι] τοις A*.
— του θεου] του κυριου ℵ*. (corr.^{c})
— τους οντας] praem. παντως ℵ* (om.^{c})
— κυριου Aℵ*CDFG. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 73^{b}. | ‡ χριστου ς. ℵ^{c}. [h. 17.]
20. μονον *Orig.* i. 134. 556^{d}. *Orig. Int.* iv. 616^{d}. *Cypr.* 65. 74. | μονα 37.
— αργυρα και χρυσα 37. | Contra, *Orig.* i. 133. 556^{d}. *Orig. Int.* i. 100^{d}. ii. 298^{e}. 368^{c}. 421^{e}. iii. 299^{e}. 376^{a}. iv. *Cypr. bis.*
21. εκκαθαρῃ *Orig.* i. 134. 137. 556^{d}. | -θερη i.e. -θαιρη A. | -θαρει P. ‖ post εαυτον 17.
— εσται σκευος *Orig.* i. *ter.* *Orig. Int.* i. 100^{e}. ii. 298^{f}. iii. 279^{e}. iv. 616^{d}. | om. ℵ*. (add.^{a})
— ευχρηστον] † praem. και ς. ℵ^{c}C*D^{c}. 37. 47. KLP. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. *ter.* *Orig. Int.* ii. iv. | om. Aℵ*C^{2}D*FG. 17. Syr.Pst. Memph. Goth. *Orig. Int.* i. iii. (ευχριστον FG.)

13. permanet *Cl.* | 14. contendere verbis ad nihil enim utile est nisi *Cl.* | 16. autem et vaniloquia *Cl.* | proficiunt *Cl.* | 18. res. esse jam *Cl.* | subverterunt *Cl.* | 19. stat habens *Cl.* | 20. solum] add. autem *Am.** | 21. emundaverit *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
22. μετὰ * [πάντων]″

δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπι-
καλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. 23 τὰς
δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς
ὅτι γεννῶσιν μάχας· 24 δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχε-
σθαι, ‡ ἀλλὰ″ ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν,
ἀνεξίκακον, 25 ἐν ‡ πραΰτητι″ παιδεύοντα τοὺς ἀντι-
διατιθεμένους, μήποτε ‡ δώῃ″ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν
εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, 26 καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς
τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ
ἐκείνου θέλημα.¶

¶ Theb.

III. ϛ′
e 1 Tim. 4:1.
f Rom. 1:29.

1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι e ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐν-
στήσονται καιροὶ χαλεποί. 2 ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρω-
ποι f φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι,
βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι,
3 ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι,
ἀφιλάγαθοι, 4 προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φι-
λήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, 5 ἔχοντες μόρφωσιν εὐσε-
βείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. καὶ τούτους
ἀποτρέπου. 6 ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς
τὰς οἰκίας καὶ ‡ αἰχμαλωτίζοντες″ † γυναικάρια σεσω-
ρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις,
7 πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν

fidem, caritatem, pacem cum his qui invocant dominum de corde puro. 23 Stultas autem et sine disciplina quaestiones devita, sciens quia generant lites: 24 servum autem domini non oportet litigare, sed mansuetum esse ad omnes, docibilem, patientem, 25 cum modestia corripientem eos qui resistunt, ne quando det illis deus paenitentiam ad cognoscendam veritatem, 26 et resipiscant a diaboli laqueis, a quo capti tenentur ad ipsius voluntatem.

1 Hoc autem scito, quod in novissimis diebus instabunt tempora periculosa, 2 et erunt homines se ipsos amantes, cupidi, elati, superbi, blasphemi, parentibus inoboedientes, ingrati, scelesti, 3 sine adfectione, sine pace, criminatores, incontinentes, inmites, sine benignitate, 4 proditores, protervi, tumidi, voluptatium amatores magis quam dei, 5 habentes quidem speciem pietatis, virtutem autem eius abnegantes. Et hos devita. 6 Ex his enim sunt qui penetrant domos et captivas ducunt mulierculas oneratas peccatis, quae ducuntur variis desideriis, 7 semper discentes et numquam

---

21. εις ante παν AℵC. 17. 37. KsLP. *Orig.* i.*ter.* | προς DFG. 47. (vid. iii. 17.)
22. πιστιν post αγαπην FG.
— μετα] add. παντων ACFG. 17. Syr.Hcl. Theb. Æth. | om. ℵD. 37. 47. KLP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm.
— των] om. FG.
— επικαλουμενων] αγαπωντων A.
— nomen domini Jesu Theb. nomen domini Memph. Arm.
23. ειδως] ιδιως FG.
24. αλλα AℵDFG. 17. | ‡ αλλ᾽ ϛ. C. 37. 47. KsLP.
— ηπιον *Orig. Int.* iii. 878e. | νηπιον D*FG. Æth.
25. εν] συν FG. *Orig. Int.* ii. 168a. iii.
— πραΰτητι AℵCD*. 17 *sic.* 47. P. | ‡ πρᾳοτητι ϛ. Dc. 37. KL. | πριχοτητι FG.
— αντιδιατιθεμενους] αντιδιαθεμενους C. | αντικιμενους FG.
25. δωη Aℵ*CD*FG. | ‡ δῳ ϛ. ℵcDc. 17. 37. 47. KsLP.
— μετανοιαν] om. ℵ*. (add.c) | μετανοιας 47.
— αληθειας] add. ελθειν A.
26. ανανηψωσιν] -ψουσιν C. 17. 47*. | αναλημψωσιν D.
— εξ ω γρημενοι G. (εξ ω a quo G *Lat.*) ἐξωγρ. F. ‖ εζωγρισμενοι P.
— εις] εκ FG.
— εκεινου] -νον G*.
1. γινωσκε ℵCD. 37. 47. KLP. vg. cognoscas Goth. | γινωσκετε A. Æth. | -κεται FG. 17. (scitote G *Lat.*)
2. οἱ] om. ℵ.
— φιλαυγοι G(non F).
— αλαζονες *Clem.* 370. *Orig.* Cat. Cr. Cor. 94. | αλαζοντες FG.
— αχαριστοι] αχριστοι C*. | αχρηστοι 37. K.
3. αστοργοι *Cypr.* 200. | om. ℵ. Syr.Pst. ‖ post ασπονδοι D. 37. Arm. | ante *Cypr. Luc.* 256.
3. φιλαγαθοι A.
4. φιλοθεοι (*Orig.* iii. 497d.) *Eus.* in Luc. ap. Mai iv. 189. | φιλοθυ̅οι (i.e. *ut vid.* φιλοθεου οἱ) FG.
5. δε *Orig. Int.* iii. 106d. *Cypr.* 200. | om. G*.
6. ενδυοντες P. | ενδυνοντων *Orig.* i. 648d.
— αιχμαλωτιζοντες AℵCD*(εκμ.)FG.17. 47. P. *Orig.*(i.) | ‡ αιχμαλωτευοντες ϛ. DcKL. | αιχμαλωτευον *sic* 37.
— γυναικαρια] † praem. τα ϛ. | om. AℵCDFG. 17. 37. 47. KLP. *Orig.* i.
— ἁμαρτιας A* (corr.1)
— επιθυμιαις *Orig.* i. | -ας C. ‖ add. και ἡδοναις A. Syr.Hcl. om. | *Orig.* i. *Cypr.* 200.

---

22. fidem spem char. et pacem cum iis *Cl.* | 25. modestiam *Am.** | qui] quis *Am.** | resistunt veritati *Cl.* | deus det illis *Cl.* | 26. captivi *Cl.*
2. *om.* "et" *Cl.* | non obedientes *Cl.* | 4. et voluptatum *Cl.* | 5. speciem quidem *Cl.*

AℵCD. FG. 17. 37. 47. KLP.

ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. 8 ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ
Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθί-
στανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν
νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. 9 ἀλλ' οὐ προκόψου-
σιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται
7′ πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. 10 σὺ δὲ ‡ παρηκο-
λούθησάς″ μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέ-
σει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπο-
μονῇ, 11 τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο
ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς
ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ‡ ἐρύσατο″ ὁ κύριος.
12 καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες ‡ ζῆν εὐσεβῶς″ ἐν χριστῷ
Ἰησοῦ διωχθήσονται. 13 πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ
γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ
πλανώμενοι. 14 σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπι-
στώθης, εἰδὼς παρὰ ‡ τίνων″ ἔμαθες, 15 καὶ ὅτι ἀπὸ
βρέφους [τὰ] ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε
σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ
Ἰησοῦ. 16 πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος
πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ‡ ἔλεγμον″, πρὸς ἐπανόρθω-
σιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· 17 ἵνα ἄρτιος

ad scientiam veritatis perveni-
entes. 8 Quemadmodum autem
Iamnes et Mambres resiterunt
Mosi, ita et hi resistunt veri-
tati, homines corrupti mente,
reprobi circa fidem. 9 Sed
ultra non proficient: insipien-
tia enim eorum manifesta erit
omnibus, sicut et illorum fuit.
10 Tu autem adsecutus es meam
doctrinam, institutionem, pro-
positum, fidem, longanimita-
tem, dilectionem, patientiam,
11 persecutiones, passiones, qua-
lia mihi facta sunt Antiochiae,
Iconii, Lystris, quales perse-
cutiones sustinui, et ex omni-
bus me eripuit dominus. 12 Et
omnes qui volunt pie vivere in
Christo Iesu persecutionem
patientur. 13 Mali autem ho-
mines et seductores proficient
in peius, errantes et in errorem
mittentes. 14 Tu vero permane
in his quae didicisti et credita
sunt tibi, sciens a quo didiceris,
15 et quia ab infantia sacras
litteras nosti, quae te possint
instruere ad salutem per fidem
quae est in Christo Iesu. 16 Om-
nis scriptura divinitus inspirata,
et utilis ad docendum, ad ar-
guendum, ad corrigendum, ad
erudiendum in iustitia, 17 ut

7. ελθειν post δυναμενα 37. | ante *Orig.* i. 648^{e}.

8. Ιαννης Syr.Hcl.mg. *Graece.* *Orig. Int.* iii. 848^{e}. | Ιωαννης C*. | Jamnes *Am.m.* *Cypr.* 200. *Luc.* 256. Ιανης Memph. *Orig. Int.* iii. 916^{b}. | Jannis Goth.

— Ιαμβρης Syr.Hcl.mg. *Graece.* Memph. | Μαμβρης FG. Vulg. Goth *Orig. Int.* iii. *bis.* *Cypr.* *Luc.* | Janbres Syr.Pst.

— Μωυσει ℵCDFG. 17. 47. (K)LP. | Μωυσῃ K. | Μωσει A. 37. ‖ praem. τῳ FGP.

— οὗτοι] αυτοι F(non G.)

— ανθιστανται | αντεστησαν 17. | αντιστανται D*.

9. ανοια *Cypr.* 200. *Luc.* 257. | διανοια A.

— εκδηλος] εκδημος G. εκδεμος F.

— εσται *Cypr.* | εστιν DFG.

10. συ δε] add. τεκνον Τιμοθεε 37.

— παρηκολουθησας AℵC(FG.) 17. (om. παρ FG.) | ‡ -κας ς. D. 37. 47. KLP.

10. μου] μοι D*.

— τῃ 1^{0}.] om. FG.

— αγωγῃ] αγαπῃ D*.

— τῃ αγαπῃ] om. A.

11. εγενετο] εγενοντο A.

— Αντιοχειᾳ] add. ἁ διὰ τὴν Θέκλαν ἔπαθεν. 46. (cod. saec. xi.)

— ερυσατο AD*. | ‡ ερρυσατο ς. ℵCD^{c}. rel.

— κυριος] θεος D*Gr.*

12. ζην ante ευσεβως Aℵ. 17. 37. P. Syr.Hcl. Memph. Æth. *Orig.* iii. 133^{c}. 465^{c}. *Eus.* in Ps. 18^{d}. | ‡ post ς. CDFG. 47. KL. Vulg. Syr.Pst. Goth. Arm. *Orig. Int.* ii. 145^{c}. 425^{a}. *Pet. Alex.* Routh. iv. 50. (ευσεβως θελοντων ζην) *Eus.* in Ps. 209^{b}. *Hil.* 307^{b}.

— Ιησ.] om. Syr.Hcl. *Pet. Alex.* *Eus.* in Ps. 209^{b}. *Hil.* 307^{f}. | Contra, *Orig.* iii.bis. *Eus.* in Ps. 18^{d}.

13. γοητες *Orig.* ii. 587^{f}. 653^{c}. | γοηται D*. | γοηταις D^{c}FG.

— προιοψουσειν FG.

14. τινων AℵC*FG. 17. P. | ‡ τινος ς. C^{3}(-νως)D. 37. 47. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Hil.* 241^{f}.

15. τα ἱερα AC*D^{c}. 37. 47. KLP. *Clem.* 71. *Hipp.* in Prov. Mai vii. 71. (Lagarde 197.) | om. τα ℵC^{2}D*FG. 17. Arm.

— οιδας *Clem.* | οιδες D.

— πιστεως] praem. της 17. 37. | om. *Clem.*

— της εν] om. 47. | om. της *Clem.*

— χριστῳ post Ιησου 47. Syr.Pst. Æth. | om. Ιησ. *Clem.*

16. γραφη] add. enim Syr.Pst.

— και *Am.* (sic) *Fuld.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 4^{d}. *Hil.* 1251^{a}. | om. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. *Orig. Int.* ii. 444^{e}. 468^{d}.

— ωφελιμος] add. est Vulg. *Cl.* (non *Am.* (sic) *Fuld.* Syr.Hcl.† (Memph.) Æth. *Hil.* | θεόπνευστους καλεῖ [ὁ ἀπόστ.] ὠφελίμους οὔσας πρὸς διδ. κτλ. *Clem.* 71. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος

11. et Lystris *Cl.* | eripuit me *Cl.* | 12. pie volunt *Cl.* | 14. in iis *Cl.* | 15. possunt *Cl.* | 16. utilis est (*om.* "et") *Cl.* | corripiendum *Cl.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
IV. Η΄

g 1 Tim. 5:21.

ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἐξηρτισμένος.
1 g Διαμαρτύρομαι † ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ † ‡ χριστοῦ
Ἰησοῦ″, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, ‡ καὶ″
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, 2 κήρυ-
ξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον,
ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ
διδαχῇ. 3 ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδα-
σκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ‡ ἰδίας ἐπιθυ-
μίας″ ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους, κνηθό-
μενοι τὴν ἀκοήν· 4 καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν
ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπή-
σονται. 5 σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον
ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφό-
θ΄ ρησον. 6 ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς
‡ ἀναλύσεώς μου″ ἐφέστηκεν. 7 τὸν ‡ καλὸν ἀγῶ-
να″ ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν
τετήρηκα· 8 λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης
στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ
πᾶσιν τοῖς ἠγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

perfectus it homo dei, ad omne opus bonum instructus.

1 Testificor coram deo et Christo Iesu qui iudicaturus est vivos ac mortuos, et adventum ipsius et regnum eius,
2 praedica verbum, insta oportune inportune, argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina.
3 Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros, prurientes auribus,
4 et a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur.
5 Tu vero vigila in omnibus, labora, opus fac evangelistae, ministerium tuum imple.
6 Ego enim iam delibor, et tempus meae resolutionis instat.
7 Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi:
8 in reliquo reposita est mihi corona iustitiae, quam reddet mihi dominus in illa die, iustus iudex; non solum autem mihi, sed et his qui diligunt adventum eius.

οὖσα ὠφέλιμός ἐστι. *Orig.* ii. 443b. Et legimus omnem scripturam aedificationi habilem divinitus inspirari *Tert.* de cult. fem. i. 3.

16. *ελεγμον* ANCFG. | ‡ *ελεγχον* ꞩ. D. rel. *Clem.* 71.

— *προς επανορθωσιν* *Clem.* | om. FG*. (add. Gmg.) *Orig. Int.* ii. 468d.

17. *αρτιος* *Clem.* 71. | *τελιος* D*.

— *ῄ* *Clem.* | *εἴ* 17. 47*.

— *εξηρτισμενος* *Clem.* | *εξηρτημενος* K. | *εξηρτιμενος* FG.

1. *διαμαρτυρομαι*] † add. *ουν εγω* ꞩ. Dc. 37. 47. KL *sic.* Syr.Hcl. | om. ANCD*FG. 17. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. Æth.

— *του θεου και*] om. 17.

— *χριστου Ιησου* ANCD*FG. 47. P. *Am. Tol. Fuld. Dem.* Memph. Goth. | ‡ *Ιησου χριστου* ꞩ. Dc. 17. 37. KL. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. ‖ † praem. *του κυριου* ꞩ. Dc. 17. 37. KL. Syrr.Pst.&Hcl.* Goth. | om. ANCD*FG. 47. P. Vulg. Syr.Hcl.*txt.* Memph. Arm. Æth.

1. *κρινειν*] *κριναι* FG. 17.

— *και την επιφ.* AN*CD*FG. 17. *Am. Fuld. Harl. Tol.* Memph. | ‡ *κατα την επιφ.* ꞩ. NcDc 37. 47. KLP. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Arm.) in adventu regni ejus Æth. *διαμαρτύρομαί σοι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν* *Chrys.* xi. 715b.

— *και την βασιλειαν αυτου*] om. 47.

2. *ακαιρως* ante *ευκαιρως* C.

— *επιτιμησον* post *παρακαλεσον* N* (corr.c)FG. 37. Vulg. *Orig.* ii. 585f. | om. *παρακαλεσον* Syr.Pst. (*παρεκ.* FG.)

3. *ανεξονται*] *ενεξονται* C. | *αναξ* F(non G).

— *κατα* *Cypr.* 324. | *προς* DP. | "ad" *Hil.* 1037e. 1237b. *Luc.* 257.

— *ιδιας επιθυμιας* ANCDFG. 17. 37. 47. P. | ‡ *επιθυμιας τας ιδιας* ꞩ. KL.

— *επισωρευσουσιν* (*-σωσιν* L.)] ante *ἑαυτοις* FG. 37. Syr.Pst. Memph. Arm. *Cypr.* 324. *Hil. bis. Luc.* 257.

— *μυθιους* C*.

5. *συ δε*] add. *τεκνον Τιμοθεε* 37.

— *κακοπαθησον*] *και κοπ.* FG. (et labora G*Lat.*) | om. N*. (add.c) ‖ add. *ὡς καλος στρατιωτης χριστου Ιησου* A. (vid. ii. 3).

— *πληροφορεσον* (F)G. (*-ποφορ-* F).

5. fin.] add. sobrius esto Vulg. *Cl.* | om. *Am. Tol.*

6. *αναλυσεως μου* ANCFG. 17. 37. 47. P. Arm. | ‡ *εμης αναλυσεως* ꞩ. DKL. *Eus.* H.E. ii. 22. (76). (om. *μου* s. *εμης* *Tert.* Scorp. 13.)

7. *καλον αγωνα* ANCFG. 17. 37. *Eus.* in Es. 579a. (*τον καλ. ηγων. αγωνα*). | ‡ *αγωνα τον καλον* ꞩ. D. 47. KLP. *Orig.* i. 752a. ii. 736e. iv. 247d. *Eus.* in Ps. 23c.

8. *αποδωσει*] *αποδοκαι* F(non G).

— *ὁ κυριος* *Eus.* in Ps. 32d. | om. *ὁ* 17.

— *πασιν* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Cypr.* 17. | om. D*. Vulg. Syr.Pst.

— *τοις ηγαπηκοσιν* *Cypr.* 17. | om. N*. (add.c)

---

17. *om.* bonum *Am.**
1. Jesu Christo *Cl.* | et mortuos per *Cl.* | 5. fin.] *add.* sobrius esto *Cl.* | 6. resol. meae *Cl.* | 8. et iis *Cl.*

ANCD FG. 17. 37. 47. KLP.

10. εἰς Γαλλίαν

[9] Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως. [10] Δημᾶς γάρ
με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη
εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς
Δαλματίαν· [11] Λουκᾶς ἐστιν μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον
ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστιν γάρ μοι εὔχρη-
στος εἰς διακονίαν. [12] Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφε-
σον. [13] τὸν φελόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ
Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα
τὰς μεμβράνας. [14] Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι
κακὰ ἐνεδείξατο· ‡ ἀποδώσει″ αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ
ἔργα αὐτοῦ· [15] ὃν καὶ σὺ φυλάσσου· λίαν γὰρ ‡ ἀν-
τέστη″ τοῖς ἡμετέροις λόγοις. [16] ἐν τῇ πρώτῃ μου
ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι ‡ παρεγένετο″, ἀλλὰ πάντες με
¶ Goth. ἐγκατάλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη¶. [17] ὁ δὲ κύριός μοι
παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κή-

[9] Festina venire ad me cito.
[10] Demas enim me dereliquit,
diligens hoc saeculum, et abiit
Thessalonicam, Crescens in
Galliam, Titus in Dalmatiam:
[11] Lucas est mecum solus.
Marcum adsume et adduc te-
cum: est enim mihi utilis in
ministerium. [12] Tychicum au-
tem misi Ephesum. [13] Paenu-
lam quam reliqui Troade apud
Carpum, veniens adfer, et
libros, maxime autem mem-
branas. [14] Alexander aerarius
multa mala mihi ostendit:
reddat ei dominus secundum
opera eius. [15] Quem et tu
devita: valde enim restitit
verbis nostris. [16] In prima mea
defensione nemo mihi adfuit,
sed omnes me dereliquerunt:
non illis reputetur: [17] domi-
nus autem mihi adstitit et
confortavit me, ut per me

---

9. *προς με*] *προς εμε* D.
— *ταχεως*] *ταχειον* 17.
10. *γαρ* post *με* D*.
— *εγκατελιπεν* ℵ(D*). 37. 47^2. Ks. *Iren.* "dereliquit" 201. | -*λειπεν* ACD^{c}FG. 17. 47*. LP. (*κατελιπεν* D*).
— Κρησκης Syr Hcl.mg. *Graece.* Goth. in uno cod. *Iren.* 201. | Κρηκης 47*. | Κρισκης 47^2. K. Memph. *Gr.* | Crispus Syr.Pst. Goth. in uno Cod.
— Γαλατιαν AD. 17. 37. 47. KLP. Vulg. *Cl. Fuld. Dem.* rel. *Iren.* | Γαλλιαν ℵC. *Am**. *Tol.* Galilaeam Arm. | *επι τας* Γαλλιας *Eus.* H.E. iii. 4 (91). | Κρήσκης (*φησιν*) *ἐν τῃ* Γαλλίᾳ· *οὐ γὰρ ἐν τῇ* Γαλατίᾳ, *ὥς τινες πλανηθέντες νομίζουσιν, ἀλλὰ ἐν τῃ* Γαλλίᾳ. *Epiph.* 433^d. (ii. 464. *Dind.*)
— Τιτος εις Δαλματιαν *Iren.* | om. L. ‖ Δερματιαν A. | Δελματιαν C.
11. *μονος μετ' εμου*] *συν εμοι μονος* D*. Syr.Hcl. Goth. *Iren.*
— *αγε*] *αγαγε* A. 47.
12. *δε*] om. 17.
— *απεστειλα*] *επεστειλα* F(non G.)
13. *φελονην Elz.* ANCDFG. 17. 47. Memph. *Gr.* | *φαιλονην St.* 3. L. | *φελωνην* 37. K. Syr.Hcl.*mg.Gr.* thecam librorum Syr.Pst. Phelo Æth. [P.]
— *απελιπον* ℵD. 47^2. Ks. | *απελειπον* ACFG. 17. 47*. LP. | *απεστειλα* 37.
— *μαλιστα* (*μαστα* C)] add. *δε* D*. 37. Vulg.

13. *μεμβρανας* Syr.Hcl.*mg.Gr.* Memph. *Gr.* | *βεμβρανας* 37.
14. *κακα* ante *μοι* 37. LP.
— *ενεδεξατο* F(non G).
— *αποδωσει* ANCD*FG. 17. 37. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡ *αποδῳη* ς. D^c. 47. K(-*δωει*)L. *Am. Tol.* Syr.Hcl. *ut vid.* [h. P.]
— *ὁ κυριος*] om. *ὁ* K.
— *τα εργα*] om. *τα* 47.
— *αυτου*] om. ℵ*. (add.^{c})
15. *αντεστη* Aℵ*CD*(FG.) 17. (*ανθεστη* FG.) | ‡ *ανθεστηκεν* ς. ℵ^{c}D^c. 37. 47. KLP.
16. *παρεγενετο* Aℵ*CFG. 17. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. *Eus.* H.E. ii. 22. codd. (75). | ‡ *συμπαρεγενετο* ς. ℵ^{c}D. 37. 47. KLP. ? Arm. Æth. ut vid. *Eus.* H.E. codd.
— *εγκατελιπον* ℵD*. 47^2. Ks. | *εγκατελειπον* ACD^{c}FG. 17. 47*. LP. *Eus.* H.E.
17. *μοι Eus.* H.E. ii. 22. (75.) | om. A.
— *πληροφορηθῃ Eus.* H.E. | *πληρωθῃ* FG.
— *ακουσωσιν* ANCDFG. 17. P. *Eus.* H.E. | ‡ *ακουσῃ* ς. 37. 47. KL.
— *παντα*] praem. *παντες* G*(non F.)
— *ερυσθην* ANC. 37. | ‡ *ερρυσθην* ς. DFG. 17. 47. KsLP.
18. ab init.] † add. *και* ς. D^{c}FG. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. ANCD*. 17. Vulg. Memph. Arm. *Eus.* H.E. ii. 22. (76.)

18. *ρυσεται Eus.* H.E. | *ερρυσατο* FG.
— *υπονηρου* FG.
— *ὁ κυριος Eus.* H.E. | om. *ὁ* K.
— *αυτου*] *ἑαυτου* D^{b}FG.
— *ᾧ*] *αυτῳ* A.
— *ἡ δοξα*] om. *ἡ* FG. Arm.
19. Πρισκαν Vulg. (et *Am. Dem.*) Memph. Arm. Æth. | Πρισκιλλαν 47. *Fuld. Harl.** Syrr.Pst.&Hcl.
20. Εραστος] add. *δε* 37. | om. *Orig. Int.* iv. 460^a.
— Τροφιμον *δε*] om. *δε* P. Vulg. Arm. Æth. (Τροφημον L*Tf.*P. Memph.) Firmum *Tol.**
— *απελιπον* ℵDFG. 37. 47^e. Ks. | -*λειπον* C. 17. 47*. LP. [A. *n.l.*]
— *εν* Μιλητῳ] post *ασθενουντα* D. Vulg. Syr.Pst. ‖ *εν* Μηλωτῳ A. | *εν* Μηλιτῳ P. | *εν* Μηλητῳ C*?. 17. (Arm.)
21. *ασπαζεται Am. Fuld. Tol.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | *ασπαζονται* FG. Vulg. *Cl.* Æth.
— Πουδης] Σπουδης D^3.
— Λινος Syr.Hcl.mg. *Gr.* Memph. | Ληνος P.
— *παντες*] om. ℵ*. (add.^{c}) 17.
22. *ὁ κυριος*] † add. Ιησους χριστος ς. ℵ^{c}CD. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. | add. Ιησους A. ‖ om. ℵ*FG. 17. Æth.

---

9. ad me venire *Cl.* | 10. reliquit *Cl.* | Galatiam *Cl.* et *Am.*** (*Tf.*). | 13. affer tecum *Cl.* | 14 reddet illi *Cl.* | 16. *om.* "me" *Am.** | imputetur *Cl.*

Vulg. Syr. P. H. Memph. (Goth.) Arm. Æth.
h cap. 3: 11.

ρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ‡ ἀκούσωσιν″ πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ ‡ ἐρύσθην″ ἐκ στόματος λέοντος.
18 h † ῥύσεταί με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει
εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
19 ″Ασπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον.
20 ″Εραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.
21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε
Εὔβουλος καὶ Πούδης καὶ Λῖνος καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ
ἀδελφοὶ πάντες.
22 Ὁ κύριος † μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις
μεθ' ὑμῶν· †.

praedicatio impleatur et audiant omnes gentes, et liberatus sum de ore leonis. 18 Liberabit me dominus ab omni opere malo et salvum faciet in regnum suum caeleste: cui gloria in saecula saeculorum, amen.

19 Saluta Priscam et Aquilam et Onesifori domum. 20 Erastus remansit Corinthi, Trophimum autem reliqui infirmum Mileti. 21 Festina ante hiemem venire. Salutat te Eubulus et Pudens et Linus et Claudia et fratres omnes.

22 Dominus Iesus Christus cum spiritu tuo. Gratia vobiscum, amen.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β′.

---

22. ἡ χαρις μεθ' υμων] om. Æth. *Rom.* (add. Platt.) | ερρωσ. (ἔρρωσοb) εν ειρηνῃ D*. ‖ μ. υμων Vulg. *Cl. Demid.* Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. Platt. | μ. ἡμων 47. *Am. Tol. Harl. Fuld.* | tecum Syr.Pst.
— fin.] † add. αμην ϛ. ℵc. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | om. Aℵ*CFG. 17. Arm. *Zoh.* Æth. *Rom.*

Subscriptio.
Προς Τιμοθεον Β′. A(ℵC. 17. *om.* β′). | add. εγραφη απο Λαοδικειας A. | προς Τιμοθεον β′ επληρωθη D. | ετελεσθη (om. -θη G.) πρ. Τιμ. β′. (add. II. G.) FG. | πρ. Τιμοθεον β′ της Εφεσιων εκκλησιας επισκοπον χειροτονηθεντα· εγραφη απο Ρωμης, ὁτε εκ δευτερου παρεστη Παυλος τῳ Καισαρι Ρωμης Νερωνι 47. K. | του ἁγιου αποστολου Παυλου επιστολη β′ πρ. Τιμοθ. της Εφεσιων εκκλησιας πρωτον επισκ. κτλ. (sicut 47.) L. | πρ. Τιμοθ. β′ εγραφει απο Ρωμης P. ‖ add. στιχων ρπ′ ℵ. *sec. man.* P. | ροβ′ 47. K(L ρο′ και δυο). | nihil in 37.

18. liberavit *Cl.* | 21. salutant *Cl.* | 22. nobiscum *Am.*

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

A א [C]D(H)(II) FG. 17. 37. 47. KLP.

1 Παῦλος δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ χρι-
στοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν
ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν, 2 ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰω-
§ C. νίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς § πρὸ χρόνων
αἰωνίων, 3 ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον
[a] 1 Tim. 1:9. αὐτοῦ, ἐν κηρύγματι, [a] ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν
¶ H. τοῦ σωτῆρος ¶ ἡμῶν θεοῦ· 4 Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ
κοινὴν πίστιν· χάρις, ‡ καὶ ″ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
καὶ ‡ χριστοῦ Ἰησοῦ ″ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.
A' 5 Τούτου χάριν ‡ ἀπέλιπόν ″ σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ
[b] Act. 14:23. λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς [b] κατὰ πόλιν
πρεσβυτέρους ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· 6 εἴ τις ἐστὶν
ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά,
[c] 1 Tim. 3:3, 15. μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. 7 [c] δεῖ γὰρ
τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον,

1 Paulus servus dei, apostolus autem Iesu Christi secundum fidem electorum dei et agnitionem veritatis quae secundum pietatem est
2 in spem vitae aeternae, quam promisit qui non mentitur deus ante tempora saecularia,
3 manifestavit autem temporibus suis verbum suum in praedicatione, quae credita est mihi secundum praeceptum salvatoris nostri dei,
4 Tito dilecto filio secundum communem fidem. Gratia et pax a deo patre et Christo Iesu salvatore nostro.
5 Huius rei gratia reliqui te Cretae, ut ea quae desunt corrigas et constituas per civitates praesbyteros, sicut et ego tibi disposui,
6 si quis sine crimine est, unius uxoris vir, filios habens fideles, non in accusatione luxuriae aut non subditos.
7 Oportet enim episcopum sine crimine esse sicut dei

Inscriptio
ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ Aא. 17. 37. 47. K.
id. praem. ΑΡΧΕΤΑΙ DFG.
ΠΑΥΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (om. P.) ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ HP.
ΤΟΥ 'ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ L.

1. *Ιησου χριστου* אD^c^HFGII. 17. 37. 47. KLP. Vulg. *Am. Dem.* Syr.Pst. Goth. Arm. Æth. om. *Ιησου* D*. | *χρ. Ιησ.* A. *Fuld. Tol.* Syr.Hcl. Memph.
— *κατ'*] *κατα* FG.
2. *επ'*] *εφ'* D*. | *εν* HFG. | om. 17. 37*. (add.[1])
— *ἣν*] *αν* F(non G.)
— *αιωνου* FG.
— *επηγγειλατο*] *προεπηγγειλατο* 47.
— *αψευδης*] *αψευστος* G. | *αψευτος* F.
— *αιωνιων* *Hil.* 16[a]. 1126[d]. | *αιωνων* FG.
3. *φανερωισεν* FG.
— *επιστευθην* post *εγω* 17.

3. *επιταγην*] *ειπιζαγην* F(non G.)
4. *χαρις*] add. *ὑμιν* 17.
— *και ειρηνη* אC*DIIFG. 17. P. Vulg. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. (pax tibi et gratia Æth.) "ad Titum vero, Gratia et pax a Deo patre et Christo Jesu salvatore nostro" *Orig. Int.* iv. 468[a]. | ‡ *ελεος ειρηνη* ς. AC[2]. 37. 47. KL. Syr.Hcl. (vid. 1 Tim. i. 2; 2 Tim. i. 2.)
— *πατρος*] add. *ἡμων* 17. Æth. | om. *Orig. Int.* iv. diserte.
— *και*] † add. *κυριου* ς. D^c^FG. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. AאCD*II. 17. Vulg. Memph. Goth. Arm. ed. *Orig. Int.* iv.
— *χριστου* ante *Ιησου* AאCD*II. 17. Vulg. Memph. Goth. Arm. ed. *Orig. Int.* iv. | ‡ post ς. D^c^FG. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
5. *τουτου*] *ουτου* F(non G.)

5. *απελ.* Aא*CD*IIFG. 17. *Orig.* iii. 645[d]. | ‡ *κατελ.* ς. א^c^D^c^. 37. 47. KLP. ‖ *-λειπον* ACIIFG. 47. LP. | *-λιπον* אD. 17. 37. K. *Orig.* iii. *Luc.* 256.
— *τα λειποντα* *Orig.* iii. | *καταλειποντα* 17.
— *επιδιορθωσῃ* אCD^c^II. 17 (*-σει*) 37. 47. KLP. *Orig.* iii. | *-σης* AD*FG. (*επανορθωσης* D*.; *δειορθωσης* FG.) "Nam et in Graeco praepositionis adjectio qua scribitur *ἐπιδιορθώσῃ* non id ipsum sonat quod *διορθώσῃ*, id est *corrigeres*; sed ut ita dicam, *supercorrigeres.*" *Hieron.* vii. 693[e].
— *καταστησης* *Orig.* iii. | *καταστησεις* FGL.
6. *ανηεγκλητος* א*. (corr.[1]) | Contra. *Orig.* iii. 645[d]. (*ανεκκλητος* F.).
7. *αυθαδην* et *αισχροκερδην* FG. (*αισχροδορδη* C.)

5. disposui tibi *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. (Goth.) Arm. Æth.

μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην,
μὴ αἰσχροκερδῆ, [8] ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώ-
φρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, [9] ἀντεχόμενον τοῦ
κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ
παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς
B′ ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. [10] εἰσὶν γὰρ πολλοὶ † ἀνυπό-
τακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ
* τῆς ″ περιτομῆς, [11] οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· οἵτινες ὅλους
οἴκους ἀνατρέπουσιν, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ
κέρδους χάριν. [12] εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προ-
φήτης, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες
ἀργαί. [13] ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν
¶ H. αἰτίαν ¶ ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν
τῇ πίστει, [14] μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ
ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.
d Rom. 14:14, 20. [15] πάντα † καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· d τοῖς δὲ ‡ μεμιαμμέ-
§ H. νοις ″ καὶ § ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται
αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. [16] θεὸν ὁμολο-
γοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυ-
κτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἀδόκιμοι.

dispensatorem, non superbum, non iracundum, non vinolentum, non percussorem, non turpilucri cupidum, [8] sed hospitalem, benignum, sobrium, sanctum, iustum, continentem, [9] amplectentem eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem, ut potens sit et exortari in doctrina sana et eos qui contra dicunt arguere. [10] Sunt enim multi et inoboedientes, vaniloqui et seductores, maxime qui de circumcisione sunt, [11] quos oportet redargui, qui universas domos subvertunt, docentes quae non oportet turpis lucri gratia. [12] Dixit quidam ex illis proprius eorum propheta, Cretenses semper mendaces, malae bestiae, ventres pigri. [13] Testimonium hoc verum est. Quam ob causam increpa illos dure, ut sani sint in fide, [14] non intendentes iudaicis fabulis et mandatis hominum aversantium se a veritate. [15] Omnia munda mundis: coinquinatis autem et infidelibus nihil mundum, sed inquinatae sunt eorum et mens et conscientia. [16] Confitentur se nosse deum, factis autem negant, cum sunt abominati et incredibiles et ad omne opus bonum reprobi.

II. Γ′ [1] Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκα-
¶ Goth. λίᾳ· ¶ [2] πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώ-
φρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ·

[1] Tu autem loquere quae decet sanam doctrinam; [2] senes ut sobrii sint, pudici, prudentes, sani fide, dilectione, in patientia;

---

8. ὁσιον] om. K.
9. αντεχομενον] αντεχομην F(non G.)
— την διδαχ.] om. την 37.
— ἱνα] add. και FG. 17. | om. *Hil.* 946ª. *Luc.* 156.
— και παρακ.] om. και 17. Memph.
— εν τῃ διδ. τῃ ὑγιαινουσῃ *Hil.* 946ª. | εν τῃ ὑγιαιν. διδασκ. 37. 47. (om. τῃ ὑγιαιν. II. *Luc.* 156.) ‖ τους εν πασῃ θλιψει A. (vid. 2 Cor. i. 4.)
10. ανυποτακτοι] † praem. και ς. DFG. 37. KL. Vulg. *Am.** *Fuld.* *Tol.* *Hil.* 936ª. (*Bened.*) 947ᶠ. *Luc.* 156. | om. AℵCII. 17. 47. P. *Am.*² Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Clem.* 340. *Hil.* (ed. Erasmi.)
— ματαιολ.] praem. και FGP. Syr.Pst. Memph. | praem. εργαται δολιοι 17. | om. *Clem.* *Hil.* 947ᶠ.
— μαλιστα] add. δε CD. *Dem.* Æth. | om. AℵII. rel. Vulg. vv. *Luc.* 156.
10. εκ της ℵCD*II. 17. | * om. της ς. ADᶜFG. 37. 47. KLP.
11. δει 2⁰.] χρη 17.
12. ειπεν] add. δε ℵ*. (om.ᶜ) FG. | om. *Clem.* 350.
— αυτων 2⁰. *Iren.* 271. "proprius ipsorum propheta" (de Homero). | om. FG. *Clem.*
— ψευσταις D*.
13. αληθης ante εστιν D. Memph.
— ὑγιαινωσιν] -νουσιν L.
— εν *Orig.Int.* iv. 531ᶜ. | om. ℵ*. (add.ª) 47.
14. εντολαις] ενταλμασιν FG. | γενεαλογιαις 47. | mendaciis *Luc.* 232. (sed mox mandatis).
15. παντα] † add. μεν ς. ℵᶜDᶜ. 37. 47. KL. Syr.Hcl. | γαρ Syr.Pst. Memph. (? Goth.) *Orig.* iii. 495ᵇ. | om. Aℵ*CD*FG. 17. P. Vulg. Arm. Æth. *Tert.* de cor. 10. *Cypr.* 98. *Novat.* 273. | ουν *Clem.* 562.
15. μεμιαμμενοις AℵCD*. 17. 47. KL *Tf.* (μεμιαμεν. L *Treg.* P.) | μεμειαμενοις FG. | ‡ μεμιασμενοις ς. Dᶜ. 37. *Clem.* *Orig.* iii.
16. αρνουνται] add. μη 37. | om. *Clem.* 596.
— απειθεις *Clem.* | αυθαδεις P.
— και προς *Clem.* | om. και ℵ*. (add.ᶜ) Memph.
— αγαθον] om. ℵ*. (add.ª)
1. ἁ λαλει ἁ sic ℵ.
— ἁ πρεπει] om. 17.
2. νηφαλιους AℵCH(F.) 17. 47². | -λεους Dᶜ. 37. K. -λειους F(non G.) | -λαιους D*G. 47*. LP. (mox ὑγειενινοτας FG.)

7. turpis lucri *Cl.* | 8. justum sanctum *Cl.* | 9. *om.* "et" post "sit" *Cl.* | 10. multi etiam *Cl.* *om.* "et", *Am.*** | 12. ipsorum proph. *Cl.* | 15. nihil est mundum *Cl.* | 16. cum sint *Cl.* *Am.***
1. decent *Cl.* | 2. in fide in dilect. *Cl.* | *om.* "in" ante patient. *Am.***

A ℵ C D(H) F G. 17. 37. 47. KLP.

3 πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς,
μὴ διαβόλους, ‡ μηδὲ″ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, κα-
(e 1 Tim. 2:9.) λοδιδασκάλους, 4 ἵνα ‡ σωφρονίζουσιν″ τὰς νέας φιλάν-
δρους εἶναι, φιλοτέκνους, 5 σώφρονας, ἁγνάς, ‡ οἰκουρ-
(¶ H.) γοὺς″ ἀγαθάς,¶ ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,
ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται. 6 τοὺς νεωτέ-
(f 1 Tim. 4:12.) ρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν, 7 περὶ πάντα
σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδα-
σκαλίᾳ ‡ ἀφθορίαν″, σεμνότητα, 8 λόγον ὑγιῆ, ἀκα-
τάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων
‡ λέγειν περὶ ἡμῶν″ φαῦλον.

Δ′
(g 1 Tim. 6:1. Eph. 6:5.) 9 g Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶ-
σιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, 10 μὴ νοσφι-
ζομένους, ἀλλὰ ‡ πᾶσαν πίστιν″ ἐνδεικνυμένους ἀγα-
θήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν * τὴν″ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. 11 ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις
τοῦ θεοῦ † σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, 12 παι-
δεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ

3 anus similiter in habitu
sancto, non criminatrices, non
vino multo servientes, bene
docentes, 4 ut prudentiam do-
ceant adulescentulas, ut viros
suos ament, filios diligant,
5 prudentes, castas, domus cu-
ram habentes, benignas, sub-
ditas suis viris, ut non blasphe-
metur verbum dei. 6 Iuvenes
similiter hortare ut sobrii sint.
7 In omnibus te ipsum praebe
exemplum bonorum operum,
in doctrina integritatem, gra-
vitatem, 8 verbum sanum inre-
praehensibilem, ut is qui ex
adverso est vereatur, nihil ha-
bens malum dicere de nobis.

9 Servos dominis suis sub-
ditos esse, in omnibus placentes,
non contradicentes, 10 non frau-
dantes, sed in omnibus fidem
bonam ostendentes, ut doc-
trinam salvatoris dei nostri
ornent in omnibus. 11 Apparuit
enim gratia dei salvatoris om-
nibus hominibus, 12 erudiens
nos, ut abnegantes impietatem

---

3. πρεσβυτιδας *Clem.* 622. *Orig.* iv. 422c. Cat. Cr. Cor. 279. | πρεσβυται 17 *sic.* (πρεσβυτεραι *Orig.* iv. cod. 1.) || add. δε 37. | om. *Clem. Orig.* Cat.
— καταστηματι *Clem. Orig.* Cat. | -σχηματι F(non G.)
— ἱεροπρεπεις Aℵ DH*FG. rel. Æth. Syr.Hcl.*mg. Graecè Orig.* Cat. | -πρεπει CH². 17. 37. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. *Clem.* [Goth. hiat.]
— μηδε οινῳ Aℵ*C. (Syr.Pst.) | ‡ μη οινῳ ς. ℵcDH. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Clem.*
4. σωφρονιζουσιν Aℵ*HFGP. | ‡ -ζωσιν ς. ℵcCD. 17. 37. 47. KL. *Clem.* 622. *Orig.* Cat. Cr. Cor. 279.
— φιλοτεκνους *Clem.* | om. K.
5. ἁγνας] add. sobrias Vulg. *Cl.* | om. *Am. Tol.*
— οικουργους Aℵ*CD*FG. Arm. | ‡ οικουρους ς. ℵcDcH. 17. 37. 47. KLP. Syr.Hcl.*mg. Graecè. Clem.* 622.

5. ὑποτασσομενας *Clem.* | -ναι ℵ*. (corr.?¹)
— θεου] add. και ἡ διδασκαλια C. Syr.Hcl. Arm. (vid. 1 Tim. vi. 1.) | om. *Clem.*
— βλασφημηται *Clem.* | βλασφημειται 37**Scr.* 47*. P.
7. παντα] παντας 37*. | παντων P.
— σεαυτον] ἑαυτον D*. 37*.
— τυπον ante παρεχομενος ℵ*. (corr.c)
— αφθοριαν Aℵ*CD*. 17. 47. KP. | αφθονιαν FG. | ‡ αδιαφθοριαν ς. ℵcDc. 37. L. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* || add. ἁγνειαν C. Arm. add. ad puritatem ad castitatem Syr. Hcl.
— σεμνοτητα] add. αφθαρσιαν *St.* 3. Dc. 37. KL. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* Arm. | om. *Elz.* AℵCD*FG. 17. 47. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Æth. *Hil.* 947c.
8. ὑγειην G. ὑγεινη F.
— εχων *Orig.* in Pr. ap. Tisch. 87. | -ν supra scr. ℵ. (?*). || add. τι *Orig.* in Pr.

8. περι ἡμων post λεγειν (A)ℵCDFG. 17. 37. (47.) P. Vulg. *Am. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Æth. *Orig.* in Pr. | ‡ ante ς. (K)L. *Tol.* Arm. || λεγειν] εχειν K. || ἡμων vid. supra. Arm. *Orig.* Hil. 947c. *Luc.* 157. | ‡ ὑμων ς. A. 47s. Memph.
9. δουλους] δουλοι D*. (servi *Lat.*) || add. δε G*(non F.)
— ιδιοις ante δεσποταις ℵCFG. 17. 37. 47. KL. | post ADP. Vulg.
— ὑποτασσεσθωσαν D(b ut vid.) | -σεσθαι D* etc.
10. μη νοσφ.] μηδε νοσφ. C²D*FG. 17.
— πιστιν] om. ℵ*. 17. | post πασαν AℵcCDP. 37. Arm. | post ενδεικ. FG. | ‡ ante πασαν ς. 47. KL. | in omnibus fidem bonam Vulg.*m.*

---

3. criminatores *Am.** | multo vino *Cl.* | 4. filios suos *Cl.* | 5. *add.* sobrias post castas *Cl.* | viris suis *Cl.* | 7. in integritate in gravitate *Cl.* | 8. irreprehensibile *Cl.* | his qui *Am.** | 10. nostri Dei *Cl.* | 11. salvatoris nostri *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Arm. Æth.

τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως
καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, 13 προσ-
δεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν
τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν
‡ χριστοῦ Ἰησοῦ″, 14 ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν,
ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ
καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν
ἔργων.

Ε′

h 1 Tim. 4: 12.

III.

i Rom. 13: 1.

15 Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης
ἐπιταγῆς. h μηδείς σου περιφρονείτω. 1 i Ὑπομίμνησκε
αὐτοὺς ἀρχαῖς † ἐξουσίας ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν,
πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, 2 μηδένα
βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδει-
κνυμένους ‡ πραΰτητα″ πρὸς πάντας ἀνθρώπους.
3 ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώ-
μενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις,
ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες
ἀλλήλους· 4 ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία

et saecularia desideria sobrie
et iuste et pie vivamus in hoc
saeculo, 13 expectantes beatam
spem et adventum gloriae
magni dei et salvatoris nostri
Iesu Christi, 14 qui dedit semet
ipsum pro nobis, ut nos redi-
meret ab omni iniquitate et
mundaret sibi populum ac-
ceptabilem, sectatorem bono-
rum operum.

15 Haec loquere et exhortare
et argue cum omni imperio.
Nemo te contemnat. 1 Admone
illos principibus et potestatibus
subditos esse, dicto oboedire,
ad omne opus bonum paratos
esse, 2 neminem blasphemare,
non litigiosos esse, modestos
omnem ostendentes mansuetu-
dinem ad omnes homines.
3 Eramus enim et nos aliquando
insipientes, increduli, errantes,
servientes desideriis et volupta-
tibus variis, in malitia et in-
vidia agentes, odibiles, odientes
invicem: 4 cum autem benigni-
tas et humanitas apparuit

---

10. *αγαθην*] *αγαπην* 17.
— *την διδασκ. την* AℵCDFG. 17. | *om. *την* 2^{0}. ς. 37. 47. KL*sic*P.
— *θεου*] om. P.
— *ἡμων*] *ὑμων* *St.* 3.
— *εν πασιν*] om. 47.
11. *επεφανη* *Clem.* | *επεφανει* P.
— *γαρ*] om. 37. 47.
— *θεου*] † add. *ἡ* ς. C^{3}D^{c}. 17. 37. 47. KLP. *Clem.* 7. | om. AℵC* D*FG. Vulg. (Syrr. Pst.&Hcl. *ut vid.*)
— *σωτηριος* Aℵ^{c}CD. 17. 37. 47. KLP. *Clem.* | *σωτηρος* ℵ*. *Am.* | *του σωτηρος ἡμων* FG. Vulg. *Cl.* Memph. *Luc.* 158 *bis.* | om. Æth.
12. *τας* *Clem.* 7. | om. D*.
13. *επιφ.*] praem. *την* 17. | om. *Clem.* 7. *Hipp.* Ant. lxvii. (33.)
— *χριστου* ante *Ιησου* ℵ*FG. Memph. | ‡ post ς. Aℵ^{c}CD. 17. rel. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Clem.* *Luc.* 158.
14. *ἑαυτον*] *αυτον* ℵ*. (corr.^{c}) | post *ὑπερ ἡμων* D. *Luc.* 158.
— *λυτρωσεται* P.
14. *καθαρισει* P.
15. *λαλει*] *διδασκε* A. (*λελει* F. non G.)
— *περιφρονειτων* C.
1. *ὑπομιμνησκε*] add. *δε* A. Arm. (praem. *και* Syr. Pst.) | om. *Luc.* 233.
— *αρχαις*] † add. *και* ς. D^{c}. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Luc.* 233. | om. AℵCD*FG. 17.
— *ὑποτασσεσθαι*] add. *και* FG. Syr. Pst. Arm. | om. *Luc.*
— *πειθαρχειν*] add. *και* A. Arm. | om. *Luc.*
— *αγαθον*] -*θους* ℵ*. (corr.^{c})
2. *μηδενα* *Luc.* 232. | *μηδεν* K. | *μη* FG.
— *ενδεικνυμενους*] *ενδικνυσθαι* ℵ*. (corr.^{c}) | *ενδιγνυμενους* A.
— *πραΰτητα* AC. 17. P. | ‡ *πρᾳοτητα* ς. ℵ^{c}DFG. 37. 47. KL. | *σπουδῆτα* *sic* ℵ*.
3. *και ἡμεις* ante *ποτε* P. *Tol.* *Orig.* iii. 148^{c} *diserte.* *Orig.* *Int.* iii. 834^{f}. *Luc.* 233. | post *Orig.* i. 379^{b}. *Clem.* 4. (om. *ποτε* *Orig.* iii. 148^{b}. habet$^{c.d.}$)
3. *ανοητοι*] post *απειθεις* *Orig.* iii. 148^{b}. (ante^{c}.) ‖ add. *και* D. *Fuld.* Syr. Pst. *Orig.* (ii. 807^{d}.) iii. 693^{c}. *Orig.* *Int.* ii. 203^{a}. *Luc.* | om. Vulg. *Am.* *Clem.* 4. *Orig.* i. iii. *Orig.* *Int.* ii. 411^{c}. 426^{a}. 434^{a}. iii.
— *απειθεις πλανωμενοι* *Clem.* *Orig.* i. ii. 807^{d}. iii. 148$^{(b.)c.}$ | om. 17. *Orig.* *Int.* ii. *quater.* iii. | om. *πλανωμ.* *Orig.* iii. 693^{c}.
— *επιθυμιαις*] praem. *εν* ℵ*. (om.^{c}) | om. *Clem.* *Orig.* i. iii. 148^{c}. *Orig.* *Int.* ii. 203^{a}. 426^{a}. 434^{a}. iii.
— *ποικελαις* FG.
— *στυγητοι* *Clem.* *Orig.* i. iii. | *στυγηται* ℵ*. (corr.^{c}) | *μισητοι* D*. | *οτοιπητοι* *sic* FG. (pro *στοιγητοι*).
4. *ἡ* 1^{0}. *Clem.* 5. *Orig.* i. 379^{b}. iii. 693^{d}. | om. FG.

---

2. sed modestos *Am.*mg. *Cl.* | 3. aliq. et nos *Cl.*

A ℵ C D [H] F G. 17. 37. 47. KLP.

ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, 5 οὐκ ἐξ ἔργων
τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ‡ ἃ ″ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ
‡ τὸ αὐτοῦ ἔλεος ″ ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγ-
γενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου, 6 οὗ
ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν, 7 ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι,
κληρονόμοι ‡ γενήθωμεν ″ κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.
8 πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε δια-
βεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προΐ-
στασθαι οἱ πεπιστευκότες † θεῷ· ταῦτά ἐστιν † καλὰ
καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις. 9 μωρὰς δὲ ζητήσεις
καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐ-
ϛ' στασο· εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. 10 αἱρετικὸν
ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραι-

salvatoris nostri dei, 5 non ex operibus iustitiae quae fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis spiritus sancti, 6 quem effudit in nos abunde per Christum Iesum salvatorem nostrum, 7 ut iustificati gratia ipsius heredes simus secundum spem vitae aeternae. 8 Fidelis sermo est, et de his volo te confirmare, ut curent bonis operibus praeesse qui credunt deo. Haec sunt bona et utilia hominibus. 9 Stultas autem quaestiones et genealogias et contentiones et pugnas legis devita: sunt enim inutiles et vanae. 10 Hereticum hominem post unam et secundam correp-

---

5. εν *Clem.* 5. | om. F(non G.)
— ἁ Aℵ C*D*FG. 17. *Clem.* | ‡ ὡν ϛ. C²D^c. 37. 47. KLP.
— το αυτου ελεος Aℵ. 17. 47. P. *Clem.* secundum suam misericordiam *Luc.* 233. | το ελεος αυτου D*FG. | ‡ τον αυτου ελεον ϛ. D^c. 37. KL [C.]
— λουτρου] praem. του A. | om. *Orig.* i. 379^b. iii. 148^c. 693^d.
— πνευματος] praem. δια D*FG. *Luc.* 233. | om. *Orig.* i. (habet του) iii. 685^c. 693^d. iv. 134^a. *Orig. Int.* ii. 203^a.
6. οὑ *Orig.* i. 379^c. | ὁ D*.
— σωτηρος] κυριου P.
7. δικαιωθεντες] -τος ℵ.
— γενηθωμεν Aℵ*CD*FG. 17. P. | ‡ γενωμεθα ϛ. ℵ^cD^c. 37. 47. KL.
— κατ' ελπιδα] om. 47. (κατα D*. καθ' FG.)
8. και περι] om. και 47.
— φροντιζουσιν 17. | -σωσι 37 *Scr.*
— προιστασθαι] επιστασθαι 17. | προιστασταται 37*.
— θεῳ] † praem. τῳ ϛ. 37. | om. Aℵ CDFG. 47. KLP. [*h.* 17.]
— καλα] † praem. τα ϛ. D^cP. | om. Aℵ CD*FG. 37. 47. KL*Tf.* Arm. [*h* 17.]
9. γενεαλογιας *Luc.* 26. | λογομαχιας FG.
9. ερεις Aℵ^cC. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Luc.* | εριν ℵ*DFG. Æth. (ερειν D*FG.) [*h.* 17.]
— μαχας] add. τας K.
— περιϊστασο] περιστασο D*. | περιϊστασω L*. [*h.* 17. P.]
10. ανθρ.] praem. δευτ. 37*.
— και δευτεραν νουθεσιαν Aℵ C. 17 *ut vid.* 37. 47. KLP. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 83 *Gr.* 177 *Gr. Orig.* i. 627^c. *Dion. Alex.* 15. Eccl. Gall. xiv. 115. *Eus.* H.E. iv. 14. (161.) ex Iren. post unam admonitionem et alteram Syr.Hcl. | νουθεσιαν η δευτερα FG. | νουθεσιαν και δυο D*. || και δευτεραν] om. *m. Iren. Int.* 177. *Pamph.* 313. *Cat. Tert.* de praes. haer. 6. 16. *Cypr.* 89. *Luc.* 26. "Haereticum igitur hominem post unam correptionem . . . devita . . . Legitur in Latinis codicibus (quod verum Papa quoque Athanasius approbabat), Post unam et alteram correptionem" *Hier.* vii. 737^{d e.} (νουθ. και δευτεραν D^c.)
— παρτουαι FG.
11. εξεστραπται *Iren. Gr. Orig.* i. 627^d. *Eus.* H.E. ex *Iren.* | εξεστρεπται AFG.
12. προς σε ante Αρτεμαν 17. Syr.Pst. Arm.
12. εκει] και P.
— εις] om. FG.
— κεκριτα F (non G.)
13. Απολλω] -λων D^bH*. -λω̄ ℵ. -λωνα FG. [A *n.l.*]
— σπουδαιως] ταχαιως FG.
— μηδεν] δεν F*Scr.*(non G.)
— λειπῃ] λιπῃ ℵD*. 37. 47*. | λειπε. K.
14. ωσιν post ακαρποι FG.
15. ασπασαι] -σασθε A.
— ἡ χαρ. μ. παντων ὑμων] om. Æth. Rom. (add. ed. Platt.)
— χαρις] add. του κυριου D. Lat. ap. Hieronymum. | add. του θεου FG. Vulg. (om. *Dem.*) "Sciendum quod in Graecis codicibus ita scriptum est, Gratia cum omnibus vobis, ut nec *Domini* nec *nostri* in libris feratur authenticis." *Hier.* vii. 740^d.
— παντων ὑμων] του πνευματος σου 17. (vid. 2 Tim. iv. 22.)
— fin.] † add. αμην ϛ. ℵ^cD^cHFG. 37. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | om. Aℵ*CD*. 17. *Fuld.* Arm. Æth. *Rom.*

---

6. Jesum Christum *Cl.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.

τοῦ, [11] εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτά-
νει ὢν αὐτοκατάκριτος.
[12] ᵈὍταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικόν,
σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ
§ H. κέκρικα παραχειμάσαι. [13] § Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ
Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς
λείπῃ. [14] μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν
ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ
ὦσιν ἄκαρποι.
[15] Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι
τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.
Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· †.

tionem devita, [11] sciens quia
subversus est qui eiusmodi est
et delinquit proprio iudicio
condemnatus.
[12] Cum misero ad te Arthe-
man aut Tychicum, festina ad
me venire Nichopolim: ibi
enim statui hiemare. [13] Zenan
legis peritum et Apollo sollicite
praemitte, et nihil illis desit.
[14] Discant autem et nostri bonis
operibus praeesse ad usus
necessarios, ut non sint infruc-
tuosi.

[15] Salutant te qui mecum
sunt omnes. Saluta qui nos
amant in fide.

Gratia dei cum omnibus
vobis, amen.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

Subscriptio

Προς Τιτον AℵC. 17.
| add. εγραφη απο Νικοπολεως A.
| Προς Τιτον επληρωθη D.
| ετελεσθη επιστολη προς Τιτον FG.
| Παυλου αποστολου επιστολη προς Τιτον H.
| του ἁγιου αποστολου Παυλου επ. πρ Τιτ. L.
| προς Τιτον 47. K. et tunc της Κρητων εκκλησιας πρωτον επισκοπον χειροτονηθεντα εγραφη απο Νικοπολεως της Μακεδονιας H. 47. KL.
πρ. Τιτον εγραφη απο . . . . στιχων . . P.
Nihil in 37.
|| add. στιχων ϛϛ' ℵ. *sec. man.* στιχων ϛζ' H. 47. KL.
|| add. *postea* ἔγραψα καὶ ἐξεθέμην κατὰ δύναμιν στειχηρὸν τόδε τὸ τεῦχος Παύλου τοῦ ἀποστόλου πρὸς ἐγγραμμὸν καὶ εὐκατάλημπτον ἀνάγνωσιν τῶν καθ' ἡμᾶς ἀδελφῶν παρ' ὧν ἁπάντων τόλμης συγγνώμην αἰτῶ, εὐχῇ τῇ ὑπὲρ ἐμῶν τὴν συνπεριφορὰν κομιζόμενος· ἀντεβλήθη δὲ ἡ βίβλος πρὸς τὸ ἐν Καισαρίᾳ ἀντίγραφον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου Παμφίλου χειρὶ γεγραμμένον αὐτοῦ H.

11. delinquit cum sit *Cl.* | 15. saluta eos qui *Cl.*

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

A ℵ[C]D. FG. 17. 37. 47. KLP.
[a] Col. 4: 17.
§ C.
A′

1 Παῦλος δέσμιος χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ
ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν,
2 καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ‡ ἀδελφῇ ″, καὶ [a] Ἀρχίππῳ τῷ συν-
στρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ᾽ οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ·
3 § χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.
4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου
ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, 5 ἀκούων σου
τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις ‡ εἰς ″ τὸν κύριον
Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 6 ὅπως ἡ κοινωνία
τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει

1 Paulus vinctus Iesu Christi
et Timotheus frater Philemoni
dilecto adiutori nostro 2 et
Appiae sorori et Arcippo com-
militoni nostro et ecclesiae
quae in domo tua est. 3 Gratia
vobis et pax a deo patre no-
stro et domino Iesu Christo.
4 Gratias ago deo meo sem-
per memoriam tui faciens in
orationibus meis, 5 audiens
caritatem tuam et fidem quam
habes in dômino Iesu et in
omnes sanctos, 6 ut communi-
catio fidei tuae evidens fiat in

Inscriptio
ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ Aℵ. 17. 37. 47. | praem. ΑΡΧΕΤΑΙ DFG. | ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ KLP. || praem. ΤΟΥ ʽΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ L.

1. *δεσμιος* *Æus.* in Ps. 387c. (*δεσμειοις* F*.) | *αποστολος* D*.
— *χριστου* ante *Ιησου* Vulg. *Cl.* Memph. | post D*L. *Am. Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— *Τειμοθει* F(non G).
— *ὁ*] om. DF(ō *sic* G).
— *αγαπητῳ* "Non habetur in Graeco *ἠγαπημένῳ* quod *dilectus* dicitur sed *ἀγαπήτῳ*, id est *diligibili.*" *Hieron.* vii. 749e. || add. *αδελφῳ* D*.
2. *Απφιᾳ*] *αφφια* D*. | *αμφια* FG. 47. (. . . *φιᾳ* tantum A.)
— *αδελφῃ* Aℵ D*FG. 17. P. Vulg. *Am. Tol. Harl.** Syr.Hcl.*txt.* (add. *αγαπητῃ*). Memph. Arm. | add. charissimae *Cl. Fuld. Dem.* (om. *Am. Tol. Harl.**) | ‡ *αγαπητῃ* ς. Dc. 37. 47. KL. Syrr.Pst.&Hcl.† [C.] || om. *και Απφ. τῃ α.* Æth. *Rom.*
2. *τῳ* ante *συνστρατ.* | om. F(non G.) | (*συστρατωτητι* 47.)
— *τῃ . . . εκκλησιᾳ*] *την . . . εκκλησιαν* D*.
— *σου*] om. Arm. | eorum Memph.
3. *ἡμων*] *ὑμων* F(non G.)[A.] | om. ℵ* (add.c)
4. *ευχαριστω*] -*στωμεν* 47.
5. *αγαπην κ. τ. πιστιν* Syr.Hcl. Memph. | *πιστιν κ. τ. αγαπην* D. 37. *Fuld.** Syr.Pst. Arm. Æth.
— *εις τον κυρ.* ACD*. 17. | ‡ *προς τ. κυρ.* ς. ℵDcFGP. rel.
— *Ιησουν*] *χριστον* Memph. || add. *χριστον* D*. Æth.
6. *ὁπως*] *ἱναπως* FG.
— *κοινωνια*] *διακονια* ℵ*.
— *τενηται* FG.
6. *παντος*] add. *εργου* FG. Vulg. *Cl. Fuld.* (om. *Am. Harl. Dem.*)
— *εν*] † praem. *του* ς. ℵDFG. rel. Arm. | om. AC. 17. *Tol. Harl.*
— *ἡμιν* ACDKL. *Fuld. Tol. Harl.*2 Syr.Hcl.*mg.* | ‡ *ὑμιν* ς. ℵFG. 17*s.* 37*s.* 47. P. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Arm. (om. quod est in vobis *Am. Dem.* Æth.)
— *χριστον*] † add. *Ιησουν* ς. ℵcDFG. 37. 47. KLP. Vulg. Syr.Hcl. Arm. (praem. Syr.Pst.) | om. Aℵ*C. 17. Memph. Æth.
7. *χαραν* *Elz.* AℵCDFG. 17. 47. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 889a. | *χαριν* *St.* 3. 37. KLP.
— *γαρ* *Orig. Int.* iii. | om. 37. Arm. Æth.
— *πολλην εσχον* AℵCFG. 17. P. Vulg. Memph. Arm. (Æth.) | *πολλην*

1. Christi Jesu *Cl.* | et adjutori *Cl.* | 2. sorori charissimae *Cl.* | 6. agnitione omnis operis boni quod est in vobis in Chr. *Cl.*

Vulg.
Syrr. P.H.
Memph.
[Goth.] Arm. Æth.
6. *ὑμῖν*

B′

§ Goth.
12. [*σὺ δὲ*] *αὐτὸν*
— fin. [*πρόσλαβου*]

παντὸς ἀγαθοῦ † ἐν ‡ ἡμῖν″ εἰς χριστόν †. 7 χαρὰν
γὰρ ‡ πολλὴν ἔσχον″ καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ
σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ
σοῦ, ἀδελφέ. 8 διὸ πολλὴν ἐν χριστῷ παῤῥησίαν
ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, 9 διὰ τὴν ἀγάπην
μᾶλλον παρακαλῶ· τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύ-
της, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος ‡ χριστοῦ Ἰησοῦ″· 10 παρα-
καλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς
δεσμοῖς †, Ὀνήσιμον, 11 τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, § νυνὶ
δε σοι καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, 12 ὃν ἀνέπεμψά· * σοι.″ †
αὐτόν, τουτέστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα †. 13 ὃν ἐγὼ ἐβου-
λόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ ‡ μοι
διακονῇ″ ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· 14 χωρὶς
δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ
ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ
ἑκούσιον. 15 τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς
ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς· 16 οὐκέτι ὡς δοῦλον,
‡ ἀλλὰ″ ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα
ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλόν σοι καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ;
17 εἰ οὖν ‡ με″ ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς
ἐμέ. 18 εἰ δέ τι ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ
‡ ἐλλόγα.″

agnitionem omnis boni in
Christo Iesu. 7 Gaudium enim
magnum habui et consolationem in caritate tua, quia
viscera sanctorum requieverunt
per te, frater. 8 Propter quod
multam fiduciam habens in
Christo Iesu imperandi tibi
quod ad rem pertinet, 9 propter
caritatem magis obsecro, cum
sis talis ut Paulus senex, nunc
autem et vinctus Iesu Christi.
10 Obsecro te de meo filio, quem
genui in vinculis, Onesimo,
11 qui tibi aliquando inutilis
fuit, nunc autem et tibi et
mihi utilis, 12 quem remisi: tu
autem illum, id est mea
viscera, suscipe. 13 Quem ego
volueram mecum detinere, ut
pro te mihi ministraret in vinculis evangelii:
14 sine consilio
autem tuo nihil volui facere,
uti ne velut ex necessitate bonum tuum esset sed voluntarium.
15 Forsitan enim ideo
discessit ad horam a te ut
aeternum illum reciperes,
16 iam non ut servum, sed plus
servo carissimum fratrem,
maxime mihi, quanto autem
magis tibi et in carne et in domino.
17 Si ergo habes me
socium, suscipe illum sicut
me: 18 si autem aliquid nocuit tibi aut debet, hoc mihi
imputa.

εχομεν D(**πολλ. εσχομεν*). 37. 47. | ‡ *εχομεν πολλην* ς. KL (-*ωμεν*) Syrr. Pst.&Hcl. | magnum habuimus *Orig. Int.* iii. 389ᵇ.

7. *και παρακλησιν* *Orig. Int.* | om. ℵ.

— *επι*] *εν* D*L. *Orig. Int.* iii.

— *αδελφε*] *αδελφοι* F. *αδελφαι* G. | om. Syr.Pst.

8. *εν χρ. παρρ. εχων* | *παρρ. εχω εν χρ. Ιησου* D*. (*εχων*, et om. *Ιησου* Dᶜ.) (Vulg.) | *παρρ. εν χρ. εχων* 47. L.

9. *αγαπην*] *αναγκην* A.

— *νυνι*] *νυν* A.

— *χριστου* ante *Ιησου* AℵC. 17. 37. P. Memph. Æth. | ‡ post ς. DᶜFG. 47. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. utr.q. D*.

10. *παρακαλω*] add. *ουν* 47.

— *ὁν*] add. *εγω* A. 37. Syr.Hcl.

— *δεσμοις*] † add. *μου* ς. ℵᶜCDᶜ. 37. 47. KLP. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. Aℵ*D*FG. 17. Vulg.

11. *δε*] add. *και* ℵ(om.ᶜ)FG. 17. 47. Syr.Pst. Æth.

— *και εμοι*] om. 17.

12. *ανεπεμψα*] *επεμψα* D. Arm.

— *σοι* AℵCD*. 17. Vulg. *Cl. Dem.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | * om. ς. DᶜFG. 37. 47. KLP. *Am. Fuld. Tol. Harl.** Syr.Hcl. Goth.

— *αυτον*] † praem. *συ δε* ς. C²DFG. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. Aℵ*C*. 17. Æth. (*δε* habet ℵᶜ. sed absque *συ*).

— fin.] † add. *προσλαβου* ς. ℵᶜCD. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. (vid. ver. 17.) | om. Aℵ*FG. 17. | ante *αυτον* 37. | post id. Arm.

13. *ηβουλομην* ℵ.

— *μοι* ante *διακονῃ* AℵCDFG. 17. 47. P. Vulg. Goth. Arm. | ‡ post ς. KL. Syr.Pst. Memph. Æth. [Syr.Harl.] (*διακονει* 47*. LP.)

14. *σης*] om. F.(non G.)

14. *ὡς*] om. *Orig.* iii. 263ᵉ.

— *κατ᾽ αναγκην* D*FG. 37 *Scr. Orig.* iii.

— *κατα ἑκουσ.* *Orig.* iii. | *κατ᾽ εκουσ.* FG. (om. *κατα* D.*)

15. *εχωρισθη*] add. *σου* P.

— *απεχεις* L.

16. *αλλα* ℵD. 17. 37. | ‡ *αλλ᾽* ς. rel. om. *αλλα ὑπερ δουλον* FG.

— *αδελφον*] om. ℵ* (add.ᶜ)

— *ποσῳ δε*] om. *δε* P. Syr.Pst.

17. *με* AℵCDFG. 17. 37. 47. LP. | ‡ *εμε* ς. K.

18. *σε*] om. 17. K. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm.

— *οφειλει*] *ωφειλει* L. ‖ add. *τει* [i.e. *τι*] FG.

— *εμοι*] *μοι* FG.

— *ελλογα* Aℵ*CFG. 17. P. | *ενλογα* D*. | ‡ *ελλογει* ς. ℵᶜDᶜ. 37. 47. KL.

---

10. pro meo filio *Cl.* | 11. mihi et tibi *Cl.* | 12. quem remisi tibi *Cl.* | ut mea *Cl.* | 16. sed pro servo *Cl.*

A ℵ C D.
(F) (G.)
17. 37. 47.
KLP.
Vulg.
Syrr. P.H.
Memph.
[Goth]. Arm. Æth.
¶ FG.

19 Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀπο-
τίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσο-
φείλεις. 20 ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ·
ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν ‡ χριστῷ″.¶
21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι
καὶ ὑπὲρ ‡ ἃ″ λέγω ποιήσεις. 22 ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ
μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν
χαρισθήσομαι ὑμῖν.
23 ‡ Ἀσπάζεταί″ σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός
μου ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, 24 Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς,
Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.
25 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ
τοῦ πνεύματος ὑμῶν· †.

19 Ego Paulus scribsi mea
manu, ego reddam; ut non
dicam tibi quod et te ipsum
mihi debes. 20 Ita, frater, ego
te fruar in domino: refice
viscera mea in domino.

21 Confidens oboedientia tua
scripsi tibi, sciens quoniam
et super id quod dico facies.
22 Simul autem et para mihi
hospitium: nam spero per ora-
tiones vestras donari me vobis.

23 Salutat te Epaphras con-
captivus meus in Christo Iesu,
24 Marcus, Aristarchus, Demas,
Lucas, adiutores mei.

25 Gratia domini nostri Iesu
Christi cum spiritu vestro,
amen.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

19. *εγω*] add. *δε* 37.
— *απυτισω*] *αποδωσω* D*.
— *προσωφειλεις* L.] add. *εν κυριῳ* D*.
20. *σου*] *σοι* F *Scr.* (non G).
— *ωναιμην* 17.
— *μου*] *σου* 37*.
— fin. *χριστῳ* AℵCD*FG. 17. 37. LP. *Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | *κυριῳ* ϛ. D^c. 47. K. Vulg. (et *Am. Dem.*) || hic finem imponunt epistolae F *Gr.* G *Gr.* et *Lat.*
21. *ἁ* AℵC. 17. P. Syr.Hcl. Memph. | ‡ *ὁ* ϛ. D. 37. 47. KL. Vulg. Syr.Pst. Goth. Arm. Æth.
— *ποιησης* L.
22. *ὑμων*] om. L.
23. *ασπαζεται* AℵCD*. 37. 47. P. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡ *-ζονται* ϛ. D^c. 17s. KL.
25. *ἡμων*] om. ℵ. 17. 47. P. Syr.Hcl.
— fin.] † *αμην* ϛ. ℵCD^c. 37. 47. KLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | om. AD*. 17. Arm.

Subscriptio

προς Φιλημονα ℵC. 17. (A *n.l.*)
| sic add. *επληρωθη* D.
| *προς Φιλημονα εγραφη απο Ρωμης δια Ονησιμου οικετου* 47. K. (sic, sed om. *πρ. Φιλ.* et habet *δι'*, 37.)
| *του ἁγιου αποστολου Παυλου επιστολη προς Φιλημονα και Απφιαν δεσποτας του Ονησιμου, και προς Αρχιππον τον διακονον της εκ Κολοσσαις εκκλησιας εγραφη απο Ρω. κ.τ.λ.* ut supra L.
| *προς Φιλημονα εγραφει απο Ρωμης στιχ. μή* P.
|| add. *στιχων*. ℵ *sec. man.* | *στιχ. λζ'*. 47. KL.
|| post spatium vacuum *προς Λαουδακησας αρχεται επιστολη* G (non F).
|| ad fin. col *Lat.* "usque huc scbas" F. (de quibus verbis sil. Scrivener). Tunc sequitur Ep. ad Heb. *Latine* tantem.

20. te *om.* *Am**. | 21. in oboed. *Cl.* | 24. et Lucas *Cl.*

Capita EPISTOLARUM PAULI APOSTOLI.

(vid. Zacagni Collectanea Monumentorum Veterum; Romae 1698).

Ἔκθεσις [1] κεφαλαίων″ καθολικῶν καθ' ἑκάστην ἐπιστολὴν τοῦ Ἀποστόλου[2], ἐχόντων τινῶν καὶ μερικὰς ὑποδιαιρέσεις τὰς διὰ τοῦ κινναβάρεως.

Capitula Epistolae ad Romanos.

Κεφάλαια τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς [3] Παύλου ιθ′″.

εὐαγγελικὴ διδασκαλία περί [4] τε″ τῶν ἔξω χάριτος χριστοῦ καὶ τῶν ἐν χάριτι, καὶ περὶ ἐλπίδος, καὶ πολιτείας πνευματικῆς.

α′. πρῶτον μὲν οὖν μετὰ τὸ προοίμιον περὶ κρίσεως τῆς κατὰ ἐθνῶν τῶν οὐ φυλασσόντων τὰ φυσικά. [i. 18].

Varietas Lectionis Capitum Epistolae ad Romanos ex editione Mattheiana M.DCC.LXXXII.

1 ante ἔκθεσις.
2 add. Παύλου.
3 om. Παύλου ιθ′.
4 om.

Capitula Epistolae ad Corinthios *Primae.*

[1] Ἔκθεσις κεφαλαίων καθολικῶν τῆς πρὸς Κορινθίους α'. ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου, ἐχόντων τινῶν καὶ μερικὰς ὑποδιαιρέσις [l. -σεις], τὰς διὰ τοῦ κινναβάρεως.

Κεφάλαια τῆς πρὸς Κορινθίους α' ἐπιστολῆς [2] Παύλου θ' ".

ζ'. [1] ἐποφειλομένης.
ια'. [1] συμφωνίας.
ιβ'. [1] add. τοῖς.
ιδ'. [1] post Ἰσραήλ. [2] om.
ιε'. [1] ἐγκαταλείψεως.
ιϛ'. [1] δεύτερον.
ιζ'. [1] παραίνεσις. [2] add. τῆς. [3] add. τὸν.
ιη'. [1] add. τῆς.

Varietas Lectionis Capitum Epistolae ad Corinthios primae ex editione Mattheiana M.DCC.LXXXIII.

[1] ἔκθεσις κτλ. om. Similia quaedam habet Zacagnius ad epp. rel. [2] om. Παύλου θ'. et habet ἔχοντα τινὰς καὶ μερικὰς ὑποδιαιρέσεις. [3] ἔχει.

δʹ. περὶ γάμου καὶ χηρείας καὶ ἀγαμίας. [vii. 1.]
(αʹ). ἐν ᾧ περὶ τοῦ μὴ χωρίζεσθαι ἄνδρας [1]τῶν" γυναικῶν, μηδὲ εἰ ἄπιστοι εἶεν οἱ ἕτεροι. [vii. 12].
(βʹ). περὶ ἁγνείας καὶ [2]περὶ" διγαμίας [vii. 25].

εʹ. περὶ [1]διαθορᾶς" ἐδεσμάτων, καὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ σεβάσματος. [viii. 1].
(αʹ). ἐν ᾧ περὶ συμπεριφορᾶς. [ix. 1].
(βʹ). περὶ τῆς ἑαυτοῦ πολυπλόκου συμπεριφορᾶς. [ix. 7].
(γʹ). περὶ τοῦ μὴ κοινωνεῖν δαίμοσι. [x. 14].
(δʹ). περὶ τοῦ [2]ἀδιαφορεῖν ἐν ὠνίοις, καὶ κλήσεσι. [x. 18].

ϛʹ. περὶ σχήματος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν εὐχαῖς καὶ προφητείαις. [xi. 4].

ζʹ. περὶ κοινωνίας θεοπρεποῦς, οὐ πλησμονικῆς. [xi. 17].

ηʹ. περὶ διαφορᾶς χαρισμάτων, καὶ οἰκονομίας αὐτῶν. [xii. 1].
(αʹ). ἐν ᾧ περὶ ἀγάπης, ὡς μεγίστου χαρίσματος. [xiii. 1].
(βʹ). περὶ προφητείας, ὡς μείζονος γλώσσης. [xiv. 1].

θʹ. περὶ ἀναστάσεως σωμάτων καθολικῆς. [xv. 1].
(αʹ). ἐν ᾧ περὶ τῆς ἐν χριστῷ διορθώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως. [xv. 20].
(βʹ) ὁμοίωσις τῶν ἀνισταμένων πρὸς τὰ ἀναφυόμενα σπέρματα. [xv. 25].
(γʹ.) περὶ τῆς εἰς δόξαν καὶ δύναμιν ἀλλαγῆς. [xv. 42].

Capitula Epistolae ad Corinthios *Secundae.*

Κεφάλαια [1]αὐτῆς" πρὸς Κορινθίους βʹ ἐπιστολης [2]Παύλου".

αʹ. εὐχαριστία περὶ θεοῦ βοηθείας, ᾗ πεποιθέναι φησίν. [i. 1].

βʹ. περὶ ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτούς, καὶ φειδοῦς εἰς τὸ μὴ λυπεῖν, εἰ καὶ λυπῶν ὠφελεῖ, ὡς ἐπὶ τοῦ διὰ πορνείαν ἐπιτιμηθέντος ᾧ καὶ συγχωρεῖ. [i. 15].

γʹ. περὶ τῆς [1]δι' αὐτοῦ" θείας ὠφελείας τοῖς ἐπιτηδείοις, δι' ἧς καὶ συνιστασθαι φησι. [ii. 12].

δʹ. περὶ τῆς κατὰ πνεῦμα λειτουργίας καὶ δόξης θειοτέρας τῆς κατὰ [1]τὸν" νόμον. [iii. 4].

εʹ. περὶ θείας δόξης καὶ τοῦ ἀκολούθου βίου, ὅτι τοῖς [1]ἁγίοις" γινώσκεται. [iv. 1].

ϛʹ. περὶ τῆς κατὰ σῶμα ἀσθενείας, καὶ τῆς τοῦ σώματος ἀποθέσεως καὶ ἐπαναλήψεως. [iv. 7].

ζʹ. περὶ τῆς ἑαυτοῦ φιλοθεότητος καὶ φιλαδελφίας τῆς κατὰ χριστόν. [v. 12].

ηʹ. ἀποδοχὴ τῆς Κορινθίων ὑπακοῆς, καὶ ἀγάπης εὐφραινούσης αὐτόν. [vii. 2].

θʹ. προτροπὴ [1]πρὸς ἐπίδωσιν" χρήματων τοῖς ἁγίοις, καὶ τιμὴν τῶν διὰ τοῦτο ἐρχομενων. [viii. 1].
(αʹ). [2]ἐν ᾧ" περὶ τῆς Τίτου ἀποστολῆς, καὶ τῶν ἄλλων πρὸς αὐτούς. [viii. 16].

ιʹ. διήγησις τῶν ἰδίων πόνων, καὶ προθέσεως, καὶ τῆς ἐπ' αὐτῷ χάριτος πρὸς τὸ μὴ τοῖς ἐπιπλάστοις προστίθεσθαι Κορινθίους. [x. 1].
(αʹ). ἐν ᾧ ἀντεξέτασις [1]αὐτοῦ" πρὸς ἐκείνους. [xi. 1].
(βʹ). ἔλεγχος ἐκείνων. [xi. 7].

ιαʹ. περὶ ἑαυτοῦ, τὸ ἐπίπονον, τὸ παρὰ θεῷ τίμιον, τὸ ὠφελίμως αὐτότροφον. [xi. 21].
(αʹ). παρασκευὴ πρὸς τὴν μέλλουσαν ἑαυτοῦ παρουσίαν. [xii. 14, *ut vid.*]

Capitula Epistolae ad Galatas.

Κεφάλαια τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστόλης [1]Παύλου ιβʹ".

αʹ. μετὰ τὸ προοίμιον, διήγησις τῆς ἑαυτοῦ μεταστάσεως ἀπὸ ἰουδαϊσμοῦ κατὰ ἀποκάλυψιν. [i. 6].

βʹ. περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἐπιμαρτυρήσεως εἰς τὴν ἐν πίστει ζωήν. [ii. 1.]

γʹ. περὶ τῆς πρὸς Κηφᾶν ἀντιρρήσεως ὑπὸ τῆς ἐν πίστει, καὶ οὐκ ἐν νόμῳ σωτηρίας. [ii. 11].

δʹ. ὅτι διὰ πίστεως ἁγιασμός,[1] οὐ διὰ νόμου. [iii. 1].

δʹ. [1] om. τῶν. [2] om. περὶ 2°. | εʹ. [1] ἀδιαφορίας. [2] add. μὴ.

Varietas Lectionis Capp. Ep. ad Cor. secundae, ex edit. Mattheiana M.DCC.LXXXIII.

[1] της. [2] om.
γ. [1] ἑαυτοῦ.
δʹ. [1] om.
εʹ. [1] οἰκείοις.
θʹ. [1] εἰς ἐπίδοσιν. [2] ἐν ῃ.
ιʹ. [1] ἑαυτοῦ.

Varietas Lectionis Capp. Ep. ad Galatas, ex ed. Mattheiana M.DCC.LXXXIV.

[1] om. | δʹ. [1] add. καὶ.

ERRATA IN TEXT.

Some of the following Errata have been kindly pointed out to the Editor; others have been noticed in comparing the Printed Sheets with the Duplicate Revises.

Any misplaced or omitted Accents the Reader is requested to correct for himself.

[This list has been kindly drawn up by Mr. H. T. Heywood, B.A. (T.C.D.)].

Page 9, Prefix to the Latin column "forte offendas ad lapidem pedem."
Matt. 9: 3, *Read* εἶπαν.
,, 9: 6, ,, σου.
,, 9:13, ,, ἀλλὰ.
Mark 5: 9, ,, ὄνομά.
,, 10: 16, ,, κατευλόγει.
John 6:27, ,, ἣν.
,, 11:39, ,, τετελευτηκότος (and in note).
,, 15:24, ,, ἃ.
,, 19:35, ,, πιστεύσητε.
Acts 9:43, ,, αὐτὸν.
,, 17:27, ,, ‡ *for* * *before* Θεόν.
,, 23:22, ,, ‡ ,, † ,, ἐμέ.
,, 18:25, Supply smooth breathing *before* Ἰωάνου.
James 2:12, Erase semicolon *after second* οὕτως.
1 Pet. 3:4, *Read* ἄνθρωπος.
Page 636 (marg.) *Read* IV. *for* V.
1 John 2:8, *Read* ὑμῖν

ERRATA IN NOTES.

Page 11, Matt. 5:4, 5, *omit* Tert. de pat. 11, and *insert* amongst the authorities for ϛ.
,, 169, column 3, line 17, *omit* D between C and L.
,, 636, ,, 1, ,, 5, between *Am.* and *Fuld. insert* om.
,, 636, ,, 3, ,, 19, *after* om. *add Fuld.*
,, 659, ,, 2, ,, 16, *omit* Vulg.
,, 675, ,, 1, ,, 11, *for* 37 *read* 39.
,, 697, ,, 3, ,, 10, *after* solus *supply* period.
,, 718, ,, 3, ,, 16, *read* cum spiritu vestro Goth. *sic.* The *sic* was added to correct the erroneous reading of Massmann, who gives the Goth. so as to answer to the common Greek text.

In Introductory Notice to Part II., page iii., line 27, *read* Augiensis.

In Introductory Notice to Part IV., *read* Q *for* L at top of page iii., also in line 5 of same paragraph.

The remainder of the κεφάλαια of St. Paul's Epistles, not given in Part V., is intended to follow on the next sheet.

ε'. ὅτι καὶ Ἀβραὰμ ἐκ πίστεως ἐδικαιώθη εἰς τύπον ἡμῶν. [iii. 6].
ϛ'. ὅτι ὁ νόμος οὐ δικαιοῖ, ἀλλ' ἐλέγχει καὶ κατάραν ἐπιτίθησιν, ἣν λύει ὁ [1] κύριος". [iii. 10].
ζ'. ὅτι οὐκ ἐκ νόμου, ἀλλ' ἐξ ἐπαγγελίας τὰ ἀγαθά· ὁ δὲ νόμος παρασκευάστης δι' ἐλέγχου. [iii. 15].
η'. ὅτι ὑπὸ [1] κρίσιν" ἦσαν οἱ ἐν νόμῳ. [iv. 1].
θ'. ὅτι ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ γυναικὶ [1] τῷ" Ἀβραὰμ καὶ τῷ γνησίῳ παιδὶ ὑποτυπωθέντας, οὐ χρὴ δουλοῦσθαι νόμῳ. [iv. 21].
ι'. ὅτι ἡ κλῆσις ἡμῶν οὐκ ὑπόκειται περιτομῇ καὶ νόμῳ διὰ τὸ τοῦ χριστοῦ πάθος. [iv. 31].
ια'. ὑπογραφὴ τῆς κατὰ πνεῦμα ἐλευθερίας. [v. 13].
ιβ'. ἀποτροπὴ ἀπὸ τῶν ἑλκόντων ἐπὶ τὴν περιτομήν, καὶ προτροπὴ πρὸς νέαν ζωὴν τὴν ὑπὸ [1] πνεύματι". [vi. 11].

Capitula Epistolae ad Ephesios.

[1] Ἔκθεσις Κεφαλαίων" τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς Παύλου.

α'. περὶ τῆς ἐν χριστῷ ἐκλογῆς ἡμῶν, καὶ εἰσαγωγῆς, καὶ τελειώσεως. [i. 1].
β'. εὐχὴ περὶ γνώσεως τῶν ἐν χριστῷ εἰσαχθέντων ἀγαθῶν εἰς ἡμᾶς. [i. 15].
γ'. περὶ τῆς ἐθνῶν καὶ Ἰουδαίων οἰκειώσεως πρὸς θεὸν διὰ χριστοῦ ἐπ' ἐλπίδι κατὰ χάριν. [ii. 1].
δ'. περὶ [1] δωθεισης" αὐτῷ θείας σοφίας εἰς φωτισμὸν ἐθνῶν, καὶ ἔλεγχον [2] δαιμόνων." [iii. 1].
ε'. εὐχὴ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας εἰς δύναμιν καὶ ἀγάπην θεοῦ. [iii. 14].
ϛ'. παραίνεσις περὶ ἀγάπης ἑνωτικῆς, εἰ καὶ τὰ χαρίσματα διῄρηται πρὸς ὠφέλειαν κοινήν. [iv. 1].
ζ'. περὶ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης, ποιούσης ἡμᾶς θεοειδεῖς. [iv. 17].
η'. περὶ τοῦ ζῆν [1] ἐπαξίως" τοῦ ἁγιασμοῦ, ἔργοις τὴν κακίαν ἐλέγχοντας, μὴ λόγοις, πνεύματι πληρουμένους διὰ ψαλμῶν, μὴ οἴνῳ. [iv. 31].
θ'. διάταξις [1] οἰκετικῶν" καθηκόντων ἀρχομένοις καὶ ἄρχουσι κατὰ χριστόν. [v. 22].
ι'. ἐν σχήματι ὁπλίσεως περὶ τῆς κατὰ χριστὸν δυνάμεως. [vi. 10].

Capitula Epistolae ad Philippenses.

Κεφάλαια τῆς πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῆς [1] Παύλου".

α'. εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς Φιλιππησίων ἀρετῆς, καὶ εὐχὴ τελειώσεως. [i. 3].
β'. διήγησις τῆς ἑαυτοῦ διαγωγῆς ἀγωνιστικῆς καὶ τῆς προθυμίας. [i. 12].
γ'. παραίνεσις τῆς κατὰ θεὸν ὁμονοίας καὶ τῆς ἐνθέου ζωῆς. [i. 27].
δ'. περὶ Τιμοθέου καὶ Ἐπαφροδίτου, οὓς ἀπέστειλεν πρὸς αὐτούς. [ii. 19].
ε'. περὶ πνευματικοῦ βίου τοῦ μὴ ἐν σαρκί, [1] ὅς ἐστι" μίμησις θανάτου [2] τοῦ" χριστοῦ. [iii. 1].
ϛ'. παραινέσεις ἰδίαι τινῶν, καὶ κοιναὶ πάντων. [iv. 1].
ζ'. ἀποδοχὴ τῆς ἀποσταλείσης αὐτῷ διακονίας. [iv. 10].

ϛ' [1] χριστός.
η' [1] sic Matt. κτίσιν Zacagni.
θ'. [1] τοῦ.
ιβ'. [1] *recte* πνεῦμα.

Varietas Lectionis Capp. Ep. ad Ephesios, ex ed. Mattheiana M.DCC.LXXXIV.

[1] κεφάλαια.
δ'. [1] τῆς δοθείσης. [2] δαιμονίων.
η'. [1] ἀξίων.
θ'. [1] οἰκειακῶν.

Varietas Lectionis Capp. Ep. ad Philippenses ex ed. Mattheiana M.DCC.LXXXIV.

[1] om.
ε'. [1] ὅ ἐστι. [2] om.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

Capitula Epistolae ad Colassenses.

Κεφάλαια τῆς πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῆς [1] Παύλου".

α'. εὐχαριστία ὑπὲρ Κολασσαέων οἰκειωθέντων [1] τῷ" θεῷ ἐπ' ἐλπίδι. [i. 3].
β'. εὐχὴ περὶ αὐτῶν εἰς σοφίαν πρακτικὴν εἰς δύναμιν ὑπομονῆς σὺν εὐχαριστίᾳ τῆς οἰκειώσεως, τῆς ἐν καθάρσει. [i. 9].
γ'. περὶ τῆς ἐν χριστῷ κτίσεως καὶ ἀνακτίσεως τῆς κατὰ συνάφειαν θεοῦ. [i. 14].
δ'. περὶ ἐθνῶν προσαγωγῆς τῆς ἐν σώματι χριστοῦ καὶ πάθει διὰ πίστεως. [i. 21].
ε'. περὶ τῆς διὰ τῶν πόνων αὐτοῦ διδαχῆς [1] ἀνεκτικῆς" εἰς παράστασιν θεοῦ. [i. 24].
ϛ'. περὶ τοῦ μὴ ὑπάγεσθαι [1] τῇ" ἀνθρωπίνῃ φιλοσοφίᾳ ἀπατηλῇ τοὺς ἐν [2] θεῷ τὴν" σοφίαν ἔχοντας. [ii. 1].
ζ'. ὅτι ἡ πρὸς θεὸν συνάφεια καὶ τὰ τοῦ νόμου περιέχει πνευματικῶς εἰς τὸ συζῆν χριστῷ. [ii. 12 *med.*]
η'. ὅτι οἱ τοῦ σαρκικοῦ νόμου τύποι [1] τοῖς" σαρκικοῖς χρήσιμοι, [2] καὶ" οὐ πνευματικοῖς τοῖς ἐν δυνάμει χριστοῦ ζῶσιν. [ii. 16].
θ'. παραίνεσις καθάρσεως ἁγιασμοῦ φιλανθρωπίας φιλοθεότητος φιλομαθίας ψαλμωδίας εὐφήμου εἰς θεὸν διαγωγῆς εὐχαριστίας. [iii. 5].
ι'. τὰ πρὸς [1] τοὺς" οἰκειους ὁμονοητικῶς. [iii. 16].
(α'). ἐν ᾧ, τὰ πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους ἐμφρόνως οἰκονομικῶς. [iv. 5 vel. 6].

Capitula Epistolae ad Thessalonicenses *Primae.*

Κεφάλαια τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς [1] Παύλου".

α'. ἔπαινος Θεσσαλονικέων ἐπὶ τοῖς ἀξίοις τῶν ἀποστόλων ἀγῶσιν. [i. 2.]
β'. πόθος αὐτῶν, καὶ χαρὰ ἐπ' αὐτοῖς καὶ μέριμνα ὡς ἂν [1] τελειωθεῖεν". [ii. 17].
γ'. εὐχη πρὸς θεὸν [1] καὶ" χριστὸν περὶ ἀφίξεως [2] τῆς αὐτοῦ, καὶ τῆς αὐξήσεως" καὶ βεβαιώσεως Θεσσαλονικέων ἕως τῆς παρουσίας χριστοῦ. [iii. 11].
δ'. παραίνεσις σωφροσύνης δικαιοσύνης, ὡς ἐπὶ κρίσει, φιλαδελφίας ἐργασίας ἰδιοπράγμονος. [iv. 1].
ε'. διδασκαλία περὶ τῆς τοῦ θανάτου καταλύσεως ἐπὶ ζώντων καὶ νεκρῶν ἐν ἐπιφανείᾳ χριστοῦ. [iv. 13].
ϛ'. περὶ τοῦ αἰφνιδίως ἥξειν χριστόν, ὥστε δεῖν εὐτρεπίζεσθαι σπουδῇ πίστει ἐλπίδι ἀγάπῃ τιμῇ εἰρήνῃ μακροθυμίᾳ φιλομαθίᾳ. [v. 1].
ζ'. εὐχὴ περὶ ἁγιασμοῦ πνεύματος καὶ ψυχῆς καὶ σώματος. [v. 23].

Capitula Epistolae ad Thessalonicenses *Secundae.*

Κεφάλαια τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρας ἐπιστολῆς [1] Παύλου".

α'. εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς [1] τῶν" Θεσσαλονικέων πίστεως καὶ ἀγαπῆς καὶ ὑπομονῆς, ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν καὶ κολάσει τῶν θλιβόντων· καὶ εὐχὴ ὑπὲρ τελειώσεως αὐτῶν [2] ἐνδόξου" ἐπὶ δόξῃ χριστοῦ. [i. 1].
β'. περὶ τέλους, ὅτι μετὰ Ἀντίχριστον [1] τὸν" πεμπόμενον ἐπὶ ἐλέγχῳ Ἰουδαίων τῶν ἀπιστησάντων χριστῷ. [ii. 1].
γ'. εὐχαριστία τῆς κλήσεως. [ii. 13].
(α'). ἐν ᾧ προτροπὴ [1] ἐπὶ ὑπομονῇ". [ii. 15].
(β'). εὐχὴ πρὸς θεὸν καὶ χριστὸν περὶ στηριγμοῦ αὐτῶν. [ii. 16].
δ'. παράκλησις εὐχῆς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔργου.[1] [iii. 1].
(α'). [2] ἐν ᾧ εὐχὴ" ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἀγάπην θεοῦ. [iii. 5].
ε'. προτροπὴ ἐργασίας καὶ παραιτήσεως τῶν ἀργῶν καὶ περιέργων. [iii. 6].
ϛ'. εὐχὴ περὶ εἰρήνης τῆς παρὰ θεοῦ. [iii. 16].

Var. Lect. Capp. Ep. ad Colassenses, ex edit. Mattheiana M.DCC.LXXXIV.

[1] om.
α'. [1] om.
ε'. [1] ἀνακτκῆς.
ϛ'. [1] om. [2] χριστῷ et om. τήν.
η'. [1] om. [2] om.
ι'. [1] om.

Var. Lect. Capp. Ep. ad Thess. primae ex ed. Mattheiana M.DCC.LXXXV.

[1] om.
β'. τελειωθῶσιν.
γ' [1] κατὰ. [2] om.

Var. Lect. Capp. Ep. ad Thess. secundae, ex edit. Mattheiana M.DCC.LXXXV.

[1] om.
α'. [1] om. [2] ἐν δόξῃ.
β'. [1] om.
γ'. [1] ἐπιμονῆς.
δ'. [1] add. αὐτοῦ. [2] om.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

Capitula Epistolae ad Hebraeos.

Κεφάλαια τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς [1] Παύλου κβʹ."

αʹ. θεολογία χριστοῦ ἐν δόξῃ πατρὸς καὶ ἐξουσίᾳ τῶν πάντων μετὰ τῆς καθάρσεως τῶν ἐπὶ γῆς, ἀφ' ἧς ἀνέβη εἰς τὴν ἐπουράνιον δόξαν. [i. 1].

βʹ. ὅτι οὐ λειτουργικὴ ἡ δόξα χριστοῦ ἀλλὰ θεϊκὴ καὶ ποιητική, διὸ οὐκ ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἐν ᾧ οἱ λειτουργοί, ἀλλ' ἐπὶ τῆς μελλούσης οἰκουμένης. [i. 5].

γʹ. ὅτι ἐσαρκώθη κατὰ διάθεσιν καὶ συμπάθειαν καὶ οἰκειότητα τὴν πρὸς ἡμᾶς, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἀνθρώπων τῇ ἐκ θανάτου [1] ἐπὶ" τῆς πρὸς αὐτὸν οἰκειώσεως. [ii. 9].

δʹ. ὅτι [1] οὐ" πιστευτέον χριστῷ ὡς [2] Μωϋσῇ" ἐπίστευσαν· καθ' ὑπεροχὴν δὲ τὴν θεοῦ πρὸς ἄνθρωπον. [iii. 1].

(αʹ.) ἐν ᾧ, ὅτι φοβητέον τῶν πάλαι τὴν ἔκπτωσιν. [? iii. 12].

εʹ. προτροπὴ σπουδάσαι εἰς τὴν προδηλουμένην κατάπαυσιν. [iv. 1].

ϛʹ. τὸ φοβερὸν τῆς κρίσεως παρὰ [1] τῷ λόγῳ" [2] τῷ" διὰ πάντων, καὶ τὸ χρηστὸν τῆς χάριτος τῆς ἱερατικῆς παρὰ τῷ ὁμοιοπαθήσαντι ἡμῖν ἀνθρωπίνως. [iv. 11].

ζʹ. ἐπιτίμησις ὡς ἔτι δεομένοις εἰσαγωγῆς. [v. 11 *med.*]

(αʹ). ἐν ᾧ προτροπὴ εἰς ἐπίδοσιν, ὡς οὐκ οὔσης [1] ἀρχῆς δευτέρας" [vi. 1].

(βʹ). παράκλησις σὺν ἐπαίνῳ. [vi. 9].

ηʹ. ὅτι βεβαία ἡ ἐπαγγελία τοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα σὺν ὅρκῳ. [vi. 13].

θʹ. περὶ Μελχισεδὲκ τοῦ εἰς χριστὸν τύπου κατὰ τὸ ὄνομα, καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἱερωσύνην. [vii. 1].

(αʹ). ἐν ᾧ, ὅτι καὶ τοῦ Ἀβραὰμ προετιμήθη. [vii. 4].

ιʹ. ὅτι [1] παύεται" [2] ἡ" τοῦ Ἀαρὼν [3] ἱερωσύνη, ἡ ἐπὶ γῆς οὖσα· ἵσταται δὲ ἡ οὐράνιος, ἡ χριστοῦ ἐξ ἑτέρου γένους οὐ κατὰ σάρκα, [4] οὐδὲ" διὰ νόμου σαρκίνου. [vii. 11].

ιαʹ. ὑπεροχὴ τῆς δευτέρας διαθήκης παρὰ τὴν προτέραν ἐν ἱλασμῷ καὶ ἁγιασμῷ. [viii. 7].

ιβʹ. περὶ τοῦ αἵματος [1] χριστοῦ, ἐν ᾧ ἡ νέα διαθήκη, ὅτι τοῦτο ἀληθὲς καθάρσιον εἰς ἀεί, οὐ τὰ ἐν αἵμασι ζῴων τοῖς πολλάκις προσαγομένοις. [ix. 11].

ιγʹ. μαρτυρίαι περὶ τῆς μόνης καθάρσεως καὶ προσαγωγῆς πρὸς θεόν. [x. 5].

(αʹ). ἐν αἷς προτροπὴ τῆς ἐν πίστει προσόδου. [x. 19].

ιδʹ. προτροπὴ σπουδῆς κατὰ φόβον τῆς ἐγγιζούσης κρίσεως. [x. 26].

ιεʹ. περὶ τοῦ καλὴν ἀρχὴν εἰς καλὸν τέλος προσαγαγεῖν. [x. 32].

ιϛʹ. περὶ πίστεως τῆς καὶ τοὺς παλαιοὺς δοξασάσης. [xi. 1].

ιζʹ. περὶ ὑπομονῆς ἐν ἀκολουθήσει χριστοῦ. [xii. 1].

ιηʹ. περὶ σωφροσύνης ἕως καιρὸς κατορθώσεως, μὴ ἀποτύχωμεν αὐτῆς ὡς Ἡσαῦ μὴ εὑρὼν τόπον μετανοίας. [xii. 14 *med.*]

ιθʹ. ὅτι φοβερώτερα τῶν ἐπὶ Μωϋσέως τὰ μέλλοντα καὶ πλείονος ἄξια σπουδῆς τὰ νῦν. [xii. 18].

κʹ. περὶ φιλαδελφίας καὶ φιλοξενίας. [xiii. 1].

(αʹ). ἐν ᾧ περὶ σωφροσύνης. [xiii. 4].

(βʹ). περὶ αὐταρκείας. [xiii. 5].

(γʹ). περὶ μιμήσεως πατρῶν. [xiii. 7].

καʹ. περὶ τοῦ μὴ σωματικῶς ζῆν κατὰ νόμον, ἀλλὰ πνευματικῶς κατὰ χριστὸν ἐν ἀρετῇ. [xiii. 9].

κβʹ. εὐχὴ πρὸς θεὸν περὶ τῆς εἰς ἀρετὴν ἀγωγῆς, καὶ οἰκονομίας. [xiii. 22. *s.* 20].

Capitula Epistolae ad Timotheum *Primae.*

Κεφάλαια τῆς πρὸς Τιμόθεον [1] ἐπιστολῆς πρώτης".

αʹ. περὶ τῆς εἰς ἀγάπην θεοῦ ὁδηγίας, τὴν ἀπροσδεῆ νομικῆς ἀνάγκης. [i. 3].

βʹ. περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐκλογῆς εἰς εὐαγγελιστὴν ἐκ διώκτου κατὰ χάριν θεοῦ. [i. 12].

γʹ. παραγγελία περὶ πιστῆς καὶ εὐσυνειδήτου διακονίας ἧς ἄνευ κίνδυνος. [i. 18].

δʹ. περὶ εὐχῆς, ὅτι ὑπὲρ πάντων, [1] πανταχοῦ, ἀκάκως, ἀταράχως, σεμνῶς. [ii. 1].

Var. Lect. Capp. Ep. ad Hebraeos ex edit. Mattheiana M.DCC.LXXXIV.

[1] *om.*
γʹ. [1] διὰ.
δʹ. [1] om. [2] Μωϋσεῖ.
ϛʹ. [1] τοῦ λόγου. [2] om.
ζʹ. [1] δευτέρας ἀρχῆς.
ιʹ. [1] παύσεται. [2] om. [3] add. ἡ. [4] οὐ.
ιβʹ. [1] add. του.

Var. Lect. Capp. Ep. ad Timotheum primae, ex edit. Mattheiana M.DCC.LXXXV.

[1] πρώτης ἐπιστολῆς.
δ. [1] add. ὅτι.

ε'. περὶ διδασκάλων, ὅτι ἄνδρας χρή, καὶ οὐ γυναῖκας εἶναι διὰ τὴν φύσιν, καὶ τὸ πάθος τὸ ἐξ ἀπάτης, ὃ λύει [1] γένεσις" ἡ χριστοῦ, καὶ πίστις αὐτῶν καὶ βίος. [ii. 11].
ϛ'. περὶ ἀρετῆς ἐπισκόπων. [iii. 1].
(α'). ἐν ᾧ περὶ διακόνων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. [iii. 8].
ζ'. περὶ θείας σαρκώσεως. [iii. 16].
(α'). ἐν ᾧ [1] τῶν ἐσομένων [2] αἱρέσεων δαιμονικῶν". [iv. 1].
η'. περὶ ἀγῶνος εὐσεβείας ἐπ' ἐλπίδι. [iv. 8].
θ'. περὶ ἐπιμελείας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας. [iv. 11].
ι'. περὶ τοῦ ἁρμοζόντως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι. [v. 1].
ια'. περὶ χηρῶν ἡλικίας καὶ τρόπου καὶ διοικήσεως. [v. 4].
ιβ'. περὶ πρεσβυτέρων τιμῆς. [v. 17].
ιγ'. περὶ χειροτονίας ἀσφαλοῦς. [v. 22].
ιδ'. ὅτι οὐδὲν ἔργον λανθάνει. [v. 24].
ιε'. περὶ δούλων ὑπακοῆς. [vi. 1].
ιϛ'. κατὰ τῶν φιλοκερδῶν [1] ψευδοδιδασκάλων". [vi. 3].
ιζ'. παραγγελία φοβερὰ περὶ καθαρᾶς ὑπακοῆς ἄχρι τέλους. [vi. 11].
ιη'. πλουσίων ὁδηγία ἐπὶ τὴν ὄντως ζωήν. [vi. 17].

Capitula Epistolae ad TIMOTHEUM *Secundae.*

Κεφάλαια τῆς πρὸς Τιμόθεον δευτέρας ἐπιστολῆς [1] Παύλου".

α'. ἔπαινος τῆς Τιμοθέου πίστεως, καὶ προτροπὴ ὑπομονῆς κατὰ τὸ πρέπον τῇ χάριτι, ἐν ᾗ καὶ αὐτός, φησί, διακαρτερεῖ πάσχων. [i. 3].
β'. περὶ τῆς ἁρμοζούσης [1] μεταδόσεως" τῶν θείων [2] δογμάτων" [i. 15].
γ'. περὶ τῆς ἀφροντίδος ἐν τῷ νῦν βίῳ πολιτείας ἐπὶ ταῖς ἀπόνοις τροφαῖς. [ii. 4].
δ'. περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως καὶ ὑπομονῆς [1] ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς". [ii. 11].
ε'. περὶ ὀρθῆς δικαιοσύνης καὶ βίου καθαροῦ, εἰρηνικοῦ, καὶ κατὰ τῶν ἐναντίων. [ii. 14].
ϛ'. πρόρρησις περὶ κακίας ἀνθρώπων πλεοναζούσης, ἀπατηλῶς, ἐλεγχομένης. [iii. 1].
ζ'. προτροπὴ τῆς ἑαυτοῦ μιμήσεως ἐξ ἐναντίου τοῖς φαύλοις, ἐν ὑπακοῇ θεοῦ. [iii. 10].
η'. περὶ τῶν [1] κενοτομησάντων", οἷς ἀντιτάττει τὸν Τιμόθεον. [iv. 1].
θ'. περὶ τῆς ἑαυτοῦ μελλούσης ἀναλύσεως [1] ἐπδόξῃ αἰωνίῳ". [iv. 6].

Capitula Epistolae ad TITUM.

Κεφάλαια τῆς πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς [1] Παύλου".

α'. περὶ διδασκάλων ἐπιτηδείων [1] πρὸς" διακονίαν καὶ ἔλεγχον ἀπειθῶν. [i. 5].
β'. κατὰ τῶν σαρκικὰς καθάρσεις πρεσβευόντων, καὶ ὑπὲρ πνευματικῆς ἀρετῆς. [i. 10].
γ'. παραινέσεις, ἃς δεῖ παραινεῖν καθ' ἡλικίαν ἑκάστοις. [ii. 2].
δ'. περὶ δούλων ὡς ἂν καὶ αὐτοὶ τῆς χριστοῦ χάριτος ἀξίως δουλεύοιεν. [ii. 9].
ε'. περὶ ἀρχόντων ὑπακοῆς πρεπούσης τῇ ἐπιεικείᾳ τοῦ χριστοῦ. [ii. 15].
ϛ'. παραίνεσις περὶ τοῦ ἐκκλίνειν τοὺς ἐριστικοὺς ζητητάς. [iii. 10].

Capitula Epistolae ad PHILEMONEM.

Κεφάλαια τῆς [1] πρὸς Φιλήμονα" ἐπιστολῆς.

α'. ἔπαινος Φιλήμονος, καὶ εὐχαριστία [1] ὑπὲρ" αὐτοῦ. [ver. 4].
β'. σύστασις Ὀνησίμου φυγάδος οἰκέτου, καὶ παράκλησις ὑπὲρ αὐτοῦ σωθέντος διὰ πίστεως [ver. 10].

ε'. [1] γέννησις.
ζ. [1] add. περὶ. [2] δαιμ. αἱρ.
ιϛ'. [1] διδασκάλων.

Var. Lect. Capp. Ep. ad Timotheum secundae, ex edit. Mattheiana M.DCC.LXXXV.

[1] om.
β'. [1] μεταδώσεως. [2] διδαγμάτων.
δ. [1] ἐπλ. (om. ἐπ') τιμῆς δικαίας.
η'. [1] καινοτομησάντων.
θ'. [1] ἐν δόξῃ αἰωνίᾳ.

Var. Lect. ad Titum ex ed. Mattheiana M.DCC.LXXXII.

[1] om.
α'. [1] εἰς.

Var. Lect. ad Philem. ex edit. Mattheiana M.DCC.LXXXII.

[1] αὐτῆς.
α'. [1] περὶ.

Capitula Andreae in Apocalypsin e cod. P. "*Antiquissimus horum capitulorum testis codex Porphyrii est; nec enim in alio codice unciali adscripta sunt.*" Tf.

Τὰ κεφάλαια τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου.

α′. *Προοίμιον τῆς Ἀποκαλύψεως, καὶ ὅτι δι᾽ ἀγγέλου αὐτῷ δέδοται.*

β′. *ὀπτασία ἐν ᾗ τὸν κύριον ἐθεάσατο ἐν μέσῳ ἑπτὰ λυχνιῶν χρυσῶν.*

γ′. *τὰ γεγραμμένα πρὸς τὸν τῆς ἐκκλησίας Ἐφεσίων ἄγγελον.*

δ′. *τὰ δηλωθέντα τῷ τῆς Σμυρναίων ἐκκλησίας ἀγγέλῳ.*

ε′. *τὰ σημανθέντα τῷ τῆς Περγαμηνῶν ἐκκλησίας ἀγγέλῳ.*

ϛ′. *τὰ γεγραμμένα πρὸς τὸν τῆς Θυατηρῶν ἐκκλησίας ἄγγελον.*

ζ′. *τὰ ἀπεσταλμένα τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας ἐν Σάρδεσι.*

η′. *τὰ γραφέντα πρὸς τὸν τῆς Φιλαδελφεών ἐκκλησίας ἄγγελον.*

θ′. *τὰ δηλωθέντα πρὸς τὸν τῆς Λαοδικαίων ἐκκλησίας ἄγγελον.*

ι′. *περὶ τῆς ὁραθείσης αὐτῷ θύρας ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τοῦ θρόνου, καὶ τῶν κδ′ πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἑξῆς.*

ια′. *περὶ τῆς βίβλου τῆς ἐνσφραγισμένης σφραγῖσιν ἑπτὰ τῆς ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ· ἣν οὐδεὶς ἀνῦξαι τῆς κτιστῆς φύσεως δύναται.*

ιβ′. *περὶ τοῦ ἀρνίου τοῦ τὰ ἑπτὰ κέρατα ἔχοντος, ὅπως τὴν βίβλον ἠνέωξεν.*

ιγ′. *λύσις τῆς πρώτης σφραγῖδος τὴν ἀποστολικὴν διαδοχὴν σημένουσα.*

ιδ′. *λύσις τῆς δευτέρας σφραγῖδος, δηλοῦσα τὸν τῶν ἀπίστων πόλεμον.*

ιε′. *λύσις τῆς τρίτης σφραγῖδος δηλοῦσα τῶν μὴ παγίως πεπιστευκότων χριστῷ τὴν ἔκπτωσιν.*

ιϛ′. *λύσις τῆς τετάρτης σφραγῖδος, ἐμφαίνουσα τὰς ἐπαγομένας παιδευτικὰς μάστιγας.*

ιζ′. *λύσις τῆς πέμπτης σφραγῖδος τὴν τῶν ἁγίων σημαίνουσα πρὸς κύριον καταβόησιν ὥστε γενέσθαι συντέλειαν.*

ιη′. *λύσις τῆς ἕκτης σφραγῖδος τὰς ἐν τῇ συντελείᾳ ἐπαγομένας πληγὰς σημαίνουσα.*

ιθ′. *περὶ τῶν σωζομένων ἐκ τῆς πληγῆς τῶν τεσσάρων ἀγγέλων· χιλιάδων. ρμδ′.*

κ′. *περὶ τοῦ ἀναριθμήτου ὄχλου τῶν ἐξ ἐθνῶν χριστῷ συμβασιλευόντων.*

κα′. *λύσις τῆς ἑβδόμης σφραγῖδος, δηλοῦσα ἀγγελικὰς δυνάμεις προσάγειν τῷ θεῷ τὰς τῶν ἁγίων προσευχὰς ὡς θυμιάματα.*

κβ′. *περὶ τῶν ·ζ· ἀγγέλων ὧν τοῦ πρώτου σαλπίσαντος, χάλαζα καὶ πῦρ καὶ αἷμα ἐπὶ τῆς γῆς φέρεται.*

κγ′. *περὶ τοῦ δεύτερου ἀγγέλου, οὗ σαλπίσαντος, τῶν ἐν θαλάσσῃ ἐμψύχων ἀπόλεια γίνεται.*

κδ′. *ὁ τρίτος ἄγγελος, τὰ τῷ ποτάμῳ πικρένει ὕδατα.*

κε′. *ὁ τέταρτος ἄγγελος, τὸ τρίτον τοῦ ἡλιακοῦ καὶ σεληνιακοῦ φωτὸς σκοτίζει.*

κϛ′. *περὶ τοῦ πέμπτου ἀγγέλου καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀβύσσου ἀνερχομένων νοητῶν ἀκρίδων καὶ τοῦ ποικίλου τῆς μορφῆς αὐτῶν.*

κζ′. *περὶ τοῦ ἕκτου ἀγγέλου καὶ τῶν ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ λυομένων ἀγγέλων ἐπίλυσις.*

κη′. *περὶ ἀγγέλου περιβεβλημένου νεφέλην καὶ ἶριν καὶ τὸ κοινὸν τέλος προμηνύοντος.*

κθ′. *ὅπως τὸ βιβλαρίδιον ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ὁ εὐαγγελιστὴς εἴληφεν.*

λ′. *περὶ Ἐνὼχ καὶ Ἠλία διελέγχειν μελλόντων τὸν ἀντίχριστον.*

λα′. *ὅπως ἀναιρεθέντες ὑπὸ τοῦ ἀντιχρίστου ἀναστήσονται καὶ τοὺς ἠπατημένους ἐκπλήξουσιν.*

λβ′. *περὶ τῆς [ζ′] σάλπιγγος καὶ τῶν ὑμνούντων τὸν θεὸν ἁγίων ἐπὶ τῇ μελλούσῃ κρίσει.*

λγ′. *περὶ τῶν διωγμῶν τῆς ἐκκλησίας τῶν προτέρων, καὶ τῶν περὶ τοῦ ἀντιχρίστου.*

λδ′. *περὶ τοῦ γενομένου πολέμου μεταξὺ τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ τῶν πονηρῶν δυνάμεων, καὶ τῆς καταπτώσεως τοῦ δράκοντος.*

λε'. ὅπως ὁ δράκων διώκων τὴν ἐκκλησίαν οὐ παύεται.

λϛ'. περὶ τοῦ θηρίου τοῦ ἔχοντος κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, ὧν μίαν ὡς ἐσφαγμένην.

λζ'. περὶ ἑτέρου θηρίου δύο κέρατα ἔχοντος, καὶ τῷ πρώτῳ τοὺς ἀνθρώπους ἐπάγοντος.

λη'. περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ θηρίου.

λθ'. περὶ τῶν .ρμδ'. χιλιάδων τῶν σὺν τῷ ἀρνίῳ ἑστώτων ἐν τῷ ὄρι Σιών.

μ'. περὶ ἀγγέλου προαγορεύοντος τὴν ἐγγύτητα τῆς μελλούσης κρίσεως.

μα'. περὶ δύο ἀγγέλων τὴν πτῶσιν Βαβυλῶνος κηρυξάντων.

μβ'. περὶ .γ'. ἀγγέλου ἀσφαλιζομένου τὸν τοῦ κυρίου λαόν μὴ δέξασθαι τὸν ἀντίχριστον.

μγ'. ὅπως ὁ ἐν τῇ νεφέλῃ καθήμενος τῷ δρεπάνῳ συντελεῖ τὰ ἐκ τῆς γῆς βλαστάνοντα.

μδ'. περὶ ἑτέρου ἀγγέλου τρυγῶντος τὴν τῆς πικρίας ἄμπελον.

με'. περὶ τῶν .ζ'. ἀγγέλων τῶν ἐπαγόντων τοῖς· ἀνθρώποις τὰς πληγὰς πρὸ τῆς συντελείας· καὶ περὶ τῆς ὑαλίνης θαλάσσης ἐν ᾗ τοὺς ἁγίους ἐθεάσατο.

μϛ'. ὅπως τῆς .α'. φιάλης ἐκχυθείσης ἕλκος κατὰ τῶν ἀποστατῶν γίνεται.

μζ'. πληγὴ .β'. κατὰ τῶν ἐν θαλάσσῃ.

μη'. ὅπως διὰ τῆς .γ'. οἱ ποταμοὶ εἰς αἷμα μετακιρνῶνται.

μθ'. ὅπως διὰ τῆς .δ'. καυματίζονται οἱ ἄνθρωποι.

ν'. ὅπως διὰ τῆς .ε'. ἡ βασιλεία τοῦ θηρίου σκοτίζεται.

να'. ὅπως διὰ τῆς .ϛ'. ἡ ὁδὸς διὰ τοῦ Εὐφράτου τοῖς ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου βασιλεῦσιν ἀνύγεται.

νβ'. ὅπως διὰ τῆς .ζ'. χάλαζα καὶ σεισμὸς κατὰ τῶν ἀνθρώπων γίνεται.

νγ'. περὶ τοῦ ἑνὸς τῶν .ζ'. ἀγγέλων δεικνύντος τῷ εὐαγγελιστῇ τῆς πόρνης πόλεως καθαίρεσιν, καὶ περὶ τῶν .ζ'. κεφαλῶν καὶ .ι'. κεράτων.

νδ'. ὅπως ὁ ἄγγελος τὸ ὡραθὲν αὐτῷ μυστήριον ἑρμήνευσεν..

νε'. περὶ ἑτέρου ἀγγέλου τὴν πτῶσιν τῆς Βαβυλῶνος δηλοῦντος, καὶ οὐρανίου φωνῆς τὴν ἐκ τῆς πόλεως φυγὴν ἐντελλομένης, καὶ περὶ τῆς τῶν τερπνῶν ὧν πρὶν ἐκέκτητο.

νϛ'. περὶ τῆς τῶν ἁγίων ὑμνῳδίας, καὶ τοῦ τριπλοῦ ἀλληλούϊα ὅπερ ἔψαλλον ἐπὶ τῇ καθαιρέσει Βαβυλῶνος.

νζ'. περὶ τοῦ μυστικοῦ γάμου καὶ τοῦ δείπνου τοῦ ἀρνίου.

νη'. ὅπως τὸν χριστὸν ὁ εὐαγγελιστὴς ἐφ' ἵππον μετὰ δυνάμεων ἀγγελικῶν ἐθεάσατο.

νθ'. περὶ τοῦ ἀντιχρίστου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ βαλλομένων εἰς γέενναν.

ξ'. ὅπως ὁ σατανᾶς ἐδέθη ἀπὸ τῆς χριστοῦ παρουσίας μέχρι τῆς συντελείας, καὶ περὶ τῶν ·α· ἐτῶν.

ξα'. περὶ τῶν ἡτοιμασμένων θρόνων τοῖς φυλάξασιν τὴν χριστοῦ ὁμολογίαν ἀνεξαρνητόν.

ξβ'. τίς ἐστιν ἡ πρώτη ἀνάστασις, καὶ τίς ὁ δεύτερος θάνατος.

ξγ'. περὶ τοῦ Γὼγ καὶ Μαγώγ.

ξδ'. περὶ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως καὶ κρίσεως.

ξε'. περὶ καινῶν οὐρανοῦ τε καὶ γῆς, καὶ τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ.

ξϛ'. περὶ ὧν εἶπεν ὁ ἐν τῷ θρόνῳ καθήμενος.

ξζ'. περὶ τοῦ ἀγγέλου δεικνύντος αὐτῷ τὴν τῶν ἁγίων πόλιν, καὶ τὸ ταύτης τεῖχος σὺν τοῖς πυλῶσιν διαμετροῦντος.

ξη'. περὶ τοῦ καθαροῦ ποταμοῦ τοῦ φανέντος ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύεσθαι.

ξθ'. ὅτι ὁ θεὸς τῶν προφητῶν ὁ χριστὸς καὶ δεσπότης τῶν ἀγγέλων.

ο'. περὶ τοῦ ἀξιοπίστου τῶν τεθεαμένων τῷ ἀποστόλῳ.

οα'. ὅπως ἐκελεύσθη μὴ σφραγίσαι ἀλλὰ κηρῦξαι τὴν ἀποκάλυψιν.

οβ'. ὅπως ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ ἐν αὐτῇ πνεῦμα προκαλοῦνται τὴν χριστοῦ ἔνδοξον ἐπιφάνειαν· καὶ περὶ τῆς ἀρᾶς ᾗ ὑποβάλλονται οἱ τὴν βίβλον παραχαράττοντες.

DR. TREGELLES'S GREEK TESTAMENT.

PART VI.

THE REVELATION.

INTRODUCTORY NOTICE.

THE following List of Authorities from which this concluding Part of DR. TREGELLES's Greek Testament has been printed, has been prepared by himself.

VERSIONS AND MSS.

Vulg., Vulg. *Cl.*, Fuld., Am.; Memph., Theb., Syr., Arm., Æth.

A. Codex Alexandrinus.

ℵ. The Codex Sinaiticus. For this Scrivener's collation has been used throughout the Apocalypse.

C. Codex Ephræmi. A facsimile edition published by Tischendorf.

P. This collation has been taken from Tischendorf's edition.

Q. The Basilian MS. in the Vatican. This collation has been taken from Tischendorf's Appendix to the Codex Vaticanus. In consequence of the re-arrangement of MSS., the intention expressed in page iii. of Part IV. has been rendered nugatory.

1. The long lost MS. used by Erasmus, which was discovered and identified by Professor Delitzsch, and which I had the opportunity of collating at Erlangen, in 1862. The result of my collation was published in the latter part of the same year, in the second part of Delitzsch's "Handschriftliche Funde."

6. Codex Bodleianus Baroccianus, of the eleventh century, which contains the Acts xi. 14, on to Apoc. xxi. A very obscure MS.

7. In the British Museum, Harl. "5537." An important MS. of the eleventh century.

14. Codex Leicestrensis, cited in the Gospels as 69, is of the fourteenth century. In the Apocalypse it is defective from part of chapter xviii. to the end; much has been supplied by a later hand from the Codex Montfortianus, which is cited in the Apocalypse as 92.

38. In the Vatican "579." This is a MS. which strongly resembles A, C, and the other most ancient authorities; it was collated by Birch. The importance of the readings strongly struck me, and when the Rev. B. H. Alford was in Rome, I drew his attention to it, and he thought it was of sufficient importance to re-collate it, and kindly lent his collation to me, so that it has been used throughout this book. Many of the corrections are exceedingly valuable.

91. The comparatively modern supplement to the Codex Vaticanus, B. For this I have compared the edition of B. published by Vercelloni and Cozza, cited as 91 (V. & C.. Sometimes in this the readings differ from those given in Ford's Appendix to the Codex Alexandrinus, 1799. This accounts for the apparent discrepancies.

92. See 14.

95. Codex Parham, "17." Of the twelfth or thirteenth century, brought by the Hon. R. Curzon, in 1837, from Mount Athos, now forming a special treasure in the Parham Library; it has been collated by Mr. Scrivener. This MS. breaks off at chapter xx. 11 of the Apocalypse.

For Vulg., Vulg. *Cl.*, Am., Memph., Theb., and Arm. see the Introductory Notice to Part IV.

Fuld. Codex Fuldensis. A Latin MS. of the New Testament, about the sixth century, published by Ranke.

Syr. A version perhaps of the sixth century.

Arm. Zoh. The Armenian, as edited by Zohrab.

Æth. The Æthiopic, as edited by Bode.

The Reader is requested to observe that in any places in which he may not accept my results as to the text adopted, he is furnished with all the ANCIENT EVIDENCE *against* my conclusions as well as *for* them.

DR. TREGELLES adds:—"It is with exceeding satisfaction and thankfulness that I am able "to put the last Part of my Greek Testament into the hands of Subscribers, thereby finishing my

" responsibility in connection with so much of God's word, a work which has only deepened my " apprehension of its Divine authority. I am thankful to say that this is shared on the part of " those who have kindly undertaken any assistance in the completion of it.

" This unity of thought, mind, and object, is a subject to me of reverent thankfulness, so that, " while many seek to lower God's word and truth, this is so far a testimony as to their paramount " authority, on my part and that of those who have shared in the work.

"S. P. T."

"6, Portland Square, Plymouth, *March*, 1872."

Having undertaken the general superintendence of the issue of this concluding Part, I think it incumbent on me to state that its publication could not have been effected apart from the valuable aid of A. A. Vansittart, Esq., late Fellow of Trinity College, Cambridge; Dr. Rieu, of the British Museum; S. J. B. Bloxsidge, Esq., late of Exeter College, Oxford; and Mr. William Chalk, the value of whose services has, on former occasions, been acknowledged by Dr. Tregelles. The anxious labour of bringing the text into conformity with Dr. Tregelles's manuscript has almost entirely devolved on Mr. Bloxsidge. Dr. Tregelles unites with me in this expression of thankfulness to these gentlemen for their kind and efficient aid.

It is hoped that the text of the Apocalypse and notes now published are edited not less carefully than the preceding portions of the work, and that they are in accordance with the wishes of Dr. Tregelles. It has been the object of those who have been concerned in editing this work, to express as far as possible *his* views, and to avoid any deflection from the path prescribed by him. Whatever blemish or failure there may be, will, it is hoped, be regarded leniently, in consideration of the peculiar circumstances under which the edition has been prepared.

B. W. NEWTON.

March, 1872.

P.S.—The present introduction, like the introductions prefixed to the preceding parts, is intended to be temporary only. The substance of these introductions will be comprised in the Prolegomena, which is being prepared, and which will, *perhaps*, be accompanied by a collation of Dr. Tregelles's text of the Gospels, with the fac-simile editions of the Sinaitic and Vatican MSS. A new title page will also be supplied. At present, therefore, the parts that have been issued should not be finally bound in one volume. The part now published, and the Prolegomena, when issued, will be supplied without charge to all who became Subscribers before November 1st, 1870 (see Advertisement to Part V.) To others Ten shillings and Six pence will be charged for the Sixth Part now issued—that sum including the Prolegomena when published.

B. W. N.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΟΥ.

A ℵ[C]. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

Α'

[a] c. 22:6. § C. [b] v. 9. c. 6:9. [c] Ex. 3:14. 4. ἃ ἐνώπιον [d] c. 2:14. [e] Ps. 88 (89):27. Col. 1:18.

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ χριστοῦ, [a] ἣν ἔδωκεν αὐτῷ
ὁ θεὸς, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν
τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου
αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ ‡ Ἰωάνῃ″, 2 § ὃς ἐμαρτύρησεν
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ [b] καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ χρι-
στοῦ, ὅσα † εἶδεν. 3 μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ
ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες
τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

4 ‡ Ἰωάνης″ ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ·
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ † [c] ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ
ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ‡ τῶν″ ἐνώ-
πιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 5 καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ χριστοῦ, [d] ὁ
μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος † τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ

1 Apocalypsis Iesu Christi, quam dedit illi deus, palam facere servis suis quae oportet fieri cito, et significavit mittens per angelum suum servo suo Iohanni, 2 qui testimonium perhibuit verbo dei et testimonium Iesu Christi, quaecumque vidit. 3 Beatus qui legit et qui audiunt verba prophetiae huius et servant ea quae in illa scripta sunt: tempus enim prope est.

4 Iohannis septem ecclesiis quae sunt in Asia. Gratia vobis et pax ab eo qui est et qui erat et qui venturus est, et a septem spiritibus qui in conspectu throni eius sunt, 5 et ab Iesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuo-

---

Inscriptio

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΟΥ ℵ(C -αννου et A. in subscr.)

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΑΠ̊ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣ ΤΟΥ P.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩ̄ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ Q.

Ιωαννου αποκαλυψις 95.

αποκαλυψις Ιωαννου του θεολογου 14. 91.

Ιωαννου του θεολογου αποκαλυψις 6.

αποκαλυψις του ἁγιου και ενδοξου αποστολου και ευαγγελιστου Ιωαννου του θεολογου ἣν εν Πατμῳ τη νησω εθεασατο 7.

? 38.

αποκαλυψις του αγιου Ιοαννου (sic) του θεολογου Er.

---

1. *αυτῳ Dion. Alex.* ap. Eus. H.E. vii. 25. (353.) | *αὐτη* Q.
— *δουλοις Dion. Alex.* | *ἁγιοις* ℵ* (corr.[ca].)

1. *τῳ δουλῳ*] *του δουλου* A.
— *ὁ θεος* et *ἁ δει γενεσθαι*] om. *Dion. Alex.* ap. Eus. H.E.
— *Ιωανη sic* ℵ. in inscriptione] *Ιωανει* ℵ*. | ‡ *Ιωαννῃ* ς. Aℵ[c]. rel. [h. C.]
2. *Ιησου χριστου*] *αυτου Dion. Alex.* ap. Eus.
— *ὁσα* om. 95.] † add. *τε* ς. 1. Arm. *cdd. nonnulli. Er.* om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. *edd.* Æth. Syr. *Dion. Alex. Cmpl.*
— *ειδεν* (*ἰδεν* Aℵ. 7. Q.) C. 1. 6. 14. 38. P. 91. 95.] add. *και ἁτινα εισι και ἁ* (*ἁτινα* 38) *χρη γενεσθαι μετα ταυτα* 7. (38.) 91. Arm. *Cmpl. Er.* in Annot. | om. rel. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Er.*
3. *τους λογους* A(C). rel. Vulg. | *τον λογον* ℵQ. Æth. (*τους λογους τουτους* C.)
— *προφητειας*] add. *ταυτης* 7. Vulg. *Cl. Am.* Memph. Arm. cdd. Syr. *Prms.* om. *Fuld. Tol.*
4. *Ιωανης* ℵ. | ‡ *Ιωαννης* ς. AC. rel.

4. *ὁ ων*] † praem. *του* ς. *Er.* | praem. *θεου* 14. Q. Arm. *edd. Prms.* | nihil habent AℵC. 1. 6. 7. 38. P. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. *cdd.* Æth. Syr. *Cmpl. Er. in Annot.*
— *ερχομενος*] add. omnipotens *Prms.*
— *ὁ ην*] *ὁς ην Er.*
— *των* Aℵ. | *ἁ* C. 6. 14. Q. | ‡ *ἁ εστιν* ς. 1. 7. 38. P. 91. 95. Memph. Arm. *Er. Cmpl.* qui in conspectu throni ejus sunt Vulg.
— *αυτου*] Domini Jesu Christi Æth. | dei sunt *Prms.*
5. *των νεκρων*] † praem. *εκ* ς. 1. 91. Arm. *cdd.* Æth. *ut vid. Hipp.* (Lagarde 180.) *Er. Cmpl.* (vid. Col. i.) | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Vulg. Memph. Syr. *Meth.* (Jahn. 67. 95.) *Prms.* in mortuis Arm. *ed.*

---

1. illi *Am.*** | 3. et audit *Cl.* | servat *Cl.* | in ea scripta *Cl.*

A ℵ C. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

[f] c. 5: 10.
[g] Ex. 19:6.
6. ἡμᾶς

ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς· [f] τῷ ‡ ἀγαπῶντι″ ἡμᾶς,
καὶ ‡ λύσαντι″ ἡμᾶς ‡ ἐκ″ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ
αἵματι αὐτοῦ· 6 καὶ ἐποίησεν ‡ ἡμῖν″ [g] ‡ βασιλείαν
ἱερεῖς″ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

[h] Dan. 7: 13.
[i] Is. 40 : 5.
[k] Zac. 12: 10.
[l] Zac. 12: 11.
[m] c. 21 :6. Is. 41:4. 44:6. 48: 12.

7 [h] Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ [i] ὄψεται
αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός, [k] καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν·
[l] καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.
ναί, ἀμήν. 8 [m] Ἐγώ εἰμι τὸ ‡ Ἄλφα″ καὶ τὸ Ω, † λέγει
‡ κύριος ὁ θεός″, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παν-
τοκράτωρ.

B′
[n] c. 22: 8.

9 [n] Ἐγὼ ‡ Ἰωάνης″, ὁ † ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοι-
νωνὸς ἐν τῇ θλίψει, καὶ † βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ
‡ ἐν Ἰησοῦ″ †, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ
Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ † τὴν μαρτυρίαν

rum et princeps regum terrae. Qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo,
6 et fecit nostrum regnum, sacerdotes deo et patri suo, ipsi gloria et imperium in saecula saeculorum, amen.

7 Ecce venit cum nubibus, et videbit eum omnis oculus et qui eum pupucerunt, et plangent se super eum omnes tribus terrae. Etiam, amen.

8 Ego sum ⅄ et ω, principium et finis, dicit dominus deus, qui est et qui erat et qui venturus est, omnipotens.

9 Ego Iohannis, frater vester et particeps in tribulatione et regno et patientia in Iesu, fui in insula quae appellatur Pathmos, propter verbum dei

---

5. *βασειλειων* ℵ*.
— *τῳ* 1°.] om. ℵ* (add.[c])
— *αγαπωντι* AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 95. | ‡ *αγαπησαντι* ϛ. 1. P. 91. *Er.* *Cmpl.* qui dilexit Vulg. Memph. Arm. Æth. (Syr.)
— *ἡμας*] vos *bis* Æth.
— *λυσαντι* AℵC. 1. 6. 38. Arm.(*Gb.*) Syr. *Prms.* | ‡ *λουσαντι* ϛ. 14. PQ. 91. 95. lavit Vulg. Memph. Arm. (*Rieu*) Æth. | *λυσαντι και απο των της ἁμαρτιας κιλιδων λουσαντι τῃ εκχυσει του ζωοποιου αἱματος και ὑδατος και ποιησαντι ἡμας βασιλειον ἱερατευμα και λουσαντι* 7. (De vocibus *ἀπολύω* et *ἀπολούω* vid. Platonis Cratylum 405[b]. *καὶ ὁ ἀπολούων τε καὶ ἀπολύων τῶν τοιούτων κακῶν οὗτος ἂν εἴη; . . . τὰς ἀπολύσεις τε καὶ ἀπολούσεις κ.τ.λ.*)
— *ἡμας* 2°.] om. ℵ* (add.[ca].)
— *εκ τ. ἁμ.* AℵC. 1. 38. *Er.* | ‡ *απο τ. ἁμ.* ϛ. 6. 7. 14. PQ 91. 95. *Cmpl.* | "a" Vulg. *Prms.*
— *ἡμων* | om. A. 1. *Er.* | vestris Æth.
6. *εποιησεν* vv. | *ποιησαντι* 14. Q.
— *ἡμιν* A. 38. | *ἡμων* C. | ‡ *ἡμας* ϛ. ℵ. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95 Vulg. Memph. Arm (Syr.) (vos Æth.)
— *βασιλειαν ἱερεις* Aℵ*C. 6. 7. 38. *Bch.* *Treg.* 91. 95. *Am.* *Fuld.* Syr. *Cmpl.* | regnum spirituale Memph. (*και ἱερεις* ℵ[ca]. Vulg. *Cl.* | ‡ *βασιλεις και ἱερεις* ϛ. 1. P. Arm. *Er.* (et in Annot.) | *βασιλεις ἱερεις* 38 *Alf.* sed? de ligatura. | *βασιλειον ἱερεις* Q. | *βασιλειον ἱερατευμα* 14. | regnum sanctitatis Æth. | "regnum nos et sacerdotes deo et patri suo fecit." *Tert.* de ex. cast. 7. "nam et reges nos deo et patri suo fecit Chr. Jesus." *Tert* de Cor. 15.
6. *τους αιωνας*] *τον αιωνα* ℵ* (corr.[ca].)
— *των αιωνων* ℵC. 1. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Arm. Æth. Syr. | om. AP. Memph.
7. *μετα*] *επι* C.
— *οψεται* AC. rel. Vulg. *Orig.* *Int.* iii. 869[d]. *Er.* | *οψονται* ℵ. 1. Memph.
— *αυτον* 1°. *Orig.* *Int.* iii. | om. 1. *Er.*
— *πας*] *παρ* ℵ* (corr.[ca].)
— *αυτον* 2°. *Orig.* *Int.* iii. | om. ℵ* (add.[ca].)
— *κοψωνται* 14 *Scr.*
— *επ᾽ αυτον* Memph. Theb. (Tk. 207.) Arm. Æth. *Cmpl.* | om. 1. *Er.* | om. *επ᾽* ℵ* (add.[ca].) | adveniente eo *Prms.*
8. *αλφα* AℵC. 6. 14. PQ. 91. 95. Memph. *Cmpl.* | ‡ A. ϛ. 1. 7. 38. Vulg. *Er.* ‖ add. *και εγω* ℵ* (om.[c])
— *ω*] † add. *αρχη και τελος* ϛ. ℵ*. 1. Vulg. Memph. *Er.* vid. *Orig.* *Int.* 909[c]. | om. Aℵ[ca].C. 6. 7. 14. 38. PQ. 91 95. Arm. Æth. Syr. *Tert.* adv. Prax. 17. *Prms.* *Cmpl.*
— *κυριος ὁ θεος* AℵC. 1. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Orig.* *Int.* i. 58[e]. *Prms.* *Cmpl.* ‡ *ὁ κυριος* ϛ. *Er.*
8. *ὁ ων*] praem. *και* 7.
— *και ὁ ερχ.*] om. *και* 14.
— *ὁ παντ.*] om. *ὁ* Q. | praem. *ὁ θεος* *Hipp.* c. Noet. (vi.) 10.
9. *Ιωανης* ℵ*. | ‡ *Ιωαννης* ϛ. Aℵ[c]C. rel.
— *αδελφος*] † praem. *και* ϛ. *Er.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 720[a]. *Dion. Alex.* ap. Eus. H.E. vii. 25. (353.) *Prms.* *Cmpl.*
— *συνκοινωνος* *Orig.* iii. *Dion. Alex.* *Er.* | *κοινωνος* 6. 7. 91. 95. Vulg. *Cmpl.* [Syr.]
— *βασ.*] † praem. *εν τῃ* ϛ. 1. 7. P. *Er.* | om. AℵC. 6. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. *Orig.* iii. *Dion. Alex.* *Prms.* *Cmpl.* [Æth.] (om. et *βασιλειᾳ* Syr. et Æth.)
— *εν ὑπομονῃ* *Dion. Alex.*
— *εν Ιησου* ℵC. 38. P. *Am.* *Fuld.* Memph. Syr. *Orig.* iii. (add. *χριστῳ* ℵ[cc]. Syr.) | *Ιησου* *Dion. Alex.* | *εν χριστῳ* A. | *εν Ιησου χριστῳ* ℵ[c]. 7. 14. Q. 91. 95. Vulg. *Cl.* Arm. *Prms.* *Cmpl.* Domini Jesu Æth. | ‡ *Ιησου χριστου* ϛ. 1. *Er.*

6. nos regnum *Cl.* | 7. pupunxerunt *Am.*** | et *om.* *Am.*[1] | 9. in Christo Jesu *Cl.* | insulam qui *Am.**

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. Ἰησοῦ †· 10 ἐγενόμην ἐν πνεύματι ¶ ἐν τῇ κυριακῇ
¶ 6. ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς
σάλπιγγος, 11 λεγούσης, † Ὃ βλέπεις γράψον εἰς
βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις † εἰς
Ἔφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον,
καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλα-
δέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδίκειαν. 12 καὶ ἐπέστρεψα
βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ‡ ἐλάλει″ μετ᾽ ἐμοῦ· καὶ
o Ex. 37 : 23. ἐπιστρέψας εἶδον o ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, 13 καὶ ἐν
p Dan. 7 : 13. μέσῳ τῶν [ἑπτὰ] λυχνιῶν p ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου,
ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς
q Dan. 7 : 9. μαστοῖς ζώνην ‡ χρυσᾶν″· 14 q ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ
αἱ τρίχες λευκαὶ ‡ ὡς″ ἔριον λευκὸν, ὡς χιών· καὶ οἱ
r Dan. 10 : 6. ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός· 15 καὶ r οἱ πόδες αὐτοῦ
15. πεπυρωμένῳ. ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ὡς ἐν καμίνῳ ‡ πεπυρωμένης″,

et testimonium Iesu. 10 Fui in spiritu in dominica die, et audivi post me vocem magnam tamquam tubae, 11 dicentis Quod vides, scribe in libro, et mitte septem ecclesiis, Ephesum et Zmyrnam et Pergamum et Thyatiram et Sardis et Philadelphiam et Laodiciam. 12 Et conversus sum ut viderem vocem quae loquebatur mecum: et conversus vidi septem candelabra aurea, 13 et in medio candelabrorum similem filium hominis, vestitum poderem et praecinctum ad mamillas zonam auream; 14 caput autem et capilli erant candidi tamquam lana alba, tamquam nix, et oculi eius velut flamma ignis. 15 et pedes eius similes orichalco, sicut in camino ardenti,

---

9. *τῃ καλουμενῃ Orig.* iii. *Dion. Alex.*] om. 1. *Er.*
— *δια τον λογον*] *και τον λογον* C.
— *την μαρτ.*] † praem. *δια* ς. ℵ. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | om. AC. 1. 38. Vulg. Memph. *Prms. Er.*
— Ιησου] † add. *χριστου* ς. ℵcc. 1. 6. 7. 14. Q. 91. 95. Memph. Arm. Syr. *Prms.* | om. Aℵ*C. 38. P. Vulg. Æth. *Dion. Alex.*
10. *εγενομην*] praem. *εγω* A.
— *οπισω μου φωνην μεγαλην* ℵC. 1. P. Vulg. Memph. Arm. *cdd.* Syr. *Prms. Er.* | *φων. οπισω μου μεγαλην* 7. (14.) Q. 91. 95. Arm. *ed. Cmpl.* (om. *μου* 14.) | *φων. μεγ. οπισθεν μου* A. (38. *οπισω*) Æth. [h. 6.]
11. *λεγουσης*] om. 7. | *φωνουσης* 38. | *λεγουσαν* ℵcc. | *λαλουσης* ?95. ‖ † add. *εγω ειμι το Α′ και το Ω′, ὁ πρωτος και ὁ εσχατος, και* ς. 1. (7.) (38.) (P.) Arm. (*ed.* om. *και*). *Er.* (om. *ειμι το, ὁ* 1°7. P. *και* 3°7. om. *ὁ bis.* 38. *Alf.*) *Αλφα* P. | om. AℵC. 14. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. *cdd.* Æth. Syr. *Prms Cmpl.*
— *ὁ βλεπεις* AℵcaC. 1. 7. 14. PQ. 91. (95. *βλεπης*) Vulg. Arm. Æth. Syr. | om. ℵ*. | *ἁ βλεπεις* 38. Memph.
— *βιβλιον*] praem. *το* ℵ. | om. *και* seq. ℵ*. (add.ca.)
— *ἑπτα εκκλησιαις* AℵC. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cypr.* 281. *Prms. Cmpl.* | om. *ἑπτα* 1. *Er.* ‖ † add. *ταις εν Ασιᾳ* ς. Memph. Arm. *Usc. Er.* | om. AℵC. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. *Zoh.* Æth. Syr. *Cypr. Prms. Cmpl.*
11. *εισμυρναν* A. 1. 7². *εις σμυρνην Er.* | *εισμυραν* 7*. | *και εις ζμυρναν* ℵ. (post *και εις Περγ. και εις Θυατ.*)
— *Θυατειρα* ℵ. 7. 38. 91. 95. | *θυατηρα* Memph. | *-ραν* AC. 14. Q. | *-ρας* 1. *Er.* | (*εν Θυατειροις* P.)
— *και εις Σαρδεις*] om. ℵ*. (add. post *Λαοδ.* ℵca.)
12. *και* 1°.] add. *εκει* 7. Q. 91. 95. *Cmpl.* | om. AℵC. 1. 14. 38. P. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.*
— *την* ante *φων.*] om. 14.
— *ελαλει* ℵC. 7². 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. (Memph.) Arm. Æth. Syr. *Iren.* 256. *Prms. Cmpl.* | *λαλει* A. | ‡ *ελαλησεν* ς. 1. 7*. P. *Er.*
13. *εν μεσῳ*] *εμμεσῳ* AC. | *μεσον* ℵ. | inter *Iren.* 256.
— *ἑπτα λυχνιων* ℵ. 7. 14. Q. 91. 95. Vulg. *Cl. Am.*² marg. *Fuld. Arm.* (Rieu.) Æth. Syr. *Cmpl.* | om *ἑπτα* AC. 1. 38 *Bch.* P. *Am.** Memph. *sic.* Theb. *sic.* (*Tk.* 204.) Arm. (*Gb.*) *Iren. Prms. Er.*
— *ὁμοιον Iren.* | *ὁμοιωμα* A.
— *υἱῳ* AC. 38. P. 91. 95s. *Iren.* | *υἱον* ℵ. 1. 7. 14. Q. *Am.**

13. *ποδηρη* ℵC. rel. | *-ρην* A. *Am. Iren.* (Mass.)
— *προς*] *εν* 38.
— *μαστοις* C. 1. 14. 38. PQ. 95. *Er.* | *μαζοις* A. 91. *Cmpl.* | *μασθοις* ℵ. 7.
— *χρυσαν* Aℵ*C. *Er.* | ‡ *-σην* ς. ℵca. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.
14. *λευκαι*] om. Arm.
— *ὡς εριον* Aℵ. 7. 14. 38. Q. 95. ‡ *ὡσει ερ.* ς. C. 1. P. 91. ‖ praem. *και* Q. | om. *Iren.* 256. ‖ velut lana aut nix *Cypr.* 178. *Prms.*
— *ὡσει χιων* 38.
— *φλογξ* 7.
15. *και* 1°. *Iren.* 256. | om. 7. *Prms.*
— *χαλκολιβανῳ* Memph. *Iren.* 256. | *χαλκωλιβανω* P. | *χαλκῶ λιβάνω* 7. | aurichalco Vulg. *Cl.* (et add. Libani *Prms.*) | orichalco *Am.* | aericalco *Fuld.* | aes Libani Æth. Syr.
— *πεπυρωμενης* AC. | *-μενω* ℵ. Vulg. Memph. Theb. (*Tk.* 204.) Syr. | ‡ *-μενοι* ς. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Er.* (et in annot.) *Cmpl.* | succensus est *Iren.* de fornace ignea *Prms.*

---

11. ecclesiis] *add.* quae sunt in Asia *Cl.* | Epheso *Cl.* | Smyrnae *Cl.* | Pergamo *Cl.* | Thyatirae *Cl.* | Philadelphae *Cl.* | Laodiciae *Cl.* | 13. medio] *add.* septem *Am.mg.**. Cl.* | candelabrorum] add. aureorum *Cl.* | filio *Am.*** *Cl.* | podere *Cl.* | zona aurea *Cl.* | 14. autem] *add.* eius *Am.***mg. Cl.* | tamquam 2°.] *praem.* "et" *Am.*** *Cl.* | tamquam flamma *Cl.* | 15. aurichalco *Cl.*

ANC.
1. [6.] 7. 14. 38.
PQ.
91. 95.
s Ezek. 43: 2.
t Isa. 43: 2.

§ 6.
u Dan. 10: 9.

v Dan. 10: 12.
w c. 2: 8.
Isa. 44: 6.

καὶ s ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· 16 καὶ
ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ ‡ χειρὶ αὐτοῦ″ ἀστέρας ἑπτά, t καὶ
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπο-
ρευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ
δυνάμει αὐτοῦ. 17 § καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, u ἔπεσα πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός, καὶ ‡ ἔθηκεν″ τὴν δεξιὰν
αὐτοῦ † ἐπ᾽ ἐμέ, λέγων † v Μὴ φοβοῦ. w ἐγώ εἰμι ὁ
πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, 18 καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην
νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· †
καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ‡ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου.″
19 Γράψον * οὖν″ ἃ εἶδες, καὶ ἅ εἰσιν, καὶ ἃ μέλλει
γίνεσθαι μετὰ ταῦτα· 20 τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ
ἀστέρων ‡ οὓς″ εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ
λυχνίας τὰς χρυσᾶς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν
ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσιν, καὶ ‡ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ″ † ἑπτὰ
ἐκκλησίαι εἰσίν·

et vox illius tamquam vox
aquarum multarum; 16 et ha-
bebat in dextera sua stellas
septem, et de ore eius gladius
utraque parte acutus exiebat,
et facies eius sicut sol lucet in
virtute sua. 17 Et cum vidis-
sem eum, cecidi ad pedes eius
tamquam mortuus: et posuit
dexteram suam super me
dicens Noli timere: ego sum
primus et novissimus, 18 et
vivus et fui mortuus, et ecce
sum vivens in saecula saecu-
lorum, et habeo claves mortis
et inferni. 19 Scribe ergo quae
vidisti, quae sunt et quae
oportet fieri post haec, 20 sa-
cramentum septem stellarum
quas vidisti in dextera mea,
et septem candelabra aurea.
Septem stellae angeli sunt
septem ecclesiarum, et cande-
labra septem septem ecclesiae
sunt.

II. Γ′
1. τῷ ἀγγ. τῆς

1 Τῷ ἀγγέλῳ ‡ τῷ″ ‡ ἐν Ἐφέσῳ″ ἐκκλησίας γρά-

1 Angelo Ephesi ecclesiae
scribe, Haec dicit qui tenet

16. εχων ℵ^ca C. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Memph. | ειχεν ℵ*. Vulg. Arm. Syr. habet *Iren.* 256. | om. A.
— χειρι αυτου AℵC. 14. P. 91. *Iren.* *Cmpl.* χειρι αυτ. ante τῃ δεξ. Q. | ‡ αυτου χειρι ς. 1. 7. 38*s*. *Er.* | om. χειρι 95. Vulg. Arm. *cdd.*
— αστερες A.
— φαινει ante ὡς ὁ ἡλιος ℵ. | post. *Iren.*
17. ὁτε] ὁτι *Cmpl.*
— επεσα] -σον 6. 14. 95.
— ειδον Aℵ. | ιδον CQ.
— προς] εις ℵ.
— ὡς] ὡσει ℵ.
— εθηκεν AC. 6. 7*. 14. 38. PQ. Vulg. Memph. | ‡ επεθηκεν ς. ℵ. 1. 91. 95.
— δεξ. αυτου] † add. χειρα ς. 1. 91. (Memph.) Syr. | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Vulg. Arm. Æth. *ut vid.* *Prms.*
— λεγων] † add. μοι ς. 1. Æth. *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Prms.* *Cmpl.*
— μη φοβου] om. ℵ*. (add.^ca.)
— πρωτος *Iren.* 256. | πρωτοτοκος A.
18. και 1°. *Iren.* 256. *Orig.* iv. 23^c. | om. ℵ*. (add.^ca.)
— των αιωνων *Iren.* 256. *Orig.* iv. 23^d. 3θ^e. | om. 38. || † add. αμην ς. ℵ^ca. 6. 7. 14. Q. 91. 95. Arm. *edd.* Syr. | om. Aℵ*C. 1. 38. P. Vulg. Memph. Arm. *cdd.* Æth. *Iren.* *Orig.* iv. *bis.* *Prms.* *Er.* *Cmpl.*
18. τας κλεις AℵC. 1. 7. 14. 38. P. 91. (post αδου) | τ. κλειδας 6. 14. Q. 95.
— τ. θανατου κ. τ. ἁδου AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Iren.* *Prms.* *Cmpl.* | ‡ τ. ἁδ. κ. τ. θαν. ς. 1. *Er.*
19. γρ. ουν. AℵC. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Prms.* *Cmpl.* | * om. ουν ς. 1. 38. Arm. *Er.*
— ειδες ℵC. rel. | ιδες AQ.
— μελλει A. rel. | δει μελλειν ℵ*. (corr.^c.a.) Vulg. *Prms.* | δει μελλει C.
— γινεσθαι Aℵ^ca. 1. 7. 38*s*. 95. *Er.* | γενεσθαι ℵ*C. 6. 14. PQ. 91. *Cmpl.*
20. οὑς AℵC. 1. P. *Er.* | ‡ ὡν ς. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— ειδες AℵC. rel. | ιδες Q.
— επι της δεξιας ℵC. rel. | εν τῃ δεξιᾳ A.
— εκκλ. εισιν] om. rel. ver. 14*. om. εισιν ℵ*. (add.^ca.)
— αἱ] om. ℵ*. (add.^ca.) 1. *Er.*
— αἱ λυχν. αἱ ἑπτα ACPQ. 6. | ‡ αἱ ἑπτα λυχν. ς. ℵ. (1.) 14 *mg.* 38. 91. 95. (om. αἱ 1. *Er.*) || † add. ἁς ειδες ς. 1. 14 *mg.* 91. *Er.* *Cmpl.* | om. AℵC. 6. 7. 38. PQ. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* om. και αἱ ἑπτα λυχν. ad fin. ver. 14*. 7. nunc | και αἱ λυχνιαι αἱ ἑπτα εκκλησιαι εισιν 7 *Scr.* (nunc erasa).
20. ἑπτα ult°. praem. αἱ 38. Arm. | add. λυχνιαι 38*.
1. αγγελῳ τῳ AC. | ‡ αγγελῳ της ς. ℵ. 1. 38. rel. Arm.
— εν Εφεσῳ AℵC. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Syr. Ephesi Vulg. *m.* Memph. Æth. *Prms.* | Εφεσιων 1. 38. Arm. *Orig.* *Int.* iii. 961^d. ‡ Εφεσινης ς. *Er.* | της εκκλησιας Εφεσω *Cmpl.*
— δεξ. αυτου] add. χειρι ℵ*. (om.^ca.) Arm.
— εν μεσῳ ℵ. rel. | εμμεσῳ AC. | επι (om. μεσῳ) 1. | επι μεσῳ *Er.*
— ἑπτα λυχν.] om. ἑπτα 38.
— λυχνων 14 *Scr.*
— χρυσεων AC. | ‡ χρυσων ς. ℵ. rel.
2. κοπον] † add. σου ς. ℵ. 1. 38. rel. Memph. Arm. (*Rieu.*) Æth. *Er.* | om. ACP. 91. Vulg. Arm. (*Gb.*) Syr. *Prms.* *Cmpl.*

16. exibat *Cl.* | 19. et quae sunt *Cl.* | 20. septem sigilla *Am.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
x c. 1: 16. 13.
y v. 9. 13. 19. c. 3: 1. 8. 15.
z v. 14. 20. c. 3: 2.
a v. 15.
b v. 11, 17, 29. c. 3: 6, 13, 22.
c c. 22: 2. Gen. 2: 9.

ψον, [x] Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ
δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν
τῶν ‡ χρυσέων," 2 [y] Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον †
καὶ τὴν ὑπομονήν σου καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι
κακούς, καὶ ‡ ἐπείρασας" τοὺς ‡ λέγοντας ἑαυτοὺς" †
ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς,
3 καὶ ‡ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ ἐβάστασας" † διὰ τὸ ὄνομά
μου ‡ καὶ οὐ κεκοπίακες" † 4 [z] ‡ ἀλλὰ" ἔχω κατὰ σοῦ,
ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ‡ ἀφῆκες". 5 μνημό-
νευε οὖν πόθεν ‡ πέπτωκας", καὶ μετανόησον, καὶ τὰ
πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι †, καὶ
κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ
μετανοήσῃς. 6 ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς [a] τὰ ἔργα
τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. 7 [b] ὁ ἔχων οὖς ἀκου-
σάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· [c] Τῷ
νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,
ὅ ἐστιν ἐν ‡ τῷ παραδείσῳ" τοῦ θεοῦ.
Δ′ 8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ‡ ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας", γρά-

septem stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum
2 Scio opera tua et laborem et patientiam, et quia non potes sustinere malos, et temtasti eos qui se dicunt apostolos et non sunt, et invenisti eos mendaces, 3 et patientiam habes, et sustenuisti propter nomen meum, et non defecisti.
4 Sed habeo adversus te quod caritatem tuam primam reliquisti. 5 Memor esto itaque unde excideris, et age paenitentiam et prima opera fac: sin autem, venio tibi et movebo candelabrum tuum de loco suo, nisi paenitentiam egeris. 6 Sed hoc habes quia odisti facta Nicolaitarum, quae et ego odi. 7 Qui habet aurem, audiat quid spiritus dicat ecclesiis. Vincenti, dabo ei edere de ligno vitae, quod est in paradiso dei mei.
8 Et angelo Zmyrnae ecclesiae scribe, Haec dicit primus

---

2. *και ὁτι* ℵC. rel. *Prms.* | om. *και* A. Memph. Æth.
— *βαστασαι Er.*] *βασταξαι* 1. 38.
— *επειρασας* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. (91.) 95. *Cmpl.* (*επειλασας* 91.) | ‡ *επειρασω* ς. *Er.* | om. *και επειρασας . . . ουκ εισιν* 1.
— *λεγοντας ἑαυτους αποστολους* AℵC. 6. 7. 14. (-*λου*). 38. (*αυτ.*) PQ. 91. 95. (Vulg.) Memph. Arm. Syr. *Cmpl.* († add. *ειναι* ℵcc. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Cl.* (ante apostolos *Fuld.*) Syr. *Prms. Cmpl.* | om. Aℵ*CP. *Am.* Arm. | ‡ *φασκοντας ειναι αποστολους* ς.? *Er.*
— *και εὑρες αυτους ψευδεις*] et Hebraeos et mendacium dicunt Arm.
3. *ὑπομονην εχεις και εβαστασας* AℵcaC. 6. 14. Q. Vulg. Memph. Arm. (*εσχες*) Æth. | *ὑπομονην εχεις και θλιψις πασας και εβαστασας* ℵ*. | ‡ *εβαστασας και ὑπομονην εχεις* ς. (7.) 38. (P.) 91 (*V.* & *C.*) (add. *με* post *εβαστ.* 7. P.) | *εβαπτισας και ὑπομονην εχεις* 1. 91. (*Btly.*) *Er.* "hoc loco additum reperi *καὶ ἐβάπτισας* id est et baptizasti, sed mendose ni fallor, quandoquidem in commentariolis graecanicis nihil erat quod ad baptismum pertineret. Suspicor scriptum fuisse *ἀπέπεμψας* id est abiecisti sive ablegasti." *Erasmi Annot.*
3. *δια*] † praem. *και* ς. *Er.* | om. AℵC: 1. 6. 7. 14. 38 *ut vid.* PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | om. et *δια* 6.
— *και ου κεκοπιακες* AC. Vulg. Memph. Æth. Syr. | *και ουκ εκοπιασας* ℵ. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. ad fin. ver. *Cmpl.* | ‡ *κεκοπιακας* ς. 1. *Er.* | *και κεκοπιακας* 38. Arm.
— fin.] † add. *και ου κεκμηκας* ς.? *Er.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
4. *αλλα* ℵ. 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *αλλ'* ς. AC. 1. 38*s.* P. *Er.*
— *ὁτι πρωτη σου αγαπην* A.
— *αφηκες* ℵ*C. | ‡ -*κας* ς. Aℵcc. 38 rel.
5. *μνημονευε*] -*νευσον* 38.
— *ουν*] om. *Cypr.* 39. 72. *Prms.*
— *πεπτωκας* A(ℵ)C. 6. 14. 38. Q. 95. *Cypr. bis.* (-*κες* ℵ.) | ‡ *εκπεπτωκας* ς. 1. 7. P. 91. Vulg.
— *ερχ. σοι*] † add. *ταχυ Elz.* ‖ *s. ταχει St.*3. Arm. (om. *σοι*) *Prms.* *ταχεῖ sic* 1. | *ταχυ* 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. | *τάχυ Er. Cmpl.* (vid. ii. 16. iii. 11.) | om. AℵCP. Vulg. Memph. Æth.
— *μετανοησεις* 7. *Er.* | -*σις* 1.
6. *εχεις Iren.* 105.] fac Arm.
— *μισης* 95. odisti *s.* odis *Iren.* 105.
— *ἁ* ℵC. rel. *Prms.* | om. A.
7. *οὑς*] *ου* 14. | aures *Prms.*
— *εκκλησιαις*] praem. *ἑπτα* A. ‖ add. *ταις ἑπτα* C. | om. ℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Er. Cmpl.*
— *νικωντι* ℵC. rel. | *νικουντι* A. | -*κοντι* 7. Q.
— *αυτῳ*] om. 91. *Cmpl.*
— *εν τῳ παραδεισῳ* Aℵ*C. 6. 7. 14. 38. Q. 95. Vulg. Æth. Syr. *Orig. Int.* ii. 169a. *Cypr.* 310. | *εν μεσῳ τῳ παραδεισῳ* ℵccP. | ‡ *εν μεσῳ του παραδεισου* ς. 1. 91. Memph. Arm. *Er.*
— *θεου*] add. *μου* 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Orig. Int.* ii. *Cypr. Prms. Cmpl.* (vid. iii. 2. rel.) | om. AℵC. 1. P. Arm. *Er.*
8. *της εν Σμυρνῃ εκκλησιας* (ℵ)C. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. *Cmpl.* eccl. quae in Smyrna Syr. (*Ζμυρνη* ℵ.) | *τῳ εν Σμυρνης εκκλησιας* A. | ‡ *της εκκλησιας Σμυρναιων* ς. (1). Arm. *Er.* (*εκκλησιασμυρναιων* 1.) | *της εκκλησιας ὁ εν σμυρΝηι* 95. | (Zmyrnae *s.* Smyrnae Vulg. Memph. *Prms.*) dixit spiritus sanctus Æth.

2. patientiam tuam *Cl.* | potest *Am**. | 7. *om.* ei *Cl.* | 8. om. ecclesiae *Am.**

ANC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

[d] c. 1:17, 18.

ψον, [d] Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο
νεκρὸς καὶ ἔζησεν, 9 Οἶδά σου † τὴν θλῖψιν καὶ τὴν
πτωχείαν· ‡ ἀλλὰ πλούσιος″ εἶ, καὶ τὴν βλασφη-
μίαν * ἐκ″ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ
οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ. 10 ‡ μὴ″
φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν· ἰδοὺ μέλλει ‡ βάλλειν″
‡ ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν″ εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε,
καὶ ἕξετε θλῖψιν ἡμερῶν δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι
θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.
11 ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ [e] ἐκ τοῦ θανάτου
τοῦ δευτέρου.

[e] c. 20:6.

et novissimus, qui fuit mortuus et vivit. 9 Scio tribulationem tuam et paupertatem tuam, sed dives es, et blasphemaris ab his qui se dicunt Iudaeos esse et non sunt, sed sunt synagoga satanae. 10 Nihil eorum timeas quae passurus es. Ecce missurus est diabolus ex vobis in carcerem, ut temtemini, et habebitis tribulationem diebus decem. Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae. 11 Qui habet aurem, audiat quid spiritus dicat ecclesiis. Qui vicerit, non laedetur a morte secunda.

E′

[f] c. 1:16.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γρά-
ψον, Τάδε λέγει ὁ ἔχων [f] τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον
τὴν ὀξεῖαν, 13 Οἶδα † ποῦ κατοικεῖς ὅπου ὁ θρόνος τοῦ
σατανᾶ, καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω
τὴν πίστιν μου [καὶ] ἐν ταῖς ἡμέραις † Ἀντίπας ὁ
μάρτυς μου ὁ πιστός * [μου]″ ὃς ἀπεκτάνθη παρ'

12 Et angelo Pergami ecclesiae scribae, Haec dicit qui habet rompheam utraque parte acutam. 13 Scio ubi habitas: ubi sedes est satanae: et tenes nomen meum, et non negasti fidem meam et in diebus Antipas, testis meus fidelis, qui occisus est apud vos, ubi

---

8. *πρωτος*] *πρωτοτοκος* A.
— *ὁ εσχατος*] om. *ὁ* 38. ‖ add. *ὁ πρωτος των νεκρων* 14.
— *ὁς*] om. 95.
9. *οιδα σου*] † add. *τα εργα και* ς. ℵ. 1. 6. 38. Q. rel. Arm. Syr. *Er. Cmpl.* | om. ACP. Vulg. Memph. Æth. *Prms.*
— *αλλα πλουσιος* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Syr. *Cmpl. Prms.* | ‡ *πλουσιος δε* ς. 1. *Er.* (sed paupertas tua dives erit Arm.)
— *εκ των λεγ.* A(ℵ)C. 6. 7. 14. 38. Q. 95. Vulg. Memph. Syr. *Prms.* (*την εκ τ. λ.* ℵ.) | * om. *εκ* ς. 1. P. 91. Arm. Æth. *Er. Cmpl.*
— *Ιουδαιους*] *-ων* ℵ* (corr.[ca].) C.
— *ἑαυτους*] *αυτους* 6.
— fin.] add. *εισιν* ℵ[cc].
10. *μη* AC. 38. Q. 95. Memph. Arm. Æth. *ut vid.* | ‡ *μηδεν* ς. ℵ. 1. 6. 7. 14. P. 91. Vulg. Syr. *Cypr.* 267. *Prms.*
— *μελλεις*] *μελλειν* 91.
— *πασχειν* AℵC. 1. 7. 38s. *Alf.* P. 91. 95. | *παθειν* 6. 14. 38. *Bch.* Q.
— *ιδου*] add. *δη* 6. Q. 91. 95. (Syr.) *Cmpl.* | om. AℵC. 1. 7. 14. 38. P. Vulg. etc. *Er.*

10. *βαλλειν* AC. (38.) P. (post *ὁ διαβ.* 38. Arm.) | *βαλλειν βαλιν sic* ℵ*. (om. *βαλιν* [ca].) | ‡ *βαλειν* ς. 1. 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Er.*
— *ὁ διαβολος* ante *εξ ὑμων* AC. 6. 7. 14. PQ. 91. Vulg. (Memph.) (Arm.) (Æth.) (*Tert.* Scorp. 12.) *Cmpl.* | ‡ post ς. ℵ. 1. *Er.* | ante *βαλειν* (38.) 95. Syr.
— *πειρασθητε*] *παραθητε* *Er.*
— *ἑξετε* ℵ. Vulg. Arm. *Er. Cmpl.* | *εχετε* C. 1. *Prms.* | *εχητε* AP.
— *ἡμερων* AℵC. 1. 7. P. 91. | *-ρας* 6. 14. 38. Q. 95. Arm. | diebus *Tert.*
— *γινου*] om. ℵ*. (add.[ca].)
— *αχρι*] *μεχρι* 38.
— *της ζωης*] *τῆς γῆς* *Er.* sic in txt. p. 193. (*της ζωης* ad imam pag. p. 192.)
11. *δευτερου*] $\bar{\beta}$. 38.
12. *εκκλησιαις* 91 (*V.* & *C.*)
— Pergami Vulg. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 961[d]. *Prms.* (quae in Pergamo Syr.)
13. *οιδα*] † add. *τα εργα σου και* ς. 1. 6. 7. 14. Q. 91. 95. Arm. Syr. | om. AℵC. 38. P. Vulg. Memph. Æth. *Prms.*
— *ὁπου* 1°.] om. 14.
— *μου* 1°.] *σου* ℵ*. (corr.[cc].)
— *πιστιν μου και* AC. 91 (*V.* & *C.*) Vulg. Memph. *Prms. Er.* | om. *μου* 14. | om. *και* ℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91 (*Btly.*) 95. *Dem.* Arm. Æth. Syr. *Cmpl.*
13. *ἡμεραις*] add. *μου* 95.
— *ἡμεραις*] add. *αἱς* 6. 14. 38. Q. 95. Æth. | add. † *εν″ αἱς* ς. ℵ[ca]. 1. 7. P. 91. (in die in quo Arm.) | add. *εν ταις* ℵ*. illis Vulg. Cl. in diebus illis *Prms.* | add. *εμαις* *Er.* | om. AC. *Am. Fuld.* Memph.
— *Αντειπας* Aℵ[cc]. | antiquis *Harl.** | spectaculum factus est Syr. | prodidisti Memph. | ad Pergamenorum de Antipa fidelissimo martyre interfecto in habitatione satanae. *Tert.* Scorp. 12. | om Æth. *ut vid.*
— *πιστος*] * add. *μου* AC. 14. Syr. | om. ℵ. 1. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. *Prms.*
— *ὁς*] om. 6. *Dem.* Æth.
— *παρ' ὑμων* 95.
— *ὁ σατανας* ante *κατοικει* AℵC. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. Æth. Syr. *Er.* (om. *ὁπου ὁ σατ. κατοικ.* 38.)
14. *αλλ'* AℵCP. rel. *αλλα* 6. 14 *Scr.* Q. 95.

10. horum *Cl.* | aliquos ex vobis *Cl.* | 13. diebus illis *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

ὑμῖν, ὅπου ‡ ὁ σατανᾶς κατοικεῖ. 14 ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ
ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον
ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ
πορνεῦσαι. 15 οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν
διδαχὴν [τῶν] Νικολαϊτῶν ‡ ὁμοίως″. 16 μετανόησον
* οὖν″· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πολεμήσω
μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. 17 ὁ
ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις· Τῷ ‡ νικοῦντι″ δώσω αὐτῷ † † τοῦ μάννα τοῦ
κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ
τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς
‡ οἶδεν″ εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

ϛ' 18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας
g c. 1: 14, 15. γράψον, Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες
αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, 19 Οἶδά σου τὰ ἔργα ‡ καὶ
τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν″, καὶ

satanas habitat. 14 Sed habeo
adversus te pauca. Habes
illic tenentes doctrinam Ba-
laam, qui docebat Balac mit-
tere scandalum coram filiis
Israhel, edere et fornicari.
15 Ita habes et tu tenentes
doctrinam Nicolaitarum simi-
liter. 16 Paenitentiam age:
si quo minus, veniam tibi cito
et pugnabo cum illis in gladio
oris mei. 17 Qui habet aurem,
audiat quid spiritus dicat eccle-
siis. Vincenti, dabo ei man-
na absconditum, et dabo
illi calculum candidum et in
calculum nomen novum scrip-
tum, quod nemo scit nisi qui
accipit. 18 Et angelo Thyatirae
ecclesiae scribe, Haec dicit
filius dei, qui habet oculos
tamquam flammam ignis, et
pedes eius similes oricalcho.
19 Novi opera tua et caritatem
et fidem et ministerium et
patientiam tuam, et opera tua

---

14. *κατα σου Orig. Int.* iii. 961[d]. | om. ℵ*. (add.[ca].)
— *ὁτι* Aℵ. rel. *Dem.* | om. C. *Fuld. Harl.* Tol.* Memph. Syr. *Prms.*
— *εχει* A.
— Βαλααμ] praem. *του* 38.
— *εδιδασκεν* AℵCP. Vulg. *Er.* | *εδιδαξεν* 6. 7. 14. 38 *Alf.* Q. 91. 95. Memph. Arm. *Orig. Int.* ii. 347[c]. *Cmpl.*
— *τῳ* Βαλακ A(C Βαλαακ) 7. 95. | Βαλαακ Q. | *τον* Βαλακ *Elz.* ℵ[ca]. 6. 38. 91. Vulg. *Cmpl.* | *τον* Βαλααμ 14. | *εν τῳ* Βαλακ 1. St. 3. *Er.* | *εν τῳ* Βαλααμ *τον* Βαλακ P. | om. ℵ*.
— *βαλειν Prms.* | *βαλλειν* ℵ[ca]. | *βασιλει* A.
— *φαγειν*] praem. *και* 6. 7. 14. Q. 95. | om. AℵC. 1. 38. P. 91. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Prms. Orig. Int.* ii.
— *ειδωλοθυτα Orig. Int.* ii. *Tert.* de Praes. haer. 33. | om. Vulg.
15. *συ*] *ου* 14*.
— *των* Νικολ. ℵ. 1. 7. 38. P. 91. 95*s*. | om. *των* AC. 6. 14. Q. Arm.
— *ὁμοιως* AℵC. 6. 7. 14. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Syr. *Prms. Cmpl.* (cum seqq. 14. (vv.) *Cmpl.* non 91. Memph. Syr.) | ‡ *ὁ μισω* ϛ. 1. Arm. *Er.* | *ὁμοιως ὁ μισω* P. | om. 38. foramen in cod. Æth.

16. *μετανοησον ουν* AC. 6. 7. 38. Q. 95. Memph. Arm. Æth. *ut vid.* | *om. *ουν* ϛ. ℵ. 1. 14. P. 91. Vulg. Syr. *Prms.*
— *σοι*] *συ* ℵ*. | om. 14. 38. Arm.
— *ρυφαια* 1. (corr. *Er.*)
— fin.] add. *και εν τη απειλη ἡ φιλανια* 7.
17. *νικουντι* AC. | ‡ *νικωντι* ϛ. ℵ. rel. || praem. *των νικολαι* 14.
— *αυτῳ Am. Fuld.* Memph. | om. ℵ. Vulg. || † add. *φαγειν* ϛ. 1. 7. 14. praem. *του* P. 91. Arm. Syr. | om. AℵC. 6. 38. Q. 95. Vulg. Memph. Æth. *Tert.* Scorp. 12.
— *του μαννα* AC. 14*. (om. *του**) 38. 95. | *το μαννα* Q. | *του ξυλου* P. || † praem. *απο* ϛ. 1. 7. P. Memph. Arm. Syr. *Prms.* | praem. *εκ.* ℵ. 91. || om. AC. 6. 14. 38. Q. 95. Vulg. Æth. *Tert.*
— *και*] om. 38. *Bch.*
— *δωσω αυτῳ* 2[0]. Vulg. | om. ℵ. 38. (mox *κενον Cmpl.*)
— *ὁ ουδεις*] om. *ὁ* ℵ*. (add.[ca].)
— *οιδεν* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *εγνω* ϛ. ? *Er.* (novit *Prms.*) | om. *ὁ ουδεις....λαμβανων* 1.
18. *της* ℵ. rel. *Er.* | om. C. | *τῳ* A. | *τοις* 1.

18. Θυατειροις AℵC. 1. P. 91. 95. Arm. (-*ραις Er.txt.*) | Θυατειρῃ 7. Q. (-*τηρῃ*) | Θυατειρᾳ 14. | Θυατειρων 38. *Er. in annot.* | Thyatirae Vulg. Memph. Æth. *Prms.*
— *εκκλησιας*] om. A.
— *υἱος*] *κυριος* 14*. (corr. man. rec.)
— *αυτου* post *οφθαλμους* ℵC. rel. | om. A. 38. Vulg. *Prms.*
— *φλογα*] *φλοξ* ℵ.
— *χαλκολιβανῳ Er.txt.* (*annot. λιβανοχαλκῳ*) | *χαλκῶ λιβάνω* 7. (P.) aurichalco Vulg. *Cl. Prms.* oricalcho *Am.* aericalco *Fuld.* fervor aeris Libani Æth. aeri Libanico Syr.
19. *τα εργα και*] om. Memph. ap. *Wtst.*
— *και την πιστιν και την αγαπην και την διακονιαν* A(C.) 95. Vulg. *Cl.* (caritatem tuam) (om. *την* 1[0]. C.) | ‡ *κ. τ. αγαπην κ. τ. διακονιαν κ. τ. πιστιν* ϛ. 1. *Er.* | *κ. τ. αγαπην κ. τ. πιστ. κ. τ. διακονιαν* ℵ[cc]. 6. 7. 14. (38.) PQ. 91. *Am.* (*Fuld.*) Memph. Arm. Æth. Syr. *Orig. Int.* iii. 75[c]. *Prms. Cmpl.* | (om. *την* 2[0]. et 3[0]. 38.) om. *και την διακονιαν* ℵ*. (add. *και διακ*[ca].)

---

14. quia habes *Cl.* | 17. *om.* "ei" *Cl.* | in calculo *Cl. Am.*** | 18. Tyathirae *Am.* | oculus *Am.** | aurichalco *Cl.* | 19. et fidem et charitatem tuam *Cl.*

Aℵ C
1. 6. 7. 14. 38.
PQ.
91. 95.

τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, † τὰ ἔσχατα
πλείονα τῶν πρώτων. 20 ‡ Ἀλλὰ″ ἔχω κατὰ σοῦ † ὅτι
‡ ἀφεῖς″ τὴν γυναῖκα, ‡ Ἰεζαβὲλ″ ‡ ἡ λέγουσα″
ἑαυτὴν προφῆτιν, * καὶ″ ‡ διδάσκει καὶ πλανᾷ″ * τοὺς″
ἐμοὺς δούλους, πορνεῦσαι καὶ ‡ φαγεῖν εἰδωλόθυτα″.
21 καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ * καὶ οὐ
θέλει μετανοῆσαι″ ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς †. 22 ἰδοὺ †
βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ᾽
αὐτῆς εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ ‡ μετανοήσουσιν″
ἐκ τῶν ἔργων ‡ αὐτῆς″ 23 καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ
ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι
h ἐγώ εἰμι ὁ ‡ ἐραυνῶν″ νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ
δώσω ὑμῖν i ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. 24 ὑμῖν δὲ
λέγω ‡ τοῖς″ λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ
ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην, † οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν
τὰ ‡ βάθεα″ τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν, Οὐ ‡ βάλλω″

h Jer. 11:20. 17:10.
i Psa. 61 (62): 13.

novissima plura prioribus. 20 Sed
habeo adversus te quia per-
mittis mulierem Hiezabel, quae
se dicit propheten, docere et se-
ducere servos meos fornicari et
manducare de idolothytis. 21 Et
dedi illi tempus ut paeniten-
tiam ageret, et non vult
paeniteri a fornicatione sua.
22 Ecce mitto eam in lectum, et
qui moechantur cum ea in tri-
bulationem maximam, nisi
paenitentiam egerint ab operi-
bus suis. 23 Et filios eius in-
terficiam in mortem, et scient
omnes ecclesiae quia ego sum
scrutans renes et corda, et
dabo unicuique vestrum se-
cundum opera vestra. Vobis
autem dico, 24 ceteris qui
Thyatirae estis, quicumque
non habent doctrinam hanc,
qui non cognoverunt alti-
tudines satanae, quemammo-
dum dicunt. Non mittam
super vos aliud pondus: 25 ta-
men id quod habetis tenete

---

19. *την ὑπομ.*] om. *την* A.
— *σου* 2°] om. ℵ. *Prms.*
— *τα εσχ.*] † praem. *και* ς. 1. *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. (Arm.) Æth. Syr. *Orig. Int.* iii. *Prms. Cmpl.*
20. *αλλα* AQ. 95. | ‡ *αλλ᾽* ς. ℵC. 6. 7. 14. 38. P. 91.
— *κατα σου*] † add. *ολιγα* ς. 1. Vulg. *Cl. Er.* | add. *πολυ* ℵ. (Arm.) multa *Cypr.* 72. *Prms.* | om. AC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Æth. Syr. *Cmpl.*
— *αφεις* Aℵ*C. 6. 7. 14. PQ. 91. *Cmpl.* | *αφιης* 95. | *αφηκας* ℵ^ca. Arm. | *ποθεις* 38. | ‡ *εας* ς. ? *Er.* | om. 1 (et *ὁτι*).
— *γυναικα*] add. *σου* A. 6. 14. Q. 91. (*V.* & *C.*) Syr. *Cypr.* 72. *Prms. Cmpl.* (add. *την*). | om. ℵC. 1. 7. 38. P. 91s. (*Btly.*) 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Er. Tert.* de Pud. 19. | add. *την* A.
— Ιεζαβελ A(ℵ)C. 1. 6. 14. 38s. *Alf.* PQ. 91. 95. Memph. *Er. Cmpl.* (Ιαζεβελ ℵ* corr.^ca.) | ‡ Ιεζαβηλ ς. 38s. *Bch.* | haereticam enim feminam, quae quod didicerat a Nicolaitis docere susceperat et in ecclesiam latenter introducebat merito ad paenitentiam urgebat *Tert.* de Pud. 19.
20. *ἡ λεγουσα* Aℵ*C. | *ἡ λεγει* 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *την λεγουσαν* ς. ℵ^c. 1. 38. P. *Er.* | quae se propheten dicit *Tert.* | quae se dicit propheten *Cypr. Prms.* (-tam).
— *ἑαυτην*] *αυτην* Q.
— *προφητιν* | *προφητην* (ℵ^c*.) 7. PQ. (*προφητειαν ειναι* ℵ*. -*τιν ειναι*^ca.)
— *και* ante *διδασκ.* AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91 (*V.* & *C.*) 95. Memph. Arm. Æth. Syr. *Tert. Cmpl.* | *ἡ* 91 (*Btly.*) | * om. ς. Vulg. *Cypr. Er.*
— *διδασκει και πλανα* AℵC. (6.) 7. 14. 38. PQ. 91. 95. (Memph.) Æth. (Arm.) Syr. *Tert. Cmpl.* (? *διδασκειν* 6.) | *διδασκει και πλαναται* 1. | ‡ *διδασκειν και πλανασθαι* ς. ? *Er.* Vulg. *Cypr. Prms.*
— *τους εμους* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. | * om. *τους* ς. 1. *Er.*
— *φαγειν* ante *ειδωλοθυτα* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Tert. Cypr. Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. 1. *Er.*
21. *αυτη Tert.* de Pud. 19. *Cypr.* 72. | *αυτην* 95. | *αυτοις* Arm.
— *μετανοησει* 7.
— *εκ της πορν.* praem. *και ου θελει μετανοησαι* (A)ℵ^ca. 6. (7.) 14. (38.) PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Tert. Cypr. Prms. Cmpl.* (*ουκ ηθελησεν* A. *ου θελοι* 7. *ει μεν θελει* 38). | * om. ς. ℵ*. 1. Arm. *Er.*
21. *πορν. αυτης*] *ταυτης* ℵ. *αυτων* Arm. | † add. *και ου μετενοησεν* ς. 1. Arm. *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Tert. Cypr. Prms. Cmpl.*
22. *ιδου Tert.* de Pud. 19. | *ειδ᾽ ου* 38. ‖ † add. *εγω* ς. 1. (add.^1) Arm. *Er.* | om. AℵC. 1*. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. *Tert. Prms. Cmpl.*
— *βαλλω* AC. 1. 6. 7. 14. 91. 95. *Am. Fuld.* | *βαλω* ℵ^ca. 38. PQ. Vulg. *Cl.* (*βάλω* Q.) | *καλω* ℵ*. | dabo *Tert.*
— *κλινην Tert. Cypr. Prms.* | *φυλακην* A. | *καμινον* Arm.
— *μοιχευσαν τας* 14.
— *μετανοησουσιν* Aℵ. | ‡ -*σωσιν* ς. C. 1. 6. 14. 38. PQ. 91. 95.
— *εργ. αυτης* ℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Fuld. Tol. Harl.** Syr. *Tert. Cmpl.* | ‡ *εργ. αυτων* ς. A. 1. Vulg. *Am. Cl. Dem.* Memph. Arm. Æth. *Cypr. Prms. Er.*

---

20. adv. te pauca *Cl.* | permittes *Am.** | 21. paenitere *Cl.* | 22. mittam *Cl.* | in tribulatione maxima erunt *Cl.* | ab operibus suis egerint *Cl.* | 23. in morte *Cl.* | opera sua *Cl.* | 24. et ceteris *Cl.* | et qui non *Cl.* | altitudinis *Am.** |

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· 25 πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε,
‡ ἄχρι″ οὗ ἂν ἥξω. 26 καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι
k Psa. 2:8, 9. c. 12:5. c. 19:15. τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν k ἐπὶ τῶν
ἐθνῶν· 27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ
σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται, 28 ὡς κἀγὼ εἴληφα
l c. 22:16. παρὰ τοῦ πατρός μου· l καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα
τὸν πρωϊνόν. 29 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

donec veniam. 26 Et qui vicerit et qui custodierit usque in finem opera mea, dabo ei potestatem super gentes, 27 et reget illas in virga ferrea, tamquam vas figuli confringentur, 28 sicut et ego accepi a patre meo, et dabo illi stellam matutinam. 29 Qui habet aurem, audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

III. ζ'
1 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας
m c. 1:4, 16. γράψον, m Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ
θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας, Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι †
ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. 2 γίνου γρηγορῶν,
καὶ ‡ στήρισον″ τὰ λοιπὰ ἃ ‡ ἔμελλον″ ἀποθανεῖν·
οὐ γὰρ εὕρηκά σου [τὰ] ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ * μου″. 3 μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ
n c. 16:15. Matt. 24:42. 1 Thes. 5:2. ἤκουσας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. n ἐὰν οὖν μὴ

1 Et angelo ecclesiae Sardis scribe, Haec dicit qui habet septem spiritus dei et septem stellas. Scio opera tua, quia nomen habes quod vivas, et mortuus es. 2 Esto vigilans, et confirma cetera quae moritura erant. Non enim invenio opera tua plena coram deo meo. 3 In mente ergo habe qualiter acceperis et audieris, et serva et paenitentiam age. Si ergo non vigilaveris, veniam

---

23. *και* 1°.] om. A. Memph.
— *αυτης*] *αυτων* Arm.
— *εν*] om. 14.
— *ερaυνων* AC. | ‡ *ερευνων* ς. ℵ. 1. rel.
— *τα εργα*] om. *τα* C.
— *ὑμων* *Am. Fuld. Dem. Harl.* Æth. Syr. *Prms.* | *αυτου* 38. Q. | sua Vulg. *Cl.* Memph. Arm.
24. *ὑμιν δε*] om. *δε* 6.
— *τοις λοιπ.* A(ℵ)C. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* (*τοις εν λ.* ℵ*. | om. *εν* ℵ^ca.) | ‡ *και λοιποις* ς. *Er.* Vulg. *Cl.* | om. Arm.
— *Θυατειροις* Aℵ*C. 1. 7. 38. P. 91. 95. | *-ραις* 14. Q. *Er.* | *-ρη* ℵ^c. | Thyatirae Vulg.
— *ὁσοι*] *οἱ* ℵ^ca. (sed *ὁσοι*^cc.)
— *ουκ*] om. ℵ*. (add.^c)
— *οἱτινες*] † praem. *και* ς. *Er.* Vulg. *Cl.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
— *βαθεα* AC. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *βαθη* ς. ℵ. 1. P. *Er.*
— *βαλλω* AC. 6. 7. 38. P. 95. Syr. | ‡ *βαλω* ς. ℵ. (1.) 14. Q. 91. Vulg. Memph. *Prms.* (*βάλω* 1.)
25. *αχρι*] ℵC. | ‡ *αχρις* ς. PQ. | *ἑως* A.
— *οὐ* om. 6*. (supra.)
25. *αν*] om. 38.
— *αν ηξω* AℵC. 1. 6. 7. 38. P. 91. Vulg. Memph. Arm. Syr. | *ανοιξω* 14. Q. 95. | dum miserear Æth.
26. *και* 1°.] om. 7. 38.
— *επι*] om. ℵ*. (add.^ca.)
27. *συντριβεται* AℵC. 1. 7. 38. *Er.* | *συντριβησεται* 6. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Syr. *Cmpl.* | confregit Memph. Arm. Æth.
28. *πρoινον* AQ.
1. *εκκλησιας*] om. Syr. | *-αις* C.
— Sardis Vulg. Memph. *Prms.*
— *ἑπτα πνευματα* *Elz.* AℵC. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | om. *ἑπτα* *St.* 3. *Er.*
— *ονομα*] † praem. *το* ς. *Er.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. *Cmpl.*
— *ὁτι ζης* AℵC. (1.) 7. 38. P. 91. Vulg. Memph. Syr. *Prms. Cmpl.* (*ὁτι ζωῆς* 1. *Er.*) | *και ζης*. 6. 14. Q. 95. | viventis Arm.
— *και* ult.] om. 14.
2. *εγρηγορων* ℵ*.
— *στηρισον* AC. 6. (7.) 38*s.* *Alf.* P. 95. | ‡ *στηριξον* ς. ℵ. 1. 14. Q. 91. *Cmpl.* (*στηρηζων* 7. | *στήρηξον* *Er.*)
— *ἁ*] om. 14.
— *εμελλον* AℵC. 38. P. Vulg. Memph. Syr. *Prms.* | *ημελλεν* 7. | *εμελλε* 1*mg.* (om.*txt.*) | ‡ *μελλει* ς.*Er.* | *εμελλες*. 6. 14. 91. 95. Arm. *εμελες* *Cmpl.* | *ημελλες* Q. | qui in eo sunt Æth.
2. *αποθανειν* AℵC. (1 *mg.*) 7. 38. P. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Er.* | ut moriantur Æth. (*αποθηνην* 1 *mg.* om. *txt.*) | *αποβαλλειν* 6. 14. Q. 95. | *αποβαλειν* 91. *Cmpl.* (*ἁ εμελλε....πεπληρωμενα* om. 1*. add.*mg.*)
— *ευρηκαν* Q.
— *τα εργα* ℵ. rel. *Cmpl.* | om. *τα* AC. 1 *mg.* *Er.*
— *θεου μου* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | * om. *μου* ς. 1. Arm. *Er.*
3. *ουν* 1°. Vulg. Memph. Arm. Syr. | om. ℵ. 14. Æth. *Prms.*
— *και ηκουσας και τηρει* AℵC. 1. 7. 38. P. 91. Vulg. (Arm.) | et erraveris et observa Memph. *Wilkins.* | om. 6. 14. Q. 95. | (om. *ειληφας και* Arm.)

26. et custodierit *Cl.* | dabo illi *Cl.* | 27. et tamquam *Cl.*

AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.
3. γνῷς.
° Matt. 10:32. Luc. 12:8.
Η′
7. ὁ ἀληθ. ὁ ἅγ.
ᵖ Is. 22:22.
ᑫ 2 Cor. 2:12.
8. ἠνεῳγμ.

γρηγορήσῃς, ἥξω † ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ ‡ γνώσῃ″
ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ. 4 * ἀλλὰ″ ἔχεις ὀλίγα ὀνό-
ματα † ἐν Σάρδεσιν ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν,
καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί
εἰσιν. 5 Ὁ νικῶν ‡ οὕτως″ περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις
λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς
βίβλου τῆς ζωῆς, ° καὶ ‡ ὁμολογήσω″ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
αὐτοῦ. 6 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει
ταῖς ἐκκλησίαις.

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας
γράψον, Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ᵖ ὁ ἔχων
τὴν ‡ κλεῖν″ † ‡ Δαυείδ″, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς ‡ κλεί-
σει″, καὶ ‡ κλείων″ καὶ οὐδεὶς ‡ ἀνοίξει″, 8 οἶδά σου
τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου ᑫ θύραν ἀνεῳγμέ-
νην, ‡ ἣν″ οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν
ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ

ad te tamquam fur, et nescies
qua hora veniam ad te. 4 Sed
habes pauca nomina in Sardis
qui non inquinaverunt vestimenta sua, et ambulant mecum
in albis, quia digni sunt. 5 Qui
vicerit, sic vestietur vestimentis
albis, et non delebo nomen
eius de libro vitae, et confitebor nomen eius coram patre
meo et coram angelis eius.
6 Qui habet aurem, audiat quid
spiritus dicat ecclesiis.

7 Et angelo Philadelphiae
ecclesiae scribe, Haec dicit
sanctus et verus, qui habet
clavem David; qui aperit et
nemo claudit, claudit et nemo
aperit. 8 Scio opera tua: ecce
dedi coram te ostium apertum,
quod nemo potest claudere;
quia modicam habes virtutem,
et servasti verbum meum et
non negasti nomen meum.

3. *γρηγορησης* Vulg. | *-σεις* 7. | *μετανοησης* ℵ*. (corr.ca.) *Prms.* | non egeris paenitentiam et non vigilaveris Memph. *Wilkins.*
— *ἡξω*] *ἡξει* 14. ‖ † add. *επι σε* ς. ℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Cl. Am.* Syr. (*Prms.*) *Er. Cmpl.* | om. AC. 1. P. *Fuld. Tol. Harl.* * Dem.* Memph. Arm. Æth.
— *γνωση* ℵ. (7. *-σει*) 14. 38. Q. 95. ‡ *γνως* ς. AC. 1. P. 91. (nemo scit Arm.)
— *ποιαν*] *οιαν* ℵ. (adventum meum Arm.)
— *ηξω* 2°.] *ηξα* 95.
4. *αλλα* AℵC. (6.) (7.) 14. 38. (P.) (Q.) (91.) (95.) Vulg. Memph. | verum *Prms.* (*αλλ'* 6. 7. PQ. 91. 95. *Cmpl.*) | * om. ς. 1. Arm. *Er.*
— *εχεις ολιγα ονοματα* AℵC. 1. 38. P. Vulg. Memph. Arm. (Æth.) Syr. *Orig. Int.* iii. 947b. *Prms. Er.* | *ολιγα εχεις ονοματα* 7. Q. 91. 95. *Cmpl.* | *ολιγα ονοματα εχεις* 6. 14.
— *εν Σαρδ.*] † praem. *και* ς. 1. *Prms. Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.*
— *ἁ* AℵC. 7. 14. PQ. 91. 95. | *οἱ* 1. 38. Vulg. Memph. Arm. *Tert.* de Res. car. 27. *Prms. Er.*

4. *αυτων*] *ἑαυτων* C. ‖ add. cum mulieribus Memph. Æth.
— *μετ' εμου*] om. Arm. | tecum Æth.
5. *ὁ νικων* 1 *mg.* (om. *txt.*)
— *οὑτως* Aℵ*C. 91. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | ‡ *οὑτος* ς. ℵca. 1. rel.
— *περιβαλειται* Vulg. Memph. *Prms.* | *περιβαλλεται* C. *περιβαλλειται* *Cmpl.*
— *εξαλειψω*] *απαλειψω* 38.
— *εκ της βιβλου....ονομα αυτου* | nec deleri de libro vitae *Tert.* Scorp. 12. om. 1. | om. *της* *Er.* | (*εν τῃ βιβλῳ* 91.)
— *ὁμολογησω* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *εξομολογησομαι* ς. *Er.*
— *ενωπιον* 1°.] *εμπροσθεν* ℵ.
— *και* ult.°] om. 7.
7. *και* 1°. *Orig.* ii. 525a. *Hil.* 5b. | om. 38. *Alf. Prms.*
— *εν Φιλαδελφιᾳ* *Orig.* ii. | *Φιλαδελφιας* A. | Philadelphiae Vulg. Memph. Æth. *Hil. Prms.*
— *εκκλησιας* *Orig.* ii. *Hil. Prms.* | *-αις* ℵ*.
— *ὁ αληθινος* ante *ὁ ἁγιος* Aℵ. | post C. 38. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Orig.* ii. *Prms. Hil.*

7. *την κλ.* *Orig.* ii. iv. 97e. | om. *την* ℵ*. (add.ca.)
— *κλειν* AℵC. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. *Orig.* iv. *Cmpl.* | ‡ *κλειδα* ς. 1. 14. Syr. *Er. Orig.* ii.
— *Δαυειδ* *Iren.* 253. *Orig.* ii. iv. *Hil.* 5b. | *ἁδου* 7. (non Memph.) † praem. *του* ς. ℵ. 1. PQ. 91. (*Δαυιδ* *Cmpl.*) *Orig.* ii. iv. | om. AC. 38.
— *ὁ ανοιγων* *Hipp.* in Dan. (159 *Lagarde*) *Orig.* ii. iv. *Hil. Prms. Er. Cmpl.* | *και ανυγων* ℵ. | aperiet *Iren.* 253. | "et nemo aperit et nemo occludit praeterquam ille" Æth.
— *κλεισει* AℵC. (7.) 14. (38.) PQ. 91. 95. *Iren. Orig.* ii. iv. *Hil. Prms. Cmpl.* (*κλειση* 7. *κλησει* 38 *Bch.*) | ‡ *κλειει* ς. 1. 6. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Hipp. Orig. Int.* iv. 506d. *Er.* ‖ add. *αυτην* 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.* | om. AℵC. 1. 6. 38. P. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Iren. Hipp. Orig.* ii. iii. *Orig. Int.* iv. *Hil. Prms. Er.* ‖ add. postea *ει μη ὁ ανοιγων* 7. 14. Q. 91. 95. (*Cmpl.* *ὁ μη*) | om. rel. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Iren. Hipp. Orig.* ii. iv. *Orig. Int.* iv. *Hil. Prms. Er.*

4. ambulabunt *Cl.* | 7. cludit, cludit *Am**. | 8. cludere *Am.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. 9 ἰδοὺ ‡ δίδω″ ἐκ τῆς συναγω-
γῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους
εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται· r ἰδοὺ ποιήσω
αὐτοὺς ἵνα ‡ ἥξουσιν″ καὶ ‡ προσκυνήσουσιν″ ἐνώ-
πιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγά-
πησά σε. 10 ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς
μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ
τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης,
πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. 11 † ἔρχομαι
ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν
σου. 12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ
τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω
ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς
πόλεως τοῦ θεοῦ μου, s τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ἡ
καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ
τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. 13 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί
τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

r Isa. 45:14. 49:23. 60:14.

s c. 21:2. Gal. 4:26.

9 Ecce dabo de synagoga satanae qui dicunt se Iudaeos esse et non sunt, sed mentiuntur: ecce faciam illos ut veniant et adorent ante pedes tuos, et scient quia ego dilexi te.
10 Quoniam servasti verbum patientiae meae, et ego te servabo ab hora temtationis quae ventura est in orbem universum temtare habitantes in terram.
11 Venio cito: tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.
12 Qui vicerit, faciam illum columnam in templo dei mei, et foras non egredietur amplius; et scribam super eum nomen dei mei et nomen civitatis dei mei, novae Hierusalem, quae descendit de caelo a deo meo, et nomen meum novum.
13 Qui habet aurem, audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

7. *και κλειων* (A)ℵ*. 1. 6. 7. 38. P. Memph. *Hipp. Orig.* ii. 525ᵇ. iv. *Prms.* claudit Vulg. | om. *και* A. Vulg. (cum punctis ℵ, at rursus rasis). | ‡ *και κλειει* ς. C. Arm. Syr. *Er.* | claudet *Iren.* claudit *Orig. Int.* iv. | om. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.*

— *ανοιξει* ℵ. (-*νυξ*.) 6. 7. (-*ξη*) 14. 38. Q. 91. 95. Memph. *Iren. Orig.* ii. iv. *Hil.* 5ᵇ. *Cmpl.* | ‡ *ανοιγει* ς. ACP. Vulg. Arm. Syr. *Hipp. Orig. Int.* iv. *Prms. Er.* (praem. *εστιν ὁς* Arm.) | *ανειγει* 1.

8. *σου* post *τα εργα* ℵ. Vulg. | ante *Orig.* ii. 525ᵇ.

— *ιδου Orig.* ii. 525ᵇ. | *οδου* 14* *Scr.*

— *θυραν* ante *ενωπιον σου* 95. *Orig.* ii.

— *ανεωγμενην* AC. rel. *Orig.* ii. | *ηνεωγμενην* ℵ. 38. P.

— *ἡν* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Orig.* ii. *Cmpl.* ‡ *και* ς. 1. *Er.*

— *αυτην Orig.* ii. om. ℵ. vv. *Prms.*

— *μικραν*] *μακραν* 14. ‖ praem. *ου* 38.

— *τον λογον*] *τα εργα* 95.

— *εχεις*] *εχει* 91.

9. *διδω* AC.] ‡ *διδωμι* ς. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. | dabo Vulg. Memph. *Prms.* | *δεδωκα* ℵ.

— *λεγοντων*] *λεγομενων* 6.

9. *ιδου* 2°. *Er.* | *και* 1. | om. Arm.

— *ἡξουσιν* AℵCP. 6. *Cmpl.* | ‡ *ἡξωσιν* ς. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Er.* | *ἡξω* 1.

— *προσκυνησουσιν* AℵC. 1. P. | ‡ -*σωσιν* ς. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Er.*

— *γνωσιν* AC. 1. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. (add. omnes Memph.) *γνωσῃ* ℵ. 14.

— *εγω* Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. | om. 6. 14. Q. 91 (*V.* & *C.*) 95. *Prms. Cmpl.*

10. *ὁτι* ℵC. rel. Vulg. Memph. Arm. Syr. | *και* A. | *και ὁτι* 38.

— *τηρησω*] om. ℵ.

11. † praem. *ιδου* ς. Vulg. *Cl. Fuld. Dem.* Arm. Æth. *Er.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Tol.* Memph. Syr. *Prms. Cmpl.*

— *ταχυ*] *ταχει* 14* *Scr.*

— *εχης* 1. (non *Er.*)

— *ἱνα μηδεις λαβῃ* Vulg. Memph. Arm. Syr. *Cypr.* 201. 251. 266. (*Prms.*) | *ἱνα μη λαβη τις ταχυ* 7.

12. *αυτον* 1°.] *αυτω* ℵ*. (corr.ᶜᵃ.)

— *εν*] om. ℵ*. (add.ᶜᵃ.)

— *ναῳ Orig.* iv. 208ᵃ. *Prms. Er. Cmpl.* | *λαῳ Elz.* 1624. et 1633. | *ονοματι* 95.

— *ετι*] om. ℵ. *ἐτη* 95.

12. *επ' αυτον*] om. C. *Er.* | *επ' αυτου Cmpl.*

— *το ονομα* 1°.] add. *μου και το ονομα* 38.

— *τ. θεου μου κ. τ. ονομα*] om. Q.

— *και το ονομα τ. πολεως τ. θεου μου Er.* | om. 1.

— *μου* 3°.] om. 14.

— *ἡ καταβαινουσα St.* 3. Aℵ*C. 1. (P.) (Arm.) (Syr.) *Er.* (-*βεννουσα* P.) | *ἡ καταβαινει Elz.* 6. 7. 14. 38. *Alf.* Q. 91. 95. Vulg. Memph. *Cmpl.* | *της καταβαινουσης* ℵᶜᵃ.

— *εκ τ. ουρ.* AℵC. 1. 14. 38. PQ. 91. | *απο τ. ουρ.* 6. 7. 95. ex *ου* priore in *ουρανου* ℵᶜᵃ. *θυ̅* fecerat, sed *ου* ipse restituit.

— *απο*] om. 7.

— *θεου μου*] om. *μου* 6.

— *μου* ult. AℵC. 1. P. 91. Vulg. *Am.* Memph. Æth. Syr. *Prms.* | om. 6. 7. 14. 38. Q. 95. *Fuld.* Arm.

13. *ὁ εχων*] *ὁ* parvum supra lin. ℵ?*.

10. servabo te *Cl.* | in terra *Cl.* | 11. Ecce venio *Cl.*

A ℵ (C) Θ'
1. 6. 7. 14. 38.
PQ.
91. 95.
t c. 19:11.
u Col. 1:15.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ‡ ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας″
γράψον, Τάδε λέγει ὁ Ἀμήν, t ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς
καὶ ἀληθινός, u ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ, 15 Οἶδά
σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστός· ὄφελον
ψυχρὸς ‡ ἦς″, ἢ ζεστός· 16 οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ
οὔτε ‡ ζεστὸς οὔτε ψυχρὸς″, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ
στόματός μου. 17 ὅτι λέγεις ὅτι Πλούσιός εἰμι, καὶ
πεπλούτηκα, καὶ ‡ οὐδὲν″ χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας
ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ
τυφλὸς καὶ γυμνός. 18 συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ’
ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρός, ἵνα πλουτήσῃς,
καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ
αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ ‡ κολλύριον″ ‡ ἔγχρι-
σαι″ τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς. 19 v ἐγὼ
ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ‡ ζήλευε″ οὖν
καὶ μετανόησον.¶ 20 w Ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ
κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν
θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ δειπνήσω μετ’

v Prov. 3:12. Heb. 12:6.
19. ζήλωσον.
¶ C.
w Cant. 5:2

14 Et angelo Laodiciae ecclesiae scribe. Haec dicit Amen, testis fidelis et verus, qui est principium creaturae dei.
15 Scio opera tua, quia neque frigidus es neque calidus. Utinam frigidus esses aut calidus.
16 Sed quia tepidus es et nec frigidus nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.
17 Quia dicis quod dives sum et locupletatus et nullius egeo, et nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper et caecus et nudus,
18 suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum ut locuples fias, et vestimentis albis induaris et non appareat confusio nuditatis tuae, et collyrio inunge oculos tuos ut videas.
19 Ego quos amo, arguo et castigo: aemulare ergo et paenitentiam age.
20 Ecce sto ad ostium et pulso: si quis audierit vocem meam et aperuerit ianuam, introibo ad illum et cenabo

14. *της εν Λαοδικειᾳ εκκλησιας* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. (95.) *Cmpl.* om. *εκκλησιας* 95. | ‡ *της εκκλησιας Λαοδικεων* ς. 1. *Er.* | Laodiciae Vulg.*m.* Memph. Arm. Æth. *Prms.*
— *ὁ αμην*] om. *ὁ* *Er.* ille amen *m.* amen. Vulg. ‖ add. *και* ℵ*. (om.ca.) Æth.
— *και αληθ.* A. 1. 6*s*. 38. PQ. 91. 95. Vulg. *m.* Memph. Arm. Æth. *και ὁ αληθ.* C. | *ὁ αληθ.* ℵ. 7. 14. Syr. ‖ add. *και* ℵ. Æth.
— *κτισεως*] *εκκλησιας* ℵ*. (corr.ca.)
15. *ει*] om. ℵ*. (add.ca.) ‖ (*ὁτι οὐτε ζεστος* *m.* Syr. *om. ψυχρος ει ουτε*).
— *οφελον...ζεστος* *Prms.* | om. A. 1.
— *οφελος* 7.
— *ης* ℵC. 6. 7. 14. 38. Q. (*εις*) P. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *ειης* ς. *Er.*
16. *οτι ουτως* ℵ.] om. Arm.
— *χλιαρος*] *χλιερος* ℵ*. (corr.ca.)
— *ουτε* post *και* AℵC. 1. 38. Q. Vulg. Memph. (om. *και*) Arm. | *ου* 6. 7. 14. 91. 95. Syr. | om. cum ver. seq. Æth.
— *ζεστος ουτε ψυχρος* ℵC. 1. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Memph. Arm. Syr. *Cmpl.* | ‡ *ψυχ. ουτε ζεσ.* ς. AP. Vulg. *Er.* | om. *m.* *Harl.** Æth. *Prms.* ‖ add. *ει* ℵ(* post *ψυχρος*, post *ζεστος*ca. vel.cc.)

16. *μελλω σε εμεσαι εκ* Vulg. | *πανσε* sic ℵ*. (corr.ca. sed habet *εμιν*) ‖ ante *εκ*] *και ελεγχω σε* 38.
17. *ὁτι πλουσιος* AC. 1. 6. 38. 95. Vulg. Syr. *Er.* | om. *ὁτι* ℵ. 7. 14. PQ. 91. *m.* Memph. Arm. Æth. *Cypr.* 241. *Prms.* *Cmpl.*
— *ουδεν* AC. *m.* | ‡ *ουδενος* ς. ℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg.
— *ὁτι ταλαιπωρος ει* ℵ*. (om. *συ* et *ὁ*; sed add.ca.)
— *ελεεινος*] praem. *ὁ* A. 6. 7. 38. Q. 91. *Cmpl.* | om. ℵC. 1. 14. P. 95. Arm. *Er.* (*ελεινος* AC.)
— *και γυμνος* ante *και τυφλος* 7. *m.* Arm. Æth. | ctra, *Cypr.* 241. *Prms.*
18. *συμβ. σοι*] add. *ουν* 38. Memph.
— *αγορασον* 38.
— *χρυσιον* ante *παρ' εμου* 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Memph. *Cmpl.* | post AℵC. 1. Vulg. *m.* Arm. Æth. Syr. *Cypr.* 241. *Er.*
— *εκ πυρας* Q.
— *πλουτιζεις* 7.
— *περιβαλη*] -*λει* 7. | -*λλη* 14. Q.
— *και* 2°. om. *Cmpl.*
— *μη*] om. 91.
— *φανερωθῃ*] *φανῃ* 14. | add. in te *Cypr.* 241. *Prms.*

18. *αισχυνη*] *ασχημοσυνη* 7. P.
— *κολλυριον* ℵC. 6. 7. 14. (38. *Alf.* Q. *κολυρ.*). Vulg. *m.* *Cypr.* 241. *Prms.* | ‡ *κολλουριον* ς. A. 1. (P.) 91. 95. *Er.* *in Annot.* (*κολουριον* P.) | *καλοουριον* Memph. *Cmpl.* | *κουλλουριον* *Er. txt.*
— *εγχρισαι* AℵC. 7. Memph. | ‡ *εγχρισον* ς. 1. P. 91. Vulg. *m.* Arm. | *ἱνα ἐγχρισῃ* 6. 14. 38. (om. *ἱνα*). 95. | *ἱνα εγχρισει* Q. ‖ add. *επι* 91 (*V.* & *C.*) *Cmpl.*
— fin. *βλεπεις* 7.
19. *εαν*] *αν* ℵ.
— *ζηλευε* AC. 14. Q. 95. | ‡ *ζηλωσον* ς. ℵ. 1. 7. 38. P. | *ζητησον* 91. | *ζηλου* 6. (crede *Prms.*)
— *ουν*] om. 7.
20. *ακουσῃ της φωνης μου και*] om. *Orig.* iv. (242c.) 406c. *Orig. Int.* iii. 110b. 406a. *Hil.* 311a.
— *ανοιξῃ* *Orig.* iii. *Orig. Int.* iii. *bis.* iv. 406c. | *ανοιξω* ℵ.
— *εισελευσομαι*] praem. *και* ℵ. 6. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.* | om. A. 1. 7. 38. P.

17. dices *Am**. | mirabiles *Am.** | 20. aperuit mihi januam intrabo *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ᾽ ἐμοῦ. 21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ
καθίσαι μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα,
καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ.
22 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς
ἐκκλησίαις.

cum illo et ipse mecum. 21 Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut et ego vici et sedi cum patre meo in throno eius. 22 Qui habet aurem, audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

IV. Ι′

[x] c. 1:10.
[y] c. 1:1. 22:6.
[z] Ezek. 1:26. rel.
3. [καὶ ὁ καθ.]

1 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν
τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, ἣν ἤκουσα[x] ὡς
σάλπιγγος λαλούσης μετ᾽ ἐμοῦ ‡ λέγων″, Ἀνάβα
ὧδε, καὶ δείξω σοι[y] ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα.
2 † εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι, καὶ[z] ἰδοὺ θρόνος
ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ ‡ τὸν θρόνον″ καθήμε-
νος· 3 καὶ ὁ καθήμενος † ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι
καὶ ‡ σαρδίῳ″· καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιος
ὁράσει σμαραγδίνῳ. 4 καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι
‡ εἴκοσι † τέσσαρες″· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους † † εἴκοσι †
τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημέ-
νους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ † ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν

1 Post haec vidi, et ecce ostium apertum in caelo, et vox prima quam audivi tamquam tubae loquentis mecum, dicens Ascende huc, et ostendam tibi quae oportet fieri post haec. 2 Statim fui in spiritu: et ecce sedes posita erat in caelo, et super sedem sedens, 3 et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis et sardini, et iris erat in circuitu sedis similis visionis zmaragdinae. 4 Et in circuitu sedis sedilia viginti quattuor, et super thronos viginti quattuor seniores sedentes, circumamictos vestimentis albis, et in capitibus eorum coronas

Vulg. *m.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Orig.* iii. *Orig. Int.* iii. *bis.* iv. 406[c]. *Hil.* 311[a]. *Er.*
20. *μετ᾽ αυτον* 14* *Scr.*
21. *εκαθησα* 14.
1. *ειδον* 38. rel. | *ιδων* Q. | *ιδον* Aℵ.
— *ηνεωγμενη* Aℵ. 1. 38*s.* P. *Er.* | *ανεωγμενη* 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *ἡ φωνη*] om. *ἡ* 38. 91 (*V.* & *C.*) ‖ praem. *ιδου* ℵ. *Prms.*
— *λαλουσης*] *-σαν* ℵ. loquentem *Prms.*
— *λεγων* Aℵ*. 6. 14. Q. 95. | ‡ *λεγουσα* ς. ℵ[ca]. 1. 38. P. 91. *Er. Cmpl.* (om. *Prms.*) ‖ *και λεγουσης* 7.
— *αναβα* ℵ. 1. 6. 7. 14. 38*s.* PQ. 91. 95. | *-βηθι* A.
— *ἁ* ℵ. rel. Vulg. Memph. *Prms.* | *ὁσα* A.
2. *ευθεως*] om. Memph. † praem. *και* ς. 1. 7. 38*s.* P. 91. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. Æth. | om. Aℵ. 6. 14. Q. 95. *Am. Fuld.* Syr. *Prms.* | *ευθεως δε* ℵ[ca].
— *επι*] praem. *ὁ* ℵ*.
— *τον θρονον* Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. Q. 95. | ‡ *του θρονου* ς. P. 91.
3. *και ὁ καθημενος* Aℵ. 7. PQ. Vulg. Syr. *Prms. Er.* | om. 1. 6. 14. 38. 91. 95. Memph. Arm. Æth. *Cmpl.* ‖ † add. *ην* ς. *Er.* Memph. | om. Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. Syr. *Cmpl.* | post *ὁμοιος* Vulg. (*Prms.*)
3. *ὁμοιος* 1°.] *ὁμοια* 6 *mg.*
— *λιθῳ*] *-θων* 38.
— *ιασπιδι*] add. *σμαραγδῳ και* Q.
— *σαρδιῳ* Aℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *σαρδινῳ* ς. 1. P. Vulg. Memph. *Er.*
— *ιρις* (ℵ**). 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Syr. (*ιρεις* ℵ**). | arcus *Prms.* | et alius iridis ambitu ornatur caelesti prato *Tert.* de Cor. 15. (vid. et x. 1.) | *ἱερεις* Aℵ*. Arm. Æth.
— *κυκλοθεν*] *κυκλῳ* 38.
— *θρονου*] add. *αυτου* 38.
— *ὁμοιος ορασει σμαραγδινῳ* A. 1. 6. 7. P. *St.* 3. Vulg. Memph. Syr. *Er.* | *ὁμοιως ορασι σμαραγδινῳ* ℵ[ca]. | *ὁμοιως ὡς ορασις σμαραγδου* 38. | *ὁμοιως ορασεις σμαραγδων* 14. | om. ℵ*. | *ὁμοιως ορασις σμαραγδινων* Q. 95. | *ὁμοια ορ. σμαρ.* *Elz.* 91. (*V.&C.*) *Cmpl.*
4. ad init. *και* Aℵ[ca]. 1. 6. 7. 38. P. 91. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Prms.* | om. 14. Q. 95. Syr. ‖ om. *και κυκλ. τ. θρον.* ℵ*.
— *θρονοι*] *-νους* Aℵ.
— *εικοσι τεσσαρες* Aℵ. 6. 14. 38. P. 91. Vulg. *Prms. Cmpl.* | ‡ *εικοσι* † *και*′ *τεσσαρες* ς. 7. Arm. Syr. | *κδ.* 1. Q. 95. *Er.*
4. *τους θρονους*] om. 95. ‖ *επι τους θρον.* ad *εικ. τεσσ.* | om. ℵ. (sed habet *και*).
— *θρονους*] † add. *ειδον* ς. 91. 95. *Cmpl.* | om. A. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. Vulg. Memph. Syr. *Prms. Er.* ‖ praem. *εικοσι τεσσερας* (om. post) A.
— *εικοσι*] † praem. *τους* ς. 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.* | om. A. 1. 38. P. Arm. *Er.*
— *εικοσι τεσσαρας* 6. 14. P. 91. 95. *Prms. Cmpl.* | om. A *hic.* (vid. supra). 38. | *εικοσι* † *και*″ *τεσσ.* ς. 7. Arm. Syr. | *κδ.* 1. Q. *Er.*
— *καθημενους πρεσβυτερους* 38.
— *εν* ℵ. rel. | om. AP.
— *ἱματιοις*] om. ℵ.
— *επι τας*] † praem. *εσχον* ς. (Memph.) | om. Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Prms. Er. Cmpl.*

2. Et statim *Cl.* | sedis *Am.* | supra *Cl.* | 3. sardinis *Cl.* | visionis smargdinae *Cl.* | 4. circumamicti *Cl.* | coronae aureae *Cl.*

AN. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

στεφάνους ‡χρυσέους″. 5 καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύον-
ται ἀστραπαὶ καὶ ‡ φωναὶ καὶ βρονταί″, καὶ ἑπτὰ
λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἵ
εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ· 6 καὶ ἐνώπιον τοῦ
θρόνου * ὡς″ θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία κρυστάλλῳ.
καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου ‡ τέσ-
σερα″ ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπι-
σθεν. 7 καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ
τὸ δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῷον
‡ ἔχων″ τὸ πρόσωπον ὡς ‡ ἀνθρώπου″, καὶ τὸ τέταρτον
ζῷον ὅμοιον ἀετῷ ‡ πετομένῳ.″ 8 c καὶ * τὰ″ ‡ τέσσερα″
ζῷα, ἓν ‡ ἕκαστον αὐτῶν″ ‡ ἔχων″ ἀνὰ πτέρυγας ἕξ
κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν ‡ γέμουσιν″ ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνά-
παυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ‡ λέγοντες″,
d Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ
ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. 9 καὶ ὅταν δώσουσιν
τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθη-

a c. 15: 2. Ezek. 1: 2. Ex. 24: 10.
b Ezek. 1: 10.
c Isa. 6: 2.
d Isa. 6: 3.

aureas. 5 Et de throno procedunt fulgora et voces et tonitrua. Et septem lampades ardentes ante thronum, quae sunt septem spiritus dei. 6 Et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile crystallo: et in medio sedis et in circuitu sedis quattuor animalia plena oculis ante et retro. 7 Et animal primum simile leoni, et secundum animal simile vitulo, et tertium animal habens faciem quasi hominis, et quartum animal simile aquilae volanti. 8 Et quattuor animalia singula eorum habebant alas senas, et in circuitu et intus plena sunt oculis, et requiem non habebant die ac nocte dicentia, Sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens, qui erat et qui est et qui venturus est. 9 Et cum darent illa animalia gloriam et honorem

4. χρυσεους ℵ. | ‡ -σους ϛ. A. rel.
5. και εκ. *Er.*] om. 1.
— εκπορευονται *Am. Fuld.* Syr. | εξεπορευοντο 7. Vulg. *Cl.*
— φωναι και βρονται AN. 6. 7. 14. PQ. 91. Vulg. Memph. Arm. (Æth.) (Syr.) *Prms. Cmpl.* | ‡ βρονται και φωναι ϛ. 1. 38. 95. *Er.*
— πυρος post καιομεναι 95.
— θρονου] add. αυτου 6. 7. 14. Q². 95. Syr. *Cmpl.* | om. P. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Er.*
— αἱ εισιν......του θρονου 1°. ver. 6. om. ℵ*. (add.ᶜᵃ.)
— αἱ εισιν ℵᶜᵃ. 6. 7. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. *Er.* | ἁ εστιν A. *Prms.* | ἁ εισιν 1. P. | και εισ. 14.
— τα ANᶜᵃ. 1. 14. 38. P. 91 (*V.* & *C.*) Arm. *Er.* | om. 6. 7. Q. 91. (*Btly.*) 95. *Cmpl.*
6. θρονου 1°.] add. αυτου 7. | add. dei Memph.
— ως θαλ. AN. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Syr. *Cmpl.* | *om. ὡς ϛ. 1. Arm. Æth. *Prms. Er.*
— ὑαλινη] ὑελινη 38. *Cmpl.*
— κρυσταλψ 38. 91.
— εν μεσῳ ℵ. rel. | εμμεσῳ A.
— θρονου 2°.] add. μου 38.
6. και κυκλῳ του θρονου] om. Memph. Arm. *Zoh.* | circum illum Syr.
— τεσσερα A. | ‡ τεσσαρα ϛ. ℵ. rel.
7. εχων A. 7. Q. | ‡ εχον ϛ. ℵ. rel. | om. Memph. Arm. *Zoh.* Æth.
— το προσωπ.] om. το 7. 14. Q. 91 (*V.* & *C.*) 95. Arm. *Iren.*
— ὡς ανθρωπου A. Vulg. *Prms.* | ανθρωπου (om. ὡς) 6. 14. Q. 95. Arm. *Iren.* | ὡς ὁμοιον ανθρωπῳ ℵ. (Æth.) | ‡ ὡς ανθρωπος ϛ. 1. 7. 38. P. 91. Syr. | simile faciei filii hominis Memph.
— ζῳον (post τεταρτ.) Vulg. | om. 6. 14. Q. 95. Æth. *Iren.*
— πετομενῳ AN. 6. 14. 38s. *Alf.* PQ. | ‡ πετωμενῳ ϛ. 1. 7. 91. 95. *Iren.*
8. τα τεσσ. AN. 7. 14. P. 91. 95. Memph. Arm. *om. τα ϛ. 1. 38 *Alf.* Q.
— τεσσερα AN. | ‡ τεσσαρα ϛ. rel.
— εκαστον αυτων ℵ. 38. Vulg. (singula eorum) Memph. (habebant singula *Prms.*) | καθ' ἑν αυτων AP. 91. Arm. (Æth.) *Cmpl.* | unum quodque ex illis Syr. | ‡ καθ' ἑαυτο ϛ. 1. *Er.* | καθ' ἑν 6. 7. 14. Q. 95.
— εχων A. 1. 7. | εχον 6. 14. Q. 95. *Cmpl.* | εχοντα 38. P. Memph. | ‡ ειχον ϛ. ℵ. Vulg. Arm. *Er.* | om. 91. Æth.
8. πτερυγας] post ἑξ 14. | -γων Q.
— κυκλοθεν] add. εξωθεν 14.
— και εσωθεν] om. 38. Æth. | και εξωθεν 91. | ante se et retro *Prms.* ‖ praem. και εξωθεν Q.
— γεμουσιν AN. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ γεμοντα ϛ. 1. 38.
— ουκ εχουσιν *Fuld.* | ουχ εξοσαν ℵ*. (corr.ᶜᵃ.) | habebant Vulg. *Am. Prms.*
— λεγοντες AN. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91 (*V.* & *C.*) 95. *Er.* | ‡ λεγοντα ϛ. Vulg.
— ἁγιος ter. ANᶜᵃ. 1. 7. 14. P. 95. Vulg. Memph. Arm. *Usc.* Æth. Syr. (*Tert.* de Orat. 3.) *Prms. Er.* | 8ⁱᵉˢ ℵ*. | novies 6. Q. 91 (*V.* & *C.*) Arm. et MSS. *Cmpl.* | sexies 38 (*Alf.*) 91 (*Btly.*)
— ὁ θεος] om. ὁ ℵ*. (corr.ᶜᵃ.)
— ὁ παντοκρ.] om. ὁ ℵ.
— ὁ ων και ὁ ην 38 (*Alf.*) Memph.
— και ὁ ερχομενος *Prms.*] om. Æth.

5. procedebant *Cl.* | qui sunt *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

μένῳ ἐπὶ ‡ τῷ θρόνῳ″, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, 10 πεσοῦνται οἱ εἴκοσι † τέσσαρες πρεσβύτε-
ροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ‡ προ-
σκυνήσουσιν″ τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ
θρόνου, λέγοντες, 11 Ἄξιος εἶ, ‡ ὁ κύριος″ * καὶ ὁ θεὸς
ἡμῶν″, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύνα-
μιν· ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου
‡ ἦσαν″ καὶ ἐκτίσθησαν.

et benedictionem sedenti super thronum, [10] procedebant viginti quattuor seniores ante sedentem in throno, et adorabant viventem in saecula saeculorum, et mittent coronas suas ante thronum, dicentes, [11] Dignus es, domine et deus noster, accipere gloriam et honorem et virtutem, quia tu creasti omnia, et propter voluntatem tuam erant et creata sunt.

V. ΙΑʹ
[e] Ezek. 2:9, 10.

1 [e] Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ
θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν,
κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. 2 καὶ εἶδον ἄγγε-
λον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα * ἐν″ φωνῇ μεγάλῃ, Τίς †
ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας
αὐτοῦ; 3 καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ
ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ

[1] Et vidi in dexteram sedentis super thronum librum scriptum intus et foris signatum sigillis septem. [2] Et vidi angelum fortem et praedicantem voce magna, Qui est dignus aperire librum et solvere signacula eius? [3] Et nemo poterat in caelo neque in terra neque subtus terram

---

9. *δωσουσιν* A. 1. 38*s*. P. Arm. *Er.* | *δωσωσιν* ℵ. 7. 14. Q. | *δωσι* 6. 91. 95. | *-σει* *Cmpl.* | darent Vulg. dederant illa *Prms.*
— *δοξαν*] om. ℵ*. (add.[ca].)
— *εχαριστιαν* *Prms.* | *-τειας* A.
— *τῳ θρονῳ* Aℵ. | ‡ *του θρονου* ς. 1 rel. || add. *και προσκυνησουσι* 95.
— *τῳ ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων*] om. *Am.*
— fin.] add. *αμην* ℵ. 95*. Arm. *cdd.* | om. A. rel. vv. *Prms.*
10. init. add. *και* ℵ.
— om. ver. ad. *αιωνων* Arm. (exc. *Usc.*)
— *εικοσι τεσσαρες* Aℵ. 6. 14. P. 91. Vulg. *Prms. Cmpl.* | *εικοσι* † *και*″ *τεσσαρες* ς. 38 (*-ρις*). Syr. | *κδ̄*. 1. 7. Q. 95. *Er.*
— *του καθημενου επι*] om. *Prms.*
— *προσκυνησουσιν* *Elz.* Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *προσκυνουσιν* *St.* 3. *Er.* | adorabant Vulg. *Prms.*
— *αιωνων*] add. *αμην* ℵ.
— *βαλουσιν* *Elz.* Aℵ**. 6. 7. 14. 38. (*Alf.*) P. 91. 95. *Am. Fuld.* | *βαλλουσιν* *St.* 3. ℵ*. 1. Q. *Er. Cmpl.* | mittebant Vulg. *Cl.* Memph. Arm. mittentes *Prms.*

10. *ενωπιον του θρονου*] om. 95.
— *λεγοντες*] *εντες* ℵ*. (corr.[ca].)
11. *ὁ κυριος *και ὁ θεος ἡμων*″ Aℵ. 6. 14. Q. 91. 95. *Am.* Syr. *Prms. Cmpl.* (praem. *κυριε* ℵ.) | *κυριε ὁ θεος ἡμων* 7. 38. P. Vulg. *Cl. Fuld.* Memph. Arm. Æth. | ‡ *κυριε* tantum. ς. 1. *Er.* || add. *ὁ ἁγιος* 6. 14. Q. 91. 95. Arm. Syr. | om. Aℵ. 1. 7. 38. P. Vulg. Memph.
— *την τιμην*] om. *την* ℵ.
— *την δυναμιν* om. *την* A.
— *ὁτι*] praem. *και* 14.
— *τα παντα* Aℵ. 1. 38. P. 91. Memph. Arm. | om. *τα* 6. 7. 14. Q. 95. || add. et per manum tuam sunt Syr.
— *δια θεληματι σου* A.
— *ησαν* Aℵ. 6. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. | *ουκ ησαν* 14. 38. Q. | ‡ *εισιν* ς. 1. 7. P. 91. *Er. Cmpl.* | et stant firma Arm.
— *και εκτισθησαν*] om. A.
1. *ειδον* ℵ. rel. | *ιδον* AQ.
— *βιβλιον γεγραμμενον* *Hipp.* in Dan. (159. *Lagarde.*) *Orig.* ii. 525[b]. *Hil.* 5[c]. (*Cypr.* 289.) | om. ℵ*. (add.[ca].)
— *εσωθεν* vv. *Hipp. Orig.* ii. *Cypr. Hil. Prms.* | *εμπροσθεν* ℵ. *Orig.* iv. 97[e].
— *οπισθεν* Aℵ. 1. 14. ? Syr. *Orig.* ii. iv. 97[e]. *Cypr. Er.* | *εξωθεν* 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. ? Syr. *Hipp. Hil. Prms. Cmpl.*
1. *κατεσφραγισμενον* *Orig.* ii. iv. | *κατεσφιγμενον* 95. | *εσφραγισμενον* *Hipp.* || praem. *και* ℵ[ca]. *Orig.* iv. om. *Orig.* ii. *Hil.*
2. *κηρυσσοντα* ante *ισχυρον* ℵ. | post *Orig.* ii. 525[b]. *Hil.* 5[d]. || om. *ισχυρον* *Hipp.* in Dan. (159. *Lagarde*).
— *εν φωνῃ* Aℵ. 6. 7. 14. Q. 95. | *om. *εν* ς. 1. 38. P. 91.* Vulg. Arm. *Hipp. Orig.* ii. Cypr. 289. *Hil.* 5[d]. *Prms.*
— *τις*] † add. *εστιν* ς. 1. Vulg. Arm. Syr. *Hil. Prms.* | post *αξιος* 6. 7. 14. Q. 95. Memph. *Cypr.* || om. Aℵ. 38. P. 91. Æth. *Cmpl. Hipp. Orig.* ii. *Orig. Int.* iii. 405[b].
— *τας σφρ.*] *Orig.* iv. 97[e]. | om. *τας* *Orig.* ii. 525[b].
3. *ηδυνατο* A. 1. 7. 14. 38*s*. PQ. 95. *Orig.* ii. 525[b]. iii. 408[d]. iv. 97[e]. *Er.* | *εδυν.* ℵ. 6. 91. *Cmpl.*
— *ουρανῳ*] add. *ανω* 7. 14. 38. Q. 95. Syr. | om. Aℵ. 1. P. 91. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Orig.* ii. iii. 408[d]. *Orig. Int.* iii. 405[c]. *Hil.* 5[d]. 44[b].

9. *fin.*] *add.* viventi in saecula saeculorum *Cl.* | 10. mittebant *Cl.* | 11. domine deus (*om.* "et") *Cl.*
1. in dextera *Cl. Am.*[2] | super *Cl.* | 2. *om.* "et" *Cl.* | 3. neque in caelo *Cl.*

Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

βιβλίον ‡ οὔτε″ βλέπειν αὐτό. 4 καὶ [ἐγὼ] ἔκλαιον
‡ πολύ″, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι † τὸ βιβλίον
οὔτε βλέπειν αὐτό. 5 καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων
(f Gen. 49:9.) λέγει μοι, Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν [f] ὁ λέων ὁ † ἐκ
(g Isa. 11:1, 10. c. 22 16.) τῆς φυλῆς Ἰούδα,[g] ἡ ῥίζα Δαυείδ, ἀνοῖξαι τὸ βι-
βλίον, καὶ † τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. 6 καὶ εἶδον, †
ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ἐν
(6. ἑστηκός.) μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον ‡ ἑστηκὼς″ ὡς ἐσφα-
γμένον, ‡ ἔχων″ κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, οἵ
(h 2 Chr. 16:9. Zac. 4:10.) εἰσιν [h] τὰ ἑπτὰ ‡ πνεύματα τοῦ θεοῦ″ † ‡ ἀπεσταλμένοι″
εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. 7 καὶ ἦλθεν, καὶ εἴληφεν † ἐκ τῆς
δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. 8 καὶ ὅτε ἔλα-
βεν τὸ βιβλίον, τὰ ‡ τέσσερα″ ζῷα καὶ οἱ εἰκοσιτέσ-
σαρες πρεσβύτεροι ‡ ἔπεσαν″ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου,
(Psa. 141 (140): 2.) ἔχοντες ἕκαστος ‡ κιθάραν″, καὶ [i] φιάλας ‡ χρυσέας″

aperire librum neque respicere illum. 4 Et ego flebam multum, quoniam nemo dignus inventus est aperire librum nec videre eum. 5 Et unus de senioribus dixit mihi, Ne fleveris: ecce vicit leo de tribu Iuda, radix David, aperire librum et septem signacula eius. 6 Et vidi, et ecce in medio throni et quattuor animalium et in medio seniorum agnum stantem tamquam occisum, habentem cornua septem et oculos septem, qui sunt septem spiritus dei missi in omnem terram. 7 Et venit, et accepit de dextera sedentis in throno. 8 Et cum aperuisset librum, quattuor animalia et viginti quattuor seniores ceciderunt coram agno, habentes singuli citharas et phialas

---

3. ουδε επι A. 1. 6. 7. 38. P. 91. | ουτε επι ℵ. 14. Q. 95. Orig. ii. iii.
— ουδε ὑποκ. τ. γ. A. (1.) 6. 7. P. 91. Vulg. Memph. Arm. Syr. | ουτε ὑποκ. της γης 14. 38. (Alf.) Q. 95. Orig. ii. 525^{c}. iii. 408^{e}. Orig. Int. iii. Hil. bis. | om. ℵ. Æth. | post ουδε βλεπειν αυτο 1.'(ουδε). | και|ὑποκ. της γης Er.
— ουτε βλ. Aℵ. 6. 7. 14. 38. Alf. Q. 91. 95. Arm. Usc. Cmpl. Orig. ii. iii. | ‡ ουδε βλ. ϛ. 1. P. Er. | nec videbant Arm. Zoh.
4. Prms. om. ver. A. | om. ab εκλαιον ad fin. ver. Orig. Int. iii. 405^{c}.
— εγω Orig. Int. iii. 405^{c}. Cmpl. | om. ℵ. 1. Memph. Æth. Syr. Orig. ii. 525^{c}. Hil. Er.
— εκλαιον Orig. ii. | εκλααν ℵ*. (corr.^{ca}.)
— πολυ ℵ. 6. 7. 14. 38. P. 91. 95. Vulg. Cypr. 289. Prms. Cmpl. | πολυν Q. | ‡ πολλα ϛ. Er. | πολλοι 1. Arm. cdd. quidam Æth. | omnes Memph. | om. Orig. ii. Orig. Int. iii. Hil.
— εὑρεθη Vulg. Orig. ii. | εὑρεθην 38. | εὑρεθησεται ℵ. (corr.^{ca}.)
— ανοιξαι] † add. και αναγνωναι ϛ. 1. 91. Arm. cdd. nonnulli (qui aperiret Cypr.) Hil. 5^{d}. (vid. ver. 3.) | om. ℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Vulg. Memph. Arm. Usc. Æth. Syr. Orig. ii. Hil.
5. εκ 1°.] om. Er. Syr.

5. ὁ 2°.] Orig. ii. 525^{c}. iii. 408^{e}. iv. 97^{e}. Eus. D.E. 386^{d}. | om. ℵ. 14. || † add. ων ϛ. 1. Er. | om. Aℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Theb. (Tk. 333.) Arm. (Æth.) Syr. Orig. ii. 525^{c}. iii. 408^{e}. iv. 97^{a}. Orig. Int. iii. 405^{c}. Eus. D.E. 386^{d}. Cypr. Hil. 5^{d}. Cmpl.
— ανοιξαι Aℵ. 1. 7. 38. P. 91. Vulg. Memph. Æth. Orig. ii. Orig. Int. iii. Hil. | ὁ ανοιγων 14. Q. 95. ille aperiet Syr. | αυτος ηνοιξε Eus. D.E.
— τας ἑπτα] † praem. λυσαι ϛ. ℵ. Vulg. Cl. Arm. Zoh. Cypr. 289. Er. | om. A. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Am. Memph. Arm. cdd. Æth. Syr. Orig. Hil. Prms. Cmpl.
— αυτου] praem. δε 95.
6. και ειδον] om. A. (ειδον ℵ. rel. | ιδων 7. | ιδον Q.) || † add. και ιδου ϛ. A. Vulg. Er. Iren. 256. | om. ℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Memph. Arm. Æth. Syr. Iren. 256. Hipp. in Dan. (159. Lagarde) Prms.
— εν μεσῳ 1°. Hipp. | εμμεσῳ bis. A. (om. 2°. Prms.)
— ἑστηκως ℵ. 1. 7. | ‡ -κος ϛ. A. 6. 14. 38. PQ. 91. 95. Hipp. Orig. iv. 152^{d}.
— ὡς Iren. Orig. iv. | om. 95. Arm. Hipp.
— εσφαγμενον Hipp. Orig. iv. | εσφραγισμενον 7. 38. Cmpl.

6. εχων Aℵ. 7. Q. | ‡ εχον ϛ. 1. 6s. P. 91. Hipp. habentem Iren.
— ἑπτα 1°.] ζ̄ 38.
— και οφθ. ἑπτα Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. Er. Iren. Hipp. | om. 1. | om. και 14. | ζ′ 38.
— οἱ Aℵ. 1. 38. Vulg. Er. Iren. | ἁ 6. 7. 14. Q. 91. 95. Hipp. Cmpl. [h. P.]
— τα ἑπτα ℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Cl. Am.^{2}mg. Memph. Arm. Syr. Iren. Hipp. (om. τα) Cypr. 291. Prms. Cmpl. | om. ἑπτα A. 1. Am.* Fuld. Harl.* Æth. Er.
— πνευματα ante του θεου Aℵ. 6. 7. 14 38. PQ. 91. 95. Vulg. Iren. Hipp. Cypr. Prms. Cmpl. | ‡ post ϛ. 1. Er.
— απεστ. (s. αποστ.)] † praem. τα ϛ. 1. 7. Arm. Hipp. Er. | om. Aℵ. 6. 14. 38. Q. 91 95. Vulg. Cmpl. [h. P.]
— απεσταλμενοι A. | ‡ απεσταλμενα ϛ. ℵ. 1. 38. Hipp. Er. | αποστελλομενα 6. 7. 14. Q. 91. 95. Cmpl. (...-να P.) | dimissi Iren. 256.
7. ειληφεν] † add. το βιβλιον ϛ. Er. Am.^{2}mg. Memph. Syr. Hipp. in Dan. (159. Lagarde) Cypr. 291. Prms. (vid. ver. 8.) | την tantum Q. | om. Aℵ. 1. 6. 14. P. 91. 95. Am.* Harl.* Arm. Æth. || post επι του θρονου 38. Vulg. Cl. Fuld. Tol. Dem. Cmpl.

5. fleberis Cl. | solvere septem Cl. | 6. cornua] corona Am.* | septem 2°.] om. Am.* | 7. accepit] add. librum Am. mg.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
[k] c. 14: 3.
10. βασιλεύσουσιν.
13. [καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς]

γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν
ἁγίων· 9 *καὶ* [k] *ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες, Ἄξιος*
εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας
αὐτοῦ· ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ
αἵματί σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ
καὶ ἔθνους, 10 *καὶ ἐποίησας* ‡ *αὐτοὺς*″ *τῷ θεῷ ἡμῶν*
‡ *βασιλείαν*″ *καὶ ἱερεῖς· καὶ* ‡ *βασιλεύουσιν*″ *ἐπὶ τῆς*
γῆς. 11 *καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα* * *ὡς*″ *φωνὴν ἀγγέλων*
πολλῶν ‡ *κύκλῳ*″ *τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν*
πρεσβυτέρων· * *καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες*
μυριάδων″ *καὶ χιλιάδες χιλιάδων,* 12 *λέγοντες φωνῇ*
μεγάλῃ, Ἄξιόν ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λα-
βεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν
καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. 13 *καὶ πᾶν κτίσμα*
ὃ † *ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ* ‡ *ἐπὶ τῆς γῆς*″ *καὶ ὑποκάτω*

aureas plenas odoramentorum, quae sunt orationes sanctorum.
9 Et cantant novum canticum dicentes, Dignus es accipere librum et aperire signacula eius, quoniam occisus es, et redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione, 10 et fecisti eos deo nostro regnum et sacerdotes, et regnabunt super terram. 11 Et vidi, et audivi vocem angelorum multorum in circuitu throni et animalium et seniorum, et erat numerus eorum milia milium, 12 dicentium voce magna, Dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et benedictionem. 13 Et omnem creaturam quae in caelo est et super terram et sub terram, et quae sunt in mari, et quae in

---

7. *της καθημ.* א*. (corr.[ca].)] Dei etc. *Cypr. Prms.*
8. *τεσσερα* Aא. | ‡ *τεσσαρα* ς.
— *εικοσι τεσσαρες* Aא. 6. 14. P. 91. | *κδ̄.* 1. 7. 38. Q. 95. *Er.* | (om. *οἱ* *Cmpl.*) | *εικ. και τεσσ.* Syr.
— *επεσαν* Aא. 1. 7. *Er.* | ‡ *επεσον* ς. 6. 14. 38. Q. 91. 95. *Hipp.* [*h.* P.]
— *ἑκαστος* ante *εχοντες* א. ‖ om. *εκαστος Hipp.*
— *κιθαραν* Aא. 6. 14. 38. PQ. 95. Memph. Arm. Æth. Syr. | ‡ *κιθαρας* ς. 1. 7. 91. Vulg. *Cypr. Hipp. Prms.*
— *χρυσεας* א.] ‡ -*σας* ς. A. rel. *Hipp.*
— *γεμουσας Hipp.* | *μεστας* 7.
— *αἱ εισιν Hipp.* | *ἁ εισιν* א.
— *αἱ προσευχαι* Aא[ca]. 1. 38. PQ. 91. Memph. *Er. Iren.* frag. ii. *Hipp. Orig.* i. 755[a]. iii. 310[f]. | om. *αἱ* א*. 6. 14. 95. *Meth.* (Jahn 28.) | *προσευχων* 7.
9. *αδουσιν Hipp.* (159. *Lagarde.*) | *αδωσιν* A. | cantantes *Prms.* cantaverunt *Cypr.* 291.
— *λαβειν Hipp. Er.* | *λαβων* 1.
— *εσφαγης Hipp.* | *εσφαγεις* 7.
— *τῳ θεῳ* Syr. | post *ἡμας* 7. Arm. *Prms. Hipp.* | om. 1. *Harl.** Memph. *Cypr. Er.* | post *εν τῳ αἱμ. σου* Æth.
— *ἡμας* א. 1. 6. (7.) 38. Q. P (e spat.) 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Hipp. Cypr.* | om. A. Æth.
9. *αἱματι Hipp.* | *ονοματι* 95*.
— *και εθνους*] om. *και* 14.* | gentium Arm.
10. *αυτους* Aא. 1. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Am.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Valla. Cmpl.* [*h.* P.] | ‡ *ἡμας* ς. Vulg. *Cl. Fuld. Cypr.* 291. *Prms. Er.*
— *τῳ θεῳ ἡμων* א. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cypr.* (*Prms.*) | om. A. (regnum Deo nostro *Cypr.*)
— *βασιλειαν* Aא. Vulg. Memph. *Prms. Cypr.* | ‡ *βασιλεις* ς. 38 rel. [*h.* P.] Arm. Æth. Syr.
— *ἱερεις* A. 38. rel. *Cypr. Prms.* | *ἱερατειαν* א. [*h.* P.]
— *βασιλευουσιν* A. 7. 14. 38. Q. 95. Syr. *Cmpl.* | *βασιλευσουσιν* א. 1. 6. P. 91. *Am. Fuld. Tol. Harl.* Memph. *Cypr.* | ‡ *βασιλευσομεν* ς. Vulg. *Cl. Dem. Prms. Er.* ut regnent Arm. [Æth.]
11. *ειδον* א. rel. | *ιδον* A. 7. Q.
— *ὡς φωνην* א. 6. 7. 38. Q[2]. 91. 95. Syr. *Cmpl.* | *om. *ὡς* ς. A. 1. 14. PQ*. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Er.*
— *πολλων* ante *αγγελων* 95. | om. *πολλων* 7.
— *κυκλῳ* Aא. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. *Cmpl.* | ‡ *κυκλοθεν* ς. 1. *Er.*
11. *και των πρεσβυτερων*] om. 1. (om. *των Er.*)
— *και ην ὁ αριθμος αυτων μυριαδες μυριαδων Elz.* Aא. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. (Vulg.) Memph. Arm. Æth. Syr. *Valla. Cmpl.* | *om. *St.* 3. 1. *Er.* | om. *μυρ. μυρ. και* Vulg. *Prms.*
12. *λεγοντες*] *λεγοντων* 38. 95. Vulg. Syr. *Prms.*
— *αξιον*] *αξιος* A. [*h.* P.]
— *το αρνιον*] om. *το Er.*
— *εσφαγμενον*] *εσφραγισμενον* 38. *Cmpl.*
— *την δυναμιν*] om. Arm. | librum Memph. (e sim. verborum)
— *και πλουτον*] om. 95. | om. *και* 38. Arm. | *κ. τον πλ.* 7. 14. Q. et divinitatem Vulg. et regnum Memph.
13. *ὁ*] † add. *εστιν* ς. 1. P. Syr. *Prms.* "est" post "in caelo" Vulg. | om. Aא. (habet *το*) 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Tol.* Memph.
— *επι της γης* Aא. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Syr. *Cmpl.* | ‡ *εν τῃ γῃ* ς. 1. Arm. Æth. *Prms. Er.*
— *και ὑποκατω της γης* A. 1. 6. 7. 38. Q. 91. Vulg. Æth. Syr. | om. א. 14. 95. Memph. Arm.

---

9. cantabant *Cl.* | canticum novum *Cl.* | es] add. domine *Cl.* | 10. nos deo *Cl.* | regnabimus *Cl.* | 13. terra *Cl.*

A ℵ [C]. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης †, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς
πάντα, ἤκουσα λέγοντας, Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ
θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα
καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 14 καὶ τὰ
‡ τέσσερα ″ ζῷα ἔλεγον, Ἀμήν· καὶ οἱ † πρεσβύτεροι
§ C. ἔπεσαν, καὶ § προσεκύνησαν †.

ca, omnes audivi dicentes, Sedenti in throno et agno benedictio et honor et gloria et potestas in saecula saeculorum. 14 Et quattuor animalia dicebant, Amen; et seniores ceciderunt et adoraverunt.

VI. ΙΓ′ 1 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν
* ἑπτὰ ″ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσά-
ρων ζῴων λέγοντος ὡς ‡ φωνὴ ″ βροντῆς, Ἔρχου †
2 καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος
ἐπ᾽ ‡ αὐτὸν ″ ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος,
καὶ ἐξῆλθεν νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ.
ΙΔ′ 3 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν ‡ τὴν σφραγῖδα τὴν δευτέραν ″, ἤκου-
σα τοῦ δευτέρου ζῴου λέγοντος, Ἔρχου †. 4 καὶ ἐξῆλθεν
ἄλλος ἵππος πυῤῥός· καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ᾽ ‡ αὐτὸν ″

1 Et vidi quod aperuisset agnus unum de septem signaculis, et audivi unum de quattuor animalibus dicentem tamquam vocem thonitrui, Veni. 2 Et vidi, et ecce equus albus, et qui sedebat super illum habebat arcum, et data est ei corona, et exivit vincens, ut vinceret.
3 Et cum aperuisset sigillum secundum, audivi secundum animal dicens, Veni. 4 Et exivit alius equus rufus, et qui sedebat super illum, datum est

---

13. επι της θαλασσης] επι την θαλασσαν 38. | εν τῃ θαλασσᾳ ℵ. Vulg. Memph. Syr. || † add. ἁ εστιν ϛ. 1. PQ. 91. (Vulg.) *Er.* | om. ℵ. 38. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | om. ἁ A. 6. 7. 14. 95.
— εν αυτοις] επ᾽ αυτοις 38. || add. και 14.
— παντα Aℵ. 1. 6. 14. P. 95s. *Er.* | παντας 7. 38. Vulg. *Cmpl.* | παντα και παντας Q. | om. Arm. *Rieu.* || add. και ℵ.
— λεγοντας ℵ. 6. 7s. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. | λεγοντα A. 1. | λεγοντες *Er.* | (et audivi eum qui sedet super thronum dicentem Syr.)
— του θρονου ℵ. 1. 38. P. 91. 95s. | τῳ θρονῳ A. 6. 7. 14. Q. *Prms.* || και seq. Vulg. | om. Aℵ^ca. Syr.
— και τῳ αρνιῳ om. Memph.
— ἡ ευλογια] om. ἡ P.
— και το κρατος] παντοκρατορος ℵ*. (corr.^ca.)
— fin.] add. αμην 1. 6. 14. 38. Q. 91. 95. Æth. *Cmpl.* | om. Aℵ. 7. P. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Tert.* ad. Ux. i. 7. *Er.*
14. (om. και τα τεσσ. ζωα ελεγον αμην 95.) τεσσερα A. | ‡ τεσσαρα ϛ. ℵ. rel.
— ελεγον Aℵ. 1. 7. 38. P. Vulg. Arm. Syr. Æth. *Er.* λεγοντα 6. 14. Q. 91. *Cmpl.* || add. το 7. Q. 91. *Cmpl.*
— και οἱ] † add. εικοσι τεσσαρες ϛ. *Er.* Vulg. *Cl. Dem.* Arm. *Zoh. Prms.* | om. Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Æth. Syr. *Cmpl.*
14. επεσαν Aℵ. 1. 7. P. | επεσον 6. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— προσεκυνησαν] † add. ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων ϛ. *Er.* Vulg. *Cl.* Arm. *Usc. Prms.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. *Zoh.* Æth. Syr. *Cmpl.*
1. ειδον C. 1. rel. | ιδον Aℵ. 7. 14. Q. | om. *Prms.*
— ὁτε AℵC. 1. 6s. 7. 38. P. 91 (*V. & C.*) *Dem.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.* | ὁτι 14. Q. 91. (*Btly.*) 95. Vulg. *Cl. Am. Fuld. Cmpl.*
— μιαν] om. 1. | ἑν *Er.*
— εκ 1°.] om. 14.
— ἑπτα (post των) AℵC. 7. 14. 38 (ζ′). PQ. 91. 95. Vulg. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | * om. ϛ. 1. 6. Memph. Arm. *Er.*
— σφραγιδων] om. ℵ*. (add.^ca.)
— και (ante ηκουσα)] om. 7. *Prms.*
— ἑνος] om. 91.
— εκ (post ἑνος)] om. ℵ*. (add.^1) 91.
— ζωων] om. 14.
— λεγοντος C. rel. *Am. Fuld.* | -των ℵ. Syr. | ? 14*. | om. *hic* A. | (dicens Vulg. *Cl.* Memph.) om. ad βροντης *Prms.*
— φωνη AC. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Memph. *Valla. Cmpl.* | ‡ φωνης ϛ. 1. 6. P. *Er.* | φωνην ℵ. 91. Vulg. Arm. (om. ὡς).
1. βροντης] add. λεγοντος A.
— ερχου] om. Syr. † add. και βλεπε ϛ. *Er.* | και ιδε ℵ. 6. 7. 14. Q. 95. Vulg. *Cl. Fuld.* Memph. (Æth.) Syr. (*Prms.*) | om. AC. 1. 38. P. 91. *Am.* Arm. *Cmpl.*
2. και ειδον ℵ. 1. P. 91. και ιδον AC. Q. (ιδον 7.) Vulg. *Cl. Am.* Memph. Arm. Æth. | om. 6. 14. 38. 95. *Fuld. Tol. Harl.* Dem. Prms.*
— επ᾽ αυτον AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ επ᾽ αυτῳ ϛ. 1. *Er.*
— εχον 95.
— νικων] praem. ὁ A. Arm.
— ἱνα νικησῃ AC. rel. ut vinceret *Tert.* de Cor. 15. | ενικησεν ℵ. | ἱνα νικησει 1.
3. ὁτε] οτι *Cmpl.* (non sic vv. 7, 9.)
— την σφραγ. την δευτ. AℵC. 1. 6. P. Vulg. Memph. *Prms. Er.* | ‡ την δευτ. σφραγ. ϛ. 7. 14. 38. Q. 91. 95.
— ερχου] † add. και βλεπε ϛ. *Er.* | και ιδε ℵ. Memph. Arm. *Usc.* (Æth.) *Prms.* | om. AC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. *Zoh.* Syr. *Cmpl.*

---

14. viginti quatuor seniores *Cl.* | ceciderunt in facies suas *Cl.* | fin.] *add.* viventem in saecula saeculorum *Cl.*
1. septem sigillis *Cl.* | dicentem *Cl.* | fin. *add.* et vide *Cl.* | 3. fin. *add.* et vide *Cl.* | 4. datus est ei *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
4. ἐδόθη [αὐτῷ].

ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ‡ἐκ″ τῆς γῆς, καὶ
ἵνα ἀλλήλους ‡ σφάξουσιν″· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα
μεγάλη.
ΙΕ' [5] Καὶ ὅτε ἤνοιξεν ‡ τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην″,
ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος, Ἔρχου †. καὶ εἶδον,
καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' ‡ αὐτὸν″
ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. [6] καὶ ἤκουσα *ὡς″
φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν,
Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες ‡ κριθῶν″
δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς.
Ις' [7] Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκου-
σα [φωνὴν] τοῦ τετάρτου ζώου ‡ λέγοντος″, Ἔρχου†.
[8] καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος
[l] c. 20: 14. ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ, [l] ὁ θάνατος, καὶ ὁ ᾅδης
8. ἠκολ. αὐτῷ. ‡ ἠκολούθει″ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία
[m] Ezek. 14: 21. ‡ ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι″ [m] ἐν ῥομφαίᾳ

ei ut sumeret pacem de terra, et ut invicem se interficiant, et datus est illi gladius magnus.

[5] Et cum aperuisset sigillum tertium, audivi tertium animal dicens, Veni. Et vidi, et ecce equus niger, et qui sedebat super eum habebat stateram in manu sua. [6] Et audivi tamquam vocem in medio quattuor animalium dicentem, Bilibris trittici denario, et tres bilibres ordei denario: et vinum et oleum nec leseris.

[7] Et cum aperuisset sigillum quartum, audivi vocem quarti animalis dicentis, Veni. [8] Et vidi, et ecce equus pallidus, et qui sedebat super eum, nomen illi mors, et inferus sequebatur eum, et data est illi potestas super quattuor partes terrae,

---

4. εξηλθεν] praem. και ιδον και ιδου ℵ.
— πυρρος ℵC. 91. Vulg. Arm. Syr. *Er.* russeo [equo] *Tert.* de Pud. 20. | πυρος A. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Memph. (rufus in similitudine ignis Æth. in *Rom.*)
— και εν τῳ καθ. A.
— αυτον AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ αυτῳ ς. 1. *Er.*
— αυτῳ (post εδοθη) ℵ*. rel. Vulg. | om. Aℵ[ca]. *Prms.*
— εκ της γης ℵ*C. 6. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ απο της γης ς. 1. *Er.* | om. ℵ[ca]. | om. εκ s. απο A. 7.
— και ἱνα AℵC. 1. 38. P. Vulg. Syr. | om. και 6. 7. 14. Q. 91. 95. Memph. Arm. Æth. *Cmpl.*
— σφαξουσιν AC. | ‡ σφαξωσιν ς. ℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. | κατασφαξωσιν 6.
— μεγαλη ante μαχαιρα A.
5. ὁτε] ὁτι 95².
— την σφραγιδα την τριτην AℵC. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. *Prms. Cmpl.* | ‡ την τριτ. σφραγ. ς. 1. 38. *Er.*
— ερχου] † add. και βλεπε ς. *Er.* | και ιδε ℵ. 6. 14. Q. 95. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. *Usc.*? Syr. *Prms.* | om. AC. 1. 7. 38. P. 91. *Am. Fuld.* Arm. *Zoh.* Æth. *Cmpl.*
— και ειδον A(ℵ*C.) 1. 7. P. 91. *Am. Fuld.* Arm. *Er.* (ιδον ℵC. 1). | om. 6. 14. 38. Q. 95. Vulg. *Cl.* Memph. Æth. *Prms.*
5. μελας] μεγας 38 *txt.* (corr. mg.)
— αυτον AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ αυτῳ ς. 1. *Er.*
— εχων] εχον *Cmpl.*
6. ὡς φωνην AℵC. 6. P. Vulg. | *om. ὡς ς. 1. 7. 38. rel. Memph. (*hic*). Arm. Æth. Syr. *Prms.*
— εν μεσῳ ℵ. rel. | εμμεσῳ AC.
— λεγουσαν] om. Arm. ‖ praem. sicuti vocem aquilae Memph. Æth. (vid. viii. 13.)
— σιτου improbatum sed rursus restitutum ℵ.
— σχοινικες 91.
— κριθων AℵC. 1. P. Syr. | ‡ κριθης ς. 6. 7. 14. 38. Q. 91. rel. Vulg. Æth. *Er.*
— δηναριου 2°.] om. 14. ‖ praem. του A.
— τον ελαιων 14. (vinum et oleum Vulg. *Prms.*)
— αδικησεις 7.
7. την σφραγ. την τεταρτ. Vulg. | την τεταρτ. σφραγ. 38. *Cmpl.*
— ηκουσα φωνην Aℵ. 1. 91. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Er.* | om. φωνην C. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. *Prms.*
— του τεταρτου ζωου] το τεταρτον ζῳον C.
— λεγοντος AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. *Cmpl.* | ‡ λεγουσαν ς. 1. *Er.* (dicens *Prms.*)
7. ερχου] † add. και βλεπε ς. *Er.* | και ιδε 6. 14. Q. 95. Vulg. *Cl.* Memph. (Æth.) Syr. *Prms.* | om. AℵC. 1. 7. 38. P. 91. *Am. Fuld.* Arm. *Cmpl.*
8. ad init. και ειδον ς. 1. P. 91. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Syr. *Prms. Er.* | και ιδον Aℵ(C.) 7. (om. και C.) ‖ om. 6. 14. 38. Q. 95. Vulg. *Cl.* Æth.
— χλωρος viridi equo *Tert.* de Pud. 20. | λευκος 95.
— ὁ καθ.] om. ὁ C.
— αυτου. 1°. *Prms.* | om. C. 1. P. *Er.*
— ὁ θαν.] *Orig.* iii. 555[d]. | om. ὁ ℵ. 91 (*Btly.* ctra. *V.* & *C.*) 95. *Cmpl.* (αθανατος A.)
— αδης] add. και 6.
— ηκολουθει ℵC. 6. 7. (-θη). 14. 38. PQ. 95. Vulg. Arm. *Prms.* | ‡ ακολουθει ς. 1. 91. Memph. *Er.* [A. *n. l.*] *Orig.* iii. 555[d].
— μετ' αυτου AC. 1. 7. P. 91. Syr. *Er.* | αυτῳ ℵ. 6. 14. 38. Q. 95. Vulg. Memph. Arm. (αυτοις *Orig.* iii. 555[d].)
— αυτοις AℵC. 1. P.] αυτῳ 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
— επι το τεταρτ. τ. γης ante αποκτειναι AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. 1. *Er.*

5. et vide *Cl.* | super eam *Cl.* | 6. dicentium *Cl.* | 8. et vide *Cl.* | infernus *Cl.*

A א C. 1. 6. 7. 14. 38. P. Q. 91. 95.

καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων
τῆς γῆς.
IZ′ 9 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον
ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς [n] τῶν ἐσφαγμέ-
νων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ [o] διὰ τὴν μαρτυρίαν
ἣν εἶχον, 10 καὶ ‡ ἔκραξαν″ φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες,
Ἕως πότε, ὁ δεσπότης [p] ὁ ἅγιος καὶ † ἀληθινός, οὐ
κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ‡ ἐκ″ τῶν κατοι-
κούντων ἐπὶ τῆς γῆς; 11 καὶ ‡ ἐδόθη″ ‡ αὐτοῖς ἑκάστῳ″
‡ στολὴ λευκή″, καὶ ἐῤῥέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται
ἔτι χρόνον μικρόν, ἕως † ‡ πληρώσωσιν″ καὶ οἱ σύν-
δουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, οἱ μέλλοντες
‡ ἀποκτέννεσθαι″ ὡς καὶ αὐτοί.
IH′ 12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην·
καὶ † σεισμὸς μέγας ἐγένετο, [q] καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο
μέλας ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη * ὅλη″ ἐγέ-
νετο ὡς αἷμα, 13 [r] καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν

[n] c. 20:14.
[o] c. 1:9.
[p] c. 3:7.
[q] Joel 2:31. Isa. 13:10. Matt. 24:29.
[r] Isa. 34:4.

interficere gladio fame et morte et besteis terrae.
9 Et cum aperuisset quintum sigillum, vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum dei et propter testimonium quod habebant.
10 Et clamabant voce magna dicentes, Usque quo, domine sanctus et verus, non iudicas et vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant super terram?
11 Et datae sunt eis singulae stolae albae, et dictum est illis ut requiescerent tempus adhuc modicum, donec impleantur conservi eorum et fratres eorum qui interficiendi sunt sicut et illi.
12 Et vidi, et cum aperuisset sigillum sextum, et terrae motus factus est magnus, et sol factus est niger tamquam saccus cilicinus, et luna tota facta est sicut sanguis,
13 et stellae caeli ceciderunt super terram,

8. *και ὑπο*] om. *και* 1. *Er.*
— *ὑπο*] *το τεταρτον* A.
9. *την πεμπτην σφραγιδα ειδον* A(א^ca. 1. ε̄). rel. *Am. Fuld. Cypr.* 254. *Prms.* | *την σφραγιδαν την ειδον* (i.e. ε̄ [*πεμπτην*] *ιδον* א*, *την* ε̄ *σφραγιδα* א^ca.) | *την σφραγιδα την πεμπτην και ιδον* 14. (*ειδον* 1. 6. 38. rel. *ιδον* Aא C. 7. 14. Q.) ‖ add. *και* C.
— *ψυχας*] add. *των ανθρωπων* א. 1. P. 91. Memph. Arm. Æth. *Cmpl.* | om. AC. 7. 14. 38. Q. 95. Vulg. Syr. *Clem.* 235. *Cypr.* 254. *Prms. Er.*
— *εσφραγισμενων* 7. Arm. *Zoh. εσφαγισμενων Cmpl.* (*μεμαρτυρηκοτων Clem.*)
— *δια* 2°. *Am. Fuld. Dem.* | om. A. *Tol.* Memph. *Cypr.* 254.
— *μαρτυριαν Cypr.* | *εκκλησιαν* 38. ‖ add. *του αρνιου* 6. 7. 14. Q. 91. 95. Syr. *Cmpl.* | om. Aא C. 1. 38. P. vv. *Er.* ‖ add. *αυτου* Arm. Æth. *Cypr.* (om. *ἡν ειχον*) *Prms.*
— *ειχον*] *εσχον* א*. (corr.^ca.) | *ηχον* 95.
10. *εκραξαν* Aא C. 6. 7. 14. Q. 91 (*Btly.*) 95. Memph. *Cypr.* 254. *Prms. Cmpl.* | ‡ -*ζον* ς. 1. 38. P. Vulg. Syr. *Er.* | -*ζαν* 91 (*V. & C.*) | qui dixerunt Arm. (om. *λεγοντες*) clamant *Tert.* de Orat. 5.
10. *φωνην μεγαλην* 14. Q. 95.
— *αληθ.*] † praem. *ὁ* ς. 1. Syr. *Er.* | om. Aא C. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Arm. *Cmpl.* (*ὁ αληθινος και ἁγιος* 14.)
— *κρινης* 1. (*κρινεις Er.*)
— *εκδικησεις* א.
— *ἡμων Orig. Int.* ii. 473^e. *Tert. Cypr.* 254. | *ὑμων* 14* *Scr.*
— *εκ των* Aא C. 6. 14. 38 (*Bch.*) Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *απο των* ς. 1. 7. P. *Er.* | *και των* 38 *Alf.*
11. *εδοθη* Aא C. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Clem.* 235. | ‡ *εδοθησαν* ς. *Er. Cypr.* 254. | om. usque ad *λευκαι Cmpl.*
— *αυτοις ἑκαστῳ* Aא C. 7. 14. 38. P. 91. Æth. *ἑκαστῳ Clem.* unicuique ex illis Syr. eis singulae *Am. Cypr.* 254. singulae *Fuld.* cuique eorum Memph. eis singulis *Cypr.* 310. *Prms.* | ‡ *ἑκαστοις* ς. | *ἑκασταις Er.* | *αυτοις* et tunc om. ad *ερρ. αυτοις* 1. | *αυτοις* 6. Q. 95. Arm.
— *στολη λευκη* Aא C. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Memph. Syr. *Clem.* [om. in 1. vid. supra]. ‡ *στολαι λευκαι* ς. *Er.* Vulg. Arm. Æth. *Cypr. bis. Prms.*
— *ερεθη* א. | *ερρηθη* 91. | *εδοθη Cmpl.*
— *αναπαυσωνται* Aא. 6. 14. 38. Q. 91. 95. | *αναπαυσονται* C. 7. | *αναπνευσωνται* 14² *Scr.*
11. *ετι hic* MSS. Vulg. *Cl.* Memph. Syr. | post *χρονον* A. *Am. Fuld.* | *επι* א. ‖ add. *τινα* 38.
— *μικρον* Aא C. 1. 38. P. Vulg. Memph. (Arm.) Syr. *Er.* (*Prms.*) brevi adhuc tempore *Cypr.* 254. | om. 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.* | om. *χρονον μικρον*] Æth.
— *ἑως*] † add. *οὑ* ς. 1. 91. *Er.* | om. Aא C. 6. 7. 14 *Scr.* 38. Q. 95.
— *πληρωσωσιν* א. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. | *πληρωθωσιν* AC. *Cmpl.* | *πληρωσουσιν Er.* in edd. | ‡ *πληρωσονται* ς. *Er.*
— *και οἱ συνδ.*] om. *και* Q. Vulg. Memph. Arm. *Cypr.*
— *οἱ μελλ.*] praem. *και* 6. 14. 38 (*Alf.*) Q. 95. | om. *Cypr.*
— *αποκτεννεσθαι* Aא C. | *αποκτενεσθαι* 7. Q. 91. | ‡ *αποκτεινεσθαι* ς. 1. 6. 14. 38. P. 95*s*. *Er. Cmpl.*
— *ὡς και αυτοι*] om. *και* 38. Memph. Æth. *Cypr.* 254. 310. *Prms.* ‖ praem. *ὑπο αυτῶ* א* (corr.^ca.).
12. *ειδον* א. 1. 38. P. 91. (*ιδον* AC. 7.

9. sigillum quintum *Cl.* | altarem *Am.** | 10. non vindicas *Cl.* | de iis *Cl.* | in terra *Cl.* | 11. illis singulae *Cl.* | adhuc tempus *Cl.* | compleantur *Cl.* | 12. vidi cum (*om.* "et") *Cl.* | ecce terrae motus *Cl.* | magnus factus est *Cl.* | 13. de caelo *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

14. ἑλισσόμενος.

s Hos. 10:8. Luc. 23:30.

16. ἐπὶ τῷ θρόνῳ.

εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς,
ὑπὸ ‡ ἀνέμου μεγάλου″ σειομένη· 14 καὶ * ὁ″ οὐρανὸς
ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ‡ ἑλισσόμενον″, καὶ πᾶν ὄρος
καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν· 15 καὶ οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ ‡ οἱ χιλίαρ-
χοι, καὶ οἱ πλούσιοι″, καὶ οἱ ‡ ἰσχυροὶ″, καὶ πᾶς
δοῦλος καὶ † ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπή-
λαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, 16 s καὶ λέγουσιν
τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις, Πέσετε ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ
κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ
θρόνου, καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου· 17 ὅτι ἦλθεν ἡ
ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς ‡ αὐτῶν″, καὶ τίς δύναται
σταθῆναι;

VII. 1 [Καὶ] μετὰ ‡ τοῦτο″ εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους
ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρα-
τοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ
ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε

sicut ficus mittit grossos suos
cum vento magno movetur,
14 et caelum recessit sicut liber
involutus, et omnis mons et
insulae de locis suis motae
sunt. 15 Et reges terrae et
principes et tribuni et divites
et fortes et omnis servus et
liber absconderunt se in spe-
luncis et in petris montium,
16 et dicunt montibus et petris,
Cadete super nos et abscon-
dite nos a facie sedentis super
thronum et ab ira agni,
17 quoniam venit dies magnus
irae ipsorum, et quis poterit
stare?

1 Post haec vidi quattuor
angelos stantes supra quat-
tuor angulos terrae, tenentes
quattuor ventos terrae, ne
flaret ventus super terram
neque super mare neque in

14. Q.) | om. 95. ‖ add. *και* 1. 14. P. 91. 95. *Am. Prms. Cmpl.* | om. *Er.*
12. *ηνοιξεν*] *ενυξεν* ℵ*. (*ηνυξεν* ca.)
— *σεισμος*] † praem. *ιδου* ς. A. Vulg. *Cl. Er.* | om. ℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
— *μεγας* post *εγενετο* A. *Am. Fuld. Tol. Dem.* (Arm). | ante C. rel. *Prms.* sanguis multus factus est Syr.
— *εγενετο* ante *μελας* AC. 1. 38. P. Vulg. Syr. *Er.* | post ℵ. 6. 7. 14. Q. 91. 95. Memph. Arm. *Cmpl.* (mox *σκακκος* 14 *Scr.* *σακκον* 91.)
— *σεληνη ὁλη* AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | * om. *ὁλη* ς. 1. P. 91. *Er. Cmpl.*
13. *ουρανου* *Am. Tol. Dem.* Arm. Syr. *Prms.* de caelo Vulg. *Cl.* Æth. *Tert.* adv. Herm. 34. | *θεου* A. | om. *Fuld.*
— *επεσαν* AℵC. 1. 7. P. *Er.* | *επεσον* 6. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *εις*] *επι* ℵ.
— *βαλλει* AC. 14. PQ. 91. Vulg. *Er.* | *βαλει* 1. | *βαλλουσα* ℵ. | *βαλουσα* 6. 7. 95. | *αποβαλουσα* 38.
— *ὑπο*] *απο* ℵ. 14.
— *ανεμου* ante *μεγαλου* AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 95. Vulg. (*μεμειγαλου* ℵ*.) | ‡ post ς. 1. P. 91. *Tert. Prms. Er.*
— *σειομενη*] *σαλευομενη* A.

14. *ὁ ουρ.* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. *Cmpl.* | * om. *ὁ* ς. 1. *Er.*
— *ἑλισσ.* AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 91. *Cmpl.* | ‡ *εἰλισσ.* ς. 1. P. 95. *εἰλισ.* *Er.* | *-μενον* ς. A. 1. 7. 14. PQ. *Er. Cmpl.* | *-μενος* ℵ. 6. 38. 91. 95.
— *νησος*] *βουνος* ℵ. | *νησσος* CQ. insulae Vulg. *Prms.*
— *αυτων*] om. ℵ.
— *εκινηθησαν* ℵcaC. 1. rel. | *απεκεινησαν* A. | *εκινησαν* ℵ*. | *εσαλευθησαν* 95.
15. *και* 3°.] om. A.
— *οἱ χιλ. και οἱ πλουσιοι* AℵC. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | ‡ *οἱ πλ. κ. οἱ χιλ.* ς. 1. 38. *Er.* | om. *και οἱ χιλ.* Memph.
— *ισχυροι* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *δυνατοι* ς. *Er.* | (om. *και οἱ ισχ.* 1. Æth. om. *οἱ* ℵ. 95.)
— *ελευθερος*] † praem. *πας* ς. ℵca. 1. 38. P. 91. Memph. Arm. *Er.* | om. AC. 6. 7. 14. Q. 95. Vulg. Æth. Syr. *Prms.* | om. *και πας ελευθερος* ℵ*.
16. *πεσετε* ℵC. 1. rel. | *πεσατε* A. 7. P.
— *κρυψατε*] *-εται* ℵ.
— *του θρονου* AC. 1. 7*s*. 14*. 38. P. 91. | *τῳ θρονῳ* ℵ. 6. 14². Q. 95.
— *απο της οργ.*] *επι τ. οργ.* ℵ*. (corr. ca.)
17. *ἡ ἡμερα*] om. *ἡ* 38.
— *ἡ μεγαλη*] om. 14.
— *αυτων* ℵC. 38. Vulg. Syr. | ‡ *αυτου* ς. A. 1. PQ. rel. Memph. Arm. Æth. *Prms.*
1. *και* ℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. Æth. Syr. *Er. Cmpl.* | om. AC. Vulg. Memph. (habet postea *δε*) *Prms.*
— *τουτο* AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 91. Memph. Æth. *Cmpl.* | ‡ *ταυτα* ς. 1. P. 95. Vulg. Arm. *Prms. Er.*
— *ειδον* 1. 38. P. 91. 95*s*. (*ιδον* AℵC. 7. 14. Q.)
— *τεσσαρας* 1°. *-ρες* A. | *δ′* ℵ. | *-ρεις* 7. ? 38.
— *τεσσαρας* 2°. sic in codd.
— *γωνιας*] *αγγελους* 1. (non *Er.*)
— *τεσσαρας* 3°.] *-ρες* A.
— *της γης* 2°.] om. 38. Memph. (om. *κρατουντας . . . . της γης* 95*.)
— *πνεῃ*] *πνευσῃ* ℵ. | *πεσῃι* 95.
— *ανεμος*] praem. *ὁ* C. 14. 95.
— *ανεμος* *Am. Tol. Harl.* | om. Vulg. *Cl. Fuld.* (flarent Vulg. *Cl. Fuld.* flaret *Am.*)
— *επι της γης* in terris *Prms.* | om. A.
— *της θαλ.*] om. *της* A.
— *μητε*] *μη* C.

13. emittit *Cl.* | a vento *Cl.* | 16. Cadite *Cl.*
1. super *Cl.* | flarent (*om.* ventus) *Cl.*

ΑℵC.
1. 6. 7. 14. 38.
PQ.
91. 95.

ἐπί ‡ τι″ δένδρον. 2 καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ‡ ἀνα-
βαίνοντα″ ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα
θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσ-
σαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν, 3 λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν,
μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ᵗ ἄχρις † σφρα-
γίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώ-
πων αὐτῶν. 4 καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγι-
σμένων· ᵘ ‡ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες″ χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ· 5 ἐκ
φυλῆς Ἰούδα, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ
φυλῆς Ῥουβὴν, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες †. ἐκ φυλῆς Γὰδ,
‡ δώδεκα″ χιλιάδες †· 6 ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, ‡ δώδεκα″
χιλιάδες †· ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες †·
ἐκ φυλῆς ‡ Μαννασσῆ″, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες †· 7 ἐκ
φυλῆς Συμεὼν, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες †· ἐκ φυλῆς ‡ Λευεὶ″,
‡ δώδεκα″ χιλιάδες †· ἐκ φυλῆς ‡ Ἰσσαχὰρ,″ ‡ δώδεκα″
χιλιάδες †· 8 ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες †·

3. καὶ τὴν θάλ. ᵗ Ezek. 9:4.

ΙΘ′

ᵘ c. 14:1.

ullam arborem. 2 Et vidi al-
terum angelum ascendentem
ab ortu solis, habentem sig-
num dei vivi, et clamavit voce
magna quattuor angelis qui-
bus datum est nocere terrae et
mari, 3 dicens, Nolite nocere
terrae et mari neque arbori-
bus, quoad usque signemus
servos dei nostri in frontibus
eorum. 4 Et audivi numerum
signatorum, centum quadra-
ginta quattuor milia signati
ex omni tribu filiorum Israhel:
5 ex tribu Iuda duodecim milia
signati, ex tribu Ruben duode-
cim milia signati, ex tribu
Gad duodecim milia signati,
6 ex tribu Aser duodecim milia
signati, ex tribu Nepthalim
duodecim milia signati, ex
tribu Manasse duodecim milia
signati, 7 ex tribu Symeon
duodecim milia signati, ex
tribu Levi duodecim milia
signati, ex tribu Issachar duo-
decim milia signati, 8 ex tribu
Zabulon duodecim milia signa-

---

1. *τι δενδρον* C. 6. 7. 14. 38. Q. 95. Vulg. (in ulla arbore *Prms.*) | arbores Memph. Arm. Æth. Syr. | ‡ *παν δενδρον* ς. ℵ. 1. P. 91. *Er. Cmpl.* | *δενδρου* A.

2. *ειδον* ℵ. 1. rel. | *ιδον* AC. 7. 14. Q.

— *αλλον* post *αγγελον* 91. | ante rel. *Orig.* iv. 1ᵇ. (om. *Prms.*)

— *αναβαινοντα* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl. Orig.* iv. | ‡ *αναβαντα* ς. 1. Arm. *Er.*

— *ανατολης* ℵC. rel. *Orig.* iv. 1ᵇ. | *-λων* A.

— *εκραξεν* ℵC. rel. Vulg. Memph. *Orig.* iv. *Prms.* | *εκραζεν* AP.

— *τεσσαρσιν*] *τεσσαρες* ℵ. (corr.ᶜᵃ.) | *δ′* *Orig.* iv. 1ᵇ.

3. *αδικησητε* *Orig.* iv. 1ᵇ. 2ᶜ. | *-σατε* *Cmpl.* | *αδικησεται* ℵ. | *αδικισειτε* 7.

— *μητε τ. θαλ.* C. 1. 7. 14. PQ. 91. *Fuld. Tol. Dem.* Arm. Æth. Syr. *Orig.* iv. *bis. Prms.* | *μηδε τ. θαλ.* ℵ. | *και τ. θαλ.* A. 38. Vulg. *Cl. Am.* Memph.

— *μητε τα δενδ.* A. 38. rel. *Orig.* iv. *bis.* | *μηδε τ. δ.* ℵ. | et arboribus Memph. (ullam arborem *Prms.*)

— *αχρις*] † add. *οὐ* ς. 7. 14. 38. Q. 91. 95*s*. *Cmpl.* | om. AℵC. 1. P. *Orig.* iv. 1ᵇ. 2ᶜ. *Er.*

3. *σφραγισωμεν* *Elz.* AℵC. 1. 6. 7. 14. (38.) PQ. 91. 95. *Orig.* iv. *bis.* (*-σομεν* 38.) | *-ζωμεν* St. 3. *Er.*

— *ἡμων* *Orig.* iv. *bis.* | om. 95. Memph. Arm. Æth.

4. *και ηκουσ. τον αριθ. των εσφραγ.* *Orig.* iv. 1ᶜ. 2ᶜ. *Prms.* | om. A.

— *ηκουσα* *Orig.* iv. *bis.* | *-σαν* ℵ.

— *τον αριθμον* *Orig.* iv. *bis.* | om. 95. | *των αριθμων* 7. *Cmpl.*

— *ἑκατον τεσσαρ. χιλιαδες* ℵ. P. | *ἑκατ. και τεσσερ. τεσσαρ. χιλιαδες* C. 6. | *ἑκατον ἑκατ. και τεσσαρ. και τεσσ. χιλιαδες* 38 *Alf.* Syr. | *ἑκατ. τεσσαρ. δ′* (supra lin.) *χιλιαδες* A. | *ἑκατ. και τεσσαρ. τεσσαρεις χιλιαδες* 7. 91 (*-ρες*). *Cmpl.* | *ἑκ. τεσσαρ. και τεσσ.* 14. | ‡ *ρμδ′ χιλιαδες* ς. Q. *Orig.* iv. *bis.* *Er.* | *ρμδ′ χιλιαδας* 1. | om. *ρμδ′ χιλ. εσφραγ.* 95.

— *εσφραγισμενοι* 38. P. 91. Vulg. Arm. *Orig.* iv. 2ᶜ. | *-νων* 6. 7. 14. Q. | om. *Orig.* iv. 1ᶜ.

5—8. *δωδεκα* ubique AℵC. 1. 6. 14. 38. (91.) *Cmpl.* | ‡ *ιβ′* ς. 7. PQ. 95*s*. *Orig.* iv. 1ᶜ. (sed post *Ιωσηφ ιβ′* 91. et *δυοκαιδεκα* 1⁰. post *Νεφθαλιμ* et *Μανασση* et *Λευι* deinceps *δωδεκα* *Er.* rel. *ιβ′*).

5. *εσφραγισμενοι* 1⁰. ver. 5. et ultimo ver. 8.] om. 10ⁱᵉˢ. AℵC. 6. 14. 38. PQ. (91.) 95. *Fuld.* (Syr.) *Cmpl.* (et ult. om. 91. Syr.) | om. 8ⁱᵉˢ. (ab *Ασηρ* usque ad *Ιωσηφ*) 1. | *εσφραγισμενων* (pro *-μενοι*) *ter.* v. 5. sed om. rel. add. ver. 8. ult. 7. | *εσφραγισμεναι* ver. 5. et 8. 6. Q. | in ver. 8. solo Æth. | † *εσφραγισμενοι* duodecies ς. Vulg. *Am.* Arm. *Er.* (sed " Graecis *signati* non repetitur nisi in initio et fine. nec additur ad singulas tribus, ut admonet Valla, quamquam in nostris exemplaribus addebatur" *Er. in Annot.*) om. undecies Memph.

5. *εκ φυλ. Ρουβην*] praem. *και* 7. (*Ρουβιν* 7 *ut vid.* 14. *-βιμ* 1. ? 7. 38. *Er.* *Ρουβημ* *Orig.* iv. 1ᶜ. *Ρουβειν* *Cmpl.*)

— *εκ φυλ. Γαδ κτλ.*] om. ℵ.

6. init.] add. *και* 7.

— *Νεφθαλειμ* 1. | *-λιν* C. | *-λιμ* A. 6. 14². (*-ημ**.) *Er.* | *-λι* ℵ. (*Ιουδα…Γαδ … Νεφθ. … Συμ.…Ισαχαρ … Ιωσηφ … Ρουβιν … ασηρ … Μανασση … Λευι… ζαβ.…Βενιαμ.* 91.) | om. *Ασηρ.* Memph.

---

6. Nephtali *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες †· ἐκ φυλῆς
‡ Βενιαμεὶν″, ‡ δώδεκα″ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

ti, ex tribu Ioseph duodecim milia signati, ex tribu Beniamin duodecim milia signati.

Κ′

9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν
[v] c. 5:9. ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ‡ ἐδύνατο″, [v] ἐκ παντὸς ἔθνους
καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον
τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ‡ περιβεβλημέ-
νους″ στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν
[w] c. 5: 12. αὐτῶν· 10 καὶ ‡ κράζουσιν″ φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες,[w]
Ἡ σωτηρία ‡ τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ″ ‡ τῷ
θρόνῳ″, καὶ τῷ ἀρνίῳ. 11 καὶ πάντες οἱ ἄγγε-
λοι ‡ εἱστήκεισαν″ κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ‡ ἔπεσαν″
ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ ‡ τὰ πρόσωπα″ αὐτῶν, καὶ
προσεκύνησαν τῷ θεῷ, 12 λέγοντες, Ἀμήν· ἡ εὐλογία
καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ
καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 13 καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν

9 Post haec vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus et tribubus et populis et linguis, stantes ante thronum et in conspectu agni, amicti stolas albas, et palmae in manibus eorum. 10 Et clamabant voce magna dicentes, Salus deo nostro, qui sedit super thronum, et agno. 11 Et omnes angeli stabant in circuitu throni et seniorum et quattuor animalium, et ceciderunt in conspectu throni in facies suas et adoraverunt deum, 12 dicentes, Amen, benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio et honor et virtus et fortitudo deo nostro in saecula saeculorum, amen. 13 Et respondit unus de seniori-

---

hic (habet ante Ιωσηφ) | et post Νεφθαλιμ habet Δαν Memph. (*παρὲξ τοῦ Δάν Orig.* iv. 1[c].)

6. Μαννασση Aℵ. | Μανασσην C. | Μαναση Q. *Cmpl.* | ‡ Μανασση ς. 1. 91. *Prms. Er.* | om. Memph.

7. *εκ φυλ. Συμεων κτλ.*] om. ℵ.

— Λευει ℵ. | ‡ Λευϊ ς. AC. rel. Memph.

— Ισσαχαρ Aℵ. 7. P. Vulg. | ‡ Ισαχαρ *St.* 3. 1. 38. 91. Memph. *Prms. Cmpl. Er.* | Ισασχαρ. *Elz.*

8. *εκ φυλ.* Ιωσηφ *κτλ.*] om. 14. | Βενιαμιν et Ιωσηφ mutato ordine ℵ. (-*μειν* AP. ‡ -*μιν* ς. 91.)

— fin. *εσφραγισμενοι*] -*ναι* 7. Q. 95.

9. *ειδον* C. 1. 38. P. rel. | *ιδον* Aℵ. 7. 14. Q.

— *ιδου*] om. C. Vulg. (et *και*) Memph. Æth. (et *και*) *Cypr.* 272. 310.

— *οχλος πολυς* ℵC. rel. | *οχλον πολυν* A. Vulg. *Prms.* | *πληθος πολυ Meth.* (Jahn 13.)

— *ὀν* ℵ[ca]C. 6. PQ. 91. Vulg. *Cypr. Prms.* | *ὀς* ℵ*. (corr.[ca].) | *και* A. | *ὁ Meth.*

— *αυτον* AℵC. 1. 14. *Meth. Er.* ex his *Cypr.* 310. | om. 6. 7. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Cypr.* 272. *Prms. Cmpl.*

— *εδυνατο* AℵC. 6. 7. 38. Q. 91. *Cmpl.* | ‡ *ηδυν.* ς. 1. 14. P. 95. *Meth. Er.*

9. *και φυλων Cypr.* 272. 310. *Prms.* | om. 1. *Er.*

— *και* ante *γλωσσ. Cypr. bis. Prms.* | om. 14.

— *ἑστωτες* Aℵ. 1. P. 91. *Cypr. Prms. Er. Cmpl.* | *ἑστωτας* 6. 7. 14. Q. 95. | *ἑστωτων* C. 38.

— *ενωπιον τ. θρ. Cypr. bis. Prms.* | *επι τ. θρ.* A.

— *περιβεβλημενους* Aℵ*. 6. 7. 14. 38. Q. | ‡ -*μενοι* ς. ℵ[ca]. 1. P. 91. Vulg. Arm. *Er.* | -*μενας* 95. (et erant amicti *Cypr. Prms.*)

— *φοινικες* Aℵ[ca]C. 1. 7. 38. P. Vulg. *Er.* | add. fuerunt *Cypr. Prms.* | *φοινικας* ℵ*. 6. 14. Q. 91. 95. Arm. | habentes palmas Memph.

10. *κραζουσιν* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | clamabant Vulg. dicebant *Cypr. Prms.* | ‡ *κραζοντες* ς. 1. Memph. Arm. *Er.*

— *τῳ θεῳ ἡμων τῳ καθημενῳ επι τῳ θρονῳ* (A)ℵ[ca]C. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. (Memph.) Arm. Æth. Syr. (*του θεου* A. 38. om. *τῳ καθ.* ℵ*.) | *τῳ καθ. επι τ. θρ. θεῳ ἡμων* 1. | ‡ *τῳ καθημενῳ επι του θρονου του θεου ἡμων St.* 3. *Er.*

10. *τῳ θρονῳ* Aℵ*C. 6. 14. P. 91. 95. | ‡ *του θρονου* ς. ℵ[ca]. 1. 7. 38*s*. Q. *Er.*

— *τῳ αρνιῳ*] *του αρνιου* ℵ[ca].

— fin. add. *εις τους αιωνας των αιωνων αμην* ℵ*. (om.[ca].)

11. *οἱ*] om. ℵ*. (add.[ca].)

— *ειστηκεισαν* (Aℵ.) 6. 7. 14. 38 (*Alf.*)*s*. (P.) (Q.) 91. (*V. & C.*) 95. *Cmpl.* | *ιστ.* AℵP. | -*κισαν* ℵ. | -*κησαν* 7[2]. Q. | *εστηκισαν* C. | ‡ *ἑστηκεσαν* ς. *Er.* | *εἱστηκεσαν* 1.

— *τεσσ.*] δ′ 1.

— *επεσαν* AℵCP. *Er.* | ‡ -*σον* ς. 1. 6. 7. 14. 38*s*. Q. 91. 95*s*.

— *θρονου*] add. *αυτου* 6. 7. 14. Q. Syr.

— *τα προσωπα* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Syr. *Cmpl.* | ‡ *προσωπον* ς. 1. Memph. Æth. *Er.*

12. *και ἡ σοφια Prms.* | om. A.

— *ἡ ευχ.*] om. *ἡ* ℵ*. (add.[ca].)

— *ἡ εσχ.*] om. *ἡ* 95. *Cmpl.*

— *αμην*] om. C.

13. *απεκρυθη* 38 (*Alf.*).

— *εκ* Memph. Theb. (Tk. 81.) | om. ℵ. 91.

---

9. stolis albis *Cl.* | 10. sedet *Cl. Am.*[2] | 12. honor (*om.* "et") *Cl.*

A ℵ (C.) 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

πρεσβυτέρων λέγων μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι
τὰς στολὰς τὰς λευκάς, τίνες εἰσὶν, καὶ πόθεν ἦλθον;
14 καὶ εἴρηκα αὐτῷ, κύριε * μου″, σὺ οἶδας. καὶ
¶ C. εἶπέν μοι, Οὗτοί εἰσιν ¶ οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως
τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ
ἐλεύκαναν ‡ αὐτὰς″ ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. 15 διὰ
τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λα-
τρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ·
καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς.
x Isa. 49: 10. 16 x οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ
πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν καῦμα· 17 ὅτι τὸ
ἀρνίον τὸ ἀνάμεσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτοὺς καὶ
ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ‡ ζωῆς″ πηγὰς ὑδάτων, καὶ
y Isa. 25:8. § C. y ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν § δάκρυον ‡ ἐκ″ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν.

VIII. ΚΑ' 1 Καὶ ‡ ὅταν″ ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην,
ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ‡ ἡμίωρον.″ 2 καὶ εἶδον
τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασιν,
καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. 3 καὶ ἄλλος
ἄγγελος ἦλθεν, καὶ ἐστάθη ἐπὶ ‡ τοῦ θυσιαστηρίου,″

bus dicens mihi, Hi qui amicti sunt stolis albis, qui sunt et unde venerunt?
14 Et dixi illi, Domine mi, tu scis. Et dixit mihi, Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna et laverunt stolas suas et dealbaverunt eas in sanguine agni.
15 Ideo sunt ante thronum dei, et serviunt ei die ac nocte in templo eius, et qui sedet in throno habitabit super illos.
16 Non esurient neque sitient amplius, neque cadet super illos sol neque ullus aestus,
17 quoniam agnus qui in medio throni est reget illos, et deducet eos ad vitae fontes aquarum, et absterget deus omnem lacrimam ex oculis eorum.

1 Et cum aperuisset sigillum septimum, factum est silentium in caelo quasi media hora.
2 Et vidi septem angelos stantes in conspectu dei, et

---

13. *τας* 2°.] om. C.
— *εισιν*] om. 1. *Er.*
14. *ειρηκα* AℵC. 1. P. *Er.* | *ειπον* 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *κυριε μου* ℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Syr. *Cmpl. Cypr.* 272. 310. | * om. *μου* ς. A. 1. Arm. Æth. *Prms. Er.*
— *μοι* om. ℵ.
— *εκ της θλιψεως της μεγ.* P. 91. | *απο θλιψ. μεγ.* A. | ex magnis afflictionibus Memph. ex illa pressura magna *Tert.* Scorp. 12. ex magna tribulatione *Cypr.* 272. 310. *Prms.*
— *επλυναν*] *επλατυναν* 1 (-*τειναν*). 95. *Er. txt.* ("ἐπλάτυναν τὰς στολὰς αὐτῶν i.e. dilataverunt stolas suas: interpres legisse videtur ἔπλυναν." *Er. in Annot.*)
— *αυτας* Aℵ. 1. P. 91. Vulg. Memph. Syr. *Cmpl. Cypr. Prms.* ipsum *Tert.* | ‡ *στολας αυτων* ς. *Er.* (*στολας*: et ad imam paginam *αυτας* et in pag. seq. *αυτων*) | om. 6. 7. 14. 38. (*Alf.*) Q. 95. Arm. Æth.
15. *δια τοῦ* 38.
— *επι του θρονου* Aℵ. 1. 38. P. *Er.* | *επι τῳ θρονῳ* 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *σκηνωση* 7. | *γινωσκει αυτ.* ℵ.
16. *ετι* 1°.] om. ℵ. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. (vid. Esa. xlix. 10.)
— *ουδε διψησουσιν* | *ουδε διψασ.* ℵ. | *ουδε διψησωσιν* P. | *ουδε μη διψησωσιν* 14. | *ουδε μη διψησουσιν* A.
— *ετι* 2°. Vulg. Æth. Syr. | om. 1. 38. Memph. Arm. *Er.* (vid. Esa.)
— *ουδε μη π.* Aℵ. 1. 14. P. *Er.* | *ουδ' ου μη π.* 6. 7. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *πεσῃ*] -*σηται* 38.
— *ὁ ἡλιος*] om. *ὁ* 38. | umbra Memph. ‖ add. *ετι* ℵ*. (corr.¹)
— *παν*] *το* 6. Arm.
17. *ποιμανει* Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. Vulg. Arm. Syr. | *ποιμαινει* 91. 95. Memph. | teget *Cypr.* (pro reget.)
— *ὁδηγησει* Aℵ. 1. 14. 38. (-*σῃ*). PQ. 91. (*V.* & *C.*) Vulg. Memph. Arm. | *ὁδηγει* 6. 7. 91 (*Blly.*) 95.
17. *ζωης* Aℵ. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Æth. *Cypr.* 310. *Prms. Cmpl.* | ‡ *ζωσας* ς. 1. 38. Memph. *Er.*
— *και εξαλ.* ad fin. ver. *Tert.* de Res. carn. 58. om. 1. 38. *Er.*
— *παν δακρυον*] *παντα τα δακρυα* 14. Memph.
— *εκ τ. οφθ.* AC. 6. 14. PQ. 91. 95s. *Am. Fuld.* Arm. *Cypr.* 310. *Prms. Cmpl.* | ‡ *απο τ. οφθ.* ς. ℵ. 7. Vulg. *Cl.* Memph. (vid. Es. xxv. 8.)
1. *ὁταν* ACP. | ‡ *ὁτε* ς. ℵ. 1. 6. rel. *Er. Cmpl.*
— *ἑβδομην* ζ' 1. (non *Er.*)
— siluit omne quod in caelo et quod in terra Æth.
— *ἡμιωρον* AC. 91. | ‡ *ἡμιωριον* ς. ℵ. rel. (*ειμ.* Aℵ.) | usque ad horam Memph.

13. et dixit mihi *Cl.* | 14. illis *Am.** | 16. nec cadet *Cl.* | 17. deducit *Am.** *Tf.* | ab oculis *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα
πολλὰ, ἵνα ‡ δώσει ″ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων
πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον
τοῦ θρόνου. 4 καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων
ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέ-
¶ C. λου, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.¶ 5 καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος
‡ τὸν λιβανωτὸν,″ καὶ ἐγέμισεν ‡ αὐτὸν″ ἐκ τοῦ
πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ
ἐγένοντο ‡ βρονταὶ καὶ φωναὶ ″ καὶ ἀστραπαὶ καὶ
σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι * οἱ″ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλ-
πιγγας, ἡτοίμασαν ‡ αὐτοὺς″ ἵνα σαλπίσωσιν·

ΚΒ′ 7 Καὶ ὁ πρῶτος † ἐσάλπισεν [z] καὶ ἐγένετο χάλαζα
Es. 6:23. 7. μεμιγμένον καὶ πῦρ μεμιγμένα * ἐν″ αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν
γῆν * καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη″· καὶ τὸ τρί-
τον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς
κατεκάη.

ΚΓ′ 8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, [a] καὶ ὡς ὄρος
[a] Jer. 51:25. μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα. 9 καὶ ἀπέθανεν

datae sunt illis septem tubae.
3 Et alius angelus venit et
stetit ante altare habens tura-
bulum aureum, et data sunt
illi incensa multa, ut daret
orationibus sanctorum om-
nium super altare aureum
quod est ante thronum. 4 Et
ascendit fumus incensorum de
orationibus sanctorum de ma-
nu angeli coram deo. 5 Et
accepit angelus turibulum, et
implevit illud de igni altaris
et misit in terram: et facta
sunt tonitrua et voces et ful-
gora et terrae motus.

6 Et septem angeli qui ha-
bebant septem tubas parave-
runt se ut tuba canerent.

7 Et primus angelus tuba
cecinit, et facta est grando et
ignis mixta in sanguinem et
missum est in terram: et ter-
tia pars terrae combusta est,
et tertia pars arborum com-
busta est, et omne faenum
viride combustum est.

8 Et secundus angelus tuba
cecinit, et tamquam mons
magnus igne ardens missus
est in mare: et facta est tertia
pars maris sanguis, 9 et mortua

---

2. ειδον 1. 91. rel. | ιδον ANC. 7. 14. Q.
— τους ἑπτα] om. 1. *Er.*
— ἑστηκασιν] εἱστηκεισαν 38.
— εδοθησαν *Prms.* | εδοθη A. 95.
— σαλπιγγες] add. ἱνα σαλπισωσι 95.
3. ηλθεν] εξηλθε 14. || add. ab oriente Æth.
— εσταθη] -θην 14 *Scr.*
— του θυσιαστηριου ℵ. 6. 7. 14. 38 (*Alf.*) Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ το θυσιαστηριον ϛ. AC. 1. P. *Er.*
— λιβανωτον] λιβανον το C.
— δωσει AℵC. 1. 95. | ‡ δωσῃ ϛ. 6. 7. Q. 38*s.* P. 91. *Er. Cmpl.* | δω 14.
— το ante ενωπ.] om. ℵ.
4. ὁ καπν.] om. ὁ ℵ*. (corr.[ca].)
— του αγγελου] om. του 38. | των αγγελων 14*.
5. τον λιβ. . . . αυτον *Elz.* Aℵ. 1. 6. 14. 38. PQ. 91. 95*s.* *Cmpl.* | ‡ το λιβ. . . . αυτο *St.* 3. 7. *Er.*
— εβαλεν] ελαβον A.

5. βρονται και φωναι και αστραπαι ℵ. 6. 14. Q. 95. Vulg. Arm. *Prms.* | βρονται και αστρ. και φων. A. 38. Memph. Syr. | ‡ φωναι και βρον. και αστρ. ϛ. 1. P. 91. *Er.* | φων. κ. αστρ. κ. βρονται 7. | fulgur et factum est tonitru ac fulmen Æth.
6. οἱ ἑπτα] om. οἱ 1. *Er.* (et ζ′ habet 1.)
— οἱ εχοντ. A. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Cmpl.* | * om. οἱ ϛ. ℵ. *Er.*
— ἑπτα] om. 38.
— αυτους Aℵ*. | ‡ ἑαυτους ϛ. ℵ[ca]. 6. 38. rel. *Er. Cmpl.* | επ' αυτους 14.
7. πρωτος] † add. αγγελος ϛ. 1. 38. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Prms. Er.* | om. Aℵ. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Harl.* *Tol.* Syr. *Cmpl.*
— μεμιγμενα A. 1. 14. rel. Vulg. Syr. *Er.* | -νον ℵ. 38. P. | -νη 7.
— εν αἱμ. Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. (et *Am. Fuld.*) *Prms. Cmpl.* | *om. εν ϛ. *Dem. Er.* | mixta aquis Syr.

7. και το τριτον της γης κατεκαη Aℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 95. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* κατεκαει *ter.* 7. | * om. ϛ. 1. Memph. *Er.*
— και το τριτον των δενδρων κατεκαη Vulg. Memph. Arm. Syr. | om. 14. Q*. Æth. *Cmpl.*
— ὁ χορ. ὁ χλ. 7.
8. ὁ] om. 95.
— αγγελος] om. ℵ.
— ὡς ορος] praem. εγενετο 95.
— πυρι Aℵ. 1. 38*s.* P. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Er.* | om. 6. 7. 14. Q. 91. 95. Arm. *Cmpl.*
— εβληθη] praem. και 95.
— εγενετο] εγενηθη ℵ.

---

3. thuribulum *Cl.* | daret de orat. *Cl.* | thronum dei *Cl.* | 4. et de manu *Am.*[2] | 5. de igni *Cl.* | terrae motus magnus *Cl.* (*om.* magnus *Am.* sed habet *Tf.*) | 6. praeparaverunt *Cl.* | 7. mista in sanguine *Cl.* | concremata est *Cl.*

AN. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ
ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων ‡ διεφθά-
ρησαν.″
ΚΔ' 10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἔπεσεν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ
ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς
[b] Jer. 9:15. πηγὰς * τῶν″ ὑδάτων.
11 [b] καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος
λέγεται ″Αψινθος· καὶ ‡ ἐγένετο″ τὸ τρίτον * τῶν
ὑδάτων″ εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ * τῶν″ ἀνθρώπων
ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.
ΚΕ' [c] Am. 8:9. 12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν,[c] καὶ ἐπλήγη
τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ
τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον
αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ ‡ φανῇ″ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ
ἡ νὺξ ὁμοίως.
13 καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ‡ ἀετοῦ″
‡ πετομένου″ ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ με-
γάλῃ, Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ ‡ τοὺς κατοικοῦντας″ ἐπὶ τῆς
γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν
ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.
IX. Κς' [d] c. 8:10. 1 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν,[d] καὶ εἶδον

est tertia pars creaturae, quae habent animas, et tertia pars navium interiit.

10 Et tertius angelus tuba cecinit, et cecidit de caelo stella magna ardens tamquam facula, et cecidit in tertiam partem fluminum et in fontes aquarum.
11 Et nomen stellae dicitur Absinthius. Et facta est tertia pars aquarum in absinthium, et multi hominum mortui sunt de aquis, quia amare factae sunt.

12 Et quartus angelus tuba cecinit, et percussa est tertia pars solis et tertia pars lunae et tertia pars stellarum, ut obscuraretur tertia pars eorum et diei non luceret pars tertia, et nox similiter.
13 Et vidi, et audivi vocem unius aquilae volantis per medium caelum, dicentis voce magna, Vae vae vae habitantibus super terram de ceteris vocibus tubae trium angelorum, qui erant tuba canituri.

1 Et quintus angelus tuba cecinit, et vidi stellam de caelo

---

9. *τριτον* 1°.] add. *μερος* ℵ.
— *των* 2°.] om. 1. 7. 14. Q. 91. 95. *Er. Cmpl.* (piscium *tantum* om. rel. *Prms.*)
— *εν τῃ θαλασσῃ*] om. 1. *Am. Harl.* Arm. *Prms. Er.*
— *ψυχας*] *-χην* ℵ.
— *διεφθαρησαν* Aℵ. 1 (*-ισαν*). P. 91. *Cmpl.* *-ησεν* *Er.* | ‡ *διεφθαρη* ς. 6. 7 (*-ρει*). 14. 38. Q. 95*s.*
10. *ὁ τριτ.*] om. *ὁ* 95.
— *και επεσεν*] om. *Prms.*
— *και επι . . . ὑδατων* *Prms.* | om. A. Arm.
— *των ὑδατ.* ℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | * om. *των* ς. *Er.*
11. *λεγεται*] *ελεγετο* 7. ‖ add. *ὁ* A. 6. PQ. 91. 95. *Cmpl.* om. ℵ. 1. 7. 14. 38. Arm. *Er.*
— *αψινθος* *Am.* (-ius) (*Fuld.*) Syr. | *-θιον* ℵ*. (corr.ca.) Vulg. *Cl.* Memph. *Prms.* ‖ add. *λεγεται* ℵ*.
— *εγενετο* Aℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. *Prms. Cmpl.* | ‡ *γινεται* ς. 1. *Er.*
— *το τριτον των ὑδατων* Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. (Arm.) Æth. Syr. *Prms.* | * om. *των ὑδατων* *St.* 3. *Er.*
11. *αψινθον*] *-θιον* ℵ. 7. Vulg.
— *των ανθρ.* Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | * om. *των* ς. *Er.*
— *εκ των ὑδ.*] *επι των ὑδ.* A.
12. *επληγη* *Er.* | *πληγη* 1. | *επλιγει* 7. | *επλη* 14.
— *ἱνα σκοτ. το τριτον αυτων*] om. Æth.
— *το τριτ. αυτων και ἡ ἡμερα μη φανῃ το τριτ. αυτης* Aℵ. rel. Vulg. | *το τριτ. αυτης μη φανῃ ἡ ἡμερα* 6. 7. 14. 95. (om. *αυτης*). | ut non luceret tertia illarum pars in die et similiter etiam nocte Memph. (Syr.) eandem partem amitteret *Prms.*
— *ἡ ἡμερα*] om. *ἡ* Q.
— *μη φανῃ* Aℵ. 14. 38 *sic.* P (*φεν.*) Q. 95. (ante *ἡ ἡμερα* 38.) | ‡ *μη φαινῃ* ς. 91. *Er.* *φαινει* 7.
— *το τριτον αυτης* | om. 7. 14. 38. 95. | (*το τεταρτον* A.)
13. *ειδον* ς. ℵ. rel. | *ιδον* A. 7. 14. Q.
— *ἑνος* Æth. | om. ℵ. Memph. Arm.
— *αετου* Aℵ. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Cmpl.* | ‡ *αγγελου* ς. 1. 7. P. Arm. *Er.*
13. *πετομενου* Aℵ. (6².) 7². 14. 38 (*Alf.*)*s.* P. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *-ωμενου* ς. 1. 6*. 7*. Q. *Er.*
— *εν*] om. ℵ.
— *μεσουρανηματι*] *-νισματι* 1. *Er.* | medio caeli et terrae Æth. | in medio caudae quae sanguinem habet Syr.
— *μεγαλῃ*] add. *τρεις* 7. (91. *τρις*) *Cmpl.*
— *ουαι* bis tantum 1. Æth. Syr. *Er.*
— *τους κατοικουντας* ℵ. 6. 14. 38. Q. 95. | ‡ *τοις κατοικουσιν* ς. A. 1. 7. P. 91. Vulg. *Er.*
— *φωνων*] om. 91. (*V.* & *C.*)
— *μελοντων* 14.
— *σαλπιζειν* *Er.* | *σαλπιξειν* 1.
1. *ειδον* ℵ. rel. | *ιδον* A. 7. 14.
— *αστερα*] *-ρας* ℵ*. (corr.ca.)
— *πεπτωκοτα*] ante *εκ του ουρανου* 95. | *-κοτος* 91. | *-κοτας* ℵ*. (corr.ca.)

9. creaturae eorum quae habebant animas in mari *Cl.* | 11. absinthium *Cl.* | amarae *Cl.* | 12. ita ut obsc. *Cl.* | nox simil. *Cl.* | 13. caeli *Cl.* | in terra *Cl.* | *om.* tubae *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
[e] c. 20: 1.

ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ
ἐδόθη αὐτῷ ἡ [e] κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου,
2 καὶ
ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου· καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ
τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτί-
σθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος.
3 καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ
ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορ-
4. ἀδ.κήσουσιν πίοι τῆς γῆς·
4 καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσω-
σιν τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν
δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους † οἵτινες οὐκ ἔχουσιν
τὴν σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων †.
5 καὶ
5. αὐτοῖς ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ᾽ ἵνα
‡ βασανισθήσονται″ μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς
αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρω-
πον.
6 καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ
ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ ‡ οὐ μὴ″ εὑρήσουσιν αὐ-
τόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ ‡ φεύγει″ ὁ
θάνατος ἀπ᾽ αὐτῶν.
7 καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων
ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ

cecidisse in terram, et data est
illi clavis putei abyssi :
2 [et
aperuit puteum abyssi], et
ascendit fumus putei sicut
fumus fornacis magnae, et ob-
scuratus est sol et aer de fumo
putei.
3 Et de fumo exierunt
lucustae in terram, et data est
potestas illis sicut habent po-
testatem scorpiones terrae.
4 Et praeceptum est illis ne
lederent faenum terrae neque
omne viride neque omnem
arborem, nisi tantum homines
qui non habent signum dei in
frontibus.
5 Et datum est
illis ne occiderent eos, sed ut
cruciarentur mensibus quin-
que: et cruciatus eorum ut
cruciatus scorpii, cum percutit
hominem.
6 In diebus illis
quaerent homines mortem et
non invenient eam, et desidera-
bunt mori et fugiet mors ab
ipsis.
7 Et similitudines lu-
custarum similes equis paratis
in proelium, et super capita
earum tamquam coronae si-
miles auro, et facies earum

1. *εις την γην*] *επι της γης* 38. | om. Arm.
2. *και ηνοιξεν το φρεαρ της αβυσσου* A. 1. 7. 38. P. 91. Vulg. *Cl. Fuld. Harl.*² *Tol.*² Syr. | om. ℵ. 6. 14. Q. 95. *Am. Harl.* * *Tol.* Memph. Arm. Æth.
— *εκ του φρεατος ὡς καπνος* Aℵ. | om. 1. *Er.*
— *εκ*] *επι* ℵ*. (corr.ca.)
— *ὡς*] om. A.
— *καπνος* 2º.] *καπινος* ℵ*. | *καμινος* ℵ *p. m.*
— *μεγαλης* Aℵ. 1. P. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Er. Cmpl.* | *καιομενης* 6. 7. 14. Q. 91. 95. Syr. | *μεγαλου καιομενης* 38 *Alf.*
— *εσκοτισθη* ℵ. P. 91. rel. | *-τωθη* A. 14.
— *εκ του καπνου του φρεατος*] om. Arm.
—, 3. *του φρεατος και εκ του καπνου* | om. ℵ*. (add.ca.)
— *καπνου*] *φρεατος* Arm.
3. *αυταις*] *-τοις* ℵ. 7. *Cmpl.*
— *εξουσια*] *-σιαν* 14. (*εξουσιαν εχουσιν* 95.)
4. *ερρεθη* Aℵ. rel. | *ερρηθη* Q.
4. *αυταις*] *-τοις* ℵ. 14. Q.
— *αδικησωσιν* ℵ. rel. | *-σουσιν* A. PQ.
— *ουδε παν χλωρον*] om. ℵ. Arm. | *μηδε π. χλ.* 38. (Memph. post *ου. π. δενδρον.*)
— *ανθρωπους*] † add. *μονους* ς. 91. *Cmpl.* tantum homines Vulg. | om. Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.* (hominem terrestrem Arm.)
— *ουχ*] om. *Er.*
— *σφραγιδαν* ℵ.
— *του θεου*] om. 1. Arm. *Er.*
— *μετωπων*] † add. *αυτων* ς. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Cl. Fuld. Dem.* Arm. Æth. Syr. | om. Aℵ. 1. P. *Am. Tol. Harl.* * *Er.* [Memph.]
5. *αυταις* 6. 14. 38*s*. PQ. 91. | *-τοις* Aℵ. 1. 7. *Er.*
— *αποκτεινωσιν*] *αδικησωσιν* 95.
— *αυτους*] ? *-τας** 14 *Scr.*
— *βασανισθησονται* Aℵ. 1. 38. P. *Am. Fuld.* | *-θησωνται Er.* | ‡ *βασανισθωσιν* ς. 6. 7. 14. Q. 91. Vulg. *Cl.* | *βασανισωσι Cmpl.*
— *παισῃ*] *πληξη Cmpl.*
6. *και εν ταις ἡμεραις εκειναις*] om. 7.
— *ζητησουσιν*] *ζητουσιν* 91. *Harl.* * *Cmpl.*
— *ου μη* Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *ουχ* ς. *Er.*
— *εὑρησουσιν* ℵ. 6. 7. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Er. Cmpl.* | *-σωσιν* 1. 14. | *εὑρωσιν* AP
— *αποθανειν*] *τον θανατον* 7.
— *φευγει* Aℵ. (*-γη*). 1. 38. P. *Harl.* * *Er.* | ‡ *φευξεται* ς. 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *ὁ θανατος* post *απ᾽ αυτων* 6. 14. Q. 91. 95. Arm. *Cmpl.* | ante Aℵ. 1. 38. P. Vulg. (Memph.) Theb. (*Tk.* 206.) Syr. *Er.* | om. 7. (vid. ante).
7. *ὁμοια*] *ὁμοιοι* ℵ. | *ὁμοιωματα* A.
— *ἡτοιμασμενοις*] *-μενα Cmpl.*
— *ὡστεφανοι* 1. (non *Er.*)
— *ὁμοιοι χρυσῳ* Aℵ. 1. P. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Er.* | existentes coloris aurei Memph. | *χρυσοι* 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.*

1. data est ei *Cl.* | 2. om. et aper. put. ab. *Am.* | 3. fumo putei *Cl.* | illis potestas *Cl.* | 4. omnem *Am.** | frontibus suis *Cl.* | 5. cruciarent *Cl.* | "ut" *om. Am.**.| 6. et in diebus *Cl.* | ab eis *Cl.* | 7. eorum *Am.** | tamquam facies *Cl.*

A ℵ [C.] 1. (6.) 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων· 8 καὶ
‡ εἶχαν″ τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν· καὶ οἱ ὀδόντες
αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν· 9 καὶ εἶχον θώρακας ὡς
θώρακας σιδηροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν
ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πό-
10. ὁμοίας λεμον. 10 καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ‡ ὁμοίοις″ σκορπίοις,
καὶ κέντρα· ‡ καὶ″ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν † ἡ ἐξουσία
αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε.
11 † ἔχουσιν ‡ ἐπ᾽″ αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς
ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, καὶ ἐν
¶ 6. τῇ Ἑλληνικῇ ¶ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. 12 f ἡ οὐαὶ ἡ
f c. 11:14. μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ‡ ἔρχεται″ ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ
ταῦτα.

KZ′ 13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἤκουσα
φωνὴν μίαν ἐκ τῶν † κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ
χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, 14 ‡ λέγοντα″ τῷ ἕκτῳ
ἀγγέλῳ ‡ ὁ ἔχων″ τὴν σάλπιγγα, Λῦσον τοὺς τέσ-

sicut facies hominum, 8 et habebant capillos sicut capillos mulierum, et dentes earum sicut leonum erant, 9 et habebant loricas sicut loricas ferreas, et vox alarum earum sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum. 10 Et habebant caudas similes scorpionum, et aculei in caudis earum, potestas earum nocere hominibus mensibus quinque. 11 Et habebant super se regem angelum abyssi, cui nomen ebreice Abaddon, grece autem Apollion, et latine habet nomen Exterminans. 12 Vae unum abiit: ecce veniunt adhuc duo vae post haec.

13 Et sextus angelus tuba cecinit. Et audivi vocem, unum ex cornibus altaris aurei quod est ante oculos dei, 14 dicentem sexto angelo qui habebat tubam, Solve quattuor

8. *ειχαν* Aℵ. | ‡ *ειχον* ϛ. 6. rel. *Er.*
— *τριχας* 2°. | om. 38. Memph.
9. *και ειχ. . . . σιδηρους* | om. 95. | om. *θωρακας* 38.
— *ἱππων*] om. 91.
10. *εχουσιν*] *ειχον* 38.
— *ὁμοιοις* Aℵ. 14. | ‡ *ὁμοιας* ϛ. 1. rel. Vulg. Arm. *Er.* (sicuti scorpionum Memph. sicut cauda scorpii Æth.)
— *κέντρα και* Aℵ. 6. 14. PQ. 91. Memph. Syr. *Cmpl.* | *κεντρα* ‡ *ην*″ ϛ. Vulg. *Cl. Fuld.* | om. *και s. ην* 1. 7. 38. 95. *Am. Tol.* Arm. Æth. *Er.*
— *αυτων* 1°.] † add. *και* ϛ. 1. Vulg. *Cl. Er.* | om. Aℵ. 6. (7.) 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Syr.
— *ἡ εξουσια αυτων* Aℵ. 1. P. Vulg. Memph. *Er.* | *εξουσιαν εχουσιν* 6. 14. 38. Q. 91. 95. (Arm.) Syr. *Cmpl.* | om. 7. Æth. (ante *εν ταις ουραις αυτων* Memph. potestas in caudis earum erat laedendi *Prms.*) ‖ add. *του* 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | om. Aℵ. 1. 6. P. *Er.*
— *μηνας ε̄* 1. (*μηνας πεντε Er.*)
11. † add. *και* ab init. ϛ. 1. P. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Prms. Er.* | om. Aℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Memph. *Cmpl.*
— *εχουσιν* Aℵ. 1. 6 P. 91 (*Btly.*) *s.* Arm. Æth. Syr. *Er.* habebant Vulg. *Prms.* | *εχουσαι* 7. 14. 38. Q. 91. (*V.* & *C.*) 95. *Cmpl.*

11. *επ᾽ αυτων βασ.* A. 1. 14. Vulg. Memph. *Er.* (*επ᾽ αυτον* P mg.) | *ἑαυτων τον βασ.* ℵ. | ‡ *εφ᾽ αὐτων βασ.* ϛ. | *βασ. επ᾽ αυτους* 7. Arm. | *βασ. επ᾽ αυτων* 6. 38. Q. 91. 95. Syr. *Cmpl.* (om. Æth.)
— *τον αγγελον* (A)ℵ. 1. 7. 14. 38. P. Arm. *Er.* (*αρχοντα της αβυσ. τον αγγ.* A.) | om. *τον* 6. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *ονομα αυτῳ*] praem. *ὡ* ℵ. | *ονομα ἑαυτῳ Er.* cui nomen Vulg. *Prms.*
— *Αβαδδων* Aℵ. rel. *Er. Cmpl.* | *Αβααδδων* sic 14. 38 (*Alf.*) (*-αδων Bch.*) Q. | Armageddon *Prms.* *Μαγεδων* Memph. Albagon Arm Abdon Æth.
— *και εν τῃ* Aℵ. 1. 6. P. Æth. *Er.* | *εν δε τῃ* 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Syr. *Cmpl.* [Memph.]
— *Ἑλληνικῃ*] | *Ἑλληνιδι* ℵ. ‖ add. *ῥησει* 38.
— *ονομα* post *εχ.* ℵ. | om. *ονομα εχει* Vulg.
— *ὁ απολλυων Cmpl.* (om. *ὁ Er.*)
— fin. add. et Latine habet nomen Exterminans *Am.* | et Latine Exterminans *Fuld.* | Latine habens nomen Exterminans Vulg. *Cl.* | et Latina lingua nomen habens Exterminans *Prms.*
12. *ἡ* bis] om. ℵ. (*ἡ μια* ca.)

12. *ερχεται* Aℵ*. 7. 14. 91 (*V.* & *C.*) 95. Memph. *Cmpl.* | ‡ *ερχονται* ϛ. ℵca. 1. 38. PQ. Syr. *Er.*
— *ετι*] om. 1. 38. *Er.*
— *ετι δυο* Vulg. | *δευτερα* 14. Memph.
— *ουαι*] add. *ουαι* 14.
13. *και* A. rel. Vulg. | om. ℵ. 14. Memph.
— *ἑκτος Er.* | ϛ′ 1.
— *μιαν* ante *φωνην* 14. | post Aℵ*. rel. | om. 38. Memph. Arm. | *φωνης μιας* ℵca. | unum *Cypr.* 322. *Prms.*
— *μιαν εκ των τεσσ. κερατων*] om. ℵ*. | *μιας εκ των κερατων* ℵca.
— *των κερατων* Aℵca. *Am. Fuld. Harl. Tol.* Memph. Æth. Syr. | *των* † *τεσσαρων*″ *κερατων* ϛ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. Vulg. *Cl. Cypr. Prms. Er.* | *των δ′ κερατων* 1. (angulis *Cypr.*) | om. ℵ* (supra). 14. | *των τεσσαρων ζῳων ἁ ην ενωπιον του θυσιαστηριου* Arm.
— *του χρυσου του*] om. 14. Arm. | om. *του* 2°. *Er.*
14. *λεγοντα* Aℵ*. | *λεγουσης* ℵca. | ‡ *λεγουσαν* ϛ. 1. 7. 38. P. 91. *Er.* | *λεγοντος* 14. Q. 95.
— *ἑκτῳ Cypr.* | om. A.

8. dentes leonum *Cl.* | 10. aculei erant *Cl.* | et potestas *Cl.* | 11. angelorum *Am**. | Latine habens *Cl.* (*om.* "et") | 12. et ecce *Cl.* | unam ex quatuor *Cl.* | 14. habet *Am.**

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
g c. 16:12.

σαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους g ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ
μεγάλῳ Εὐφράτῃ. 15 καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες
ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν
καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν
ἀνθρώπων. 16 καὶ ὁ ἀριθμὸς * τῶν" στρατευμάτων τοῦ
ἱππικοῦ δύο μυριάδες μυριάδων· † ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν
§ C. αὐτῶν. 17 § καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁρά-
σει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας
πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ
§ 6. § τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομά-
των αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον.
18 ‡ ἀπὸ" τῶν τριῶν * πληγῶν" τούτων ἀπεκτάνθησαν
τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ † τοῦ
καπνοῦ καὶ † τοῦ θείου, τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν
στομάτων αὐτῶν. 19 ‡ ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων" ἐν
τῷ στόματι αὐτῶν ‡ ἔστιν" * καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐ-
τῶν"· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι

angelos qui alligati sunt in
flumine magno Eufrate. 15 Et
soluti sunt quattuor angeli qui
parati erant in horam et diem
et mensem et annum, ut occi-
derent tertiam partem homi-
num. 16 Et numerus equestris
exercitus vicies milies dena
milia: audivi numerum eorum.
17 Et ita vidi equos in visione,
et qui sedebant super eos, ha-
bentes loricas igneas et iacin-
thinas et sulphoreas, et capita
equorum erant tamquam ca-
pita leonum, et de ore ipsorum
procedit ignis et fumus et
sulphur. 18 Ab his tribus
plagis occisa est tertia pars
hominum de igne et fumo et
sulphore qui procedebat ex
ore ipsorum. 19 Potestas enim
equorum in ore eorum est et in
caudis eorum: nam et caudae
eorum similes serpentibus, ha-

14. ὁ εχων Aℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cypr. Cmpl.* | ‡ ὁς ειχεν ς. Arm. *Er.* | qui tubam portabat *Prms.*
— τεσσαρας] -ρες ℵ. | δ̄ 1. | τεσσαρεις 7.
— επι] εν 7.
— τῳ ποτ. τῳ μεγ. ποταμῳ Ευφ. P. om. τῳ μεγαλῳ Arm. *Zoh.*
— Εφρατη Q.
15. ελυθησαν *Cypr. Prms.* | ελυπηθησαν A.
— τεσσαρες *Er.* | δ' 1.
— οἱ 2°.] om. ℵ.
— και ἡμεραν *Er.* | om. ℵ. 1. *Cmpl.*
— ἡμεραν] praem. εις την 7. 14. 95. | praem. την 38. Q. 91. | om. AP. Vulg. *Er.*
— ἱνα] add. μη ℵ.
16. των στρατ. Aℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 95. *Cmpl.* | * om. των ς. Arm. *Er.*
— τ. ἱππικου Aℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. *Er.* ante στρατευματων Arm. | τ. ἱππου 91. 95. *Cmpl.*
— δυο μυρ. ℵ. 1². Vulg. Memph. Æth. Syr. *Er.* (vicies milies Vulg.) | δισμυριαδες A. 1*. P. *Cypr.* octoginta millia *Prms.* | μυριαδες (om. δυο) 7. 14. 38. Q. 91. 95. Arm. *Cmpl.*
— μυριαδες μυριαδων] μυριαδων μυριαδας ℵ. ‖ add. και χιλιαδες χιλιαδων Arm.
16. ηκουσα] † praem. και ς. Vulg. *Cl.* *Er.* | om. Aℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Syr. *Cypr. Prms. Cmpl.* | om. cum seqq. Æth.
17. οὑτως] om. 38. Arm. *Prms.*
— ειδον ς. ℵ. 1. rel. | ιδον AC. 7. 14.
— και ad init.] om. 91.
— ἱππους] ἱππικους 14. Q.
— επ'] επανω ℵ.
— οἱακινθινους 7.
— θειωδεις] θυωδεις ℵ*.
— των ante στομ.] om. 7.
— εκπορευεται] εξεπορευετο 38 (*Alf.*)
18. απο AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ ὑπο ς. 1. *Er.*
— των seq.] om. C.
— τριων πληγων Aℵ. (om. τριων.) C. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. (om. τριων) Æth. Syr. *Cypr. Prms. Cmpl.* | * om. πληγων ς. 1. 38. *Er.*
— απεκτανθησαν] απεκτανθη 38.
— εκ τ. πυρ. AℵC. 1. 38. P. 91. *Er.* | απο τ. πυρος 7. 14. Q. 95. (post πυρος tria verba erasa 7.)
— τ. καπν.] † praem. εκ ς. C. 1. 6. P. Vulg. *Cl. Er.* Arm. Syr. | om. Aℵ. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Am. Fuld. Dem.* Memph. Æth. *Cypr. Cmpl.*
— τ. θει.] † praem. εκ ς. 1. 6. P. Arm. Syr. *Er.* | om. AℵC. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. *Cypr. Cmpl.*
18. του εκπορευομενου *Am. Fuld.* Arm. *Cypr. Prms.* | των εκπορευομενων 38. Vulg. *Cl.* Memph. | om. εκπορευομενου 7.
— των στοματων] του στοματος 91. | supra των, ου ℵ^ca. sed rursus deletum.
19. ἡ γαρ εξουσια των ἱππων (A). ℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. (om. τ. ἱππων) Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* (τοπων A.) | ‡ αἱ γαρ εξουσιαι αυτων ς. 1. *Er.* | om. *Cypr.* 322. ‖ add. εν ταις ουραις και 38.
— εστιν AℵC. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Syr. *Cypr.* 322. (*Prms.*) *Cmpl.* | ‡ εισιν ς. *Er.* | ην 38.
— και εν ταις ουραις αυτων ante αἱ γαρ ουραι AℵC. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Cypr. Prms. Cmpl.* * om. ς. 1. 38 *vid. supra. Er. Prms.*
— ὁμοιαι] om. C*. ὁμοιοι 1. *Cmpl.*
— οφεσιν AℵC. 1. 14. 38. P. 91. 95s. Vulg. *Er.* | οφεων 6 *ut vid.* 7. Q.
— εχουσαι] εχουσιν C. | εχουσας ℵ*. | -σαις ℵ^caP.

16. et audivi *Cl.* | 17. habebant *Cl.* | 18. et ab his *Cl.* | quae procedebant de ore *Cl.* | 19. nam caudae (*om.* "et") *Cl.*

ANC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. 20 καὶ οἱ λοιποὶ
τῶν ἀνθρώπων οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς
[h] c. 16:11. ταύταις, [h] οὔτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν
αὐτῶν, ἵνα μὴ ‡ προσκυνήσουσιν″ τὰ δαιμόνια, καὶ
* τὰ″ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ
καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν ‡ δύναν-
ται″, οὔτε ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν· 21 καὶ οὐ μετε-
21. φαρμάκων νόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμα-
κειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ
τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

X. ΚΠ 1 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ * ἡ″
ἶρις ἐπὶ ‡ τὴν κεφαλὴν″ * αὐτοῦ″ καὶ τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι
[i] Ezek. 2:9. πυρός· 2 καὶ ‡ ἔχων″ [i] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον
‡ ἠνεῳγμένον″· καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν
ἐπὶ ‡ τῆς θαλάσσης″, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ ‡ τῆς
γῆς″, 3 καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶ-

bentes capita, et in his nocent.
20 Et ceteri homines, qui non sunt occisi in his plagis, neque paenitentiam egerunt de operibus manuum suarum, ut non adorent daemonia et simulachra aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea, quae neque videre possunt neque audire neque ambulare,
21 et non egerunt paenitentiam ab homicidiis suis neque a veneficiis suis neque a fornicatione sua neque a furtis suis.

1 Et vidi alium angelum, fortem descendentem de caelo, amictum nube, et iris in capite eius et facies eius erat ut sol, et pedes eius tamquam columna ignis,
2 et habebat in manu sua libellum apertum. Et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistrum autem super terram,
3 et clamavit voce magna, quemammodum cum leo rugit.

---

19. *αδικουσιν*] *ηδικουσαν* 38.
20. *εν*] om. 38.
— *πληγαις*] add. *αυτων* ℵ.
— *ουτε μετ*. A. 1. P. Vulg. Memph. Syr. *Cypr. Er.* | *ου μετ*. C. 6. 7. 91. 95. Arm. Æth. *Cmpl.* | *ουδε μετ*. ℵ. 14. 38. Q.
— *εμετεν*. Q *Mai* (ctra. *Tf.*)
— *μη*] om. 1*.
— *προσκυνησουσιν* AℵC. 7*. | ‡ *-σωσιν* ς. 1. 6. 7². 14. 38*s*. PQ. 91. 95*s*. *Er. Cmpl.*
— *τα δαιμονια*] *τῳ δαιμονι* 38.
— seq. *και*] *η* 38.
— *τα ειδωλα* AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 95. *Er. Cmpl.* | * om. *τα* ς. Arm.
— *και τα χαλκα*] om. 6. 7. 95. Æth.
— *τα ξυλ*. ante *τα λιθ*. ℵ.
— *δυνανται* AℵC. 7. 38. PQ*. | ‡ *δυναται* ς. 1. 14. Q². 91. 95*s*. *Er.*
21. *εκ* 1°.] add. *τουτων ουτε εκ* 38.
— *αυτων* 1°.] om. 38. Arm. (et 2°. et 3°.)
— *φαρμακειων* A. 1. 7. 38. PQ. 91. *Er.* (*Cmpl.*) | *φαρμακων* ℵC. 6. 14. 95.
— *ουτε εκ της πορν*. ad fin. ver.] om. 7.

21. *πορνειας* ℵᶜC. 1. P. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er. Cmpl.* | *πονηριας* Aℵ*.
— *αυτων* ult.] om. 14.
1. *ειδον* ℵC. rel. | *ιδον* A. 7. 14.
— *αλλον αγγ*. AℵC. 38. Vulg. Memph. Theb. (*Tk.* 184.) Arm. Æth. Syr. *Er.* | *αγγ. αλλον* 7. *Prms.* ‖ om. *αλλον* 1. 6. 14. PQ. 91. 95. *Cmpl.*
— *ἡ* (ante *ιρις*) A(ℵ)C. 6. 14. Q. 91. 95. Memph. *Cmpl.* (*ἡ θριξ* ℵ*. corr.ᶜᵃ.) | * om. *ἡ* ς. 1. 7. 38. P. Arm. *Er.* (om. *και ἡ ιρις* Æth. *Rom.*) | et alius [angelus] iridis ambitu ornatur caelesti prato. *Tert.* de Cor. 15.
— *την κεφαλην* AC. | ‡ *της κεφαλης* ς. ℵ. rel.
— *κεφ. αυτου* AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Prms. Cmpl.* * om. *αυτου* ς. *Er.*
— *ὁ ἡλιος*] om. *ὁ* 38.
— *στυλοι* Vulg. *Cl.* Memph. | *στυλος* 38. *Am. Fuld.* Arm. Æth. Syr.
2. *και εχων* AℵC. 6. 14. (38.) PQ. 95. Syr. | ‡ *και ειχεν* ς. 1. 7. 91. Vulg. Memph. Arm. *Prms. Er.* ‖ *κατεχων* 38.

2. *βιβλαριδιον* Aℵ*C². 1. P. | *βιβλιδαριον* ℵᶜᵃ. (sed rursum abstersit) C*. 7. 14. 38. 91. *Cmpl.* | *βιβλιον* 6. Q. 95. *Prms.* (virtus Memph. e verborum similitudine).
— *ηνεωγμενον* ℵC. (1. *-νων*). 7. P. *Er.* | ‡ *ανεωγ*. ς. 14. 38*s*. Q. 91. 95. *Cmpl.* | om. A. Memph.
— *τον δεξιον*] om. C. Memph.
— *της θαλασσης* et *της γης* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *την θαλασσαν* et *την γην* ς. 1. *Er.*
3. *ελαλησαν*] praem. *ὡς* ℵ*. (om.ᶜᵃ.)
— *αἱ ἑπτα* Aℵᶜᵃ C. 14. 38. rel. Syr. | om. *αἱ* ℵ*. 1. 7. Arm. *Er.* (*τας των ἑπτα βροντων φωνας* *Orig.* ap. *Eus.* H.E. vi. 25. (291.)
— *βρονται*] *φωναι* ℵ*. (corr.ᶜᵃ.)
— *τας ἑαυτ. φωνας* | *ταις ἑαυτ. φωναις* ℵ. 7. Arm. | om. *Prms.*
4. *ὁτε*] *ὁσα* ℵ.

---

20. adorarent *Cl.* | *om.* daemonia *Am.** | 21. beneficiis *Am.*
1. columnae *Cl.* | 4. tonitrua] *add.* voces suas ego *Cl.* | dicentem mihi *Cl.* | et noli *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

ται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς
ἑαυτῶν φωνάς· 4 καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί †,
‡ ἤμελλον″ γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ λέγουσάν †, [k] Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ
βρονταὶ, καὶ μὴ ‡ αὐτὰ″ γράψῃς. 5 καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν
εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, [l] ἦρεν
τὴν χεῖρα αὐτοῦ * τὴν δεξιὰν″ εἰς τὸν οὐρανόν, 6 καὶ
ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς
ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ
τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ὅτι,
Χρόνος ‡ οὐκέτι ἔσται·″ 7 ‡ ἀλλ'″ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν,
καὶ ‡ ἐτελέσθη″ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέ-
λισεν ‡ τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας″.
8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν
‡ λαλοῦσαν″ μετ' ἐμοῦ, καὶ ‡ λέγουσαν″, [m] ″Υπαγε λάβε
τὸ ‡ βιβλίον″ τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ * τοῦ″ ἀγγέ-
λου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

[k] Dan. 8:26.
[l] Dan. 12:7.
[m] Ezek. 2:8. 3:1.

Et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas.
4 Et cum locuta fuissent septem tonitrua, scripturus eram: et audivi vocem de caelo dicentem, Signa quae locuta sunt septem tonitrua, noli ea scribere.
5 Et angelum quem vidi stantem supra mare et supra terram, levavit manum suam ad caelum,
6 et iuravit per viventem in saecula saeculorum, qui creavit caelum et ea quae in illo sunt, et terram et ea quae in ea sunt, et mare et ea quae in eo sunt, quia tempus amplius non erit,
7 sed in diebus vocis septimi angeli, cum coeperit tuba canere, et consummabitur mysterium dei, sicut evangelizavit per servos suos prophetas.

8 Et vox quam audivi dicentem de caelo iterum loquentem mecum dicentem, Vade librum accipe apertum de manu angeli stantis supra mare et supra

4. *αἱ ἑπτα βρονται* | om. *αἱ* 1. *Er.* || † add. *τας φωνας ἑαυτων* ϛ. Vulg. *Cl. Er.* (*τὰ φωνὰς ἑαυτ.*) | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
— *ημελλον* AC. 14. 38 (*Alf.*) Q. | ‡ *εμελλον* ϛ. ℵ. 1. 6. 7. (-*λων*). P. 91. 95. *Er.*
— *λεγουσαν*] † add. *μοι* ϛ. Vulg. *Cl.* Memph. *Er.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
— *ἁ*] *ὁσα* ℵ.
— *ἑπτα* 2°. *Prms.* | om. C.
— *μη αυτα* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. | ‡ *μη ταυτα* ϛ. *Er.* | *μετα ταυτα* 1. 91. *Cmpl.* | *μη* tantum Arm.
— *γραψης* AℵC. rel. | *γραφεις* 1. 91. *Cmpl.* | *γραφῃς* *Er.*
5. *ειδον* ℵC. rel. | *ιδον* A. 7. 14.
— *ἑστωτα*] om. 38.
— *την δεξιαν* post *τ. χειρα αυτ.* ℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | * om. ϛ. A. 1. Vulg. *Er.*
— *εις τ. ουρ.*] *επι τ. ουρ.* 14.
6. *ωμοσεν εν* Aℵ^ca^C. 1. 6. 7. P. 91. Vulg. Arm. *Er. Cmpl.* | om. *εν* ℵ*. 14. 38. Q. 95. Memph.

6. *των αιωνων* *Er.* | om. 1. Arm.
— *και τ. γην κ. τ. ε. αυτῃ* ℵC. rel. Vulg. Arm. (Æth.) *Prms. Cmpl.* | om. A. 1. *Er.* (om. *και τ. ε. αυτ.* *bis.* Memph. om. 1°. Syr. add. "omnia" post 3°.)
— *και τ. θαλ. κ. τ. ε. αυτῃ* Cℵ^c^. rel. Vulg. (Æth.) | om. Aℵ*. (add.^ca^.) 38. Arm. *Prms.*
— *ουκετι εσται* Aℵ^ca^C. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ *ουκ εσται ετι* ϛ. 1. *Er.* | *ουκετι εστιν* ℵ*. | amplius non erit *Am. Fuld.* non erit amplius Vulg. *Cl.* non est Memph.
7. *αλλ'* AℵC. 1. 7. 38 (*Alf.*) PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *αλλα* ϛ. 14. *Er.*
— *του ἑβδομου αγγ.* A. rel. Vulg. *Er.* (om. *του* C.) | *του αγγ. του ἑβδ.* ℵ. | *του ζ' αγγ.* 1.
— *μελλῃ*] *μελλει* 7. 91. (*V. & C.*) *Er.*
— *και* AℵC. rel. *Am.* Syr. | om. 91. Vulg. *Cl. Fuld.* Memph. Arm. Æth. *Prms. Cmpl.*
— *ετελεσθη* AℵC. 6. 14. 38. P. 95. Memph. | ‡ *τελεσθῃ* ϛ. 1. 7. (Q. -*θει*). 91. *Er. Cmpl.* | finietur *Prms.*
— *ὡς*] *ὁ* 91. *Cmpl.*
— *ευηγγελισεν*] -*λισατο* 91. *Cmpl.*

7. *τους ἑαυτου δουλους τους προφητας* A(ℵ)C. 6. 7. (14. *αυτ.*) 38. P(Q.) (91.) 95. Vulg. (praem. "per". Memph. *id.*) *Prms.* (praem. "per".) *Cmpl.* (*και τους πρ.* ℵ. *δουλ. αυτ.* Q. 91.) | ‡ *τοις ἑαυτ. δουλοις τοις προφηταις* ϛ. 1. Arm. (*vid*) (Æth.) *Er.*
8. *και ἡ φωνη ἡν ηκουσα* *Am. Fuld.* Memph. Arm. Æth. Syr. | *και ηκουσα φωνην* 7. Vulg. *Cl. Prms.*
— *λαλουσαν* et *λεγουσαν* AℵC. 7. 14. PQ. 91. Vulg. | ‡ *λαλουσα* et *λεγουσα* ϛ. 1. 6. 38. 95*s*. *Er.* (*λαβουσα* 38*.)
— *ὑπαγε*] add. *και* 6.
— *βιβλιον* AC. 6. 14. Vulg. *Prms.* | ‡ *βιβλαριδιον* ϛ. ℵ. 1. P. 95*s*. *Er.* | *βιβλιδαριον* 7. Q. 38. 91. *Cmpl.*
— *ηνεωγμ.* AℵC. 1. P. *Er.* | *ανεωγμ.* 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.*
— *εν τῃ χειρι*] de manu Vulg. *Prms.* (om. C. om. *εν* 6.)
— *του αγγ.* AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | * om. *του* ϛ. *Er.*

5. angelus *Cl.* | super *bis Cl.* | 6. in eo sunt *Cl.* | non erit amplius *Cl.* | 7. consumm. (*om.* "et") *Cl.* | 8. et audivi vocem de caelo *Cl.* | dicentem] *praem.* "et" *Am.*** | vade et accipe librum *Cl.* (libr. accipe *Am.*²) super *Cl. bis.*

A ℵ (C). 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

9 καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ, ‡ Δοῦ-
ναί″ μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ
[n] Ezek. 3:3. κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν,[n] ἀλλ’
ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. 10 καὶ
ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου,
καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς
¶ C. μέλι γλυκύ· καὶ ὅτε ¶ ἔφαγον αὐτὸ, ἐπικράνθη ἡ
[o] Jer. 1:9. κοιλία μου. 11 καὶ ‡ λέγουσιν″ μοι, [o] Δεῖ σε πάλιν
προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ
βασιλεῦσιν πολλοῖς.

XI.

1 [p] Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων,
[p] Ezek. 40:3. ‡ Ἔγειρε″, καὶ μέτρησον [q] τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ [r] τὸ
[q] Ezek. 41:13. [r] Ezek. 40:47. θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ· 2 καὶ
τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ‡ ἔξωθεν,″
καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν· καὶ
τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας ‡ τεσσερά-
κοντα″ δύο.
Λ′ 3 Καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου, καὶ προφη-

terram. 9 Et abii ad angelum, dicens ei ut daret mihi librum. Et dicit mihi, Accipe et devora eum: et faciet amaricare ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulce tamquam mel. 10 Et accepi librum de manu angeli, et devoravi eum: et erat in ore meo tamquam mel dulce; et cum devorassem eum, amaricatus est venter meus. 11 Et dicunt mihi, Oportet te iterum prophetare populis et gentibus et linguis et regibus multis.

1 Et datus est mihi calamus similis virgae, dicens, Surge et metire templum dei et altare et adorantes in eo. 2 Atrium autem quod est foris templum eice foras et ne metiaris eum, quoniam datum est gentibus, et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus.

3 Et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt diebus

---

9. *απηλθον*] *απηλθα* A.
— *δουναι* AℵC. 6. 7. 14. Q. 95. Vulg. Syr. *Prms.* | ‡ *δος* ς. 1. 38. P. 91. Memph. *Er. Cmpl.*
— *βιβλαριδιον* A²C. 1. P. *Er.* (*βιβλαριον* A*.) | *βιβλιδαριον* 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | *βιβλιον* ℵ.
— *λαβε και καταφ. αυτο* *Am. Fuld.* | *Λαβε αυτο και καταφ.* ℵ. (add. *αυτο* ℵ^ca.) | sume eum tibi Memph.
—, 10. *ποικρανει* et *εποικρανθη* 7.
— *κοιλιαν* *Prms.* | *καρδιαν* A.
— *τῳ στ.*] om. *τῳ* *Er.*
10. *βιβλαριδιον* AC. 1. P. *Er.* | *βιβλιδαριον* 14. 91. *Cmpl.* | *βιβλιον* ℵ. 6. 7. 38. Q. 95.
— *και ην τὸ* (*τῷ* *Er.*) *στοματι* sic 1. *Er.* (om. *εν*).
— *γλυκυ* post *ὡς μελι* ℵC. 38s. P. Syr. ante AQ. Memph. vid. ver. 9. | *γλυκαζων* 7. | om. *γλυκυ* Arm. | om. *ὡς μελι* Æth.
— *επικρανθη*] *εγεμισθη* ℵ. (et add. *πικριας* ad fin. ver. ℵ^ca.)
11. *λεγουσιν* Aℵ. 14. Q. *Am.** | ‡ *λεγει* ς. 1. 7. 38. P. 91. 95s. *Am.*² *Fuld.* Memph. Arm. Æth. Syr. "ait" *Prms.* *Er. Cmpl.*
— *παλιν* post *προφητευσαι* 38.
— *λαοις*] *λαου* 95.
— *εθνεσιν*] om. Arm. ‖ praem. *επι* 7. 14. Q. 91. 95. Syr. *Cmpl.* | om. Aℵ. 1. 38. P. Vulg. Memph. *Er.*
11. *γλωσσαις*] *γλωτταις* 1.
— *βασιλευσιν*] add. *της γης* Arm.
1. *ὁμοιος ῥαβδῳ*] *ὡς ῥαβδος* 38.
— *λεγων* *Am. Fuld.* | *λεγει* ℵ*. et dictum est mihi Vulg. *Cl.* ‖ praem. *και ὁ αγγελος εἱστηκει* *Elz.* Arm. | add. *και ειστηκει ὁ αγγ.* 14. Q. 91. *Cmpl.* | id. ante *λεγων* ℵ^cc. Syr. | om. *St.* 3. Aℵ*. 1. 6. 7. 38. P. 95. Vulg. Memph. Æth. *Prms. Er.*
— *εγειρε* Aℵ. 6. 7. 14. PQ. 91. | ‡ *εγειραι* ς. 38. 95s. *Er.* | *εγηραι* 1.
— *και* 1⁰.] om. 7.
— *μετρησον*] *-σαι* 7. 95.
2. *την αυλην την*] *της αυλης της* ℵ*. (corr.^ca.)
— *εξωθεν* *Elz.* A. 6. 7. 14. 38 (*Alf.*) s. Q. 91. 95s. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | *εσωθεν* *St.* 3. ℵ. 1. *Er.*
— *ναου*] *λαου και* ℵ*. (corr.^ca.)
— *εξωθεν* Aℵ^ca. 1. 14. 91. Syr. *Er. Cmpl.* | ‡ *εξω* ς. 6. 7s. 38. Q. 95s. | *εσω* ℵ*. | *εσωθεν* P.
— *μετρησεις* 7. *Cmpl.*
— *ὁτι*] *και* *Er.*
— *τοις εθνεσιν*] praem. *και* ℵ*. (corr.^ca.)
— *πατησουσιν* *Prms.* | *μετρησουσιν* A.
— *τεσσερακοντα* Aℵ. | ‡ *τεσσαρ.* ς. 6. rel. *Er. Cmpl.* ‖ add. *και* A. 7. 95. *Fuld.* | om. ℵ. 14. 38. Vulg. *Cl. Am. Prms. Er. Cmpl.* | *κβ′* 1. *μβ′* 91. ‖ $\overline{\mu}$ *και* $\overline{\beta}$ Q.
3. *χιλιας* *Hipp.* Ant. 43 (21). 47 (22). in Dan. (166 *Lagarde*). | *χιλιαδας* 38. | *χιλιες* ? 14 *Scr.*
— *διακοσιας* *Hipp. ter.* | om. 14.
— *ἑξηκοντα*] add. *πεντε* ℵ^cc*. | om. *Hipp. ter.*
— *περιβεβλημενους* Aℵ*. 7. PQ. | ‡ *-μενοι* ς. ℵ^caC. 1. 14. 38s. 91. 95s. Vulg. *Er. Hipp. ter.* saccis amicti *Prms.*
4. *αἱ δυο* 1⁰.] *οι δυο* ℵ*. (corr.^ca.)
— *ελαιαι* *Hipp.* | *αυλαιαι* A. | *αλαιαι* C. (om. *αἱ δυο ελαιαι και* 1 *txt.* mg. habet *και β′ ελαιαι*).
— *και αἱ* Aℵ^caC. 6. 7. 14. 38s. PQ. 91. 95. *Cmpl. Hipp.* | * om. *αἱ* ς. ℵ*. 1. Arm. *Er.*
— *αἱ ενωπιον* AC. 1. 38s. PQ. 91. 95s. Arm. Syr. *Hipp. Er.* | om. *αἱ* ℵ. 6. 7. 14. Vulg.

---

9. dixit *Cl.* | accipe librum et devora illum *Cl.* | amaricari *Cl.* | 10. devoravi illum *Cl.* | 11. et dicit *Am.*² et dixit *Cl.* | gentibus et populis *Cl.*
1. et dictum est mihi, Surge *Cl.* | 2. ne metiaris illud *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
3. περιβεβλημένοι § C.
[s] Zac. 4:3, 11, 14.
[t] 2 Reg 1:10.
[u] 1 Reg. 17:1.
[v] Exod. 7:19.
[w] c 13:1. Dan. 17:21.

τεύσουσιν ἡμέρας § χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, ‡περι-
βεβλημένους" σάκκους. 4 [s] οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι,
καὶ *αἱ" δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ ‡κυρίου" τῆς
γῆς ‡ἑστῶτες". 5 [t] καὶ εἴ τις αὐτοὺς ‡θέλει" ἀδικῆσαι,
πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατε-
σθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις αὐτοὺς ‡θελήσῃ"
ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. 6 [u] οὗτοι
ἔχουσιν *τὴν" ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν, ἵνα μὴ
‡ὑετὸς βρέχῃ" ‡τὰς ἡμέρας" ‡τῆς προφητείας αὐτῶν"·
[v] καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν
αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν *ἐν" πάσῃ
πληγῇ, ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν. 7 καὶ ὅταν τελέσωσιν
τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, [w] τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ
τῆς ἀβύσσου ποιήσει ‡μετ' αὐτῶν πόλεμον", καὶ
νικήσει αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. 8 καὶ ‡τὸ πτῶ-
μα" αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας *τῆς" πόλεως τῆς
μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ
Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος ‡αὐτῶν" ἐσταυρώθη.

mille ducentis sexaginta amicti
saccos. 4 Hi sunt duo olivae
et duo candelabra in conspectu
domini terrae stantes. 5 Et si
quis eos voluerit nocere, ignis
exiet de ore ipsorum et devo-
rabit inimicos eorum: et si
quis voluerit eos ledere, sic
oportet eum occidi. 6 Hi habent
potestatem cludendi caelum,
ne pluat diebus prophetiae ip-
sorum, et potestatem habent
super aquas convertendi eas in
sanguinem et percutere terram
omni plaga quotienscumque
voluerint. 7 Et cum finierint
testimonium suum, bestia quae
ascendit de abysso faciet ad-
versus illos bellum et vincet
illos et occidet illos. 8 Et cor-
pora eorum in plateis civitatis
magnae, quae vocatur spiritali-
ter Sodoma et Aegyptus, ubi
et dominus eorum crucifixus

4. *του κυριου* ℵC. 6. 7. 14. 38. P. 91. 95. Vulg. Memph. Syr. *Hipp. Prms. Cmpl.* (*κυριου* AQ.) | ‡ *του θεου* ς. 1. Arm. *Er.*
— *της γης Hipp.* | om. Memph.
— *ἑστωτες* Aℵ*C. 6. 14. Q. | ‡ *ἑστωσαι* ς. ℵ[cc]. 1. 7. 38. P. 91. 95. *Er. Cmpl. Hipp.*
5. *θελει* AℵC. 1. 6. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* (ante *αυτους* ℵ.) | ‡ *θελῃ* 1°. ς. 7. Arm. *Er.* | *θελησει Hipp.* Ant. 47 (23).
— *ἐκπορευεται*] *-ρευσεται* 14. Vulg. (*εξελευσεται Hipp.*)
— *ει τις* 2°. *Hipp. Er. Cmpl.* | *ητις* ℵ*. (corr.[ca].) C. 1. | *ὁς τις* 38.
— *αυτους* 2°.] *εν τουτοις Hipp.* | om. *Er.*
— *θελησῃ* Aℵ. 38 (*Bch.*) | *θελησει* 38 (*Alf.*) *Hipp.* | ‡ *θελῃ* 2°. ς. Arm. *Er. Cmpl.* | *θελει* C. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. (ante *αυταυς* 6. 7. 38. 91. Vulg. *Hipp. Cmpl.* vid. post *ει τις* 1°.)
— *αδικησαι*] ante *αυτους* ℵ.
— *οὑτως Hipp. Prms. Cmpl.* | *οὗτος* 7. | om. A.
6. *την* ante *εξουσ.* ACP. | * om. ς. ℵ. rel. *Hipp.* Ant. 47 (23). *Er.*
— *εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον* AℵC. 1. P. 91. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Hipp. Er. Cmpl.* | *εξουσ. τ. ουρ. κλεισαι* 14. 38. | *τον ουρ. εξουσ. κλεισαι* 6. 7. (*κλυσ.*) Q. 95. Æth.

6. *μη*] om. 91.
— *ὑετος βρεχῃ* AℵC. 6. 14. PQ. 91. Arm. Syr. *Prms. Cmpl.* | *ὑετους βρεξει* 38. *ὑετος βρεξῃ Hipp.* | ‡ *βρ. ὑετος* ς. 1. 7. 95*s*. Memph. *Er.* (*ὑατος*).
— *τας ἡμερας* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. *Hipp. Cmpl.* | *εν ταις ἡμεραις* 1. *Er.* | ‡ *εν ἡμεραις* ς. Vulg. *Prms.*
— *της προφ.* ante *αυτων* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. *Hipp. Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. 1. *Er.* ‖ om. omnia Syr.
— *και παταξ. Hipp.* | om. *και* ℵ*. (add.[ca].)
— *αυτα*] om. 1. 91. *Er.*
— *εν πασῃ πληγῃ* AℵC. 1. (6.) (7.) (14.) 38. P. 91 (*V. & C.*). Memph. Arm. *Er. Hipp. Cmpl.* | om. 95. | * om. *εν* ς. Q. Vulg. *Prms.* (post *θελ.* 6. 7. 14.)
— *εαν Hipp.* | *αν* C. 38.
— *θελησωσιν* Aℵ. 1. 6. 7. 38. PQ. 91. 95*s*. *Er. Cmpl.* | *-σουσιν* C. (post *την γην* Q.) | *θελωσι* 14.
7. *και ὁταν τελεσωσιν* | om. 95. (*Hipp.* Ant. 47.) ‖ *τελεσουσι* 1. *Er.*
— *θηριον*] add. *το τεταρτον* A. | om. rel. vv. *Hipp. Prms.*
— *το* 2°. *Hipp.* | *τοτε* ℵ*. (corr.[ca].) | om. *Er.*

7. *αναβαινον Hipp.* | *-νων* A. 7.
— *μετ' αυτων* ante *πολεμον* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Syr. *Hipp. Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. 1. Memph. *Er.* [Æth.]
— *νικησει Hipp.* | *νικησῃ* C. 7.
— *και αποκτενει αυτους Hipp.* | om. 1.
8. *το πτωμα* AC. 6. 7. 14. Q. 95. Memph. Arm. Æth. | ‡ *τα πτωματα* ς. ℵ. 1. 38. P. 91. Vulg. Syr. *Prms. Er. Cmpl.*
— *επι*] praem. *εσται* ℵ[c*].
— *της πολεως* AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. Syr. *Cmpl.* | * om. *της* ς. *Er.*
— *μεγαλης*] add. cujus nomen Pathmus Æth.
— *Σοδομα*] add. *και εγγυς ὁ ποταμος* ℵ[ca].
— *ὁπου και* Vulg. | om. *και* ℵ[ca]. 1. 7. 14. Memph. *Er.*
— *αυτων* Aℵ[ca]C. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Orig. Int.* iii. 869[e]. *Prms. Cmpl.* | ‡ *ἡμων* ς. 1. *Er.* | om. ℵ*.

3. saccis *Cl.* | 5. v 1. eos *Cl.* | ore eorum *Cl.* | devoravit *Cl.* | 7. adversum eos *Cl.* | 8. *post* eorum *add.* jacebunt *Cl.*; *post* magnae *Am*[2].

A ℵ C. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

9 καὶ ‡ βλέπουσιν″ ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσ-
σῶν καὶ ἐθνῶν ‡ τὸ πτῶμα″ αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ
ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ‡ ἀφίουσιν″ τεθῆ-
ναι εἰς ‡ μνῆμα″. 10 καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς
‡ χαίρουσιν″ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ‡ εὐφραίνονται″· x καὶ
δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆ-
ται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

x Est. 9: 22.

AA′

y Ezek. 37: 10.

11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ, y πνεῦμα
ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ‡ αὐτοῖς″, καὶ ἔστησαν
ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ‡ ἐπέπεσεν″
ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. 12 καὶ ἤκουσαν ‡ φωνῆς
μεγάλης″ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ‡ λεγούσης″ αὐτοῖς, ‡ Ἀνά-
βατε″ ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ
νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. 13 καὶ
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον
τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ
ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά· καὶ οἱ λοιποὶ
ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ

est. 9 Et videbunt de populis
et tribubus et linguis et genti-
bus corpora eorum per tres dies
et dimidium, et corpora eorum
non sinunt poni in monumen-
tis. 10 Et inhabitantes terram
gaudebunt super illis et iocun-
dabuntur et munera mittent
invicem, quoniam hi duo pro-
phetae cruciaverunt eos qui
habitant super terram.

11 Et post dies tres et dimidium
spiritus vitae a deo intravit in
eos, et steterunt super pedes
suos, et timor magnus cecidit
super eos qui viderunt eos.
12 Et audierunt vocem magnam
de caelo dicentem illis, As-
cendite huc: et ascenderunt in
caelum in nube, et viderunt
illos inimici eorum. 13 Et in
illa hora factus est terrae mo-
tus magnus, et decima pars
civitatis cecidit, et occisi sunt
in terrae moto nomina homi-
num septem milia, et reliqui
in timorem sunt missi et de-
derunt gloriam deo caeli.

9. *βλεπουσιν* AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Syr. *Cmpl.* | ‡ *βλεψουσιν* ϛ. *Er.* Vulg. Memph. Arm. *Prms.*
— *φυλων*] praem. *των* ℵQ. || ante *και λαων* ℵ. *Am.*
— *και γλωσσων*] om. *και* ℵ*. (add.^{1})
— *και εθνων*] *και οἱ εκ των εθνων* post *τ. πτ. αυτων* 1. *Er.*
— *το πτωμα* AℵC. 6. 7. 14. Q. Memph. Arm. Æth. | ‡ *τα πτωματα* ϛ. 1. 38. P. 91. 95. Vulg. Syr. *Er.* | om. *Prms.*
— *και ἡμισυ* AℵCP. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Er.* | om. *και* 1. 6. 7. 14. 38. Q. 91. *Cmpl.*
— *τα πτωματα* Vulg. Memph. *Prms.* | *το σωμα* 14. | ossa Arm.
— *αφιουσιν* Aℵ*^{c}. (corr.^{ca}. sed non absolvit). 1. *Am. Fuld. Harl. Tol. Er.* | ‡ *αφησουσιν* ϛ. 7. 14. rel. Vulg. *Cl.* Memph. Syr. *Prms.* | *αφηουσι* 6. | *αφιασι* 95.
— *μνημα* Aℵ*. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Memph. Syr. *Cmpl.* | *μνημειον* C. | ‡ *μνηματα* ϛ. ℵ^{ca}. Vulg. Arm. Æth. *Prms. Er.*
10. *επι της γης*] *επι την γην* 6.
— *χαιρουσιν* AℵC. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Arm. *Cmpl.* | ‡ *χαρουσιν* ϛ. Vulg. Memph. Æth. *Prms. Er.* | *χαρησονται* 38.
10. *επ'*] *εν* 38.
— *ευφραινονται* AℵC. 1. P. 95. Arm. | *ευφρανουνται* *Er.* | ‡ *ευφρανθησονται* ϛ. 6. 7. 14 *sic.* 38. Q. 91. Vulg. Memph. Syr. *Prms. Cmpl.* | om. *και ευφ.* Æth.
— *πεμψουσιν* Aℵ^{ca}C. 1. 91. 95*s.* Vulg. Memph. Syr. *Prms.* | *πεμπουσιν* ℵ*. P. (Arm.) | *δωσουσιν* 6. 14. 38. Q.
— *αλληλους* C.
— *οἱ δυο προφ.*] *οἱ προφ. οἱ δυο* ℵ.
11. *τας τρεις ἡμερας και ἡμισυ* A(ℵ)(C.) (1.) 6. 7. (P)Q. (91.) 95*s.* (om. *τας* ℵ. 1. P. 91. Arm. *Er.* *το ἡμισυ* C.) | *τρεις ἡμ. ἡμερας* (om. *τας* et *και*) 14. 38. (*ἡμερας* ante *τρεις ἡμ.* *Cmpl.*) | dies tres et dimidium Vulg.
— *ἡμισυ*] *-σου* Aℵ*.
— *εισηλθεν*] *εισελθη* 38.
— *αυτοις* C. 1. 7. 38. P. *Er.* | *επ' αυτοις* A. 95. Arm. | *εις αυτους* ℵ. 6. 14. Q. Vulg. Memph. Æth. *Prms.* | ‡ *επ' αυτους* ϛ. 91. *Cmpl.*
— *εστησαν*] *στησονται* 38.
— *επι τ. ποδ.*] *Er.* | *ὑπο τ. ποδ.* 1.
— *αυτων*] *ἑαυτων* 95.
— *επεπεσεν* AC. 7. P. 91. *Cmpl.* accidit *Fuld.* | ‡ *επεσεν* ϛ. ℵ. 1. rel. *Er.* | *επιπεσειται* 38.
11. *επι τους θεωρουντας*] *επι των θεωρουντων* CP.
12. *ηκουσαν* Aℵ*C. Vulg. *Er.* | *ηκουσα* ℵ**. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Memph. Arm. *Cmpl.* | *ακουσονται* 38. | venit vox Æth. | (om. *Prms.* Syr.)
— *φωνης μεγαλης* et *λεγουσης* ℵC. 1. P. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *φωνην μεγαλην* et *λεγουσαν* ϛ. A. 6. 7. 14. 38. (Q.) *Er.* *λεγουσα* Q^{2}.
— *εκ του ουρανου*] om. Arm.
— *αναβατε* AℵCP. | ‡ *αναβητε* ϛ. 1. 6. 7. rel.
— *εθεωρησαν*] *-ρουν* 38.
13. *και* ad init. AℵC. 1. 7. P. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.* *Cmpl.* | om. 6. 14. 38. Q.
— *ὡρᾳ* AℵC. 1. P. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.* | *ἡμερᾳ* 6. 7. 14. 38. Q. 91. Theb. (*Tk.* 27.) *Cmpl.*
— *και το*] *ὡστε το* C.

9. tribubus et populis *Cl.* | sinent *Cl.* | 10. illos *Cl.* | 12. dicentem eis *Cl.* | 13. occisa *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

οὐρανοῦ. 14 ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ
τρίτη ἔρχεται ταχύ.

ΑΒ′

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐγένοντο
φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι, ‡ ἐγένετο ἡ
βασιλεία″ τοῦ κόσμου, τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ χρι-
στοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. 16 καὶ οἱ ‡ εἴκοσι τέσσαρες″ πρεσβύτεροι οἱ
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ‡ οἱ κάθηνται″ ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐ-
τῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνη-
σαν τῷ θεῷ, 17 λέγοντες, Εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν †, ὅτι εἴληφας τὴν
δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. 18 καὶ
τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ
καιρὸς τῶν νεκρῶν, κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν
τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις, καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ
τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, ‡ τοὺς μικροὺς καὶ
τοὺς μεγάλους″, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας
τὴν γῆν.

14 Vae secundum abiit: et ecce
vae tertium veniet cito.

15 Et septimus angelus tuba
cecinit, et factae sunt voces
magnae in caelo dicentes,
Factum est regnum huius
mundi domini nostri et Christi
eius, et regnabit in saecula
saeculorum. 16 Et viginti quat-
tuor seniores, qui in con-
spectu dei sedent in sedibus
suis, ceciderunt in facies suas
et adoraverunt deum 17 di-
centes Gratias tibi agimus,
domine deus omnipotens, qui
es et qui eras, qui accepisti
virtutem tuam magnam et
regnasti, 18 et iratae sunt
gentes, et advenit ira tua at
tempus mortuorum iudicari
et reddere mercedem servis
tuis, prophetis et sanctis et ti-
mentibus nomen tuum, pusillis
et magnis, et exterminandi
eos qui corruperunt terram.

---

13. δεκατον Vulg. Theb. (*Tk.* 27.) Arm. Æth. Syr. | γ′ (i.e. τριτον vid. xvi. 19.) Q. Memph.
— εμφοβοι] ενφοβοι C. | εν φοβω ℵ. 14.
— του ουρανου] om. Syr.
14. ἡ ουαι] om. ἡ ℵ*. (add.ca.) 1.
— απηλθεν] παρηλθεν ℵ.
— ιδου ἡ ουαι ἡ τριτη ερχεται AC. 1. 38. P. (95. om. ἡ ante τρ.) Vulg. *Am.* Memph. Syr. *Er.* | και ἡ ουαι ἡ τριτη ερχ. 7. *Fuld.* | ιδου ερχεται ἡ ουαι ἡ τριτη ℵ. | ιδου ad init. ver. Arm. | ἡ ουαι ἡ τρ. ιδου ερχ. 6. 14. Q. 91. *Cmpl.* [Æth.]
15. ὁ] om. A.
— εγενοντο] εγενετο ℵ*. (corr.ca.)
— λεγουσαι ℵC. 1. 6*s*. 7. 38. P. 91. 95. | λεγοντες A. 14. Q.
— εγενετο ἡ βασιλεια AℵC. 6. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ εγενοντο αἱ βασιλειαι ς. 1. 7. *Er.*
— κυριου] θεου 38. *Prms.* (om. του κοσμου).
— βασιλευσει Vulg. Memph. Syr. | -λευει 14.
— αιωνων] add. αμην ℵ. 38. Vulg. *Cl.* Arm. *Usc.*

16. οἱ 1⁰. ℵcaC. 1. 6. 7. 14. 38. P. rel. | om. Aℵ*.
— εικοσι τεσσαρες AℵC. 6. 14. 38. P. 91 (*V.* & *C.*) *Cypr.* 312. *Cmpl.* | ‡ εικοσι † και ″ τεσσαρες ς. Arm. Syr. | κδ′ 1. 7. Q. 95. *Er.*
— οἱ 2⁰. ℵC. 6*s*. 38. P. 91. Vulg. Arm. Æth. *Prms. Cmpl.* | om. A. 1. 7. 14. Q. 95. Memph. *Cypr.* 312. *Er.*
— ενωπιον] add. του θρονου 6. 7. 14. 38. Q. Syr. | om. AℵC. 1. P. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Cypr.*
— οἱ καθηνται ℵ*(C.) 6. Q. (95.) Syr. (om. οἱ ℵcaC. 95.) | ‡ καθημενοι ς. A. 1. 7. 14 (praem. οἱ). 38. P. 91. Vulg. Memph. Arm. [Æth.] *Cypr. Er.* sedent Vulg. *Prms.*
— επεσαν AℵC. 1. 7. P. *Er.* | επεσον 6. 14. 38 (*Alf.*) Q. 91. 95. *Cmpl.* ‖ praem. και ℵ. 95.
17. σοι] σε Q.
— κυριε] κυριος ℵ.
— ὁ παντ. 7. om. ὁ ℵ*. (add.ca.)
— ὁ ην και ὁ ων 91. Arm.
— και ὁ ην] † add. και ὁ ερχομενος ς. 91. 95. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. *Usc. Er. Cmpl.* | om. A(ℵ)(C). 1. 6. 7. 14. 38. PQ. *Am.* (*Fuld.*) *Tol. Harl. Dem.* Arm. *Zoh.* Æth. Syr. *Cypr. Prms.* ‖ add. και ℵ*C. *Fuld.*
17. ειληφας] -φες C.
— την δυν.] om. την *Er.*
18. ωργισθησαν] ωργισθη ℵ*. (corr.ca.)
— σου] add. επ′ αυτους 38.
— καιρος *Cypr.* 312. *Prms.* | κληρος C.
— νεκρων] εθνων 38.
— μιστον 91 (*V.* & *C.*)
— τοις δουλοις σου] om. 14. (τ. δουλοισου 1.)
— και τοις ἁγιοις] add. σου 38. ‖ και τους ἁγιους A.
— και τοις φοβουμ.] om. και 1. Arm. *Cypr.* 312. | om. τοις ℵ. | και τους φοβουμενους A.
— ονομα σου] add. και 38.
— τους μικρους και τυυς μεγαλους Aℵ*C. | ‡ τοις μικροις και τοις μεγαλοις ς. ℵcc. *Cypr. Prms. Er.*
— και ult. om. A.
— διαφθειροντας Aℵ. 6. 14. 38. Q. 95*s*. | -ραντας C. 7. 91. Vulg. Syr. *Prms. Cypr.* | φθειροντας 1. P. *Er.*

---

15. regnavit *Am.* | *fin. add.* amen. *Cl.* | 17. agimus tibi *Cl.* & *Am.*[2] | eras] *add.* et qui venturus es *Cl.* | 18. et terminandi *Am.**

A ℵ C. ΛΓ′ 1. 6. 7 14. 38. PQ. 91. 95.

19 Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ * ὁ″ ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ
αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ
καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

XII.

1 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ
περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν
ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος
ἀστέρων δώδεκα· 2 καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, κράζει
ὠδίνουσα, καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. 3 καὶ ὤφθη ἄλλο
σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων ‡ πυῤῥὸς
z c. 13:1. μέγας″, [z] ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα· καὶ
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ‡ ἑπτὰ διαδήματα″· 4 καὶ ἡ
οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ δράκων
ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν,
ἵνα ὅταν τέκῃ, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ. 5 καὶ
a Psa. 2:9. c. 2:27. c. 19:15. ἔτεκεν υἱὸν ‡ ἄρσεν″, ὃς μέλλει [a] ποιμαίνειν πάντα τὰ
ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς
πρὸς τὸν θεὸν καὶ * πρὸς″ τὸν θρόνον αὐτοῦ. 6 καὶ ἡ

19 Et apertum est templum dei in caelo, et visa est arca testamenti eius in templo eius, et facta sunt fulgora et voces et terrae motus et grando magna.

1 Et signum magnum paruit in caelo, mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, et in capite eius corona stellarum duodecim, 2 et in utero habens et clamans parturiens, et cruciatur ut pareat. 3 Et visum est aliud signum in caelo, et ecce draco magnus rufus, habens capita septem et cornua decem, et in capitibus suis septem diademata, 4 et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli, et misit eas in terram. Et draco stetit ante mulierem quae erat paritura, ut cum peperisset filium eius devoraret. 5 Et peperit filium masculum, qui recturus erit omnes gentes in virga ferrea: et raptus est filius eius ad deum et ad thronum eius. 6 Et

19. ηνοιγη Aℵ (-ννγ.) C. 1. 7. 14. P. 91. 95. | ηνοιχθη 6. 38. Q.
— εν τῳ ουρ.] praem. ὁ AC. 14. 38. P. 95. Arm. *Cmpl.* | * om. ς. ℵ. 1. 6s. 7. Q. 91. *Prms. Er.*
— ουρανῳ] add. ανω ℵ*. (om.^ca.)
— ωφθη *Prms.* | εδοθη C.
— διαθ. αυτου AC. 1. P. 95. Vulg. Syr. *Er.* | διαθηκη *tantum* Memph. | διαθ. του θεου ℵ. (Arm.) | διαθ. του κυριου 6. 14. 38. Æth. *Cmpl.* | διαθ. κυριου 7. Q. 91.
— εγενοντο] εγενετο ℵ*. (corr.^ca.)
— βρονται και φωναι 14. 38. Memph. Syr. tonitrua et voces et fulgura Theb. (*Tk.* 26.) | om. και βρονται Vulg. | fulgura et voces et tonitrua *Prms.* | om. και φωναι 6. | vox tonitru Æth.
— και σεισμος AℵC. 1. 38. P. 95. Arm. Æth. Syr. *Prms. Er.* | om. 6. 7. 14. Q. 91. *Cmpl.*
1. ειδον σημειον μεγα και θαυμαστον γυναικα περιβεβλημενην *Hipp.* Ant. 60 (29).
— περιβεβλημενη *Meth.* (Jahn. 35.) *Prms.* | περιβλεπομενη A.
— ἡ σεληνη *Hipp. Meth.* | την σεληνην ℵ*. (corr.^ca.) | om. ἡ 1. *Er.* || add. την 38. om. *Hipp. Meth.*
1. δωδεκα *Meth.* | δεκαδυο 1. *Hipp.*
2. εχουσα add. και ℵC. 95. *Am.* Æth. | om. A. 1. 6. 7. 38. PQ. 91. Vulg. *Cl. Fuld.* Memph. Arm. Syr. *Hipp.* Ant. 60 (29). *Meth.* (Jahn. 35.) *Er. Cmpl.* | κραζει Aℵ. 1. P. 95. *Hipp.* Ant. 60 (29). *Meth.* (Jahn. 35.) *Er.* | εκραξεν 6. 14. Q. Arm. Syr. *Prms.* | εκραζεν C. 1. 7. 38. 91. (om. και) Vulg. *Cl.* (om. και) *Fuld.* (Æth.) (et clamans *Am.* exclamans Memph.)
— ωδινουσα] praem. και A. (omissio in *Prms.*)
— τεκειν] praem. του 95. om. *Hipp. Meth.*
3. αλλο *Meth.* (Jahn. 35.) | αλλον 14.
— πυρ. μεγ. ℵC. 6. 7. 14. 38. Q. Memph. Æth. *Meth. Prms.* | ‡ μεγ. πυρ. ς. A. 1. P. 91. 95. Vulg. *Orig. Int.* iii. 867^b. *Er. Cmpl.* (πυρος C. 1. 6. 7. 14. Q. 95. Memph. Arm. Syr. *non Er.*) | add. in similitudinem ignis Æth. *Platt.*
— αυτου *Meth. Prms.* | αυτων A.
— ἑπτα ante διαδημ. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Arm. *Orig. Int.* iii. 867^c. *Meth. Cmpl.* | ‡ post ς. Vulg. *Cl. Prms.* | om. ἑπτα 1. *Er.* | cornua septem *Orig. Int.* 867.^b
4. αυτου *Orig. Int.* iii. *Meth.* | om. 1.
— αστερων *Meth.* | αστρων C. || add. iterum το τριτον ℵ*. (corr.^ca.)
— του ουρανου *Orig. Int.* iii. *Meth. Cmpl.* | om. 1. *Iren.* 164. *Er.*
— εβαλεν *Meth.* | εβαλλεν 14.
— ἑστηκεν *Hipp.* Ant. 60 (29). *Meth. Prms.* | ἑστηκει C. | ἑστη 14.
— τεκειν] τικτειν 91. *Hipp. Cmpl.* | εκτεκειν *Meth.*
— τεκει et καταφαγει 7. non *Hipp. Meth.* (φαγῃ 1. *Er.*)
— τεκνον *Hipp. Meth.* | παιδιον 38.
5. αρσεν AC. | ‡ αρρενα ς. ℵ. 1. 7. 14. 38. 91. *Er. Cmpl. Hipp.* Ant. 60 (29). | αρενα Q. | αρσενα P. 95. *Meth.* (Jahn. 35.)
— ποιμανειν *Cmpl.*
— εν ῥαβδῳ Vulg. *Meth. Prms. Cmpl.* | om. εν 1. 95. Arm. *Er.*
— ἡρπασθη AC. 1. 7. 14. 38. P. *Er.* | ἡρπαγη ℵ. 91. 95. *Hipp. Meth. Cmpl.* | ἡρπαχθη Q.

1. apparuit *Cl.* | 2. clamabat (*om* "et") *Cl.* | cruciabatur *Cl.* | pariat *Cl.* | 3. capitibus ejus diademata septem *Cl.* | 5. erat *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
6. ἔχει * [ἐκεῖ]″
b v. 14. Dan. 7:25. c. 13:5.
ΛΔ′
c Gen. 3:1. c. 20:2.
d c. 19:1.

γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει τόπον ἡτοι-
μασμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ ‡ τρέφουσιν″ αὐτὴν
b ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα.
7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ
καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ‡ τοῦ πολεμῆσαι″ ‡ μετὰ″ τοῦ
δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν, καὶ οἱ ἄγγελοι
αὐτοῦ, 8 καὶ οὐκ ἴσχυσαν, ‡ οὐδὲ″ τόπος εὑρέθη αὐτῶν
ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. 9 καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας,
c ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ
σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς
τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ ἐβλήθησαν.
10 καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ‡ ἐν τῷ οὐρανῷ λέγου-
σαν″, d Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ
αὐτοῦ· ὅτι ‡ ἐβλήθη″ ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν,
ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας
καὶ νυκτός. 11 καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα
τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν,
καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου.

mulier fugit in solitudinem, ubi habet locum paratum a deo, ut ibi pascant illam diebus mille ducentis sexaginta.
7 Et factum est proelium in caelo, Michahel et angeli eius proeliabantur cum dracone: et draco pugnabat et angeli eius,
8 et non valuerunt, neque locus inventus est amplius eorum in caelo.
9 Et proiectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur diabolus et satanas, qui seducet universum orbem, proiectus est in terram, et angeli eius cum illo missi sunt.
10 Et audivi vocem magnam in caelo dicentem, Nunc facta est salus et virtus et regnum domini nostri et potestas Christi eius, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum domini nostri die ac nocte.
11 Et ipsi vicerunt illum propter sanguinem agni et propter verbum testimonii sui, et non dilexerunt animam suam usque ad mortem.

5. τεκνον *Hipp. Meth.* | παιδιον 38.
— προς τ. θρ. ANC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Meth. Prms. Cmpl.* | εις τ. θρ. *Hipp.* | *om. προς ϛ. 1. *Er.*
6. εχει *Am. Fuld. Meth.* (Jahn. 35.) | ειχε 38. Vulg. *Cl.* | εχη 7.
— εκει AN. 6. 7. PQ. 91. 95. *Meth. Cmpl.* | *om. ϛ. C. 1. 14. 38. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Hipp. Er.*
— απο ANC. 1. 91. 95. *Hipp.* | ὑπο 6. 7. 14. 38. Q. *Meth.*
— του *Hipp. Meth.* | om. 91.
— εκει *Hipp. Meth.* | om. 14. (om. et seq. τρ.)
— τρεφουσιν NC. | ‡ τρεφωσιν ϛ. A. 1. 38s. P. 95. *Hipp. Meth. Er.* | εκτρεφωσιν 6. 7. Q. 91. *Cmpl.* | εφωσιν *sic* 14.
— αυτην *Hipp. Meth.* | om. 14. | αυτον N*. (corr.ca.)
— χιλιας διακοσιας ἑξηκοντα *Hipp. Meth.* | αω̅ξ 14. ‖ χιλιας] χιλιαδες 1*. (non *Er.*) | mille et septingentos (*sic* Wilkins, sed idem ω̅, h. e. 800) et nonaginta Memph. ‖ fin.] add. πεντε Nc*.
7. ὁ Μιχ.] ὁ τε Μιχ. A. Syr.

7. του πολεμησαι ACP. 91. 95. Syr. *Prms. Cmpl.* | πολεμησαι N. 1. 6. 7. 14. 38. Q. | ‡ επολεμησαν ϛ. *Er.* Vulg. Memph. Arm.
— μετα ANC. 6. 7. 14. 38 PQ. 91. 95. Vulg. Syr. *Cmpl.* | ‡ κατα ϛ. 1. *Er.*
8. ισχυσαν NC. 1. 38 (*Alf.*) P. 95. Vulg. Arm. Syr. *Prms. Er.* | ισχυσεν A. 6. 7. 38 (*Bch.*) 91. Memph. Æth. *Cmpl.* | ισχυον 14. Q. ‖ add. προς αυτον N.
— ουδε ANC. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ ουτε ϛ. 1. P. *Er.*
— τοπος] om. 14. ‖ τοτε N*. (corr.cc.)
— αυτων AC. 1. 14. 38 PQ. 95. Vulg. Arm. Syr. *Er.* | αυτῳ 6. 7. 91. Memph. *Cmpl.* | om. N*. Æth. | αυτοις (om. ετι) Ncc.
— ετι] om. Ncc. 7. Arm.
9. ὁ οφις ante ὁ μεγας 95. | om. ὁ ante οφις N. 1. *Er.*
— διαβολος και] om. και N. | βεελζεβουλ και Arm.
— ὁ σατανας] ANC. 1. P. 95. *Er.* | om. ὁ 6. 7. 14. 38. Q 91. Arm. *Cmpl.*
— εβληθη 2°. om. Arm.
— μετ᾽ αυτου] om. 1. *Er.*
10. ηκουσα | -σαν 95.
— εν τῳ ουρ. ante λεγουσαν ANC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. (95.) Vulg. Memph. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* (εκ του ουρανου 95. Arm.) | ‡ post ϛ. 1. *Er.*
10. και ἡ ἐξουσ.] om και 14.
— χριστου *Prms.* | κυριου C.
— εβληθη ANC. 6. 7. 14 38. PQ. 95. | ‡ κατεβληθη ϛ. 1. 91. *Er. Cmpl.*
— ὁ κατηγ. των αδελφων ἡμων om. 1. *Er.*
— κατηγορος NC. rel. Memph. *Orig.* Cat. Cram. Eph. 218. | κατηγωρ A.
— αδελφ. ἡμων *Orig.* Cat. Cram. | om. ἡμων 14.
— αυτων NC. rel. | αυτους A. 1. P. *Er.*
— τ. θεου ἡμων Vulg. | om. ἡμων 1. 14. Memph. Arm. Æth. *Er.*
11. αυτοι] οὑτοι N.
— αυτον] -των 38 (*Alf.*)
— το αἱμα] του αἱματος 14.
— τον λογον της μαρτυριας *Prms.* | την μαρτυριαν C. | sanguinem testimonii ipsius Memph.
— ουκ] ουχ A.
— αυτων] ἑαυτων Nca. | αυτου Arm.
— ηγαπ. την ψυχην αυτων] acquieverunt draconi Arm.

6. habebat *Cl* | pascant eam *Cl.* | 7. praelium magnum *Cl.* | 8. eorum amplius *Cl.* | 9. seducit *Cl.* | orbem et projectus *Cl.* | 10. dei nostri *Cl. bis.* | 11. vicerunt eum *Cl.* | animas suas *Cl.*

AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.
e c. 18:20.

12 e διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε † οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς
σκηνοῦντες. οὐαὶ † τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι
κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν,
εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.
ΛΕ' 13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν,
ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν ‡ ἄρσενα." 14 καὶ
ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ * αἱ" δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ
τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τό-
πον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν, καὶ καιροὺς,
καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως· 15 καὶ
ἔβαλεν ὁ ὄφις ‡ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς
γυναικὸς" ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα ‡ αὐτὴν" ποταμοφό-
ρητον ποιήσῃ. 16 καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ
ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιεν τὸν ποτα-
μὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.
17 καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθεν
ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος

12 Propterea laetamini, caeli et
qui habitatis in eis: vae terrae
et mari, quia descendit diabolus
ad vos habens iram magnam,
sciens quod modicum tempus
habet.
13 Et postquam vidit draco
quod proiectus est in terram,
et persecutus est mulierem
quae peperit masculum. 14 Et
datae sunt mulieri duae alae
aquilae magnae, ut volaret in
desertum in locum suum, ubi
alitur per tempus et tempora
et dimidium temporis a facie
serpentis. 15 Et misit serpens
ex ore suo post mulierem
aquam tamquam flumen, ut
eam faceret trahi a flumine.
16 Et adiuvit terra mulierem, et
aperuit terra os suum et ab-
sorbuit flumen quod misit
draco de ore suo. 17 Et iratus
est draco in mulierem, et abiit
facere proelium cum reliquis

12. *ουρανοι*] † praem. *οἱ* ϛ. A. 1. 91. 95. Arm. *Er.* | om. ℵC. 6. 7. 14. 38. PQ.
— *εν αυτοις σκηνουντες* Syr. | *κατοικουντες εν αυτοις* ℵ. Vulg. Memph. | *εν αυτ. κατασκηνουντες* C.
— *ουαι*] add. *δε* 1². supra rubr. (om. *Er.*) | add. *εις* ℵ.
— *την γην και την θαλασσαν* (A)ℵCP. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* (*την αγαπην κ. τ. θαλ.* A.) | *τῃ γῃ και τῃ θαλασσῃ* 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *τοις κατοικουσιν την γην και την θαλασσαν* ϛ. 1. *Er.*
— *εχων*] praem. *ὁ* 1. *Er.*
— *μεγαν*] *μεγα* 38. | om. ℵ.
— *εχη* 7.
13. *ειδεν* | *ιδεν* 7. Q.
— *ὁ δρακων* post *ὁτι εβληθη* ℵ^ca.
— *την* 1°.] om. *Cmpl.*
— *εδιωξεν* *Hipp.* Ant. 60 (30). | *εδωκεν* ℵ*. | *εξεδιωξεν* ℵ^ca.
— *αρσενα* ℵC. 14. P. 95. | *αρσεναν* A. | ‡ *αρρενα* ϛ. 1. 7. 38. 91. *Hipp. Er. Cmpl.* | *αρενα* Q.
14. *εδοθησαν* *Hipp.* Ant. 60 (30). | *εδοθη* ℵ^ca.
— *αἱ* ante *δυο* AC. 7. P. 95. *Hipp.* Ant. 61. | * om. ϛ. ℵ. 1. 14. 38s. Q. 91. *Hipp.* Ant. 60. *Er.*

14. *του αετ.* *Hipp. bis.* | om. *του* ℵ. Arm.
— *πετηται* *Hipp. bis.* | *-ταται* 1. 38. *Er.*
— *εις την ερημον* *Hipp. Er.* | om. 1.
— *τον τοπ.*] om. *τον* ℵ.
— *ὁπου τρεφεται* AℵC. 1. 6. (*-ηται*) P. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Hipp. Er.* | *ὁπως τρεφηται* 7. 14. (*-φεται*) 38 (*Alf.*) Q. 91 (*V.&C.*) *Cmpl.*
— *καιρον* *Hipp.* | om. ℵ*. ‖ praem. *και* ℵ^ca. | om. *Hipp.*
— *και ἡμ. καιρου* *Hipp. Prms.* | om. C. ‖ *ἡμισου* ℵ*. (corr.^ca.)
15. *εβαλεν* *Hipp.* Ant. 60 (30). *Prms.* | *ελαβεν* A*. | *ὑπερβαλεν* 7.
— *εκ του στοματος αυτου* ante *οπισω της γυναικος* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. (Memph.) Arm. (Æth.) Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ϛ. 1. *Hipp.* Ant. 60 (30.) ut vid. *Er.*
— *ὡς ποταμον*] om. Arm.
— *αυτην* Aℵ(C.) 6. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *ταυτην* ϛ. 1. 7. P. | om. *Er.* | (*ποιησῃ αυτην ποταμοφορ.* C.)
—, 16. *ἱνα αυτην......τῃ γυναικι*] om. Memph. | ut eam perderet *Prms.*
16. *εβοηθησεν*] *ἐβόησεν sic.* 38.
— *και ηνοιξεν......στοματος αυτου*] bis in 14, semel in ver. 17. post *γυναικι*.

16. *και κατεπιεν* ad fin. ver.] om. Syr.
— *τον ποταμον ὁν* *Prms.* | *το ὑδωρ ὁ* A. Arm.
— *εβαλεν* sic in ver. 16, 14. | *ανεβαλεν* *sic* (in ver. 17.) 14. | *ενεβαλεν* Q.
— fin.] add. et nescivit quod datae fuerint illi alae Æth.
17. *ωργισθη* *Hipp.* Ant. 60 (30). | *οργισθη* 7. Q. *Cmpl.*
— *επι* Aℵ. 1. rel. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Hipp.* | om. C. *Prms.*
— *ποιησαι* post *πολεμον* ℵ. | ante *Hipp.*
— *μετα*] praem. *και* 95. | om. *Hipp.*
— *λοιπων*] *επιλοιπων* ℵ. (*των ἁγιων* *Hipp.*)
— *Ιησου* Aℵ^caC. 6. 14. 38. PQ*. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Syr. *Hipp.* | *του Ιησου* 1. 7. *Cmpl.* | Domini Jesu Æth. | ‡ *του Ιησου χριστου* ϛ. Q** (om. *χριστ.*) Vulg. *Cl. Prms. Er.* | *του θεου* ℵ*.
18. *εσταθη* AℵC. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | ‡ *εσταθην* ϛ. 1. 6. 38. rel. Memph. *Er.*

13. projectus esset *Cl.* | "et" *ante* persecutus *om. Cl.* &*Am.*² | 14. mulieri alae duae *Cl.* (mul. post duae alae *Am.*²)

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

Αϛ′

XIII.

Dan. 7:3. c. 17:3.

[g] Dan. 7:6. [h] Dan. 7:5. [i] Dan. 7:4

[j] c. 17:8. 3. ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ

[k] c. 18:18.

αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ, καὶ
ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν † Ἰησοῦ †.
18 Καὶ ‡ ἐστάθη″ ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.
1 Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον,
ἔχον ‡ [f] κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά·″ καὶ ἐπὶ τῶν
κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
αὐτοῦ ‡ ὀνόματα″ βλασφημίας. 2 καὶ τὸ θηρίον ὃ
εἶδον ἦν ὅμοιον [g] παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ [h] ὡς
‡ ἄρκου″, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ [i] ὡς στόμα λέοντος. καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν
θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην· 3 καὶ † μίαν
* ἐκ″ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον·
καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ [j] ἐθαυ-
μάσθη ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ὀπίσω τοῦ θηρίου. 4 καὶ προσε-
κύνησαν ‡ τῷ δράκοντι″ ‡ ὅτι″ ἔδωκεν * τὴν″ ἐξου-
σίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν ‡ τῷ θηρίῳ″,
λέγοντες, [k] Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; * καὶ″ τίς δύναται

de semine eius, qui custodiunt mandata dei et qui habent testimonium Iesu.
18 Et stetit super harenam maris.
1 Et vidi de mare bestiam ascendentem et habentem capita septem et cornua decem, et super cornua eius decem diademata, et super capita eius nomina blasphemiae. 2 Et bestiam quam vidi, similis erat pardo, et pedes eius sicut ursi, et os eius sicut os leonis. Et dedit illi draco virtutem suam et potestatem magnam. 3 Et unum de capitibus suis quasi occisum in mortem, et plaga mortis eius curata est. Et ammirata est universa terra post bestiam, 4 et adoraverunt draconem, quia dedit potestatem bestiae, et adoraverunt bestiam dicentes Quis similis bestiae, et quis poterit

---

1. *ειδον* ℵ. 1. 6. 38. P. 91. 95. | *ιδον* AC. 7. 14. Q. | om. Æth.
— *αναβαινων* 7.
— *εχων* 1. 7.
— *κερατα δεκα και κεφαλας ἑπτα* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Memph. Æth. Syr. *Prms. Compl.* | ‡ *κεφ. ἑπτα και κερ. δεκα* ϛ. Vulg. Arm. | om. *και κερατα δεκα* 1. | om. *δεκα* *Prms.* | *και κερατα ἑπτα* *Er.*
— *αυτου* 1°.] *αυτων* ℵ*. (corr.ca.) 7.
— *διαδηματα* ante *δεκα* ℵ. ‖ quatuor coronas Memph.
— *αυτου* 2°. *αυτων* P *mg.*
— *ονοματα* Aℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 91. Syr. *Prms. Cmpl.* Vulg. *Cl.* et *Am.* | ‡ *ονομα* ϛ. C. 1. P. 95. *Fuld. Tol. Dem.* Memph. Arm. Æth. *Er.*
— *βλασφημιας*] om. Memph.
2. *και* 1°. om. 1*.
— *ὁ*] *ὁν* 7*. | om. Æth.
— *ειδον* ℵC. rel. | *ιδον* A. 14. Q. | om. Æth.
— *ην* *Iren.* 326. *Prms.* | om. 1. Arm. *Er.* | *ειν* 95.
— *αρκου* AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. | ‡ *αρκτου* ϛ. 91. 95. *Er. Cmpl.*
— *στομα* 2°. *Iren.* 326. | om. 38. Arm. Æth.

2. *λεοντος* AC. *Iren.* | *-των* ℵ. 14. Syr.
— *ὁ δρακων*] om. *ὁ* ℵ*. (add.ca.)
— *και εξ. μεγαλην* *Iren.* | om. *και* 7*. ‖ add. *εδωκεν αυτῳ* A². | om. *Iren.*
3. *μιαν*] † praem. *ειδον* ϛ. 95*s.* Vulg. *Cl. Fuld. Er.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. *Am.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Iren.* 326. *Prms. Cmpl.*
— *εκ των* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ². 91. 95. Vulg. Æth. Syr. *Iren. Prms. Cmpl.* | * om. *εκ* ϛ. 1. Q*. Memph. Arm. *Er.*
— *ὡς* AℵC. 1. 38. P. 95. *Iren. Er.* | *ὡσει* 7. 14. Q. 91. *Cmpl.* | om. Arm.
— *εσφραγισμενην* 91.
— *θανατου αυτου*] *θανατου θανατου* ℵ*. (corr.¹)
— *εθαυμασθη* *St.* 3. AC. (*-τωθη*). 1. *Er.* | *εθαυμασεν* *Elz.* ℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95*s.* | admirata est Vulg. Æth. Syr. *Iren.*
— *εν ὁλῃ τῃ γῃ* *St.* 3. AC. 1. *Er.* | *ὁλη ἡ γη* *Elz.* ℵ. 6. 38. P. 91. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Iren.* [Syr.]
— *οπισω* *Iren.* | *οπισθε* 38. | *επι* 14.
4. *τῳ δρακοντι* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *τον δρακοντα* ϛ. *Er.*

4. *και προσεκ. τ. δρακ* ...... usque ad *προσεκ. τ. θηρ.*] om. 1. | om. ad *τῳ θηριῳ* 2°. Memph.
— *ὁτι εδωκεν* AℵCP. 95. *Am. Fuld. Dem.* Æth. Syr. *Iren.* 326. | ‡ *ὁς εδωκεν* ϛ. *Er.* Vulg. *Cl.* Arm. eo quod etc. *Prms.* | *τῳ δεδωκοτι* 6. 7. 38. Q. 91. *Cmpl.* | *τῳ δοντι* 14.
— *την εξουσ.* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. | * om. *την* ϛ. *Er.*
— *προσεκ. τῳ θηριῳ* ℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *προσεκ. το θηριον* ϛ. A. *Er.* (om. *και προσεκ. τ. θηρ.* Arm. et ad *ὁμ. τῳ θηριῳ* Syr.)
— *και τις δυν.* AℵC. 1. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Iren. Prms. Cmpl.* | * om. *και* ϛ. 6. 7*s.* Arm. *Er.*
— *δυναται* AℵC. 1. 38. P. 95. Vulg. Arm. Syr. *Iren. Prms. Er.* | *δυνατος* 6. 7. 14. Q. 91. *Cmpl.*

---

17. et habent *Cl.* | Jesu Christi *Cl.*
1. *om.* "et" *ante* habentem *Cl.* | 2. bestia *Cl.* | pedes ursi *Cl.* | 3. et vidi unum *Cl.* | 4. qui dedit *Cl.*

A ℵ C.
1. 6. 7. 14. 38.
PQ.
91. 95.

πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; 5 καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λα-
λοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξου-
σία ποιῆσαι μῆνας ‡τεσσεράκοντα″ δύο· 6 καὶ ἤνοιξεν
τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς ‡βλασφημίας″ πρὸς τὸν θεόν,
βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ,
7. [καὶ ἐδόθη .... ν.κῆσαι αὐτούς.] †τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. 7 καὶ ἐδόθη αὐτῷ
‡ποιῆσαι πόλεμον″ μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι
αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν
*καὶ λαὸν″ καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος.
l c. 17:8. 8 l Καὶ προσκυνήσουσιν ‡αὐτὸν″ πάντες οἱ κατοι-
κοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ‡οὗ″ οὐ γέγραπται ‡τὸ ὄνομα″
*αὐτοῦ″ ἐν ‡τῷ βιβλίῳ″ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου *τοῦ″
ἐσφαγμένου, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 9 εἴ τις ἔχει
m Jer. 15:2. οὖς, ἀκουσάτω. 10 m εἴ τις † εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει·
εἴ τις ἐν ‡μαχαίρῃ″ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν ‡μα-

pugnare cum ea? 5 Et datum est ei os loquens magna blasphemiae, et data est illi potestas facere menses XLII. 6 Et aperuit os suum in blasphemia ad deum, blasphemare nomen eius et tabernaculum eius et eos qui in caelo habitant. 7 Et datum est illi bellum facere cum sanctis et vincere illos, et data est ei potestas in omnem tribum et populum et linguam et gentem.

8 Et adorabunt eum omnes qui habitant terram, quorum non sunt scripta nomina in libro vitae agni qui occisus est ab origine mundi. 9 Si quis habet aurem, audiat. 10 Qui in captivitatem, vadit in captivitatem: qui in gladio occiderit, oportet eum gladio

5. και εδοθη αυτω......βλασφημιας *Dion. Alex.* ap. Eus. H.E. vii. 10 (331). | om. 1. *Prms.*
— βλασφημιας ℵC. 38. 95. *Er.* | βλασφημα A. *Dion. Alex.* ap. Eus. *cdd.* | βλασφημιαν 6. 7. 14. PQ. 91. Arm. *Iren.* 326. *Dion. Alex.* ap. Eus. *ed. Cmpl.* | et blasphemias Vulg. *Cl.* Æth. Syr. et blasphemiae *Fuld.* | *om.* "et" *Am.* Memph.
— εξουσια *Iren. Dion. Alex.* ap. Eus. | om. ℵ*. (add.ca.)
— ποιησαι om. Arm. *Dion. Alex.* ap. Eus. και ‖ praem. πολεμον *Elz.* 6. 7. 38. Q. 91. | πολεμησαι 14. Memph. | om. *St.* 3. AℵC. 1. P. 95. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Prms. Er. Iren. Dion. Alex.* ap. Eus. ‖ add. ὁ θελει ℵ. Æth. | om. *Iren. Dion. Alex.* ap. Eus.
— τεσσερακοντα AℵC. | ‡ τεσσαρ. ς. (μβ' Q. τεσσ. και δυο 95.)
— και δυο A. Syr. *Iren.* | om. και C. rel. *Dion. Alex. Prms. Er. Cmpl.*
6. βλασφημιας AℵC. 1. 95. Vulg. *Cl. Fuld. Dem.* | blasphemia *Am. Prms.* | ‡ -μιαν ς. 6. 7s. 38. PQ. 91. Arm. Syr. *Iren.* 326. *Er.* [Æth.]
— το ονομα αυτου *Iren.* | αυτον ℵ*. (corr.ca.)
— τους εν τ. ουρ.] † praem. και ς. ℵca. 1. 38s. PQ*. Vulg. Memph. Arm. *Iren. Prms. Er.* | om. Aℵ*C. 6. 7. 14. 91. 95. Æth. Syr.
— σκηνουντας *Iren.* 326. eos qui... habitant | -τες ℵ. (caeleste tabernaculum Arm. *Zoh.*)
7. και εδοθη ...... νικησαι αυτους ℵ. 1 *mg.*² rubr. 7. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Æth. *Prms. Er. Cmpl.* | ad fin. ver. post εθνος Syr. | om. AC. 1*. 14. P. Arm. *Zoh. Iren.* 326.
— ποιησαι ante πολεμον ℵ. 6. 7. 38. Q. 91. 95. Memph. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | εξουσια ante ποιησ. πολ. 38 (*Alf.*) | ‡ post ς. 1 *mg.* Vulg. *Er.*
— νικησει 1 *mg.*
— εξουσιαν ℵ*. (corr.ca.)
— και λαον (post φυλην) Aℵ(C.) 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Vulg. Æth. Syr. *Iren. Prms.* (κ. λαους C.) | * om. ς. 1. 91. Memph. Arm. *Er. Cmpl.*
8. αυτον AC. 6. 14. Q. *Am. Prms.* | ‡ αυτω ς. ℵ. 1. 7s. 38. P. 91. 95. Arm. *Er. Cmpl.* | eam Vulg. *Cl. Iren.* 326.
— επι] om. 95.
— οὗ ου C. *Iren.* 326. (cujus non est scriptum nomen) | ουαι A. | ‡ ὧν ου ς. ℵca. 1. 38. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | ὧν ουτε Q. | ὧν ℵ*.
— το ονομα AC. 6. 7. 14. 38. Q. 91. Memph. Syr. *Iren.* 326. *Cmpl.* | ‡ τα ονοματα ς. ℵ. 1 P. 95. Vulg. Arm. Æth. *Prms. Er.*
— αυτου post ονομ. AC. | αυτων ℵ*. (om.ca.) 95. Arm. Syr. | * om. ς. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. (Vulg. Memph.) *Iren. Prms. Er. Cmpl.*
8. εν] επι Q.
— τω βιβλιω A(C om. τω) 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ τη βιβλω ς. (ℵ*. om. τη). 1. *Er.* | τω βιβλω ℵca.
— του εσφαγμ. AℵC. (1.) 6. 7. 14. (38.) PQ. 91. 95. *Cmpl.* | εσφαγισμενου *Er.* (του εσφραγισμενου 1. 38.) | * om. του *St.* 3. et *Elz. Er.*
9. εχη 7.
—, 10. ει ter.] η C.
10. ει τις εις αιχμαλωσιαν ὑπαγε ℵC. 14. (om. εις). 38. Q. 95. Syr. (add. in captivitatem abit Syr.) | ducens in captivitatem ingrediatur Memph. | ει τις εις αιχμαλωσιαν, εις αιχμαλωσιαν ὑπαγει A. | ‡ ει τις † αιχμαλωσιαν συναγει", εις αιχμαλωσιαν ὑπαγει ς. Vulg. *Cl. Dem. Er. Iren.* 326. | ει τις αιχμαλωσιαν συναγει 1. | ει τις αιχμαλωτιζει, εις αιχμαλωσιαν ὑπαγει 7. qui in captivitatem in captivitatem *Am. Fuld.* (add. vadit). | et captus fuit mihi animus meus Æth. | ει τις εχει αιχμαλωσιαν, ὑπαγει 6. P. 91. *Cmpl.* (qui captivum duxerit et ipse capietur *Prms.*) | ver. 10. *sic* in Arm. "sunt enim quidam qui in captivitatem tradentur, et sunt quidam qui gladio morientur, et sunt quidam qui ipsi ipsos occidunt (s. occident)."

5. magna et blasphemias *Cl.* | data est ei *Cl.* | 6. blasphemias *Cl.* | 7. vincere eos *Cl.* | est illi *Cl.* | 8. adoraverunt eam *Cl.* | inhabitant *Cl.* | 10. in capt. duxerit, in capt. vadet *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
n c. 14:12.

χαίρῃ″ ἀποκτανθῆναι· n ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

ΛΖ'
11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς,
καὶ εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς
δράκων. 12 καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶ-
σαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς
‡ ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας″ ἵνα ‡ προσκυνήσουσιν″ τὸ θη-
ρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ· 13 καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ
‡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν″ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων. 14 καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
τῆς γῆς, διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώ-
πιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς,
ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ‡ ὃς″ ἔχει τὴν πληγὴν
τῆς ‡ μαχαίρης″ καὶ ἔζησεν. 15 καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι

occidi. Hic est patientia et fides sanctorum.

11 Et vidi aliam bestiam ascendentem de terra, et habebat cornua duo similia agni et loquebatur sicut draco.
12 Et potestatem prioris bestiae omnem faciebat in conspectu eius. Et fecit terram et habitantes in eam adorare bestiam primam, cuius curata est plaga mortis. 13 Et fecit signa magna, ut etiam ignem faceret de caelo descendere in terram in conspectum hominum. 14 Et seducet habitantes terram propter signa quae data sunt illi facere in conspectu bestiae, dicens habitantibus in terra ut faciant imaginem bestiae quae habet plagam gladii et vixit. 15 Et datum est illi ut daret spiritum

---

10. *μαχαιρῃ* bis AC. | ‡ -*ρᾳ* ς. ℵ. rel. *Er. Cmpl.*
— *αποκτενει* C. 1. 7. 38. Q. (-*κτένει*) P. 91. *Iren.* 326. *Prms. Er.* | *αποκτειvει* ℵ. | om. 6. 14. | *αποκτεννει* 95. || *αποκτ. δει*] *αποκτανθηναι* A.
— *εν μαχ.* 2°. *Iren.* (Prms.) | om. 6. 14. 38.
— *πιστις Iren. Prms.* | θλιψις 38 (*Alf.*)
— fin.] add. et non admirandum Satanae Æth.
11. *ειδον* ℵC.] *ιδον* A. 7. 14. Q. | om. Æth.
— *αλλο Hipp.* Ant. 48 (23). *αλλον* 7*.
— *αναβαινον Hipp.* | *αναβαινων* 7. | *αναβαιννον* C.
— *δυο* hic *Hipp.* | post *ὁμ. αρν.* 38. | om. 6. *Hipp.* Ant. 49 (24).
— *ὁμοια Hipp.* Ant. 48 (23). | *ονομα* C.
— *αρνιῳ*] praem. *τῳ* 7. | om. *Hipp. bis.* || *αρνιου* 1.
12. *του πρωτου θηριου Iren.* 326. *Hipp.* Ant. 48 (23). om. *θηριου* Ant. 49. | *του α̃ θηριου* 95. | *του θηρ. του πρωτου* 14.
— *τῳ θηριῳ τῳ πρωτῳ* ante *οὗ* 95. | ctra. *Hipp.* Ant. *bis.*
— *ποιει* ante *εν. αυτ.* AℵC. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. *Hipp.* Ant. 48. *Er.* | *εποιει* 38 (*Alf.*) Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Iren.* 326. *Hipp.* Ant. 49.
— *ποιει* ante *τ. γην* AℵC. 1. P. 95. *Fuld.* Memph. *Iren. Hipp. bis Er.* | *εποιει* 6. 7. 14. 38. Q. 91. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | fecit Vulg. *Cl. Am.*
12. *την γην και Iren. Hipp.* | *ενωπιον* P.
— *εν αυτῃ* ante *κατοικουντας* Aℵ. 1. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Syr. *Hipp. bis. Cmpl.* | ‡ post ς. C. 14. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Iren. Er.*
— *ἱνα προσκυνησουσιν* AC. 7. 14. | ‡ *ἱνα προσκυνησωσιν* ς. 1. 6*s*. 38*s*. PQ. 91. 95*s*. *Er. Hipp. bis.* | *προσκυνειν* ℵ.
— *το θηριον το πρωτον Hipp. bis.* | *τω θηριω τω πρωτω* 6*. 95.
— *του θανατου*] om. A.
— *αυτου fin. Iren. Hipp. bis.* | om. 14. P.
13 *ἱνα και πυρ* AℵC. 1. 38. P. 95*s*. Vulg. (Memph.) Syr. *Er. Iren.* 326. *Hipp.* | *και πυρ ἱνα* 6. 7. Q. 91. *Cmpl.* | *πυρ ἱνα* 14.
— *ποιῃ εκ του ουρανου καταβαινειν* AC(-*βαιννιν*). 1. 38. Vulg. *Iren.* 326. | ‡ *ποιῃ καταβαινειν εκ του ουρανου* ς. ℵ. (95. *ποιει*) (Memph.) (Arm.) Syr. [Æth.] *Er.* | *εκ του ουρ. καταβαινῃ* (6. 7. -*νει*). 14. Q. (-*νει*). 91. *Cmpl.* | *ποιῃ καταβηναι εκ του ουρανου Hipp.*
— *εις* AℵC. 1. P. *Hipp. Er.* | *επι* 6. 7. 14. 38. Q. 91. Æth. *Cmpl.* | (om. *εις την γην* 95. *Prms.*) | *επι της γης* 14 *Scr.*
14. *πλανᾳ*] add. *τους εμους* 6. 91. *Cmpl.* | om. *Iren.* 326. *Hipp.* Ant. 48 (23).
— *δια τα…επι της γης*] om. Syr.
— *ποιησαι* 1°.] *ποιειν* 38. *Hipp.*
— *λεγων Er.* | *λεγον* 1. 14. Q². *Hipp.* | *λεγοντος* Q*. || dicunt ei qui habitant in terram, fac. Arm.
— *ποιησαι* 2°.] praem. *και* ℵ. | om. *Hipp.*
— *εικονα* ℵC. rel. *Hipp.* | *εικοναν* A. | *οικονα Cmpl.*
— *τῳ θηριῳ Hipp.* | *το θηριον* 14*.
— *ὃς* ACPQ. | ‡ *ὁ* ς. ℵ. 1. rel. *Hipp. Er. Cmpl.* | *ᾧ* 6.
— *εχει Hipp.* | *ειχε* 14. Q. 91. 95. Syr. *Cmpl.*
— *την πληγην Hipp.* | om. *την* 6. 14. *Scr.* Q. || *πληγης* ℵ. || add. *απο* 14. (et Q. post *εζησεν*).
— *μαχαιρης* AℵC. | ‡ -*ρας* ς. 1. rel. *Hipp. Er.* (*και εζησεν απο της μαχαιρας* 6. 7. Q.)
15. *αυτῳ* ℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. rel. *Hipp.* Ant. 48 (23). *Er.* | *αυτῃ* AC.
— *δουναι* ante *πνευμα* Aℵ. 1. 6. 14. P. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. (*Hipp.* Ant. 49.) *Er.* | post 7. 38. Q. 91. *Iren.* 326. *Hipp.* Ant. 48. *Cmpl.* | om. C.

---

12. in ea *Cl.* | in conspectu hominum *Cl.* | 14. seduxit habit. in terra *Cl.*

Α ℵ C. 1. 6. 7. 14. 38. P. Q. 91. 95.
15. ποιήσει
— προσκυνήσουσιν

πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν
τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, * ἵνα″ ὅσοι ‡ ἐὰν″ μὴ
προσκυνήσωσιν ‡ τῇ εἰκόνι″ τοῦ θηρίου, † ἀποκταν-
θῶσιν. 16 καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς
μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ
τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα ‡ δῶσιν″ αὐτοῖς
χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ
‡ τὸ μέτωπον″ αὐτῶν, 17 καὶ ἵνα μήτις δύνηται ἀγορά-
σαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, † τὸ ὄνομα
τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

imagini bestiae, ut et loquatur imago bestiae, et faciat quicumque non adoraverit imaginem bestiae occidantur. 16 Et faciet omnes, pusillos et magnos et divites et pauperes et liberos et servos, habere caracter in dextra manu aut in frontibus suis, 17 et ne quis possit emere aut vendere, nisi quis habet caracter nomine bestiae aut numerum nominis eius.

ΛΗ'
° c. 17:9.

18 °Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων † νοῦν, ψηφισάτω
τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου
ἐστίν, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ * ἐστὶν″ χξϛ'.

18 Hic sapientia est. Qui habet intellectum, computet numerum bestiae: numerus enim hominis est. Et numerus eius est sescenti sexaginta sex.

---

15. ἱνα και λαλ. ἡ εικ. του θηρ. *Iren. Hipp.* Ant. 49. *Prms.* | om. C. 14. Syr. *Hipp.* Ant. 48.
— και 1⁰. *Iren. Hipp.* Ant. 49. *Prms.* | om. 38.
— και ἱνα et om. ἡ *Cmpl.*
— λαλησει 7. 95.
— και ποι...εικ. τ. θηρ. *Iren. Hipp.* | om. C.
— και 2⁰. *Hipp.* | om. 7. 95.
— ποιησῃ ϛ. A. 1. 6. 7. 38. Q. 91. *Hipp. Er.* | ποιησει ℵ. 14. 95. | ποιει *Cmpl.*
— ὁσοι] praem. ἱνα A. 7. P. 95. Vulg. *Cl. Fuld. Hipp. Prms.* | * om. ϛ. ℵC. 38. 91. *Am.* (Memph.) *Iren.*
— εαν A. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. *Hipp.* | ‡ αν ϛ. ℵ. 1. *Er.* | om. 95. (om. ὁσοι αν [s. εαν] *Cmpl.*)
— προσκυνησωσιν AC. rel. *Er. Hipp.* | προσκυνησουσιν ℵ. 7*. 14. (τους μη προσκυνουντας *Cmpl.*)
— τῃ εικονι ℵ. 6. 14. 38. PQ. 91. 95. *Hipp. Cmpl.* | ‡ την εικονα ϛ. A. 1. 7s. *Er.*
— αποκτ.] † praem. ἱνα ϛ. 1. 91. *Er.* | om. AℵC. 6. 7 *hic.* 14. 38. *hic* PQ. 95 *hic.* Vulg. (Memph.) Syr. *Hipp.*
— αποκτανθωσιν *Hipp.* | αποκτανθηναι 14.
16. ποιει *Hipp.* Ant. 48 (23). | ποιησει ℵ^ca. Vulg. *Hipp.* Ant. 49 (24). fecit *Prms.*
— τους μεγ. *Hipp. bis.* | om. τους ℵ.
— τους πτωχους και τους πλουσιους ℵ. | ctra. *Hipp. bis.* | om. *Prms.*
— δωσιν Aℵ*C. 6. 14. 38. PQ. 91. *Cmpl.* (δωσι ℵ^ca.) | ‡ δωσῃ ϛ. Arm. *Er. Hipp. bis.* | δωσει 1. | δωσωσιν 7. ‖ λαβωσι τω χαραγμα αυτου 95.
16. αυτοις *Hipp. bis.* | αυτῳ ℵ (corr.^ca.)
— χαραγμα AℵC. 1. 38. P. 95. Vulg. Arm. *Iren.* 327. *Hipp. bis. Er.* | χαραγματα 6. 7. 14. Q. 91. *Cmpl.* [Æth.]
— της χειρος *Hipp. bis.* | om. της 6. 38.
— αυτων post της δεξιας 38. | ante *Hipp.*
— η επι *Hipp. bis.* | και επ' αυτο 38 (*Alf.*) (αυτων *Bch.*) (Arm.) (seq. αυτων *non* om. 38 (*Alf.*) *dis.*)
— το μετωπον Aℵ. 6. 7. 14. 38. P. 95. Arm. Æth. *Hipp. bis.* | του μετωπου C. | ‡ των μετωπων ϛ. 1. Q 91. Vulg. *Er. Cmpl.*
17. και Aℵ^ca. 1. 7s. 14. 38. PQ. 91. 95s. Vulg. (et *Am. Fuld.*) Arm. Æth. *Er.* | om. ℵ*C. *Tol.* Memph. Syr. *Iren.* 326. *Hipp.* Ant. 48 (23). 49 (24). *Prms.*
— δυνηται AℵC. 38. 91. 95s. Vulg. *Cmpl. Hipp. bis.* | δυναται 1. 6. 7. 14. PQ. *Er.*
— ὁ εχων *Hipp. bis.* | ἡ εχων 1. | μητ' εχων C.
— το ονομα του θηριου] † praem. η ϛ. (ℵ.) (38.) Vulg. *Cl. Prms. Er.* | om. AC. 1. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Iren.* 326. *Hipp. bis.* | praem. της γραφης και Arm. | του θηριου η το ονομα αυτου ℵ. 38. ‖ του ονοματος του θηριου C. *Fuld. Tol.* ‖ add. η τον αριθμον του θηριου Q.
18. νουν] † praem. τον ϛ. 1. *Er.* om. A(ℵ)C. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. *Hipp.* Ant. 48 (23). *Cmpl.* ‖ ους ℵ* (corr.^ca.) (σοφιαν et νους mutato ordine *Hipp.* Ant. 50 (25).)
— τον αριθμον *Hipp.* bis. | το ονομα 14. ‖ om. τον 91.
— εστιν και *Hipp. bis.* Vulg. rel. | om. και 6. 7. 14. Memph.
— και ὁ αριθμος αυτου *Hipp. bis.* | om. ℵ. ‖ και ὁ αριθμ.] add. του ονοματος Arm.
— αυτου] add. εστιν C. 1. 38. P. 91. 95. *Am.* Fuld. Syr. *Cmpl. Hipp. bis.* | * om. ϛ. A. 7s. 14. Q. Vulg. *Cl.* Memph. Æth. *Prms. Er.* ‖ add. εστιν τουτο Arm.
— χξς 1. 6. 14. 38. Q. 91. Memph. *Er. Hipp. bis.* | ἑξακοσιοι ἑξηκοντα ἑξ A. (Syr.) *Cmpl.* | ἑξακοσιαι ἑξηκοντα ἑξ ℵ. | ἑξακοσια ἑξηκοντα ἑξ 7. P. 95. *Prms.* (vid. *Orig.* iii. 414³.) | ἑξακοσια δεκα ἑξ C. | et esse numerum sexcentos sexaginta sex, quod est sexies centeni et deni sexies et singulares sex *Iren.* 326. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων καὶ ἐν πᾶσι τοῖς σπουδαίοις καὶ ἀρχαίοις ἀντιγράφοις τοῦ ἀριθμοῦ τούτου κειμένου, καὶ μαρτυρούντων αὐτῶν ἐκείνων τῶν κατ' ὄψιν τὸν Ἰωάννην ἑωρακότων, καὶ τοῦ λόγου

---

15. et ut loq. *Cl.* | adoraverint *Cl.* | 16. characterem *Cl.* | dextera manu sua *Cl.* | 17. qui habet *Cl.* & *Am.*² | characterem aut nomen *Cl.* | 18. ejus sexcenti (*om.* est) *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
XIV. ΛΘ΄

p c. 7:4.

q c. 5:9.

3. om. ὡς

1 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ * τὸ″ ἀρνίον ‡ ἑστὸς″ ἐπὶ τὸ
ὄρος Σιών, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ p ἑκατὸν ‡ τεσσερακοντα-
τέσσαρες″ χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα * αὐτοῦ καὶ τὸ
ὄνομα″ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώ-
πων αὐτῶν. 2 καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς
φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγά-
λης· καὶ ‡ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς″ κιθαρῳδῶν κιθα-
ριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. 3 q καὶ ᾄδουσιν
[ὡς] ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον
τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ
οὐδεὶς ‡ ἐδύνατο″ μαθεῖν τὴν ᾠδήν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν
‡ τεσσεράκοντα″ τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι
ἀπὸ τῆς γῆς. 4 οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ

1 Et vidi, et ecce agnus stabat supra montem Sion, et cum illo centum quadraginta quattuor milia habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis.
2 Et audivi vocem de caelo tamquam vocem aquarum multarum et tamquam vocem tonitrui magni, et vocem quam audivi sicut citharoedorum citharizantium in citharis suis.
3 Et cantabant quasi canticum novum ante sedem et ante quattuor animalia et seniores: et nemo poterat dicere canticum nisi illa centum quadraginta quattuor milia, qui empti sunt de terra.
4 Hi sunt qui cum mulieribus non

διδάσκοντος ἡμᾶς, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὀνόματος τοῦ θηρίου κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων ψῆφον διὰ τῶν ἐν αὐτῷ γραμμάτων [per litteras quae in eo sunt,] sexcentos habebit et sexaginta et sex; hoc est decadas aequales hecatontasin et hecatontadas aequales monasin, (numerus enim qui digitus sex, similiter custoditus, recapitulationes ostendit universae apostasiae ejus quae initio, et quae in mediis temporibus et quae in fine erit), οὐκ οἶδα πῶς ἐσφάλησάν τινες ἐπακολουθήσαντες ἰδιωτισμῷ, καὶ τὸν μέσον ἠθέτησαν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος, ν΄ ψήφισμα ὑφελόντες καὶ ἀντὶ τῶν ἓξ δεκάδων μίαν δεκάδα βουλόμενοι εἶναι. Hoc autem arbitror scriptorum peccatum fuisse, ut solet fieri quoniam et per litteras numeri ponuntur, facile litteram graecam quae sexaginta enuntiat numerum, in Iota Graecorum litteram extensam [*sic legendum*, non mutandum]; ἄλλοι δὲ ἀνεξετάστως τοῦτον λαβόντες, οἱ μὲν ἁπλῶς καὶ ἀκαίρως ἐπετήδευσαν· οἱ δὲ κατὰ ἀπειροκαλίαν ἐτόλμησαν καὶ ὄνομα ἀναζητεῖν ἔχον τὸν ἐσφαλμένον καὶ διημαρτημένον ἀριθμόν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἁπλῶς καὶ ἀκάκως τοῦτο ποιήσασιν εἰκὸς καὶ συγγνώμην ἔσεσθαι παρὰ θεοῦ. *Iren.* 328, 329.

1. ειδον ℵ. 1. 6. 38. P. 91. 95*s*. | ιδον AC. 7. 14. Q.

— το αρνιον AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 95. Syr. *Orig.* iv. 2ª. *Meth.* (Jahn 13.) | * om. το ϛ. 1. P. 91. Arm. *Er.*

1. ἑστος AℵCP. *Er.* | ἑστως 1. 38. Q. 95. *Orig.* iv. *Meth.* | ‡ ἑστηκος ϛ. 6. 14. 91. *Cmpl.* | ἑστηκως 7.

— το et Σιων *Orig.* iv. *Meth.* | om. C.

— μετ᾽ αυτου *Orig.* iv. *Meth.* | μετα αυτου 91. ‖ add. αριθμος 7. Q. | om. *Orig.* iv. *Meth.*

— ἑκ. τεσσερ. τεσσαρες AℵC. | ‡ ἑκ. τεσσαρ. τεσσαρες ϛ. 38. P. 95*s*. (Syr.) *Meth. Cmpl.* | ἑκατονσαρακοντατεσσαρες 7. | om. ἑκατον *Er.* | ρμδ΄ 1. 6. 14. Q. 91. Memph. *Orig.* iv.

— εχουσαι] praem. αἱ 14. | om. *Orig.* iv. *Meth.* | praem. infantes Æth.

— αυτου και το ονομα AℵC. 6. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Orig.* iv. *Meth. Cypr.* 294. *Prms. Cmpl.* | αυτου και 7. | * om. ϛ. 1. P. *Er.*

— πατρος αυτου] add. et sancti spiritus ejus Æth.

— γεγραμμενον] praem. το A. | om. *Orig.* iv. *Meth.* ‖ καιομενον 1. *Er.*

— αυτων *Orig.* iv. *Meth. Prms.* | αυτω ℵ*. (corr.ᶜᵃ.)

2. ὡς φωνην ὑδατων πολλων και *Orig.* iv. 2ª. *Meth.* (Jahn 13.) | om. Memph.

— μεγαλης *Orig.* iv. *Meth. Prms.* | om. ℵ*. (add.ᶜᵃ.)

— ἡ φωνη ἡν ηκουσα ὡς κιθ. AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 91 (*Btly.*) 95. Vulg. Memph. Syr. *Orig.* iv. *Meth. Prms. Cmpl.* | ‡ φωνην ηκουσα κιθ. ϛ. 1. P. 91 (*V.* & *C.*) (Arm.) (Æth.) *Er.*

— κιθαριζ. εν τ. κιθ. αυτ. *Orig.* iv. *Meth. Prms.* | om. Memph.

2. ,αυτων *Orig.* iv. *Meth.* | om. C. *Prms.*

3. ὡς ῳδην AC. 1. 95. Vulg. *Er.* | om. ὡς ℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cmpl. Orig.* iv. 2ª. *Meth.* (Jahn 13.) *Prms.*

— καινην] add. και ην sic ℵ. a pr. man.

— ενωπιον του θρονου και *Orig.* iv. *Meth.* | om. 38.

— και των πρεσβ. *Orig.* iv. *Meth. Prms.* | om. C. | κ. ενωπιον των πρ. ℵ. Arm.

— ουδεις *Orig.* iv. *Meth.* | ουδε εἱς Q.

— εδυνατο AℵC. 6. 7. 38. 91. *Orig.* iv. *Cmpl.* | ‡ ηδυνατο ϛ. 1. 14. PQ. 95. *Meth. Er.*

— αἱ Vulg. Arm. Syr. *Orig.* iv. *Meth.* | om. ℵ. 7.

— ἑκ. τεσ. τεσ. A(ℵ)(C)P. 95*s*. (Syr.) *Meth. Er. Cmpl.* | ρμδ΄ 6. 14. 38. Q. 91. Memph. *Orig.* iv. | ἑκατονσαρακοντατεσσαρες 7. | ἑκατον μδ΄ 1.

— τεσσερακοντα AℵC.] ‡ τεσσαρακοντα ϛ.

— τεσσαρες Aℵᶜᵃ. 7. 95*s*. | om. C. | μιαν ℵ*.

— γης] add. Ægypti Æth.

4. ad init. οὑτοι εισιν *Orig.* iv. 2ᵇ. *Meth.* (Jahn 13.) *Tert.* de Res. car. 27. *Cypr.* 174. 316. *Prms.* | om. A.

1. cum eo *Cl.* | 3. poterant *Am.*

AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοι † οἱ ἀκολου-
θοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ‡ ὑπάγει″. οὗτοι ἠγοράσθη-
σαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ
r Psa. 32 (31):2. ἀρνίῳ· 5 r καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη
5. [γὰρ] ‡ ψεῦδος″· ἄμωμοι γάρ εἰσιν †.
Μ′ 6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ‡ πετόμενον″ ἐν μεσου-
6. [ἄλλον] ρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, εὐαγγελίσαι
* ἐπὶ″ ‡ τοὺς καθημένους″ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ * ἐπὶ″ πᾶν
ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαὸν, 7 ‡ λέγων″
ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν θεὸν, καὶ δότε αὐτῷ
δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προ-
σκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.
ΜΑ′ 8 Καὶ ἄλλος * δεύτερος″ ἄγγελος ἠκολούθησεν,
s Isa. 21:9. c. 18:2. Jer. 51 (28):7. 8 λέγων, s Ἔπεσεν ἔπεσεν Βαβυλὼν † ἡ μεγάλη· ‡ ἡ″

sunt coinquinati: virgines enim sunt. Hi qui secuntur agnum quocumque abierit. Hi emti sunt ex hominibus primitiae deo et agno, 5 et in ore ipsorum non est inventum mendacium; sine macula sunt.

6 Et vidi alterum angelum volantem per medium caelum, habentem evangelium aeternum, ut evangelizaret sedentibus super terram et super omnem gentem et tribum et linguam et populum, 7 dicentem magna voce, Timite deum et date illi honorem, quia venit hora iudicii eius, et adorate eum qui fecit caelum et terram et mare et fontes aquarum.

8 Et alius angelus secutus est dicens, Cecidit cecidit Babylon illa magna, quae a vino

4. *γαρ εισιν Orig.* iv. *Meth.* | om. *εισιν* 95.
— *οὗτοι* 2°.] † add. *εισιν* ϛ. 6. 7. 14. Q. 91. (*V.* & *C.*) 95s. *Fuld.* Æth. ut vid. Syr. *Meth. Cypr.* 174. 316. *Prms.* | om. AℵC. 1. 38. P. Vulg. *Cl. Am.* Memph. Arm. *Orig.* iv. *Er.*
— *οἱ ἀκολουθουντες Am. Fuld.* Syr. *Orig.* iv. (*θησαντες Meth.*) *Cypr.* | om. *οἱ* ℵ. Vulg. *Cl.* Memph. ‖ (-*τας* ? 14 *Scr.*)
— *ὁπου*] add. *γαρ Cmpl.*
— *αν* AℵC. 1. 6. 38. P. 91. 95. *Meth. Er.* | *εαν* 7. 14. Q. *Orig.* iv.
— *ὑπαγει* AC. 7. *Prms.* | ‡ *ὑπαγῃ* ϛ. ℵ. 1. rel. *Orig.* iv. Ep. V. et L ap. *Eus.* H.E. v. i. (200). *Meth. Cypr. Er.*
— *ηγορασθησαν*] praem. *ὑπο Ιησου* 6. 7. 14. 38. Q 91. Syr. *Cmpl.* | om. AℵC. 1. P. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Er. Orig.* iv. *Meth.* (Jahn 13.)
— *απο των ανθρωπων Orig.* iv. *Meth.* | om. C.
— *απαρχη τῳ θεῳ και τῳ αρνιῳ Orig.* iv. *Meth.* | in conspectu Dei et agni Arm.
— *απαρχη* AC. rel. *Orig.* iv. 2b. 3a. *Meth.* | *απ' αρχης* ℵ. (Arm.)
— *τῳ αρν.* 2°.] praem. *εν* ℵ*. (corr.ca.) | om. *Orig.* iv. *bis. Meth.*
5. *ουχ εὑρεθη* post *εν τῳ στοματι αυτων* AℵC. 1. P. 91. 95. Vulg. Arm. Syr. *Orig.* iv. 2b. 3a. *Meth. Er. Cmpl.* ante 6. 7. 14. 38. Q. Memph. (Æth.)
5. *ψευδος* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Orig.* iv. *bis. Meth. Cmpl.* | ‡ *δολος* ϛ. 1. *Er.*
— *αμωμοι Orig.* iv. *bis. Meth.* | *αμωμητοι* 7.
— *γαρ* ℵ. 1. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Cl. Am.*** Memph. Arm. Æth. Syr. *Orig.* iv. *bis. Meth. Er.* | om. ACP. *Am.* * *Fuld.*
— *εισιν*] † add. *ενωπιον του θρονου του θεου* ϛ. *Er.* Vulg. *Cl.* Arm. *Usc.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. *Zoh.* Æth. Syr. *Orig.* iv. *bis. Meth.* Cmpl.
6. *ειδον* ℵC. | *ιδον* A. 7. 14. Q.
— *αλλον αγγελον* Aℵ^cc^CP. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cypr.* 264. 312. *Cmpl.* | om. *αλλον* ℵ*. 1. 6. 7. 14. 38. Q. *Orig.* iv. 16a. *Er.*
— *πετομενον* AC. 14. 38. 91. 95. *Orig.* iv. *Cmpl.* | ‡ *πετωμενον* ϛ. 1. 6. 7. PQ. *Er.* | *πεταμενον* ℵ.
— *μεσουρανηματι Orig.* iv. | *μεσουρανισματι* 1. *Er.* | medio caeli ac terrae Æth. | add. cum sanguine Syr.
— *ευαγγελισαι*] *ευαγγελισασθε* (i.e. -*αι*) ℵ. -*σασθαι* 91. *Orig.* iv. *Cmpl.* | *ευηγγελισαι* 38 (*Alf.*)
— *επι* AℵCP. *Orig.* iv. *Cypr.* 264. 312. *Prms.* | * om. ϛ. 1. 6. 38. rel. Vulg. (Arm.) *Er.*
6 *τους καθημενους* ℵC. 6. 7. PQ. 91. 95. Vulg. *Cmpl. Orig.* iv. | *τοις καθημενοις* 38. | ‡ *τους κατοικουντας* ϛ. A. 14. (Arm.) | *τους καθημενους τους κατοικουντας* 1. *Er.*
— *επι παν* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Syr. *Cypr.* 264. 312. *Prms. Cmpl. Orig.* iv. | * om. *επι* ϛ. 1. Memph. (Arm.) *Er.*
7. *λεγων* AC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 95. Vulg. *Fuld.* Memph. Arm. *Cmpl.* post *εν φωνῃ μεγαλῃ* 7. | ‡ *λεγοντα* ϛ. 1. *Am. Orig.* iv. 16b. *Cypr. Prms. Er.* | om. ℵ.
— *ἐν φ. μ.* ℵC. rel. *Orig.* iv. | om. *εν* A. Vulg. *Cypr. bis.*
— *θεον* AℵC. 1. P. 91. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Syr. *Orig.* iv. (*Cypr. bis.*) *Er. Cmpl.* | *κυριον* 6. 7. 14. 38. Q. Vulg. *Cl.*
— *κρισεως αυτου Orig.* iv. | om. *αυτου* 7.
— *δοξαν* ante *αυτῳ* 38. | post *Orig.* iv.
— *τῳ ποιησαντι* AℵC. 1. 7. 38. P 91. 95. *Er. Cmpl.* | *τον ποιησαντα Orig.* iv. | *αυτον τον ποιησαντα* 6. 14. Q. ‖ praem. *αυτῳ* 7. 38. Æth. *τ. πριησαντι* ℵ*. corr.[1]

---

4. Hi sequuntur *Cl.* | ierit *Cl.* | ex omnibus *Am.** | 5. ore eorum *Cl.* | enim sunt *Cl.* & *Am. mg.* (*add.* ante thronum dei *Cl.*) | 6. caeli *Cl.* | 7. Dicens *Cl.* | timete Dominum *Cl.* | mare (*om.* "et") *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν
πάντα * τὰ″ ἔθνη.
ΜΒ′ 9 Καὶ ‡ ἄλλος ἄγγελος τρίτος″ ἠκολούθησεν αὐτοῖς,
λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Εἴ τις ‡ προσκυνεῖ τὸ θηρίον″
καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ
μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, 10 καὶ αὐτὸς
t Psa. 75 (74).9. πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ, t τοῦ κεκερα-
σμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ
βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον † ‡ ἀγγέλων
u Isa. 34:10. ἁγίων″, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου· 11 u καὶ ὁ καπνὸς τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῶν ‡ εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει·″
καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ
προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
v c. 13:10. 12:17. 12 v ὧδε * ἡ″ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν· † οἱ τηροῦντες

irae fornicationis suae potionavit omnes gentes.

9 Et alius angelus tertius secutus est illos dicens voce magna Si quis adoraverit bestiam et imaginem eius et acceperit caracterem in fronte sua aut in manu sua, 10 et hic bibet de vino irae dei, qui mixtus est mero in calice irae ipsius, et cruciabitur igne et sulphure in conspectu angelorum sanctorum et ante conspectum agni. 11 Et fumus tormentorum eorum in saecula saeculorum ascendit, nec habent requiem die ac nocte qui adoraverunt bestiam et imaginem eius et si quis accepit caracterem nominis eius. 12 Hic patientia sanctorum est, qui

7. θαλασσαν] praem. την ℵ. 7. 14. 38. Q. 91. *Orig.* iv. *Cmpl.* | om. AC. 6. P. 95. Arm. *Er.* | θαλασσας 1. ‖ et mare *Am. Prms.*
— πηγας *Orig.* iv. (absque τας) | τας πηγας των 14.
8. αλλος * δευτερος″ αγγελος A. 1. 38. Q. *Prms.* | ‡ αλλος αγγελος ς. 14. Vulg. Æth. *Er.* | αλλος δευτερος ℵ*. 95. | αλλος αγγελος δευτερος ℵ^cc. C(-ρον). 6. 7. P. 91. Memph. Arm. Syr. *Cmpl.*
— λεγων επεσεν....ηκολουθησεν ver. 9. | om. ℵ*. (add.^ca.)
— επεσεν επεσεν A. 1. P. 91. 95. Vulg. *m.* Arm. Syr. *Prms. Er.* | semel ℵ^caC. 6. 7. 14. 38. Q. Memph. Æth. (vid. xviii. 2.)
— Βαβυλων] † add. ἡ πολις ς. *Er.* Æth. | om. Aℵ^caC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. *m.* Memph. Arm. Syr. *Prms. Cmpl.* (ἡ μεγαλη Βαβυλων 1.)
— ἡ AC. 38. 95. Vulg. Arm. Syr. | ‡ ὁτι ς. 1. *Er.* | om. 6. 7. 14. PQ. 91. *m.* Memph. Æth. *Prms. Cmpl.*
— εκ του οινου] add. inebriante Arm.
— του θυμου] om. 1. *Er.*
— αυτης] ταυτης 7. Q.
— πεποτικεν Vulg. Arm. Syr. biberunt *m.* | πεπτωκαν ℵ^ca. Memph. (vid. xviii. 3). (om. in *Prms.*) [ℵ*.]
— τα εθνη Aℵ^caC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Syr. *Cmpl.* *om. τα ς. *Er.* Arm.
9. αλλος αγγελος τριτος AC. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. *Fuld.* Memph. Arm. Syr. *Cmpl.* (τριτον 7*.) | αλλος αγγελος 1. | ‡ τριτος αγγελος ς. 14. *Er.* Vulg. *Cl.* Æth. *Cypr.* 322. *Prms.* ‖ αλλ. αγγ. ηκολουθ. τριτος ℵ^ca. (angelus tertius *Am.*)
— αυτοις *Cypr.* | αυτῳ A. *Prms.*
— ει] η C.
— προσκ. ante το θηρ. (A)ℵ(C.) 6. 7. (14.) (38.) PQ. 91. (95.) Vulg. *m.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Cypr.* 93. *Prms. Cmpl.* (προσκυνησει 38.) ‡ post ς. 1. *Er.*
— το θηριον] τῳ θηριῳ C. 95. | το θυσιαστηριον A. | το ποτηριον 14.
— την εικονα] τηι εικονι 95. | τη εικονη 7.
— αυτου] αυτων C. *Cypr.* 93.
— και ante λαμβ. *Cypr.* | om. C. 14.
— χαραγμα] praem. το 95. | add. σημειον αυτου Arm.
— του μετωπου] τῳ μετωπῳ ℵ.
— αυτου post μετ. *Cypr.*] om. 14.
10. του θεου Vulg. *m. Cypr.* 93. | αυτου 14. 38.
— εν τῳ ποτηριῳ vv. *Cypr.* | εκ του ποτηριου A. 7.
— της οργης] την οργην A.
— βασανισθησεται *Cypr.* 93. 111. 264. 322. *Prms.* | βασανισθησονται A. 14.
— των ἁγιων αγγελων και ενωπιον *Cypr.* 93. | om. 1. | Dei et Arm.
— αγγελων ἁγιων ℵC. 38. P. 95. *Cypr.* 322. | ἁγιων αγγελων 14. Vulg. ‡ των ἁγιων αγγελων″ ς. 6. 7s. Q. *Cypr.* 93. 111. 264. *Prms.* | των αγγελων A. *m.* Memph. Æth. | των αγγελων των αγιων 91. *Cmpl.* | αγγ. των ἁγιων *Er.* | του θεου Arm.
10. αρνιου] θρονου Syr.
11. του βασανισμου] om. Arm.
— αυτων] αυτου 7.
— εις αιων. αιωνων ante αναβαινει AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ 91. 95. *Am. Fuld. Tol. Luxov.* Syr. *Cypr.* 111. 264. 322. *Cmpl.* | ‡ post ς. *Er.* Vulg. *Cl.* Memph. Arm. Æth. *Cypr.* 93. *Prms.*
— αιωνας] αιωνα C. 1. 7. 14. P. *Er.*
— αιωνων] αιωνος C.
— αιωνων] praem. των ℵ.
— αναπαυσιν post ἡμερας και νυκτος 38. | ante *Cypr.*
— το θηριον και την εικονα αυτου] τωι θηριωι και τηι εικονι αυτου 95. | αι τη εικονη tantum 7.
— το χαρ.] om. το 1. *Er.*
12. ἡ ὑπομονη AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. | * om. ἡ ς. *Er.* Arm. Syr.
— οἱ τηρ.] † praem. ὡδε ς. 1. 7. 91. Arm. *Er. Cmpl.* | om. AℵC. 6. 14. (38.) PQ. (95.) Vulg. Memph. Æth. Syr. *Prms.*
— των τηρουντων 38. 95.

8. potavit *Cl.* | 9. *om.* alius *Cl. Am²*. | tertius angelus *Cl.* | 10. quod mistum *Cl.* | 11. ascendet in saec. saec. *Cl.*

ANC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ. 13 καὶ
ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης †, Γράψον,
Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες
ἀπάρτι. Ναί, λέγει τὸ πνεῦμα· ἵνα ‡ ἀναπαήσονται″
ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ ‡ γὰρ″ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ
μετ᾽ αὐτῶν.

ΜΓ′

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν
νεφέλην ‡ καθήμενον ὅμοιον″ υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. 15 καὶ ἄλλος ἄγγελος
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν ‡ φωνῇ μεγάλῃ″ τῷ
w Joel. 3:13 (18). καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης, w Πέμψον τὸ δρέπανόν
σου, καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν † ἡ ὥρα † θερίσαι, ὅτι
ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. 16 καὶ ἔβαλεν ὁ καθή-
μενος ἐπὶ ‡ τῆς νεφέλης″ τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

ΜΔ′

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν
τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. 18 καὶ
18. * [ὁ]″ ἔχων ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων

custodiunt mandata dei et fidem Iesu. 13 Et audivi vocem de caelo dicentem, Scribe Beati mortui qui in domino moriuntur a modo. Iam dicit spiritus, ut requiescant a laboribus suis: opera enim illorum secuntur illos.

14 Et vidi, et ecce nubem candidam, et super nubem sedentem similem filio hominis, habentem in capite suo coronam auream et in manu sua falcem acutam. 15 Et alter angelus exivit de templo, clamans voce magna ad sedentem super nubem, Mitte falcem tuam et mete, quia venit hora ut metatur, quoniam aruit messis terrae. 16 Et misit qui sedebat super nubem falcem suam in terram, et messa est terra.

17 Et alius angelus exivit de templo quod est in caelo, habens et ipse falcem acutam: 18 et alius angelus de altari, qui habet potestatem supra

---

12. *του θεου*] om. 1. *Er.*
— *Ιησου*] praem. *του* 91. *Cmpl.*
13. *εκ του ουρανου*] post *λεγουσης* (s. *λ. μοι*) ℵ. 38. | ante *m.* Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
— *λεγουσης*] † add. *μοι* ϛ. 1. 38. 91. *m.* Vulg. *Cl.* Arm. *Prms. Er. Cmpl.* | om. AℵC. 6. 7. 14. PQ. 95. *Am. Fuld.* Memph. Æth. Syr.
— *εν κυριῳ* Vulg. *m. Prms.* | *εν χριστῳ* CP. | in Deo Syr.
— *αποθνησκοντες* resurgentes Memph.
— *ναι* ante *λεγει* Aℵ^ca C. 1. 38. P. 95. Vulg. *m.* vv. *Er.* | post 6. 7. 14. Q. 91. *Cmpl.* | om. ℵ*.
— *πνευμα*] add. *το ἁγιον* 95.
— *αναπαησονται* AℵC. | ‡ *αναπαυσωνται* ϛ. 6. 14. 38. P. 91. 95*s*. *Cmpl.* | *αναπαυσονται* 1. 7. Q. *Er.* ‖ add. ex nunc Memph.
— *εκ των κοπων*] *απο των εργων* 14.
— *τα γαρ* AℵC. 38. P. 95. Vulg. Syr. *Prms.* | ‡ *τα δε* ϛ. 1. 6. rel. (Arm.) (Æth.) *Er. Cmpl.* (om. *γαρ. s. δε* Memph.)
— *αυτων* 2°.] om. 1. *Er.*
14. *και ειδον* | om. ℵ. | *και ιδον* AC. 7.

14. *νεφελην*] *κεφαλην* 14. 38 *ut vid.* (*Alf.*)
— *καθημενον ὁμοιον* AℵC. 6. 14. 38. PQ. 95. Vulg. Memph. *Prms.* | ‡ *καθημενος ὁμοιος* ϛ. 1. 7. 91. Arm. *Er. Cmpl.*
— *υἱῳ* C. 6. 7. 38. 91. 95*s*. Vulg. Syr. *Prms. Cmpl.* | *υἱον* Aℵ. 14. Q. | *υἱος* 1. *Er.* | *υἱου* P.
— *ανθρωπου* *Tert.* de Cor. 15. | -*πῳ* 38.
— *εχων* A. 1. 6. 7*s*. 14. Q. 91. *Er. Cmpl.* | *εχον* ℵ^ca C. | *εχοντα* ℵ. 95. Vulg. *Prms.* | *εχοντι* 38.
— *της κεφαλης* ℵC. 1. 6. 7*s*. 14. PQ. 91. 95*s*. *Er. Cmpl.* | *την κεφαλην* A. 38.
— *χρυσουν*] -*σεον* 38 (*Alf.*)
15. *αγγελος* ante *αλλος* 38 (*Bch.*)
— *εκ του ναου* post *κραζων* A. | om. *Prms.*
— *ναου* *Er. Cmpl.* | *ουρανου* 1. 7. Arm. | add. *αυτου* ℵ. Æth.
— *φωνῃ μεγαλῃ* AℵC. 6. 7. 14. 38 (*Alf.*)*s*. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. *Cmpl.* | ‡ *μεγ. φων.* ϛ. | *μεγ. τῃ φων.* 1. *Er.* | om. *Prms.* ‖ add. *και λεγων* Arm.
— *πεμψον* ad fin. ver.] om. Syr.
— *ηλθεν*] † add. *σοι* ϛ. 7*. *Er.* | om. AℵC. 6. 7². 14. 38. PQ 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Prms. Cmpl.* | add. *σου* 1. (omissio in Syr.)
15. *θερισαι*] † praem. *του* ϛ. 91. 95*s*. *Cmpl.* | om. AC. 1. 6. 7. 14. PQ. *Er.* | *του θερισμου* ℵ. 38.
— *ὁτι εξηρανθη* om. Memph.
16. om. ver. Arm. *Zoh.* *τ. νεφ. το δρεπ. αυτ. επι* | om. 1. ‖ *το*] *τον* *Er.* (*ὁ καθημ. επι την νεφ.* om. Syr.)
— *της νεφελης* Aℵ. 38. | ‡ *την νεφελην* ϛ. CP. 6. 91. 95*s*. *Er. Cmpl.* | *τῃ νεφελῃ* 7. 14. Q.
17. om. ver. 14.
— *εξηλθεν*] *ηλθεν* Q.
— *του* 2°.] om. 7.
— *τῳ ουρ.*] om. *τῳ* C.
— *αγγελος* post *ουρανῳ* 1. *Er.*
— *και αυτος δρεπανον* gladium Memph. (et gladium loco *δρεπανον* postea).
18. *εξηλθεν* Vulg. *Cl. Tol. Dem.* Memph. Arm. Æth. Syr. | om. A. *Am. Fuld.* (omissio in *Prms.*)
— *εχων*] praem. *ὁ* AC. Vulg. Syr. | om. ℵ. 1. 7*s*. 14. 38. PQ. rel. *Er.*

---

13. dicentem mihi *Cl.* | 15. alius angelus *Cl.* | messes *Am.** | 16. demessa est *Cl.* | 18. angelus exivit *Cl.* | qui habebat *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ἐφώνησε ‡ φωνῇ″ μεγάλῃ
τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ, λέγων, Πέμψον σου
τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ, καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας
τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ
αὐτῆς. 19 καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ
εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς,
[x] καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ ‡ τὸν
μέγαν″. 20 καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ‡ ἔξωθεν″ τῆς πό-
λεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν
χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

x Joel. 3:13 (18). Isa. 63:3.
19. τὴν μεγάλην

XV. ΜΕ′
1 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ
θαυμαστὸν, ἀγγέλους ἑπτὰ [y] ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ
τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ.
2 καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρὶ,
καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος
αὐτοῦ καὶ † ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,
ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας
κιθάρας τοῦ θεοῦ. 3 καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν ‡ Μωυσέως″
* τοῦ″ δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου

y c. 17:1. c. 21:9.

ignem, et clamavit voce magna qui habebat falcem acutam, dicens, Mitte falcem tuam acutam et vindemia botrus vineae terrae, quoniam maturae sunt uvae eius.
19 Et misit angelus falcem suam in terram, et vindemiavit vineam terrae et misit in lacum irae dei magnum.
20 Et calcatus est lacus extra civitatem, et exivit sanguis de lacu usque ad frenos equorum per stadia mille sesceuta.

1 Et vidi aliud signum in caelo magnum et mirabile, angelos septem habentes plagas septem novissimas, quoniam in illis consummata est ira dei.
2 Et vidi tamquam mare vitreum mixtum igne, et eos qui vicerunt bestiam et imaginem illius et numerum nominis eius, stantes super mare vitreum, habentes citharas dei
3 et cantantes canticum Moysi servi dei et canticum agni, dicentes, Magna et mirabilia opera tua, domine

18. επι] om. 38.
— εφωνησεν] add. εν 6. 7. 14. | om. AℵC. 1. rel. Vulg. *Er.*
— φωνη AℵC. 38. Q. Vulg. Arm. Æth. Syr. | ‡ κραυγη ς. C. 1. rel. Memph. *Er. Cmpl.*
— λεγων] om. 14. | λεγω ℵ*. (corr.ca.)
— πεμψον σου το δρ. το οξυ και om. Arm. *Zoh.*
— το οξυ] praem. σου ℵ.
— της αμπελου *Elz.*. AℵC. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. | om. *St.* 3. 1. *Er.*
— ὁτι ηκμασαν αἱ σταφυλαι αυτης AℵC. 38. rel. Vulg. Æth. *Er. Cmpl.* (εκμασαν 1. non *Er.*) | ὁτι ηγμασαν αἱ σταφυλαι της γης 7. Syr. | ὁτι ηκμασεν ἡ σταφυλη της γης 6. 14. Q. (Arm. εν αυτη) | omissio in Memph.
19. εβαλεν 1⁰.] εξεβαλεν 7.
— εις την γην AC. rel. | επι της γης ℵ. 38.
— την αμπελον της γης] την σταφυλην αυτης Arm.
— εβαλεν 2⁰.] ελαβεν *Er.*
— την ληνον Aℵ(C). rel. *Er. Cmpl.* (αλωναν C.) | τον ληνον 1. 91. 95. (sed postea της ληνου 91.) | (εἰς ληνόν *Er.* in *Annot.*) ‖ add. του οινου 38.
19. του θυμου] om. Arm.
— τον μεγαν (A)C. 1. 6. 14. 38. PQ. 91. (τ. μεγα A. *Cowper*) *Cmpl.* | ‡ την μεγαλην ς. ℵ. 7. 95. *Er.*
20. επατηθη] ετιθη 1.
— ἡ ληνος] ὁ ληνος 38. 91. εξω....της ληνου] om. Syr.
— εξωθεν AC. 6. 7. 14. PQ. 91. 95. Arm. *Cmpl.* | ‡ εξω ς. ℵ. 1. 38. *Er.*
— των χαλινων] του χαλινου 91.
— ἑξακοσιων] διακοσιων ℵ*. (corr.ca)
— χιλιων ἑξακοσιων AℵC. rel. | ,αχ′ 6. 14. 38. Q. ‖ om. χιλιων. *Am. txt.* | decem et sex stationes Æth.
1. ειδον 1. 38. P. 91. 95*s.* | ιδον AℵC. 7. 14. Q. | om. Æth.
— εν τῳ ουρανῳ] om. Arm. *Zoh.*
— θαυμαστον] -σιον 14. (om. μεγα και θαυμαστον Æth.)
— ἑπτα ante πληγας 38. (ζ′ *bis* Q.)
— αυταις] αὐτοις *Er.*
2. ειδον ℵ. rel. | ιδον AC. 7. 14. Q.
— ὑαλινην *bis.*] ὑελ. 38. 91. 95. *Cmpl.* (2⁰. 7).
— πυρι ante μεμιγμενην *Cmpl.*
2. νικωντας ς. Aℵ. rel. | νικουντας C.
— εκ του θηριου και εκ της εικονος αυτου και A(ℵ)C. 1. (7.) (38.) P. 91. Vulg. Memph. Arm. cdd. Æth. Syr. | om. και εκ της εικονος αυτου Arm. *Zoh.* (om. εκ 2⁰. ℵ. 7. 38.) | εκ της εικονος και εκ του θηριου αυτου και (6.) 14. Q. 95. (εικονος αυτου 6*s.*) ‖ † add. εκ του χαραγματος αυτου ς. 1. (add. και) *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
— κιθαρας] praem. τας 7. 38. *Alf.* Q.
— θεου] praem. κυριου ℵ.
3. και αδ...του θεου *Cypr.* 312. *Prms.* | om. C.
— αδουσιν] αδοντας ℵ.
— Μωυσεως Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. Q. (91. -ος) | ‡ Μωσεως ς. P. 95.
— του δουλου Aℵ. 1. 38. PQ. 91. Syr. *Cmpl.* | * om. του ς. 7. 14. 95. *Er.*

18. qui 2⁰ *om. Am.** | (habet *Am.**) | 19. suam acutam *Cl.* | 20. mille, *om. Am. txt.* | sexcenta *Cl.*
2. mistum igne *Cl.* | imaginem ejus *Cl.* | 3 mirabilia sunt *Cl.*

ANC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

[z] Ex. 15: 1.
[a] Jer. 10: 7.
[b] Psa. 85 (84): 10.
6. καθαροὺς λίνους λαμπρούς
[c] Ezek. 10: 7.
[d] Ex. 40: 35. Isa. 6: 4. Ezek. 10: 4.

λέγοντες, [z] Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε
ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί
σου, [a] ὁ βασιλεὺς τῶν ‡ ἐθνῶν″. 4 τίς οὐ μὴ φοβηθῇ †,
κύριε, καὶ ‡ δοξάσει″ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ὅσιος·
[b] ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσιν, καὶ προσκυνήσουσιν
ἐνώπιόν σου· ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.
5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ † ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ· 6 καὶ ἐξῆλθον
οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι * οἱ″ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγάς,
ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι ‡ λίθον″ καθαρὸν † λαμ-
πρόν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυ-
σᾶς. [c] 7 καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκεν τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυ-
μοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
8 [d] καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, καὶ
ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ‡ ἐδύνατο″ εἰσελ-

deus omnipotens: iustae et
verae viae tuae, rex caelorum:
4 quis non timebit, domine, et
magnificabit nomen tuum?
quia solus pius, quoniam
omnes gentes venient et adora-
bunt in conspectu tuo, quo-
niam iudicia tua manifestata
sunt.
5 Et post haec vidi, ecce
apertum est templum taber-
naculi testimonii in caelo, 6 et
exierunt septem angeli ha-
bentes plagas de templo,
vestiti lapide mundo candido
et praecincti circa pectora
zonis aureis. 7 Et unus ex
quattuor animalibus dedit
septem angelis septem phialas
aureas plenas iracundiae dei
viventis in saecula saeculorum.
8 Et impletum est templum
fumo a maiestate dei et de
virtute eius, et nemo poterat

3. λεγοντες] -τας 14 *Scr.* | -τος 1. (non *Er.*)
— κυριε] κυριος *Er.*
— ὁ βασιλευς] βασιλευ ℵ*. (corr.[ca].)
— εθνων Aℵ[ca]. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. Memph. Arm. Æth. *Cypr.* 312. *Cmpl.* | omnium gentium *Prms.* | ‡ ἁγιων ς. *Er.* | αιωνων ℵ*C. 95. Vulg. *Cl.* *Fuld.* Syr. | caelorum *Am.*
4. ου μη] om. μη ℵ. 95.
— φοβηθη] † add. σε ς. 6. 7. 38. 91. Vulg. *Cl.* Syr. (-θει 6.) *Cmpl.* | om. AC. 1. 14. PQ. *Am.* *Fuld.* *Tol.* *Dem.* Memph. Arm. Æth. *Cypr.* 312. *Prms.* *Er.* | σε ante ου φοβηθη ℵ. 95.
— κυριε] om. 14. *Dem.* Arm. *Cypr.*
— δοξασει AC. PQ. 6. 95. | ‡ -ση ς. ℵ. 1. 7. 38. 91. *Er.* (praem. τις ου 95.)
— ὁτι μονος ὁσιος] om. Memph.
— ὁσιος AℵC. 1. 38. P. Vulg. *Cypr.* *Er.* (praem. ει 38.) | ἁγιος 6. 7. 14. Q. 91. 95. Arm. *Cmpl.* sanctus es et justus Syr. sanctus et pius es *Dem.* || add. ει 91. 95. *Cmpl.* || add. και αξιος προσκυνηθηναι Arm.
— παντα τα εθνη AℵC. 1. 38. P. 91. Vulg. Memph. Arm. (Æth.) Syr. *Cmpl.* *Er.* | παντες 6. 7. 14. Q. | παντα (om. τα εθνη) 95.
4. ενωπιον σου] add. κυριε A. 95. Arm. Æth. | om. rel. *Cypr.* *Prms.*
— τα δικαιωματα] om. τα ℵ. || add. ενωπιον ℵ.
5. μετα ταυτα] μεταυτα C. 1. (non *Er.*)
— ειδον ℵ. 1. 6. 38. P. 91. 95. | ιδον AC. 7. 14. Q. | om. Æth.
— ηνοιγη] † praem. ιδου ς. *Er.* Vulg. Memph. *Prms.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.*
— της σκηνης] om. 91.
— του μαρτυριου] om. 6.
6. εξηλθον A[2]ℵ. 1. rel. | -θαν C. | -θεν A* ut vid.
— οἱ εχοντες AC. 6. 7. 14. 38. 91. 95. Arm. *Cmpl.* | * om. οἱ ς. ℵ. 1. PQ. Vulg.
— εκ του ναου AℵC. 1. 7. P. 91. (*Btly.*) 95. Vulg. (Memph.) (Arm.) Æth. Syr. *Prms.* *Er.* | εκ του ουρανου 91. (*V.* & *C.*). *Cmpl.* | om. 6. 14. 38. Q. || add. οἱ ησαν 6. 7. 14. 38. Q. 91. (Arm.) *Cmpl.* | om. AℵC. 1. P. 95. Vulg. Memph. Æth. *Er.*
— λιθον καθαρον AC. 38 *mg.* (*Alf.*) *Am.* *Fuld.* *Prms.* ‡ λινον″ καθαρον ς. 1. (7.) 38*. P. 91. 95. Vulg. *Cl.* Arm. Syr. *Er.* (και καθ. *Cmpl.*) | (vid. Ezek. xxviii. 13. ἢ λίθον καθαρὸν καθά τινα τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν *Andreas*) (pura ac lucida Æth.) | καθαρους λινους ℵ. Memph. | λινουν καθαρον 14. Q.
6. λαμπρον AC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am.* *Fuld.* Memph. Syr. *Er.* | λαμπρους ℵ. | † praem. και ς. Vulg. *Cl.* Arm. Æth. *Prms.* *Cmpl.*
— και περιεζωσμενοι περι] om. και 1. | et περι 1. *Er.*
7. ἓν εκ Vulg. Memph. | om. ἓν ℵ. 1. 7. Arm. | om. εκ *Er.*
— ἑπτα 2°. Vulg. *Cl.* *Am.* vv. | om. ℵ. *Fuld.* (τοις ζ′ αγγελοις ἑπτα 1)
— χρυσας] om. Arm. *Prms.*
— fin.] add. αμην ℵ. Memph.
8. ὁ ναος post καπνου 6.
— καπνου] praem. εκ του 6. 14. Q. | om. AℵC. rel. Vulg. Memph.
— εκ 2°.] om. Arm.
— εδυνατο AC. 6. 7. 38. | ‡ ηδυνατο ς. ℵ. 1. 14. PQ. 91. 95. *Er.*
— εισελθειν] ελθειν 7.
— εις τον ναον] ante εισελθειν ℵ. | post Vulg. Memph. Arm. Æth. | εν τῳ ναῳ 1. *Er.*
— αχρι] αχρις οὑ C.

3. verae sunt *Cl.* | rex saeculorum *Cl.* | 4. timebit te *Cl.* | magnificavit *Am.* | manifesta *Cl.* | 5. et ecce *Cl.* & *Am.*[2] | 6. vestiti lino mundo et candido *Cl.* | 7. unum de *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
XVI. Μϛʹ
[e] Ezek. 10:2.
1. μεγ. φωνῆς
[f] Ex. 9:10.
ΜΖʹ
[g] Ex. 7.20.
3. ψυχὴ ζῶσα
ΜΗʹ
[h] Ex. 7:19.
5. [ὁ] ὅσιος

θεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ
τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.
1 [e] Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγού-
σης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε, καὶ ἐκχέατε τὰς
* ἑπτὰ ″ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν.
2 καὶ
ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ
‡ εἰς ″ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο [f] ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν
‡ ἐπὶ ″ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ
θηρίου, καὶ τοὺς ‡ προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ ″.
3 Καὶ ὁ δεύτερος † ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς
τὴν θάλασσαν· [g] καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ
πᾶσα ψυχὴ ‡ ζωῆς ″ ἀπέθανεν * τὰ ″ ἐν τῇ θαλάσσῃ.
4 Καὶ ὁ τρίτος † ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς
ποταμοὺς καὶ † τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· [h] καὶ ἐγένετο
αἷμα.
5 καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγον-
τος, Δίκαιος † εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν † ὅσιος, ὅτι ταῦτα

introire in templum donec consummarentur septem plagae septem angelorum.

1 Et audivi vocem magnam de templo dicentem septem angelis, Ite et effundite septem phialas irae dei in terram.
2 Et abiit primus et effudit phialam suam in terram, et factum est vulnus saevum ac pessimum in homines qui habebant caracterem bestiae et in eos qui adoraverunt imaginem eius.

3 Et secundus effudit phialam suam in mare, et factus est sanguis tamquam mortui, et omnis anima vivens mortua est in mari.

4 Et tertius effudit phialam suam super flumina et super fontes aquarum, et factus est sanguis.
5 Et audivi angelum aquarum dicentem, Iustus es, qui es et qui eras sanctus,

---

8. ἑπτα 2°.] om. 38 (*Bch.*) P. 91. *Cmpl.*
1. μεγαλης ante φωνης AC. 14. Q. 95. | φωνης μεγαλης ℵ. 1. 6. 7. 38. P. 91. Vulg. *Prms. Er. Cmpl.*
— εκ του ναου AℵC. 1. 38. P. 91. 95. Vulg. Arm. *Er.* | de caelo *Dem.* (*Tol.* post λεγουσης) Memph. | om. 6. 7. 14. Q. Syr. | ex caelo ex sanctuario ejus Æth.
— τοις] om. 7.
— ὑπαγετε και AℵC. 6. 14. 38. PQ. 95. Vulg. (et *Am. Fuld.*) Æth. Syr. | om. και 1. 7. 91. (*V.* & *C.*) Memph. Arm. *Er. Cmpl.*
— εκχεατε] εκχεετε 1. P. *Er.* | εκκεχετε *sic* 14.
— ἑπτα ante φιαλας AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. (ζ′) 95. (ζ′) Vulg. Arm. Syr. *Prms.* | * om. ϛ. 1. P. 91. Memph. Æth. *Er. Cmpl.*
— του θεου] om. 1. *Er.*
2. ὁ] om. *Er.* ‖ και απηλθεν .... την γην | om. ℵ*. (add.[ca].)
— primus angelus Memph. Arm. Æth.
— εις τ. γ. Aℵ[ca]. (om.*) C. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Vulg. Arm. *Prms.* | ‡ επι τ. γ. ϛ. 1. 91. Memph. *Er.*
— ἑλκος κακον και πονηρον] ἑλκον πονηρον και κακον ℵ ([ca]. primò ἑλκος κα i.e. κακον; at rursus delevit κα.)
2. κακον *Prms*] om. A. ‖ om. και πονηρον Memph. Arm. Æth.
— επι τ. ανθρ. AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. Arm. Syr. | ‡ εις τ. ανθρ. ϛ. 1. 91. *Er. Cmpl.*
— του θηριου ante το χαρ. 7.
— τους] om. 7.
— προσκυνουντας ante τῃ εικ. αυτ. AℵC. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ϛ. | την εικονα προσκυνουντας αυτου 1. *Er.*
3. και ὁ δευτ. εξεχ.] om. ℵ*. (add.[ca].)
— δευτερος] † add. αγγελος ϛ. 1. 6. 7. 14. 38. Q. 91. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. Syr. *Er. Cmpl.* | om. Aℵ[ca]CP. 95. *Am. Fuld. Tol. Dem.* Æth. *Prms.*
— την φιαλην praem. εις ℵ*.
— εις] επι 91.
— ὡς *Er.* | om. 1. Arm. | ante αἱμα 7. ‖ ὡσει ℵ. (om. ὡς νεκρου Æth. *Prms.*)
— ψυχη] ψυχης A.
— ζωης AC. 95. Æth. Syr. | ‡ ζωσα ϛ. ℵ. 1. 7. 38. PQ. 91. Vulg. Memph. Arm. *Er. Cmpl.* | om. 6. 14. *Prms.*
— απεθ. τα AC. | απεθ. των 95. Syr. | * om. τα s. των ϛ. ℵ. 1. 6. 38. rel. Arm. *Prms. Er. Cmpl.*
— εν τῃ θαλασσῃ] επι της θαλασσης ℵ.
4. τριτος] † add. αγγελος ϛ. 1. 38. 91 Memph. Arm. Syr. *Er. Cmpl.* | om AℵC. 6. 7. 14. PQ. 95. Vulg. (et *Am. Fuld.*) Æth. *Prms.*
4. εις τ. ποτ. Vulg. | επι τ. ποτ. ℵ.
— τας πηγας] † praem. εις ϛ. 1. 6. 7. 14. 38. Q. Vulg. (super) Arm. Æth. Syr. *Er.* | om. AℵCP. 91. 95. Memph. *Cmpl.*
— εγενετο ℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. Vulg. *Er. Cmpl.* | εγενοντο A. 95 *Prms.*
5. των αγγελου ℵ*. (corr.[1])
— των ὑδατων] om. 1. Arm. *Er.* ‖ praem. του επι 95.
— δικαιος] † add. κυριε ϛ. Vulg. *Cl.* Æth. | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld. Tol. Dem.* Memph. Arm. Syr. *Prms. Er. Cmpl.*
— ει] om. 7.
— ὁ ην] ὁς ην 14. Q.
— ὁσιος] † praem. και ὁ ϛ. 1. *Er.* | praem. ὁ ℵP. 6. 91. *Cmpl.* | praem. και 95. Arm. Syr. | om. AC. 7. 14. 38. Q. Vulg. (om. et ὁσιος Memph. Æth.) | et qui es pius *Prms.* ‖ add. in operibus ejus Arm.

---

2. et pessimum *Cl.* | 3. secundus angelus *Cl.* | 5. domine qui es *Cl.*

A ℵ (C.)
1. 6. 7. 14. 38.
(P) Q.
91. 95.
6. ἔδωκας

ἔκρινας· 6 ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ
αἷμα αὐτοῖς ‡ δέδωκας ″ πιεῖν· ἄξιοι † εἰσιν. 7 καὶ
ἤκουσα † τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος, Ναί, κύριε ὁ
[i] Deut. 32: 4. θεὸς ὁ παντοκράτωρ, [i] ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις
σου.

ΜΘ′ 8 Καὶ ὁ τέταρτος † ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους
ἐν πυρί· 9 καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα
μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ
ἔχοντος * τὴν ″ ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ
οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

Ν′ 10 Καὶ ὁ πέμπτος † ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ
[k] Ex. 10: 22. τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ [k]
ἐσκοτωμένη· καὶ ‡ ἐμασῶντο ″ τὰς γλώσσας αὐτῶν
ἐκ τοῦ πόνου, 11 καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ
οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν,
καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

ΝΑ′ 12 Καὶ ὁ ἕκτος † ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν

quia haec iudicasti: 6 quia
sanguinem sanctorum et prophetarum fuderunt, et sanguinem eis dedisti bibere, ut
digni sunt. 7 Et audivi alterum
dicens, Etiam, domine deus omnipotens, vera et iusta iudicia tua.

8 Et quartus effudit phialam suam in solem, et datum est illi aestu afficere homines et
igni. 9 Et aestuaverunt homines aestu magno, et blasphemaverunt nomen dei habentis potestatem super has plagas, neque egerunt paenitentiam ut darent illi gloriam.

10 Et quintus effudit phialam suam super sedem bestiae, et factum est regnum eius tenebrosum, et conmanducaverunt linguas suas prae dolore, 11 et
blasphemaverunt deum caeli prae doloribus et vulneribus suis, et non egerunt paenitentiam ex operibus suis.

12 Et sextus effudit phialam suam in flumen illum magnum

---

6. αἷμα 1°.] αἵματα ℵ.
— δεδωκας AC. | ‡ εδωκας ς. ℵ. 1. 6. P. rel. *Er. Cmpl.* | ante αυτοις ℵ. | εδωκας αυτοις αἷμα ποιειν 14.
— πιειν ℵ. PQ. | πιν C. | πειν A.
— αξιοι † γαρ ″ ς. *Er.* Vulg. *Cl.* (Memph.) (Æth.) (*Prms.*) | ὅπερ αξιοι ℵ. *Am.* | αξιοι tantum AC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Fuld. Tol.* (Arm.) (Syr.) *Cmpl.*
7. ηκουσα] † add. αλλου εκ ς. *Er.* Vulg. *Cl.* | vocem ex Memph. Æth. *Platt.* | add. εκ 1. Q. *Cmpl.* | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. P. 91. 95. *Fuld. Tol. Dem.* Arm. Syr. (alterum dicens *Am.*) | aliam vocem dicentem *Prms.*
— και δικ.] om. και 14. (δικαιοι 7 *Scr.*)
8. ὁ] ὅτε *Er.*
— τεταρτος] † add. αγγελος ς. ℵ. 1. 6. 38 (*Alf. dis.*) 91. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. *Prms. Er.* | om. AC. 7. 14. 38 (*Bch.*) PQ. 95. *Am. Fuld. Tol.* Æth. Syr.
— εν πυρι ante τους ανθρ. 6. 7. Q. || om. εν ℵ.
9. εβλασφημησαν] add. οἱ ανθρωποι 6. 7. 14. Q. 91. Syr. *Cmpl.* | om. AℵC. 1. 38. P. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Prms. Er.*
9. το ονομα *Prms.* | ενωπιον A. | κατα του ονοματος 95. | om. Arm.
— του θεου του] ℵ^{cc}. (om. ℵ*.)
— την εξουσιαν AℵP. 91. *Cmpl.* | * om. την ς. C. 1. rel. *Er.*
— ταυτας] αυτας 14.
— ου] ουχι C.
10. πεμπτος] om. 1. || † add. αγγελος ς. 1. 91. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. *Prms. Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14. 38. (*Alf.*) PQ. 95. *Am. Fuld. Tol.* Æth. Syr.
— τον θρονον] του θρονου 38.
— εσκοτωμενη Aℵ*C. P. | εσκοτισμενη ℵ^{cc}Q.
— εμασωντο AℵC. 1. 6. 14. P. 95. *Er.* | εμασοντο 7. | ‡ εμασσωντο ς. 38. Q. 91. *Cmpl.*
— εκ] απο ℵ.
11. τον θεον του ουρανου] το ονομα του θεου 91.
— εκ των ἑλκων (ἑλκεων *Er.*) αυτων AC. rel. Vulg. | om. ℵ. | εκ τα ελκει αυτων 7 *Scr.* | των ἑλκουσων αυτων 38. (om. εκ *Alf.*) | per opera sua Memph. ex doloribus amaris Arm.
11. εκ των εργων αυτων AC. rel. Vulg. Memph. rel. | om. ℵ.
12. ἑκτος] † add. αγγελος ς. 91. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. *Prms.* | om. AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 95. *Am. Fuld. Tol.* Theb. (*Tk.* 158.) Æth. Syr. *Er.*
— αυτου ante την φιαλην 7. 14. 38 (*Alf.*)
— τον μεγα 1.
— τον Εὐφρατην AC. 1. 14. 95. *Er.* | om. τον ℵ. 6. 7. 38. PQ. 91. Arm. Syr. *Cmpl.* | Εφρατην Q.
— ὑδωρ αυτου] om. αυτου 1. *Er.*
— ἑτοιμασθει 7.
— ἡ οδος om. ἡ 38 (*Alf.*)
— ανατολης ℵC. 7. 14. Q. Syr. | ‡ ανατολων ς. A. 1. 6. 38. 91. [*h.* P.] *Er. Cmpl.* | venienti regi ab oriente sole *Prms.*
13. ειδον C. rel. | ιδον A. 7. 14. Q. | om. Æth. | εδοθη ℵ. || add. ὅτι εξηλθεν Arm.

---

5. qui haec *Cl.* | 6. effuderunt *Cl.* | digni enim *Cl.* | 7. alterum ab altari dicentem *Cl.* | 8. quartus angelus *Cl.* | aestu affligere *Cl.* | 10. quintus angelus *Cl.* | 12. sextus angelus *Cl.* | illud magnum *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
¶ P.
12. ἀνατολῶν

¶ C.

[l] 1 Chr. 18: 19.

[m] Zac. 12: 11.

NB'

[n] c. 21: 6.

ποταμὸν τὸν μέγαν [τὸν] Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη
τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ¶ ὁδὸς τῶν βασιλέων
τῶν ἀπὸ ‡ ἀνατολῆς ″ ἡλίου. 13 καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στό-
ματος τοῦ δράκοντος, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
θηρίου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου,
πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ¶ ‡ ὡς ″ ‡ βατράχοι· ″ 14 εἰσὶν
γὰρ πνεύματα ‡ δαιμονίων ″ ποιοῦντα σημεῖα ἃ ἐκπο-
ρεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς † τῆς οἰκουμένης ὅλης,
[l] συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς * τὸν ″ πόλεμον τῆς ἡμέ-
ρας † τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.
15 ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν,
καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ,
καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. 16 καὶ συνήγα-
γεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ [m]
‡ Ἁρμαγεδών ″.

17 Καὶ ὁ ἕβδομος † ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ‡ ἐπὶ ″
τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ μεγάλη ‡ ἐκ ″ τοῦ ναοῦ †
ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα, [n] Γέγονεν. 18 καὶ ἐγένοντο

Eufraten, et siccavit aquam eius, ut praepararetur via regibus ab ortu solis. 13 Et vidi de ore draconis et de ore bestiae et de ore pseudoprophetae spiritus tres inmundos in modum ranarum: 14 sunt enim spiritus daemoniorum facientes signa, procedent ad reges totius terrae congregare illos in proelium ad diem magnum dei omnipotentis. 15 Ecce venio sicut fur. Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua, ne nudus ambulet et videant turpitudinem eius. 16 Et congregavit illos in locum qui vocatur hebraice Hermagedon.

17 Et septimus effudit phialam suam in aerem, et exivit vox magna de templo a throno dicens, Factum est. 18 Et

---

13. εκ του .... στοματος 2⁰. *Prms.* | om. C. ‖ στοματος 3⁰.] om. ℵ*. (add.ca.)
— τρια ante ακαθαρτα AℵC. 1. 7. 38 91. 95. Vulg. *Prms. Er.* | post 6. 14. Q.
— ὡς A. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | ειωσει ℵ*. | ὡσει ℵ¹. | ‡ ὁμοια ς. 1². supra lin. Vulg. *Er.* | om. 1*. | exeuntes in modum ranarum *Prms.*
— βατραχοι Aℵca. 6. 7. 14. Q. 91. 95. *Cmpl.* | βατραχους ℵ*. 38. | ‡ βατραχοις ς. 1². supra lin. *Er.* | om. 1*.
14. δαιμονιων Aℵ. 6. 7. 14. Q. 95. Vulg. | ‡ δαιμονων ς. 1. 38. 91. *Er. Cmpl.* | add. ακαθαρτων 95.
— ἃ εκπορευεται *Elz.* A. 6. 7. 14. 38 (*Alf.*) 91. (Arm. om. ἃ) Syr. *Cmpl.* | εκπορευεσθαι *St.* 3. ℵ*. 1*. 95. *Er.* | om. Memph. Æth. | ἃ εκπορευονται ℵca. (om. ἃ). Q. | ἃ εκπορευεσθαι 1². | et procedunt Vulg. *Cl.* | et procedent *Fuld.* (et *Am.* om. "et") et exeunt *Prms.*
— επι] εις 38.
— βασιλεις] † add. της γης και ς. (1.) *Er.* | om. Aℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* (om. και της ante οικουμενης 1*. non *Er.*)
14. τον πολεμον Aℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | * om. τον ς. 1. Arm. *Er.*
— ἡμερας] † add. εκεινης ς. 1. 6. 7. Q. 91. *Er. Cmpl.* | om. Aℵ. 14. 38. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. | in diem illum magnum *Prms.* ‖ της μεγαλης ante ἡμερας (om. της) A. 95. | post ℵ. 38. rel.
15. ad init. add.] sic enim dixit dominus Arm.
— ερχομαι] ερχεται ℵ*. (corr.¹ ut vid.) 38. *Prms.*
— ὁ] ὁ τε ℵ*. (corr.ca.)
— περιπατη] -τηση 38. | -τει 7.
— βλεπωσι] βλεπουσι 1. (non *Er.*)
16. συνηγαγεν] -γον ℵ. | συναξω Arm. *Zoh.*
— τον τοπον 1. 7. 38. Q. 91. 95. Arm. *Prms.* | om. τον ℵ. 14. Syr. *Cmpl.* ‖ τον ποταμον A.
— τον καλ.] om. τον 14.
— αρμαγεδων A(ℵ.) 1. 7. 38. 91. 95. Vulg. *Cl.* Æth. Syr. *Er. Cmpl.* ἁρμ. 1. 95. (αρμε- ℵca. at rursus abstersit) | ‡ αρμαγεδδων ς. *Prms.* | Ερμακεδων Memph. Hermagedon *Am.* | μαγεδδων Q. Armachedon Arm. *Zoh.* | μακεδδων 14. | μαγεδων 6. *Fuld.*
17. και ὁ ἑβδομος (s. ἑβδ. αγγελος)] οτε ℵ*. (corr.ca. ὁ ζ′ αγγελος).
— ἑβδομος] † add. αγγελος ς. ℵca. 1. 91. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. Æth. *Prms. Er. Cmpl.* | om. A. 6. 7. 14. 38. Q. 95. *Am. Fuld.* Syr.
— επι Aℵ. 6. 7. 38. Q. 95. Syr. | ‡ εις ς. 1. 14. 91. Vulg. *Er. Cmpl.*
— μεγαλη *Prms.* | om. A. 1. *Er.*
— εκ τ. ναου Aℵ. (1.) 38. 95. Vulg. (*Er.*) | ‡ απο τ. ναου ς. 6s. 7. 14. Q. 91. | om. του ναου 1. Arm. *Er.* ‖ † add. του ουρανου ς. 1. 6. 38. Q. Arm. *Er. Cmpl.* | add. του θεου ℵ. et a throno ejus Æth. | om. A(ℵ). 14. 95. Vulg. Memph. Syr. *Prms.*
— απο του θρονου A. 38. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er. Cmpl.* | om. ℵ. 14.

---

14. et procedunt *Cl.* | omnipotentis dei *Cl.* | 16. congregabit *Cl.* | Armagedon *Cl.* | 17. septimus angelus *Cl.*

A ℵ. 1. 6. 7. 14. 38. [P] Q. 91. 95.

18. ἄνθρωποι ἐγένοντο

° Isa. 51: 17.

‡ ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ″, καὶ σεισμὸς
ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ ‡ ἄνθρωπος
ἐγένετο″ ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτως
μέγας. 19 καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη,
καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ‡ ἔπεσαν″· καὶ Βαβυλὼν ἡ
μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ° δοῦναι αὐτῇ τὸ
ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 20 καὶ
πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν. 21 καὶ
χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ
ἄνθρωποι τὸν θεὸν, ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης· ὅτι
μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

XVII. ΝΓ

ᵖ c. 15: 1.

§ P.

ᑫ Jer. 51 (28): 13.

ʳ Jer. 51 (28): 7.

1 ᵖ Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ § ἀγγέλων τῶν ἐχόν-
των τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ, λέ-
γων †, Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς
μεγάλης, ᑫ τῆς καθημένης ἐπὶ † ὑδάτων † πολλῶν· 2 μεθ'
ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ʳ καὶ ἐμεθύσθη-
σαν ‡ οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορ-
νείας αὐτῆς″. 3 καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύ-

facta sunt fulgora et voces et tonitrua, et terrae motus factus est magnus, qualis numquam fuit ex quo homines fuerunt super terram, talis terrae motus sic magnus. 19 Et facta est civitas magna in tres partes, et civitates gentium ceciderunt, et Babylon magna venit in memoriam ante deum dare ei calicem vini indignationis irae eius. 20 Et omnis insula fugit, et montes non sunt inventi. 21 Et grando magna sicut talentum descendit de caelo in homines: et blasphemaverunt homines deum propter plagam grandinis, quoniam magna facta est vehementer.

1 Et venit unus de septem angelis qui habebant septem phialas, et locutus est mecum dicens, Veni, ostendam tibi damnationem meretricis magnae quae sedet super aquas multas, 2 cum qua fornicati sunt reges terrae, et inebriati sunt qui inhabitant terram de vino prostitutionis eius. 3 Et abstulit me in desertum in spiritu. Et vidi mulierem se-

---

18. αστραπαι και φωναι και βρονται A. 95. Vulg. Arm. (Æth.) *Prms.* | βρονται κ. αστραπαι και φωναι και βρονται ℵ* sic (improbat βρονται 2°, non και). | ‡ φωναι κ. βρονται κ. αστραπαι ς. 1. Memph. *Er.* | αστραπαι κ. βρονται και φωναι 6. 7. 14. 38. (*Alf.*) 91. Syr. *Cmpl.* | αστραπαι και φωναι Q.
— εγενετο 1°. Aℵ. 1. 14. 91. 95. Vulg. *Cl. Am.* Memph. Æth. Syr. *Prms. Er. Cmpl.* | om. 6. 7. 38. Q. *Fuld.* Arm.
— οἷος ουκ εγενετο] οις ουκ εγενοντο ℵ*. (corr.ca.)
— ανθρωπος εγενετο A. (38.) Memph. Arm. Æth. (εγεν. ανθρ 38.) | ‡ οἱ ανθρωποι εγενοντο ς. 1. 7. Vulg. Syr. *Er. Cmpl.* | sic sed absque οἱ ℵ. 14. Q. 95. | ανθρωποι tantum 91. ‖ add. και *Er.*
— επι της γης] om. 7. 14.
19. αἱ πολεις Vulg. | ἡ πολις ℵ*. (corr.ca.) Syr.
— επεσαν Aℵca. 7. 38 (*Alf.*) Q. | επεσεν ℵ*. | ‡ επεσον ς. 1. 6. 14. 91. 95s. *Er. Cmpl.* (seq. και] om. 6.)
— δουναι] praem. του ℵ.
— το ποτ.] om. το ℵ. 95.
19. του οινου] om. του ℵ.
— της οργης Vulg. Memph. Syr. | om. 14.
— αυτου Vulg. | om. ℵ. Memph.
20. και 1°.] om. 1. *Er.*
21. ὡς] om. ℵ*. (add.¹) Æth. *Prms.*
— εκ τ. πλ.] επι τ. πλ. 14* *Scr.*
— ἡ πλ. αυτης (Memph.) | om. Vulg. | ἡ πλ. αυτη 7. 14. 38. | om. αυτης Q. Arm.
1. ηλθεν *Hipp.* Ant. 36 (18). *Cypr.* 177. 317. | εξηλθεν A.
— εἱς *Hipp. Cypr.* 177. 317. | τις 7.
— των ζ' 1. τας ζ' 1.
— εκ *Hipp. Cypr.* | om. ℵ. 95.
— λεγων] † add. μοι ς. 1. Æth. *Er.* | om. Aℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Cypr. Prms. Cmpl.* (μοι λεγων *Hipp. om.* μετ' ἐμου).
— δειξω σοι *Hipp. Cypr.* | δειξωσι 38 (*Bch.*) (*sil. Alf.*)
— ὑδατων Aℵ. 1. P. 95. Arm. *Er. Hipp.* | om. Syr. (sphalma.) | † praem. *et* add. των ς. 6. 7. 14. 38. Q. 91.
2. επορνευσαν *Hipp.* Ant. 36 (18). | εποιησαν πορνιαν ℵ.
— εμεθυσθησαν *Hipp.* | εμεθυσαν 7.
2. οἱ κατοικουντες την γην ante εκ του οινου της πορν. αυτης Aℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Syr. *Cmpl. Hipp.* | ‡ post ς. 1. Memph. Æth. *Er.* (om. *Cypr.* 177. 317. *Prms.*)
— οινου *Hipp.* | οικου ℵ*. (corr.ca.)
3. ερημον] add. τοπον 95. | om. *Hipp.* Ant. 36 (18).
— ειδον ℵ. 6. P. 91. rel. *Hipp.* | ιδον 7. Q. | ιδα A.
— επι θηριον κοκινον γεμον ονοματων 1.
— γεμον τα ονοματα Aℵ*P (? γεμοντα). (Arm.) Syr. | sic. om. τα ℵca. (7.) 14. 38. Q. 95. | ‡ γεμον ονοματων ς. 1. 6. 95. (γεμων 7.) *Hipp. Er. Cmpl.*
— εχον 1. 7. 14. 38. Q. 91. *Hipp. Er. Cmpl.* | εχων A. 7. | εχοντα ℵP. ‖ και το θηριον ὁ ειδον ειχε Arm.
— κεφαλας ἑπτα και *Hipp.* | om. 1. *Er.*
— sub fin.] add. ver. 18. 38. P. qui habent *et* sub fin. cap. | non habet hic *Hipp.*
4. ην περιβ. Aℵ. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. (Arm.) Syr. *Hipp.* Ant. 36 (18). *Cypr.* 177. 317. *Prms. Cmpl.* | ‡ ἡ περιβ. ς. 1. *Er.*

---

19. dare illi *Cl.* | 21. deum homines *Cl.*
3. in spiritu in desertum *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. ματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον,
[s] c. 13: 1. γέμον ‡τὰ ὀνόματα″ βλασφημίας, [s] ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ
καὶ κέρατα δέκα. 4 καὶ ἡ γυνὴ ‡ἦν″ περιβεβλημένη
‡πορφυροῦν καὶ κόκκινον″, καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ
[t] Jer. 51 (28): 7. καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ‡ [t] ποτήριον
χρυσοῦν″ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ
‡τὰ ἀκάθαρτα τῆς″ πορνείας αὐτῆς, 5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον
[u] c. 14: 8. αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, Μυστήριον, [u] Βαβυλὼν ἡ
μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων
6. μεθ. τῷ αἵματι τῆς γῆς. 6 Καὶ ‡εἶδα″ τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ
αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων
Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτήν, θαῦμα μέγα.
ΝΔ' 7 Καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος, Διὰ τί ἐθαύμασας;
ἐγὼ ‡ἐρῶ σοι″ τὸ μυστήριον τῆς γυναικός, καὶ τοῦ
θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ
κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. 8 *τὸ″ θηρίον ὃ εἶδες,
ἦν, καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς
ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ θαυμάσονται
[v] c. 13: 8. οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, [v] ὧν οὐ γέγραπται ‡τὸ

dentem super bestiam coccineam, plenam nominibus blasphemiae, habentem capita septem et cornua decem.
4 Et mulier erat circumdata purpura et coccino, et inaurata auro et lapide praetioso et margaritis, habens poculum aureum in manu sua plenum abominationum et inmunditia fornicationis eius,
5 et in fronte eius nomen scriptum, Mysterium, Babylon magna, mater fornicationum et abominationum terrae.
6 Et vide mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de sanguine martyrum Iesu, et miratus sum cum vidissem illam ammiratione magna.

7 Et dixit mihi angelus, Quare miraris? ego tibi dicam sacramentum mulieris et bestiae quae portat eam, quae habet capita septem et cornua decem.
8 Bestiam quam vidisti, fuit et non est, et ascensura est de abysso et in interitum ibit: et mirabuntur inhabitantes terram, quorum non sunt scripta nomina in

4. *πορφυρουν κ. κοκκινον* AN. 7. 14. 38 (om. *και**). PQ. 95. *Hipp.* (*κογκινον* P.) | *πορφυραν και κοκινον* 1. 6. 91 (om. *και*). *Cmpl.* | ‡ *πορφυρᾳ κ. κοκκινῳ* ς. *Er.*

— *και κεχρ.* AN. 1. 7. 38. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Cypr.* 177. *Er.* | om. *και* 6. 14. PQ. 91. 95. *Hipp. Tert.* de cult. *Fem.* ii. 12. *Cmpl.* [Æth.] (*κεχρυσομενη* P. *κεχρυσωμενην* 91.)

— *χρυσῳ* N. 1. 38. P. 91. 95. *Er. Hipp.* | *-σιῳ* A. 6. 7. 14. Q.

— *εχουσα* ad fin. ver.] om. P. habet *Hipp.*

— *ποτηριον* ante *χρυσουν* AN. 6. 7. 14. (praem. *το*) 38. Q. 95. Vulg. Memph. *Hipp. Cypr.* 177. 317. *Prms.* | ‡ post ς. 1. 91. *Er. Cmpl.*

— *γεμον Hipp.* | *γεμων* N[ca]. 7. 14 *Scr.*

— *τα ακαθαρτα της* AN. 1. 6. 7. 14. 38. Q. 91. 95. (Memph.) Æth. ut vid. *Hipp. Cmpl.* abominationum et *Am.* [*h.* P.] | ‡ *ακαθαρτητος* ς. *Er. Prms.* | immunditiae et *Cypr.* 177. 317. abominatione et Vulg.

— *αυτης* A. 1. 7. 38. 91. 95. Vulg. Æth. *Er.* | *αυτης και της γης* N. Syr. | *της γης* 6. 14. Q. Memph. | totius terrae *Cypr. Prms. Hipp.* [*h.* P.] (om. Arm.)

5. *ονομα Hipp.* Ant. 36 (18). | om. 38. | nomina Æth.

— *ἡ μεγαλη Hipp.* | om. Memph.

— *πορνων*] 14. Q. 91. 95. *Hipp. Er.* | *πόρ.* 7. *Cmpl.* | fornicationum Vulg. *Prms.*

6. *ειδα* A (*ιδα*) N. | ‡ *ειδον* ς. 1. 6. P. rel. *Hipp.* Ant. 36 (18). | *ιδον* 14. | *ιδων* 7. | om. Æth.

— *εκ του αἱματος* 1°. A. 1. 7. 91. 95. Vulg. Memph. *Hipp. Er.* | et om. *εκ* N[ca]. 6. 14. PQ. | *τῳ αἱματι* N*. 38. *Tert.* Scorp. 12. || add. *παντων* Arm.

— *και* 2°. *Hipp.* | om. Q.

— *μαρτυρων*] *μαρτυριων* A.

— *Ιησου Hipp.* | om. 1. Arm. || praem. *του* 95.

— *ιδων αυτην* post *θαυμα μεγα* N. 38. | ante A. 1. 7. rel. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Hipp. Er. Cmpl.*

— *ιδων Hipp.* | *ειδων* N. 7*. | om. Memph.

— *αυτην Hipp.* | om. 14. Memph.

7. *ερω σοι* A. 6. 7. 38 (*Alf.*) Q. 95. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Hipp.* Ant. 36 (18). | ‡ *σοι ερω* ς. N. 1. 14. P. 91. *Am. Fuld. Dem. Prms. Er. Cmpl.*

7. *βασταζοντος Hipp.* | *βασανιζοντος* 91.

— *του εχοντος Hipp.* | *και του εχ.* 1. *Er.* | *και εχ.* 38. (mox *τας ζ'* 1.)

8. *το θηρ.* AN. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. (praem. *και*) Æth. *Hipp.* Ant. 37 (18). *Cmpl.* | * om. *το* ς. *Er.*

— *ειδες* N. 1. 6. 14. 38. P. 91. 95. *Hipp.* | *ιδες* A. 7. Q.

— *ην Iren.* 330. *Hipp. Prms.* | *η* A. | *ὁ ην* Arm.

— *ὑπαγειν* P. Syr. *Hipp.* | *-γει* A. *Iren.* 330. *Er.* (vid. ver. 12.) | ibit Vulg. Memph.

— *και θαυμασονται* | om. *και* 1*. (non *Er.*) | *και θαυμασουσιν Hipp.* || *θαυμασθησονται* AP. || add. *παντες* Arm.

— *επι της γης* AN. 1. 7. P. 91. 95*s*. Memph. Arm. Syr. *Er. Cmpl.* | *την γην* 14. 38. Q. Vulg. *Hipp.*

— *ου γεγραπται* N. 1. rel. *Hipp.* | *ουκ εγεγραπται* A.

4. abominatione *Cl.* | inmunditiae *Am*[2]. | 7. dicam tibi *Cl.* | qui habet *Am**. | 8. bestie *Cl.* | mirabantur *Am.*

A ℵ. 1. (6.) 7. 14. 38. PQ. 91. 95.

ὄνομα″ ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κό-
σμου, ‡ βλεπόντων″ τὸ θηρίον ὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστιν,
[w] c. 13:18. ‡ καὶ πάρεσται″. 9 [w] ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ
ἑπτὰ κεφαλαὶ ‡ ἑπτὰ ὄρη εἰσὶν″, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται
¶ 6. ἐπ᾽ αὐτῶν. καὶ ¶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν· 10 οἱ πέντε
ἔπεσαν, † ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν· καὶ ὅταν
ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. 11 καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν,
καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ ‡ οὗτος″ ὄγδοός ἐστιν, καὶ ἐκ τῶν
[x] Dan. 7:24. ἑπτά ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. 12 [x] καὶ τὰ δέκα
κέρατα ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν
οὔπω ἔλαβον, ‡ ἀλλὰ″ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν
ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου. 13 οὗτοι μίαν
γνώμην ἔχουσιν, καὶ τὴν δύναμιν καὶ † ἐξουσίαν
[y] c. 19:16. ‡ αὐτῶν″ τῷ θηρίῳ ‡ διδόασιν″. 14 [y] οὗτοι μετὰ τοῦ
ἀρνίου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς,
[z] Dan. 8:22. ὅτι [z] κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων· καὶ
οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

libro vitae a constitutione mundi, videntes bestiam, quia erat et non est.
9 Et hic est sensus qui habet sapientiam. Septem capita septem montes sunt, super quos mulier sedet, et reges septem sunt:
10 quinque ceciderunt, unus est, et alius nondum venit; et cum venerit, oportet illum breve tempus manere.
11 Et bestia quae erat et non est, et ipsa octava est, et de septem est, et in interitum vadet.
12 Et decem cornua quae vidisti decem reges sunt, qui regnum nondum acceperunt, sed potestatem tamquam reges una hora accipiunt post bestiam.
13 Hi unum consilium habent, et virtutem et potestatem suam bestiae tradunt.
14 Hi cum agno pugnabunt, et agnus vincet illos, quoniam dominus dominorum est et rex regum, et qui cum illo sunt vocati electi et fideles.

8. *το ονομα* A. 14. 38. Q. 95. Memph. Syr. *Hipp.* | ‡ *τα ονοματα* ς. ℵ. 1. 6. 7. P. 91. Vulg. Arm. Æth. *Er. Cmpl. Prms.*
— *επι το βιβλιον* Aℵ. 1. 6. P. 91. *Er. Cmpl.* | *επι του βιβλιου* 7. 14. 38. Q. | *εν τῳ βιβλιῳ* 95. | *εν βιβλῳ Hipp.* (*sic om. τῳ*).
— *βλεποντων* Aℵ. 6. 7. 14. 38. Q. 95. | ‡ *-τες* ς. 1. 91. Vulg. *Prms. Er. Cmpl. Hipp.* | quod videbat Arm.
— *το θηριον* ante *ὁτι ην* Aℵ. 1. 38. P. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Hipp. Er. Cmpl.* | post 7. 14. Q.
— *και παρεσται* A. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Arm. (Æth.) Syr. *Hipp. Prms. Cmpl.* | *και παρεστιν* ℵ^ca. 1. | *και παλιν παρεσται* ℵ*. et hic est cum seqq. Vulg. Æth. Syr. ‖ et cecidit Memph. | ‡ *καιπερ εστιν* ς. *Er.*
9. *ὡδε Hipp.* Ant. 37 (18). *Prms.* | om. Q. Memph. Æth. (cum ant. 14. cum seqq. 7. 95. *Hipp.* ancc. 91.)
— *αἱ*] *και* 95. | om. *Hipp.*
— *ἑπτα* ante *ορη εισιν* Aℵ. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Arm. Syr. *Hipp. Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. 1. *Er.* | om. 14.
— *επ' Hipp.* | *επανω* 14.
10. *και βασ.* Vulg. Arm. Syr. *Hipp.* Ant. 37 (18). | om. *και* 38 (*Bch.*) Memph. Æth.
— *βασιλεις ἑπτα εισιν* A. 1. 38. P. 91. 95. Vulg. Syr. *Er. Hipp.* | *ἑπτα βασ. εισ.* ℵ. | *βασ. εις. ἑπτα* 7. 14. Q. Arm.
— *επεσαν* Aℵ. rel. *Hipp.* Ant. 37 (18). in Dan. (153 Lagarde) *Er.* | *-σον* 7. 14. 38 (*Alf.*) 91. 95. *Cmpl.*
— *ὁ εἱς*] † praem. *και* ς. 1. 38*s*. Memph. Arm. *Er.* | om. Aℵ. 7. 14. PQ. 91. 95. Vulg. (et *Am. Fuld. Dem.*) Syr. *Prms. Cmpl.* | at unus Æth. | *ὁ δε εἱς Hipp.* Ant. *εἱς Hipp.* in Dan.
— *δει* post *αυτον* A. 1. 14. P. 91. 95. *Er. Hipp.* | post *μειναι* ℵ. (*ζει* ℵ*. corr.^ca.) | ante *αυτον* 7. 38. Q. (Syr.) *Prms.* [Memph.]
11. *και* 2°.] om. 95. *Hipp.* Ant. 37 (18).
— *και* 3°.] om. ℵ. | *και....ογδ. εστιν, και*] angelus ipse Memph.
— *οὑτος* ℵ. 7. 38. Q. 95. | ‡ *αυτος* ς. A. 1. 14. P. 91. Vulg. *Er.* [*Hipp.*]
12. *ειδες* Aℵ. rel. *Hipp.* Ant. 37 (18). | *ιδες* 7. Q.
— *ουπω* ℵ^ca. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. *Am. Dem.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Iren.* 323. *Hipp.* | *ουτω* ℵ*. (corr.^ca.) | *ουκ* A. *Fuld. Er.*
12. *αλλα* Aℵ. 14. 95. | ‡ *αλλ'* ς. 6. 38. PQ. rel. *Hipp. Er.*
— *εξουσιαν* | *εξουσιν* ℵ*. (corr.^ca).
— *μετα*] seq. acc. Memph.
13. *γνωμ. εχ.* Aℵ. 1. P. 91. 95. Vulg. Arm. Syr. *Iren.* 323. *Hipp.* Ant. 37 (18). *Er. Cmpl.* | *εχ. γνωμ.* 7. 14. 38. Q. Memph.
— *την δυν. Hipp.* | om. *την* 14.
— *εξουσιαν*] † praem. *την* ς. ℵ. 1. P. 91. *Hipp. Er. Cmpl.* | om. A. 7. 14. 38 (*Alf.*) Q. 95. Arm.
— *αυτων* Aℵ. 7. 14. 38 (*Alf.*) PQ. 91. 95. *Hipp. Cmpl.* | ‡ *ἑαυτων* ς. 1. Arm. *Usc. Er.* | om. Arm. *Zoh.*
— *διδοασιν* Aℵ. 1². 7. (-*δω*-) 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* tradunt *Am.* dant *Iren.* 323. | *διασιν* 1*. | ‡ *διαδιδωσουσιν* ς. *Er.* | *διαδωσουσιν Hipp.* tradent Vulg. *Cl. Prms.*
14. *νικησει* A. rel. *Hipp.* Ant. 37 (18). | *νικηση* 7. | *-σι* ℵ.
— *αυτου Hipp.* | *αυτοί sic* 14.
— *και εκλεκτοι Hipp.* | om. 38. | *ὁτι εκλεκτοι* 1.

8. quae erat *Cl.* | 11. vadit *Cl.* | 12. accipient *Cl.* | 13. tradent *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

15 Καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη
κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶν, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι.
16 καὶ τὰ δέκα κερατα ἃ εἶδες ‡ καὶ ″ τὸ θηρίον, οὗτοι
μισήσουσιν τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσου-
σιν αὐτὴν καὶ γυμνὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγον-
ται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί. 17 ὁ γὰρ
θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώ-
μην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην, καὶ δοῦναι τὴν
βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι ‡ τελεσθήσονται ″
‡ οἱ λόγοι ″ τοῦ θεοῦ. 18 καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ
πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασι-
λέων τῆς γῆς.

15 Et dixit mihi, Aquas quas
vidisti, ubi meretrix sedet,
populi sunt et gentes et lin-
guae. 16 Et decem cornua
quae vidisti et bestiam, hi
odient fornicariam, et desola-
tam facient illam et nudam, et
carnes eius manducabunt, et
ipsam igni concremabunt:
17 deus enim dedit in corda
eorum ut faciant quod illi pla-
citum est, ut dent regnum
suum bestiae, donec consum-
mentur verba dei. 18 Et mulier
quam vidisti est civitas magna,
quae habet regnum super reges
terrae.

XVIII. ΝΕ′

[a] Isa. 21 : 9. Jer. 51 (28): 8. 2. ἐπεσεν [ἔπε-σεν].

1 † Μετὰ ταῦτα εἶδον * ἄλλον ″ ἄγγελον καταβαίνοντα
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ
ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. 2 καὶ ἔκραξεν ἐν ‡ ἰσχυ-
ρᾷ φωνῇ ″, λέγων, [a] Ἔπεσεν † Βαβυλὼν ἡ μεγάλη,

1 Et post haec vidi alium
angelum descendentem de
caelo, habentem potestatem
magnam, et terra inluminata
est gloria eius. 2 Et exclama-
vit in forti voce dicens, Cecidit
cecidit Babylon magna et facta

15. λεγει ℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Hipp.* Ant. 39 (18). | ειπεν A. Vulg. Memph. Arm. *Prms.* (om. και λεγει μοι Æth.)
— τα ὑδατα *Hipp.* | ταυτα ℵ*. ‖ add. τα ὑδατα ℵ^cc.
— ειδες *Hipp.* | οιδας 7. | ιδες Q.
— ἡ *Hipp.* | om. ℵ*. (add.^ca.)
— λαοι] praem. και ℵ. | non *Hipp. Orig. Int.* iii. 63^d.
16. ειδες *Hipp.* Ant. 39 (18). | ιδες 7. Q.
— και το θηρ. Aℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Am. Fuld. Tol. Dem.* Memph. Æth. Syr. *Hipp. Prms. Cmpl.* | ‡ επι το θηρ. ς. *Er.* Vulg. *Cl.* ‖ του θηριου Arm.
— ηρημωμενην *Hipp.* | ειρημωμ. 14. 95. | ερημωμ. 1. *Er.* (seq. αυτην ποιησουσιν *Hipp.*) ‖ ad γυμνην om. Arm.
— και γυμνην] add. ποιησουσιν αυτην 7. 14. Q*mg.* 91. (Memph.) *Prms. Cmpl.* | om. Aℵ. 1. 38. P.Q *txt.* 95. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Hipp. Er.*
— κατακαυσουσιν *Hipp.* | καυσουσιν 1. 38. *Er.*
— εν πυρι *Hipp.* Ant. 39 (19). | om. εν ℵ. PQ.
17. θεος *Hipp.* Ant. 39 (19). | κυριος 14.

17. αυτων 1°. *Hipp.* | αυτου ℵ*. (corr.^ca.)
— αυτου *Hipp.* | αυτων ℵ^ca.
— την γνωμην αυτου και ποιησαι *Hipp.*] om. Arm. Æth.
— και ποιησαι μιαν γνωμην ℵ. 1. P. 95. (add. αυτων). Memph. (Arm.) Æth. Syr. *Er.* και ποι. tantum improbat ℵ^ca. | om. A. Vulg. *Prms.* | και ποι. γνωμ. μ. 7. 14. 38. Q. 91. *Hipp. Cmpl.*
— αυτων 2°. *Hipp.* | αυτου 14. Q. | αυτω A.
— τελεσθησονται Aℵ. 1. P. 91. *Hipp. Cmpl.* | ‡ τελεσθη ς. *Er.* Arm. | τελεσθωσιν 7. 14. 38. Q. 95.
— οἱ λογοι Aℵ. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Hipp. Cmpl.* | ‡ τα ρηματα ς. *Er.* | ὁ λογος Arm. Æth.
18. ver. 18. et post ver. 3. add. 38. P.
— ειδες ℵ. *Hipp.* Ant. 39 (19). | ιδες A. 7. Q.
— ἡ 4°. *Hipp.* | om. ℵ. 95.
— ἡ εχουσα] μη εχουσαν 14.
— βασιλεων *Hipp.* | -λειων ℵ. ‖ praem. την P. sub fin. ver. 3, non *hic.*
— της γης] praem. επι 7. Q*mg.* | om. *Hipp.*
1. μετα] † praem. και ς. 1. 7. 38s. 91. Vulg. Arm. Æth. *Prms. Er. Cmpl.* | om. Aℵ. 14. PQ. 95. Memph. Syr. *Hipp.* Ant. 40 (19).
1. ειδον Aℵ. rel. *Hipp.* | ιδον 14. Q. | ιδων 7. | om. Æth.
— αλλον αγγ. Aℵ. 7. 38. PQ. 95. Vulg. Memph. Arm. (Æth.) Syr. *Hipp. Prms. Er. Cmpl. sic.* | * om. αλλον ς. 1. 14. | αγγελον ἑτερον 91.
2. εκραξεν *Hipp.* Ant. 40 (19). | εκεκραξεν A.
— ισχυρᾳ φωνῃ (A)ℵ. (1.) 7. 14. 38. PQ. (91.) 95. *Am. Fuld.* Memph. (Arm.) Æth. Syr. *Hipp. Cmpl.* (praem. εν A. 91. *Am. Fuld. Cmpl.* | add. μεγαλῃ 1. *Hipp.*) | ‡ εν ισχυϊ φωνῃ μεγαλῃ ς. *Er.* voce magna et forti *Prms.* | in fortitudine Vulg. *Cl.*
— λεγων] *Hipp.* om. P.
— επεσεν *semel.* ℵ. 14. 38. Q. Memph. Arm. *Zoh.* Æth. *Prms.* | † *bis.* A. ς. 1. 7. 91. 95. Vulg. Arm. *Usc.* Syr. *Er. Hipp.* | ter. P. (vid. xiv. 8.)
— Βαβυλων] praem. ἡ 14 *Scr.* Q. | om. *Hipp.*

15. aquae quas *Cl.* | vidisti in bestia *Cl.* | 17. placitum est illi *Cl.*
1. illuminata est a *Cl.* | 2. in fortitudine dicens *Cl.*

Aℵ[C].
1. [6.] 7. 14. 38.
PQ.
91. [92.] 95.
§ C.
[b] Jer. 51(28): 4, 49.
3. πεπτώκασιν

[c] Jer. 51(28): 6, 8, 9.
4. ὁ λαός μου ἐξ αὐτῆς

[d] Psa. 136 (137): 8, 9.
Jer. 50 (27): 15, 29.

καὶ ἐγένετο κατοικητήριον ‡ δαιμονίων″, καὶ φυλακὴ
παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ § παντὸς
ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου· 3 ὅτι ἐκ [τοῦ
οἴνου] τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς[b] ‡ πέπτωκαν″
πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ᾽ αὐτῆς
ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως
τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν.
4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγου-
σαν, [c] ‡ Ἐξέλθατε″ ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ
συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ‡ ἐκ τῶν
πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε·″ 5 ὅτι ‡ ἐκολλήθησαν″
αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευ-
σεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. 6 [d] ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς
καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν † καὶ διπλώσατε † * τὰ″ διπλᾶ κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν, κεράσατε
αὐτῇ διπλοῦν. 7 ὅσα ἐδόξασεν ‡ αὐτὴν″ καὶ ἐστρηνία-
σεν, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος·

est habitatio daemoniorum et custodia omnis spiritus inmundi et custodia omnis volucris inmundae,
3 et quia de ira fornicationis eius biberunt omnes gentes, et reges terrae cum illa fornicati sunt, et mercatores terrae de virtute diliciarum eius divites facti sunt.

4 Et audivi aliam vocem de caelo dicentem, Exite de illa, populus meus, ut ne participes sitis delictorum eius et de plagis eius non accipiatis,
5 quoniam pervenerunt peccata eius usque ad caelum et recordatus est dominus iniquitatum eius.
6 Reddite illi sicut et ipsa reddidit, et duplicate duplicia secundum opera eius: in poculo quod miscuit miscite illi duplum.
7 Quantum glorificavit se et in deliciis fuit, tantum date illi tormentum et luctum. Quia in corde suo

2. *δαιμονιων* Aℵ Q. 95. Vulg. *Prms.* | ‡ *δαιμονων* ϛ. 1. 14. P. 91. rel. *Hipp. Er. Cmpl.*
— *πνευματος*] add. *δαιμονιου* 7.
— *ακαθαρτου* 1°.] add. *και μεμισημενου* A. | om. rel. Vulg. Syr. *Prms.*
— *και φυλ. παντ. ορνεου ακαθαρτου* Syr. *Er. Cmpl.* | om. 1. 7. 14. P. 38. Tol.* *Hipp.*
— *και μεμισημενου*] om. 7. 14. Vulg. *Am. Fuld.* (habet *Cl.*)
— *ορνεου*] spiritus Arm. ‖ add. et custodia omnis animalis dentis [i.e. dracontis] immundi et exosi Syr. | *θηριου* A.
3. *εκ του οινου του θυμου* ℵ. 7. 14. 38. Q. 95*s*. Vulg. *Cl.* Syr. *Hipp.* Ant. 40 (19). *Er.* | *εκ του θυμου* A(C.) *Am. Fuld. Tol.* | *εκ της πορ. του θυμ.* C. | *εκ του θυμου του οινου* 1. P. 91. (add. *και Btly.* om. *V.* & *C.*) Memph. Arm. *Cmpl.* | vino fornicationis *Prms.*
— *πεπτωκαν* AC. (vid. Jer. li. (xxviii.) 4, 49.) | *πεπτωκασιν* ℵ. 7. 14. Q. 95². Memph. Æth. | *πεπτωκε* 91. | *πεποκεν* 1. P. | ‡ *πεπωκε* ϛ. *Hipp. Er.* | *πεποκασι* 38. Vulg. Arm. Syr. | *πεπτωσι* 95*. | *πεποτικε Cmpl.* | om. in *Prms.*
— *της γης* 2°.] add. *μετ᾽ αυτης επορνευσαν* ℵ*. (om.¹) om. *Hipp.* ‖ *αυτης* 1. *Er.*
3. *στρηνους Hipp. Cmpl.* | *-νου* C. *Er.*
4. *αλλην φωνην* Aℵ. 1 rel. Vulg. *m. Hipp.* Ant. 40 (19). | *φωνην αλλην* 38. Syr. | *αλλης φωνης* C. ‖ om. *αλλην* Memph. Arm.
— *εξελθατε* Aℵ. | ‡ *εξελθετε* ϛ. 1. P. 91. 95. [*εξελθετὲξ*] Vulg. *m.* Memph. Arm. *Hipp. Er. Cmpl.* | *εξελθε* C. 7. 14. 38. Q. *Cypr.* 184. 316. *Prms.*
— *εξ αυτης* ante *ὁ λαος μου* A. 7. 14. Q. 91. 95. Vulg. *m.* Memph. Arm. Syr. *Hipp. Cypr. Prms. Cmpl.* | post ℵCP. 38. Æth. | om. *εξ αυτης* 1. *Er.*
— *και* 2°.] om. 1*. *Er.*
— *εκ των πληγων αυτης* ante *ἱνα μη λαβητε* AℵC. 1. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *m.* Arm. Syr. *Hipp. Cmpl.* | ‡ post ϛ. *Er.* Memph. Æth. *Cypr.* 184. 316. *Prms.* ‖ om. P. Arm. *cdd.*
5. *εκολληθησαν* AℵC. 1. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Hipp. Cypr.* 316. *Prms. Cmpl.* | ‡ *ηκολουθησαν* ϛ. *Er.* Æth. ut vid.
— *αχρι*] *ἑως* P. *Hipp.*
— *εμνημονευσεν*] add. *αυτης Cmpl.*
6. *απεδωκεν*] † add. *ὑμιν* ϛ. 1. 91. Vulg. *Cl. Er. Cmpl.* (*ἡμιν* Arm.) | om. AℵC. 7. 14. 38. PQ. 95. *Am. Fuld. m. Tol.* Memph. Æth. Syr. *Hipp.* Ant. 41 (19). *Cypr.* 316.
6. *και* 2°.] om. ℵ.
— *διπλωσατε*] † add. *αυτῃ* ϛ. 1. 7. P. 91. Memph. Æth. Syr. *Er. Cmpl.* (*αυτα* 38 *Alf.*) | (*Cypr. Prms.*) | om. AℵC. 14. Q. 95. Vulg. *m. Hipp.*
— *τα διπλα* ℵC. 14. *Hipp.* | * om. *τα* ϛ. A. 1. 7. 38. PQ. 91. 95. *Er. Cmpl.*
— *κατα τα εργα Hipp.*] praem. *ὡς και αυτοι* 14.
— *ποτηριῳ*] add. *αυτης* 7. 14. 38. Q. Memph. | om. Syr. *Hipp. Er.*
— *ᾡ Hipp.* | *ὃ* 7. 91. | *ὡς* 38 (*Alf.*)
— *αυτῃ Hipp.* | *αυτην* Q.
7. *αυτην* Aℵ*C. 7. Q *supr. lin.* P. | ‡ *ἑαυτην* ϛ. ℵ[ca]. 1. 14. 38*s*. 91. 95. *Hipp.* Ant. 41 (19). *Er. Cmpl.* | om. Q*.
— *τοσουτον δοτε*] *κερασατε* 1. *Er.* | *τοσ. δωτε* P.
— *και πενθος* Vulg. Memph. Æth. *Er. Hipp.* om. 1*. 91. *Cmpl.* ‖ om. *βασανισμον και* Arm.
— *εν τῃ καρδ.*] praem. *και* 1.

2. fin.] *add.* et odibilis *Cl.* | 3. quia de vino irae *Cl.* | 6. reddidit vobis *Cl.* | misceto *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.
[e] Isa. 47:7—9.
§ 6.
[f] Ezek. 26:16, 27, 30.
[g] Ezek. 27:36.

ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ˙ὅτι˝ [e] Κάθημαι βασί-
λισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ, καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω.
8 διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς,
§ θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός· καὶ ἐν πυρὶ κατακαυ-
θήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ ‡ κρίνας˝ αὐτήν.
9 [f] καὶ ‡ κλαύσουσιν˝ † καὶ κόψονται ‡ ἐπ᾽ αὐτὴν˝ οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ᾽ αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ
στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς πυρώ-
σεως αὐτῆς, 10 ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον
τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις
ἡ μεγάλη Βαβυλὼν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρὰ, ὅτι † μιᾷ ὥρᾳ
ἦλθεν ἡ κρίσις σου. 11 καὶ [g] οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαί-
ουσιν καὶ πενθοῦσιν ‡ ἐπ᾽ αὐτὴν˝, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν
οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι· 12 γόμον χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου,
καὶ λίθου τιμίου, καὶ ‡ μαργαριτῶν˝, καὶ ‡ βυσσίνου˝,
καὶ πορφύρας, καὶ σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν ξύλον
θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον, καὶ πᾶν σκεῦος

dicit, Sedeo regina et vidua non sum, et luctum non videbo, 8 ideo in una die venient plagae eius, mors et luctus et fames, et igni conburetur, quia fortis est deus qui iudicavit illam. 9 Et flebunt et plangent se super illam reges terrae qui cum illa fornicati sunt et in deliciis vixerunt, cum viderint fumum incendii eius, 10 longe stantes propter timorem tormentorum eius, dicentes, Vae vae civitas illa magna, Babylon civitas illa fortis, quoniam una hora venit iudicium tuum. 11 Et negotiatores terrae flebunt et lugebunt super illam, quoniam merces eorum nemo emet amplius, 12 mercem auri et argenti et lapidis praetiosi et margariti et byssi et purpurae et serici et cocci, et omne lignum thyinum et omnia vasa

7. *οτι καθ.* AℵC. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 91. 92. 95. Arm. (add. "semper") Syr. *Cmpl.* | * om. *οτι* ϛ. 1. 7*s.* Vulg. *m.* Memph. Æth. *Hipp. Prms. Er.*
— *καθημαι Hipp.* | *καθιω* 14 (*Wtst.*) Q. 92.
— *βασιλισσα Hipp.* | *βασιλευουσα* C.
8. *ἡμερα* Vulg. Syr. *Hipp.* Ant. 41 (19). | *ὡρα* 14 (*Wtst.*) 92 *m.* Æth. *Cypr.* 316. *Prms.*
— *και* 1⁰. *Hipp.* | om. 6. 38. Q.
— *κυριος m.* Memph. Arm. Æth. *Cypr. Prms. Hipp.* | om. A. 95. Vulg. (*ὁ κυριος ὁ θεος* ℵ*. (corr.ᶜᵃ.)
— *ὁ θεος* Vulg. *Hipp. Cypr.* | om. 6. 38. Æth. *Prms.*
— *κρινας* Aℵ*C. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. Syr. *Hipp. Cmpl.* | ‡ *κρινων* ϛ. ℵᶜᵃ. 1. 6. *m. Er.*
9. *κλαυσουσιν* C. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ *κλαυσονται* ϛ. Aℵ. 1. *Er. Hipp.* Ant. 41 (19). ‖ † add. *αυτην* ϛ. 1. P. Æth. *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14. (*Wtst.*) 38. Q. 91. 92. 95. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Hipp. Cypr.* 316. *Prms. Cmpl.*
— *επ᾽ αυτην* ℵC. 6. 7. PQ. 91. *Hipp. Cmpl.* | ‡ *επ᾽ αυτῃ* ϛ. A. 1. 38. 95. *Er.* | om. 14 (*Wtst.*) 92. *Prms.*

9. *και στρηνιασαντες Hipp.* | om. ℵ*. (add.ᶜᵃ.) ‖ add. *στεναξωσιν* ℵᶜ*.
— *βλεπωσιν Hipp.* | *ιδωσιν* ℵ.
— *καπνον Hipp.* | *καρπὸν* 1.
— *πυρωσεως Hipp.* | *πτωσεως* ℵ. (corr.ᶜᵃ.)
— fin. *αυτων* 14 (*Wtst.*)
10. *ἑστηκοτες Hipp.* Ant. 41 (19). | *εστωτες* 95.
— *ουαι* semel Arm. *Zoh.* | bis. *Hipp.*
— *τον φοβον*] om. *τον Er.*
— *μιᾳ ὡρᾳ*] † praem. *εν* ϛ. 1. 38. Arm. *Er.* | om. (A.) ℵC. 6. 7. 14 *sic.* PQ. 91. 92. (95.) Vulg. *Prms. Cmpl. Hipp.* | *μιαν ὡραν* A. 95.
— *ηλθεν Hipp.* | om. A.
11. *γης*] add. *σου* ℵ. | om. *Hipp.* Ant. 41 (19).
— *κλαιουσιν και πενθουσιν* AℵC. 1. P. 91. 95. *Er. Cmpl.* | *κλαυσουσιν κ. πενθησουσιν* 7. (14 *Wtst.*) Q. 92. Vulg. Arm. *Hipp.* | *κλαυσουσι και πενθουσιν* 6. *κλαυσουσι κ...* *sic.* 14. | *κλαυσουσιν επ᾽ αυτῃ κ. πενθουσιν* 38. (om. *και πενθουσιν* Syr.)
— *επ᾽ αυτην* ℵCP. Vulg. *Hipp.* | ‡ *επ᾽ αυτῃ* ϛ. 6. 7. (38.) 91. 95*s. Cmpl.* | *εν αυτῃ* A. | *επ᾽ αυτους* Q. | *επι σοι* Arm. | *εν ἑαυτοις* 1. *Er.* [14 *n. l.*]
— *αυτων Hipp.* | *αυτης* 38.

11. *αγοραζει*] add. *και* 7. | om. *Hipp.*
12. *γομον*] *γομος Er.*
— *χρυσου .... και μαργ.*] *χρυσουν κ. αργυρουν κ. λιθους τιμιους κ. μαργαριτας* CP. | *χρυσιου κ. αργυριου κ. λιθ. τιμ. κ. μαργαριτου Hipp.*
— *μαργαριτων* ℵ. 95. (pl. Syr.) *Prms.* | ‡ *-ριτου* ϛ. 1. 6. 7. rel. Vulg. *Cl.* Arm. Æth. *Cmpl. Hipp.* | *-ριταις* A. *Fuld.* Memph. | *και μαρ.*] *ουτε μαργαριτου* 1. *Er. Gr.* [14 *n. l.*]
— *βυσσινου* AC. 6. 7. 14. 38. PQ. 92. 95. | ‡ *βυσσου* ϛ. 1. 91. Vulg. Æth. *Hipp. Er. Cmpl.* | *βυσσινων* ℵ. | om. Arm.
— *και πορφυρας* ℵC. 7. 95. *Hipp.* | *και πορφυρου* 1. 6. 14 *sic.* 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 92. Vulg. *Er. Cmpl.* | om. A.
— *και σηρικου Hipp. Cmpl.* | om. 1. *Er.* | om. *και* 91. (*Btly.* non *V.* & *C.*)
— *ξυλον θυϊον Hipp.* | *ξυλινον θυϊνον* P.
— *ξυλον*] *σκευος* A.

8. igno *Cl.* | judicabit *Cl.* | 12. merces *Cl.* | margaritae *Cl.*

AℵC. 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 92. 95.

ἐκ ξύλου τιμιωτάτου, καὶ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ
μαρμάρου, 13 καὶ ‡ κιννάμωμον," * καὶ ἄμωμον", καὶ
θυμιάματα, καὶ μύρον, καὶ λίβανον, καὶ οἶνον, καὶ
ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν, καὶ σῖτον, καὶ κτήνη, καὶ πρό-
βατα, καὶ ἵππων, καὶ ῥεδῶν, καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς
ἀνθρώπων. 14 καὶ ἡ ὀπώρα ‡ σου τῆς ἐπιθυμίας τῆς
ψυχῆς" ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ
τὰ λαμπρὰ ‡ ἀπώλετο" ἀπὸ σοῦ, καὶ ‡ οὐ μὴ αὐτὰ
[h] Ezek. 27:30. εὑρήσουσιν". 15 [h] οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες
ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον
τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες,
16 † λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβε-
βλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ
16. χρυσῷ κεχρυσωμένη † ‡ χρυσίῳ" καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ‡ μαργα-
ρίτῃ". 17 ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.
καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ‡ ὁ ἐπὶ τόπον πλέων"

eboris, et omnia vasa de lapide
praetioso et aeramento et ferro
et marmore, 13 et cinnamomum
et amomum, et odoramento-
rum et ungenti et turis et vini
et olei et similae, trittici, et iu-
mentorum et ovium et equo-
rum et redarum et manci-
piorum et animarum hominum.
14 Et poma tua desiderii
animae discessit a te, et omnia
pinguia et clara perierunt a te,
et amplius illa iam non inve-
nient. 15 Mercatores horum,
qui divites facti sunt ab ea,
longe stabunt propter timorem
tormentorum eius flentes ac
lugentes, 16 et dicentes Vae
vae civitas illa magna, quae
amicta erat byssino et purpura
et cocco, et deaurata est auro
et lapide praetioso et marga-
ritis. 17 quoniam una hora
destitutae sunt tantae divitiae.
Et omnis gubernator et omnes
qui in locum navigant et

12. *εκ*] om. C.
— *ξυλον* *Hipp. Prms.* | *λιθον* A. Vulg. (? Æth.)
— *και μαρμαρου* Vulg. *Hipp.* | om. ℵ. 1. *Er.*
13. *κινναμ.* AℵC. 7. PQ. 95. Vulg. | ‡ *κιναμ.* ϛ. 1. 6. 14. 38. 91. 92. *Hipp.* Ant. 41 (19). *Er. Cmpl.* | -*μωμον* AC. 1. 7. P. 91. 95. Vulg. *Er. Cmpl.* | -*μωμου* ℵ. 6. 14 *sic.* 38 (*Alf.*) Q. 92. *Hipp.*
— *και αμωμον* Aℵ*CP. 6. *Am. Fuld. Tol.* Æth. Syr. *Hipp.* | * om. ϛ. ℵ^ca. 1. 7. 14. 38. Q. 91. 95. Vulg. *Cl. Dem.* Memph. Arm. *Prms. Er. Cmpl.*
— *θυμιαματα* AℵC. rel. Vulg. Syr. *Cmpl.* | *θυμιαμα* 1. 95. *Hipp. Er.* | *θυμιαματος* 14 (*Wtst.*) Q. 92.
— *και μυρον* *Hipp. Prms.* | om. C.
— *και οινον* *Hipp.* | om. 7. 14 *sic.* Q. 92.
— *και ελαιον*] ante *και οινον* 6. | post *Hipp.*
— *και προβατα* ante *και κτηνη* 6. 7. 14. 38. Q. 92. *Cmpl.* | post Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Hipp. Er.* | om. 91. || add. *και τραγους* *Hipp.*
— *ἱππων* *Hipp.* | *ἱππους* 95. | *ἱππον* ℵ^ca. (sed rursus abstersit).
— *ρεδων* AℵC. 1. PQ. Vulg. *Cl. Am. Hipp. Er.* | *ραιδων* 6. 7. 38. 91. 95. *Fuld. Cmpl.* | *ρεδίων* 14 *sic.* 92. (om. *και ρ.* Memph.)
13. *σωματων* *Hipp.* | *ψυχων* 14 (*Wtst.*). 92.
14. *ἡ* *Hipp.* Ant. 41 (19). | om. C.
— *σου* ante *της επιθ. τ. ψυχ.* AℵCP. 95. *Am. Fuld. Tol. Prms.* | ‡ post ϛ. 1. 6. (7.) 14. 38. Q. 91. Vulg. *Cl. Er. Cmpl. Hipp.* (*σου απηλθεν*] *συν ἀπηλθεν* 7.)
— *της επιθυμιας της ψυχης*] om. Æth.
— *τα λιπαρα* *Hipp.* | om. *τα* 14 *sic.* 92. | *τα ριπαρα* ℵ*. (corr.^ca.) || add. *σου* 95.
— *τα λαμπ.*] om. *τα* C. [14 *n. l.*]
— *απωλετο* AC. 6. 14. 38. PQ. 92. 95. Vulg. Memph. *Hipp. Prms.* | *απωλοντο* ℵ. 7. 91. *Cmpl.* | ‡ *απηλθεν* ϛ. 1. *Er.*
— *ου μη αυτα εὑρησουσιν* Aℵ(C)P. Vulg. Syr. (*αυτα ου μη* C.) | ‡ *ουκετι ου μη εὑρησῃς αυτα* ϛ. (6.) (1.) (91.) (*Er.*) (*Cmpl.*) (*ευρησεις* 1. 91. *Er. Cmpl.* *εὑρης* 6.) | *ου μη αυτα εὑρῃς* *Hipp.* | *αυτα ου μη ευρης* (7.) 14. (38.) Q. 92. (95.) (*ου μη αυτα* 38. 95. *εὑρεις* 7.) | *ουτε ψυχας ανθρωπων του λοιπου εμπορευσῃ* 6. | nec jam ea ultra invenies *Prms.* | non invenient amplius mercatores tui hoc in se Æth. | non sunt inventa Memph.
15. *απὸ μακρ.* *Hipp.* Ant. 41 (19). | praem. *και* 14 (*Wtst.*)
— *κλαιοντες*] praem. *και* 7. 14. Q. 92. | om. *Hipp.*
16. ad init. † *και* ϛ. 6. 7. 38. P. 91. 95s. Vulg. Æth. *Er. Cmpl. Prms. Hipp.* Ant. 41 (19). | om. AℵC. 1. 14 *sic.* Q. 92. Memph. Arm Syr.
— *λεγοντες* *Er. Hipp.* | *λεγουσιν* Q. || om. 1. (non *Er.*)
— *ουαι* semel 14 (*Wtst.*) Q. 92. | bis. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Hipp.*
— *ἡ πολις ἡ μεγ.* *Hipp.* | *ἡ μεγ. πολις* 38.
— *ἡ μεγαλη ἡ περιβεβλη.* Vulg. *Hipp.* | om. ℵ*. (add.^ca.) | om. *ἡ* ante *περιβ.* A.
— *βυσσινον* *Am. Fuld. Er. Cmpl. Hipp.* | *βυσσον* 7. 14 *sic.* 92. Vulg. *Cl.* | *βυσσυνον* 1.
— *κοκ. κ. πορφ. κ. βυσσ.* A. | ctra. *Hipp.* (*πορφυραν* P.) | purpura et byssino et coccino *Prms.*
— *και κεχ.* *Hipp.* Ant. 41 (20). *Er.* | om. *και* 1.

13. *om.* et amomum *Cl.* | et tritici *Cl.* | 14. poma desiderii animae tuae discesserunt *Cl.* | et praeclara *Cl.* | 16. bysso et purpura *Cl.* | deaurata erat *Cl.* | 17. omnis qui in lacum navigat *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

[i] Isa. 34: 10.

[j] Ezek. 27: 30.

19. ἔκραξαν

[k] Isa. 44: 23.

[l] Jer. 51 (28): 63.

[m] Isa. 24: 8.

καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ
μακρόθεν ἔστησαν, 18 [i] καὶ ‡ ἔκραξαν″, ‡ βλέποντες″
τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες, Τίς ὁμοία
τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; 19 [j] καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦν-
τες λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ
ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες * τὰ″ πλοῖα ἐν τῇ
θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ
ἠρημώθη. 20 [k] εὐφραίνου ‡ ἐπ᾽ αὐτῇ″, οὐρανέ, καὶ οἱ
ἅγιοι * καὶ οἱ″ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρι-
νεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.
21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος [l] ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον
μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων, Οὕτως
ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ
οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. 22 [m] καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ
μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ

nautae et qui maria operantur,
longe steterunt 18 et clamave-
runt videntes locum incendii
eius, dicentes Quae similis
civitati huic magnae? 19 et
miserunt pulverem super ca-
pita sua, et clamaverunt
flentes et lugentes et dicentes
Vae vae civitas magna, in qua
divites facti sunt omnes qui
habent naves in mari de pre-
tiis eius, quoniam una hora de-
solata est. 20 Exulta super eam,
caelum et sancti et apostoli et
prophetae, quoniam iudicavit
deus iudicium vestrum de illa.
21 Et sustulit unus angelus
fortis lapidem quasi molarem
magnum, et misit in mare
dicens, Hoc impetu mittetur
Babylon illa magna civitas et
ultra iam non invenietur.
22 Et vox citharedorum et
musicorum et tibia canentium
et tuba non audietur in te

---

16. κεχρυσωμενη *Hipp.* | -μενοι *Elz.* 1624. 1633. | -μενον ℵ. ‖ † add. εν ς. ℵC. 1. 91. *Hipp. Er. Cmpl.* | om. A. 6. 7. 14 *sic.* 38. PQ. 92. 95. Vulg. Arm. *Prms.*
— χρυσιῳ AC. 6. 7. 38. PQ. 95. *Hipp.* | ‡ χρυσῳ ς. ℵ. 1. 14 *sic.* 91. *Er. Cmpl.*
— τιμιῳ *Hipp.* | om. Q.
— μαργαριτῃ AℵCP. 95. Memph. Æth. *Prms.* | ‡ -ριταις ς. 1. Q. rel. Vulg. Arm. Syr. *Hipp. Er. Cmpl.*
— ερημωθη 1. (non *Er.*)
17. ὁ τοσ. *Hipp.* | om. ὁ P. 95.
— ὁ επι τοπον πλεων AℵC. 7. 14. 38. Q. (τον τοπ.) 92. 95. *Am. Fuld.* Arm. Syr. (*Prms.*) (omnes...navigant *Am.* omnis qui in lacum navigat Vulg. *Cl.*) επι των πλοιων πλεων 6. P. 91. (praem. ὁ *Cmpl.*) | ‡ επι των πλοιων ὁ ὁμιλος ς. 1. *Hipp.* Ant. 41 (20). *Er.* | maris et omnes (om. και ναυται) Memph. | omnes artifices navium Æth.
— και ὁσοι] om. *Er.*
— εργαζοντες *Er.*
18. και εκρ. *Hipp.* Ant. 41 (20). | om. 38.
— εκραξαν ACP. 95. Vulg. Memph. Syr. *Hipp.* | ‡ εκραζον ς. ℵ. 1. (7). Q. 91. *Er. Cmpl.* [14 *n. l.*]
— βλεποντες Aℵ[1]. C. 6. 7? 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. Arm. *Hipp. Cmpl.* | λεγοντες ℵ*. | ‡ ὁρωντες ς. 1. *Er.*
18. καπνον *Hipp. Prms.* | τοπον A. Vulg.
— τις *Hipp. Prms.* | om. C.
— ὁμοιαι 95.
— μεγαλῃ] add. ταυτῃ *Prms.* | non *Hipp.*
19. εβαλον ℵ. 1. rel. *Hipp.* Ant. 41 (20). *Er. Cmpl.* | εβαλαν C. | εβαλλον P. | επεβαλον A. | επεβαλλον 95.
— τας κεφαλας *Hipp.* | της κεφαλης ℵ.
— αυτων] ἑαυτων C.
— εκραζον ℵ. 1. 6. (7.) 14. 38. PQ. rel. *Er. Cmpl.* | εκραξαν AC. Vulg. Syr. *Hipp.*
— κλαιοντες και πενθουντες *Hipp. Prms. Er. Cmpl.* | om. A. 1.
— λεγοντες] praem. και 6. 7. 38. PQ. 91. *Am.* Æth. Syr. *Cmpl.* [14 *n. l.*] | om. AℵC. rel. Vulg. *Cl. Fuld. Dem.* Memph. *Hipp. Er.*
— ουαι semel ℵ. Memph. [14 *n. l.*] | bis *Hipp.* Æth.
— τα πλοια AℵC. 7. 14. 38. PQ. 91. 92. 95. *Hipp. Cmpl.* | * om. τα ς. 1. 6*s*. Arm. *Er.*
— τιμιοτητος] πιοτητος *Hipp.*
— ερημωθη 1. (non *Er.*) | ειρημωθη 7.
20. επ᾽ αυτῃ ℵC. 7. 14 (*Wtst.*). 38. Q. 91. 92. 95. Vulg. Memph. *Hipp.* Ant. 42 (20). *Prms. Cmpl.* | ‡ επ᾽ αυτην ς. 1. 6*s*. P. *Er.* | εν αυτῃ A.
20. και οἱ αποστ. Aℵ. 6. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. *Am. Fuld.* Memph. Æth. Syr. *Hipp. Prms. Cmpl.* | * om. και οἱ ς. C. 1. Vulg. *Cl. Dem.* Arm. *Er.*
— εξ αυτης *Hipp.* | απ᾽ αυτης 91.
21. αγγελος ισχυρος λιθον ℵ[cc]C. 1 rel. Vulg. Arm. Æth. *Hipp.* Ant. 42 (20). | αγγελος λιθον ισχυρον ℵ*. | αγγελος λιθον (om. ισχ.) A. Syr. (unus angelus lapidem) | et angelus fortis exclamavit clamorem et sustulit magnum lapidem Memph.
— μυλον 1. 6. 7. PQ. rel. *Hipp. Er. Cmpl.* | μυλινον A. Vulg. | μυλικον C. | λιθον ℵ.
— μεγαν *Hipp.* | μεγα 38 (*Alf.*)
— λεγον P.
— οὑτως *Hipp.*] praem. ὁτι ℵ. ‖ om. 91.
— ετι] add. εν αυτῃ ℵ. 14 (*Mill.*) Q. 92. | om. *Hipp.*
22. και 1°.] om. ℵ. 1.
— σαλπιστων] σαλπιγγων ℵ. | σαλπιγκτων *Hipp.* ‖ add. και 38 (*Alf.*) | om. *Hipp.*
— ακουσθῃ 1°. *Hipp.* | ακουσῃ 14 (*Treg.*)

17. qui in maria *Cl.* | 19. *om.* "et" ante dicentes *Cl.* | civitas illa *Cl.* | habebant *Cl.* | 20. sancti apostoli, *om.* "et" *Cl.* | 21. civitas illa magna *Cl.*

Aℵ(C.) 1. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 92. 95.

ⁿ Jer. 25: 10.

ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ
εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, ⁿ καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι, 23 καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι,
καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς
γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα
τὰ ἔθνη. 24 καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων
εὑρέθη, καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

amplius, et omnis artifex omnis artis non invenietur in te amplius, et vox molae non audietur in te amplius, 23 et lux lucernae non lucebit tibi amplius, et vox sponsi et sponsae non audietur adhuc in te, quia mercatores tui erant principes terrae, quia in veneficiis tuis erraverunt omnes gentes, 24 et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est et omnium qui interfecti sunt in terra.

XIX. Nϛ′

ᵒ Deut. 32: 4.

ᵖ Deut. 32: 43.

ᑫ Isa. 34: 10.

1 † Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν ‡ μεγάλην ὄχλου
πολλοῦ″ ἐν τῷ οὐρανῷ, ‡ λεγόντων″, Ἀλληλούϊα· ἡ
σωτηρία καὶ ἡ δόξα † καὶ ἡ δύναμις ‡ τοῦ θεοῦ″
ἡμῶν· 2 ᵒ ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ·
ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις ἔφθειρεν
τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ᵖ ἐξεδίκησεν τὸ
αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ † χειρὸς αὐτῆς. 3 καὶ δεύ-
τερον εἴρηκαν, Ἀλληλούϊα· καὶ ᑫ ὁ καπνὸς αὐτῆς
ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 4 καὶ ‡ ἔπεσαν″

1 Post haec audivi quasi vocem magnam turbarum multarum in caelo dicentium, Alleluia, laus et gloria et virtus deo nostro est, 2 quia vera et iusta iudicia sunt eius, qui iudicavit de meretrice magna, quae corrupit terram in prostitutione sua, et vindicavit sanguinem servorum suorum de manibus tuis. 3 Et iterum dixerunt, Alleluia, et fumus eius ascendit in saecula saeculorum. 4 Et ceciderunt se-

---

22. *και πας τεχν . . . εὑρ. εν σοι ετι* Vulg. *Cl. Am.* Memph. Syr. | om. 14 (*Wtst.*) 92. *Fuld.* Arm. *Hipp.* | ad fin. ver. 7. (*εὑρεθει*).
— *πασης τεχνης* C. rel. Vulg. | om. A.
— *και φωνη μ. ο. μ. ακουσθη εν σοι ετι* Vulg. (et *Fuld.*) Memph. | om. ℵ. 38. Arm. Æth. Syr. *Hipp.*
— *μυλου*] *μυθου* C.
— *ακουσθη* 2°.] *ακουσθει* 7. | *εὑρεθη* Q. | *φανη* 6.
23. *και* 1°.] om. Q.
— *και φως λυχ. . . . εν σοι ετι*] om. A. *Hipp.*
— *λυχνου*] add. *και φωνη μυλου* Arm.
— *φανει* 7.
— *εν σοι*] om. *εν* C. tibi *Am. Fuld.*
— *και* 2°.] *η* 38.
— *φωνη νυμφιου Hipp.* Ant. 42 (20). | *φωνην νυμφιου* ℵ* (corr.ᶜᵃ.)
— *νυμφης*] praem. *φωνη* C.
— *ὁτι οἱ εμπ.* ℵCPQ. rel. Vulg. *Hipp.* | om. *ὁτι* 38. *ουδε οἱ εμπ.* Arm. | om. *οἱ* A. 95.
— *γης*] add. qui oblectabantur in te Arm.
24. *αἱμα* AℵC. 1. 38. P. Syr. *Hipp.* Ant. 42 (20). *Er.* | *αἱματα* 6. 7. 14. Q. 91. 92. 95. *Cmpl.* | *παν το αἱμα* Arm.

24. *εὑρεθη Hipp.* | *εὑρεθησαν* 7. 14 (*Wtst.* et *Mill*) (delevit *Jackson* sil. 92.)
— *εσφαγμενων Hipp.* | *εσφραγισμενων* 38. ‖ *γεγραμμενων* Arm. (seq. *εν τη γη ζωντος*).
1. *μετα*] † praem. *και* ϛ. 1. 38. 91. Arm. Æth. *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14 (*Wtst.*) PQ. 92. 95. Vulg. Memph. Syr. *Prms.*
— *ηκουσα* add. *ὡς Elz.* AℵC. 6. 14 *sic.* PQ. 91 (*V.* & *C.*) 95*s.* Vulg. Memph. (Æth.) | om. *ὡς St.* 3. 1. 7. 38. 91 (*Btly.*) Arm. Syr. *Prms. Er.*
— *μεγαλην* ante *οχλ. πολλ.* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 92. 95. *Am. Fuld.* Memph. Arm. (om. *πολλου*) Æth. Syr. | ‡ post ϛ. 91. (*Prms.*) | om. 1. Vulg. *Cl. Er.*
— *λεγοντων* AℵC. 1. 6. 7. 14 *sic.* (*-τον ut vid.*) 38. PQ. 91. 92. 95. Vulg. Syr. *Cmpl.* | ‡ *λεγοντος* ϛ. *Er.* Arm. ‖ add. *το* 1. *Er.*
— *και ἡ δοξα* Aℵᶜᵃ C. 1. 38. P. Vulg. Arm. *Er.* | post *και ἡ δυναμις* 6. 7. 14 *sic.* Q. 91. 92. 95. Syr. *Cmpl.* | om. ℵ*. ‖ † add. *και ἡ τιμη* ϛ. 1. Memph. (Syr.) *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 14 *ut vid.* 38. PQ. 91. 92. 95. Vulg. Arm. Æth. *Prms. Cmpl.*
— *του θεου* AℵC. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 92. 95. Memph. *Cmpl.* Deo Vulg. Arm. Æth. Syr. | ‡ *κυριῳ τῳ θεῳ* ϛ. 1. *Er.*
2. *αἱ κρ.*] om. *αἱ* A.
— *δικαιοι* 7.
— *ὁτι*] *ὁς* 14 (*Wtst.*)
— *πορνην*] *πολιν* 14 *sic* (sil. *Jackson* et 92).
— *ἡτις εφθειρεν την γην*] om. Arm.
— *εφθειρεν* ℵCP. 95. *Prms. Er.* | *διεφθειρεν* 7. 14 *sic.* 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | *εκρινεν* A.
— *εξεδικησεν*] praem. *κυριος* 95.
— *δουλων αυτου*] *δουλ. αυτης* ℵ*. (corr.ᶜᵃ.)
— *χειρος*] † praem. *της* ϛ. 1. 91. *Er.* | om. AℵC. 7. 14. 38. PQ. 95. Arm. *Cmpl.* (ab ea Memph.)
3. *ειρηκαν* A. 1. 14 *ut vid.* P. Syr. *Er.* (s. *-ασιν*) | *ειρηκασιν* 92. 95. | *ειπαν* C. (38. *-ον*) | *ειρηκεν* 6. 7. Q. 91. *Cmpl.* | secundus dixit Memph.
— *αυτης*] om. 1. Æth. *Er.*
— *αναβαινει*] *ανεβαινεν* 38.
4. *επεσαν* AℵC. 1 (7.) PQ**. *Er.* | ‡ *-σον* ϛ. 6. 14. 38*s.* Q*. 91. 95*s.* (post *οἱ πρεσβυτεροι* 7.)

23. lucebit in te *Cl.* | beneficiis *Am.*
1. *om.* magnam *Cl.* | tubarum *Am.* | salus et *Cl.* | 2. manibus ejus *Cl.*

Vulg. Memph. [Theb.] Arm. Æth. Syr.

οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι † τέσσαρες, καὶ τὰ ‡ τέσ-
σερα ″ ζῷα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ
ἐπὶ ‡ τῷ θρόνῳ ″ λέγοντες, Ἀμήν· Ἀλληλουϊα. 5 καὶ
φωνὴ ‡ ἀπὸ ″ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν, λέγουσα, Αἰνεῖτε
‡ τῷ θεῷ ″ ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, [καὶ] οἱ φο-
¶ C. βούμενοι αὐτὸν † οἱ μικροὶ ¶ καὶ οἱ μεγάλοι. 6 καὶ
ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν
ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν,
λεγόντων, Ἀλληλουϊα· ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ
θεὸς * ἡμῶν ″ ὁ παντοκράτωρ.

§ Theb. ΝΖ′ 7 § Χαίρωμεν καὶ ‡ ἀγαλλιῶμεν ″, καὶ δῶμεν τὴν
δόξαν αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. 8 καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα
περιβάληται βύσσινον ‡ λαμπρὸν καθαρόν ″· τὸ γὰρ
βύσσινον, τὰ δικαιώματα ‡ τῶν ἁγίων ἐστιν. ″

9 Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς τὸ
δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει
μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ ‡ τοῦ θεοῦ εἰσιν ″. 10 καὶ

niores viginti quattuor et quattuor animalia, et adoraverunt deum sedentem super thronum dicentes, Amen, alleluia. 5 Et vox de throno exivit dicens, Laudem dicite deo nostro, omnes servi eius et qui timetis eum, pusilli et magni. 6 Et audivi quasi vocem turbae magnae et sicut vocem aquarum multarum et sicut vocem tonitruum magnorum, dicentium, Alleluia, quoniam regnavit dominus deus noster omnipotens.

7 Gaudeamus et exultemus et demus gloriam ei, quia venerunt nuptiae agni et uxor eius praeparavit se, 8 et datum est illi ut cooperiat se byssinum splendens candidum. Byssinum enim iustificationes sunt sanctorum.

9 Et dicit mihi, Scribe Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Et dicit mihi, Haec verba vera dei sunt. 10 Et

---

4. οἱ πρεσβυτεροι οἱ εικοσι τεσσαρες ℵC. 6. 14 (*Jackson*). 38. P. Vulg. *Cl. Am. Cmpl.* | † και ″ τεσσ. ϛ. *Fuld.* Syr. | οἱ εικοσι τεσσαρες πρεσβυτεροι A. 14. (οἱ supra). 91. (κδ′) Arm. *Prms.* | οἱ πρεσβ. οἱ κδ′ 1. 7. Q. 95. *Er.* | οἱ κδ′ πρεσβ. 92.
— τεσσερα ζῳα A(ℵ)C. (om. ζῳα ℵ*. add.ᶜᵃ) | ‡ τεσσαρα ζῳα ϛ. 1. 6. 7. 14. 38. P. 91. | δ′ ζωια (Q.) 95. Memph.
— τῳ θρονῳ AℵC. 6. 7. 14. Q. 92. 95. *Prms.* | ‡ του θρονου ϛ. 1. 38. 91. *Er.* | των θρονων P. | τῳ θρονῳ του ουρανου 14 (*Wtst.*) (vid. ver. 5.)
— αμην] om. 7. (om. αλληλουια *Prms.*)
5. φωνη . . . εξηλθεν λεγουσα] φωναι . . . εξηλθον λεγουσαι ℵ*. (corr.ᶜᵃ)
— απο AC. 7. 14 *ut vid.* 38. Q. 92. 95. | ‡ εκ ϛ. ℵ. 1. 6*s*. P. 91. "de" Vulg. *Er. Cmpl.*
— θρονου] ουρανου 14. Q. 92.
— λεγουσα] om. 1. *Er.*
— τῳ θεῳ AℵC. 14 (*Wtst.*) P. 92. | ‡ τον θεον ϛ. 1. (θεον supra rubro 1.) 7. rel. *Er.*
— παντες] praem. αινειτε 95.
— και 2°. A. 1. 7. 14. 38. Q. 91. 95*s*. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | om. ℵCP.
— οἱ μικροι] † praem. και ϛ. 1. *Er.* | om. AℵC. 6. 7. 38. PQ. 91. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* [14 *n.l.*]
5. οἱ ult.] om. 7.
6. ὡς 1°.] om. 1*.
— ὡς 2°. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Er.* | om. A. 6.
— λεγοντων *Elz.* A. 6. 38 (*Alf. dis.*) P. 95*s*. Vulg. | λεγοντες 7. 14. Q. 91. Arm. *Cmpl.* (λεγοντ. 92.) | -τας *St.* 3. 1. *Er.* | λεγουσων ℵ. ‖ add. παλιν Arm.
— κυριος ὁ θεος Vulg. Memph. Syr. | ὁ θεος ὁ κυριος ℵ*. (corr.ᶜᵃ.) Dominus *tantum* Æth. | om. κυριος 1. Arm. *Zoh. Er.*
— ἡμων ℵ. 6. 7. 14. 38. PQ. 91. 92. Vulg. Syr. *Cmpl.* | * om. ϛ. A. 1. 95. Memph. Arm. Æth. *Er.*
7. αγαλλιωμεν Aℵ. 1. P. 95. | ‡ αγαλλιωμεθα ϛ. 6. 7. 38. Q. 91. *Er. Cmpl.* [14 *n.l.*]
— δωμεν ℵ*. 1. 6. 7. 14. Q. 38. 91. 95*s*. Vulg. Memph. Theb. (Arm.) *Er. Cypr.* 293. *Prms.* | δωσομεν Aℵᶜᵃ. | δωσωμεν P.
— αυτῳ] αυτου 1. *Er.* | αυτων ℵ*. (corr.ᶜᵃ).
— γυνη] νυμφη ℵᶜᶜ. | add. id. Arm.
— αυτου om. 1. 7.
8. περιβαλληται 14. (sil. 92.)
8. λαμπρον καθαρον Aℵ. 7. P. 91. 95. *Am. Fuld. Dem. Luxov.* Memph. Theb. *Prms.* | λ. και καθ. 6. 14. 38. Q. 92. Vulg. *Cl.* Syr. *Cmpl.* | ‡ καθαρον και λαμπρον ϛ. 1. Arm. (praem. λευκον) *Er.* | purpuram lucis puram Æth.
— των ἁγιων ante εστιν Aℵ. 6. 7. 14 *ut vid.* 38. PQ. 91. 92. 95. Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ϛ. 1. Vulg. Memph. Theb. *Cmpl.* [Arm. Æth.] *Er.*
9. και 1°.] add. unus e presbyteris Arm.
— μοι] om. Theb.
— γραψον] om. 1. *Er.*
— το δειπν.] τον δειπν. 38. Q.
— του γαμου] om. ℵ*. (add.ᶜᵃ.) 1. *Er.*
— και λεγει μοι 2°.] om. ℵ*. (add.ᶜᵃ.) (6.) 38. | om. ad. θεου Arm. (om. μοι Theb.) | και] add. δή γε ϛ′ ἀπιόντες ὡς δεῖ 6. (*errore?*)
— λογοι] add. μου ℵ*. (om.ᶜᵃ.)
— αληθινοι] praem. οἱ A.
— αληθ. του θεου εισιν A. 6. 7. 14. PQ. 92. *Am.* (*Fuld.*) Memph. (Æth.) Syr. (*Prms.*) | του θεου αληθ. εισιν ℵᶜᵃ. 95. Vulg. *Cl.* | ‡ αληθ. εισιν του θεου ϛ. ℵ*. 1. 38. 91. *Er. Cmpl.* (και του θεου Theb.)

---

6. tubae *Am.* | tonitruorum *Cl.* | 8. byssino splendenti et candido *Cl.* | 9. et dixit *Cl.* | dei vera *Cl.*

Aℵ. 1. 6. 7. 14. 38. P. Q. 91. 92. 95.

‡ ἔπεσα" ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι
αὐτῷ· καὶ λέγει μοι, "Ορα μή· σύνδουλός σου εἰμὶ
καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν
† Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία †
Ἰησοῦ ἐστιν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.
ΝΗ' [11] Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ‡ ἠνεῳγμένον", καὶ ἰδοὺ
ἵππος λευκὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν, ‡ πιστὸς
11. [καλούμενος] πιστὸς — καλούμενος" καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει
καὶ πολεμεῖ· [12] οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ † φλὸξ πυρὸς,
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων
r Isa. 63:1, 3. — ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός· [13] r καὶ
περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι· καὶ ‡ κέ-
κληται" τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. [14] καὶ
τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ'
ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ
s c. 1:16. — καθαρόν. [15] καὶ s ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται

cecidi ante pedes eius ut adorarem eum. Et dicit mihi, Vide ne feceris: conservus tuus sum et fratrum tuorum habentium testimonium Iesu: deum adora. Testimonium enim Iesu est spiritus prophetiae.

[11] Et vidi caelum apertum, et ecce equus albus, et qui sedebat super eum vocabatur fidelis et verax vocatur, et iustitia iudicat et pugnat. [12] Oculi autem eius sicut flamma ignis, et in capite eius diademata multa, habens nomen scriptum quod nemo novit nisi ipse. [13] Et vestitus erat vestem aspersam sanguine, et vocatur nomen eius verbum dei. [14] Et exercitus qui sunt in caelo sequebantur eum in equis albis, vestiti byssinum album mundum. [15] Et de ore ipsius procedit gladius acutus, ut in

---

10. επεσα Aℵ. 1. 7. 38. P. (εμπεσα *Er.*) | ‡ επεσον ς. 6. 14. Q. 91. 95.
— εμπροσθεν] ενωπιον Q. | εμπροσθε 6.
— αυτου] του αγγελου 95. (vid. xxii. 8.)
— προσκυνησαι] και προσεκυνησα P.
— αυτῳ] αυτον Q.
— ορα μη] add. ποιησης 95. Vulg. *Cypr.* 255. *Prms.* ‖ add. πεσης εμπροσθεν μου και γαρ εγω Arm. ‖ add. προσκυνησης μοι ὁτι δουλος και εγω ὡς συ Æth. *Platt.*
— και τ. αδελφ. *Cypr.* | om. και 91.
— αδελφ. σου *Cypr.* | om. σου ℵ*. 6. ‖ add. και 1. *Er.*
— Ιησου 1°.] † praem. του ς. Theb. *Er.* | om. Aℵ. 1. 6. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. Arm. *Cmpl.* ‖ add. χριστου Arm. *Prms.* Domini Jesu Æth.
— Ιησου 2°.] † praem. του ς. 6. 38*s*. 91. Theb. | om. Aℵ. 1. 14 (*Wtst.*) PQ. 92. 95. Arm *Er.* (Domini Jesu Æth.)
11. ειδον *Hipp.* c. Noet. 15 (16). *Orig.* iv. 55ᵃ. | ιδον A. 7. Q. | om. Æth.
— ηνεῳγμενον AℵP. *Hipp.* | ‡ ανεῳγμ. ς. 1 (-νων). 6. 38. rel. *Orig.* iv. 55ᵃ.
— ἱππος λευκος *Orig.* iv. ἱππος λευικος 1. (non *Er.*)
— καλουμενος post πιστος ℵ. | ‡ ante ς. 7. 38. Q. 91. 95*s*. Vulg. Memph. Theb. Æth. Syr. *Iren.* 256. *Orig. Int.* iii. 60ᶜ. iv. 55ᵃ (45ᶜ). *Cypr.* 285. *Prms. Cmpl.* | om. A. 1. 6. P. Arm. *Hipp. Er.*
11. αληθινος] add. vocatur *Am. Fuld.*
12. οἱ δε οἱ οφθ. ℵ. | ctra. A. rel. *Hipp.* c. Noet. 15 (16.) *Orig.* iv. 55ᵃ. 57ᵈ. *Orig. Int.* iii. 60ᵈ. *Prms.* (om. ver. *Cypr.* 285.)
— φλοξ] † praem. ὡς ς. A. 91. 95. Vulg. Æth. Syr. *Prms. Er.* | om. ℵ. 1. 6. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 92. Memph. Arm. *Iren.* 256. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. *Hipp. Cmpl.*
— επι την κεφαλην *Orig.* iv. 55ᵃ. | εν τῃ κεφαλῃ 14 (*Wtst.*) 92. διαδηματα πολλα επι την κεφαλην *Hipp.*
— εχων] add. ονοματα γεγραμμενα και 14 (*Wtst.*) 38. Q. 91. 92. 95. Syr. *Cmpl.* | om. Aℵ*. 1. 7. P. Vulg. Memph. Theb. Arm. *Prms. Er.*
— γεγραμμενον ὁ ουδεις *Hipp. Orig.* iv. 55ᵇ. 58ᵃ. *Orig. Int.* iii.] om. ℵ*. et pro ονομα] ονοματα γεγραμμενα ἁ ουδις ℵᶜᵃ. Æth.
— ει μη] η μη ℵ*. (corr.ᶜᵃ)
13. βεβαμμενον A. 1. 6. 7. 38. Q. 91. | ερραντισμενον 95. *Hipp. Orig.* iv. 55ᵇ. | ρεραντισμενον P. | περιρεραμμενον ℵ*. | ερραμμενον *Orig.* iv. 58ᶜ. | περιρεραντισμενον ℵᶜᵃ. aspersum *Iren. Prms.* consperso *Orig. Int.* iii. 60ᵈ. quae conspersa erat Æth. ‖ add. εν 6.
13. κεκληται Aℵᶜᵃ. 6. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 92. 95. *Hipp.* | κεκλητο ℵ*. (om. το seq.) | εκεκλητο *Orig.* iv. | ‡ καλειται ς. 1. 91. *Er. Cmpl.* vocatur Vulg. et *Am. Iren.* vocabatur *Fuld. Orig. Int.* iii.
— αυτου το ονομα 14 (*Wtst.*) | ctra. *Hipp. Orig.* iv. (sil. 92.)
14. τα στρατευματα εν τῳ *St.* 3. ℵ. 1. 6. 7. 38. Q. (*Orig.* iv. 58ᵈ.) *Er.* | τα στρατ. αυτου εν τῳ *Orig.* iv. 55ᵇ. | τα στρ. τα εν τῳ *Elz.* AP. 91. 95. (om. τῳ) Vulg. Theb. Syr. *Prms.* | om. τα *bis*. 14 (*Wtst.*) 92. ‖ praem. οἱ στρατηγοι του ουρανου και Arm. | om. εν τῳ ουρανῳ Memph. Arm.
— ηκολουθει *Orig.* iv. 55ᵇ. | -θουν 1. 38. *Er.* | ακολουθει *Orig.* iv. 58ᵈ.
— αυτοις 14 (*Wtst.*) (sil. 92.) | ctra. *Orig. Cypr. Prms.* (om. *Iren.*)
— εφ' Aℵ. 1. 7. 38. P. 95. *Er.* | επι 6. Q. 91. *Orig.* iv. *Cmpl.*
— λευκοις *Iren.* 256. *Orig.* iv. 55ᵇ. 58ᵈᵉ. | om. Arm.
— ενδεδυμενοι] -μενοις ℵ*. *Orig.* iv.
— βυσσινον λευκον και καθαρον ℵ. 1. (6.) (38.) PQ. (91.) (92.) Vulg. Theb. *Er. Iren.* 256. *Orig.* iv. 58ᵉ. *Cypr.* 297.

---

11. *om.* vocatur *Cl.* | cum justitia *Cl.* | 12. "in" et "ejus" *om. Am.** | 13. veste aspersa *Cl.* | 14. byssino albo et mundo *Cl.* | 15. ore ejus *Cl.* | gladius ex utraque parte acutus *Cl.*

Vulg. Memph. (Theb.) Arm. Æth. Syr.
t Psa. 2:9.
u Ezek. 39:17—20.
¶ Theb.

ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ ‡ πατάξῃ″ τὰ ἔθνη· ᵗ καὶ
αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς
πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ † τῆς ὀργῆς
τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 16 καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμά-
τιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ † ὄνομα γεγραμ-
μένον, Βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων. 17 καὶ
εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξεν
φωνῇ μεγάλῃ, λέγων ᵘ πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς ‡ πε-
τομένοις″ ἐν μεσουρανήματι, Δεῦτε † ‡ συνάχθητε″
εἰς τὸ δεῖπνον ‡ τὸ μέγα τοῦ″ θεοῦ, 18 ἵνα φάγητε
σάρκας βασιλέων,¶ καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρ-
κας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθη-
μένων ‡ ἐπ' αὐτοὺς″ καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέ-
ρων * τε″ καὶ δούλων, καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων.
19 καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι

ipso percutiat gentes: et ipso reget eos in virga ferrea, et ipse calcat torcular vini furoris irae dei omnipotentis. 16 Et habet in vestimento et in femore suo scriptum Rex regum et dominus dominantium. 17 Et vidi unum angelum stantem in sole: et clamavit voce magna dicens omnibus avibus quae volabant per medium caeli Venite congregamini ad cenam magnam dei, 18 ut manducetis carnes regum et carnes tribunorum et carnes fortium et carnes equorum et sedentium in ipsis, et carnes omnium liberorum ac servorum et pusillorum ac magnorum. 19 Et vidi bestiam et reges terrae et exercitus eorum congregatos

Prms. (om. και 6. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. *Am. Fuld. Tol. Dem. Iren. Cypr. Cmpl.* | λευκον βυσσινον καθαρον A. | λευκοβυσσινον καθαρον 95. | βυσσινον καθαρον λευκον 7. (Arm.) Syr. *Orig. Int.* iii. | βυσσινον καθαρον *Orig.* iv. 55ᵇ. byssinis splendentibus Memph. purpura lucis purae Æth.

15. ρομφαια] add. διστομος 6. 7. 14 (*Wtst.*) Q. 91. 95. Vulg. *Cl.* Æth. *Rom.* Syr. Tert. c. Marc. iii. 14. (? i. 16.) *Cypr.* 297. *Prms. Cmpl.* (vid. i. 16. et ii. 12.) | om. AN. 1. 38. P. (sil. 92.) *Am. Fuld. Dem.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Platt. Er. Iren.* 256. *Orig.* iv.

— ἱνα *supra rubro* 1. *Orig.* iv. | om. 1*. 7.

— αυτῃ *Orig.* iv. | αυτῳ 38.

— παταξῃ AN. (-ξει). 1. 6. 7 (-ξει). 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. *Orig.* iv. *Cypr. Prms. Cmpl.* | ‡ παταση ς. *Er.* || add. παντα 38. Theb. | om. *Iren. Orig.* iv.

— αυτους] gentes Syr.

— του θυμου] ante του οινου 95. | post της οργης N. Theb. *Orig.* iv. 55ᶜ.

— της οργης] † praem. και ς. 1. 95*s*. *Er.* | om. AN. 6. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Cmpl. Iren.* 256. *Orig.* iv. *Cypr.* 297. *Prms.*

15. του παντοκρ. *Orig.* iv. | om. του 1. *Er.*

16. επι το ἱματιον και *Iren.* 256. *Orig.* iv. | om. A. Æth.

— ἱματιον *Iren. Orig.* iv. *Prms.* | μετωπον 95.

— επι τον μηρ. *Iren. Orig.* iv. | om. επι N.

— ονομα] † praem. το ς. 1. *Er.* | om. AN. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. *Orig.* iv. *Cmpl.* | suum nomen *Iren.*

17. ειδον] ιδον A. 7. 14 (*Jackson*). Q. | om. Æth.

— ἑνα A. 1. 7. 38. P. 91. 95. Æth. *Er.* | αλλον N. Memph. Theb. (*Tk.* 27.) Arm. | om. 6. 14. (*Wtst.*) Q. 92. Syr.

— τῳ] om. *Er.*

— εκραξεν P. Vulg. | εκραζεν Q. 95. *Tol.* || add. εν N. 7. 14 (*Wtst.*) Q. 92. | om. A. 1. 6*s*. 38. P. 91. 95. Vulg. *Er.*

— λεγων *Er.* | om. 1. Theb.

— πασιν] om. 95. Theb. || ad μεσουρανηματι om. Arm.

— πετομενοις AN. 1. 14 (*Wtst.*) 38*s*. (*Alf.*) Q. 91. 92. 95. *Cmpl.* | ‡ πετωμ. ς. 6. 7. P. *Er.*

— μεσουρανισματι *Er.* | μισουρανηματι P.

— συναχθητε AN. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. *Am. Fuld. Tol. Dem.* Memph. Theb. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | † και″ ‡ συναγεσθε ς. (6.) *Er.* Vulg. *Cl.* (om. και 6.) | om. 1. *Prms.*

17. το δειπνον] τον δειπνον 6. 38. 95.

— το μεγα του AN. 7 (6.) 14 (*Wtst.*) (38.) PQ. 91. 92. 95. Vulg. Memph. Theb. (Glover *dis.*) Syr. *Prms. Cmpl.* (τον μεγαν 6. 38.) | ‡ του μεγαλου ς. 1. Arm. Æth. *Er.*

18. και σαρκας χιλιαρχων] om. 1. Arm. (om. σαρκας *Er.*)

— και σαρκας ισχυρων] om. Arm. *Zoh.*

— επ' αυτους A. 14 (*Wtst.*) 92. | επ' αυτοις N. | ‡ επ' αυτων ς. 1. 6. 7. 38. PQ. 91. 95*s*. *Cmpl.* (επ' αὐτῶ *Er. sic*).

— παντων] om. 1. Memph. Arm.

— ελευθερων τε AN. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. Memph. *Er.* | * om. τε ς. 1. 6. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.*

— και μικρων Vulg. Memph. Æth. Syr. | om. και 14 (*Wtst.*) 38. (*Alf.*) Q. 92. Arm. *Cmpl.* || add. τε 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | om. AN. 1. P. 95. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.*

— μεγαλων] praem. των N. 95.

19. ειδον] ιδον AN. 7. Q. | om. Æth.

— και τα στρ. | κατα στρ. N*. (corr.ᶜᵃ.)

— αυτων] αυτου A. 6.

15. reget eas *Cl.* | 17. et congregamini *Cl.* | 18. et servorum et pusill. et magnorum *Cl.* | 19. exercitu *Cl. Am.*²

A ℵ C. 1. (6.) 7. 14. 38. (P) Q. 91. 92. 95. ΝΘ′

* τὸν″ πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ.

[20] Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ ‡ μετ' αὐτοῦ ὁ″ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο [v] εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς ‡ τῆς καιομένης″ ἐν † θείῳ. [21] καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ‡ ἐξελθούσῃ″ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.¶

[v] Isa. 30:33.

¶ P.

ad faciendum proelium cum illo qui sedebat in equo et cum exercitum eius.

[20] Et adpraehensa est bestia, et cum illo pseudopropheta qui fecit signa coram ipso, quibus seduxit eos qui acceperunt caracterem bestiae, qui et adorant imaginem eius: vivi missi sunt hi duo in stagnum ignis ardentis sulphure. [21] Et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum, qui procedit de ore ipsius, et omnes aves saturatae sunt carnibus eorum.

XX. Ξ′

¶ 6.

[1] Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ¶ τὴν ‡ κλεῖν″ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. [2] καὶ ἐκράτησεν [w] τὸν δράκοντα, ‡ ὁ [x] ὄφις ὁ ἀρχαῖος,″ ὅς ἐστιν διάβολος καὶ * ὁ″ σατανᾶς, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, [3] καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν †, καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ ‡ ἔτι τὰ

1. ἐν τῇ χειρὶ
[w] c. 12:9. Isa. 26:21.
[x] Gen. 3:15.
2. τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον

[1] Et vidi angelum descendentem de caelo, habentem clavem abyssi et catenam magnam in manu sua. [2] Et adpraehendit draconem, serpentem antiquum, qui est diabolus et satanas, et ligavit eum per annos mille, [3] et misit eum in abyssum, et clusit et signavit super illum, ut non seducat amplius

---

19. τον πολεμον Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) Q. 92. (ποι. πολ. συνηγμενα 95.) | * om. τον ϛ. 1. 6. 38*s*. P. 91. 95. Arm. *Er. Cmpl.*
20. μετ' αυτου ὁ ℵ. 14 (*Wtst. semel.*) 38 (-τὸ *Alf.*) P. 91. Vulg. (Memph.) *Prms. Cmpl.* | ‡ μετα τουτου ὁ ϛ. 1. *Er.* | ὁ μετ' αυτου 6. 7. 14 (*Jackson. Wtst. semel.*) Q. 92. 95. Arm. | οἱ μετ' αυτου ὁ A. | om. Æth. | ille propheta falsus qui cum eo Syr.
— τῃ εικονι Aℵ[c]. rel. | το χαραγμα Q. | την εικονα ℵ*. (corr.[ca].) 38.
— εβληθησαν | βληθησονται 1. 38. *Er.*
— οἱ δυο] om. Arm.
τον πυρος] om. 14 (*Wtst.*) 92.
— της καιομενης AℵP. | ‡ την καιομενην ϛ. 1. 6. rel.
— θειῳ] † praem. τῳ ϛ. 1. *Er.* | om. Aℵ. 6*s*. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. Arm. *Cmpl.*
21. ῥομφαιᾳ] add. αυτου 95. Æth.
— του 1[o].] om. *Er.*
— εξελθουσῃ Aℵ. 1. 6. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. 95. *Cmpl.* | ‡ εκπορευομενῃ ϛ. *Er.*
— τα ορνεα] τα θηρια A*? | om. τα *Er.*

1. ειδον ℵ. rel. | ιδον A. 7. Q. | om. Æth.
— αγγελον] αγγε ℵ*. | αλλον αγγελον ℵ[ca]. Arm.
— εκ του ουρανου] om. ℵ*. (add.[ca])
— κλειν Aℵ. 38. Q. 91. 95. *Cmpl.* | ‡ κλειδα ϛ. 1. 7. Syr. *Er.* (claves solis Æth.)
— ἁλυσιν] ἁλυσεσιν ℵ*. (corr.[ca].)
— επι την χειρα A. rel. | εν τῃ χειρι ℵ. 38.
2. εκρατησεν] εκρατη 95*.
— ὁ οφις ὁ αρχαιος A. | ‡ τον οφιν τον αρχαιον ϛ. ℵ. 1. 38. Q. rel.
— ὁς εστιν A. rel. | ὁ εστιν ℵ.
— διαβολος] praem. ὁ ℵ. 14 (*Wtst.*) 38 (*Alf.*) | om. A. rel. Arm. *Er.*
— ὁ σατανας Aℵ. 38. Q. 91. *Cmpl.* | * om. ὁ ϛ. 1. 7. 14 (*Wtst.*) 95*s*. Arm. *Er.* ‖ add. ὁ πλανων την οικουμενην ὁλην 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 91. (92.) Syr. *Cmpl.* (vid. xii. 9.) | om. Aℵ. 1. 95*s*. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Er.*
—, 3. χιλια ετη και εβαλεν αυτον] om. ℵ.
3. εκλεισεν] εδησεν 1. *Er.* ‖ † add. αυτον ϛ. 1. Memph. Æth. *Er.* | om. Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 91. 92. 95. Vulg. Arm. Syr. *Prms. Cmpl.*
3. επανω αυτου] εμμενως αυτον A.
— πλανησῃ Aℵ. (-σει). 1. 95*s*. Arm. | πλανᾳ 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 91. 92. *Er.*
— ετι ante τα εθνη Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 91. 92. 95. Vulg. (Arm.) Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ϛ. *Er.* | om. ετι 1. 14 (*Mill. Jackson.*) Memph. Æth.
— τελεσθει 7.
— τα χιλ. ετη Syr. | om. τα 1. *Er.*
— μετα] † praem. και ϛ. 1. 91. Vulg. *Cl. Dem.* Memph. Arm. Æth. *Er. Cmpl.* | om. Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 92. 95. *Am. Fuld. Tol.* Syr. *Prms.*
— δει] om. 7. | δε Syr.
— αυτον ante λυθηναι ℵ. 1. 38. 91. Vulg. *Er. Cmpl.* | post A. 7. 14 (*Wtst.*) Q. 92. 95. *Prms.*
4. ειδον ℵ.] ιδον A. 7. Q.
— εκαθησαν 7.
— τας ψυχας] praem. ειδον 95.

---

20. cum ea *Cl.* | adoraverunt *Cl.* | in sulphure *Cl.*

Vulg. Memph. [Theb.] Arm. Æth. Syr.

ἔθνη″, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· † μετὰ ταῦτα δεῖ
αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.

ΞΑ′ [y] Dan. 7:9, 18, 22.

4 [y] Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ᾽ αὐτούς,
καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελε-
κισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν
[z] c. 15:2. λόγον τοῦ θεοῦ [z], καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν
‡ τὸ θηρίον″, ‡ οὐδὲ″ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον
τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον †, καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα
αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ χρι-
στοῦ † χίλια ἔτη·

ΞΒ′

5 ‡ Καὶ οἱ λοιποὶ″ τῶν νεκρῶν οὐκ ‡ ἔζησαν″ ‡ ἄχρι″
τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη.
6 Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει
τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ‡ ὁ δεύτερος θάνατος″ οὐκ
ἔχει ἐξουσίαν, ‡ ἀλλὰ″ ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ
τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσιν μετ᾽ αὐτοῦ * τὰ″
χίλια ἔτη.

§ Theb. ΞΓ′

7 Καὶ § ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ
σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, 8 καὶ ἐξελεύσεται
πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς

gentes donec consummentur mille anni: post haec oportet illum solvi modico tempore.

4 Et vidi sedes, et sederunt super eas, et iudicium datum est illis, et animas decollatorum propter testimonium Iesu et propter verbum dei, et qui non adoraverunt bestiam neque imaginem eius nec acceperunt caracterem eius in frontibus aut in manibus suis, et vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annis:

5 ceteri mortuorum non vixerunt donec consummentur mille anni. Haec est resurrectio prima. 6 Beatus et sanctus qui habet partem in resurrectione prima: in his secunda mors non habet potestatem, sed erunt sacerdotes dei et Christi, et regnabunt cum illo mille annis.

7 Sed cum consummati fuerint mille anni, solvetur satanas de carcere suo, 8 et exibit et seducet gentes quae sunt super quattuor angulos

---

4. *πεπελεκισμενων*] *πεπολεμημενων* A. | occisorum *Cypr. Prms.*
— *και οἱτινες*] *ει τινες* (om. *και*) A.
— *ου*] *ουν* ℵ*. (add. *ου*¹.)
— *το θηριον* Aℵ. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 92. | ‡ *τῳ θηριῳ* ϛ. 1. 91. 95*s*. Arm. *Er. Cmpl.*
— *ουδε* Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 92. 95. | ‡ *ουτε* ϛ. 1. 91. *Er. Cmpl.*
— *την εικονα αυτ. St.* 3. Aℵ. 1. 38. Q. 92. *Er.* | *τῃ εικονι αυτ. Elz.* 7. 91. 95*s*. *Cmpl.* | om. Arm.
— *χαραγμα*] add. *του θηριου* 95.
— *το μετωπον*] *των μετωπων* 7. ‖ † add. *αυτων* ϛ. 1. 91. *Tol.* Memph. Arm. Æth. *Er.* | om. Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. Q. 92. 95. Vulg. (et *Am. Fuld. Dem.*) Syr. *Cypr.* 273. *Prms.*
— *επι* ante *τ. χειρ.*] om. 95.
— *του χρ. Elz.* Aℵ. 7. 14 (*Jackson.*) 38 (*Alf. s.*) Q. 91. 95*s*. *Cmpl.* | om. *του St.* 3. 1. Arm. *Er.* ‖ add. *αυτων* Syr.
— *χιλια*] † praem. *τα* ϛ. 7. Q. 38 (*Alf. s.*) 95*s*. Syr. | om. Aℵ. 1. 91. Arm. *Er. Cmpl.* ‖ praem. *ἑως* Arm. cdd.
5. ad *χιλια ετη* Vulg. | om. ℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 92. Syr.

5. *και οἱ λοιπ.* 1. 38. Q. 91. 95. Memph. *Cmpl.* | *οἱ λοιπ.* A. Vulg. *Prms.* | ‡ *οἱ δε λοιπ.* ϛ. *Er.* | at alii Æth. (*και μετα ταυτα εκ των νεκρων ουδεις ανεζησεν* Arm.)
— *νεκρων*] *ανθρωπων* Q. | eorum *Prms.*
— *εζησαν* A. 38. Q. 91. 95. Vulg. Memph. *Prms. Cmpl.* | ‡ *ανεζησαν* ϛ. *Er.* (Arm.) Æth. | *ανεστησαν* 1. Æth.
— *αχρι* A. 1. 38. Q. 91. 95. *Er. Cmpl.* | ‡ *ἑως* ϛ.
— *τελεσθῃ*] *τελεσθηναι* 38.
— *ετη*] add. *αχρι Er.*
— *αὑτη*] praem. *ὁτι* 7.
6. ab init.] add. *και* 91. | om. *Iren.* 334. *Hipp.* Ant. 65 (32). (*μακαριοι οἱ αγιοι οἱ ἐχοντες* Arm.)
— *και ἁγιος*] om. 14 (*Wtst.*) 92.
— *επι τουτῳ* 14 (*Wtst.*) | *επι τουτον Cmpl.* 92. *Hipp.*
— *ὁ δευτερος θανατος* Aℵ. 7. 14 (*Jackson* om. *ὁ Wtst.*) 38. Q. 91. 95. Vulg. *Hipp. Orig. Int.* iii. 105ᶜ. *Prms.* | ‡ *ὁ θαν. ὁ δευτ.* ϛ. 1. Memph. *Er.*
— *εχῃ* 7.
— *αλλα* ℵ.] ‡ *αλλ᾽* ϛ. rel.

6. *ἱερεις*] add. *και* ℵ.
— *του θεου και του χριστου*] *τῳ θεῳ κ. τῳ χριστῳ* 38. (*και του κυριου Ιησου χριστου* Arm.)
— *βασιλευσουσιν* ℵ. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | *βασιλευουσιν* A.
— *τα χιλια* ℵ. 14 (*Wtst.*) 38. (*Alf. dis.*) Q. 92. Syr. | * om. *τα* ϛ. A. rel. Arm. *Er. Cmpl.* | *,α* 1.
7. *ὁταν τελεσθῃ* Aℵ. 38. 91. 95*s*. Vulg. Memph. Theb. Syr. | *ὁτε ετελεσθησαν* 1. *Er.* | *μετα* 7. 14 (*Mill. Wtst.*) Q. 92. Arm.
8. *τα εθνη*] praem. *παντα* ℵ. ‖ *την οικουμενην* Theb.
— *τα* post *εθνη*] om. ℵ. 14 (*Wtst.*) 92. (*εθνη παντα* Arm.)
— *ταις τεσσαρσιν*] om. *ταις* 1. 14 (*Wtst.*) *Er.* | *τ. τετρασι* ℵ.
— *τα εν ταις τεσσαρσι γωνιαις της γης*] *εκ των τεσσαρων γωνιων της γης* post *Μαγωγ* Theb.

---

3. et post haec *Am.* | 7. et cum *Cl.* | 8. exivit *Am.*

AN. 1. 7. 14. 38. [P]Q. 91. 92. (95.)
[a] Isa. 54:14.
§ P.
10. ὅπου * [καὶ]''
ΞΔ'
11. ἐπ' αὐτ.
[b] Dan. 2:34.
¶ 95.

γῆς, τὸν Γὼγ καὶ [τὸν] Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς
εἰς * τὸν'' πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς * αὐτῶν'' ὡς ἡ
ἄμμος τῆς θαλάσσης. [9] [a] καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος
τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων,
καὶ τὴν § πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς·
[10] καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν
λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου * καὶ'' τὸ θηρίον
καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας
καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
[11] Καὶ εἶδον θρόνον ‡ μέγαν λευκὸν'', καὶ τὸν κα-
θήμενον ‡ ἐπάνω'' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ * τοῦ'' προσώπου
ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς, [b] καὶ τόπος ¶ οὐχ εὑρέθη
αὐτοῖς. [12] καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, * τοὺς'' ‡ μεγάλους
καὶ τοὺς μικροὺς'', ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ ‡ θρόνου,'' καὶ
βιβλία ‡ ἠνοίχθησαν''· καὶ ‡ ἄλλο βιβλίον'' ‡ ἠνοίχθη,''
ὅ ἐστιν τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν

terrae, Gog et Magog, et congregabit eos in proelium, quorum numerus est sicut arena maris. [9] Et ascenderunt super latitudinem terrae, et circumierunt castra sanctorum et civitatem dilectam. Et descendit ignis a deo de caelo et devoravit eos: [10] et diabulus qui seducebat eos missus est in stagnum ignis et sulphoris ubi et bestia et pseudoprophetis, et cruciabuntur die ac nocte in saecula saeculorum.

[11] Et vidi thronum magnum candidum, et sedentem super eum, a cuius conspectu fugit terra et caelum, et locus non est inventus ab eis. [12] Et vidi mortuos magnos et pusillos stantes in conspectu throni, et libri aperti sunt: et alius liber apertus est, qui est vitae: et iudicati sunt mortui ex his quae scripta erant in libris se-

8. *τον Γωγ* Theb. | om. *τον* ℵ*. (add.ca) Arm. | ? Τωγ ℵ*.
— *τον Μαγωγ*] om. *τον* Aℵ*. (add.ca) 1. Arm. *Er.* ‖ add. *και* ℵ. Vulg.
— *τον πολεμον* Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38 (*Bch.*) Q. 91. 92. 95. *Cmpl.* | * om. *τον* ς. 1. 38(*Alf. dis.*) Theb. Arm. Syr. *Er.*
— *αριθμος αυτων* Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) Q. 92. 95. Arm. Syr. | * om. *αυτων* ς. 1. 38. 91. Theb. *Prms. Er.*
— *ὡς ἡ*] *ὡσει* 7.
9. *και ανεβησαν*] om. 14 (*Wtst.*) 92.
— *εκυκλωσαν* ℵ. 1. 7. 38. 91. 95*s.* | *εκυκλευσαν* AQ. 92. *Cmpl.*
— *ἁγιων*] add. *και την πολιν των ἁγιων* Q.
— *πυρ* (v. 9.) ... *λιμνην* (ver. 10.)] om. ℵ*. (add.ca.)
— *απο του θεου* ante *εκ του ουρανου* ℵca. (1.) 7. 95. Vulg. (et *Am. Fuld.*) Syr. *Er.* (*εκ τ. θ. απο τ. ουρ.* 1.) | post 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Cmpl.* ‖ om. *απο του θεου* A. *Prms.*
10. *ὁ διαβ.*] om. *ὁ* 1. *Er.*
— *και θειου* Vulg. | om. *και* 7. | *του θειου* ℵ. 95.
— *και το θηρ.* A. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 92. 95. Vulg. *Cl. Am.* Syr. *Prms.* *Cmpl.* | * om. *και* ς. ℵ. 1. 91. *Fuld.* (est) *Tol.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Er.*
10. *θηριον και*] om. *και* 7. ‖ add. *ὁπου* ℵ.
— *εις τους αιων. τ. αιων. Er. Cmpl.* | om. 1. Arm.
11. *ειδον* ℵ. rel. | *ιδον* A. 7. Q.
— *μεγαν* ante *λευκον* Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. (*μεγα*) PQ. 91. 92. 95. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. 1. Arm. *Iren.* 336. *Er.* | om. *μεγαν* Theb.
— *και τον καθημενον επ'*] om. 14 (*Wtst.*)
— *επανω* ℵ. 38. | *επ'* ς. A. 1. 7. PQ. 91. 95. *Er. Cmpl.* (in eo *Iren.* 336.)
— *αυτου* Aℵ. 1. 38. 95. *Er.* | *αυτον* 7. 14 (*Wtst.*) PQ. 91. 92. *Cmpl.*
— *του προσωπου* Aℵ. 38. P. 95. | * om. *του* ς. 1. 7. Q. 91. Arm. *Er. Cmpl.* ‖ add. *αυτου* 95. Syr.
— *ὁ ουρανος και ἡ γη* 91. *Tol.* Arm. Æth. *Prms. Cmpl.* | ctra. *Iren.*
12. *ειδον* ℵ. rel. | *ιδον* A. 7. Q. | om. Æth.
— *τους νεκρους*] om. 14 (*Wtst.*) 92.
— *νεκρους τους* Aℵca. (7.) 38. PQ. 91. *Cmpl.* | *νεκρ. και* ℵ*. | **νεκρους* tantum ς. 1. *Er.* (*τους μεγ. και τους μικρ. τους νεκρους* 7.).
12. *μεγαλους και τους μικρους* Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91 (*V.* & *C.*) (om. *τους Btly.*) 92. Vulg. Theb. Arm. Æth. (Syr.) *Iren.* 336. *Prms. Cmpl.* | ‡ *μικρους και μεγαλους* ς. *m.* Memph. *Er.* | om. 1.
— *ἑστωτας*] om. 14 (*Wtst.*) 92.
— *ενωπιον*] *επι* ℵ*. (*ενωπιον επι* ℵca.)
— *θρονου* Aℵ. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. Vulg. *m.* Memph. Theb. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | ‡ *θεου* ς. 1. *Er.* [*Prms.*]
— *ηνοιχθησαν* A. 1. 14 (*Wtst.*) PQ. 92. *Er.* | ‡ *ηνεψχθησαν* ς. 7. | *ανεψχθησαν* 38. 91. *Cmpl.* | *ηνεωχθη* ℵ.
— *και αλλο βιβ. ηνοιχθη*] om. ℵ*. (add.ca.) 1.
— *αλλο* ante *βιβλιον* Aℵca. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. Vulg. *m.* Arm. Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ post ς. *Er.*
— *ηνοιχθη* AP. rel. (1 hiat) *Er.* | ‡ *ηνεψχθη* ς. 7. Q. 91 (*V.* & *C.*) | *ανεωχθη* 38. 91 (*Btly.*) *Cmpl.*
— *εν* om. 14 (*Wtst.*)
— *εν τοις βιβλιοις*] *εν ταις βιβλοις* ℵ. | om. Arm.

8. congregavit *Am.* | 9. circuierunt *Cl.* | 10. pseudopropheta cru. *Cl.* (om. et). | 11. *om.* ab *Cl.*

Vulg. Memph. Theb Arm. Æth. Syr.

γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
13 καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα ‡ τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ″,
καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν ‡ τοὺς νεκροὺς τοὺς
ἐν αὐτοῖς·″ καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν. 14 καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς
τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ‡ ὁ δεύτερος θάνατός
ἐστιν″ * ἡ λίμνη τοῦ πυρός.″ 15 καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη
ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν
¶ 14. λίμνην τοῦ πυρός.¶

cundum opera ipsorum. [13] Et dedit mare mortuos qui in eo erant, et mors et inferus dederunt mortuos qui in ipsis erant, et iudicatum est de singulis secundum opera ipsorum. [14] Et inferus et mors missi sunt in stagnum ignis. Haec mors secunda est, in stagnum ignis. [15] Et qui non est inventus in libro vitae scriptus, missus est in stagnum ignis.

XXI. ΞΕ′

[c] Isa. 65: 17. 66: 22. 2 Pet. 3: 13.
[d] c. 3: 12. Heb. 12: 22.
[e] Ezek. 37: 26.

1 Καὶ εἶδον [c] οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ
πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ‡ ἀπῆλθαν″, καὶ ἡ
θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. 2 καὶ † τὴν πόλιν τὴν
ἁγίαν [d] Ἰερουσαλὴμ καινὴν * εἶδον″ καταβαίνουσαν
‡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ″, ἡτοιμασμένην ὡς
νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 3 καὶ ἤκουσα
φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης, Ἰδοὺ ἡ
[e] σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει

[1] Et vidi caelum novum et terram novam: primum enim caelum et prima terra abiit, et mare iam non est. [2] Et civitatem sanctam Hierusalem novam vidi descendentem de caelo a deo, paratam sicut sponsam ornatam viro suo. [3] Et audivi vocem magnam de throno dicentem, Ecce tabernaculum dei cum hominibus, et habitabit

---

13. *τους νεκρους τους εν αυτῃ* AN. 7. 14 (*Wtst.*) (38.) PQ. 92. Vulg. *m.* Memph. Theb. Æth. Syr. *Iren.* 336. *Orig. Int.* i. 34[b]. *Meth.* (Jahn.) 94. | ‡ *τους εν αυτῃ νεκρους* ς. (1. *εν αυτοις Er.*)

— *και ὁ θαν. και ὁ ᾁδης εδωκαν τ. εν αυτοις νεκρους......εργα αυτων* (*Meth.*) | om. 91. Syr.

— *αυτῃ και ὁ θαν....νεκρους* (s. *τους εν*)] om. 38.

— *εδωκαν* N. 1. PQ. rel. | *εδωκεν* A. 7.

— *τους νεκρους τους εν αυτοις* AN. 14 (*Jackson. Wtst.*) P(Q.) 92. Vulg. (*m.*) Memph. Theb. *Orig. Int.* i. 34[c]. (*τοις εν αυτ.* Q.) | ‡ *τους εν αυτοις νεκρους* ς. 1. Æth. *Er.* | *τους ἑαυτου νεκρους* 7. 14 (*Mill*) (Arm.) | *τους ἑαυτων νεκρους Cmpl.* ‖ add. et tradidit terra quoque eos qui fuerunt in ea mortui Æth.

— *εκριθησαν*] *-σεν* 14 (*Jackson.*) | *κατεκριθησαν* N.

— *αυτων*] *αυτου* 7. 14 (*Wtst.*) Q. 92.

14. *εβληθη* 14 (*Wtst.*)

— *πυρος*] add. *και* N.

— *οὗτος ὁ δευτερος θανατος εστιν* N. 7. (om. *εστιν*). 38. | *οὗτος ὁ θαν. ὁ δευτ. εστιν* APQ 14 (*Wtst.*) (91. *εστιν* ante *ὁ θαν.*) *Cmpl.* 92. *Am. Fuld.* Syr. | *ὁ γαρ δευτερος θανατος εστιν Hipp.* Ant. 65 (32). | ‡ *οὗτος εστιν ὁ δευτ. θαν.* ς. *Er.* (Vulg. *Cl.*) Theb. | secundam mortem *Iren.* 336. | om. 1. Memph. Arm. *Zoh. Prms.*

14. *ἡ λιμνη του πυρος* AN. 7. 14 (*Wtst.*) 38. PQ. 91. 92. *Am. Fuld.* Theb. Syr. *Hipp. Cmpl.* | * om. ς. 1 *cum antt.* Vulg. *Cl.* Memph. Arm. *Prms. Er.* | non habet *Iren.* 336. | gehennae ignis illa est Æth.

15. *εὑρεθη*] *εὑρεθησεται* N*. (corr.[ca].)

— *τῃ βιβλῳ* AN. rel. | *τῳ βιβλιῳ* 14 (*Wtst.*) Q. 92.

1. *ειδον* N. P. 91. | *ιδον* A. 7. Q. *Iren.* (s. Anastasius) vid. Tisch. Anecd. p. 120.

— *πρωτη Tert.* adv. Herm. 34. | om. Arm. *Iren.* 336. *Prms.*

— *απηλθαν* AN. *Prms.* | *απηλθον* 38. Q. 92. abierunt *Iren.* | *απηλθεν* P. | ‡ *παρηλθεν* ς. 1. 7*. 91. Arm. *Er.*

— *ἡ θαλασσα ουκ εστιν*] *την θαλασσαν ουκ ιδον* A.

2. *και*] † add. *εγω Ιωαννης ειδον* ς. *Er.* Vulg. *Cl.* | om. AN. 1. 7. 38. Q. 91. 92. *Am. Fuld. Tol. Dem.* Memph. Theb. (habet *ειδον* utrumque) Arm. Æth. Syr. *Iren.* 336. (ap. Tisch. 120). *Prms. Cmpl.*

2. *ειδον* post *καινην* (A)N. 1. (7.) 38. P(Q.) 91. (92.) *Am. Fuld. Tol. Dem.* Arm. Æth. Syr. *Iren.* (et ap. Tisch.) *Prms. Cmpl.* | *ιδον* A. 7. Q. 92. *Iren.* | *om. ς. *Er.* Vulg. *Cl.* ante *την πολιν* Memph. Theb.

— *εκ του ουρανου* ante *απο του θεου* AN. 7. 38. Q. 92. *Am. Fuld.* Memph. Theb. Æth. Syr. *Iren.* (s. Anast.) ap. Tisch. *Prms.* | ‡ post ς. 1. P. 91. Vulg. *Cl.* Arm. *Er.* | om. *απο του θεου Iren.* 336.

3. *ηκουσα Iren.* | om. N*. (add.[ca].)

— *φωνης μεγαλης Iren.* 336. | *φωνη μεγαλη* N*. (corr.[ca]) | om. *μεγαλης* Arm. *Zoh.*

— *ουρανου* N. 1. 38. PQ. rel. Memph. Theb. Arm. Æth. Syr. *Prms. Er.* | *θρονου* A. Vulg. | om. *εκ τ. ουρ.* s. *θρ. Iren.* 336. (ap. Tisch).

— *λεγουσης Iren.* | *-σα* N*. (corr.[ca].)

— *σκηνωσει Iren.* 252. 336. (et ap. Tisch.) *Prms.* | *εσκηνωσεν* N*. (corr.[ca].) | *σκηνωσῃ* 7.

13. infernus *Cl.* | mortuos suos *Cl.* | 14. infernus *Cl.* | haec est mors secunda *Cl.* (om. rel.) | 15 non inventus est *Cl.* 2. et ego ioannes vidi sanctam civitatem Hier. *Cl.* | 3. habitavit *Am.*

Aℵ. 1. 7. 38. PQ. 91. 92.

f 2 Cor. 6: 16. Lev. 26: 11.

¶ Theb.

g Isa. 25: 8. c. 7: 17.

h c. 22: 6.

i c. 22: 13. Isa. 55: 1.

μετ᾽ αὐτῶν· f καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς
ὁ θεὸς ‡ μετ᾽ αὐτῶν ἔσται." † 4 ¶ g καὶ ἐξαλείψει † πᾶν
δάκρυον ‡ ἐκ" τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος
οὐκ ἔσται ἔτι· οὔτε πένθος, οὔτε κραυγή, οὔτε πόνος
οὐκ ἔσται ἔτι· [ὅτι] τὰ πρῶτα ‡ ἀπῆλθαν."
5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ ‡ τῷ θρόνῳ", Ἰδού,
‡ καινὰ ποιῶ πάντα". καὶ λέγει [μοι,] h Γράψον· ὅτι
οὗτοι οἱ λόγοι ‡ πιστοὶ καὶ ἀληθινοί" εἰσιν. 6 καὶ
εἶπέν μοι, ‡ Γέγοναν". ἐγώ εἰμι τὸ ‡ "Αλφα" καὶ τὸ Ω,
ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. i ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς
πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. 7 ὁ νικῶν κλη-
ρονομήσει ‡ ταῦτα", καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς, καὶ αὐτὸς
ἔσται μοι † υἱός. 8 ‡ τοῖς δὲ δειλοῖς" καὶ ἀπίστοις καὶ
ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ ‡ φαρμα-
κοῖς" καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν,

cum eis, et ipsi populus eius
erunt, et ipse deus cum eis erit
eorum deus. 4 et absterget deus
omnem lacrimam ab oculis
eorum, et mors ultra non erit,
neque luctus neque clamor
neque dolor erit ultra: quae
prima abierunt. 5 Et dixit qui
sedebat in throno, Ecce nova
facio omnia. Et dicit. Scribe,
quia haec verba fidelissima
sunt et vera. 6 Et dixit mihi,
Factum est. Ego sum A et ω,
initium et finis. Ego sitienti
dabo de fonte aquae vivae gra-
tis. 7 Qui vicerit, possidebit
haec, et ero illi deus, et ille
erit mihi filius. 8 Timidis au-
tem et incredulis et exsecratis
et homicidis et fornicatoribus
et veneficis et idolatris et omni-

---

3. *αυτοι*] *αυτων* 91 (*V.* & *C.*) (*και αυτοι...και αυτος*] om. *Iren.* (ap. Tisch.)
— *λαοι* Aℵ. 1. *Iren.* (*Mass.*) 336. *Er.* | *λαος* 7. 38. PQ. 91. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. Syr. *Iren.* (*Feuard.*) *Prms. Cmpl.*
— *αυτου Iren.* | om. 7. | *αυτῳ* Arm.
— *και αυτος Iren.* | om. *και* ℵ.
— *μετ᾽ αυτων* ante *εσται* A. 7. 38. Q. 92. Vulg. Syr. *Iren.* et ap. Tisch. | ‡ post ς. ℵ. 1. P. 91. Memph. (? Theb. *ut vid.*?) (Æth.) *Prms. Er.* | om. Arm. ‖ † add. *θεος αυτων* ς. P. (Æth.) | *αυτων θεος* A. Vulg. Syr. *Iren.* | om. ℵ. 1. 7. 38. Q. 91. 92. Memph. Arm. *Iren.* (ap. Tisch.) *Prms. Er. Cmpl.*
4. *εξαλειψει*] † add. *ὁ θεος* ς. A. 1. Vulg. *Er.* (*Tert.* de Res. carn. 58.) *Prms.* | om. ℵ. 7. 38. PQ. 91 (*V.* & *C.*) 92. Memph. Arm. Syr. *Cmpl. Iren.* 336 et ap. Tisch. ‖ add. *απ᾽ αυτων* Q. 92.
— *δακρυον*] *δακρυ* ℵ*. (corr.[ca].)
— *εκ* Aℵ. | ‡ *απο* ς. 1. 7. 38. PQ. 91. "ab" Vulg. *Iren.* 336. et ap. Tisch. *Prms. Er.*
— *ὁ θαν.*] om. *ὁ* ℵ. 38 (*Alf.*) *Iren.* (ap. Tisch.)
— *ουτε κραυγη* ante *ουτε πενθος* ℵ. *Iren.* | post Vulg. Memph. Syr. *Er.*
— *ουτε πονος* Vulg. *Iren.* | om. ℵ.
— *ετι* 1°. Vulg. Arm. Syr. *Iren.* (et ap. Tisch.) | om. ℵ[ca]. 1. *Er.*
— *ετι* 2°. *Er.* | om. 1.
4. *ὁτι τα πρ.* Q. Arm. Æth. Syr. (quia Vulg. *Cl.* Memph. quae *Am. Fuld.*) *Iren.* (et ap. Tisch.) | om *ὁτι* Aℵ*P.
— *τα πρωτα Iren.* 336. *Prms.* | *τα προβατα* ℵ* (corr.[ca].)
— *απηλθαν* A. | ‡ *απηλθον* ς. 1. 7. P. 91. *Er.* | *απηλθεν* ℵ. 38 (*Alf.*) Q.
5. *επι τῳ θρονῳ* Aℵ. 7. 38 (*Alf.*) PQ. 92. | ‡ *επι του θρονου* ς. 1. 91. *Er.*
— *ιδου* praem. *και* A. | om. *Iren.* 336. *Prms.*
— *καινα ποιω παντα* Aℵ. 38. P. 91. Vulg. *Cmpl. Iren. Prms.* faciam nova omnia Memph. (Arm.) | *παντα καινα ποιω* 7. Q. 92. (Æth.) Syr. | ‡ *καινα παντα ποιω* ς 1. *Er.*
— *λεγει μοι* ℵ. 1. 38. P. 91. Vulg. *Cl. Fuld.* Memph. Arm. Æth. *Prms. Er.* | om. *μοι* A. 7. Q. 92. *Am. Tol.* Syr. *Iren.*
— *οἱ λογοι οὑτοι* 91.
— *πιστοι και αληθινοι* Aℵ. 7. 38. Q. 92. Vulg. Memph. (Æth.) Syr. *Iren.* (*Prms.*) | ‡ *αληθ. κ. πιστ.* ς. 1. P. 91. Arm. *Er.* ‖ add. *του θεου* 7. Q. 92. Syr. | om. *Iren.*
6. *ειπεν*] *λεγει* ℵ. | om. Æth.
— *γεγοναν* Aℵ[ca]. | *γεγονασιν* 38. | *γεγονα* ℵ*. 1. 7. PQ. 91. 92. Arm. Syr. *Er. in Annot. Orig.* iv. 23[d]. *Cmpl.* | ‡ *γεγονε* ς. *Er. txt.* factum est Vulg. *Prms.* facta sunt *Iren.* 336. | om. ℵ[ca]. postremo Memph. Æth.
6. *εγω ειμι Orig.* iv. *Er.* | om. 1. 91. 92. *Cmpl.*
— *ειμι* A. 38. *Cypr.* 285. 287. *Er.* | om. ℵ. 1. 7. PQ. 91. Arm. Syr. *Cypr.* 327 *Cmpl.*
— *αλφα* Aℵ. PQ. 91. Memph. | ‡ A' ς. a Vulg. et *Am. Fuld. Prms. Cypr. Cmpl.*
— *A' και το Ω'*] om. Arm.
— *ἡ αρχη Orig.* iv. | praem. *και* 7. | om. *ἡ* P. 91. *Cmpl.* (mox om. *το* P. *Cmpl.*)
— *τῳ διψ.*] om. *τῳ* P.
— *δωσω*] add. *αυτῳ* Q. 92. Æth. | om. Aℵ. 1. 38. P. 91. Vulg. Memph. Arm. *Er.*
— *της πηγης* Vulg. Memph. *Prms. Cypr.* | om. A.
— *του ὑδατος*] om. *του Er.*
— *δωρεαν*] *δωρεας* ℵ* (corr.[ca].)
7. *κληρονομησει* P. | -*ση* 7. | *δωσω αυτῳ* Q. 92. (vid. iii. 21).
— *ταυτα* Aℵ. 7. 38. PQ. 91. 92. Vulg. Memph. (Æth.) Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ *παντα* ς. 1. *Er.* | *ταυτα παντα* Arm. istam *Tert.* de Pud. 19. haec et eorum haereditatem *Cypr.*
— *αυτῳ*] *αυτων* A. Arm. (*εγω αυτων θεος και αυτοι εσονται μοι υιοι*) illis *Tert.* ejus *Cypr.*
— *αυτος* Vulg. Memph. *Cypr.* | om. A. (*αυτοι εσονται μοι υιοι* 1. Arm. *Tert.*)

---

4. quia prima *Cl.* | 5. dixit mihi scribe *Cl.* | 6. vitae *Cl.* | 8. execratis *Cl.* | idololatris *Cl.*

Vulg. Memph. (Theb.) Arm. Æth. Syr.

τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ
θείῳ, ὅ ἐστιν ‡ ὁ θάνατος ὁ δεύτερος."
ΞΖ' 9 Καὶ ἦλθεν † εἷς * ἐκ" τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν
ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας ‡ τῶν γεμόντων" τῶν ἑπτὰ
πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ, λέγων,
Δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην ‡ τὴν γυναῖκα τοῦ
j Ezek. 40:2. ἀρνίου". 10 j καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ‡ ἐπὶ" ὄρος
μέγα καὶ ὑψηλὸν, καὶ ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν †, τὴν
ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ, 11 ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ· † ὁ φω-
στὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι
κρυσταλλίζοντι· 12 ‡ ἔχουσα" † τεῖχος μέγα καὶ ὑψη-
λὸν, ‡ ἔχουσα" πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ ‡ τοὺς πυλῶ-
12. τοῖς πυλῶσιν νας" ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ
ἐστιν*[τὰ ὀνόματα]" τῶν δώδεκα φυλῶν† υἱῶν Ἰσραήλ.

bus mendacibus pars illorum erit in stagno ardenti igne et sulphore, quod est mors secunda.
9 Et venit unus de septem angelis habentibus fialas plenas septem plagis novissimis, et locutus est mecum dicens Veni, ostendam tibi sponsam uxorem agni.
10 Et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum, et ostendit mihi civitatem sanctam Hierusalem descendentem de caelo a deo,
11 habentem claritatem dei: lumen eius simile lapidi pretioso tamquam lapidi iaspidis sicut crystallum.
12 Et habebat murum magnum et altum, habens portas duodecim, et in portis angelos duodecim, et nomina inscripta, quae sunt nomina duodecim tribuum filiorum Israhel.
13 Ab

7. υἱος] † praem. ὁ ϛ. 91. (*V.* & *C.*) *Er.* | om. Aℵ. 7. 38. PQ. 91 (*Btly.*) 92. *Cmpl.*

8. τοις δε δειλοις Aℵ. 7. 38. P (om. δε) Q. 91. 92. Vulg. Memph. Arm. (Æth.) Syr. *Cmpl.* (ὡς δειλοις ℵ*. corr.[1]) | ‡ δειλοις δε ϛ. 1. (τοις supra rubro) *Er.*

— απιστοις] add. και ἁμαρτωλοις 7. 38. Q. 91. 92. Æth. Syr. *Cmpl.* | om. Aℵ. 1. P. Vulg. *m.* Memph. Arm. *Er.* *Tert.* de Pud. 19.

— και εβδελ. *Er.* | om. Arm. | om. και 1.

— φαρμακοις Aℵ. 1. 7. 38. PQ. 91. 92. *Er.* *Cmpl.* | ‡ φαρμακευσι ϛ.

— ψευδεσιν] ψευσταις A.

— ὁ θανατος ὁ δευτερος Aℵ. 7. 38. Q. 91. (92.) Vulg. *m.* Arm. Syr. *Prms.* *Cmpl.* | ‡ ὁ δευτ. θαν. ϛ. 1. Memph. Æth. *Er.* (om. ὁ) | θανατος tantum P.

9. ηλθεν] † add. προς με ϛ. *Er.* Arm. | om. Aℵ. 1. 7. 38. PQ. 91. 92. Vulg. *Am.* *Fuld.* Memph. Æth. Syr. *Prms.* *Cmpl.*

— εἱς] ὁ πρωτος 38.

— εκ των Aℵ. 7. PQ. 91. 92. Vulg. Memph. Arm. Syr. *Cmpl.* | * om. εκ ϛ. 1. 38. *Er.*

— τας ζ' φιαλας et mox των ζ' πληγων 1.

— των γεμοντων των Aℵ*P. | ‡ τας γεμουσας των ϛ. 1. 7. *Prms.* *Er.* | γεμουσας 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | των γεμουσων των ℵ[ca].

9. την νυμφην την γυναικα του αρνιου Aℵ. 38. P. Vulg. Memph. (Arm.) Æth. Syr. *Cypr.* *Prms.* | ‡ τ. νυμφ. του αρν. τ. γυν. ϛ. 1. *Er.* | τ. γυν. τ. νυμφ. του αρν. 7. Q. 91. 92. *Cmpl.*

10. επι Aℵ.] ‡ επ' ϛ. 1. P. rel.

— εν ορος 92.

— ορος] ορους 38.

— πολιν] † add. την μεγαλην ϛ. 1. 91. Arm. *Er.* | om. Aℵ. 7. 38. PQ. 92. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Cypr.* *Prms.* *Iren.* ap. Tisch.

— την ἁγιαν *Er.*] om. *Iren.* (ap. Tisch.) | om. την *Cmpl.* | και ἁγιαν 1.

— απο τ. θ. AℵP.] εκ τ. θ. Q. (καταβαινουσαν ... απο τ. θεου] om. *Iren.* ap. Tisch.) | om. 92.

11. εχουσαν την δοξαν του θεου *Cypr.* | om. A. (om. του θεου Memph.)

— δοξαν] add. απο ℵ. *Iren.* (ap. Tisch.)

— ὁ φωστηρ] † praem. και ϛ. 1. 7. Vulg. *Cl.* Arm. *Prms.* *Er.* | om. Aℵ. 38. PQ. 91. 92. *Am.* *Fuld.* *Tol.* Memph. Æth. Syr. *Cmpl.*

— ὡς λιθῳ] om. 1. 7. 38. *Er.* | om. ὡς Arm.

12. εχουσα ad init. A. 1. (add. τε). 7. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 92. Memph. Arm. (*Er.* add. τε) | ‡ εχουσαν † τε ϛ. 91 (*Btly.* sed. om. τε) *Cmpl.* (om. τε 38 *Alf.* Syr.) | εχοντι ℵ. | et habebat Vulg. et habet *Prms.* | om. Æth.

12. εχουσα (ante πυλ.) A. 1. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 92. *Am.* *Fuld.* Arm. *Er.* | ‡ εχουσαν ϛ. 7. Vulg. | εχοντας ℵ*. | εχουσας ℵ[ca]. habebat Æth. qui habet *Prms.* | om. Memph.

— πυλωνας ιβ' 1. 92. *Er.*

— και επι τ. πυλ. αγγελους δωδεκα Q. *Prms.* | om. A. *Fuld.* Syr.

— τους πυλωνας ℵ. | ‡ τοις πυλωσιν ϛ. 7. 38. PQ. 91. | τ. δωδεκα πυλ. Arm. | τοις πυλεωσιν 1. *Er.*

— δωδεκα 2°. *Er.* | ιβ' ℵ. 92. | δεκαδυο 7.

— ονοματα] add. αυτων ℵ. nomina singulorum Arm. | om. A. 1. 7. 38. PQ. rel. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Er.*

— επιγεγραμμενα] γεγραμμενα ℵ.

— εστιν τα ονοματα A. (et om. τα 7. 38. Q. 92.) Vulg. (Memph.) Syr. | * om. τα ονομ. ϛ. ℵ. 1. P. 91. Æth. *Er.* scripta erant secundum duodecim tribus Arm.

— ιβ' φυλων ℵ. 1. (δωδεκα φυλων *Er.*)

— υἱων om. Arm.] † praem. των ϛ. 1. 7. 91. *Er.* | om. Aℵ. 38. PQ. 92.

9. veni et ostendam *Cl.* | 11. et lumen ejus *Cl.* | 12. angulos *Am.*

Aℵ. 1. 7. 38. PQ. 91. 92.

13 ‡ ἀπὸ" ἀνατολῆς, πυλῶνες τρεῖς· * καὶ" ἀπὸ βοῤῥᾶ,
πυλῶνες τρεῖς· * καὶ" ἀπὸ νότου, πυλῶνες τρεῖς· * καὶ"
ἀπὸ δυσμῶν, πυλῶνες τρεῖς. 14 καὶ τὸ τεῖχος τῆς
πόλεως ‡ ἔχων" θεμελίους δώδεκα, καὶ ‡ ἐπ' αὐτῶν"
* δώδεκα" ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρ-
νίου. 15 [k] καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ, εἶχεν * μέτρον"
κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς
πυλῶνας αὐτῆς, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. 16 καὶ ἡ πόλις
τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς † ὅσον † τὸ
πλάτος. καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ
σταδίους δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος
καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. 17 καὶ ἐμέτρησεν τὸ
τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν,
μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. 18 καὶ ἦν ἡ ‡ ἐν-
δώμησις" τοῦ τείχους αὐτῆς, ἴασπις· καὶ ἡ πόλις
χρυσίον καθαρὸν, ‡ ὁμοῖον" ὑάλῳ καθαρῷ. 19 [l] καὶ οἱ
θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ
κεκοσμημένοι. ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἴασπις· ὁ δεύ-

[k] Ezek. 40: Zac. 2: 1.
[l] Isa. 54: 11 seq.

oriente portae tres, et ab aquilone portae tres, et ab occasu portae tres, et ab austro portae tres.
14 Et murus civitatis habens fundamenta duodecim, et in ipsis duodecim nomina apostolorum agni.
15 Et qui loquebatur mecum habebat mensuram harundineam auream, ut metiretur civitatem et portas eius et murum.
16 Et civitas in quadro posita est, et longitudo eius tanta est quanta et latitudo. Et mensus est civitatem de harundine per stadia duodecim milia: longitudo et latitudo et altitudo eius aequalia sunt.
17 Et mensus est murus eius centum quadraginta quattuor cubitorum, mensura hominis, quae est angeli.
18 Et erat structura muri eius ex lapide iaspide, ipsa vero civitas auro mundo, simile vitro mundo.
19 Fundamenta muri civitatis omni lapide pretioso ornata: fundamentum primum iaspis, secun-

---

13. *απο ανατ.* Aℵ. 7. 38. PQ. 91. *Cmpl.* | ‡ *απ' ανατ.* ς. 1. *Er.* (*και απο* 92)
— *ανατολης* Aℵ. 1. 38 (*Alf.*) P. Syr. *Er.* | *-λων* 7. 38 (*Bch.*) Q. 91. 92. *Cmpl.*
— *και απο* ter. Aℵ. 7. 38. PQ. 91. 92. Vulg. *Am.* Arm. (Syr.) *Cmpl.* | * om. *και* ς. 1. *Fuld.* *Tol.* *Dem.* Memph. (om. 1°. tantum) Æth. *Er.* | om. *και απο νοτου* ad fin. ver. Syr.
— *και απο βορρα πυλ. γ'* bis scr. ℵ*.
— *βορρα ... νοτου ... δυσμων* ℵ^ca. 7. 38. PQ. Vulg. *Fuld.* Memph. Arm. *Prms.* *Cmpl.* | *βορρα...δυσμ...νοτου* A. *Am.* | *βορα ... δυσμων ... μεσημβριας* 1. Erp. *Er.* | *δυσμ...βορρα...νοτου* 91. Æth. | *απο δυσμ. πυλωνες τρεις* om. ℵ*.
— *τρεις* 1°. et 4°. *γ'* 2°. et 3°. ℵ.
— *πυλωνας* 1°. 2°. et 3°. 7.
14. *το τειχος*] *τει sic* 1*. (*το* et *-χος* rubro supra add.) | om. *το* *Er.*
— *εχων* A. 1. 7. PQ. | ‡ *εχον* ς. ℵ^ca. 91. *Er.* | *ειχε* 38. habent *Prms.* | om. ℵ*. Æth.
— *ιβ'* 1°. et 3°. ℵ. Q (ubique).
— *και επ' αυτων* Aℵ. 1 *mg.* 38. PQ. 91. (*επι* *Btly.* non *V.* & *C.*) 92. Memph. *Cmpl.* | om. 1. 7. | ‡ *και εν αυτοις.* ς. *Er.* Vulg. *Am.* *Fuld.* *Tol.* *Dem.* Arm.
— *δωδεκα ονοματα* Aℵ. 38. PQ. 91. 92. Vulg. Arm. Syr. *Cmpl.* | * om. *δωδεκα* ς. 1. 7. Memph. Æth. *Prms.* *Er.* (*ιβ'* Q. 92.)
15. *μετρον καλαμον* Aℵ. 7. 38. PQ. 91. (*V.* & *C.*) 92. Vulg. Syr. *Cmpl.* (*καλαμον* ℵ^ca.) | *om. *μετρον* ς. 1. Memph. Arm. Æth. *Prms.* *Er.*
— *μετρησει* 7. Q.
— *και το τειχος αυτης*] om. 7. Q. 91. *Cmpl.* | om. *αυτης* Vulg.
16. *και το μηκος....το πλατος* *Er.* | om. 1.
— *τετραγωνος*] praem. *αυτης* (et om. post *μηκος*) ℵ.
— *αυτης* 1°.] *αυτη* 92.
— *όσον*] *όσουτον* *Er.* | † praem. *τοσουτον εστιν* ς. *Er.* Vulg. (Memph.) *Prms.* | om. Aℵ. 7. 38. PQ. 91. (om. et *όσον* *Btly.* non *V.* & *C.*) 92. Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* ‖ † add. *και* ς. A. *Er.* Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. | om. ℵ. 7. 38. PQ. 91. 92. *Cmpl.*
— *πλατος*] add. *αυτης* 7. | add. *και το ὑψος ισον* Arm. | seq. *και ην το μετρον του μηκους αυτης ιβ' χιλ. στ. και το πλατος αυτης συμμετρα κυβῳ* Arm.
— *τῳ καλαμῳ*] praem. *εν* 1. P. *Er.*
— *σταδιων* *St.* 3. ℵ. 1. P. *Er.* | *σταδιους* *Elz.* A(ℵ^ca.) 7. 38. Q. 91. Vulg. (*σταδιου* ℵ^ca.)
16. *δωδεκα* P. *Er.* | *ιβ'* 1. Q. | *δεκαδυο* 38. ‖ add. *και* Q.
— *το μηκος*] praem. *δωδεκα* 91. *Cmpl.* *ιβ'* Q. | praem. *και* 38. Æth. Syr.
17. *εμετρησεν* P. | om. 38. Q. 92.
— *τειχος*] *χιλος* ℵ.
— *ἑκατ. τεσσ. τεσσαρ.* P. Vulg. (Syr.) *Er.* | *δ και εκατον τεσσερακοντα* A. | *εκατον μδ'* ℵ. *ρμδ'* 1. 7. 38. Q. 91 (*V.* & *C.*) (92.) Memph.
— *πηχων*] *πηχεων* ℵ.
18. *ην* ℵ. Q. *Prms.* | om. Aℵ^ca P.
— *ἡ* 1°.] om. ℵ*. (add.^ca.)
— *ενδωμησις* Aℵ^ca. 38.] *εν δωμασι* ℵ*. | ‡ *ενδομησις* ς. 1. 7. P. 91. rel. *Er.*
— *αυτης* ante *του τειχους* 92.
— *ὁμοιον* Aℵ. 38. PQ. 91. 92. *Cmpl.* | ‡ *ὁμοια* ς. 1. *Er.* | *ὁμοιω* 7.
— *ὑαλῳ* *Er.*] *ὑελῳ* 38. 91. *Cmpl.*
— *καθαρον*] om. P.
19. *και οἱ θεμελιοι* ℵ*. 1. 7. 91. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Iren.* ap. Tisch. *Er.* | om. *και* Aℵ^ca. 38. PQ. 92. *Am.* *Fuld.* *Dem.*
— *του τειχους* *Iren.* | om. Arm.
— *τιμιω*] *κοσμιω* 91.

13. Austro Occasu *trs.* *Cl.* | 16. arundine aurea *Cl.* | et longitudo, et altitudo, et latitudo *Cl.* | 17. murum *Cl.* | 18. aurum mundum *Cl.* | 19. et fundamenta *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

τερος, σάπφειρος· ὁ τρίτος, χαλκηδών· ὁ τέταρτος,
σμάραγδος· 20 ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ ἕκτος, ‡σάρ-
διον″· ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος·
ὁ †ἕνατος″, τοπάζιον· ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ
ἑνδέκατος, ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος, ἀμέθυστος. 21 καὶ
οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώδεκα μαργαρῖται· ἀνὰ εἷς ἕκα-
στος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ
πλατεῖα τῆς πόλεως, χρυσίον καθαρὸν, ὡς ὕαλος
‡διαυγής″. 22 καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ
κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστιν, καὶ
[m] Isa. 60:19. τὸ ἀρνίον. 23 [m] καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου,
οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν† αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα
τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτὴν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ
[n] Isa. 60:3. ἀρνίον. 24 [n] καὶ ‡περιπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς
αὐτῆς,″ καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν τὴν δόξαν†
[o] Isa. 60:11. αὐτῶν εἰς αὐτήν. 25 [o] καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ
κλεισθῶσιν ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. 26 καὶ
οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς

dus saphirus, tertius calcidonius, quartus zmaragdus,
20 quintus sardonix, sextus sardinus, septimus crisolitus, octavus birillus, nonus topadius, decimus chryssoprassus, undecimus iacinthus, duodecimus amethystus.
21 Et duodecim portae duodecim margaritae sunt per singulas, et singulae portae erant ex singulis margaritis. Et platea civitatis aurum mundum tamquam vitrum perlucidum.
22 Et templum non vidi in ea: dominus enim deus omnipotens templum illius est, et agnus.
23 Et civitas non eget sole neque luna, ut luceant ea: nam claritas dei inluminavit eam, et lucerna eius est agnus.
24 Et ambulabunt gentes per lumen eius, et reges terrae afferent gloriam suam et honorem in illam,
25 et portae eius non claudentur per diem: nox enim non erit illic:
26 et afferent gloriam et honorem gen-

---

19. κεκοσμημενοι] om. 92. Arm.
— πρωτος] εις ℵ. | add. του τειχους Arm.
— και ὁ δευτερος...και ὁ γ′ ℵ.
— χαλκεδων 38.
— τεταρτος] δ′ ℵ.
20. ε′, ϛ′, ζ′, η′, εθ′, (ε erasum), ι′, ια′, ιβ′, ℵ.
— σαρδονυξ ℵ. P. *Prms.* | σαρδιονυξ A. | Sardonice Æth.
— σαρδιον AℵPQ. 92. Arm. | ‡ -διος ϛ. 1. 7. 38. 91. Æth. *Prms. Er.* | sardinus *Am.* Memph. sardonius *Fuld.*
— βηρυλλος 38. 91. *Prms.* | βηριλλος A. | βηριλλιος 1. *Er.* | βηρυλλιος 7. 92. Q. | βηρυλλιον P.
— ενατος A. 1. 7. 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | ‡ εννατος ϛ. P. *Er.*
— τοπαδιον ℵ. (corr.ca.)
— χρυσοπρασος ℵ*. 38. PQ. 91. *Prms.* | -σιος ℵca. | -σον A. | -πασtος 92. | -σσος 7. *Am.* (*Fuld.*)
— ὑακινθινος *Cmpl.*
— δωδεκαστος 92.
— αμεθυστος APQ. Vulg. Æth. Syr. | -σος ℵca. 1. 7. 38. 91. *Er.* | -στινος ℵ*.
21. δωδεκα 1°. et illae duodecim margaritae, singulae omnium sunt singulae portae Syr. | ιβ′ ℵ.
21. δωδεκα 2°.] om. ℵ*. (ιβ′ca.) 1. Memph. *Prms.*
— ανα] ινα A.
— εις] add. και P.
— πυλωνων] πυλων ℵca. 38 (*Alf.*)
— εξ] praem. ὡς Q. 92.
— ὑαλος] ὑελος 7. 91. | ὑελλος 38. *Iren.* (ap. Tisch.) *Cmpl.*
— διαυγης A(ℵ). 1. 7. 38. PQ. 91. 92. *Iren.* (ap. Tisch.) *Cmpl.* (διαυτης ℵ*.) | ‡ διαφανης ϛ. *Er.*
22. ειδον ℵ. 1. 7 *sic.* 91. | ιδον AQ. *Iren.* ap. Tisch.
— ὁ γαρ κυριος ὁ θεος Vulg. Memph. | ὁτι ὁ κυρ. ὁ θ. ℵ*. | ὁ γαρ ὁ κυρ. θεος ℵca. | ὁτι κυριος *Iren.* ap. Tisch. quoniam Dominus Æth. Syr.
— ναος] praem. ὁ A. | om. ℵ. 1. 91. PQ. *Iren.* ap. Tisch. *Er.*
— αυτης] αυτη 92.
— εστιν *Iren.* ap. Tisch. | om. 7*.
23. πολις] add. αυτη 38. Syr. | om. *Iren.* (ap. Tisch. 121).
— εχει *Iren.* (ap. Tisch.) | εχη 7.
— φαινωσιν] † add. εν ϛ. ℵca. 91. Vulg. *Fuld.* | om. Aℵ*. 1. 7. 38. PQ. 92. (et αυτῃ) *Am.* Arm. Æth. Syr. *Iren.* (ap. Tisch.) *Prms. Er.*
— αυτην] αυτῃ *Er.*
23. αυτη ἡ γαρ P. | αυτη γαρ ἡ Q. 92. | αυτη οτι ἡ *Iren.* (ap. Tisch.)
24. και περιπατησουσιν τα εθνη δια του φωτος αυτης Aℵ. 7. 38. PQ. 91. 92. Vulg. (Memph.) Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.* (ante τα] δ ℵ*. corr.1) | ‡ και τα εθνη των σωζομενων εν τῳ φωτι αυτης περιπατησουσι ϛ. *Er.* sic sed om. εν 1. ‖ add. τα εθνη δια του φωτος αυτης 1.
— φερουσιν] add. αυτῳ Q. 92.
— την δοξαν] om. την Q. 92. ‖ † add. και την τιμην ϛ. 7. Q. (om. την) 91. Vulg. Memph. (Arm.) Syr. | om. Aℵ. 1. 38. P. Æth. *Prms. Er.*
— αυτων P. | των εθνων Q. 92. Memph. Syr.
25. οἱ πυλωνες] om. οἱ *Er.*
— ἡμερας] -ραν ℵ*. (corr.ca.) ‖ add. και νυκτος Arm. Æth.
— εσται] εστιν 92.
26. ab init.] αλλ′ ηνεωγμενοι αει, και νυξ ουκ αλλ′ ἡ δοξα και ἡ τιμη των εθνων Arm.
— fin.] add. ἱνα εισελθωσιν 38. Q. 92. | om. ver. *Er.*

19, 20. secundum *ad* duodecimum *Cl.* | 23. luceant in ea *Cl.* | 24. in lumine ejus *Cl.*

A ℵ. 1. 7. 38. PQ. 91. 92.

r Isa. 52: 1. Ezek. 44: 9.

αὐτήν. 27 p καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν ‡ κοινὸν″
καὶ ‡ ὁ ποιῶν″ βδέλυγμα, καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ
γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνιοῦ.

XXII. ΞΒ′

q Zac. 14: 8. Ezek. 47: 1.

1 q Καὶ ἔδειξέν μοι † ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν
ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ
θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου. 2 ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς,
Ezek. 47: 7. καὶ τοῦ ποταμοῦ, ἐντεῦθεν καὶ ‡ ἐκεῖθεν,″ r ξύλον ζωῆς,
ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα † ἕκαστον ‡ ἀπο-
διδοὺς″ τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου
Zac. 14: 11. εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. 3 s καὶ πᾶν ‡ κατάθεμα″ οὐκ
ἔσται ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν
αὐτῇ ἔσται· καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν
αὐτῷ· 4 καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 καὶ νὺξ οὐκ
ἔσται ‡ ἔτι″· καὶ ‡ οὐκ ἔχουσιν χρείαν″ * φωτὸς″
t Isa. 60: 19. λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι t κύριος ὁ θεὸς ‡ φωτιεῖ
ἐπ′″ αὐτούς· καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

tium in illam. 27 Nec intrabit in ea aliquid coinquinatum faciens abominationem et mendacium, nisi qui scripti sunt in libro vitae agni.

1 Et ostendit mihi fluvium aquae vivae splendidum tamquam crystallum, procedentem de sede dei et agni. 2 In medio plateae eius et ex utraque parte fluminis lignum vitae afferens fructus duodecim, per menses singula reddentia fructum suum, et folia ligni ad sanitatem gentium. 3 Et omne maledictum non erit amplius. Et sedes dei et agni in illa erunt, et servi eius servient illi 4 et videbunt faciem eius, et nomen eius in frontibus eorum. 5 Et nox ultra non erit, et non egebunt lumen lucernae neque lumen solis, quoniam dominus deus inluminat illos, et regnabunt in saecula saeculorum.

27. εισελθῃ A. 1. 7. 38. Q. 91. *Iren.* ap. Tisch. 120. | εισελθωσιν ℵ.
— κοινον Aℵ. 7. 38. PQ. 91. 92. *Iren.* (ap. Tisch.) *Prms. Cmpl.* | -νων 1. | ‡ κοινουν ς. *Er.*
— ὁ ποιων ℵ^{ca}. 7. 38. | ποιων A. 92. | πας ποιων *Iren.* ap. Tisch. | ‡ ποιουν ς. 1. PQ. 91. *Er.* | ὁ ποιωσει ℵ*. | om. Arm.
— του αρνιου] του ουρανου ℵ. | om. *Iren.* ap. Tisch. 121.
1. ποταμον] † praem. καθαρον ς. 1. *Er.* | add. *id.* 7. 38. 91. Arm. *Cmpl.* | om. AℵPQ. 92. Vulg. Memph. Æth. Syr. *Hil.* 22[e].
— λαμπρον *Hil.* | om. 38 (*Alf.*) Arm.
— του θρ.] om. του ℵ. | του στοματος 92.
2. εν μεσῳ] εμμεσῳ A. | εκ μεσου 92 cum praece.
— εντευθεν και εκειθεν A. 7. 38. Q. Arm. Syr. | ‡ εντευθεν και εντευθεν ς. 1. 91. *Er.* | εντευθεν.... P. 92. | ενθεν και ℵ*. (om. εκειθεν [*s.* εντευθεν] ξυλον ζωης) | add. ενθεν και (om. ξυλ. ζω.) ℵ^{ca}. et ex utraque parte *Hil.* 22.[e] | ζωης om. 92.
— ποιουν ℵ. rel. | ποιων A.
— ιβ′ ℵ. 92.
— μηνα] μηναν A. ‖ † add. ἑνα ς. 1. 7. Memph. *Er.* | om. Aℵ. 38. Q. 91. 92. Vulg. ut vid. Arm. Æth. Syr. *Hil.* 22[e]. *Cmpl.* [*h.* P.]
2. ἑκαστον Aℵ. 1. (7.) 91. 92. (post αποδιδ. 7. Q. 92. | ante Aℵ. 1. 38. P (e spat.) 91. | -στος 38. | -στῳ Q.
— αποδιδους ℵ. 7. 38. Q. 91. 92. Vulg. *Cl. Cmpl.* | ‡ -διδουν ς. A. | -διδοντα 1. *Am.* Fuld.* Arm. *Er.* [*h.* P.] singulis mensibus reddens fructum suum *Hil.* 22[e].
— τον καρπον Vulg. | om. τον 1. 92. *Er.* | τους καρπους ℵ. [*h.* P.]
— του ξυλου P. Vulg. Memph. Arm. Æth. | των ξυλων ℵ.
— των εθνων] om. των ℵ.
3. καταθεμα Aℵ^{ca}. 1. 7. 38. PQ. 91. 92. *Cmpl.* | καταγμα ℵ*. | ‡ καταναθεμα ς. *Er.*
— ετι Aℵ^{ca}PQ. Vulg. Æth. Syr. *Er.* | εκει 1. 7. 38. 91. *Cmpl.* | om. ℵ*. Memph. (εκει ουκετι ην Arm.) ‖ εσται *bis.*] εστιν 92.
— ὁ θρ.] om. ὁ ℵ.
— αυτου] του θεου 7. 92.
— λατρευουσιν 38.
4. επι] praem. και ℵ.
5. εσται ετι Aℵ P. Vulg. (ultra non erit.) Syr. *Prms.* | ‡ εστ. εκει ς. 1. 7. 91. (Arm.) *Er.* | εσται εκει ετι *Iren.* ap. Tisch. 121. | εσται tantum 38. Q. 92. Memph. Æth.
5. ουκ εχουσιν χρειαν ℵ. Memph. Syr. | ουχ ἑξουσιν χρειαν A. Vulg. (*Prms.*) | ‡ χρειαν ουκ εχουσιν ς. 1. P. 91. *Er.* | ου χρεια 7. 38. Q. 92. Arm.
— φωτος λυχνου Aℵ. 38. (λυχ. φωτ.) Vulg. Syr. | * om. φωτος ς. 1. 7. PQ. 91. *Er.* (λυχνον 1.) | om. λυχ. Memph.
— φωτος 2°.] φως AP.
— ἡλιου Aℵ. 1. 38. 91. Vulg. Memph. | om. 7. Q. 92.
— ὁτι κυριος ὁ θεος] ὁ γαρ κυριος *Iren.* (ap. Tisch.)
— φωτιει ℵ. 1. 7. 38. Q. 91. 92. Vulg. *Cl.* Memph. *Iren.* (ap. Tisch.) *Cmpl.* | φωτισει AP. | ‡ φωτιζει ς. *Er. Am. Fuld.* Syr. ‖ add. επ′ Aℵ. *Iren.* (ap. Tisch.) *Prms.* | om. 38.
— βασιλευουσιν εις αιωνα αιωνος *Iren.* ap. Tisch.
6. ειπεν Aℵ. 1. P. Vulg. Memph. Æth. *Er.* | λεγει 7. 38. Q. 91. 92. Arm. *Cmpl.*
— ὁ κυριος Aℵ. 92. | * om. ὁ ς. 1. PQ. 91. rel. *Er.*

27. non intra. in eam aliquod *Cl.* | aut abominationem faciens *Cl.*
1. vitae *Cl.* | 2. singulos reddens *Cl.* | 3. sed sedes Dei *Cl.* | 5. lumine lucernae *Cl.* | illuminabit *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr.

ΞΘ′ [6] Καὶ εἶπέν μοι, [u] Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀλη-
θινοί· καὶ * ὁ″ κύριος ὁ θεὸς τῶν ‡ πνευμάτων τῶν″
[u] c. 21:5. [v] c. 1:1. προφητῶν [v] ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς
¶ P. δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν ¶ τάχει.
Ο′ [7] * Καὶ″ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς
λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. [8] ‡ κἀγὼ″
8. ὁ βλέπων καὶ ἀκ. ταῦτα. Ἰωάννης ‡ ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα″ καὶ ὅτε ἤκου-
[w] c. 19:10. σα καὶ ἔβλεψα, [w] ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν
ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. [9] καὶ
λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σου † εἰμί, καὶ τῶν
ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων
τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ θεῷ προ-
σκύνησον.
ΟΑ′ [10] Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς
προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ‡ ὁ καιρὸς γὰρ″
ἐγγύς ἐστιν. [11] ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι· καὶ ὁ ‡ ῥυ-
παρὸς″ ‡ ῥυπανθήτω″ ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος, ‡ δικαιοσύ-
νην ποιησάτω″ ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος, ἁγιασθήτω ἔτι.

[6] Et dixit mihi. Haec verba fidelissima et vera sunt, et dominus deus omnipotens prophetarum misit angelum suum ostendere servis suis quae oportet fieri cito. [7] Et ecce venio velociter. Beatus qui custodit verba prophetiae libri huius. [8] Ego Iohannes, qui audivi et vidi haec, et postquam audissem et vidissem, cecidi ut adorarem ante pedes angeli qui mihi haec ostendebat. [9] Et dicit mihi Vide ne feceris: conservus tuus sum et fratrum tuorum prophetarum et eorum qui servant verba libri huius: deum adora. [10] Et dicit mihi Ne signaveris verba prophetiae libri huius: tempus enim prope est. [11] Qui nocet noceat adhuc, et qui in sordibus est sordescat adhuc, et iustus iustitiam faciat adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc.

---

6. πνευματων των AS. 7. 38. PQ. 91. 92. Vulg. *Cl.* Fuld. Memph. (Æth.) Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ ἁγιων ς. 1. Arm. *Er.* | omnipotens *Am.*

— τον αγγ.] praem. με ℵ. (om.[ca].) Syr.

7. και ab init. Aℵ. 7. Q. 92. Vulg. *Am. Fuld.* Æth. Syr. | * om. ς. 1. 38. 91. Memph. *Prms. Er.*

— ερχομαι] ερχονται ℵ[ca].

— ταχυ] add. ex improviso sicut fur Æth. *Rom.*

— προφητειας *Dion. Alex.* ap. Eus. H.E. vii. 25. (353.) | -τας ℵ*. (? corr.[1])

— του βιβλιου τουτου *Dion. Alex.* ap. Eus.] ταυτης Arm.

8. καγω Aℵ. 38. Q. 91. Vulg. *Dion. Alex.* ap. Eus. *Cmpl.* | ‡ και εγω ς. 1. 7. (92.) *Er.* | om. και *Am. Fuld.* Memph.

— ὁ ακουων και βλεπων ταυτα A. 7. 38. (om. ὁ) Q. 91. 92. Vulg. (Arm.) Syr. *Prms. Cmpl.* | ‡ ὁ βλεπων ταυτα και ακουων ς. 1. Æth. *Er.* | ὁ βλεπ. κ. ακουων ταυτα ℵ. Memph. *Dion. Alex.* ap. Eus.

— και ὁτε ηκουσα και εβλεψα] om. Æth. | και ὁτε ιδον *tantum* 92.

— εβλεψα ℵ. 1. 91. | εβλεπον A. | ειδον 38. | ὁτε ιδον 7. [*h.* Q.]

8. επεσα *St.* 3. Aℵ. 1. *Er.* | επεσον *Elz.* 7. 38. Q. 91.

— εμπροσθεν των] προ A. (τῳ αγγελῳ Arm.)

— δεικνυοντος] δεικνυντος 7. | διγνυοντος A. | δειγνυντος *Cmpl.*

9. ὁρα μη] μη πεσης ενωπιον μου και προσκυνησης, και γαρ εγω Arm. | praem. ne prosternas te mihi Æth. ne feceris *Prms.*

— ειμι] † praem. γαρ ς. Vulg. *Cl.* (Arm.) *Prms.* | om. Aℵ. 1. 7. 38. Q. 91. 92. *Am. Fuld. Tol. Dem.* Memph. Æth. Syr. *Er. Cmpl.*

— και των αδ. Syr. | om. και 1. (*non Er.*)

— των προφητων] om. Arm. | om. των 1. *Er.*

— και των τηρ. Syr. *Er.* | om. και 1. 91. Arm. *Prms. Cmpl.*

— λογους] add. της προφητειας 38. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. *Prms.* | om. *Am. Fuld.* Æth.

10. και λεγει *Er.* | om. και 1. | om. λεγει μοι Æth.

— σφραγισεις 7.

— λογους] add. τουτους ℵ*. | om. *Cypr.* 254.

— τουτου *Cypr.* | τουτης *sic.* 38 (*Alf.*)

— ὁ καιρος γαρ Aℵ. 7. 38. Q 92. Vulg. Memph. Arm Syr. | ‡ ὁτι ὁ καιρος ς. 1. 91. Æth. *Cypr.* (*Er.* om. ὁ) quia jam tempus *Cypr. Prms.* (quia t. j.)

11. ετι quater om. Arm.

— και ὁ ῥυπ. ῥυπ. ετι] *Cypr. Prms.* | om. A. 1. | ὁ ῥυπαρος γαρ *Orig.* iv. 419[c]. 441[d].

— ῥυπαρος ℵ. 7. Q. 91. 92. *Orig.* iv. *bis. Cmpl.* | ‡ ῥυπων ς. 38. *Er.*

— ῥυπανθητω ℵ. *Orig.* iv. *bis. Cmpl.* | ῥυπαρευθητω 7. 38. Q. 91. 92. | ‡ ῥυπωσατω ς. *Er.*

— και ὁ δικαιος .... ετι seq. ad fin. ver.] om. 1. | ὁ ανομος ανομησατω ετι, και ὁ δικαιος δικαιωθητω ετι Ep. V. et L. ap. Eus. H.E. vi. 1. (210.) | και ὁ καθαρος καθαρισθητω ετι *Orig.* iv. 419[b].

— δικαιοσυνην ποιησατω Aℵ. 7. (ποιητω). Q. 91. 92. *Am. Fuld. Tol. Dem.* Memph. Syr. | adhuc justiora faciat *Cypr.* 254. | ‡ δικαιωθητω ς. 38 (*Alf. dis.*) Vulg. *Cl.* Arm. *Er.* | justus sit Æth.

— και ὁ ἁγιος ἁγιασθητω ετι] om. 92.

---

6. sunt, et vera *Cl.* | Deus spirituum prophetarum *Cl.* | 8. et ego Joannes *Cl.* | 9. et dixit *Cl.* | conservus enim *Cl.* | verba prophetiae *Cl.* | 11. qui in sordibus *Cl.* | justificetur *Cl.*

AN
(1.) 7. 38.
Q.
91. 92.
x Isa. 40: 12.
y c. 7: 14.
z Phil. 3: 2.
16. ἐν ταῖς ἐκκλ.
a Isa. 11: 10.
¶ 1.
b c. 2:28.

12 x † ἰδοὺ ἔρχομαι ταχὺ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ,
ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ‡ ἐστὶν αὐτοῦ″. 13 ἐγὼ
† τὸ ‡″Αλφα″ καὶ τὸ Ω, ‡ ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ
καὶ τέλος″.
14 Μακάριοι y ‡ οἱ πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν″,
ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ
τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. 15 z ″ἔξω † οἱ
κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ
οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς † φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.
16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυ-
ρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις· ἐγώ εἰμι a ἡ
ῥίζα καὶ τὸ γένος † ‡ Δαυεὶδ″, ¶ b ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς
‡ ὁ πρωινός″. 17 καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν,
‡ ἔρχου″ καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, ‡ ἔρχου″. καὶ ὁ διψῶν
‡ ἐρχέσθω,″ † ὁ θέλων ‡ λαβέτω″ † ὕδωρ ζωῆς δωρέαν.

12 Ecce venio cito, et merces mea mecum est, reddere unicuique secundum opera sua.
13 Ego Α et ω, primus et novissimus, principium et finis.
14 Beati qui labant (*sic scriptum*) stolas suas, ut sit potestas eorum in ligno vitae et portis intrent in civitatem.
15 Foris canes et venefici et impudici et homicidae et idolis servientes et omnis qui amat et facit mendacium.
16 Ego Iesus misi angelum meum, testificari vobis haec in ecclesiis. Ego sum radix et genus David, stella splendida et matutina. 17 Et spiritus et sponsa dicunt, Veni. Et qui audit dicat, Veni. Qui sitit veniat, qui vult accipiat aquam vitae gratis.

12. ιδου] † praem. και ς. 1. Æth. *Er.* | om. AN. 7. 38. Q. 91. 92. Vulg. Memph. Theb. (*Tk.* 140.) Arm. Syr. *Prms. Cypr.* 254. *Cmpl.*
— ταχυ] add. μακαριος ὁ τηρων τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου 7. non habet *Cypr.*
— αποδουναι] αποδοθηναι N*. (corr.[ca])
— εστιν αυτου AN.] αυτου εστιν 38. est opus ejus Syr. | ‡ αυτου εσται ς. 1. 7. *Er.* (Arm. om. εσται) | εσται αυτου 91. 92. *Cmpl.* (secundum opera sua Vulg. Memph. (Æth.) *Prms.* secundum facta sua *Cypr.* 254.)
13. εγω] † add. ειμι ς. Vulg. *Cl.* Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 6[c]. 21[b]. *Cypr.* 294. *Prms. Er.* | om. AN. 1. 7. 38. Q. 91. 92. *Am. Fuld. Cmpl.* | γεγονα *Orig.* iv. 23[d].
— Αλφα AN. 7. 91. Memph. *Cmpl.* | ‡ α' ς. 1. 38. Q. Vulg. *Er. Orig.* iv. *Cypr. Prms.*
— ὁ πρωτος και ὁ εσχατος, ἡ αρχη και το τελος A. (om. ὁ *bis.*) N. 7. 38. Q. 92. Vulg. (Æth.) Syr. *Orig.* iv. 6[c]. (sed ἡ αρχ. κ. το τελ. ante ὁ πρωτ. και ὁ εσχ.) (*Orig.* iv. 21[b]. ἡ αρχ. και το τελ. ante το α κ. το ω). αρχη και τελος *Clem.* 119. 812. | ‡ αρχη κ. τελος, ὁ πρωτος και ὁ εσχατος ς. 1. 91. Arm. (*Er.* om. ὁ ante εσχατος) | ὁ πρωτος και ὁ εσχατος] om. Memph.
14. οἱ πλυνοντες τας στολας αυτων AN. 7. (πλυναντες). 38 (*Alf.* πλυνουντες *Bch.*) Vulg. Arm. mg. (ap. Gb.) Æth. (add. in sanguine agni Vulg *Cl.* om. *Am. Fuld.*) | ‡ οἱ ποιουντες τας εντολας αυτου ς. 1. Q. 91. 92*s.* Memph. (Arm.) Syr. qui ex praeceptis agunt *Tert.* de Pud. 19. *Cypr.* 294. "Interpres legisse videtur οἱ πλύνοντες τὰς στολὰς, sed unde quod sequitur *in sanguine agni?* nam id quidem apud Graecos prorsus non legitur." *Erasmi Annot.*
14. επι] praem. ὡς δε ἡ εξουσια N*.
15. εξω] † add. δε ς. *Er.* Memph. (Arm. Æth.) | om. AN. 1. 7. 38. Q. 91. 92. Vulg. *m.* Syr. *Cmpl.* | *Hipp.* Ant. 65 (33). *Tert.* de Pud. 19.
— και οἱ πορνοι] om. Arm. | om. οἱ 1. *Hipp. Er.*
— πας] † add. ὁ ς. 1. 7. 38. Arm. *Er.* | om. ANQ. 91. 92. *Hipp. Cmpl.*
— φιλων και ποιων A. 1. 7. 38. Q. 91. Vulg. (Æth.) Syr. *Er.* | ποιων κ. φιλων N. *Hipp.* | omnes facientes Memph. | φιλων Arm.
16. επι ταις εκκλ. N. 7. Q. 91. Vulg. Syr. | εν ταις εκκλ. A. 38. | om. εν *s.* επι 1. Arm. *Er.*
— ἡ ῥιζα] om. ἡ *Er.*
— το γενος supra rubro 1.
— Δαυειδ] † praem. του ς. 1. 7. *Er.* | om. AN. 38. Q. 91. 92. Arm. | add. ὡς Syr.
— ὁ λαμπρος] om. ὁ *Er.*
— ὁ πρωινος A (προ.) N. 7. 38. Q. 91 (προ.) 92. Syr. *Cmpl.* | ‡ και ορθρινος ς. *Er.* ‖ praem. και A. Vulg.
17. το πν. | om. το N. (π̄' πν N, π notatum[1].)
— ἡ νυμ. | om. ἡ N.
— ερχου *bis* et ερχεσθω AN. 7. 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | ‡ ελθε *bis* et ελθετω ς. *Er.*
— ὁ ακουων | om. ὁ 91.
— και ὁ διψων] om. και *Am.*
— ὁ θελων] † praem. και ς. *Er.* Vulg. *Cl.* Arm. Syr. | om. AN. 7. 38 *s.* (*Alf.*) Q. 91. 92. *Am.* Memph. Æth. *Cmpl.*
— λαβετω AN. 7. 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | ‡ λαμβανετω † το″ ς. *Er.*
18. μαρτυρω εγω A(N). 7. 38. Q. 91. 92. *m. Am.* Arm. Syr. *Cmpl.* (praem. η N.) | ‡ συμμαρτυρουμαι γαρ ς. *Er.* | contestor enim Vulg. *Cl.* et *Fuld.* | testor autem Memph. | et ego testis Æth. | testor ego Johannes *Prms.*
— παντι τῳ AN. 7. 38. Q. 92. Arm. | * om. τῳ ς. 91. *Er.*
— της προφ. του] om. της et του *Er.*
— εαν] ει *Er.*
— επιθῃ A. 7. (-θει) 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | ‡ επιτιθῃ ς. *Er.* | επιθησει N. vae illud adjicientibus aut detrahentibus *Tert.* c. Herm. 22.
— επ' αυτα AN[ca]. 7. 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | επ' αυτον N. | ‡ προς ταυτα ς. *Er.*
— επιθησει AN[ca]. 7. Q. *Er.* | -θησεται 38. 91. | επιθησαι *Cmpl.* (om. επιθ. επ' αυτον N*).
— επ' αυτον ante ὁ θεος 91. *Cmpl.* | om. A. | επ' αυτῳ 92.

13. ego sum *Cl.* | 14. suas *add.* in sanguine Agni *Cl.* | et per portas *Cl.* | 17. et qui sitit, veniat: et qui vult *Cl.*

Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. OB'
[c] Deut 4:2. 12:32.

18 ‡ Μαρτυρῶ ἐγὼ″ παντὶ * τῷ″ ἀκούοντι τοὺς λό-
γους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου·[c] ἐάν τις
‡ ἐπιθῇ″ ‡ ἐπ' αὐτὰ″, ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς
πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν * τῷ″ βιβλίῳ τούτῳ· 19 καὶ
ἐάν τις ‡ ἀφέλῃ″ ἀπὸ τῶν λόγων ‡ τοῦ βιβλίου″ τῆς
προφητείας ταύτης, ‡ ἀφελεῖ″ ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ
ἀπὸ ‡ τοῦ ξύλου″ τῆς ζωῆς, καὶ [ἐκ] τῆς πόλεως τῆς
ἁγίας, † τῶν γεγραμμένων ἐν * τῷ″ βιβλίῳ τούτῳ.
20 λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα, Ναὶ ἔρχομαι ταχύ· ἀμήν.
† ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου † Ἰησοῦ † μετὰ ‡ τῶν ἁγίων″.†.

18 Contestor ego omni audienti verba prophetiae libri huius. Si quis apposuerit ad haec, apponit deus super illum plagas scriptas in libro isto: 19 et si quis deminuerit de verbis prophetiae huius, auferet deus partem eius de ligno vitae et de civitate sancta et de his quae scripta sunt in libro isto. 20 Dicit qui testimonium perhibet istorum Etiam, venio cito. Amen, veni, domine Iesu.

21 Gratia domini nostri Iesu Christi cum omnibus, amen.

ΤΕΛΟΣ.

18. πληγας] praem. επτα Q. 91. Arm. *Cmpl.* | om. Aℵ. 7. 38. Vulg. *m.* Memph. Æth. Syr. *Er.*
— τῳ βιβλιῳ Aℵ. 7. 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | * om. τῳ ϛ.
19. εαν] αν ℵ. ει *Er.*
— αφελῃ Aℵ. 7. 38. 91. 92. *Cmpl.* | αφελειται Q. | ‡ αφαιρῃ ϛ. *Er.*
— λογων] add. τουτων ℵ.
— του βιβλιου Aℵ. 7. 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | om. *Am.* | ‡ βιβλου ϛ. *Er.*
— αφελει Aℵ. 7. Q. 92. (-λι ℵ.) | αφελοι 38. 91. (*V.* & *C.*) *Cmpl.* | αφελῃ 91 (*Btly.*) | ‡ αφαιρησει ϛ. *Er.*
— του ξυλου Aℵ. 7. 38. Q. 91 (*Btly.*) *m. Am. Dem.* Arm. Æth. Syr. *Cmpl.* | ‡ βιβλου ϛ. 91 (*V.* & *C.*) Vulg. et *Fuld.* Memph. *Prms. Er.*
— εκ της πολεως] ℵ. 7. Q. 91. Vulg. Arm. Æth. Syr. *Prms.* | om. εκ A. 38. Memph. *Er.* (om. εκ της).

19. των γεγρ.] † praem. και ϛ. Vulg. *Er.* | om. Aℵ. 7. 38. Q. 91. 92. Memph. Arm. Æth. Syr. *Prms. Cmpl.*
— τῳ βιβλιῳ Aℵ. 7. 38. Q. 91. 92. Arm. *Cmpl.* | * om. τῳ ϛ.
20. ταυτα] add. ειναι ℵ*. (corr.[ca])
— ναι ερχομαι Theb. (*Tk.* 138.) (om. ναι Arm. *Prms.*) quod erunt et venient Memph.
— αμην Vulg. Syr. *Prms.* | om. ℵ. Memph.
— ερχου † praem. ναι ϛ. 38. 91. *Er.* | και 7. | om. AℵQ. 92. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Prms.*
— Ιησου] add. χριστε ℵ[ca]. 38. Memph. Arm. | om. Aℵ*. 7. Q. 91. Vulg. Æth. Syr. *Er.*
21. κυριου] † add. ἡμων ϛ. *Er.* Vulg. Memph. Arm. Syr. | om. Aℵ. 7. 38. Q. 91. 92. *Cmpl.* | om. κυριου ἡμων Æth.

21. Ιησου] † add. χριστου ϛ. 7. 38. Q. 91. Vulg. Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.* | om. Aℵ.
— των ἁγιων ℵ. | παντων A. *Am.* | ‡ παντων ὑμων ϛ. *Er.* | omnibus vobis Vulg. *Cl. Fuld.* Æth. | παντων των ἁγιων 7. 38. Q. 91 (om. των *V.* & *C.*) 92. Memph. Arm. Syr. *Cmpl.*
— fin. † add. αμην ϛ. ℵ. 7. 38. Q 91. Vulg. *Cl. Am.* Memph. Arm. Æth. Syr. *Er.* | om. A. 92. *Fuld.*

Subscriptio.

αποκαλυψις Ιωαννου Aℵ.

nihil 7. Q. 38. 91.

18. contestor enim omni *Cl.* | apponet *Cl.* | 19. de verbis libri prophetiae *Cl.* | de libro vitae *Cl.* | 21. omnibus vobis *Cl.*

